

ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ: НӘТИЖЕГЕ ЖЕТУ ЖОЛЫНДА ЖАҒДАҰ ЖАСАУ

Мектепке деуінгі ұйымдар қызметкерлерінің,
IX облыстық ғылыми-практикалық конференциясының материалдары

ОБНОВЛЕННОЕ СОДЕРЖАНИЕ ОБРАЗОВАНИЯ: ОТ СОЗДАНИЯ УСЛОВИЙ К ЭФФЕКТИВНОМУ РЕЗУЛЬТАТУ

Материалы
IX областной научно-практической конференции работников
дошкольных организаций

ҚАРАҒАНДЫ ОБЛЫСЫНЫҢ БІЛІМ БАСҚАРМАСЫ
ҚАРАҒАНДЫ ОБЛЫСЫ БІЛІМ БЕРУДІ ДАМУДЫҢ ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК
ОРТАЛЫҒЫ

УПРАВЛЕНИЕ ОБРАЗОВАНИЯ КАРАГАНДИНСКОЙ ОБЛАСТИ
УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ ЦЕНТР РАЗВИТИЯ ОБРАЗОВАНИЯ
КАРАГАНДИНСКОЙ ОБЛАСТИ

ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ: НӘТИЖЕГЕ ЖЕТУ ЖОЛЫНДА ЖАҒДАЙ ЖАСАУ

*Мектепке дейінгі ұйымдар қызметкерлерінің
IX облыстық ғылыми-практикалық конференциясының материалдары*

19 наурыз

ОБНОВЛЕННОЕ СОДЕРЖАНИЕ ОБРАЗОВАНИЯ: ОТ СОЗДАНИЯ УСЛОВИЙ К ЭФФЕКТИВНОМУ РЕЗУЛЬТАТУ

*Материалы
IX областной научно-практической конференции работников
дошкольных организаций*

19 марта

ҚАРАҒАНДЫ 2021

Редакция алқасы-Редакционная коллегия

**Б.Х. Абдикерова, Г.Г. Мукашева, А.С. Жанасылова
А.Д. Бугубаева (жауапты редактор)**

Жаңартылған білім беру мазмұны: нәтижеге жету жолында жағдай жасау=
Обновленное содержание образования: от создания условий к эффективному
результату: мектепке дейінгі білім беру қызметкерлерінің ІХ облыстық ғылыми-
практикалық конференциясының материалдары.

Жинақта мектепке дейінгі білім беру қызметкерлерінің ІХ облыстық ғылыми-практикалық конференциясының материалдары жарияланды.

Қалалық/аудандық білім бөлімдерінің әдіскерлеріне, мектепке дейінгі білім беру мекемелерінің директорларына, әдіскерлеріне, тәрбиешілеріне және педагог-мамандарына арналған.

В сборнике публикуются материалы ІХ Областной научно-практической конференции для дошкольных работников.

Предназначен для методистов районных/городских отделов образования, директоров, методистов, воспитателей и педагогов-специалистов дошкольных организаций.

**Қарағанды облысы білім беруді
дамытудың оқу-әдістемелік орталығы, 2021**

Қайырлы күн, құрметті конференция қатысушылары!

«ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ МАЗМҰНЫ: ҚОЛАЙЛЫ ЖАҒДАЙ ЖАСАУДАН ТИІМДІ НӘТИЖЕГЕ ДЕЙІН» атты мектепке дейінгі ұйым қызметкерлерінің тоғызыншы облыстық ғылыми-практикалық конференциясына қош келіпсіздер!

Конференция - біз үшін жаңа шыңдарды бағындыруға деген ерекше қадам. Бұл қадам барлығымызға жаңаша міндет жүктеп, аса жауапкершілікті талап етеді, дамудың жаңа жолдарын ашады.

Биыл қашықтан өтетін бұл конференцияға білдірген қызығушылықтарыңыз үшін алғыс айтамыз. Онлайн формат арқылы облысымыздың барлық қала мен аудандарының ұстаздарын біріктіруге мүмкіндік алып отырмыз. Қатысушылардың жоғары белсенділігі (297 өтінім түскен екен) берілген іс-шараның маңыздылығы мен қажеттігін көрсетіп отыр.

Конференция күрделі ахуалда өткізілуде. Пандемия және әлі де сақталып отырған шектеу шаралары білім саласына оң да, теріс те ықпалын тигізгені сөзсіз.

Оқыту - тәрбие үрдісін қашықтан ұйымдастыру бүгінгі таңда біздің қызметіміздің ажырамас бөлігіне айналды. Осыған орай, бұл бөлікке ерекше назар аударып, балабақша мен отбасы қарым-қатынасының жүйелі, дамытушы, мақсатты үрдісі ретінде қарастыруымыз керек.

Конференцияның басты мақсаты- мектепке дейінгі білім саласындағы үздік педагогикалық тәжірибе мен білім алмастыру. Бірлесе отырып, біз көптеген көкейкесті сұрақтардың жауабын тауып қана қоймай, басты мақсатымыз, яғни мектепке дейінгі жастағы балалардың білімін жетілдіруге, қол жеткіземіз.

Бүгінгі материалдар қатысушыларға пайдасын әкеліп, берілген ұсынымдар практика жүзінде қолданыс табады деп үміттенемін.

Барлықтарыңызға толағай табыс, жемісті жұмыс, нәтижелі шығармашылық пікірталас, тиімді өзара байланыс тілеймін!

Здравствуйте, уважаемые участники конференции!

Приветствуем Вас на девятой Областной научно-практической конференции работников дошкольных организаций «ОБНОВЛЕННОЕ СОДЕРЖАНИЕ ОБРАЗОВАНИЯ: ОТ СОЗДАНИЯ УСЛОВИЙ К ЭФФЕКТИВНОМУ РЕЗУЛЬТАТУ».

Конференция - это особый шаг на пути открытия новых и перспективных горизонтов, который возлагает на нас новые обязанности, ставит новые задачи, выполнение которых требует ответственных усилий, открывает перед нами новые пути совершенствования.

Благодарим вас за проявленное внимание и интерес к нашей ежегодной научно-практической конференции, которая в этом году пройдет в дистанционном формате. Этот формат позволил объединить педагогов с разных городов и районов нашей области. Традиционно высокий интерес к конференции (297 поступивших заявок) демонстрируют важность и востребованность этого мероприятия.

Конференция проводится в непростых условиях. Пандемия и сохраняющиеся ограничения принесли сфере образования как отрицательные, так и положительные результаты. Пандемия коронавируса — путь к новой реальности.

Организация воспитательно-образовательного процесса в дистанционном режиме в настоящее время является одной из составляющей нашей действительности. В связи с этим необходимо серьезно подходить к этому процессу и рассматривать его как системный, развивающий и целенаправленный процесс взаимодействия дошкольной организации и семьи.

Главная цель проведения конференции заключается в обмене передовым педагогическим опытом и знаниями в сфере дошкольного образования. Совместная работа поможет найти ответы на многие актуальные вопросы и будет способствовать решению главной задачи: улучшению качества знаний детей дошкольного возраста.

Надеюсь, что представленные материалы будут полезны всем участникам, а предложенные рекомендации действительно найдут своё применение в практической деятельности.

Желаю всем участникам конференции плодотворной работы, творческой результативной дискуссии, конструктивного диалога и эффективного взаимодействия!

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ

Бугубаева А. Д.	18
СОЗДАНИЕ УСЛОВИЙ В ДО С ЦЕЛЬЮ ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ДОШКОЛЬНОГО ВОСПИТАНИЯ И ОБУЧЕНИЯ	
Абдикаликова М.Т.	20
ЕРТЕГІНІҢ БАЛА ӨМІРІНДЕГІ МАҢЫЗДЫ ОРНЫ	
Абдыкалыкова Ж.Б.	22
ФИЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ, КАК СРЕДСТВО ЗДОРОВЬЕСБЕРЕЖЕНИЯ В ДО	
Абайбекова В.В., Абдрачѐва Н.Ш.	24
СОЦИАЛЬНОЕ ПАРТНѐРСТВО РОДИТЕЛЕЙ С ДЕТСКИМ САДОМ.	
Абдыкарина М.Ж.	26
ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ: НӘТИЖЕГЕ ЖЕТУ ЖОЛЫНДА ЖАҒДАЙ ЖАСАУ	
Абенова Г.А., Шакенова М.Т.	28
БІЛКІТІЛКІ АРТТЫРУ ЖҮЙЕСІНДЕ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМ ТӘРБИЕШІЛЕРІНІҢ ҮЗДІКСІЗ КӘСІБИ ДАМУЫ	
Абетова Г.А.	30
ПРОЕКТНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОСТРАНСТВА В ДОШКОЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ	
Абжанова К.Б.	32
МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ЖЕКЕ ТҰЛҒАСЫН ТӘРБИЕЛЕУ МЕН ДАМУДАҒЫ ОЙЫН ТЕХНОЛОГИЯСЫНЫҢ МАҢЫЗЫ	
Абжанова Г.М., Султанова Г.Т.	34
БІЛКІТІЛКІ АРТТЫРУ ЖҮЙЕСІНДЕ ПЕДАГОГТЕРДІҢ ҮЗДІКСІЗ КӘСІБИ ДАМУЫ	
Аикова Ж.С., Сыздыкова А.А.	35
МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ЖЕКЕ ТҰЛҒАСЫН ДАМУУ МЕН ТӘРБИЕЛЕУДЕГІ ТАНЫМДЫҚ - ЗЕРТТЕУ ІС- ӘРКЕТІН ҰЙЫМДАСТЫРУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ	
Аймагамбетова Б.М., Тажикенова Г.К.	37
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДАҒЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҮРДІСТЕГІ ДЕНСАУЛЫҚТЫ САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ	
Ақбашева Т.М.	39
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МЕТАФОРИЧЕСКИХ АССОЦИАТИВНЫХ КАРТ В РАЗВИТИИ ЭМОЦИОНАЛЬНО-ВОЛЕВОЙ СФЕРЫ ДЕТЕЙ С ООП	
Акибасова М.Т.	41
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМНЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ӘЛЕУЕТІН БАСҚАРУ - БҰЛ МҰҒАЛІМДЕРДІҢ КӘСІБИ ДАМУЫНЫҢ ШАРТТАРЫНЫҢ БІРІ	
Акижанова Р.Н.	43
ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ БОЙЫНША ОҚЫТУДАҒЫ ЖАҢА ӘДІС-ТӘСІЛДЕР	
Акишева Б. У.	46
ПАТРИОТИЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ В ПРОЦЕССЕ ПРОЕКТНО – ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	
Акмолдаева Р.Б.	48
МЕКТЕПАЛДЫ БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНДЕГІ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫҢ ҚОЛДАНЫЛУЫ	

Ақыжанова М. С.	50
БАЛАБАҚШАДАҒЫ ТЫМ БЕЛСЕНДІ БАЛАЛАРМЕН ЖҰМЫС ЖҮРГІЗУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	
Аладушкина Н.К.	52
РОЛЬ ПЕДАГОГА-АССИСТЕНТА ДОШКОЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ В СИСТЕМЕ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКОГО И ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ	
Александровская Н.И.	54
НОВЫЕ ПОДХОДЫ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ ЯСЛИ-САДА С РОДИТЕЛЯМИ	
Алибекова Д.Б., Хакназарова Л.А.	57
МЕМЛЕКЕТТІК ТІЛДІ ОҚЫТУДАҒЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ТӘЖІРИБЕНІҢ ДИССЕМИНАЦИЯСЫ	
Аликас Н.Г.	58
«СОЦИАЛЬНОЕ ПАРТНЕРСТВО, КАК ПУТЬ ПОДГОТОВКИ И ОБНОВЛЕНИЯ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ КАДРОВ»	
Алишахманова Г. К.	60
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДАҒЫ БІЛІМ БЕРУ КЕҢІСТІГІНІҢ ЖОБАЛАУ ЗЕРТТЕУ ҚЫЗМЕТІ	
Алтаева С.У.	63
ЛОГИКАЛЫҚ ОЙЫНДАР АРҚЫЛЫ МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫ ДАМЫТУ	
Алькеева О.Р., Абеуова У.Б.	65
ТІЛДІК БІЛІМ: ҚҰНДЫЛЫҚ ПЕН ҮДЕРІС	
Альмаганбетова Ш. Ж., Жексенбекова Г. Т.	67
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУДЕГІ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ	
Альмагамбетова Б.Г., Садыкова А.Е.	69
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНДЕ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫН ҚОЛДАНУ (2-3 ЖАС)	
Аманжан Г. Қ.	71
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМ МЕН МЕКТЕП АРАСЫНДАҒЫ САБАҚТАСТЫҚ	
Аманжол Ж.Е.	74
«КЮИЗЕНЕР ТАЯҚШАЛАРЫ КӨМЕГІМЕН МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ЛОГИКАЛЫҚ ЖӘНЕ МАТЕМАТИКАЛЫҚ ҚАБІЛЕТТЕРІН ДАМЫТУ»	
Шукеева А.У., Аманжолова А.А.	76
ЗАМАНАУИ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМЫНЫҢ ЖҮЙЕСІ	
Амирова Г.Т.	77
МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДА ҚОЛДЫҢ ҰСАҚ МОТОРИКАСЫН ДАМЫТУДАҒЫ САУСАҚ ЖАТТЫҒУЛАРЫНЫҢ МАҢЫЗЫ	
Амирова М.А.	79
«ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ: НӘТИЖЕГЕ ЖЕТУ ЖОЛЫНДА ЖАҒДАЙ ЖАСАУ»	
Аринова Ж.А., Укимбекова Ф.С.	81
АУТИСТИКАЛЫҚ ДАМУ СПЕКТРЫ БАР БАЛАЛАРМЕН ПЕДАГОГТАРДЫҢ ЖҰМЫС ЖАСАУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	
Армия С.К., Кенжегулова М.Р.	84
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАҒЫ МӘСЕЛЕЛІК ОҚЫТУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ	

Артемяева Н.А., Чолакиди-Балакирева Т.И.	86
ИНДИВИДУАЛЬНЫЕ ЛОГОПЕДИЧЕСКИЕ ТЕТРАДИ КАК СРЕДСТВО ЭФФЕКТИВНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА ЛОГОПЕДА И РОДИТЕЛЕЙ	
Арыстанбаева Ж.С, Стогний О.А.	88
ВНЕДРЕНИЕ ЗДОРОВЬЕСБЕРЕГАЮЩИХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ ПРОЦЕСС ДОШКОЛЬНИКОВ (С 2 ДО 3 ЛЕТ)	
Арыстанбекова А.Д.	90
БАЛАНЫҢ МЕКТЕПКЕ СӘТТИ БЕЙІМДЕЛУ МІНДЕТТЕРІН ШЕШУДЕГІ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ЖӘНЕ МЕКТЕП АРАСЫНДАҒЫ САБАҚТАСТЫҚ	
Арыстанова А., Досжанова К.М.	93
БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ ЖАҢАРҒАН ЖАҒДАЙДА ШАҒЫН ОРТАЛЫҚТАРДАҒЫ БІЛІМ БЕРУ ҮРДІСІН ҰЙЫМДАСТЫРУ	
Аскарбаева С.Р.	95
МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ МЕКЕМЕЛЕРДЕ СЕНСОРИКАЛЫҚ МӘДЕНИЕТТІ ПАЙДАЛАНУ	
Аубакирова М.Е.	96
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫНДА ҚАШЫҚТЫҚТАН БІЛІМ БЕРУ КЕЗІНДЕ ТӘРБИЕШІНІҢ ЖЕТЕКШІЛІГІМЕН, ҚҰРЫЛЫМДАЛҒАН ЖӘНЕ ЕРКІН ОЙЫНДАРЫН ҰЙЫМДАСТЫРУ	
Ахметова Р.Б.	99
БАЛАНЫҢ ТАНЫМДЫҚ ЖӘНЕ ТІЛДІК ҚАБІЛЕТІН ДАМУ	
Аширбаева Р.А., Касымова С.М.	102
БАЛАНЫҢ БІЛІМДІЛІГІ ПЕДАГОГТИҢ САУАТТЫЛЫҒЫНДА	
Базарбаева К.М.	104
«МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРМЕН ЖҰМЫС ЖАСАУДА БЕЙНЕПРЕЗЕНТАЦИЯЛАРДЫ ПАЙДАЛАНУ»	
Базарбаева Р.Ш, Абдыкадыров А.А.	106
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМ ПЕДАГОГТЕРІНІҢ БІЛІКТІЛІГІН АРТТЫРУ ЖҮЙЕСІНДЕГІ ҮЗДІКСІЗ КӘСІБИ ДАМУ	
Баинбаева Е.В., Юрова О.В.	108
УПРАВЛЕНИЕ СОВРЕМЕННОЙ ДОШКОЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИЕЙ В РЕЖИМЕ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	
Байдалиева А.Р.	110
СӨЙЛЕУ ТІЛІ БҰЗЫЛҒАН БАЛАЛАРДЫ ҮЙРЕТУДІҢ ӘДІС – ТӘСІЛДЕРІ	
Байдарова И.П.	113
«ДЕТСКОЕ ЭКСПЕРЕМЕНТИРОВАНИЕ СО ЗВУКОМ В МУЗЫКАЛЬНО – ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ»	
Байжұманова М.Е.	115
МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ПРОСОДИКАСЫН ДАМУ МЕН СӨЙЛЕУ ЫРҒАҚТЫҒЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ	
Баймжанова А.С.	117
ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ: НӘТИЖЕГЕ ЖЕТУ ЖОЛЫНДА ЖАҒДАЙ ЖАСАУ	
Бактыбаева Қ.Д., Баенишева А.Т.	118
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДАҒЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҮДЕРІСТЕГІ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ	
Балғабек Е.К.	120
МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРМЕН ЖҰМЫС БАРЫСЫНДАҒЫ ДЕНСАУЛЫҚТАРЫН САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫН ҚОЛДАНУ	
Бапахова Р.Ж.	122
БАЛА ӨМІРІНІҢ ҚАУІПСІЗДІГІНІҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ	

Баранова Л.Р.	124
ПРОБЛЕМА ЗДОРОВЬЕСБЕРЕГАЮЩЕГО ОБУЧЕНИЯ В ДОШКОЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ	
Бектаева А.Қ., Байманасова А.Д.	127
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДАҒЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҮДЕРІСТЕГІ ДЕНСАУЛЫҚТЫ САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯЛАР	
Бектасова Б.С.	129
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ МЕКЕМЕНІ БАСҚАРУ МЕНЕДЖМЕНТІ	
Белтаева Н. Т.	131
4К МОДЕЛІ АЯСЫНДА МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ СЫНИ ОЙЛАУЫН ДАМУ	
Бердімұрат Ж.Б.	133
МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРҒА АҒЫЛШЫН ТІЛІН ҮЙРЕТУДЕГІ МУЛЬТФИЛЬМДЕРДІҢ РӨЛІ	
Бигарашева В. Е.	135
БАЛАНЫҢ МЕКТЕПКЕ СӘТТІ БЕЙІМДЕЛУ МІНДЕТТЕРІН ШЕШУДЕГІ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ МЕКЕМЕ ЖӘНЕ МЕКТЕП АРАСЫНДАҒЫ САБАҚТАСТЫҚ	
Биргалаева Ә. М.	137
«ОБНОВЛЕНИЕ СОДЕРЖАНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ: СОЗДАНИЕ УСЛОВИЙ ДЛЯ ЭФФЕКТИВНОГО РЕЗУЛЬТАТА»	
Богданова О.И.	140
КАК ЗАИНТЕРЕСОВАТЬ РЕБЕНКА К ИЗУЧЕНИЮ ЯЗЫКОВ	
Бойчук Г. Р.	142
ОПЫТНО – ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА	
Бугубаева Д.Д.	144
ГИДРОГИМНАСТИКА - НЕТРАДИЦИОННЫЙ СПОСОБ ПРОВЕДЕНИЯ ПАЛЬЧИКОВОЙ ГИМНАСТИКИ.	
Веретина Т.В.	146
ЗДОРОВЬЕСБЕРЕГАЮЩИЕ ТЕХНОЛОГИИ НА ЛОГОПЕДИЧЕСКИХ ЗАНЯТИЯХ	
Гелингер Н.М.	148
ВЕК ЖИВИ – ВЕК УЧИТЬСЯ	
Городовец А.С.	149
«РОЛЬ ДЕТСКОГО САДА В ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКЕ ДЕТЕЙ К ШКОЛЕ»	
Едильбаева Т.Б.	151
БАЛАЛАРДЫ АДАМГЕРШІЛІККЕ ТӘРБИЕЛЕУ	
Елубекова Н.М.	153
«САЛАУАТТЫ ӨМІР – БІЗДІҢ БОЛАШАҒЫМЫЗ»	
Әбдірахман Г.С.	155
ПЕРЕД ШКОЛЬНЫМ ПОРОГОМ	
Жакупбекова Р.С.	158
ЯЗЫКОВОЕ ОБРАЗОВАНИЕ, КАК ЦЕННОСТЬ И ПРОЦЕСС	
Жакупова А. А.	160
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҮДЕРІСТЕГІ ДЕНСАУЛЫҚТЫ САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ	
Хожамурадова Г.Т., Жанатбекова Д.Ж.	162
ЕРЕКШЕ БІЛІМ БЕРУГЕ ҚАЖЕТТІЛІГІ БАР БАЛАЛАРМЕН ҚАЗАҚ ТІЛІН ҮЙРЕНУ	

Жанхаева И.Я.	164
РЕЧЕВОЕ СТАНОВЛЕНИЕ РЕБЕНКА В ФОРМАТЕ РОДИТЕЛИ–РЕБЕНОК–ЛОГОПЕД	
Железнова В. Н.	166
ПРИБЛИЖЕНИЕ РОДИТЕЛЕЙ К УЧАСТИЮ В ЖИЗНИ ЯСЛИ-САДА	
Жекеева Н.Н.	168
НОВЫЕ ПОДХОДЫ В ОБУЧЕНИИ ДЕТЕЙ РУССКОМУ ЯЗЫКУ	
Жукова С.С.	169
РЕАЛИЗАЦИЯ ПРОЕКТА «ИГРОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ, КАК СРЕДСТВО ОЗНАКОМЛЕНИЯ ДОШКОЛЬНИКОВ С ПРЕДМЕТНЫМ МИРОМ»	
Жумабаева А.С.	171
«ЭФФЕКТИВНЫЕ ФОРМЫ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С РОДИТЕЛЯМИ ДОШКОЛЬНИКОВ В ОБНОВЛЕННОЙ СИСТЕМЕ ОБРАЗОВАНИЯ»	
Жумаханова А. К.	174
МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ЖЕКЕ ТҮЛҒАСЫН ДАМЫТУ МЕН ТӘРБИЕЛЕУДЕГІ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР	
Жунусбекова Р.М.	176
ФИТБОЛ ГИМНАСТИКАСЫНЫҢ МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ДАМУЫНА ӘСЕРІ	
Завалько Г.М., Камзабаева А.Т.	178
БАЛАНЫҢ МЕКТЕПКЕ СӘТТІ БЕЙІМДЕЛУ МІНДЕТТЕРІН ШЕШУДЕГІ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ЖӘНЕ МЕКТЕП АРАСЫНДАҒЫ САБАҚТАСТЫҚ	
Заклицкая М.В.	180
СОВМЕСТНАЯ РАБОТА ДЕТСКОГО САДА И СЕМЬИ ПО ПРОБЛЕМЕ ПРИОБЩЕНИЯ ДЕТЕЙ К ЗДОРОВОМУ ОБРАЗУ ЖИЗНИ	
Зейнелхан Ж.	183
ПОЛИЯЗЫЧИЕ-ОСНОВА ФОРМИРОВАНИЯ ПОЛИКУЛЬТУРЫ В ДЕТСКОМ САДУ	
Мустапинова О. В., Зимина Е. В.	185
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПСИХОЛОГО - ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ТЕХНОЛОГИЙ ВОСПИТАТЕЛЯМИ В РАБОТЕ С НЕГОВОРЯЩИМ РЕБЁНКОМ	
Зыкова Л. И.	187
«ПАТРИОТИЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ ДОШКОЛЬНИКОВ ЧЕРЕЗ ПРОЕКТНУЮ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ: «ГОРОД, В КОТОРОМ Я ЖИВУ»	
Ибрагимова Е.А., Кондрашова Н.В.	190
ИЗУЧЕНИЕ ПРОБЛЕМЫ ПРЕЕМСТВЕННОСТИ ДОШКОЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ И НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ КАК УСЛОВИЕ УСПЕШНОЙ РЕАЛИЗАЦИИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО СТАНДАРТА	
Ибраева К.М.	192
ҚАЗАҚ ТІЛІН ДАМЫТУДАҒЫ БАЛАБАҚШАНЫҢ РӨЛІ	
Ильясова Л.Р.	194
АВТОРСКАЯ ПРОГРАММА «ЛОГАКАДЕМИЯ ДЛЯ ДЕТЕЙ» ПО КОРРЕКЦИИ И РАЗВИТИЮ РЕЧИ	
Исакова Д.Ж.	196
«ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ: НӘТИЖЕГЕ ЖЕТУ ЖОЛЫНДА ЖАҒДАЙ ЖАСАУ»	
Исина Г.Ж.	198
ҚУЫРШАҚ ТЕАТРЫ АРҚЫЛЫ ЕРТЕ ЖАСТАҒЫ БАЛАЛАРДЫҢ СӨЙЛЕУ ТІЛІН ДАМЫТУ	

Исина Г. Ж.	201
ҚАЗІРГІ ЗАМАНҒЫ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМНЫҢ МЕНЕДЖМЕНТ ЖҮЙЕСІ	
Кабылова И.В.	203
СПИЧРАЙТИНГ-КАК ОДИН ИЗ ОСНОВНЫХ МЕТОДОВ ПУБЛИЧНОГО ВЫСТУПЛЕНИЯ	
Кадина К.З.	206
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАҒЫ БАСҚАРУ ҚЫЗМЕТІ: ЗАМАНАУИ МЕНЕДЖМЕНТ ҚАҒИДАЛАРЫ	
Кадиркулова К. Н.	208
МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ЖЕКЕ ТҮЛҒАСЫН ДАМУ ТҒА ТӘРБИЕЛЕУДЕГІ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР	
Каипбердиева Г.Т.	210
ЖАҒАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ БОЙЫНША МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ТӘРБИЕ МЕН ОҚЫТУДА ЖАҒА ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ҚОЛДАНУДЫҢ ТИІМДІЛІГІ	
Калдыбекова С. А.	212
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДАҒЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҮДЕРІСТЕГІ ДЕНСАУЛЫҚТЫ САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ	
Капашова А.Ж.	214
4К МОДЕЛІНЕ СҮЙЕНЕ ОТЫРЫП, МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ САПАСЫН АРТТЫРУ ЖОЛДАРЫ	
Каравацкая И.Б.	217
ТЕХНОЛОГИЯ ВОСПИТАНИЯ ВАЛЕОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ В ДО	
Каргатаева М.К.	219
БАЛАЛАР ӘДЕБИЕТІНЕ ҚЫЗЫҒУШЫЛЫҚТЫ ДАМУ – ТІЛ МӘДЕНИЕТІН ТОЛЫҚ МЕНГЕРУ	
Касиева Қ.Н.	221
ОТБАСЫ КЛУБЫНЫҢ ЖҰМЫСЫ	
Келгенбек А.	224
БАЛАБАҚШАДА СЫН ТҮРҒЫСЫНАН ОЙЛАУ ТЕХНОЛОГИЯСЫНЫҢ ӘДІСТЕРІН ҚОЛДАНУ	
Ким И.Р.	226
«ПРОЕКТНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ПЕДАГОГА-ПСИХОЛОГА В ДЕТСКОМ САДУ»	
Ковальчук С.Н.	228
«ПРЕЕМСТВЕННОСТЬ ДЕТСКОГО САДА И ШКОЛЫ»	
Кодола Л.В.	230
«ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНТЕЛЛЕКТ - КАРТ В ПРОЕКТНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ДОШКОЛЬНИКОВ»	
Константиноиди А.П.	232
ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАБОТЫ ПО ИЗУЧЕНИЮ ГОСУДАРСТВЕННОГО ЯЗЫКА В ДЕТСКОМ САДУ	
Конхашова Г.М., Карымсакова А.Б.	234
БАЛАБАҚШАДА ТІЛДЕРДІ ҮЙРЕТУДЕ АҚПАРАТТЫҚ-КОМУНИКАТИВТІК ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ҚОЛДАНУ	
Косыбаева К. А.	236
ЖАҒАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ: НӘТИЖЕГЕ ЖЕТУ ЖОЛЫНДА ЖАҒДАЙ ЖАСАУ»	

Креккер Т.Е.	238
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ НЕТРАДИЦИОННОЙ АРТИКУЛЯЦИОННОЙ ГИМНАСТИКИ	
Круг Т.Л.	240
«РАЗВИТИЕ ПРЕДПОСЫЛОК ИНЖЕНЕРНОГО МЫШЛЕНИЯ У ДОШКОЛЬНИКОВ ПОСРЕДСТВО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ПРОЕКТНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ»	
Кудряй И. П.	242
ВНЕДРЕНИЕ ИГР В ПЕДАГОГИЧЕСКУЮ ПРАКТИКУ ПО ОБНОВЛЕННОМУ СОДЕРЖАНИЮ ОБРАЗОВАНИЯ	
Кумарбаева Б.Б., Арконова А.К.	244
МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ЖЕКЕ ТҰЛҒАСЫН ДАМУ ТҰТҚАН МЕН ТӘРБИЕЛЕУДЕГІ ТҰЛҒАҒА БАҒЫТТАЛҒАН ТЕХНОЛОГИЯНЫҢ РӨЛІ	
Кунпеисова Ж.А.	247
БАЛАНЫҢ МЕКТЕПКЕ СӘТТІ БЕЙІМДЕЛУ МІНДЕТТЕРІН ШЕШУДЕГІ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМ ЖӘНЕ МЕКТЕП АРАСЫНДАҒЫ САБАҚТАСТЫҚ	
Қадырова Е.У.	249
ТІЛ ТІРЕГІМІЗ – СОҒЫП ТҰРҒАН ЖҮРЕГІМІЗ!	
Лымарева И.И.	251
ПОВЫШЕНИЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА И РЕЗУЛЬТАТОВ ОБУЧЕНИЯ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ	
Львова Н.В.	254
ДИФФЕРЕНЦИРОВАННЫЕ ЗАДАНИЯ В РАБОТЕ С ДЕТЬМИ С ОСОБЫМИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫМИ ПОТРЕБНОСТЯМИ	
Манкенова А.Е.	256
ОҚУ ПРОЦЕСІНІҢ МАЗМҰНЫ МЕН ҰЙЫМДАСТЫРУ САБАҚТАСТЫҒЫ: МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМНЕН МЕКТЕПКЕ ДЕЙІН	
Марченко С.А.	258
КОЛЛЕКТИВНОЕ ТВОРЧЕСКОЕ ДЕЛО (КТД), КАК ЗАЛОГ УСПЕШНОГО ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С РОДИТЕЛЯМИ	
Менлибаева И.М.	260
ЖАС ҰРПАҚҚА ҰЙРЕТЕРІМ КӨП!	
Муратова К.А.	264
БАЛАНЫҢ МЕКТЕПКЕ СӘТТІ БЕЙІМДЕЛУ МІНДЕТТЕРІН ШЕШУДЕГІ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ЖӘНЕ МЕКТЕП АРАСЫНДАҒЫ САБАҚТАСТЫҚ	
Муратхан С.	265
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ КЕҢІСТІГІ	
Муртазина Н.Н.	266
ЗДОРОВЬЕСБЕРЕГАЮЩИЕ ТЕХНОЛОГИИ В РАБОТЕ С ДЕТЬМИ С НАРУШЕНИЕМ ЗРЕНИЯ, ПОСРЕДСТВОМ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ КОРРЕКЦИОННЫХ И ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ПРИЕМОМ	
Мушульбаева С.А.	269
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДАҒЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҮДЕРІСТЕГІ ДЕНСАУЛЫҚТЫ САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯЛАР	
Мякишева И.В.	271
ПРИБЛИЖЕНИЕ ДОШКОЛЬНИКОВ К КНИЖНОЙ КУЛЬТУРЕ И РАЗВИТИЮ ЧИТАТЕЛЬСКОЙ ГРАМОТНОСТИ ЧЕРЕЗ ТЕАТРАЛИЗОВАННУЮ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ.	

Мустафина Н.С.	272
БАЛАБАҚША МЕН МЕКТЕП ЖҰМЫСЫНДАҒЫ САБАҚТАСТЫҚ БАЛАЛАРДЫҢ МЕКТЕП БІЛІМІНЕ СӘТТІ БЕЙІМДЕЛУІНІҢ ШАРТЫ	
Нагиманова Ж.Т.	274
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДА ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУДА ПЕДАГОГТІҢ КӘСІБИ ШЕБЕРЛІГІ	
Нарымбекова Г.А.	276
ПРИМЕНЕНИЕ МЕТОДА МНЕМОТЕХНИКИ ПРИ ОБУЧЕНИИ ДЕТЕЙ С ОБЩИМ НЕДОРАЗВИТИЕМ РЕЧИ	
Наумова С.П.	278
РОЛЬ ЗДОРОВОГО ПИТАНИЯ В ФОРМИРОВАНИИ ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ ДОШКОЛЬНИКОВ	
Нугуманова К.А.	281
РИТМОПЛАСТИКА, ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯСЫНЫҢ АЖЫРАМАС БӨЛІГІ РЕТІНДЕ	
Нукушова Б. С., Смаилова А. А.	282
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ЖАСТАҒЫ БАЛАЛАРДЫҢ ТОЛЕРАНТТЫЛЫҒЫН ЖЕТІЛДІРУ	
Нуржауова М.Т.	284
МДҰ ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БАҒДАРЛАМАСЫ БОЙЫНША ОҚУ ҚЫЗМЕТІНДЕ 4К МОДЕЛІН ҚОЛДАНУ	
Нурлиева Г.Т.	286
ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУДІ ҰЙЫМДАСТЫРУ	
Нурмаганбетова А.Р.	288
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМ МЕН ОТБАСЫНЫҢ ӨЗАРА ӘРЕКЕТ ЕТУІН ҰЙЫМДАСТЫРУ	
Нуршина А.Ж.	290
ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ АРҚЫЛЫ БАЛАЛАРДЫҢ ТАНЫМДЫҚ ҚАБІЛЕТТЕРІН АРТТЫРУ	
Нығатай Т. К.	292
ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУДЕ САУАТ АШУ ПӘНІН ОҚЫТУДАҒЫ ЕРЕКШЕЛІКТЕР	
Овсянникова Н.Ю.	295
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СРЕДСТВ НАРОДНОЙ ПЕДАГОГИКИ В МУЗЫКАЛЬНОМ ВОСПИТАНИИ ДОШКОЛЬНИКОВ	
Омарова А.С., Мамедова М.А.	297
АКТИВИЗАЦИЯ РЕЧЕВОГО ТВОРЧЕСТВА ДОШКОЛЬНИКОВ	
Орымбекова С. М.	299
БІЛКТІЛІКТІ АРТТЫРУ ЖҮЙЕСІНДЕ ПЕДАГОГТЕРДІҢ ҮЗДІКСІЗ КӘСІБИ ДАМУЫ	
Орынбаева Н.Р.	301
ҚАЗІРГІ ЗАМАНҒЫ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМНЫҢ МЕНЕДЖМЕНТ ЖҮЙЕСІ	
Осемляк С.А.	304
ЗДОРОВЬЕСБЕРЕГАЮЩИЕ ТЕХНОЛОГИИ В ПЕДАГОГИЧЕСКОМ ПРОЦЕССЕ ДО	
Оспанова Ж.К.	306
ДУХОВНО-ПРАВСТВЕННАЯ КУЛЬТУРА ДОШКОЛЬНИКА ЧЕРЕЗ ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С РОДИТЕЛЯМИ	
Пилецкая С.А.	308
РАБОТА С РОДИТЕЛЬСКОЙ ОБЩЕСТВЕННОСТЬЮ: ОПЫТ, СТРАТЕГИИ, ПЕРСПЕКТИВЫ	

Полякова Е.А.	312
ЗДОРОВЬЕСБЕРЕГАЮЩИЕ ТЕХНОЛОГИИ В ПЕДАГОГИЧЕСКОМ ПРОЦЕССЕ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ	
Пошанова Ә.Т.	314
МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫ ОҚЫТУ МЕН ДАМЫТУДА ИНТЕЛЕКТУМ ОЙЫНДАРЫНЫҢ МАҢЫЗЫ	
Псарева Е.С.	316
ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ	
Радевич Н.Г.	318
АКТУАЛЬНОСТЬ И ПРОБЛЕМЫ ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В ДОШКОЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЯХ. ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ФОРМИРОВАНИЯ ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ГРАМОТНОСТИ.	
Нурмаганова А.Ж., Райымбекова Н.Ж.	320
БАЛАНЫҢ МЕКТЕПКЕ СӘТТІ БЕЙІМДЕЛУ МІНДЕТТЕРІН ШЕШУДЕГІ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ЖӘНЕ МЕКТЕП АРАСЫНДАҒЫ САБАҚТАСТЫҚ	
Распекова А.Д.	323
ОРГАНИЗАЦИЯ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ ДОШКОЛЬНИКОВ	
Редькина С.В., Султанова А.В.	325
ОДИН ШАГ ДО ШКОЛЫ	
Родь М.Н., Флярковская Т.А.	327
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МИНИ-МУЗЕЯ «ҚУЫРШАҚ», КАК СРЕДСТВО НРАВСТВЕННО-ЭСТЕТИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА	
Рыбакова А.А.	328
ДИСТАНЦИОННОЕ ОФЛАЙН ОБУЧЕНИЕ ДЛЯ ЭФФЕКТИВНОЙ ПОДГОТОВКИ ДЕТЕЙ К ШКОЛЕ	
Сабитова П.Р.	330
ҚҰМ ТЕРАПИЯСЫН-МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРМЕН ЖҰМЫС ІСТЕУДІҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ӘДІСІ РЕТІНДЕ ПАЙДАЛАНУ	
Сагитаева К.Ф., Жунусова Т.Е.	333
ҰЛТТЫҚ ОЙЫНДАРДЫҢ ТӘРБИЕЛІК МӘНІ	
Сакенова Ж.Г., Габдоллина А.С.	335
«ЕКІ ТІЛДІ КОМПОНЕНТ –БІЛІМ БЕРУДІҢ ЖАҢА ӘДІСІ»	
Салғиева М. Т, Белгитаева А. К.	337
МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫН ЖАҢА РТУДЫҢ ТИІМДІЛІГІ	
Сальденова Б.З.	339
О ПРЕЕМСТВЕННОСТИ МЕЖДУ ДО И ШКОЛОЙ, ГОТОВНОСТЬ РЕБЕНКА К ШКОЛЕ	
Сатиева А.Т.	341
Я Б ЯЗЫК УЧИТЬ ПОШЕЛ, ПУСТЬ МЕНЯ НАУЧАТ...	
Сахарова Ю.А.	343
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ОНЛАЙН-РЕСУРСОВ, ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ПЛАТФОРМ И СЕРВИСОВ В ОБУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ ДЕТЕЙ-ДОШКОЛЬНИКОВ (5-6 ЛЕТ)	
Седова А.В., Кितिбаева А.К.	345
ЗНАЧЕНИЕ ЭМОЦИЙ В ДОСТИЖЕНИИ ЭФФЕКТИВНОГО РЕЗУЛЬТАТА ОБУЧЕНИЯ ДОШКОЛЬНИКОВ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ	
Сергиенко Н. Н.	347
«РЕАЛИЗАЦИЯ ТЕХНОЛОГИИ «ГОВОРЯЩАЯ СТЕНА» ПРИ ОБУЧЕНИИ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ»	

Серикова Т.В., Васильева Т.Ю.	349
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ РАЗВИТИЯ СИСТЕМНОСТИ МЫШЛЕНИЯ ЛЕВОРУКИХ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА	
Серикова С.М., Асылбек А.А.	351
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДАҒЫ БІЛІМ БЕРУ КЕҢІСТІГІН ЖОБАЛАУ-ЗЕРТТЕУ ҚЫЗМЕТІ	
Серсембаева А.А.	353
POWER POINT БАҒДАРЛАМАСЫМЕН БАЛАЛАРДЫҢ ПСИХИКАЛЫҚ ПРОЦЕСТЕРІН АНЫҚТАУҒА АРНАЛҒАН ОЙЫНДАР	
Сидорова Т.В.	355
ONLINE - ШКОЛА ДЛЯ РОДИТЕЛЕЙ ДОШКОЛЬНИКОВ «ЮНЫЙ ПОЛИГЛОТ»	
Скиданова Р.П., Буравлева Е.В.	358
ЗДОРОВЫЕ ДЕТИ - ЗДОРОВОЕ БУДУЩЕЕ	
Смирнова У.Е.	360
«ПЛЮС К ЗДОРОВЬЮ» ИЛИ РАЗДЕЛЬНОЕ ФИЗИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ МАЛЬЧИКОВ И ДЕВОЧЕК	
Сочнева А.Н.	362
ЛОГОПЕД ЖҰМЫСЫНДАҒЫ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ-ЛОГОПЕДТІК СӘТТІ ТӘЖІРИБЕНІҢ КЕПІЛІ	
Степанова Т.Ю.	365
О ЗАКОНОМЕРНОСТЯХ РАЗВИТИЯ КОГНИТИВНЫХ ПРОЦЕССОВ И ПЕВЧЕСКИХ СПОСОБНОСТЕЙ У ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА	
Суковская Т.Г.	366
«ЭТА УДИВИТЕЛЬНАЯ СОЛЬ», КАК ПРАКТИЧЕСКИЙ ОПЫТ РАЗВИТИЯ ПРОЕКТНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОГО ПРОСТРАНСТВА В ДОШКОЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ»	
Сулейменова Ж.Ж.	368
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДА ӘДІСТЕМЕЛІК ЖҰМЫСТЫ ҰЙЫМДАСТЫРУДЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ФОРМАЛАРЫ	
Сулейменова А. М., Макишева А. Ж.	371
ПРОЕКТНО–ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОСТРАНСТВА В ДО	
Султанбекова С.С.	374
ПЕДАГОГТИҢ ҮЗДІКСІЗ КӘСІБИ ДАМУЫ	
Тапаева М.Г.	375
МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ЖЕКЕ ТҰЛҒА СЫН ТӘРБИЕЛЕУ МЕН ДАМЫТУДАҒЫ ПИХОЛОГИЯЛЫҚ - ПЕДАГОГОИКАЛЫҚ ТЕХНИКАЛАР	
Тезекбаева К.А.	378
БАСТАУЫШ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ САБАҚҚА ҮЛГЕРМЕУШЛІК СЕБЕПТЕРІН АНЫҚТАУ	
Тепикина Ю.В.	381
«РУКИ И УМ» - КАК ОРГАНИЗОВАТЬ ИНТЕГРИРОВАННОЕ ЗАНЯТИЕ ПО ЕСТЕСТВОЗНАНИЮ И КОНСТРУИРОВАНИЮ В ПРЕДШКОЛЬНЫХ ГРУППАХ	
Теске Л.И.	383
РАСКРЫТИЕ ТВОРЧЕСКИХ СПОСОБНОСТЕЙ У ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА	
Кутищева И.А., Тихомирова Т.А.	385
ЗДОРОВЬЕСБЕРЕГАЮЩИЕ ТЕХНОЛОГИИ В ПЕДАГОГИЧЕСКОМ ПРОЦЕССЕ ДО	

Токешова А. К.	388
ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ТӘРБИЕ БЕРУДІҢ ИНТЕРАКТИВТІ ӘДІС-ТӘСІЛДЕРІ	
Толеубаева Ж.М., Нуркадирова К.М.	389
БІЛІМ БЕРУ КЕҢІСТІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ НЕГІЗГІ КОМПОНЕНТІ	
РЕТІНДЕ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДЫ ДАМУ	
БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ РӨЛІ	
Труслова Е.Л.	392
РАЗВИТИЕ РЕЧИ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА В УСЛОВИЯХ	
СОВРЕМЕННОГО ПОЛИЯЗЫЧНОГО ПРОСТРАНСТВА	
Тусупова Г.А.	393
ЗАМАНАУИ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМЫНЫҢ	
МЕНЕДЖМЕНТ ЖҮЙЕСІ	
Тұржаубай Ж. Н.	395
БІЛІМ МАЗМҰНЫН ЖАҒARTУ БАҒЫТЫНДА ТИІМДІ ОҚЫТУДЫҢ	
ЖОЛДАРЫ	
Федорова О. В.	398
ПРАЗДНИКИ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ В ДЕТСКОМ САДУ КАК СРЕДСТВО	
РАЗВИТИЯ ПАТРИОТИЧЕСКИХ ЧУВСТВ ДЕТЕЙ СТАРШЕГО	
ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА	
Хамзина А.Ж.	400
БАЛАНЫҢ ПСИХОЛОГИЯСЫНЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫНА	
ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ САЛАСЫНЫҢ ЫҚПАЛЫ	
Хамзина Д.Т.	402
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДАҒЫ БІЛІМ БЕРУ	
КЕҢІСТІГІНІҢ ЖОБАЛАУ-ЗЕРТТЕУ ҚЫЗМЕТІ	
Хасанова Т.И., Азнабаева Р.Р.	404
ЗДОРОВЬЕ-СБЕРЕГАЮЩИЕ ТЕХНОЛОГИИ В ПЕДАГОГИЧЕСКОМ	
ПРОЦЕССЕ	
Хауымдас Ж.	407
БАЛАНЫҢ МЕКТЕПКЕ СӘТТІ БЕЙІМДЕЛУ МІНДЕТТЕРІН ШЕШУДЕГІ	
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ МУЗЫКА ЖӘНЕ МЕКТЕП АРАСЫНДАҒЫ	
САБАҚТАСТЫҚ	
Хисамова С.В.	408
ПРОЕКТНО – ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В ДОШКОЛЬНОЙ	
ОРГАНИЗАЦИИ КАК ВИД ДЕЯТЕЛЬНОСТИ, ПОМОГАЮЩИЙ	
ОБНОВЛЕНИЮ СОДЕРЖАНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ	
Худайбергенова М.А.	411
ЯЗЫКОВОЕ ОБРАЗОВАНИЕ, КАК ЦЕННОСТЬ И ПРОЦЕСС	
Хусайнова К.А.	413
ИННОВАЦИОНАЛЫҚ ӘДІСТЕР АРҚЫЛЫ БОЛАШАҚ МАМАНДАРДЫҢ	
КӘСІПТІК ШЕБЕРЛІКТЕРІН ДАМУ	
Цветкова С. А.	416
ПРЕЕМСТВЕННОСТЬ МЕЖДУ ДОШКОЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИЕЙ И	
ШКОЛОЙ В РЕШЕНИИ ЗАДАЧ УСПЕШНОЙ АДАПТАЦИИ РЕБЕНКА К	
ШКОЛЕ	
Цыганкова Т.В.	418
ПЛАСТИЛИНОГРАФИЯ - КАК СРЕДСТВО ВОСПИТАНИЯ И РАЗВИТИЯ	
ЛИЧНОСТИ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА	
Цыплакова Л.Н., Терентьева А.А.	419
ТРЕХЪЯЗЫЧНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В СИСТЕМЕ ДОШКОЛЬНОГО	
ВОСПИТАНИЯ	

Чжао С.Б., Грабова В.П.	422
ПРОЕКТНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА	
Шабанбаева Г.Б.	425
«МУЗЫКА САБАҒЫНДА ҚАЗАҚТЫҢ ҰЛТТЫҚ АСПАПТАРЫМЕН ТАНЫСТЫРУ»	
Шайбас Е.	427
ОЮ ӨРНЕК АРҚЫЛЫ МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ҚАБІЛЕТТЕРІН ДАМЫТУ	
Шайгозова А. М.	429
БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМЫНДАҒЫ ЖОБАЛАУ-ЗЕРТТЕУ ҚЫЗМЕТІ	
Шарченко Т.Н.	431
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ ЗДОРОВЬЕСБЕРЕГАЮЩИХ ТЕХНОЛОГИЙ	
Шекен Ж.	433
БІЛКІЛІКТІ АРТТЫРУ КУРСЫНЫҢ ӨЗЕКТІЛІГІ	
Шектибаева А.А.	435
ЕРЕСЕКТЕР ТОБЫНДА ЖОБАЛЫҚ-ЗЕРТТЕУ ҚЫЗМЕТІН ҰЙЫМДАСТЫРУ	
Шишканова Н.А.	437
КАЧЕСТВЕННОЕ ОБРАЗОВАНИЕ ЧЕРЕЗ ДИСТАНЦИОННОЕ ОБУЧЕНИЕ В УСЛОВИЯХ ПАНДЕМИИ	
Шоланова М. Е., Дюсенова Г. Б.	439
МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ КОНСТРУКТИВТІ ОЙЛАУЫН ДАМЫТУ ҚҰРАЛЫ РЕТІНДЕ ГЕОМЕТРИЯЛЫҚ МАЗМҰНДАҒЫ ТАПСЫРМАЛАРДЫ ҚОЛДАНУДЫҢ МАҢЫЗЫ	
Шораева Г. М.	441
БӨБЕКЖАЙДАҒЫ ҚАЗАҚ ТІЛІН ОҚЫТУДА БАЛАЛАРДЫҢ СӨЙЛЕУ ТІЛІН ДАМЫТУ БОЙЫНША ЖҰМЫС ТҮРЛЕРІ	
Алтынбаева М.З., Шортанбаева Ж.Н.	442
МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ЖЕКЕ ТҮЛҒАСЫН ДАМЫТУ МЕН ТӘРБИЕЛЕУДЕГІ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР	
Шынадилова С.Е.	444
«ТІЛДІК БІЛІМ, ҚҰНДЫЛЫҚ ПЕН ҮДЕРІС»	
Щаева А.С.	447
РАЗВИТИЕ МОДЕЛИ 4К У ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА	
Щаева С.В.	449
ИНДИВИДУАЛЬНАЯ ТРАЕКТОРИЯ РАЗВИТИЯ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА	
Ыбрайханова С.К.	451
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДАҒЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҮДЕРІСТЕГІ ДЕНСАУЛЫҚТЫ САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ	
Ысқақ М. С.	454
БІЛКІЛІКТІ АРТТЫРУ ЖҮЙЕСІНДЕ ПЕДАГОГТЕРДІҢ ҮЗДІКСІЗ КӘСІБИ ДАМУЫ	
Яхиина А.А., Назырова А.Е.	455
ФОРМИРОВАНИЕ НАВЫКОВ ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ У ДОШКОЛЬНИКОВ	
Юсупова Т.А.	457
ИННОВАЦИОННЫЙ ПОДХОД В РАЗВИТИИ ИНДИВИДУАЛЬНОСТИ И ТВОРЧЕСКИХ СПОСОБНОСТЕЙ ДЕТЕЙ ЧЕРЕЗ ТЕАТРАЛИЗОВАННУЮ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ	

Тусупбекова Н.К., Чугуевская О.В.	459
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В РАЗВИТИИ РЕЧИ ДОШКОЛЬНИКОВ	
Филатова М.Н.	462
БИЛИНГВАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В ДЕТСКОМ САДУ	
Семиренко Н. В.	464
ВОСПИТАНИЕ ГРОССМЕЙСТЕРА, КАК ИНСТРУМЕНТ РАЗВИТИЯ МОДЕЛИ 4К	
Алиева Л. А.	466
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДА ТӘРБИЕЛЕУ МЕН ОҚЫТУ ҮРДСІН ТИІМДІ ҰЙЫМДАСТЫРУ	

Бугубаева А. Д.

Учебно-методический центр развития образования Карагандинской области

СОЗДАНИЕ УСЛОВИЙ В ДО С ЦЕЛЬЮ ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ДОШКОЛЬНОГО ВОСПИТАНИЯ И ОБУЧЕНИЯ

Создание благоприятных безопасных образовательных условий для воспитания и обучения детей дошкольного возраста, формирование у детей знаний, умений и навыков, духовно-нравственных ценностей в соответствии с их возрастными и индивидуальными возможностями, воспитание патриотизма и толерантности, основанных на национальных традициях и общечеловеческих ценностях в рамках реализации программы "Рухани жаңғыру", а также формирование социально-психологической, личностной, волевой, физической и интеллектуальной готовности детей к обучению в школе – является главной задачей дошкольного воспитания и обучения в РК.

Понимая, что интеллектуальная сфера ребенка в современном мире приобретает новые качественные характеристики, мы стараемся направить нашу работу на создание новых современных условий в дошкольной организации для обеспечения качественного интеллектуального и нравственного развития детей дошкольного возраста. Дети познают не только внешние качества предметов и явлений, но и существенные внутренние свойства, связи и отношения между ними. Они овладевают простейшими приемами обобщения, систематизации и классификации. Поэтому важно уделить основное внимание на развитие общих интеллектуальных способностей. Именно в детском саду необходимо создать благоприятные условия для развития образных форм познания.

Важно знать, что содержание интеллектуального воспитания, по сути, состоит из нескольких направлений, или видов:

- интеллектуально-нравственное, духовное воспитание (сюда же можно отнести и эстетическое) – формирование нравственной позиции, знакомство с общечеловеческими нормами морали и этики. Обогащение внутреннего мира ребенка, развитие способности видеть прекрасное;

- интеллектуально-познавательное воспитание – развитие познавательных способностей, любознательности, умения анализировать, глубины и скорости мышления, общей эрудиции, критического, логического и абстрактного мышления;

- интеллектуально-творческое воспитание позволяет ребенку создавать что-либо новое, придумывать нестандартные решения и претворять идеи в реальность.

Поэтому необходимы новые наиболее эффективные пути и средства решения поставленных задач перед дошкольными организациями и педагогами.

Сегодня одним из наиболее ярких, развивающих, интересных, значимых методов, как для взрослых, так и для детей, является проектная деятельность. Именно, с этой целью УМЦ РО КО были запущены проекты [«Алғашқы ұстаз - ата-ана»](#), [«Әжемнің ертегісі»](#), «Жас оқырман», «Сикырлы такта», «Зерек».

Все дошкольные организации Карагандинской области активно включились в данные проекты. Основной задачей проектов [«Алғашқы ұстаз - ата-ана»](#), [«Әжемнің ертегісі»](#) является: повышение квалификации и формирование профессиональных компетенций педагогов и родителей в области духовно-нравственного воспитания детей, направленного на сохранение и развитие языковой компетентности; создание и апробация модели по управлению качеством дошкольного воспитания и обучения для развитие языковой компетентности воспитанников.

Изменения в мире задали новые параметры обучения и воспитания, потребовали кардинального пересмотра целей, результатов образования, традиционных методов преподавания, систем оценки достигнутых результатов.

Какие же умения и качества необходимы человеку 21 века?

Функциональная грамотность есть определенный уровень знаний, умений и навыков, обеспечивающих нормальное функционирование личности в системе социальных отношений, т.е. ее смысл состоит в приближении образовательной деятельности к жизни. Сущность функциональной грамотности состоит в способности личности самостоятельно осуществлять учебную деятельность и применять приобретенные знания, умения и навыки для решения жизненных задач в различных сферах человеческой деятельности, общения и социальных отношений. Таким образом, развитие функциональной грамотности в образовании является актуальной задачей педагога, в настоящее время. И сегодня современный мир требует овладения всеми видами функциональной грамотности.

С января 2021 года во всех дошкольных организациях Карагандинской области были запущены недели по развитию функциональной грамотности.

Недели проводятся с целью создания условий для развития функциональной грамотности, повышения качества знаний, умения применения фундаментальных навыков в реальных жизненных ситуациях, повышения профессиональной компетентности педагогов в области формирования функциональных навыков детей, привлечения родительской общественности к совместной деятельности и повышению мотивации к взаимодействию семьи, детского сада и школы. Было запущено 6 недель по развитию функциональной грамотности в дошкольных организациях:

1. Неделя читательской грамотности «Кітаппен дос болайық!»
2. Неделя математической грамотности «Қызықты математика!»
3. Неделя физкультурно-оздоровительной грамотности «Балалар спорт әлемінде!»
4. Неделя казахской грамотности «Қазақ тілін меңгереміз»
5. Неделя естественно-познавательной грамотности «Мен бәрін білгім келеді!»
6. Неделя экологической грамотности «Прикоснись к природе сердцем!»

Дошкольный мир с легкостью погрузился в мир функциональной грамотности. Педагоги, дети и родители с огромным интересом принимают участие в данных мероприятиях, открывают для себя новые горизонты, познают неизведанное и достигают новые вершины. Формирование функционально грамотных людей – одна из важнейших задач современного мира. Наши педагоги и родители с большой ответственностью осознают, что основы функциональной грамотности закладываются уже в дошкольном детстве и сущность ее состоит в способности личности самостоятельно осуществлять учебную деятельность и применять приобретенные знания, умения и навыки для решения жизненных задач в различных сферах деятельности.

Создание условий в дошкольных организациях, обеспечивающих качественное интеллектуальное и нравственное развитие детей дошкольного возраста, определяет направление изменений, необходимых для трансформации дошкольного воспитания и обучения в соответствии с меняющимися требованиями к развитию и обучению детей. Данная работа направлена на формирование здоровых, счастливых, самостоятельных, любознательных, коммуникабельных, критически мыслящих детей, а также на создание современной модели дошкольного воспитания и обучения. От ежедневной практики педагогов, значимых взаимодействий между педагогом и детьми и между детьми, которые является дружественной к ребёнку и отвечают его потребностям, взаимоотношений педагогов с семьей каждого ребёнка, вовлеченность родителей – зависит качество процесса воспитания и обучения в ДО.

Литература:

1. Типовая учебная программа дошкольного воспитания и обучения от 12 августа 2016 года № 499 (с изменениями и дополнениями от 24.09.2020 г. [№ 412](#)).
2. Послание Главы государства К.К.Токаева народу Казахстана «КАЗАХСТАН В НОВОЙ РЕАЛЬНОСТИ: ВРЕМЯ ДЕЙСТВИЙ».

3. Программная статья от 12 апреля 2017 года «Взгляд в будущее: модернизация общественного сознания».
4. Веракса Н. Е., Веракса А. Н. Проектная деятельность дошкольников. Пособие для педагогов дошкольных учреждений. – М. Мозаика-Синтез, 2010.

Абдикаликова М.Т.
Қарағанды қаласы, «Балақай» б/б КМҚК

ЕРТЕГІНІҢ БАЛА ӨМІРІНДЕГІ МАҢЫЗДЫ ОРНЫ

Қоршаған ортамыз қалай өзгерсе де, ертегінің сиқырлы әлемі балаларға әрқашанда қызықты болады, қарапайым да мағыналы тілмен жазылған көркем әдебиеттің негізін қалайтын мағынасы- мектеп жасына дейінгі балалардың дамуының және тұлға ретінде қалыптасуының күрделі бөлігінің негізін құрайды.

Мектеп жасына дейінгі бала өміріндегі ертегінің рөлі көпқырлы. Бұл қарапайым қысқа шығармалар әрқашан балаларды қызықтырады, балалар ертегіні сүйсіне тыңдайды. Себебі, балалар олардың сюжетінен ғажайыптарды немесе ойын-сауықты іздеп ғана қоймайды, ертегіден балалар қызықты және көпаспектілі тәрбиелік мағынасын табады.

Ертегінің жазылғанына ғасырлар өтседе когнитивтік функциясы өзекті: ондағы қоршаған ортаның көптеген ақиқаты ашылған, жаңа құбылыстар текст арқылы баланың санасына таныс кейіпкерлер және сипаттау ретінде көрсетілген.

Ертегінің сиқырлы әлемі балаға– жан-жақты білімді ересек адамның рөлін атқарады, балалар ертегіні жалықпай қайта-қайта тыңдауға дайын отырады, сүйікті ертегі кейіпкерлеріне қиялдан жаңа қызық -қызық оқиғалар ойлап табады. Ал ата-аналар арасында ертегінің дидактикалық рөлі ерекше орын алады, өйткені балалар ертегі кейіпкерлерінің жақсы қылықтарына қарап жақсылыққа үйренеді.

Ертегі бала тұлғасының мінез –құлқынның, жүріс - тұрысының түрлі аспектілерін дамытады және түзетеді, сондықтан мектеп жасына дейінгі балаларды көркем әдебиетпен таныстыру міндетті түрде жүйелі өту керек.

Ертегінің көмегімен баланың тілі, тез шығады, ойлау және сөйлеу қабылетіне көрсететін көмегі зор. Мамандардың зерттеуі бойынша тілі шығып келе жатқан балаға ертегілер оқыған ата - аналардың балалары логикалық байланысты сөз дағдыларын және грамматикасын тез игерген, сөздік қорлары өз құрдастары арасында орташа деңгейден жоғары көрсеткіштер көрсеткен, ал бейнелеу және логикалық байланысты сөзбен әнгімелеу қабылеттері көптеген құрдастарынан қарқын дамыған.

Ертегінің тәрбиелік жағынанда рөлі өте маңызды. Ертегі дегеніміз – ол өмірден алынған тәрбиенің түрлі стратегиясын көрнекілік максималды түрде көрсететін типтік әңгіме.

Ертегіде тәрбиелік нақты мораль сирек кездеседі, алайда, ертегінің осы астарлап айтқан сөздері баланың этикалық идеалын қалыптастыруында айрықша тиімді құралы болып табылады.

Халықтық және авторлық ертегілердің негізіне қарасақ замануы қоғамға керек жақсылық, өзара көмек көрсету, гуманизм идеалдары жатады. Баланың өз-өзіне деген сенімін ертегі кейіпкері арқылы тәрбиелеуге болады мысалы, қандай қасиеті жақсы екендігін, қандай қасиеті жаман екендігін, қай жерде ертегі кейіпкерінің түзелуіне болатындығы, мейірімділіктің жеңетіндігі, қатігездіктің жазаланатындығын көрсете отырып баланың жақсылыққа деген сенімін қалыптастыруға көмек көрсетеді. Ертегінің негізгі мақсаты – адамгершілік, мейірімділік қасиетті тәрбиелеу.

Ертегінің құнды тәрбиелік жағымды жағы балаға пайдасын әкелу үшін, ертегіні мәнерлеп, қызықты және еліктіретін етіп оқу керек. Ең бастысы баланың қызығушылығын

жоғалтып алмау үшін ертегі оқу барысында басқа заттарға алаңдамай және баламен көп ертегі оқуды мақсат етпеңіз. Бұл жағдайда сапалы оқыған көрсеткіш сандық көрсеткіштен жоғары. Егер баламен бірнеше ертегіні оқуды мақсат етсеңіз, бірінші ертегінің аяғы мен екінші ертегінің басының арасында үзіліс болу керек, өйткені, сіз баламен оқыған ертегінің мағынасын, ертегінің негізгі сәттерін, бас кейіпкерлерін талқылап алуыңызға мүмкіндігіңіз болу керек.

Мектеп жасына дейінгі балалардың жас ерекшеліктеріне сай қызығушылығын жоғалтып алмау үшін шағын жануарлар туралы ертегілерді таңдағаныңыз дұрыс, мысалы – «Түлкі мен тырна», «Мақта қызбен мысық», «Қасқыр мен жеті лақ», «Мысық пен түлкі», «Шубар тауық» т.б. Кейіпкерлерді талдау барысында 3-4 жастағы бала мағынасы кең және жалпы түсініктерге сүйенеді – «жақсы» - «жаман», «ашулы» - «мейірімді», тақырыптық әңгімелеу барысында баланың адам тұлғасына деген көзқарасын бара-бара кеңейтуге тырысыңыз, жаман қылықтарды айыра білуді, жағымды кейіпкерлердің қателіктерін және жағымсыз кейіпкерлердің «жақсы» болу үшін жасаған қылықтарын талдай білуді үйретіңіз.

Мектеп алды даярлық топ балаларына халықтық сиқырлы ертегілерге ерекше көңіл бөлген дұрыс және баланы авторлық көркем ертегілермен таныстыру керек. Осы мақсатта «Балақай» балабақшасында эксперимент айдарында ересек топтарда этнопедагогика сабағы өтеді. Әр айда балалар түрлі мемлеттің халық ертегілерімен, әйгілі жазушылардың ертегілерімен танысады. Вильгельм және Якоб Гримм ертегілерімен «Қызыл телпек», «Бремен музыканттары», «Күлтеқыз», Алан Милнның «Винни Пух және достары», Астрид Линдгрен «Малыш және Карлсон» т.б. осы кейіпкерлер жинағын барынша түрлендіру және әртүрлі ету керек, бұл баланың көркем әдебиетке деген сүйіспеншілігін дамытады, оның сенсорлық және мәдениеттік тәжірибесін байытады, шығармашылық дамуына себеп болады.

Балаларға ертегіні тыңдап,, ертегілер бойынша тақырыптық ойындар өткізіледі, театрлық қойылым және шығармашылық сабақтар өткізіледі. Сабақ барысында балаларға өзі жақсы көретін кейіпкерлерін көрсетуді ұсынылады, бұл балаға механикалық түрде есте сақтауды ғана емес ертегінің кейіпкерінің оқиғаларын өз басынан кешуге, ертегіні талдауға, ертегі сюжетінен өзіне сабақ болар оқиғаларды мысал ретінде алуға көмектеседі.

Жаңа ертегіні оқу алдында, ертегіні өзіңіз бірнеше рет қарап шығыңыз. Ересектер ертегіні балаға таныстыру алдында ертегіде кездесетін күрделі сөздерді балалармен талдау керек. Ертегіде көне сөздер немесе көне ұғымдар көп кездесетін болса ертегі оқыр алдында әр сөздің немесе ұғымның мағынасына түсінік беріп шығыңыз.

Ертегіні қағаздан оқығаннан гөрі ауызша эмоционалды түрде айтып берген балаға ақпаратты тек көзбен көріп ғана емес құлақпен естіп баланың қызығушылығын арта түседі, баланың қиялын дамытады және ой - өрісін кеңейтеді. Ертегі кейіпкерлерінің мектеп жасына дейінгі балаларға әкелетін пайдасы зор, олар дамытушы ойындардың қатысушысы болуы мүмкін. Ертегілердің суреттері арқылы балаға ертегінің кадрларын дыбыстауды ұсыныңыз, баламен бірге дыбыс режисері ойынын ойнаңыз.

Тапсырманың тағы бір түрі «Қатені тап» ойынын ойнау: стол үстіне балаға таныс ертегінің барысын көрсететін суреттерін қойыңыз, бірақ балаға қызықты болу үшін бірнеше суретті тығып қойыңыз немесе суреттерді араластырып қойыңыз. Балаға қойылатын тапсырма- сіздің жіберген «қатені» табу және түзету. Баланың сөздік қорын байыту мақсатында «Сурақ-жауап» ойынын өткізуге болады, ертегінің мағынасы бойынша негізгі тірек сөздер арқылы балалар ертегінің атауын табу керек. Бұл тапсырмалар баланың сөз байлығын байытады, қиялдаудың, өнерпаздық потенциалының, логикалық және бейнелі ойлаудың, есте сақтау қабылеттерінің дамуына ерекше шабыт береді.

Ертегінің рөлі тек тәрбиелеу ғана емес, ол баланың мінез –құлқын түзету, баланың қатаймаған психикасының мазасыздығын басады. Ол үшін әйгілі ертелілердің керекті сюжеттерін таңдап рөлді ойындарда немесе театр қойылымдарында талдау. Осы мақсатта «Басқаша ойлап тап» атты ойынды қолдануға болады, балаға жақсы көретін ертегінің финалын ойлап табуды ұсынылады. Баланың қандай сюжетті таңдағаны, ертегінің соңын сәтті аяқтауға тырысатыны, өзін және жақындарын қандай кейіпкерлерге теңейтетініне

назар аударған дұрыс. Егерде, бала әрдайым сәтсіз аяқтамаларды таңдаса, жағымсыз кейіпкерлерге ерекше көңіл бөлсе, ол балаға айрықша назар аудару керек. Ол баланың эмоционалды тұрақсыздылығын білдіреді, оған ерекше назар аударып психилиог жұмыс жасау керек.

Баламен бірге ертегі жазуыңызға болады – мұндай шығармашылық жұмыс баланың ой- өрісінің толықтығының және мектепте жүйелі білім алуға дайындығының көрсеткіші, жәнеде жазушыға да тындарманға да рахат әкеледі!

Ертегіге жүгіне отырып біздің негізгі мақсатымыз – балалардың адамгершілік, мейірімділік, жақсылық қасиеттерін тәрбиелеу.

Әдебиет:

Ғаламтор сайттары:

1. Білімділер сайты Copyright © 2011 bilim.idhost.kz
2. <http://kk.wikipedia.org/wiki/Ертегі>
3. <http://www.kitaphana.kz/ru/downloads/referatu-na-kazakskom/239-tarikh/2786-kazak-shezhireleri.html>
4. <http://www.rebenok.com/info/library/reading/89678/rol-skazki-v-vospitanii-detei.html>

Абдыкалыкова Ж.Б

ҚГКП я/с «Айголек», Осакаровский район, п. Молодежный

ФИЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ, КАК СРЕДСТВО ЗДОРОВЬЕСБЕРЕЖЕНИЯ В ДО

Детский сад - это второй дом для ребенка. Для того, чтобы ребенку было интересно, нам необходим опыт работы, профессиональные достижения, знания, терпение и любовь к детям, где они могут обрести счастье. Именно чувство счастья и доверия которое мы даем им ощутить, является важным для гармоничного развития ребенка. Дошкольный возраст у детей, является самым благоприятным для формирования необходимых моральных качеств, как сила воли, трудолюбие, целеустремленность, самоанализ, уверенность, стрессоустойчивость, организованность. На данном этапе, формируется активное физическое и психологическое развитие, а так же основные показатели ребенка.[1, с 5]

Физкультура в детском саду является одним из основных современных образовательных комплексов, которая позволяет обеспечить физическое развитие, сохранить здоровья воспитанников, удовлетворить физиологические потребности малышей в движении. Физкультура так же, является основой для эффективного воспитательно-образовательного процесса, которая обеспечивает достижения целого ряда приоритетных задач:

- снижение уровня негативного воздействия факторов окружающей среды;
- поощрения спортивных интересов, увлечений;
- укрепление уверенности в своих физических силах;
- качественная подготовка воспитанников на занятиях в ДО к школьным занятиям физической культурой. [3, с 4]

Целью моей работы в детском саду является – формирование у детей основ здорового образа жизни. Привить любовь к спорту. А так же всестороннее развитие детей через различные виды детской деятельности.

Задачей является совершенствование и укрепление физического и психологического здоровья детей, в том числе их эмоционального благополучия. Важно учитывать психологические особенности детей и найти подход к каждому ребенку. Активно включать детей в различные виды деятельности.

В своей работе я использую физкультурно-оздоровительные технологии. Физкультурно-оздоровительные технологии направлены на активизацию двигательной системы, развитие физических качеств, становление физической культуры дошкольников, закаливание, дыхательная гимнастика, формирование правильной осанки, воспитание привычки к повседневной физической активности и заботе о здоровье и др. Реализация этих технологий осуществляется во время занятий, прогулок, в ходе педагогического взаимодействия взрослого и ребенка. [2, с 9]

Во время утренней гимнастики я использую дыхательные упражнения. Например, «Подуем на ...» Дети стоят. Ноги слегка расставлены, руки опущены, делает вдох. Выдох поворачивает голову направо и , сделав губы трубочкой, дует на плечо. Головой прямо-вдох носом. Голову влево-выдох: голова прямо-вдох. Проговариваем в это время:

подуем на плечо,
подуем на другое
на солнце горячо
пекло дневной порой.

Дыхательные упражнения способствуют насыщения организма кислородом. Правильное дыхание стимулирует работу сердца, нервной системы, избавляет от многих болезней. Умение управлять дыханием способствует умению управлять собой. [2,с 29]

В группах так же провожу упражнения на стечах, игры с движениями свободной деятельности, пальчиковые игры, для закаливания хождения босиком на физкультурных занятиях.

Степ-аэробика является одним из наиболее эффективных комплексов. Степ-аэробика это ритмичные движения вверх и вниз по специальной степ платформе. Аэробика - ряд танцевальных упражнений выполняющихся под музыкальное сопровождение, объединенных в непрерывный комплекс. Техника степ-аэробика самая простая в исполнении и эффективная. В переводе с английского «степ» означает «шаг». Степ-аэробика тренирует равновесие, сосудистую систему, усиливает обмен веществ в организме, влияет на сердце и легкие, увеличивая потребность кислорода в организме. А так же развивает выносливость, улучшает гибкость, помогает выработать хорошую осанку. Дети так же учатся ориентироваться в пространстве. У детей развивается чувство ритма, быстрота реакции, ловкость и пластичность. [4, с 5]

Комплекс степ-аэробики состоит из подготовительной и основной части. Подготовительная часть для разогрева организма, состоит из базовых шагов:

Обычная ходьба на месте.

Ходьба на степе.

Приставные шаги вперед-назад с подъемом на степ.

Приставные шаги влево-вправо с подъемом на степ.

Шаги с движением рук вперед-назад, в стороны, круги и махи руками.

Основная часть-выполнение упражнений в танцевальном ритме с небольшой амплитудой. Заканчивается комплекс аэробики упражнениями на дыхание и расслабление, которые выполняются в медленном темпе. Постепенно комплекс упражнения по мере усвоения усложняется. Степ-аэробика повышает эффективность процесса физического воспитания. Занятия на стечах очень нравятся детям.

Применение в моей работе физкультурно-оздоровительных технологий способствует повысить жизненный тонус, влияет на снижение роста заболеваемости. А так же улучшает психологическое и эмоциональное состояние детей.

Литература:

1. Оськина Т.В. Актуальные задачи педагогики. Чита.2013
2. Горбатенко О.Ф. Попова Г.П. Физкультурно-оздоровительная работа в ДОУ. Волгоград.2008
3. Сократов Н.В. Современные технологии сохранения и укрепления здоровья детей. ТЦ Сфера.2005
4. Папулова А.Ю. Степ-аэробика в детском саду.

Абайбекова В.В., Абдрачѐва Н.Ш.
КГКП я/с «Нұрай, Осакаровский район

СОЦИАЛЬНОЕ ПАРТНЁРСТВО РОДИТЕЛЕЙ С ДЕТСКИМ САДОМ.

Социальное партнерство – это сотрудничество родителей с ДОУ. Положительного результата и повышение качества дошкольного образования можно добиться только при рассмотрении семьи и детского сада в рамках единого образовательного пространства, подразумевающего взаимодействие и сотрудничество педагогов и родителей на всем протяжении дошкольного детства ребёнка.

Главное в социальном партнерстве с родителями - это взаимопонимание, сближение, доверие и доброжелательность. Педагоги идут на контакт с родителями, предлагая сотрудничать и принимать активное участие в мероприятиях ДО. Партнерами ДО в решение задач воспитания детей выступают родители. Для партнерских отношений с родителями была проведена работа с их участием в творческой, совместной деятельности детского сада. Родители стали полноправными участниками в жизни детского сада.

Расширение сферы участия родителей в организации воспитательно - образовательного процесса учреждения - это способ повышения эффективной деятельности детского сада, направленной на воспитание. Это и есть социальное партнерство с целью полноценного развития ребенка –дошкольника. Решающим условием взаимодействия и построения партнерских взаимоотношений является сближение педагогов и родителей воспитанников, которое достигается доверительным общением, взаимопониманием и устанавливается только в совместной деятельности.

Педагоги и родители - это партнеры, которые дополняют друг друга, их отношения предполагают равенство сторон, взаимность, доброжелательность, уважение, создание атмосферы общности интересов в воспитании, располагая к диалогу. В основу союза партнерства положено единство взглядов на воспитание детей: педагог не поучает, а советует и размышляет вместе с родителями, договаривается о совместных действиях. Важно расположить к себе родителей, завоевать их доверие, вызвать на откровенность.

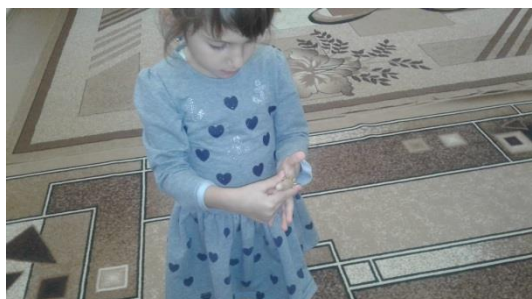
Перейти к новым формам отношений родителей и педагогов невозможно в рамках закрытого ДО. Детский сад должен стать открытой системой, чтобы создать единое

образовательное пространство для полноценного развития ребенка. Пример открытости показывает педагог, вызывая родителей на общение, информируя о достижениях ребенка. Он дает почувствовать родителям, что их проблемы ему безразличны. Это и есть открытость и доверительность. Расширение сферы участия родителей в жизнедеятельности группы внесёт разнообразие пребывания детей в детском саду. Для установления контактов с родителями педагог должен обладать коммуникативными умениями и необходимыми личностными качествами: он должен проявлять внимание и чуткость к чужим проблемам, уметь слушать других, быть доброжелательным, отзывчивым. Очень важно при первых контактах - заинтересовать родителей деятельностью группы и показать работу с детьми в привлекательной форме. С этой целью можно использовать домашние задания, видеоматериалы.

Одна из действенных форм привлечения родителей к активному участию в воспитательно-образовательном процессе и сотрудничеству - встречи, родительские собрания за круглым столом с чаепитием. Они помогают сплотить родителей и сделать их союзниками в воспитании, активизировать потенциал семей. Тесное педагогическое взаимодействие позволяет вовлечь родителей в педагогический процесс, сделать его гибким, дифференцированным. Так педагоги и родители воспитанников постепенно объединяются в команду единомышленников, имеющих общую цель — вырастить здоровых, гармонично развитых, адаптированных к жизни в современном обществе людей.

Система дошкольного образования, постепенно превращаясь в открытую педагогическую систему, закрепляет за родителями возможность быть полноправными участниками педагогического процесса дошкольного образовательного учреждения. Такой подход позволяет педагогам и родителям совместно выстраивать единое образовательное пространство, характеризующееся общностью целей, задач, методов, требований по отношению к ребенку. Совместное сотрудничество призвано сблизить детей и родителей, детей и педагогов, педагогов и родителей. Использование Су-Джок терапии в работе с детьми открывает большие возможности. Вся работа по данному методу проводится с помощью Су-Джок стимуляторов-массажеров.

Один из них представляет собой шарик – две соединенные полусферы, внутри которого, как в коробочке, находятся два специальных кольца, сделанных из металлической проволоки так, что можно их легко растягивать, свободно проходить ими по пальцу вниз и вверх, создавая приятное покалывание. Родители участвовали в собрании мастер класс Су-Джок терапия, где выполняли задания в игровой форме. Родители остались довольны, что используется Су-Джок терапия в детском саду как в оздоровительной игровой форме и решили продолжать работу по Су-Джок терапии с детьми дома.

Летом проводились игры, соревнования с педагогом по физической культуре и родителями, где они принимали активное участие. Проводилась акция на тему «Озеленение территории детского сада», где родители сажали саженцы, помогали активно на участках.

Участвовали в конкурсах поделок на темы: «Мой Казахстан, «Новогодняя игрушка», так же сочиняли сказку «Мой Казахстан». Дети участвовали в конкурсе стихов

на английском языке, где получили грамоты за первое место. Так как в связи с карантином проводится дистанционная работа с родителями, которая осуществляется в двух направлениях: с коллективом родителей и индивидуально. По средствам ват сап и онлайн. Таким образом, методы дистанционной работы с родителями - это совокупность приемов и способов, используемых для стимулирования и развития возможностей родителей, развития их педагогических знаний и привлечения их к воспитательной работе.

Литература:

1. Березина, Т. А. Социальное партнёрство дошкольного учреждения и семьи: проблемы и пути их решения / Т. А. Березина // Детский сад: теория и практика. — 2013. — № 10. — С.24 –33.
2. Пантелеева Н. Г. Социальное партнерство детского сада и родителей.
3. Рыбак Е. В. Реальность и перспективы развития социального партнерства в современном детском саду / Е. В. Рыбак // Детский сад: теория и практика. — 2013. — № 10

Абдыкарина М.Ж.

Шет ауданы, Ақжал кенті, «Ақбота» б/б КМҚК

ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ: НӘТИЖЕГЕ ЖЕТУ ЖОЛЫНДА ЖАҒДАЙ ЖАСАУ

Баршаға арналған білім беру денсаулық белгісі, экономикалық жағдайы, әлеуметтік тобы, этникалық шығу тегі, тілі, діні, жынысы және жеке ерекшеліктері бойынша айырмашылыққа қарамастан әр адамның білім алуын білдіреді. Ерекше білім беру қажеттілігі (бұдан әрі-ЕББҚ) бар балалар үшін бұл- құрдастарының ортасына қабылдау, қоғамдық-әлеуметтік өмірге ену, лайықты білім, мамандық алу және нәтижесінде толыққанды мазмұнды болашаққа ие болу мүмкіндігі.

Академик А.Г. Асмолов атап өткендей, қазір біз ұзын жолдың басында-пайдалылық мәдениетінен құндылық мәдениетіне өту кезеңінде тұрмыз, онда «басты құндылық жеке тұлғаның құндылығы болып табылады, бұл белгілі бір немесе өзге істі орындау үшін одан бірнәрсе алу-алмауға қарамайды. Ал балалар, қарттар және дамуында ауытқушылығы бар адамдар қадірлі..және қоғамдық қайырымдылықтың қорғауында болады».

Инклюзивті білім беру тиімділігінің маңызды шарты ЕББҚ тәрбиеленушілерді психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу болып табылады.

М.Р.Битянованың тәсілдемесіне сәйкес, психологиялық –педагогикалық сүйемелдеу біртұтас, жүйелі түрде ұйымдастырылған қызмет ретінде айқындалады, оның барысында әлеуметтік-психологиялық және педагогикалық жағдайлар жасалады, жеке қажеттіліктері ескеріле отырып, баланы табысты оқыту мен психологиялық тұрғыда дамыту үшін білім беру процесінің мазмұны, әдістері мен тәсілдері әзірленеді.

Біздің елде дарынды балаларға әлеуметтік, психологиялық және педагогикалық көмек көрсету жөнінде арнаулы бағдарламалар әзірленген және қолданылуда. Педагогикалық кадрлардың біліктілігін арттыруға ерекше назар аударылады. Педагог оқу бағдарламаларын меңгеріп қана қоймай, сондай-ақ әрбір баланың дарындылығы мен дербестігін айқындауы және дамытуы тиіс.

Дарынды балаларды оқыту мен тәрбиелеуді ұйымдастыру кезіндегі басты міндет-оларға қабілеттіліктері мен таланттарының толықтай ашылуына қажетті жағдайлар жасау, олардың дарындылық ерекшеліктерін айқындау және ашу.

Дарынды балалармен жұмыс істеуде мынандай кезеңдерге бөледі:

- Баланың жеке ерекшеліктерін зерделеу;
- Балалардың шығармашылық жұмыстарының көрмесі;
- Меңгерілген нәтижелерге бақылау жасау.

Сонымен, жаңаша оқу-көпдеңгейлі және көпнұсқалы тапсырмаларды орындау арқылы оқуды білдіреді. Шығармашылық және ізденіс деп аталатын әдіс бар, мұнда бала түсініктерін кеңейтумен, мазмұнды жалпылаумен, мазмұнды түсінікке айналдырумен айналысады.

Дарында балаларды анықтау- тәрбие мен оқыту барысында баланың дамуына талдау жасаумен байланысты ұзаққа созылатын үдеріс.

Қабілеттіліктер деңгейі оқу үлгерімі, ой-өріс марафондарды, шығармалар байқауы, олимпиадалар және т.б, арқылы анықталады.

Дарындылықты мынадай белгілер бойынша анықтауға болады: белсенділік, тәуекелшілдік, креативтілік, дербестік, жауапкершілік және басқалар.

Шығармашыл, дарынды балалармен жұмыстарды ұйымдастырылған кезде тәрбиешілер шығармашыл сипаттағы тапсырмаларды іріктеп алуға, білім деңгейін және өз мүмкіндіктерін пайдалану көрсеткіштерін тексеруге, олимпиадалар, зияткерлік турнирлер мен шығармашылық байқауларын өткізуге, дарынды балалар үшін арнаулы топтар ұйымдастыруға назар аударулары тиіс.

Дарынды балалардың басты ерекшеліктері-ерекше зияткерлік, күрделі және терең ақыл-ой жұмысына әрқашанда даяр тұру, еңбектенуге ұмтылушылық, табандылықты қалыптастыру, жан-тәнімен беріле жұмыс істеу.

Бөбекжай қызметінің негізгі мақсаты: гуманитарлық-эстетикалық салада бөбекжай тәрбиеленушілерін тәрбиелеу мен оықту сапасын арттыруға ықпал ететін балалар қызметінің жүйесін ұйымдастыру. Біз қойылған мақсатқа мына міндеттерді жүзеге асыру арқылы жетеміз:

- білім беру процесінде баланың ішкі әлемін дамытуға жағдай жасау;
- мектепке дейінгі жастағы баланың жан-жақты дамуы үшін тиісті заттық-дамытушылық орта ұйымдастыру;
- гуманитарлық-эстетикалық тәрбие процесінде баланың ішкі әлемін дамыту.

Балаларды тәрбиелеу мен білім беруді ұйымдастыруды алдын ала проблемалық талдау, ата-аналар мен педагогтардан сауалнама алу, білім беру процесіне инновация енгізу жөніндегі тәжірибе біздің жаңалықтарымыздың бағытын, сипатын, ауқымы мен мәселесін анықтауға көмектеседі.

Жаңа заманғы бөбекжайды басқару жүйесінде эргономикалық тәсілді іске асыру тиімділігінің негізгі критерийлері: басшылармен жеке басқару қызметін нақты өзіндік ұйымдастыру, педагогикалық процестің барлық қатысушыларының еңбек өнімділігін арттыру, әдістемелік және педагогикалық жұмыспен басқару тиімділігі, басшылардың, педагогтардың еңбегіне қанағаттарышылық.

Жаңа заманғы мектеп жасына дейінгі бала өмірінің ұқсас кезеңдерінде өз ата-анасынан ерекшеленетіні сөзсіз. Жаңа цифрландыру заманының балалары жаңа заманғы гаджеттерді сенімді түрде пайдаланады, сондықтан білім беру процесіне жаңа дидактикалық әдістер енгізілген; планшеттер, әліппе-дәптерлер, интерактивті тақтамен жұмыс.

Жаңа заманғы сабақтарды өткізудің негізгі сәті зерттеу, рефлексстік қызмет болып табылады. Жаңа заманғы білімді балалар тәжірибелік арқылы меңгереді: тәжірибелер, эксперименттер, үлгілеу.

Екі жылдың ішінде ұллада STEM-білім беру элементтерін енгізу жұмыстары жүргізілуде, лево-құрылымдау және робототехникаға арналған жағдайлар жасалуда. Білім беру процесінде болашақ өмірге қажет пайдалы білік-дағдыларды алу енгізіледі.

Бұл жұмыстың бірінші нәтижесі 2019 жылы лево-құрылымдау бойынша мектеп жасына дейінгі балалардың арасында өткізілген қалалық байқау болды, онда мектеп жасына дейінгі балалардың техникалық үлгілеуге қызығушылығы көрінді.

Тәрбиешінің жеке тұлғасы барлық жүргізілетін қайта құрылымдарда негізгі тұлға болып табылады. Оның жаңа заманғы үрдістерді есепке алу мен оны тәжірибеде пайдалану дайындығын педагогтардың кәсіби өсімін әдістемелік қолдау сапасына байланысты.

Құрылымды үйрету, мектеп жасына дейінгі балаларды техникаға, инженерлік мамандықтарға қызығушылығын арттырудағы нақты қадамдар, сондай-ақ мектепке дейінгі

ұйымдарды ЛЕГО-құрылымдау жинақтарымен жарақтандыру, балалармен ұйымдастырылған сабақтарды өткізу білім беру бөлімімен шығарылған «Планета STEAM» жоспарын іске асыру шеңберінде жоспарланған.

Әдебиет:

1. Журнал. Мектепке дейінгі ұйым басшысының анықтамалығы. Инновациялық технологияларды енгізу. №7.2018ж.
2. Журнал. Мектепке дейінгі ұйым басшысының анықтамалығы. Инклюзивті білім беру процесін ұйымдастыру. №10.2018ж.

Абенова Г.А., Шакенова М.Т
Жаңаарқа ауданы, «Ақерке» б/б КМҚК

БІЛІКТІЛІКТІ АРТТЫРУ ЖҮЙЕСІНДЕ МЕКТЕПKE ДЕЙІНГІ ҰЙЫМ ТӘРБИЕШІЛЕРІНІҢ ҮЗДІКСІЗ КӘСІБИ ДАМУЫ

Білім беруді модернизациялаудың заманауи процестері педагогтің жеке, шығармашылық және кәсіби әлеуетін өзектендіруді талап етеді, сондықтан жеке тұлғаның кәсіби және шығармашылық өзін-өзі дамытуы жаңартылған білім мазмұны бойынша өзекті мәселелердің бірі, бұл өзін-өзі саналы түрде сапалы өзгерту қажеттілігімен сипатталатын жеке қасиет ретінде қалыптасқан қызмет субъектісі және кәсіби позицияны қалыптастыру болып табылады.

Мектепке дейінгі мекемелерде тәрбие мен білім беруде тәрбиешілер жыл сайын өзінің үздіксіз кәсіби дамуын үнемі жетілдіріп отыруы қажет. Бүгінгі таңда педагогтар қызметіндегі жауапкершілікті қатаң талап етеді, мәселен білім беру сапасына қойылатын талаптар күн сайын артып келеді, білім беру бағдарламалары ақпараттық - коммуникациялық мазмұнмен толығуда, сонымен бірге тәрбиешілердің біліктілігі мен жеке қасиеттеріне қойылатын талаптар үнемі өсіп келеді-олар тек шығармашылық бағытта жұмыс істеуі керек, оқу материалын біріктіруге үлгеруі керек және әр баланың жеке дамуын жіберіп алмауы керек. Күнделікті балаларды бақылап, олардың бойында қалыптасып келе жатқан мінез-құлықтарын дұрыс жолға тәрбиелеп, үздіксіз білім беруді бірдей алып жүруі қажет.

Педагог қоғамдық қызметтің кез-келген субъектісі сияқты, өзінің кәсіби және жеке дамуына қамқорлық жасауы керек. Қазіргі заманғы әлем бір орында тұрмайды, ол үнемі дамып келеді, толықтырылып отырады, жаңа технологиялар енгізілуде, осының барлығы индивидтен жаңа білім мен дағдыларды үйренуді, қандай да бір мәселеде өзінің құзыреттілігін арттыруды талап етеді. Үздіксіз білім берудің мақсаты-адамның әлеуметтік-психологиялық және физикалық жетілу кезеңінде дамуы мен қалыптасуы, тіршілік күші мен қабілеттерін тұрақтандыру болып табылады. Қазіргі мағынада үздіксіз білім берудің мәні оның бірнеше негізгі функцияларын, атап айтқанда кәсіби, жеке және әлеуметтік ерекшеліктерін ажыратуға мүмкіндік береді. [1]

Кәсіби функция ересек адамның қажетті кәсіби құзыреттілігі мен біліктілігінің дамуын қамтамасыз етеді, сонымен қатар ересек адамның өзінің жаңа кәсіби мүмкіндіктерін қалыптастыруға және тұтастай алғанда оның еңбек динамикасының өсуіне ықпал етеді. Жеке функция ересек адамның жеке танымдық қажеттіліктерін, оның қызығушылықтарын, қызығушылықтарын қанағаттандыруды қамтамасыз ете алады және көбінесе оның күнделікті өмірімен бірге жүреді. Әлеуметтік функция жаңа қызмет түрлерімен, тілмен, мәдениетпен, жалпы адамзаттық құндылықтармен, әлеуметтік өзара әрекеттесудің заманауи және инновациялық технологияларымен, оның ішінде ақпараттық технологиялармен танысу арқылы ересек адамның қоғаммен, экономикалық саламен, жалпы мемлекетпен өзара

әрекеттесу процесін толықтыра және байыта алады.әр түрлі салаларда ересек адамның сауаттылығын қалыптастыру болып табылады.Қазіргі қоғамның талаптарына сүйене отырып, мектепке дейінгі ұйым тәрбиешісінің кәсіби құзыреттілігін дамытудың негізгі жолдарын анықтауға болады:

1. педагогикалық өтілін, кәсібилік деңгейін және педагог тұлғасының жеке сұраныстарын ескере отырып, әдістемелік бірлестіктерге, жекелеген педагогтарға қызметті ұйымдастыруда көмек көрсету. Әдістемелік жұмыс педагог біліктілігін жетілдіруге, құзыреттілікті арттыруға ықпал етуі тиіс;
2. біліктілікті арттыру курстары педагогтің кәсібиілігін дамытудың оңтайлы тәсілі болып табылады. Жыл сайын әр тәрбиеші біліктілікті арттыру курстарында үнемі өзін-өзі жетілдіріп отыруы қажет;
3. педагогикалық қолдаудың әр түрлі формаларын жүзеге асыру;
4. педагогтің өзін-өзі оқытуы және өзін-өзі дамытуы және т. б.

Педагогтің кәсіби дамуының басты шарты - өз құзыреттілігін арттыру қажеттілігін түсіну. Бұл теориялық және практикалық білімді жаңартуды, мамандардың құзыреттілігіне қойылатын үнемі өсіп отыратын талаптарға байланысты олардың дағдыларын жетілдіруді білдіреді. [2]

Біліктілікті арттыруды 3 түрге бөлуге болады, атап айтқанда қысқа мерзімді (72 сағаттан кем емес), тақырыптық және проблемалық семинарлар (жаңа жағдайда жұмыс істеу үшін қажетті құралдарды жедел сатып алу) және (білімді жаңарту немесе жаңа кәсіби функцияларды орындауға дайындау үшін педагогтің кәсіби қызметінің бейіні бойынша өзекті проблемаларды тереңдетіп зерделеу).Біліктілікті арттырудың мақсаты педагогикалық процесті оңтайландыру, педагогтердің кәсіби өсуі мен үнемі жетілдірілуі болып табылады.Біліктілікті арттыру педагогтердің түрлі әдістемелік жұмыстарға қатысу процесінде де жүзеге асырылады. Мұнда келесі міндеттер шешіледі, мысалы: озық педагогикалық тәжірибені зерттеу, жалпылау және тарату, практикаға педагогикалық ғылымды енгізу; педагогикалық қызметкерлердің пәндік және психологиялық-педагогикалық дайындық деңгейін арттыру; педагогикалық өзін-өзі тәрбиелеуді ұйымдастыруға кеңес беру және т. б.Педагогикалық өзін-өзі тәрбиелеу мұғалімнің біліктілігін арттырудың бір түрі бола алады.Нәтижелі жұмыстың шарты педагогтің өзіндік білім берудің жеке жоспары бойынша бір жылға жасалған және келесі бөлімдерді қамтитын қызметі болып табылады:

- өздігінен білім алу бойынша жұмыстың мақсаттары мен міндеттері;
- білім беру мекемесінің әдістемелік жұмысына қатысу;
- біліктілікті арттыру курстарына және проблемалық семинарларға қатысу, аттестаттаудан өту;
- әдістемелік, психологиялық-педагогикалық және пәндік әдебиеттерді, нормативтік құжаттарды зерделеу;
- жалпы мәдени деңгейді арттыру (көркем әдебиетті, публицистиканы оқу, мұражайға, театрға бару, телебағдарламаларды көру және т. б.);
- өздігінен білім алу бойынша жұмыс қорытындылары.Осылайша, үздіксіз білім беру шеңберіндегі педагогтың кәсіби дамуын тәрбиешінің өзі де, қоғам да жүзеге асырады, ол оған жағдай жасайды және мүмкіндік береді. Бұл процесті реттеу мемлекеттік білім беру бағдарламаларына, ҚР білім туралы заңынан және т.б. қолданыстағы нормативтік құжаттар арқылы жүзеге асырылады.Қоғамда болып жатқан әлеуметтік өзгерістер мектепке дейінгі ұйым тәрбиешісінің жеке басының кәсіби қызметіне және қабілеттеріне жаңа талаптар қояды. Білім беру жүйесі үнемі дамып келеді, осыған байланысты жаңа әлеуметтік сұраныстар педагогтардың кәсіби дамуына қойылатын талаптарды қарастыруды өзекті етеді. Қоғамдағы мақсатты көзқарастар өзгеруде, сәйкесінше білім беру ортасында өзгерістер орын алуда. Сондықтан педагог қазіргі қоғам талап ететін қасиеттерді қалыптастыруға тырысады. мектепке дейінгі мекеме балаларының дамуы қаншалықты толық болатындығы көбінесе тәрбиешінің кәсібиілігіне байланысты. Педагогикалық білім беру бүкіл білім беру жүйесінің

толыққанды жұмыс істеуі үшін кадрлар даярлауды қамтамасыз ететін білім беру жүйесінің маңызды бөлігі болып табылады. Бұл ереже педагогикалық білім беруде білім беру саласының барлық процестері мен аспектілері көрініс табатындығымен, сондай-ақ педагогикалық кадрларды даярлау сапасы мен деңгейі тұтастай алғанда білім беруді дамыту перспективаларын анықтайтындығымен дәлелденеді. [3]

Сонымен бірге, педагогикалық білім берудің мақсаттары мен функциялары қоғамдағы білім берудің негізгі функциясының туындысы болып табылады.

Қортындылай келе қазіргі заман жаңашыл-педагогы– ғылыми-теориялық терең ілімімен, технологиялық сауаттылығымен, пікір айырбас ортада жанжақтылығымен жаңа әдістемелік қалыптарды жандандыра түсетін, кәсіби мүмкіндіктері дамыған, инновациялық технологияларды жетік меңгерген кәсіби маман.

Әдебиет:

1. Педагогика кадрларының біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыру және жүргізу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 28 қаңтардағы № 95 бұйрығы.

2. «Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 12 қазандағы № 564 бұйрығы.

3. Педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген тұлғалардың лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі N 338 бұйрығы.

Абетова Г.А.

КГКП я/с «Гүлдер», город Темиртау

ПРОЕКТНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОСТРАНСТВА В ДОШКОЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ

Сегодня перед педагогами поставлена задача, подготовить совершенно новое: активное, любознательное поколение. Возникла необходимость формирования компетентной, социально-адаптированной личности, способной ориентироваться в информационном пространстве.

Система образования требует от педагогов использования инновационных педагогических технологий, которые открывают новые возможности воспитания и обучения дошкольников. Одно из эффективных, инновационных форм работы стала проектно-исследовательская деятельность, которая включающий в себя комплекс исследовательских, проблемных, творческих методов, которые соответствуют природе ребенка и современным требованиям воспитания и обучения.

Основная идея внедрения проектно-исследовательской деятельности, заключается в словах древнего мыслителя и философа Конфуция «Расскажи мне, и я забуду. Покажи мне, и я пойму. Позволь мне сделать самому, и я научусь». То есть ребёнок познаёт окружающий мир в процессе самостоятельного и активного экспериментирования с ним.

Главное достоинство детского эксперимента заключается в том, что он формирует интеллект, обогащает словарный запас, становится стимулом личностного развития ребенка. Ценность проектно-исследовательской деятельности заключается в том, что, пронизывая все

образовательные области, обогащает память ребенка, активизирует мыслительные процессы.

Применение проектно-исследовательской деятельности детей в ходе реализации обновленного содержания дошкольного образования способствует полноценному развитию каждого ребенка. Метод проектов дает возможность строить обучение на основе целесообразной деятельности ребенка, соотносясь с его личным интересом. Основная цель метода проектов организовать процесс познания через включение ребенка в деятельность, исследовательского характера.

В нашей дошкольной организации педагогами были реализованы разные проекты (краткосрочные, средней продолжительности, долгосрочные):

1. Исследовательский: «Свойства воздуха», «Чудесные превращение мыльных пузырей».
- Творческий: «Необычные рисование-ТРИЗ», «Юные актеры».
- Познавательной-игровой: «Математика для малышей», «Математика страна-всем дошкольникам важна».
- Информационный: «Я гражданин Казахстана», «У истоков родного края», «Все профессии важны, все профессии нужны».

В данное время реализуем областные долгосрочные проекты «Алғашқы ұстаз ата-ана», «Әжемнің ертегісі», «Недели функциональной грамотности».

Как показывает опыт, метод проектов оказывает положительное влияние на развитие ребенка дошкольного возраста и дает детям возможность экспериментировать, синтезировать полученные знания, развивают логику, творческие и познавательные способности во всех образовательных областях.

В результате у детей развивается самостоятельность, активность, ответственность, интерес к познанию. Как отмечает Евгения Семеновна Полат, профессор, доктор педагогических наук, практика использования метода проектов показывает, что «вместе учиться не только легче и интереснее, но и значительно эффективнее».

Реализация проектной деятельности с детьми дошкольного возраста предусматривает совершенствование позиции педагога. Из носителя готовых знаний, он трансформируется в сопровождающего познавательную исследовательскую деятельность своих воспитанников, что влечет улучшение психологического климата в группе в целом, создает условия для творческого развития каждого ребенка дошкольного возраста. Взаимодействие педагога с детьми носит личностно ориентированный характер.

Успешность реализация данного метода может осуществляться при наличии следующих условий:

- учета возрастных особенностей детей;
- знания базового содержания образовательных областей Типовой программы;
- определения ожидаемых результатов;
- организация предметно-развивающей среды.

Проектно-исследовательская деятельность, помогает раскрывать индивидуальность каждого ребенка, реализовывает его интересы и потребности. А так же развивает познавательные и интеллектуальные способности детей. Развитие познавательных процессов у детей необходимо для их подготовки к школе, дальнейшего успешного обучения и интеллектуального развития. В ходе проекта дети решают различные познавательно-практические задачи вместе со взрослыми и сверстниками. У них обогащается и активизируется словарный запас, учатся выступать и общаться с окружающими, формируются коммуникативные навыки и нравственные качества. Знания, приобретаемые детьми в ходе реализации проекта, становятся достоянием их личного опыта. После проведения плодотворной работы, педагоги организовали выставку, отметили активность детей и поощряли каждого участника и родителей. В результате проектно-исследовательской работы у детей повысилась самооценка, расширился познавательный интерес к различным областям знаний.

Именно проектная деятельность делает образовательный процесс нашей дошкольной организации открытой для активного участия родителей. Таким образом, проектно-исследовательская деятельность образовательного пространства в дошкольной организации - это оптимальная, инновационная и перспективная деятельность, которая успешно займет свое достойное место в системе дошкольного образования.

Литература:

1. Методические рекомендации «Проектно- исследовательская деятельность детей в условиях реализации ГОС ДВО» – Астана, 2017 г.
2. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: Учебное пособие / Е. С. Полат , М. Ю. Бухаркина, М. В. Моисеева, А. Е. Петров; под ред. Е. С. Полат . М.: Издательский центр «Академия», 1999—2005.
3. Веракса Н. Е. Проектная деятельность дошкольников. - М.: Мозаика Синтез, 2008

Абжанова К.Б.

Жаңаарқа ауданы, «Ақерке» б/б КМҚК

МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ЖЕКЕ ТҮЛҒАСЫН ТӘРБИЕЛЕУ МЕН ДАМЫТУДАҒЫ ОЙЫН ТЕХНОЛОГИЯСЫНЫҢ МАҢЫЗЫ

Мектеп жасына дейінгі балалардың негізгі іс-әрекеті ойын. Ойын барысында балалар өз қалауы бойынша бірігеді, өз бетінше әрекет етеді, өз жоспарларын жүзеге асырады, әлемді тануға үйренеді. Дербес ойын әрекеті баланың физикалық және психикалық дамуына, адамгершілік-ерік қасиеттерін, шығармашылық қабілеттерін тәрбиелеуге ықпал етеді.

Бірқатар зерттеушілер ойынды педагогикадағы баланың дамуы үшін ең маңызды тәрбиелеу мен оқыту формасы екенін айтады. Теорияда ойын әр түрлі тұрғыдан қарастырылады. Философиялық көзқарас тұрғысынан баланың ойыны-ол өзінің субъективтілігінің призмасы арқылы өтетін әлемді игерудің негізгі тәсілі. Психология тұрғысынан ойын баланың жалпы психикалық дамуына оң әсер етеді. Атап айтсақ, ойын баланың қабылдауын, есте сақтау қабілетін, қиялын, ойлауын қалыптастыруға ықпал етеді.

К. Д. Ушинский ойынды ересектердің айналасындағы әлемнің күрделілігіне енудің бала үшін мүмкін болатын тәсілі ретінде анықтады. Еліктеу арқылы бала ойынға тартымды, бірақ осы күніне дейінгі ересектердің мінез-құлқы мен іс-әрекетінің қол жетімді емес түрлерін ойнайды. Ойын жағдайын жасай отырып, мектеп жасына дейінгі балалар кейінірек жүзеге асырылатын адами қарым-қатынастың негізгі аспектілерін үйренеді. Ойынның педагогикалық аспектісі оны балалардың өмірі мен іс-әрекетін ұйымдастыру формасы ретінде түсінумен байланысты. Ойын іс-әрекетінің негізіне Д. В. Менгеріцкая бойынша келесі ережелер жатады: ойын жалпы білім беру міндеттерін шешуге арналған, олардың ішінде ең бастысы адамгершілік және әлеуметтік қасиеттерді дамыту; ойын табиғатта дамып, тәрбиешінің басты назарында болуы керек; ойынның балалардың негізгі іс-әрекеті ретіндегі ерекшелігі оның әртүрлі іс-шараларға енуінен тұрады.

Ойын-бұл балалар үшін ең қол жетімді іс-әрекет түрі, бұл қоршаған әлемнен алған әсерлері мен білімдерін өңдеу тәсілі. Ерте балалық шақта бала кез-келген басқа іс-әрекетте емес, ойында ең үлкен мүмкіндікке ие, өз қалауы бойынша құрдастарымен қарым-қатынас жасай алады, ойыншықтарды таңдап, әртүрлі заттарды қолдана алады, ойынның сюжетімен, оның ережелерімен логикалық байланысты белгілі бір қиындықтарды жеңе алады.

Ойын технологиясының маңызды элементтерінің бірі ойын іс-әрекетін ұйымдастыру болып табылады. Ойын іс - әрекетінің бірнеше түрін ажыратуға болады: еркін ойын-бұл ойыншықтар, текшелер, қуыршақтар, жылқылар, жасыру және т.б. шектеулі ойын. Мұндай ойында бала өзінің жеке басын және басқа балалармен қарым-қатынас жасау дағдыларын игереді және дамытады, сонымен қатар мұндай ойын оның үйдегі балалар өмірінің жалғасы болып табылады және баланың өмірі мен үйдегі қайшылықтарды жоюға көмектеседі. Ойынның тағы бір түрі – тәрбиешілер тарапынан еркіндік пен басшылықты біріктіретін ашық ойындар. Бұл жүгіру, күш, сонымен қатар жүзу, шаңғымен сырғанау, шанамен сырғанау және т.б. Шеберханалардағы жұмыс ойын іс-шараларымен тығыз байланысты: ойыншықтар жасау, шыршаға арналған әшекейлер, костюмдер мен қойылымдарға арналған әшекейлер.

Оқыту тәрбиелеу процесінде ойын технологиясын қолдана отырып, ересек адам эмпатияға, мейірімділікке, эмоционалды қолдауды жүзеге асыра білуге, қуанышты жағдай жасауға, баланың кез-келген өнер табысы мен қиялын ынталандыруға қол жеткізуі керек. Тек осы жағдайда ойын баланың дамуына және ересектермен оң ынтымақтастық атмосферасын құруға пайдалы болады.

Ойын технологиялары зейінді дамытуға бағытталуы мүмкін. Мектепке дейінгі жаста ырықсыз зейін аударудан ырықты зейінге біртіндеп көшу жүреді. Ырықты зейін, егер ол өте қызықты болмаса да, тапсырмаға зейін аудару мүмкіндігін қамтиды, бірақ балаларға ойын техникасын қайтадан қолдануға үйрету керек. Ойын технологиясы есте сақтау қабілетін дамытуға көмектеседі, ол зейін біртіндеп ырықты болады. Ойын технологиясы баланың ойлау қабілетін дамытуға ықпал етеді. Біз білетіндей, баланың ойлауының дамуы ойлаудың үш негізгі формасын игерген кезде пайда болады: визуалды-тиімді, визуалды-бейнелі және логикалық. Ойын технологиясының көмегімен баланың шығармашылық қабілеттері де дамиды.

Педагогикалық процесте халықтық ойындарды қолдана отырып, тәрбиешілер ойын технологиясының оқыту және дамыту функцияларын ғана емес, сонымен қатар әртүрлі тәрбиелік функцияларды да жүзеге асырады: олар бір уақытта балаларды халықтық мәдениетке баулиды. Кейбір заманауи білім беру бағдарламалары халықтық ойынды балалардың мінез-құлқын педагогикалық түзету құралы ретінде қолдануды ұсынады.

Театр және ойын іс-әрекеті балаларды жалпы жаңа әсерлермен, біліммен, дағдылармен байытады, әдебиетке, театрға деген қызығушылықты дамытады, диалогтік, эмоционалды-мазмұнды сөйлеуді қалыптастырады, сөздік қорын белсендіреді, әр баланың адамгершілік-эстетикалық тәрбиесіне ықпал етеді.

Осылайша, мектепке дейінгі білім беру ұйымының оқу-тәрбие процесіндегі ойын технологиялары мыналарды тұжырымдай алады:

- ойын іс-әрекетінің нәтижесі мақсат емес, ойыншылардың жеке қасиеттерін оқыту және қалыптастыру құралы;
- ойын баланың бейсаналық немесе саналық қажеттіліктерін қиялдағы іс-әрекетте қанағаттандыру мүмкіндігін қамтиды;
- ойын ішкі еркіндікке қол жеткізуге мүмкіндік береді;
- импровизацияның, тәрбиеленушінің мінез - құлық еркіндігінің және ойын іс-әрекетіне қатысушылардың әрекеттерін реттейтін ережелердің арақатынасы диалектикалық бірлік болып табылады.

Әдебиет:

1. Абрамова, Г.С. Возрастная психология: Учебное пособие для студентов вузов. - М.: Академический проект; Екатеринбург: Деловая книга, 2000. - 624с.
2. Губанова, Н.Ф. Игровая деятельность в детском саду: Методическое пособие. - М.:Мозаика-Синтез, 2006-2010.

3. Педагогические технологии. Учебное пособие для студентов педагогических специальностей / Под общ. ред. Кукушина В.С. Серия «Педагогическое образование». Ростов-на-Дону: Издательский центр «Март», 2002. –320 с.

4. Хабарова Т.В. Педагогические технологии в дошкольном образовании. — СПб. : ООО «Издательство «ДЕТСТВО-ПРЕСС», 2011.- 80 с.

Абжанова Г.М., Султанова Г.Т.
Шет ауданы, Ақадыр кенті, «Нұршуақ» б/б КМҚК

БІЛІКТІЛІКТІ АРТТЫРУ ЖҮЙЕСІНДЕ ПЕДАГОГТЕРДІҢ ҮЗДІКСІЗ КӘСІБИ ДАМУЫ

Мұғалім, қоғамдық қызметтің кез-келген субъектісі сияқты, өзінің кәсіби және жеке дамуына қамқорлық жасауы керек. Қазіргі заманғы әлем бір орында тұрмайды, ол үнемі дамып келеді, толықтырылып отырады, жаңа технологиялар енгізілуде, осының барлығы индивидтен жаңа білім мен дағдыларды үйренуді, қандай да бір мәселеде өзінің құзыреттілігін арттыруды талап етеді. Мұғалім де ерекшелік емес, өйткені ол ақпарат тасымалдаушысы болып табылады, бұл өз кезегінде үнемі жаңаруды білдіреді.

Үздіксіз білім беру жағдайында мемлекеттік және қоғамдық институттардың ұйымдасқан түрде қамтамасыз етілген жүйесі, сондай-ақ жеке адамның және бүкіл қоғамның қажеттіліктеріне сәйкес келетін өмір бойы жеке адамның білімдік (жалпы және кәсіптік) әлеуетінің өсу процесі жинақталады. Үздіксіз білім берудің мақсаты-адамның әлеуметтік-психологиялық және физикалық жетілу кезеңдерінде дамуы мен қалыптасуы, тіршілік күші мен қабілеттерін тұрақтандыру, ағзаның жойылу кезеңдеріндегі процес болып табылады.

Сонымен қатар, үздіксіз білім беру адамның өмір бойы жүретін және бүкіл білім беру жүйесінің бірлігі мен тұтастығымен қамтамасыз етілетін білім беруді; өзін-өзі тәрбиелеу, тұлғаның жан-жақты дамуы үшін қажетті жағдайларды жасауды қарастырады; азаматтардың білім алуға құқығын қамтамасыз ететін және жалпы білім беретін және кәсіптік даярлау, қайта даярлау, сондай-ақ өмір бойы біліктілігін арттыруға мүмкіндік беретін әртүрлі деңгейлер мен деңгейлердің келісілген, сабақтастық, сараланған білім беру бағдарламаларының жиынтығы.

Осы зерттеу аясында үздіксіз білім беру аясында біз адамның өмір бойы жүретін Білім беруді, сондай-ақ жеке тұлғаның жан-жақты дамуы мен өзін-өзі тәрбиелеуді қолдана отырып, бұрыннан бар білімді үнемі жаңартып, толықтырып отыруды түсінеміз.

Қазіргі мағынада үздіксіз білім берудің мәні оның бірнеше негізгі функцияларын, атап айтқанда кәсіби, жеке және әлеуметтік ерекшеліктерін ажыратуға мүмкіндік береді.

Қазіргі мағынада үздіксіз білім берудің мәні оның бірнеше негізгі функцияларын, атап айтқанда кәсіби, жеке және әлеуметтік ерекшеліктерін ажыратуға мүмкіндік береді.

Кәсіби функция ересек адамның қажетті кәсіби құзыреттілігі мен біліктілігінің дамуын қамтамасыз етеді, сонымен қатар ересек адамның өзінің жаңа кәсіби мүмкіндіктерін қалыптастыруға және тұтастай алғанда оның еңбек динамикасының өсуіне ықпал етеді.

Жеке функция ересек адамның жеке танымдық қажеттіліктерін, оның қызығушылықтарын, қызығушылықтарын қанағаттандыруды қамтамасыз ете алады және көбінесе оның күнделікті өмірімен бірге жүреді.

Әлеуметтік функция жаңа қызмет түрлерімен, тілмен, мәдениетпен, жалпы адамзаттық құндылықтармен, әлеуметтік өзара әрекеттесудің заманауи және инновациялық технологияларымен, оның ішінде ақпараттық технологиялармен танысу арқылы ересек адамның қоғаммен, экономикалық саламен, жалпы мемлекетпен өзара әрекеттесу процесін толықтыра және байыта алады.әр түрлі салаларда ересек адамның сауаттылығын қалыптастыру.

Кәсіби функция ересек адамның қажетті кәсіби құзыреттілігі мен біліктілігінің дамуын қамтамасыз етеді, сонымен қатар ересек адамның өзінің жаңа кәсіби мүмкіндіктерін қалыптастыруға және тұтастай алғанда оның еңбек динамикасының өсуіне ықпал етеді.

Әлеуметтік функция жаңа қызмет түрлерімен, тілмен, мәдениетпен, жалпы адамзаттық құндылықтармен, әлеуметтік өзара әрекеттесудің заманауи және инновациялық технологияларымен, оның ішінде ақпараттық технологиялармен танысу арқылы ересек адамның қоғаммен, экономикалық саламен, жалпы мемлекетпен өзара әрекеттесу процесін толықтыра және байыта алады. әр түрлі салаларда ересек адамның сауаттылығын қалыптастыру.

Сонымен қатар, кәсіби дамудың үздіксіздігі – бұл әр мұғалімнің жеке және кәсіби тәжірибесі үшін қажетті процесс. Осыған байланысты, үздіксіз білім беру жүйесінде кәсіби дамуға ерекше назар аудару керек.

Мұғалімнің кәсіби дамуының басты шарты - өз құзыреттілігін арттыру қажеттілігін түсіну. Бұл теориялық және практикалық білімді жаңартуды, мамандардың құзыреттілігіне қойылатын үнемі өсіп отыратын талаптарға байланысты олардың дағдыларын жетілдіруді білдіреді.

Әдебиет:

1. Белая К.Ю. Третьяков П.И. «Дошкольное образовательное учреждение: управление педагогическим процессом по результатам», УЦ «Перспектива», 2010

Аикова Ж.С., Сыздыкова А.А.
Қарағанды қаласы, «Балапан» б/б КМҚК

МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ЖЕКЕ ТҰЛҒАСЫН ДАМУ МЕН ТӘРБИЕЛЕУДЕГІ ТАНЫМДЫҚ - ЗЕРТТЕУ ІС- ӘРКЕТІН ҰЙЫМДАСТЫРУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ

Мектепке дейінгі білім берудегі заманауи педагогикалық технологиялар мектепке дейінгі білім берудің мемлекеттік стандарттарын іске асыруға бағытталған. Сондықтан мектепке дейінгі ұйым педагогтарының негізгі міндеті - балалармен жұмысты ұйымдастырудың әдістері мен формаларын, жеке тұлғаны дамыту мақсатына оңтайлы сәйкес келетін инновациялық педагогикалық технологияларды таңдау болып табылады. Демек, мектеп жасына дейінгі балалардың жеке тұлғасын дамыту мен тәрбиелеудегі педагогикалық-психологиялық технологияларының бірі ретінде танымдық-зерттеу іс-әрекетін ұйымдастыру технологиясын қарастыруда өзекті мәселелердің бірі болмақ.

Педагогикалық технологиядағы түбегейлі маңызды аспект-бұл баланың оқу-тәрбие процесіндегі ұстанымы, ересектердің балаға деген көзқарасы. Жалпы технология деген сөздің өзіне тоқталатын болса, бұл көп аспектілі ұғымдардың бірі болып табылады. Жалпы түсіндірме сөздікте технология-бұл кез-келген бизнесте, шеберлікте, өнерде қолданылатын әдістердің жиынтығы деп түсіндіріледі. Педагогикалық және психологиялық тұрғыдан берілген анықтамалар да біршама. Соның ішінде Б. Т. Лихачев бойынша педагогикалық технология деп психологиялық-педагогикалық көзқарастардың, формалардың, әдістердің, тәсілдердің, оқыту әдістерінің, білім беру құралдарының жиынтығы, яғни бұл педагогикалық процестің құралы деп анықтама берген. [1, б.7].

Қазіргі таңда мектепке дейінгі ұйымдарда балалардың жеке тұлғасын дамыту мен тәрбиелеудегі психологиялық-педагогикалық технологиялардың бір қатары бар. Солардың қатарына мыналарды жатқызуға болады:

- денсаулық сақтау технологиялары;
- жобалау қызметінің технологиялары;

- зерттеу іс-әрекетінің технологиясы;
- ақпараттық-коммуникациялық технологиялар;
- мектеп жасына дейінгі және тәрбиеші портфолиосының технологиясы;
- «ТРИЗ» технологиясы;
- заттық-дамытушылық орта технологиялары.

Осы мектепке дейінгі ұйымдарда қолданылатын технологиялардың ішінен бүгін біз мектеп жасына дейінгі балалардың жеке тұлғасын дамыту мен тәрбиелеудегі танымдық-зерттеу іс-әрекетін ұйымдастыру технологиясының маңызына тоқталып өтпекпіз.

Балабақшадағы зерттеу қызметінің мақсаты-мектеп жасына дейінгі балаларда негізгі құзіреттіліктерді, ойлаудың зерттеушілік түрін қалыптастыру болып табылады.

Танымдық-зерттеу қызметінің мазмұны тәжірибелер (эксперимент) және коллекциялаудан (жіктеу жұмысы) тұрады.

Айта кететін жайт, зерттеу және жобалық технологияларды қолдану ТРИЗ технологиясын (өнертапқыштық мәселелерді шешу технологиялары) пайдаланумен қатар жүреді. Сондықтан, шығармашылық жоба бойынша жұмысты ұйымдастырған кезде балаларға бір нәрсені зерттеу немесе эксперимент жүргізу арқылы шешуге болатын мәселелік тапсырма ұсынылады.

Балалар өздері табиғат бойынша зерттеушілер. Зерттеу, іздеу іс-әрекеті-бұл баланың табиғи жағдайы, ол қоршаған әлемді білуге бейім, ол барлық қоршаған органы танып білгісі келеді. Мысалы баланың қолына қағаз парағы түссе,ол қағазды жыртып, не болатынын бақылайды; терезеден сырттағы болып жатқан оқиғаларды бақылағанды ұнатады, әртүрлі заттармен тәжірибелер жүргізеді; ойыншықтарды олардың құрылымын зерттей отырып бөлшектейді. Ал мұның бәрі зерттеу нысандары. Мектеп жасына дейінгі балаға арналған зерттеу іс-әрекеті әлем туралы түсінік алудың негізгі көзі болып табылады. Ендеше мектепке дейінгі жастағы бала нағыз зерттеуші болып табылып, осы кезден әртүрлі ғылыми-зерттеу жұмыстарына, атап айтқанда, экспериментке қызығушылық танытады екен. [2, б.14].

Біздің «Балапан» бөбекжайымызда балалардың жеке тұлғасын дамыту мен тәрбиелеуде осы танымдық-зерттеу іс-әрекетін ұйымдастыру технологиясын басшылыққа аламыз. Біз тәрбиешілер балалардың жеке тұлғасын жан-жақты дамыту үшін өзіміздің де танымдық-зерттеу іс-әрекетімізді үнемі жетілдіру үстіндеміз. Жалпы осы бөбекжайымыздағы балалардың і-әрекетін, мінез - құлқын бақылай отырып, олардың танымдық -зерттеушілік іс-әрекетіне байланысты шағын әдістемелік ұсыным әзірлеп сол бойынша жұмыс жасаудамыз.

Танымдық -зерттеушілік іс-әрекетіне байланысты шағын әдістемелік ұсынымның басты мақсаты: мектеп жасына дейінгі балалардың танымдық белсенділігін, қызығушылығын, өз бетінше білім алуға және ойлауға деген ұмтылысын дамыту

Міндеттері:әртүрлі білім салаларының элементтерімен танысу арқылы балалардың білімін кеңейту (заттардың химиялық қасиеттері, физикалық қасиеттері мен құбылыстар: су, құм, саз, ауа қасиеттері, математикалық идеялар және т.б.);балаларда тәжірибелік ойындар (микроскоп, үлкейту әйнегі және т. б.) кезінде көмекші құралдарды қолдану қабілетін дамыту; балалардағы ақыл-ой қабілеттерін қалыптастыру: талдауды, жіктеуді, салыстыруды, жалпылауды дамыту; сенсорлық талдау арқылы таным әдістерін қалыптастыру; әлеуметтік және жеке даму: коммуникативтілікті, дербестікті, байқауды, қарапайым өзін-өзі бақылауды және өзін-өзіреттеуді дамыту.

Мектепке дейінгі ұйымдарда балалардың жеке тұлғасын дамыту мен тәрбиелеудегі танымдық-зерттеу іс-әрекетін ұйымдастыру келесідей балалар зерттеу іс-әрекетін өткізуге болады:

1. Танымдық-зерттеу іс-әрекетіне объектілердің сипаты бойынша тәжірибелер: өсімдіктермен, жануарлармен, жансыз табиғат объектілерімен жүргізуге болады.

2. Танымдық-зерттеу іс-әрекетіне қатысатын балалар саны бойынша: жеке, топтық, ұжымдық.

3. Танымдық-зерттеу іс-әрекетін бөбекжай ауласында немесе ғимараттың ішінде бөлмеде өткізуге болады.

4. Зерттеу іс-әрекеті кездейсоқ, жоспарланған немесе баланың сұрағына жауап ретінде өткізуге болады.

5. Балалардың танымдық іс-әрекетінің сипаты бойынша: иллюстрациялық (балалар бәрін біледі және эксперимент тек таныс фактілерді растайды), іздеу (балалар нәтиженің не болатынын алдын-ала білмейді), танымдық мәселелерді шешу ретінде жүреді.

Мектепке дейінгі жастағы балалардың бірлескен эксперименттік-зерттеу қызметін ұйымдастыру технологиясы:

- Мәселелік жағдай түрінде зерттеу мәселесін қою.
- Зерттеу жоспарын нақтылау.
- Жабдықты таңдау, оны балалардың зерттеу аймағына дербес (немесе ересек адамның көмегімен) орналастыруы.
- Балаларды кіші топтарға бөлу (балалардың қалауы бойынша), құрдастарын ұйымдастыруға көмектесетін жүргізушілерді таңдау.
- Зерттеуді ұйымдастыру.
- Балалар алған эксперимент нәтижелерін талдау және жалпылау.

Танымдық-зерттеу іс-әрекетке қызығушылықты сақтау үшін мыналарды қолдануға болады:

1. Нақты оқиғалар: табиғи құбылыстар мен әлеуметтік оқиғалар.

2. Тәрбиеші арнайы «модельденген» оқиғалар: балаларға бұрын белгісіз, шынайы қызығушылық пен зерттеу белсенділігін тудыратын ерекше әсері немесе мақсаты бар заттарды топқа енгізу («Бұл не? Бұнымен не істеу керек? Бұл қалай жұмыс істейді?»). Мұндай заттар магнит, минералдар жиынтығы, белгілі бір тақырыптағы суреттер болуы мүмкін.

3. Күнделікті өмірде балалармен бірлескен тәжірибелер мен зерттеулер ұйымдастыру. Табиғат құбылыстарын бақылау процесінде балалардың зерттеуін ұйымдастыру.

Сонымен қорытындылай келе балалармен жүргізілетін жүйелі зерттеу-танымдық жұмысы оларға білімдерді игеруге, тәжірибелік-эксперименттік әрекеттерді және логикалық ойлау негіздерінің қалыптасуына, мектеп жасына дейінгі балалардың зияткерлік дамуының максималды тиімділігін, сондай-ақ олардың мектептегі оқуға толық дайындығын қамтамасыз етуге ықпал етеді.

Әдебиет:

1. Организация экспериментальной деятельности дошкольников./Под.ред Л.Н.Прохоровой / М., 2004 Паршукова И. Л. Проведение исследовательских занятий в детском саду пространственная развивающая среда в детском саду. Принципы построения, советы, рекомендации /сост. Н. В. Нишева. — СПб «Детство-пресс», 2006.

2. Рыжова Н. А. Развивающая среда дошкольных учреждений (Из опыта работы). М., ЛИНКА-ПРЕСС, 2003

Аймагамбетова Б.М. Тажикенова Г.К.
Қарағанды қаласы, «Балапан» б/б КМҚК

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДАҒЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҮРДІСТЕГІ ДЕНСАУЛЫҚТЫ САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ

Денсаулық – адамның рухани және адамгершілік дамуының негізі болып табылады. Ал осы денсаулықтың іргетасы мектепке дейінгі кезеңде қаланады.

Әрбір мектепке дейінгі ұйым жұмысының аса маңызды сипаттамасы балалар денсаулығының ахуалы болып табылады. Мектепке дейінгі ұйым жұмысшыларының күші мектепке дейінгі жастағы баланы сауықтыруға, салауатты өмір салтын насихаттауға

бағытталған. Ендеше дәл осы міндеттер мемлекеттік оқу білім беру типтік бағдарламасының басым бағыттарының бірі болып табылуы кездейсоқ емес.

Бұл мәселенің өзектілігі мектепке дейінгі жастағы балалардың түрткілері мен қажеттілік ерекшеліктерін ескеретін бөбекжай балаларын сауықтырудың денсаулық сақтау технологияларын пайдаланудың ерекше өткір болуымен шартталған. Денсаулық сақтау технологиялары дене шынықтыру-сауықтыру міндеттерін шешу құралдарының біріне айналуға, онсыз заманауи бөбекжайдағы педагогикалық процестің мәні де болмайды. [1, б.6].

Денсаулық сақтау технологияларының мақсаты бөбекжайда оқыту және тәрбиелеу кезеңінде денсаулықты сақтау және нығайту мүмкіндігін, балаларда қажетті білімді, іскерлікті, дағдыларды қалыптастыру, сондай-ақ алған білімдерін күнделікті өмірде қолдана білу, икемді, мықты, батыл болудың өмірлік қажеттілігі ретінде қозғалысқа деген қызығушылықты өмірлік қажеттілік ретінде дамыту болып табылады.

Денсаулық сақтау технологиялары - психологиялық-педагогикалық жұмыс тәсілдері мен әдістері, ықтимал мәселелерді іске асыру тәсілдемелері, оған қоса педагогтың өзінің өзін-өзі жетілдіруге тұрақты талпынысы.

Денсаулық сақтау технологияларын жүзеге асыруда біз бөбекжайда сауықтыру жұмысының арнайы ұйымдастырылған түрлері жағдайында дене тәрбиесі жөніндегі мамандар мен тәрбиешілер арқылы жүзеге асырамыз.

Біз осы технологияларды жекелеген тәсілдерін педагогикалық үдерісті ұйымдастырудың әртүрлі формаларында: ұйымдастырылған оқу қызметінде, серуендеуде, балалардың бос уақыттағы іс-әрекетінде, ересектер мен баланың педагогикалық өзара іс-қимылы барысында кеңінен қолданамыз.

Біз өз жұмысымызда қолданылатын денсаулық сақтау технологиясының түрлері мен элементтерін ұсынамыз.

Кесте 1

Денсаулық сақтау технологиясының түрлері

Денсаулық сақтау технологиялары	Құраушы элементтері
1 Медициналық-	Балалар денсаулығының мониторингін ұйымдастыру. Балалар денсаулығын оңтайландыру бойынша ұсыныстар профилактикалық әзірлеу. Дене дамуын ұйымдастыру. Шынығуды ұйымдастыру. Профилактикалық іс-шаралар ұйымдастыру. Денсаулық сақтау ортасын ұйымдастыру.
2 Дене шынықтыру-сауықтыру	Физикалық қасиеттерді, қозғалыс белсенділігін дамыту. Тыныс алу гимнастикасы. Массаж және өзіндік массаж. Түзу сымбатты қалыптастыру. Күнделікті дене белсенділігіне және денсаулыққа қамқорлық жасауға күнделікті әдетті тәрбиелеу.
3 Баланың әлеуметтік-психологиялық әл-ауқатын қамтамасыз ету технологиялары	Баланың дамуын психологиялық немесе психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу.
4 Мектепке дейінгі білім беру педагогтарының денсаулық сақтау және нығайтуы	Мектепке дейінгі білім беру педагогтарының денсаулық сақтау және денсаулық байытуы.
5 Ата-аналарды валеологиялық ағарту жұмыстары	Педагогтың жеке үлгісі. Ата-аналармен дәстүрлі және дәстүрлі емес жұмыс нысандары (практикумдар және басқалары)

Бұл іс-шараларды жүргізу барысында біздің байқағанымыз: баланың денсаулық жағдайының бұзылуын дер кезінде алдын алуға ықпал етті. физикалық көрсеткіштері жақсарды, денсаулығы нығайды, зияткерлік және рухани әлеуеті күшейді.

Біз өз іс – тәжірибемізде психологиялық-педагогикалық әдістемелік әдебиеттерді зерделей келе, бөбекжайдағы денсаулық сақтау технологиясын пайдалану үлгісін дайындадық. Ол келесі кесте 2-де көрсетілген.

Кесте 2

Балабақшада денсаулық сақтау технологияларын қолдану үлгісі		
Дене шынықтыру нұсқаушысы. Психолог. Медкызметкерлер		
Балалар	Тәрбиешілер	Ата-аналар
Дәстүрлі сабақтар Дәстүрлі емес сабақтар Балалардың өздік қозғалыс әрекеті Белсенді демалыс Коррекциялық жұмыс Жүзу сабақтары Гимнастика	Кеңестер Тренингтер Ашық қараулар Диагностика	Кеңестер Арнайы сауалнама– анкета алу Ашық есік күндері Бірлескен іс-шаралар

Біз денсаулық сақтау технологиясының үлгісін жасап шыққаннан кейін, оларды енгізу құрылымын әзірледік. Төменгі кестеде денсаулық сақтау технологияларын енгізудің кезең-кезеңдік процесін көрсетеміз. [2, б.10].

Кесте 3

Денсаулық сақтау технологияларын енгізу құрылымы		
Кіріспе кезең Даярлық	Негізгі кезең Тәжірибелік	Қорытынды кезең Рефлексивтік
1. Әдістеменің теориялық негіздерімен, технологияларымен танысу: - сауықтыру бағытын және бала үшін маңыздылығын айқындау; - тиімділікті педагогикалық-психологиялық- медициналық бағалау және нәтижелілікті болжау.	2. Ата-аналардың пікірлерін зерттеу және отбасылық қолдау алу 3. Жағдай жасау және қажет материалды ресімдеу 4. Әдістемені педагогикалық процеске қосу	5. Пайдалану нәтижелерін талдау: - балаларға мониторинг жүргізу; - ата-аналар, педагогтардан арнайы сауалнама алу. 6. Нәтижелерді көрсету: - ашық іс-шаралар - сөз сөйлеу - көрнекі материал 7. қорытындылар мен ұсыныстар

Берілген құрылым денсаулық сақтау технологияларын жоспарлы енгізуге мүмкіндік береді. Бөбекжайдағы денсаулық сақтау кеңістігін құру жөніндегі жұмыс бала тұлғасын жан-жақты дамытуға бағытталған кешенді тәсіл негізінде педагогикалық үдерісті ізгілендіру қағидаттарында, мектепке дейінгі мекеме мен отбасы талаптарының бірлігіне сүйене отырып құрылды.

Сонымен қорытындылай келе, «Тәні саудың – жаны сау» демекші денсаулықты сақтап, салауатты өмір салтын ұстанайық.

Әдебиет:

1. Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу. ҚР МЕМСТ негізгі ережелері 1.001 - 2009. - Астана: Ресмибасылым. 2009. – 31 б.

2. Горькова Л.Г., Обухова Л.А. Занятие физической культурой в ДОУ. - М.: Юнити-Дана, 2005 - 112с.

Акбашева Т.М.

КГКП я/с «Салтанат», город Шахтинск

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МЕТАФОРИЧЕСКИХ АССОЦИАТИВНЫХ КАРТ В РАЗВИТИИ ЭМОЦИОНАЛЬНО-ВОЛЕВОЙ СФЕРЫ ДЕТЕЙ С ООП

На сегодняшний день, в моей практике, встречается достаточно много детей с ООП, имеющими заключение областной ПМПК. По большей части это дети, которым необходима коррекция или развитие эмоционально-волевой сферы. Основным направлением работы с данной категорией детей, является снижение эмоционального дискомфорта у детей, развитие понимания эмоциональных состояний других людей и самого себя, формирование эмоциональной устойчивости и саморегуляции, коррекция самооценки; устранение вторичных личностных реакций, обусловленных эмоциональными нарушениями, например, таких как повышенная возбудимость, агрессивность, тревожность. В целях повышения эффективности коррекционного влияния на эмоционально-волевую сферу, целесообразным стало использование метафорических ассоциативных карт в психолого-педагогической практике.

В своей профессиональной деятельности использую следующие колоды карт:

- «Мастер сказок»
- «Она»
- «Я и все, все, все»
- «Монстрики»
- «Мой дом»
- «Спектрокарты»

Работа с картами воспринимаются ребенком как игра, а игровой формат снижает напряжение и тревожность. С помощью карт проще удовлетворить любопытство ребенка, и это тоже снижает тревожность. С помощью карт легко установить контакт с ребенком.

Метафорические ассоциативные карты (МАК) развивают эмоциональный интеллект ребенка, творчество. Учитывая особенности детей с ООП (ЗПР, низкий уровень произвольности, нарушения в развитии познавательных процессов), метафорические карты как нельзя лучше помогают ребенку увидеть и распознать эмоции и переживания. Зрительный образ, дает ребенку с ООП, возможность лучше понять эмоции и их проявления (пантомимические особенности), показать их в своем теле. МАК использовались мной на этапе знакомства ребенка с ООП с различными эмоциональными состояниями, их проявлениями, развития творчества и воображения.

На начальных этапах знакомства ребенка с миром эмоций, настроений, использую колоду «Монстрики». В ней достаточно просто и наглядно представлены все человеческие эмоциональные состояния (радость, печаль, злость, удивление, отвращение, спокойствие и т.п.).

Примерные игры и упражнения с данной колодой:

- предлагаю ребенку показать эмоцию по картам – выбери монстрика, у которого веселое, грустное, злое настроение. Здесь, необходимо обязательно закрепить пантомимическую характеристику эмоции (веселый – улыбается, злой – хмуриться, грустный – плачет и т.д.);
- предлагаю ребенку найти свое настроение в картах – выбери монстрика, у которого такое же настроение, как у тебя сейчас. Задать дополнительный вопрос «А почему ты решил, что у него такое же настроение? (потому что он также улыбается, ему весело, либо он расстроен и т.д.). В дальнейшем определить настроение близких людей;
- выбрать карты, которые нравятся и не нравятся (обязательно пояснить, почему эта карта нравится, либо не нравится);
- связать свое эмоциональное состояние с погодой и найти подходящую карту (сегодня светит солнце, много снега – какое у тебя настроение в такую погоду – покажи монстрика с таким же настроением);
- связать конкретную ситуацию с эмоциональным состоянием и картой (когда тебя толкнули, какое у тебя настроение, покажи монстрика с этим настроением);
- связать музыку с настроением (прослушай мелодию и выбери карту с таким же настроением);

- прочитать короткое четверостишие, либо отрывок из стиха, найти подходящее эмоциональное состояние в картах (наша Таня громко плачет, уронила в речку мячик – покажи монстрика у которого такое же настроение, как у Тани).

Основная цель на этом этапе – конкретизировать и правильно назвать настроение или эмоциональное состояние.

Затем, когда ребенок освоил основные эмоции, предлагаю следующую колоду карт - «Мой дом». Данная колода представляет различные изображения домов.

Примерные игры и упражнения:

- предлагаю ребенку, выбрать карту (дом) в котором может жить радость, грусть, страх, злость и т.п. Задать вопрос – а почему в этом доме (яркий, розовый, красивый) будет жить радость?;

- предлагаю ребенку выбрать дом, в котором хотел бы жить он сам (покажи, а где бы хотел жить ты и почему);

- предлагаю ребенку нарисовать персонажа для конкретного дома (как ты думаешь, кто мог бы жить в этом доме – нарисуй его);

- предлагаю ребенку выбрать из колоды «Монстрики» какую либо карту (в закрытую) и подобрать из колоды карт «Мой дом», ту, которая больше всего подходит (посмотри на монстрика – в каком доме он будет жить).

На этом этапе обращается внимание ребенка на дополнительное описание эмоционального состояния - какого цвета, формы, размера может быть настроение, какие предметы могут подойти к тому или иному эмоциональному состоянию и т.д.

В дальнейшем вводятся колоды карт «Я и все, все, все», «Она», «Мастер сказок».

Примерные игры и упражнения:

- предлагаю ребенку сочинить историю по картам – (выбери нужные для твоей сказки, рассказа, изображения и разложи их в определенном порядке, друг за другом). Данное задание является сложным для детей с ООП, и необходима помощь взрослого, при определении последовательности расположения карт;

- предлагаю детям, по очереди, вытянуть карту из колоды, сочиняя историю на ходу, такой вариант замечательно подходит для групповой работы, учит взаимодействовать и прислушиваться друг к другу;

- раскладываю карточки с персонажами и предлагаю ребенку подарить каждому герою волшебный предмет, объяснив свой выбор — почему именно такой подарок, для чего он нужен именно этому герою, в чем польза подарка. Такая игра развивает фантазию ребенка, его способность вставать на место другого человека и лучше понимать его.

Таким образом, используя МАК, я придерживаюсь принципа - от простого к сложному. Считаю, что МАК можно использовать в работе с детьми ООП, как эффективный материал при знакомстве с эмоциональными состояниями, коррекции эмоционально-волевой сферы.

Литература:

1. В.М.Астапова, Ю.В. Микадзе. Психология детей с нарушениями и отклонениями психического развития. Хрестоматия. СПб. 2002
2. Н.В. Дмитриева, Н.В. Буравцева Метафорические карты в пространстве консультирования и психотерапии. – Новосибирск, 2015
3. http://gcro.nios.ru/system/files/nikitina_n.b.pdf

Акибасова М.Т

Осакаров ауданы, «Балапан» б/б КМҚК

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМНЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ӘЛЕУЕТІН БАСҚАРУ - БҰЛ МҰҒАЛІМДЕРДІҢ КӘСІБИ ДАМУЫНЫҢ ШАРТТАРЫНЫҢ БІРІ

Кез-келген жаңашылдық сияқты, білім беру процесін ұйымдастырудың жаңа шарттары да екіұшты түсіндіріліп, көптеген сұрақтар, күмән мен пікірталас тудырады. Бір жағынан, соңғы он жылдықта қол жеткізілген оңды сақтау керек, ал екінші жағынан, білім беруде жаңа тәсілдерді енгізу қажеттілігі туындайды.

Мектепке дейінгі білім беру өзгерістер кезеңін бастан кешуде, оның жетістігі білім беру мен оқытудың ғылыми, әдістемелік және материалдық базасын жаңартумен байланысты. Мұндай жаңарудың ең маңызды шарты - заманауи инновациялық технологияларды қолдану. [1 б. 27].

Инновациялық жүйе қоғамның барлық салаларын қамтиды. Оның мақсаты - білім беру үдерісін жақсартуға және алға қойылған мақсаттарға неғұрлым қолайлы құралдармен жетуге мүмкіндік беретін инновацияларды енгізу; білім беру саласында жаңа технологияларды құру; мемлекеттегі білім деңгейінің өсуін ынталандыру. Осыны ескере отырып, педагогикалық іс-әрекетті ұйымдастырудағы инновациялық көзқараспен барлық күш-жігер оңтайлы педагогикалық шешімдерді табуға және таңдауға бағытталған. [2 б. 12].

Біздің оқытушылар құрамы 2016 жылдан бастап балалар педагогикалық бастаманың объектісіне айналатын инновациялық режимде жұмыс істейді. Сондықтан «Балапан» бөбекжай-б балабақшасының меңгерушісі қоғамның әлеуметтік тапсырысын ескере отырып, біздің мектепке дейінгі ұйымымыздың даму келешегін айқындап, инновация мақсатын нақты тұжырымдады. **Оның мақсаты** - әр мұғалімнің және бүкіл педагогикалық ұжымның шығармашылық әлеуеті толық іске асырылатын осындай білім беру ортасын құру. Біз әр бағыт бойынша нақты міндеттерді белгіледік.

- Педагогикалық процестің мазмұнында нені өзгерткіміз келеді?

- Мектепке дейінгі ұйымда әдістемелік жұмысты ұйымдастырғанда біз қандай мақсат қойдық?

- Пәнді дамыту ортасын қалай өзгертеміз?

Балабақша меңгерушісі мен әдіскерінің инновациялық қызметін басқару үшін инновациялық құрылымдық бөлімшелер құрылды: бастамашыл, диагностикалық және сараптамалық топтар. Педагогикалық ұжыммен әдістемелік жұмыстың жаңа формаларын іздестіру біздің мектепке дейінгі ұйымымыздың тәжірибесінде мұғалімдер бірлестіктері жобалық әдіс бойынша қолданылатындығына әкелді:

- «Мастер-класс» - педагогикалық шеберлікті перспективалық жетілдіру;

- «Мұра» - қазақ халқының адамгершілік және мәдени құндылықтарын тәрбиелеу;

- «Ұлы денсаулықтың кішкентай үйі» - балалардың өз денсаулығына деген саналы көзқарасын тәрбиелеу;

- «Үштілділік» - мектеп жасына дейінгі баланың көптілді тұлғаны тәрбиелеу;

- «Жас таланттар» - жас мұғалімдердің кәсіби өсу мүмкіндігін ашып көрсету;

- «Барлығы үшін балабақша» - отбасы мен әлеуметтік білім берудің өзара әрекеттесуінің жаңа моделін ұйымдастыру.

Жобалау балабақшаның педагогикалық процесін басқарудағы мұғалімдердің рөлін өзгертеді, олар әкімшілік, психологиялық-әдістемелік қызметтің ерік-жігерін орындаушылар емес, педагогикалық процестің белсенді қатысушылары болып табылады. Әрбір құрылымдық бөлімшенің әрбір жобасымен инновациялық процестерді басқаруға арналған шаралар жүйесі жасалады. Біздің жағдайда мұндай топтар қызметінің нәтижелері тұрақты және оң динамикаға ие.

Бұл құрылымдық бөлімшелердің инновациялық режимдегі тиімділігі қамтамасыз етілді:

Оқу процесінің сапасы

ГРАФИК

Балабақша базасында шығармашылық зертхана құрылды. Бұл зертхананың мақсаты - мұғалімдердің үнемі өзін-өзі жетілдіріп отыру және біліктілігін арттыру қажеттілігін қалыптастыру. Зертхана жұмысы әр оқытушының ішкі мүмкіндіктері мен мүмкіндіктерін

ескере отырып, оның жеке тұлғаның шығармашылық дамуына оңтайлы жағдай жасау принципіне негізделген. Жұмыс бағыттары:

- мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына сәйкес кешенді әдістемелік қолдауды жетілдіру;
- балалардың жеке ерекшеліктерін ескеруге негізделген тәрбие мен оқу үдерісіндегі сараланған тәсіл;
- бала мен мұғалімнің шығармашылық тұлғасын дамыту мақсатында іс-әрекет процесінде тиімді педагогикалық технологияларды қолдану.

Жылдың балабақшасында білім беру ұйымы негізінде басшының бұйрығымен құрылған жаңа құрылымдық бөлім - кеңес беру орталығы жұмыс істейді. Мақсаты - отбасылық және әлеуметтік тәрбиенің бірлігі мен сабақтастығын қамтамасыз ету, балалары балабақшаға бармайтын ата-аналарға психологиялық-педагогикалық көмек көрсету.

Бұл пунктке 25 ата-ана барады. Осы сәтте мұндай іс-шаралар: «мастер-класс», «ойын квест», ашық есік күні, спорттық шаралар және ойын-сауық. Бұл іс-шараларға ата-аналар балаларымен бірге шақырылады. Жұмыстың бұл түрі балабақшадағы балалардың бейімделуін жеңілдетуге және ата-аналарды оқу үрдісіне тартуға мүмкіндік береді.

Тұлғалық-бағдарлы тәсілді жүзеге асыруды талап ететін барлық инновациялық технологиялардың ішінен мұғалімдер келесілерді таңдады (ынтымақтастықта білім беру және оқыту; жобалар әдісі; болашақ оқушының портфолиосы; көп деңгейлі білім).

Бұл технологиялардың барлығы өзара байланысты және бір-біріне тәуелді. Нәтижесінде олар белгілі бір дидактикалық жүйені құрайды. Мектепке дейінгі ұйымдағы инновацияның мәні оған қатысушылардың субъективті әдісті білдіру еркіндігі, қызметтің мазмұнын да, мәселені шешу құралдарын да таңдайды.

Басқару іс-әрекеттерінің нәтижелерін талдау, білім сапасын басқару тетіктері болашақ жоспарларын анықтады:

- балабақшаны басқару қызметінде денсаулық сақтау технологияларын одан әрі енгізу;
- балабақшаның инновациялық іс-әрекетін басқарудың бірыңғай моделін құру.

Инновациялық қызметті басқару үшін үнемі білім алу және білім беру үдерісінің прогрессивті тенденцияларын анықтау, осы үрдісті осы үрдістерге сәйкес және сіздің оқытушылар құрамының объективті мүмкіндіктерін ескере отырып бағыттау қажет.

Әдебиет:

1. Мектепке дейінгі ұйым басшысының анықтамалығы No 3/2017
2. Білім беру ұйымының журналы № 1/2017

Р.Н. Акижанова
Саран қаласы, «Сәуле» б/б КМҚК

ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ БОЙЫНША ОҚЫТУДАҒЫ ЖАҢА ӘДІС-ТӘСІЛДЕР

Бүгінгі таңда ұсынылып отырған жаңа білім беру мазмұны біліктілікті арттыру курсынан өткен педагогтардың. Іс-тәжірибесін мектепке дейінгі мекемеде қолдану болмақ.

Бүкіл әлемдік пандемияға байланысты білім беру саласы бір орында тұрып қалмағандықтан балалар, ата-аналармен тығыз байланыста болды. Атап айтсақ қашықтықтан білім беру жүйесі кезінде педагогтар жаңартылған білімдерін шындап, қолданысқа енгізе алды. Яғни қашықтықтан білім беру аясында ата-аналармен тығыз қарым-қатынас негізінде отбасындағы ойындардың түрлерін қолдана отырып, ата-ананың педагогикалық

сауаттылығын ашу болды. Ата-аналардың, педагогтардың білімдерін жетілдіру мақсатындағы міндеттері:

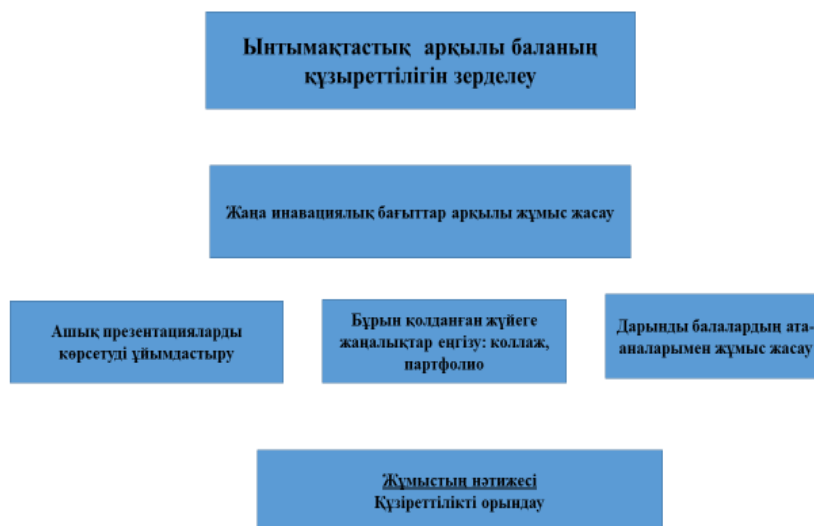
- жүргізілген жұмыстарға ата-аналарды қатыстыру жолдарын табу;
- ата-ана арасындағы байланысты орнату жолдарын іздеу, табу;
- ата-аналар жұртшылығының педагогикалық білімін арттыруда әр түрлі шаралар ұйымдастыру;
- отбасы тәрбиесінің маңыздылығын ұғындыру;
- ынтымақтастық пен серіктестікті байланыстыратын ортаны құру, іздеу болды.

Қазіргі таңда әлемді дүр сілкіндірген пандемия уақытында «Қарағанды білім бөлімі» «Қарағанды қаласының оқу-әдістемелік» орталығы ұйымдастырған оқу сауаттылық апталықтарында кезекші топтармен, балабақшаға келмей қашықтықта отырған тәрбиеленушілермен жан-жақты жұмыстар атқарылды. Мысалы: тәрбиешінің жетекшілігімен ойындар, құрылымдалған және еркін ойындарын ұйымдастыру барысында педагог пен ата-аналардың бірлесе атқарған жұмыстары ерекше бағаланды.

Қашықтықтан білім беру кезінде балалар арнайы техникалық құралдардан тез шаршап, шалдығады. Сондықтанда үйде ата-ана өз балалармен ойын ойнап сергігені жөн деп ойлаймын. Мысалы: апталық аясында өткен іс-шаралардың кейбірін педагогтар балабақшамен қамтылмаған, қашықтықта отырған тәрбиеленушілер және «Жас ата-аналар мектебі» арқылы жүзеге асты. Бұл жұмыс ынтымастық арқылы баланың құзреттілігін зерделеу міндеттерін көздей отырып іске асты.

- ата-аналармен жұмыс істеуге арналған қазіргі заман талаптарына сай инновациялық бағытта әдістемелік жұмыстарды дұрыс құра білу;
- ата-аналармен жүргізілетін жұмыстың қандай түрі болса да белгілі бір мақсатқа жетуге бағытталып құрылу;
- ата-аналармен жұмысы нәтижелі болуы үшін атқарылатын жұмыстарды жүйелі түрде жүргізу.

Сонымен бірге осы бағытта мектепке дейінгі ұйымның жас мамандары мен шеберлік курстарын өтпеген тәрбиешілер де өзінің іс-тәжірибесіне жаңартылған білім мазмұнының элементтерін қолдануда, біліктілігін арттырып, шеберліктерін шыңдауда оң әсерін берді. Педагогтар ата-аналарды қажетті материалдармен қамтамасыз етіп, ойынды баланың белгілі бір тәртіппен, реттілікпен өзбетінше орындауы үшін тек бағыт көрсете алды. Педагогтардың кәсіби құзіреттілігі жеке шығармашылықты дамыту, педагогикалық инновацияларды қабылдау, тәжірибелеріне қолдануды алдағы уақытта жоспарлаудамыз.

Тәрбиешілер мен ата-аналар сабақтастығы балабақшада төмендегі кесте бойынша жүзеге асты.

Қорыта келе, біз өз мақсатымызға қол жеткізу үшін алдымызға бірнеше міндет қоя отырып, мақсатқа жету жолдарын, негізгі әдіс-тәсілдерін қолдандық.

Негізгі мазмұнында алға қойған міндетіміздің теориялық негіздемесін жаза отырып, өнімінің сипаттамасына назар аудардық.

Іс-әрекетін жоспарлау бөлімінде қашықтықтан кезекші топтарда жүргізілген жұмыс түрлеріне назар аудардық. Онда балаларды тәрбиелеу мен оқытудың психологиялық-педагогикалық жағдайлары жайында және ата-аналармен жүргізілетін жұмыс түрлеріне, жаңартылған білім мазмұнының элементтерін қолдануға кеңінен тоқталдық. Оның ішінде дарынды балалардың ата-аналарымен жұмысты жүргізуді жоспарлай отырып алға қойған мақсатымызға жету үшін педагогтармен бірлесе, жұмыла істер атқардық. Сонымен, жаңартылған білім беру бағдарламасы мектепке дейінгі білім берудің барлық педагогтері мен

балаларын оқытудың жаңа деңгейіне көтеретіні және еліміздің дамуына қолайлы әсер ететіні көрініп тұр.

Әдебиет:

1. «Ойын әрекеті арқылы белсенділікке баулу». Петров А.В. 2001.
2. Ойын технологиясының ерекшеліктері «Интернет»
3. Жеке адамның дамуы».Б.Р. Аймағанбетова, А.А.Бейсенбаева. «Алматы», 1991ж.
3. Мектепке дейінгі білім беру бағдарламасы. «Алматыкітап», 2009ж.

Акишева Б. У.

КГКП я/с «Салтанат», город Шахтинск

ПАТРИОТИЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ В ПРОЦЕССЕ ПРОЕКТНО – ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

В современных условиях, когда происходят глубочайшие изменения в жизни общества, одним из актуальных проблем является патриотическое воспитание подрастающего поколения. Первые чувства гражданственности и патриотизма. Доступны ли они малышам? Исходя из опыта работы в этом направлении, можно дать утвердительный ответ: дошкольникам доступно чувство любви к семье, родному городу, родной природе, к своей Родине. А это и есть начало патриотизма, который рождается в познании, а формируется в процессе целенаправленного воспитания.

В формировании этих качеств у дошкольников необходимо опираться на проектно - исследовательскую деятельность. Собственная исследовательская практика - один из самых эффективных. Склонность к исследованиям свойственна всем детям без исключения. Любой ребёнок вовлечён в исследовательский поиск практически постоянно. Задача взрослого – помочь в проведении этих исследований, сделать их полезными и безопасными для самого ребёнка и его окружения.

В связи, с этим возникла идея работы по теме: «Патриотическое воспитание в процессе проектно – исследовательской деятельности».

Начиная работу по данной теме, провела диагностику детей на начало работы по следующим критериям:

1. Родная страна:

- название страны;
- название города;
- домашний адрес;
- название достопримечательностей;
- название улиц, площадей.

2.История народной культуры и традиций:

- национальные орнаменты;
- национальные праздники;
- жилище казахов и предметы быта;
- знание героических эпосов;
- знание произведений художественной литературы.

Работу по патриотическому воспитанию, я начала с создания для детей теплой и уютной атмосферы в группе. Старалась каждый день ребенка в детском саду наполнить радостью, улыбками, добрыми друзьями, веселыми играми.

В нашей группе реализация проектно - исследовательская деятельность по патриотическому воспитанию, в первую очередь, началась с создания предметно – пространственной среды. С помощью родителей были приобретены и изготовлены казахская

национальная мебель: сандық, бесік, дастархан. Предметы национального быта: посуда, одежда. Дети, играя в сюжетно – ролевые игры или в театрализованной деятельности, исследовали и познавали эти предметы, их непосредственное назначение.

Среда должна побуждать детей и к двигательной активности, давать им возможность выполнять разнообразные движения, испытывать радость от этого. А что может быть доступней народных игр, сопровождаемых художественным словом? Поэтому центр физкультурного развития в нашей группе кроме привычного спортивного оборудования содержат атрибуты для подвижных национальных игр.

В настоящее время большое значение приобретает поиск и разработка инновационных подходов к патриотическому воспитанию. Применение современных технических средств обучения позволяет добиться желаемого результата. Так в вопросе развития патриотизма, большое значение уделяю изучению государственного языка. Одной из важнейших составляющих успешного обучения является мотивация ребенка. В связи с этим, очень часто использую в своей работе электронный планшет, в котором создала специальную папку с большой подборкой серий познавательного мультфильма «*Изучаем казахский язык с Диной и Даником*». Это цикл коротких, ярких и интересных мультфильмов, помогающий в изучении государственного языка по многим лексическим темам.

Большие потенциальные возможности патриотического воспитания заключаются в музыке. Народные музыкальные произведения ненавязчиво, часто в веселой игровой форме знакомят детей с обычаями и бытом казахского народа, трудом, бережным отношением к природе, жизнелюбием, чувством юмора. Например, күй "*Сарыарқа*" *Құрманғазы*, «*Саріжайлау*" *Таттимбета*, «*Ақсақ қулан*», так чувственно рисуя бескрайнюю степь и красоту природы родного края. Произведения музыкального и устного народного творчества, которые мы используем в работе с дошкольниками, просты, образны, мелодичны, поэтому дети их быстро усваивают. Интонационные достоинства песен позволяют детям использовать их как в младшем возрасте, так и в старшем. Народная музыка часто звучит при выполнении движений на моих занятиях и в досуговой деятельности.

Важную роль в формировании патриотических суждений и оценок у детей играет художественная литература. Художественные произведения привлекают ребенка не только своей яркой образной формой, но и смысловым содержанием. Знакомя детей с культурой казахского народа, большое значение уделяем устному народному творчеству. Различные пословицы и поговорки, стихотворения, волшебные и бытовые сказки, героические эпосы. При заучивании стихотворений использую такой интересный прием, как *Мнемотехника*. В группе создала специальную картотеку *Мнемосхем*, для разучивания стихотворений на государственном языке, и подборку *Мнемотаблиц* для творческого рассказывания.

При рассказывании сказок часто использую на занятиях такой прием, как *Алгоритм*. Очень интересная и действенная форма работы, при которой дети запоминают последовательность повествования. В группе сделана целая подборка *Алгоритмов* из серии «Расскажи сказку» по казахским сказкам.

Особым древним жанром устного народного творчества являются эпосы, с которыми детей знакомим в старшем дошкольном возрасте. Содержание казахских эпосов, богато примерами для патриотического воспитания. В группе знакомя детей с эпосами посредством ИКТ. В связи с этим подобрана видеотека специальных мультфильмов, о казахских батырах: «*Ер Таргын*», «*Алпамыс батыр*». Помимо этого имеется подборка картин казахских батыров, дидактическая игра «*Доспехи батыра*», сделанная из *фломира* и в электронном варианте, специально разработанная для *электронного планшета* по программе «*флипчарт*».

В рамках реализации проекта по патриотическому воспитанию в нашей группе использовались инновационные технологии. Круги Луллия, я использую как игровую методику, направленную на обогащение словаря ребенка, развитие познавательной активности. Немаловажную роль в патриотическом воспитании дошкольников играет

знакомство с бытом казахского народа. В тематических занятиях по знакомству детей с юртой, убранством юрты и предметами быта, использую стратегии критического мышления. Например, стратегию «Диаграмма Венна» - для сравнения казахской юрты и русской избы; стратегию «Синквейн» в описании национальной посуды «Торсык»; при знакомстве с казахской национальной одеждой, использую дидактическое пособие «Лэпбук».

Использование инновационных подходов в патриотическом воспитании, современных информационных технологий на занятиях делает обучение ярким, запоминающимся, интересным для детей любого возраста, формирует эмоционально положительное отношение к наследию казахского народа.

При реализации проектной деятельности по патриотическому воспитанию, наблюдаются отчетливые позитивные изменения в познавательном развитии детей, наблюдается личностный рост дошкольников. Существенно изменяются межличностные отношения дошкольников, дети приобретают опыт продуктивного взаимодействия, умение слышать другого и выражать свое отношение к различным сторонам реальности.

Обращение к отеческому наследию воспитывает уважение, гордость за землю, на которой живёшь. Поэтому детям необходимо знать и изучать культуру своих предков. Именно проектно - исследовательская деятельность поможет связать процесс обучения и воспитания с реальными событиями из жизни ребёнка, а также заинтересовать его, увлечь в эту деятельность.

Литература:

1. Алёшина Н. В. «Патриотическое воспитание дошкольников»
2. Воропаева И. Н. «Проектно – исследовательская деятельность образовательного пространства в ДО»- консультация .
3. Методическое пособие: «Қуырмаш», Алматы кітап баспасы 2011г.,
4. Новицкая М.Ю. Наследие. Патриотическое воспитание в детском саду-М, Линка- Пресс,2003

Акмолдаева Р.Б.

Приозёрск қаласы, «№2 ЖББ КММ мектепалды даярлық сынып

МЕКТЕПАЛДЫ БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНДЕГІ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫҢ ҚОЛДАНЫЛУЫ

Бүкіл әлемде баланың ерте дамуына деген қызығушылық тез өсуде. Бұл кездейсоқ емес! Бір жағынан, балалар психологиясы, екінші жағынан, баланың ақыл-ой қабілеттерін дамыту - мектепалды даярлық білім берудегі басты мәселе. Көптеген елдерде жүргізілген зерттеулер бойынша балалардың болашақтағы жоғары үлгерімі тікелей мектепалды даярлық сыныбында алған біліміне байланысты екенін дәлелдейді (ЮНИСЕФ деректері).

"Білім туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес сапалы білім беру стандартының болуы - оқу процесі сапасының көрсеткіші екені анық. Бұл мектепалды даярлық және бастауыш білім беру арасындағы сабақтастықты қамтамасыз етудің өте маңызды шарты. Себебі, баланың физикалық, әлеуметтік, эмоционалды және танымдық қабілеттерін жан-жақты дамытады.

Білім беру жүйесіндегі инновациялық технологияларды мектепалды даярлық сыныптарына қолдану барысында осы әдістемелерді қолданған тиімді:

- проблемалық оқыту;
- дамыта оқыту;
- деңгейлеп оқыту;
- сұрақ-жауап ойындары;

- цифрлық білім беру ресурстары.

Сонымен қатар ерте жастағы бала дамуына қойылатын мемлекеттік талаптардың негізінде әдістемелік тәсілдерді қолдану – мұғалімнің құзыреттілігін көрсетеді.

«Психологиялық дайындықтан» басталатын әр 30-минуттық сабақ тәрбие жұмыстарына оң әсерін береді. Оның сипаттамасы: барлық балаларға тән мінез-құлықтағы жалпы өзгерістердің сипаттамасын қамту. Бағалау тәсілдерін қолдану барысында «Бағдаршам», «Смайлик» әдістерін қолдану оқушы қызығушылығын арттырады.

Проблемалық оқыту - ғылыми таным нәтижелерін, білімдер жүйесін ғана меңгеріп қоймай, сонымен бірге нәтижелерге жету жолдарын, баланың таным дербестігін қалыптастырып, оның шығармашылық қабілеттерін дамыту.

Дамыта оқыту – мектепалды даярлық сынып оқушыларында білім, білік дағдының қалыптастыруын жоққа шығармайды, бірақ оқыту мен тәрбиелеу баланың дамуын қамтамасыз ететін жағдай болу керек. Дамыта оқыту технологиясы ұйымдастырылған оқу іс әрекетінде балаларға мұғалімнің қарапайым ізденгіштік, зерттеушілік іс әрекетін қалыптастыру тән.

Цифрлық білім беру электрондық оқулықтар, компьютерлік ойындар, виртуалды жаттығу әдістері, ғылыми-әдістемелік зерттеулер құрайды. Цифрлық білім беру міндеті:

- оқытушының сабаққа дайындығына көмек: «youtube» желісіндегі контентті пайдалана отырып, сабақты қызықты өткізу; соның ішінде «Bilimland» платформасы, «iMekter.kz» платформасындағы сергіту сәті;

- оқушының үй тапсырмасын орындауда көмек.

Мемлекеттік стандартты іске асыру, тәрбиелеу және оқыту процесін сапалы жақсартуға мүмкіндік беретін инновациялық технологияларды қолдану, үш тілде білім беру – заман талабы. Қазіргі білім беру жүйесінің мақсаты – бәсекеге қабілетті маман дайындау, сонымен қатар, әр оқушының өмір бойына жететін білімін қамтамасыз ету.

Жаңартылған білім беру бағдарламасына сәйкес мектепалды даярлық сыныптардың: сауат ашу, математика, жаратылыстану, сурет салу, жапсыру т.б сабақтарда қолданылып жатыр.

Менің мектепалды даярлық сыныптағы **сауат ашу** сабағын зерттеу нәтижесінде:

- 1) сабақ өту барысында, жаңартылған білім мазмұнына сәйкес «youtube» желісіндегі контентті пайдалана отырып, сабақты қызықты өткізу; соның ішінде «Bilimland» платформасы;
- 2) «Кубизм» әдісі арқылы оқушылардың ойлау қабілетіне, сөздік қорын кеңейтуге оң ықпалын тигізеді. Жаңартылған білім мазмұны бойынша оқушылар сабақта ойын еркін жеткізе білді.

Сауат ашу пәні бойынша сабақ басында оқушыларды психологиялық ахула қалыптастырып, сабаққа қызығушылығын оята білдім. Сабақ барысында әртүрлі әдіс-тәсілдер тиімді қолдана білдім. Айта кетсем «Өрмекші», «Кім жылдам», «Сұрақ- жауап», «Бас бармақ», «Смайликтер». Тағыда бір айта кетерім: Оқушылардың оқуға деген қызығушылығын арттыру мақсатында оқушыларды мадақтап, қолпаштап, кері байланыс жасап отырдым.

Математика сабағында оқушылардың пішіндер мен сандар туралы түсінігі қалыптасты, әртүрлі интернет желісіндегі видеороликтерді пайдаланып қолдандым. Бұл жаңартылған білім мазмұнын жетістігі деп білемін.

Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті Нұрсұлтан Назарбаевтың «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» атты бағдарламалық мақаласында «Біздің тәрбие жұмыстарының негізгі мақсаты: рухани дүниесі бай, денсаулығы мықты, азаматтылығы гуманизммен ұштасқан, инновациялық, әлеуметтік -мәдени өзгерістерге қабілетті ХХІ ғасырға лайықты, тұлғаның патриоттық сана-сезімін қалыптастыру мен дамытуға жағдайлар жасау.

Әдебиет:

1. <https://www.unicef.org/kazakhstan/>

2. <http://adilet.zan.kz/rus>
3. Б.А. Тұрғынбаева. Мұғалімнің шығармашылық әлеуметін біліктілікті арттыру жағдайында дамыту.: теория және тәжірибе // Алматы. 2005, 174-бет
4. К.Құдайбергенова. Құзырлылық – тұлға дамуының сапалық критерий // «білім сапасын бағалаудың мәселелері: әдіснамалық негізі және практикалық нәтижесі » атты халықаралық ғылыми – практикалық конференцияның материалдары. 2008. 30- 32-б

Акыжанова М. С.

Қарағанды қаласы, «Арман» б/б КМҚК

БАЛАБАҚШАДАҒЫ ТЫМ БЕЛСЕНДІ БАЛАЛАРМЕН ЖҰМЫС ЖҮРГІЗУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Ата- анадан өсіп ұрпақ тараған,
Жақсы, жаман болса бала солардан.

Ж. Баласағұни

Шамадан тыс белсенді балаларды қажымайтын, үнемі қозғалыста «жаны берік» бала деп айтады. Сәби өз аяғымен жүре алатын дәрежеге жеткенде жүгіруді үйренеді, содан бері өзінен- өзі озып, үнемі асығыс жүреді. Әсіресе оның қолдары тынымсыз, бәрін қозғайды, сындырады, тартады, лақтырады. Ал аяғы? Шамадан тыс белсенді бала «жүру» деген жоқ, олардың аяғы күн ұзағына тыным таппайды, біреуді басып озады, секіреді, кедергілердің, биіктің үстінен секіреді. Тіпті ондай баланың басы да үнемі қозғалыста болады. Көп нәрселерді көргісі келеді де, бірақ соның не екеніне көп зейін қоймайды. Бір сәттік қызығушылығын қанағаттандырып, екінші нәрсеге қарай зейіні ауыса береді. Ондай балада білімқұмарлық жоқ, олар «ол не?», «ол не үшін?» деген сұрақтарды сирек қояды. Сұрақты қойса да жауабын күтпей ұмытып кетеді. Олар үнемі қозғалыста болғанмен өте ебедейсіз, үйлестірушілік қабілеті бұзылған, қолындағы нәрсесін түсіріп алады, жүру, жүгіру кезінде көп құлайды, ойыншықтарды бұзады. Денесінде жарақаты көп болса да, одан сабақ алмайды, қайтадан ұрына береді. Мұндай балаларда сақтану түйсігі жоқ сияқты. Ұзақ отыра алмайтын, өте ұшқалақ, ынтасыз, жағымсыз- міне оның мінездемесі.

Шамадан тыс белсенді бала өзінің құрбыларының арасында ырықсыз, оның мінезі тез өзгеріп тұрады: бірде шексіз қуанышты, бірде кірпияз, қыңыр болады. Үнемі агрессивті қалыпта болады. Шамадан тыс белсенді баланы дағдыландыру өте қиын, себебі ол өзіне тапсырылған тапсырманың мағынасын түсінбейді. Өзіне- өзі баға беру деңгейі төмен.

Шамадан тыс белсенді бала бойын босаңсыту, тыныштану дегенді тек ұйықтағанда ғана сезінеді. Ондай бала күндізгі ұйқыға жатпайды, тек қана түнде ұйықтайды, онда да өте тынымсыздық танытады. Қоғамдық орындарда ондай баланы ұстау өте қиын, ол сол ортадағы адамдардың назарын өзіне аудартуға тырысады, бәрін қолмен ұстағысы келеді, кез-келген жерге кіріседі, ата- анасын мүлде тындамайды.

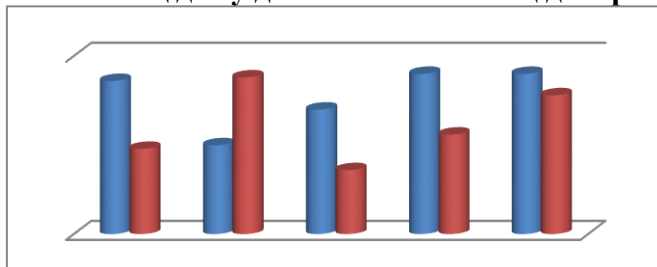
Ондай балалардың ата- анасы бала дүниеге келгеннен бастап көп қиыншылықтарды кездестіреді, өте қиын жағдайда болады. Олар басынан бастап аз және өте масасыз ұйықтайды, ондай баланың үнемі жанында болу керек, әр қимылын қадағалауды қажет етеді. Ұйымдастыру кезінде қиындықтар келтіреді. Ол үшін тыйым салулар мен шектеулер болмайды, болған күйде де еш қабылдамайды, әр іс- әрекетті әртүрлі орындайды. Өзіне жақын адамдардың көңіл- күйімен санаспайды.

Іс- әрекеті атүсті, тұрақты емес, ойыны ашулы, істеген ісінің немен аяқталарын ойламайды. Олар көбіне өзімшіл, талап еткіш, агрессивті, дау- дамай туғызғыш келеді.

Шамадан тыс белсенді балалардың психологиялық дамуына яғни балалардың есте сақтау қабілетін анықтау мақсатында көру арқылы «Суреттерді есте сақта!», есту арқылы «Сөздерді есте сақта!» әдістемелерін; ойлау қабілетін анықтау мақсатында «Бір сөзбен ата!»,

«Төртінші артық», «Қисынсыздықтар», «Жыл мезгілдері» тәдістемелері; қабылдау қабілетін анықтау үшін «Не жоғалды?», «Мынау не?», «Мына суреттерде не жетіспейді?», «Реттелігін анықта» әдістемелері; зейінділікті анықтау үшін «Белгілерді қой!», «Айырмашылықты тап!» әдістемелері; қиялдау қабілетін анықтау үшін «Фигуралардың суретін салып бітіру», «Әңгіме ойлап тап», «Сурет» әдістемелері бойынша диагностика жүргізіледі.

Психологиялық даму диагностикасының диаграммасы

1. есте сақтау, ойлау, қабылдау, зейін, қиялдау
2. көк- баланың 3- 4 жастағы психологиялық дамуы.
3. қызыл- баланың 4- 5 жастағы психологиялық дамуы.

Баланың шамадан тыс белсенділер қатарына жататынын қалай білуге болады?

Балаға диагноз қоюға асықпау қажет. Ол- дәрігерлік диагноз, оны тек қана арнай мамандар қояды. Баланың тек тәртібіндегі өзгерістерді бақылап, ауру белгілерін байқап, невропатолог пен психологтан кеңес алып, сол бағытта балаға көмектесу керек. Егер баладағы шамадан тыс белсенділікті ертерек анықтап, мамандардың ұсыныстарын уақытылы орындаса, мектепке барар кезде бәрі өз қалпына келеді. Қазіргі кезде өкініштісі, көп ата- аналар бала мектепке барғаннан кейін оқу кезінде қиындық туғанда барып келеді, бұл кезде баланың жалпы жағдайы нашарлайды, тәртібі бұзылады, оқуға деген құлшынысы болмайды, тиісті бағдарламаны меңгере алмайтын халге жетеді.

Шамадан тыс белсенді балалармен әртүрлі психопрофилактикалық жаттығулар өткізу арқылы балаларға дұрыс бағыт беріп, оның ата- анасымен бірігіп тиімді жұмыс жасау мақсатында олармен тығыз байланыста және сенімді қарым- қатынас орнатуға тырысу қажет. Әр кеш сайын ата- анаға баланың кішкентай болса да жетістіктерін хабарлап отыру өте маңызды. Ал ата- ана болса баласының үйдегі жасаған жетістіктерімен бөліс біледі. Міне, осындай әдіс- тәсілдер арқылы шамадан тыс белсенді баланың белсенділігін тежеуге болады. Сондай- ақ белсенді балаға үйге үнемі атқара алатын тапсырма берген де жақсы әсер қалдырады. Ал ол тапсырманы ата- ана орындап бермеуін қадағалап отыру керек.

Психотүзету әдісі арқылы шамадан тыс белсенді балаларды ең алдымен ойынға тарту керек. Сол арқылы оның боындағы шеттен тыс энергиясы пайдалы нәрсеге бағытталады.

«Ұста, ұстама!»- бұл ойын зейінге арналған. Жануарларға ұқсас сөзді айтқанда допты ұстап алады, ал жануарларға қатысы жоқ сөзді айтқанда допты қағып жібереді.

«Қатып қал!»- бұл ойында ерік- жігерді нығайтуға арналған қандай да бір билейтін әуенді қосамыз. Әуен қосылып тұрғанда бала секіріп, жүгіріп, билейді, ал әуен тоқтаған кезде бала сол қимылда тоқтай қалады. Ойын барысында бала мұқият болып, қозғалыс әрекетін қадағалауы тиіс.

«Терезе арқылы сөйлесу»- коммуникативті дағдыларды дамытуға арналған ойын, бала өзін есік- терезесі мықтап жабылған үйдің ішінде отырмын деп ойлайтын болады. Бір кезде ол даладан өзінің бір досын көріп қалады, ол оған бір нәрселері айтқысы келеді, бірақ ештеңе естілмейді. Содан ол ымдау арқылы жеткізуге тырысады. Егер бала оны түсінсе, дыбыстап айтады, ал егер түсінбесе иығын көтереді.

Шамадан тыс белсенді балалармен этнопедагогикалық құралдар арқылы жұмыс жүргізуге болады. Ол баланы адамгершілікке тәрбиелейді. Мұндай балалармен сөйлескенде ретіне қарап күле де, ренжи де, ашулана да, әзіл айта да, ойнай да білу керек.

Шамадан тыс белсенді бала- ол аса сезімтал, ерекше бала, оған ескертулер, тежеулер, қойлатын шарттар қатты әсер етеді, сондықтан үнемі балаға көңіл бөліп, аялап, мәпелеп

отыру қажет. Балаға деген көңіл соншалықты шынайы болса, оның жақсы қылықтарынан ғана емес, болашағынан үлкен үміт күтуге болады.

Қорыта келе, шамадан тыс белсенді балаға қамқорлықты ерте көрсете бастасақ, соншалықты оң нәтижеге қол жеткіземіз. Бір кездегі аса белсенді баладан қалыпты жағдайдағы бозбала мен бойжеткен өседі.

Әдебиет:

1. Аймауытов Ж. Психология (оқу құралы).- Алматы, 1994
2. Айғабылов Н. Бала мінезінің қалыптасуы және оны тәрбиелеу.- Алматы, 1970
3. Алдамұратов Ә. Қызықты психология.- Алматы, 1996
4. Бап- Баба С. Жалпы психология (оқулық).- Алматы, 1996
5. Балалар психологиясынан танымдық жаттығулар мен тапсырмалар.- Алматы, 1994
6. Беделбаева Х. Мектеп жасына дейінгі балалардың дүние қабылдауы.- Алматы- 1976

Аладушкина Н.К.

КГКП я/с «Балдырган», Осакаровский район

РОЛЬ ПЕДАГОГА-АССИСТЕНТА ДОШКОЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ В СИСТЕМЕ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКОГО И ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Образование в современном мире является приоритетной сферой, от которой зависит развитие человека, способного самостоятельно и сознательно строить свою жизнь в духе общечеловеческих ценностей, с учетом традиций своего народа.

Дошкольный возраст – важнейший период становления личности, в связи с этим предназначения дошкольного образования на современном этапе состоит не только в формировании определенных знаний, но и в развитии базовых способностей личности, ее культурных и социальных навыков, здорового образа жизни.

С каждым годом увеличивается число детей с ограниченными физическими и психическими возможностями, поэтому за последнее время инклюзивное воспитание и обучение приобрело такую значимость и необходимость в системе психолого-педагогического сопровождения.

«Инклюзия» в переводе с англ. языка inclusive - означает включенность. Инклюзивное образование обеспечивает полное вовлечение ребенка с ООП в жизнь образовательной организации, это активное включение детей, родителей и специалистов в области образования в совместную деятельность.

Основой инклюзивного образования является обучение, при котором все дети, независимо от их физических, психических, интеллектуальных и других особенностей, включены в общую систему образования, в связи с этим в организациях образования с целью организации безбарьерного доступа стали вводить работу педагога-ассистента.

В отличие от воспитателя педагог-ассистент работает целенаправленно с конкретным ребенком. Для этого требуется включение педагога-ассистента в воспитательно – образовательный процесс дошкольной организации. Сопровождение педагога-ассистента детей с ООП позволяет ребенку успешно включиться в образовательный процесс наравне со всеми. С помощью индивидуального наставника особые дети социализируются, преодолевают затруднения, усваивают образовательный материал в соответствии со своими возможностями.

Важно понимать, что педагог-ассистент - это специалист, задача которого помочь ребенку в соответствии с его особенностями и возможностями решать его проблемы (в развитии, социализации) в индивидуальном порядке.

Оснащение материально-технической базой для сопровождения детей с ООП является одним из самых насущных вопросов для каждой организации образования. С данной целью в прошедшем году было нашим ясли-садом закуплено оборудование с центра «САТР»: акустическая настенная тактильная панель, дидактическая черепаха, системный дидактический материал «Нумикон» для формирования математических знаний, комплект для психолого-педагогического обследования детей с нарушением интеллекта, развивающий кубик, тактильный ящик, тактильно-развивающий комплекс «Улитка Саша», световой стол для рисования песком.

Чтобы воспитание и обучение ребенка с особыми образовательными потребностями было систематическим, педагогом-психологом и педагогом-ассистентом нашей дошкольной организации были апробированы данные пособия и комплексы. Проанализировав поведение детей во время игр с тем или иным пособием, они единогласно пришли к выводу, что световой стол вызывает у детей особый интерес. И действительно, с помощью данной психотерапевтической песочницы можно:

- вооружить педагогов, логопедов, педагогов-ассистентов, психологов, родителей превосходной технологией сотворчества с детьми;
- привить детям желание решать познавательные задачи;
- перевести «взор» ребенка от плоскости электронного планшета на объемное пространство песочницы;
- решить множество коррекционных и образовательных задач в обучающем процессе;
- вдохновить ребенка на рождение в себе Творца.[1, с.3]

Работа ребенка на световом столе

Еще хотелось бы рассказать про модуль «Дидактическая черепаха», который также вызывает повышенный интерес у наших воспитанников. Это полифункциональный модуль для организации познавательных игр, удобное сидение для ребенка или просто большая игрушка. Какие же задачи развития ребенка можно решить с помощью игрового модуля «Дидактическая черепаха»? Учитывая, что ребёнок познаёт окружающий мир с помощью ощущений и восприятий, очень важно создать такие условия, в которых усвоение сенсорного, речевого, игрового, трудового опыта было бы наиболее эффективным. Достижению этих целей помогает игровой модуль «Дидактическая черепаха».

В играх и упражнениях с модулем «Дидактическая черепаха» педагоги, психологи и родители могут решать ряд образовательных, воспитательных и коррекционно-развивающих задач:

- развитие мелкой моторики пальцев рук, содружественных движений рук и глаз, координации движений;
- обучение ориентировке на плоскости панциря черепахи, уточнение представлений детей о двухмерном и трёхмерном пространстве;
- обогащение лексико – грамматического строя речи детей. [2, с. 9]

Выполняя игровые упражнения на материале чехлов «Дидактической черепахи», дети ставят перед собой и решают следующие задачи:

- в какой последовательности выполнять задание;

- как разложить предметы в секторе чехла;
- почему так, а не иначе?

Знакомство детей с «Дидактической черепахой» можно организовать разными способами в зависимости от замысла занятия и фантазии ребёнка. Важно чтобы её появление стало сюрпризом для детей. Это придаст занятию положительную эмоциональность. Например, можно обыграть появление черепахи в сказочной форме, «увидеть» её в зоопарке, предложив детям сюжетно – ролевую или сюжетно – дидактическую игру «Зоопарк».[3, с. 10]

Игровой модуль «Дидактическая черепаха»

Во время проведения игр-занятий у детей активизируются речемыслительные процессы. Использование предметно-моделирующей деятельности при обучении рассказыванию с помощью «Дидактической черепахи» позволяет подвести ребенка к пониманию того, что одно и то же предметное содержание может быть выражено разными отобразительными средствами. Данный модуль могут использовать на своих занятиях разные специалисты: педагоги-психологи, учителя-логопеды, педагоги-ассистенты, инструкторы ЛФК, массажисты.

Исходя из всего вышесказанного, последним этапом, если это возможно, должен стать постепенный выход сопровождающего из посреднической роли педагога-ассистента, предоставление ребёнку максимальной самостоятельности с последующей отсроченной оценкой. Выход педагога-ассистента из системы или уменьшение его влияния является критерием его эффективности.

Литература:

1. О.Б. Сапожникова, Е.В. Гарнова. Песочная терапия в развитии дошкольников, ТЦ Сфера, 2014 г.
2. Л.Б. Баряева. Дидактическая черепаха, СПб им А.И. Герцена. 2007 г.
3. С.Ю. Танцюра, С.И. Кононова. Тьюторское сопровождение детей с ОВЗ в условиях инклюзии, Сфера, 2017 г.

Александровская Н.И.
КГКП я/с «Алтын сақа», город Караганда

НОВЫЕ ПОДХОДЫ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ ЯСЛИ-САДА С РОДИТЕЛЯМИ

Требования к современному выпускнику ясли-сада изменились, так как считается, что они должны быть не только компетентны в усвоении программы, но и свободны в своих рассуждениях. Поэтому педагогам дошкольных организаций необходимо пересмотреть организацию не только воспитательно- образовательного процесса, но и пересмотреть подходы в работе с родителями.

Практика показывает, что наличие знаний само по себе не определяет успешность дальнейшего обучения детей в школе, гораздо важнее для нас научить ребенка уже в детском саду самостоятельно их добывать и применять. В этом заключается новый подход, который

лежит в основе качества государственных образовательных стандартов и воспитании современной личности. И зависит это не только от педагогов-дошкольников, а и от родителей. Родители снимают с себя ответственность за готовность ребенка к школе, как образования, так и поведения и, предъявляют претензии к ясли-саду. Перед педагогами стоит вопрос о заинтересованности родителей к продуктивному сотрудничеству. Поэтому дошкольным учреждениям необходимо менять свои позиции в работе с семьей, искать новые подходы к детскому уму и сердцу через родителей.

Сотрудники ясли-сада готовы консультировать родителей по вопросам воспитания детей, давать им рекомендации. Во всех случаях дошкольным образовательным учреждениям необходимо определить условия работы с родителями, совершенствовать содержание, формы и методы сотрудничества ясли-сада и семьи в воспитании детей с учетом изменяющихся условий. Стать с родителями настоящими партнерами по воспитанию, обучению и развитию детей. Если родители не принимают активного участия в воспитании и развитии ребёнка-дошкольника, то у него не будут сформированы коммуникативные навыки, познавательный интерес к обучению будет низок, не разовьётся творческая увлечённость. А будучи первокласником, ребёнок не сможет самостоятельно преодолеть обильную информацию школьного обучения, психологический барьер социума. Необходимо помочь детям умению общаться не только со сверстниками, но и со взрослыми. А значит, эта тема актуальна для всех дошкольных работников и родителей. Предлагаем включать новые формы и методы в работе с родителями.

Цель: создание условий по взаимодействию детского сада и семьи в подготовке детей к школе, включая инновационные формы:

- активизировать потребности родителей при подготовке будущих первоклассников;
- повышать педагогическое образование родителей;
- оптимизировать взаимодействие между педагогами и родителями.

Каждый педагог может разрабатывать сам те формы, которые ему интересны и приемлемы, но не все имеют достаточно опыта, не у всех есть интерес к взаимосвязи с родителями, не каждый может разработать и внедрить эти новые формы и методы. Поэтому предложенные материалы могут быть использованы в процессе включения родителей при подготовке детей к школе, это возможность внедрения данной методики в практику других дошкольных учреждений.

Выделяем два основных направления взаимодействия с семьями:

- Первое – информационно-познавательное. Это повышение уровня компетенции родителей о возможности семейного воспитания улучшить подготовку детей к школе.
- Второе – оперативно-действенное. Цель: привлечение родителей к работе детского сада, приобретение умений обучать детей в домашних условиях, работать с детьми по общепсихологической и специальной готовности к школе, социализации в обществе.

Эффективными формами работы сотрудничества с родителями могут быть: групповые семинары, круглый стол, диспуты, практикумы, тренинги для родителей, мастер-классы, заочные консультативные пункты, ролевые игры, интеллектуальные конкурсы совместно с детьми. Инновационные формы предполагают активную позицию родителей, партнерство с педагогами, инициативность в процессе сотрудничества и побуждения к действиям и применение в семейной среде, т.е. то, что приобретали, надо интерпретировать сообразно своим индивидуальностям (родителя). Эти умения рефлектируют на специфику технологических аспектов семейного воспитания их детей. Важное условие при применении инновационных форм является сочетание форм с наглядностью, потому что это способствует повышению педагогических знаний родителей, побуждает их пересматривать неправильные методы и приемы домашнего воспитания. Современные формы предполагают, как теоретическое ознакомление с проблемой, так и практические выводы из конкретных ситуаций (например, проигрывание ситуаций самими родителями).

Если родители видят результат, то и лучше идут на контакт с воспитателем. Необходимо предложить родителям обсудить волнующие их проблемы на специально

организованных мероприятиях: групповые семинары, круглый стол, диспуты, обсуждение ситуаций можно вести и в личном общении с воспитателем. Можно организовать встречу с компетентным учителем начальных классов, которая даст рекомендации по подготовке будущих первоклассников. Психологу необходимо провести несколько тренингов по социальной компетентности и психологической готовности родителей к начальному обучению их детей в школе. Воспитатели групп дошкольной подготовки могут провести с родителями серию занятий-практикумов, включать совместное творчество детей и родителей. Лучше взять следующие темы: «Чему должны научиться дети в старшей группе к школе?», «Как развивать детской самостоятельность?». «На какой степени социально-личностной готовности к школе находится ваш ребенок?», «Как играть и учить ребенка в домашних условиях?», «Какие есть способы и методы повысить познавательный интерес ребёнка?», «Как вы представляете себе обучение вашего ребёнка в школе?», «Чем вы можете помочь ребёнку первое время при обучении в школе?». Лучше всего на практике на развитии ребёнка сказывается единство воздействия семьи и детского сада.

Сюжетно-ролевая игра обеспечивает формирование у детей социальных представлений, которые возникают не только вследствие ознакомления с профессиями людей, но и социальные отношения. Посоветуйте родителям дома организовывать семейные игры на любые жизненные сюжеты.

Ещё одной формой работы с родителями может быть консультативный пункт. Направление КП – это предоставление услуг родителям воспитанников. Цель КП: «Повышение психолого-педагогической компетентности родителей в вопросах воспитания и развития детей». Предлагаем некоторые темы: «Домашняя игротка для семейных игр», «Влияние родительских установок на формирование личности ребёнка», «Влияние семейного воспитания на развитие ребёнка», «Можно, нельзя, надо», «За здоровьем всей семьёй», «Три основных направления: интеллектуальное, спортивное и эстетическое» и другие.

На мастер-классах воспитатели могут наглядно показать и рассказать, как в домашних условиях развивать гармоничную личность, помогут подобрать игры, научат, как из подручных материалов сделать жизнь ребёнка интересней и увлекательной. Тренинги помогут родителям преодолеть кризисные ситуации, создать благополучный психологический комфорт ребёнку в социуме. Такие формы, как круглый стол, диспуты, семинары помогут родителям обсудить назревшие вопросы воспитания современного ребёнка, развития творческого начала и одарённости.

На сегодняшний день, несмотря на пандемию, наши родители стали активнее участвовать в различных мероприятиях, с удовольствием выполняют задания педагогов, участвуют в мероприятиях нашей организации. А родители детей, которые обучаются домашних условиях участвуют в конкурсах-онлайн, присылают фото и ролики детей.

Таким образом, если педагоги дошкольных организаций вовлекут в воспитательно-образовательный процесс родителей, то это позволит найти общий язык в вопросах воспитания и обучения детей. Свяжет тесной нитью взаимные действия родителей и педагогов. Родители будут не просто заинтересованы в воспитании и развитии своего ребёнка, но и педагогически грамотны в образовательном направлении.

Литература:

1. Агапова И.А., Давыдова М.А. Комплексная подготовка детей к школе Издательство Тв. Центр «Сфера» М – 2003г.
2. Евдокимова Е.С. «Педагогическая поддержка семьи в воспитании дошкольника». М.: Творческий Центр, 2005 г.
3. Куликова Т. Семейная педагогика и домашнее воспитание. Учеб пособие. - М.: Академия, 1999г.
4. Микляева Н.В. Инновации в детском саду. Пособие для воспитателей. (Дошкольное воспитание и развитие). М.: Айрис-пресс, 2008г.

Алибекова Д.Б., Хакназарова Л.А.
Шахтинск қаласы, «Салтанат» б/б КМҚК

МЕМЛЕКЕТТІК ТІЛДІ ОҚЫТУДАҒЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ТӘЖІРИБЕНІҢ ДИССЕМИНАЦИЯСЫ

*«Мемлекеттік тілді білу –
Қазақстанның әрбір азаматының
борышы».
Қасым-Жомарт Тоқаев*

Қоғам дамуының қазіргі кезеңінде мемлекеттік тілді оқыту проблемасы мектепке дейінгі білім берудің өзекті проблемасы болып табылады. Тілді ерте жастан үйрену баланың жеке басының дамуына оң әсер етеді, сондай-ақ өз елін құрметтеуге баулу үшін оған ұлттық тіл мен мәдениетке қосылуға мүмкіндік береді.

"Қазақстан – 2050" стратегиясына сәйкес әрбір қазақстандық мемлекеттік тілде сөйлеуге тиіс. Сондықтан қазір қазақ тілін үйренуге үлкен көңіл бөлінуде. Мемлекеттік тілді білу жеке бәсекеге қабілеттіліктің маңызды шарттарының біріне айналады. Мемлекеттік тілді балалар ғана емес, ересектер де білуі тиіс, тек біраз уақыттан кейін ғана оны Қазақстанның барлық азаматтары білетін болады. Қазіргі уақытта адам қызметінің әртүрлі салаларында оның нақты жұмысында тілді үйрену қажеттілігі жалпыға бірдей қабылданды. Мемлекеттік және орыс тілдерін білу кез-келген ақпаратқа қол жеткізуді білдіреді. Сонымен қатар, тілдерді білу-бұл халықтың мәдениетіне қол жеткізу. Бірнеше тілді меңгерген адам кез-келген көптілді ортада өзін сенімді сезінеді. Біздің еліміз осы тұрғыдан барлық балалар үшін мемлекеттік тілді балабақшадан үйренуі үшін тең мүмкіндіктер жасауға тырысуда.

Біздің балабақшада қазақ тілін үйренуге оңтайлы жағдай жасалған. "Тілдердің үштұғырлығы" жобасын іске асыру шеңберінде біздің балабақшамыздың педагогтар тобы "Жеті жұрттың тілін біл" оқу-әдістемелік кешенін әзірледі, оны ҚР БҒМ бекітіп, рұқсат етілген әдебиеттер тізбесіне енгізді, сондай-ақ "Келешек" баспасы жаппай іске асыруға шығарды. Бұл ОӘК қазақ тілі оқытушыларының жұмысына негіз болды. Онда әр жас бойынша ҰОӘ өткізу бойынша бағдарлама, әдістемелік ұсынымдар және қазақ тілі оқытушыларының сабақтарында кеңінен қолданылатын жұмыс дәптерлері бар.

Балабақшада балаларды мемлекеттік тілге оқыту қарым-қатынас принципіне негізделген. Сондықтан оқыту әдістері қарым-қатынас құралы ретінде қазақ тілін үйренуге бағытталған.

Қазақ тілін оқыту өз алдына келесі міндеттерді қояды: сөздік қорын байыту; қазақ тілінің дыбыстарын, ерекше дыбыстарын дұрыс айту; ұсыныстар жасау; байланысты сөйлеуді дамыту; балаларды қазақ халқының мәдениетімен (салт-дәстүр, ұлттық киім, мерекелер және т.б.) таныстыру. Қазақ тілін үйрену сөздерді, сөз тіркестерін жаттаудан басталады. Содан кейін біз олардың дұрыс айтылуын және сөйлемде қолдану қабілетін байқаймыз. Лексикалық материал демонстрациялық материалдың (суреттер, ойыншықтар, муляждар, лэпбук), акт, көрнекі құралдардың көмегімен түсіндіріледі және пысықталады, мнемотабицалар, тірек схемалары – символдар пайдаланылады, мұнда әрбір таңба нақты сөзді білдіреді.

Біздің балабақшадағы қазақ тілі кабинеті балаларға жайлылық пен қуаныш сыйлайды, дамытушы дидактикалық және үлестірмелі материалдармен, ойыншықтармен, интерактивті тақтамен, қазақ тұрмысының заттарымен жабдықталған.

"Бал-бала" сериясындағы интерактивті ойыншықтарды қолдану орыс тілді балалардың ойын барысында қазақ тілін тиімді меңгеруіне ықпал етеді.

2020 жылы балабақшада "Әлемді екі тілде танымын" жобасы іске қосылды, ол балалармен, педагогтармен және ата-аналармен мемлекеттік тілді үйрену бағытында жұмыс істеуге бағытталған. Жобаның инновациялылығы мектеп жасына дейінгі балаларды қазақ

тілін күнделікті өмірде еркін қолдануға баулу идеясында. Бұл жобаның мақсаты білім беру процесінің сапасын арттыруға ықпал ететін мектепке дейінгі мекеменің билингвалды моделін құру болып табылады. Жобаның міндеттері: мектеп жасына дейінгі балаларды мемлекеттік тілді қолдануға тарту мәселелері бойынша ақпараттық-әдістемелік базаны қалыптастыру; мектепке дейінгі білім беру ұйымында тілдік, сөйлеу белсенділігін қалыптастыруға ықпал ететін дамып келе жатқан билингвалды ортаны байыту, екінші тілді ерте үйренуге бағытталған заманауи әдістер мен технологияларды жинақтау және жүйелеу болып табылады.

Мектеп жасына дейінгі балаларда қазақ тілін дамыту тек қазақ тілі сабақтарында ғана емес, тәрбиешілердің, ата-аналардың балалармен сұхбаттарында да жүзеге асырылады. Күнделікті өмірде қазақ тілінде көркем әдебиетті оқуға, өлеңдерді есте сақтауға және қоюға ерекше көңіл бөлінеді. Тілдік дағдыларды нығайтудың тиімді тәсілі – өлеңдерді үйрету, түрлі сюжеттер мен қысқа ертегілерді көрсету, сондай-ақ қазақ тілінде өтетін ертеңгіліктерге, конкурстарға қатысу арқылы жүзеге асырылады.

Мектеп жасына дейінгі балалардың тілдік даму негізінің маңызды шарты-ата-аналармен тығыз қарым-қатынас. Өйткені, отбасы-қоғамның ұясы, ұлттық дәстүрлердің сақтаушысы. Балабақша мен отбасының өзара әрекеттестігі мектеп жасына дейінгі балалардың қазақ тілін толық меңгеруінің қажетті шарты болып табылады, өйткені мұғалімдер мен ата-аналар келісілген жерде жақсы нәтижелер байқалады. Тапсырмаларды сәтті жүзеге асыру осы міндеттер туралы идеялар мен оларды балабақшадағы балалармен жұмыс істейтін педагогтер мен ата-аналардың шешу әдістері сәйкес келген кезде ғана мүмкін болады. Кері байланыстың болу қағидатын сақтау-Мектеп жасына дейінгі балаларды патриотизм сезімін қалыптастырудағы және мемлекеттік тілді оқытудағы маңызды шарт. Оқу жылы ішінде ата-аналар портфолио арқылы лексикалық тақырыптармен танысады, оның көмегімен ата-аналар баламен үйде немесе үйге барар жолда қандай тақырыпта сөйлесуге болатындығын біледі. Сондай-ақ, ата-аналардың отбасында қазақ тілін үйренуге деген көзқарасын анықтайтын сауалнама жүргізіледі.

Біздің мектепке дейінгі ұйымда педагогтармен мемлекеттік тілді оқыту бойынша "Ғажайып қазақ тілі" клубында жұмыс жүргізіледі, сонымен қатар олар қаламыздың "Бастау" тілдік оқу-әдістемелік орталығында оқиды. Оқу жылының соңында ББМДҰ қызметкерлері барлық өткен лексикалық тақырыптар бойынша тест тапсырады.

Бүгінгі таңда мектепке дейінгі білім беру ұйымдары баланың жеке қабілеттерін дамытуды қолдауға, оны қарқынды дамып келе жатқан әлемнің заманауи талаптарына сәйкес келуге дайындауға көбірек ұмтылуда. Мектепке дейінгі жастан бастап мемлекеттік тілді үйрену баланы болашақта құзыретті және бәсекеге қабілетті етеді.

Әдебиет:

1. Футерман З. Я. «Балабақшадағы шет тілі. – Киев, 2004.
2. Гальскова Н.Д.Гез Н.И., «Шет тілдерін оқыту теориясы. Лингводидактика және әдістеме. 3-ші басылым. –М., 2006.
3. Фокина Н. Н. «Балаға бейбітшілік сыйла. Екі тілді балалар барлық жерде үйдегідей сияқты. –М.2015.

Аликас Н.Г.

КГКП я/с «Колокольчик», город Сарань

**«СОЦИАЛЬНОЕ ПАРТНЕРСТВО, КАК ПУТЬ ПОДГОТОВКИ И
ОБНОВЛЕНИЯ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ КАДРОВ»**

В настоящее время очень остро стоит вопрос обновления педагогических кадров в дошкольном образовании. Администрацией КГКП я/с «Колокольчик», был проведен анализ социального окружения нашего предприятия и законодательной базы нашего государства. Принято решение создание института социального партнерства для осуществления совместной деятельности. Понятие «социальное партнерство» рассматривается как участие различных государственных и общественных организаций, а также отдельных лиц в совместной деятельности, направленной на решение конкретных задач, стоящих перед отраслью. В Законе Республики Казахстан «Об образовании» введено понятие «кооперативное обучение» как одной из форм организации подготовки кадров, основанной на ответственности государства, работодателей и учебных заведений.

С целью исполнения Закона Республики Казахстан «Об образовании» и одной из задач Государственной программы развития образования и науки в Республике Казахстан на 2020-2025 годы «Обеспечение преемственности и непрерывности обучения, профессиональной подготовки в соответствии с потребностями экономики и региональными особенностями», наш ясли-сад «Колокольчик» города Сарани, заключил соглашение о сотрудничестве с Саранским высшим гуманитарно - техническим колледжем имени Абая Кунанбаева.

В процессе социального партнерства между нашими организациями сложился современный тип взаимоотношений учебных заведений и работодателей, нацеленный на максимальное согласование и учет интересов всех участников этого процесса. Направлением работы в рамках социального партнерства является заключения двухстороннего соглашения на подготовку специалистов среднего звена. Следующим этапом нашей совместной деятельности стала разработка плана совместных действий сотрудничества КГКП я/с «Колокольчик» и СВГТК имени Абая Кунанбаева.

Разрабатывая план мероприятий по взаимодействию, мы ориентировались на задачи образовательной программы нашей дошкольной организации. Это такие задачи как, полноценное развитие ребенка, создание равных условий воспитания, благоприятных условий для полноценного проживания ребенком дошкольного детства; сохранение и укрепление здоровья воспитанников; формирование основ базовой культуры личности, развитие физических, интеллектуальных и личностных качеств, формирование предпосылок учебной деятельности, обеспечивающих социальную успешность; развитие способностей и компетенций в различных областях.

Развитие института социального партнерства между нашим детским садом и Саранским высшим гуманитарно- техническим колледжем имени Абая Кунанбаева предоставляет прекрасную возможность для решения задач социализации подрастающего поколения. Студентам дается возможность определиться с будущим местом трудоустройства. Такое сотрудничество позволяет студентам полноценно осваивать виды профессиональной деятельности с учетом потребностей и перспектив развития современного дошкольного образования. Это дает дополнительные возможности для повышения качества профессионального образования.

В рамках реализации соглашения по социальному партнёрству проводятся различные мероприятия. Специалисты нашего детского сада организуют планомерную систематическую работу со студентами колледжа, это показ режимных моментов, различных видов занятий, организацию и проведение игровой, театральной, трудовой деятельности, работы с родителями. Преподаватели Саранского высшего гуманитарно - технического колледжа имени Абая Кунанбаева для воспитателей нашего детского сада в свою очередь проводят обучение новым технологиям и средствам информации, которые активно внедряются в образовательный процесс. Научно-технический прогресс диктует новые требования к содержанию и организации образовательного процесса. Педагогов нашего сада обучали созданию интерактивных компьютерных дидактических игр, сказок, методических пособий, мультимедийных презентаций.

В настоящее время перед педагогами поставлена задача совершенствования традиционных методов дошкольного воспитания детей и поиска новых подходов к организации образовательного процесса. Основным направлением становления и развития коммуникативной компетентности детей является театральная-игровая деятельность в детском саду. Именно она позволяет развить у ребёнка выразительность речи, повысить уровень его интеллектуальной культуры, воспитать эстетически развитую личность, привить любовь к родной культуре, помочь каждому почувствовать уверенность к себе, выработать у ребёнка эмоциональную отзывчивость, и при этом имеет ярко выраженный оздоровительный характер, привить любовь к книге и процессу чтения.

Работа в рамках сотрудничества в этом направлении продолжается не первый год. Студентами третьего и четвёртого курсов, обучающихся по специальности «Дошкольное воспитание и обучение» Саранского высшего гуманитарно-технического колледжа имени Абая Кунанбаева и педагогами КГКП я/с «Колокольчик» традиционно проводятся совместные мероприятия. Это «Ертегілер әлемі», «Осенний праздник сказок», «Театр кукол в гостях у детей». Яркие костюмы, изготовленные красочные куклы, музыкальное сопровождение, выразительное исполнение роли - всё это создаёт атмосферу таинственности, сказочности и восторга у детей. Студенты получают массу положительных эмоций и благодарность маленьких зрителей, а главное опыт работы с юными зрителями.

Одно из важных направлений работы в рамках социального партнёрства это совместные мероприятия методиста, воспитателей и других специалистов КГКП я/с «Колокольчик» с преподавателями и студентами Саранского гуманитарно-технического колледжа имени Абая Кунанбаева Мастер - классы, семинары - практикумы, «круглый стол», тренинги и многое другое, помогает нашим педагогам поделиться своими наработками, продемонстрировать свои результаты педагогической деятельности. «Пластилинография», «Тестопластика», «3D моделирование», «Йохокуб», это такие уникальные наработки, которым модно научиться только в совместной деятельности. Это позволяет студентам освоить новые навыки интересной работы с дошкольниками.

Анализ результативности совместной деятельности позволяет сделать вывод, что педагоги нашего детского сада имеют возможность поделиться своим передовым педагогическим опытом с будущими специалистами, а будущие педагоги имеют высокий уровень практико-ориентированности.

На протяжении трех лет выпускники Саранского высшего гуманитарно – технического колледжа имени Абая Кунанбаева трудоустраиваются по специальности в наше учреждение, идет обновление педагогических кадров. В настоящее время 9 молодых специалистов работают на нашем предприятии, это воспитатели, преподаватели казахского и английского языков. Это 30% от всего педагогического состава. Мы уверены, что такая совместная деятельность, как социальное партнерство между нашими организациями, приносит положительный эффект в решении кадрового вопроса не только для нашей организации, но и для других дошкольных организаций города и области.

Литература:

1. Закон Республики Казахстан «Об образовании» от 27 июля 2007 года № 319-III.
2. Государственная программа развития образования и науки Республики Казахстан на 2020 - 2025 годы, Постановление Правительства Республики Казахстан от 27 декабря 2019 года № 988

Алишахманова Г. К.
Осакаров ауданы, «Нұрай» б/б КМҚК

**МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДАҒЫ БІЛІМ БЕРУ КЕҢІСТІГІНІҢ ЖОБАЛАУ
ЗЕРТТЕУ ҚЫЗМЕТІ**

Мектепке дейінгі білім беруді бастан кешіретін өтпелі кезеңге ене отырып, жаңа стратегиялық бағыттар оң қабылданады. Жұмыстағы басым бағыт мектепке дейінгі балалардың білім беру қызметін ұйымдастыруда инновациялық педагогикалық технологияларды жүзеге асыру болып табылады.

Қоршаған өмірдегі қарқынды өзгеріс, ғылыми-техникалық прогресті оның барлық салаларына енгізу тәрбиешіге оқыту мен тәрбиелеудің тиімді тәсілдерін таңдау қажеттілігін талап етеді.

Бұл мәселені шешуге ықпал ететін перспективті әдістердің бірі – жобалық қызмет әдісі. Оның негізінде шығармашылық, ақпараттық кеңістікте шарлау, өз білімін өз бетінше құру мүмкіндігі жатыр.

Жоба әдісі өзекті және тиімді, өйткені ол мектепке дейінгі баланың танымдық белсенділігін, зерттеу ойлауын, коммуникативті және практикалық дағдыларын дамытады, сонымен қатар баланың өзін-өзі көрсету және өзін-өзі тану құралы болып табылады.

Мектепке дейінгі мекемеде жобалық-зерттеу қызметін ұйымдастыру кезінде біз білім беру процесін ұйымдастырудың дәстүрлі формасы мен Жобалық іс-әрекеттің сипаты арасындағы сәйкессіздікке тап боламыз.

Мәселе мектепке дейінгі білім беру мекемесінде мектеп жасына дейінгі балалардың жобалық-зерттеу қызметін жүзеге асыру үшін қажетті дағдыларды қалыптастырудың педагогикалық жағдайларын анықтау қажеттілігі болып табылады.

Осы проблемаларға сүйене отырып, мен өзіме мақсат қойдым: мұғалімнің, балалар мен ата-аналардың бірлескен қызметі арқылы үлкен мектеп жасына дейінгі балалардың танымдық белсенділігін дамытуға жағдай жасау.

Мақсатқа жету үшін мен өзім үшін келесі міндеттерді анықтадым:

1. балалардың психологиялық саулығы мен денсаулығын қамтамасыз ету үшін жағдай жасау;
2. танымдық қабілеттерін, шығармашылық ойлау және қиялын, сөйлеуін дамыту;
3. іздеу қызметінің, зияткерлік бастаманың алғышарттарын қалыптастыру;
4. ересек адамның көмегімен, содан кейін өз бетінше проблеманы шешудің мүмкін әдістерін анықтау, шешу дағдыларын дамыту;
5. бірлескен жобалау-зерттеу қызметіне қатысу ниетін дамыту;
6. ата-аналарды жобаларды іске асырудағы шығармашылық проблемамен таныстыру.

Қазіргі заманғы мектепке дейінгі ұйымдар тәжірибесінде жобалардың келесі түрлері қолданылады:

- Зерттеу-шығармашылық, рөлдік-ойын, ақпараттық-тәжірибеге бағытталған, шығармашылық.
- Ұзақтығы бойынша олар: қысқа мерзімді (1 немесе бірнеше сабақ – 1-2 апта), орташа ұзақтығы (2-3 ай), ұзақ мерзімді.
- Жіктеудің тағы бір белгісі – қатысушылардың құрамы (топ, кіші топ, жеке, отбасылық және басқалар).

Барлық жобалар ішінде, әдетте, қатысушылар топтары арасында жүзеге асырылады, бірақ жеке жобалар да бар.

Жобаны жүзеге асыру үшін тәрбиеші кезеңдерді анықтайды, іс-әрекеттің мазмұны туралы ойлайды және практикалық материалдарды таңдайды.

Үлкен мектеп жасына дейінгі балалар өзін-өзі бақылау мен өзін-өзі бағалауды дамытады, олар өз іс-әрекеттерін де, құрдастарының әрекеттерін де объективті бағалай алады. Олар ересектер ұсынған жобаларға қатысуға дайын болып қана қоймай, проблемаларды өз бетінше табады.

Осылайша, мектеп жасына дейінгі жастағы міндеттер:

- іздестіру қызметін, зияткерлік бастаманы дамыту;
- бағдарлаудың арнайы тәсілдерін дамыту-эксперимент және модельдеу;

- ақыл-ой жұмысының жалпыланған тәсілдерін және өзінің танымдық қызметін құру құралдарын қалыптастыру;
- болашақ өзгерістерді болжау қабілетін дамыту.

Егде жастағы мектеп жасына дейінгі баланың жобалық қызметінде субъективті ұстаным қалыптасады, оның даралығы ашылады, мүдделері мен қажеттіліктері іске асырылады. Бұл қазіргі кезеңдегі әлеуметтік тапсырысқа сәйкес келеді.

Осылайша, мектеп жасына дейінгі үлкен балалармен жұмыс жасаудағы жобалық-зерттеу қызметі бүгінде мектепке дейінгі білім беру жүйесінде лайықты орын алуы керек оңтайлы, инновациялық және перспективті әдіс болып табылады.

Өз тобымда жобалық-зерттеу жұмыстарын ұйымдастыра отырып, мен бұл балалардың танымдық дамуының маңызды саласы деген қорытындыға келдім.

Сабақтарды, ойындарды, байқауларды және жоба тақырыбына байланысты басқа да іс-әрекеттерді әзірлеу кезеңінде біз балаларды іздеу қызметіне ынталандыру, олардың қызығушылығын дамыту үшін топтағы ортаны ұйымдастыруды ойластыруға тырыстық.

Мысалы, «Ертегілердің сиқырлы әлемі» жобасымен жұмыс жасай отырып, біз орыс халық ертегілерінің кітап көрмесін ұйымдастырдық; ата-аналармен бірге «Ертегілер мен сиқырлы заттардың шағын мұражайын», саусақ театрын, ертегілерді драматизациялауға арналған атрибуттарды (бас киімдер мен маскалар, «сиқырлы» заттар және басқалар) құрдық.

Эксперимент бұрышының тобында ұйымдастыру балаларға танымдық белсенділікті, шығармашылықты дербес дамытуға, зерттеу қызметінің дағдыларын қалыптастыруға мүмкіндік берді.

Жобаларды іске асыру барысында біз мақсатқа жету бойынша қызмет жоспарын әзірледік:

- көмекке кімге жүгінуге болады,
- қажетті ақпаратты қайдан табуға болады,
- қандай керек-жарақтар мен құрылғыларды қолдануға болады,
- әр түрлі заттармен қалай жұмыс істеу керек.

Жобаларды іске асыруға ата-аналарды тарту балаларды дамыту мен тәрбиелеу үшін күш-жігерді біріктіруге және туындаған мәселелерді шешуде өзара көмек көрсетуге мүмкіндік берді.

Осылайша, оқу-тәрбие үрдісінде жобалау-зерттеу қызметін жүзеге асыра отырып, мен өз мақсатыма жеттім деп санаймын. Топтың пәндік-дамытушылық кеңістігін ұйымдастыра отырып, балалар мен ересектердің ынтымақтастығын, бірлесіп құрылуын қамтамасыз ете отырып, үлкен мектеп жасына дейінгі балалардың танымдық белсенділігін дамытуға жағдай жасалады.

Сонымен, жобалық-зерттеу қызметі үлкен мектеп жасына дейінгі балалардың танымдық дамуының негізі екенін көреміз.

Жоба әдісі өзекті және өте тиімді. Бұл балаға тәжірибе жасауға, алған білімдерін синтездеуге, шығармашылық қабілеттерін, танымдық қабілеттерін дамытуға мүмкіндік береді. Қазірдің өзінде мектепке дейінгі жаста бала өз ойларын көпшілікке ұсыну дағдысын игереді.

Менің ойымша, бүгінгі таңда мектепке дейінгі жастағы балалармен жұмыс жасау әдісі – бұл мектепке дейінгі білім беру жүйесінде өз орнын алатын инновациялық және перспективалы әдіс.

Тек өз бетінше әрекет ете отырып, балалар өздерін қызықтыратын тақырып немесе құбылыс туралы ақпаратты табуға және осы білімді жаңа қызмет объектілерін құру үшін пайдалануға үйренеді. Жоба әдісінің мәнін мұндай түсіну үлкен балаларда тәуелсіздіктің, терең уәждеделген, орынды танымдық іс-әрекеттің қалыптасуына ықпал етеді.

Жобалық іс-шаралар мектепке дейінгі білім беру жүйесін ата-аналардың белсенді қатысуы үшін ашық етеді.

Мен өз ойларымды аяқтай отырып, мектепке дейінгі білім беру мекемесінде пәндік-кеңістіктік ортаны дұрыс ұйымдастыру, ата-аналармен ынтымақтастық, сондай-ақ

жеке өсу, балалармен жұмыс істеудің жаңа белсенді формаларын күнделікті шығармашылық іздеу жаңа білім беру технологиясын – білім беру процесінде жобалық қызметті жүзеге асыруға мүмкіндік беретінін тағы бір рет атап өткім келеді.

Бұл, сайып келгенде, үлкен мектеп жасына дейінгі балалардың танымдық дамуына ықпал етеді және балаларды бастауыш мектепте жобалық іс-әрекетке дайындайды.

Әдебиет:

1. Педагогика: дәрістер курсы, Алматы «Print-S», Алматы, 2005.
2. Қоянбаев Ж.Б., Қоянбаев Р.М. Педагогика. Алматы, 1998.
3. Баймолдаев Т.М. Білім беру жүйесін басқарудың әдіснамалық негізі: Білім беру ұйымдарының басшыларына және білім жүйесі қызметкерлеріне арналған. Монография. - Алматы, 2013.
4. Сейталиев К.Б. Педагогика тарихы - Атырау, 2007.

Алтаева С.У.

Қарағанды қаласы, «Балақай» б/б КМҚК

ЛОГИКАЛЫҚ ОЙЫНДАР АРҚЫЛЫ МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫ ДАМУ

Мектеп жасына дейінгі балалардың логикалық ойлау жүйесіне әсер ететін, оларды дамытатын әдіс тәсілдер ойластыру керек. Соның негізіндегі ойындардың көмегімен орта жастағы балаларды мектепке дейін логикалық ойлау жүйесін дамытуды көздедік. Себебі бүгінгі күнде мектеп бағдарламасында күрделенген тамсырмаларға бала дайын болып баруы керек. Балалар есептерді шешуге дайын болу керек. Бұлдіршіндердің логикалық ойлау ұғымдары ойын арқылы үйретудің, заттарды әр түрлі геометриялық пішіндерден құрастырудың, ауызша есеп шығарудың көру арқылы салыстырудың, қиялдаудың, жұмбақтар жаттаудың маңызы өте зор. Кюизенер деген бельгиялық математик осы таяқшаларды ойлап шығарғаны үшін сол кісінің атымен аталған.

Таяқшалар ойын материалы ретінде қолданылады. Әрбір таяқша санмен белгіленеді. Дидактикалық материалдағы үлгілерді құрастырып, «үлкен-кіші», «биік-аласа» түсініктерін қалыптастыруға болады. Кюизенер таяқшаларының көмегімен күрделі пішіндерді құрастыруға болады.

«Балақай» бөбекжайында балалармен қарапайым математикалық түсінікті дамытуға бағытталған арнайы оқу қызметтері өткізіледі. Оқу қызметінде логикалық, дидактикалық ойындар ұйымдастыру қажет. Сонымен қатар «Логика әлеміне саяхат» атты «ГНОМ» лабораториясы өткізіледі. Бұл қосымша оқыту процесінде (вариативтік компонентте), балалар өлшеулердің не үшін керек екенін түсінуі қажет. Мысалы, бір заттың екінші заттан қаншалықты ұзынырақ (биік, ауыр) екенін анықтауды ұсыну. Қатты заттардың мөлшерін өлшеу. Сонымен қатар Кюизенер түрлі-түсті таяқшаларымен емін - еркін жұмыс жасай білу керек. Кюизенер таяқшалары мектепке дейінгі балалардың логикалық ойлауын диагностикалаудың тамаша құралы болып табылады. Қарапайым математикалық көріністерді қалыптастыру кезінде эксперимент жүргізу міндеттері: балаларға эксперимент арқылы тапсымаларды өздігінен шешуге дайындау үшін түрлі заттарды өлшеуге, саластыруға үйрету; Қорытындылауды, тұжырымдауды, талдауды үйрету; Шартты өлшеуішті қолдану арқылы объектінің ұзындығын өлшеуді үйрену; Қатты заттардың мөлшерін өлшеуді үйрену.

Жобаның мақсаты: Баланың ақыл ойын дамыту, ойлау қабілетін жетілдіру. Өзіндік іскерлік қасиеттерін қалыптастыру. Заман талабына сай тәрбие беру.

Жобаның міндеттері: 1. Жаңа ақпараттық технологияларды қолдану барасында баланың логикалық шығармашылық потенциалын арттыру жас ұрпаққа жаңа қоғам жағдайында өмір сүруіне дайындау.

2. Балаларды логикалық ойлауды дамытудың ерекшеліктерін қарастыру

3. Баланың логикалық ойлау қабілетін дамыту жолдарын анықтау.

4. Балаларды логикалық ойлауды дамыту әдістемелерін зерттеу.

Балабақшаның ересек тобында (4-5 жастағы балалар) «Логика әлеміне саяхат» атты бағдарлау дағдыларын меңгеру нәтижелерін бағалау критерийлері

Баланың аты-жөні	Дағдылар					
	Кеңістік бойынша бағдарлау	Мектеп жасына дейінгі балалардың логикалық ойлау жүйесін дамытудағы ойындарды қолданудың маңызы	Баланың логикалық ойлау қабілетін дамытудың жолдары	Кюизенер таяқшасынан геометриялық фигураны құра білу	Кюизенер таяқшаларын пайдалана отырып объектілерді ұзындығы бойынша саластыру	Кюизенер таяқшасының көмегімен сандардың белгіленуін білу

Көрсеткіштердің бағалау критерийлері:

I деңгей – тапсырманы өздігінен орындау қиынға соғады, үлкеннің көмегіне зәру.

II деңгей – үлкеннің аздаған көмегі арқылы орындайды.

III деңгей – педагогтың көмегінсіз өздігінен орындайды.

Жоғары деңгей (8-10 балл) Балалар Кюизенер таяқшалары бар қызметте жоғары белсенділік танытады. Іс-әрекетке қызығушылық, мақсатқа жету, жаттығуларды жоспарлау және вариативтілік, өз нәтижесін бағалау байқалады. Өз ойларын дәлелдейді. Балалар жаттығуларды орындауда жоғары дербестік, өзіндік және шығармашылық танытады.

Орташа деңгей (4-7 балл) Балалар іздеу іс-әрекетінде белсенді. Қызметке қызығушылықтың болуы байқалады, бірақ жаттығуларды орындау барысында сақталмайды. Өз қызметін жоспарлайды, нәтижесін бағалайды. Ересек адамның рөлін қабылдайды. Өз ойларын дәлелдейді. Көрсетілген дербестік төмендігі, ересектерді процеске қосу қажет болды: жаттығуды қайта түсіндіру, кеңестер, нұсқаулар, жетекші сұрақтар. Шығармашылық бастаманың төмендегені, балалар, негізінен, шығармашылықты көрсетпестен, берілген жұмысты орындау кезінде бар тәжірибеге сүйеніп отырады.

Төмен деңгей (3 балдан кем) Балаларда Кюизенер таяқшалары бар қызметте белсенділік төмендеу, таяқшалар мен берілген манипуляциялар алмастырылады. Қызметке қызығушылық білдірмейді. Ересек адамның рөлін өзіне алмайды. Педагогтың көмегіне әрдайым дұрыс жауап бермейді немесе жаттығуды орындаудан мүлдем бас тартпайды, бірақ (көпжағдайда) өзінің бас тартуын дәлелдейді: "Мен мұны қалай істеу керектігін білмеймін. Ештеңе түсінбеймін" "Маған ешқандай ой келмейді. Мен не құрайтынын білмеймін". Шығармашылық көрсетпейді, "ойлан" сөзіне жауап бермейді.

Қорытынды:

1. Балалар өлшеулердің не үшін керек екенін түсінуі қажет;
2. Осы мақсатта қажеттілікті маңызды деп түсінуі керек. Мысалы, бір заттың екінші заттан қаншалықты ұзынырақ (биік, ауыр) екенін анықтауды ұсыну;
3. Кюизенер таяқшасынан геометриялық фигураны құра білу;
4. Кюизенер таяқшаларын пайдалана отырып объектілерді ұзындығы бойынша салыстыра білу;
5. Кюизенер таяқшасының көмегімен сандардың белгіленуін білу.

Жалпы айтқанда, балалардың логикалық ойлауын дамыту үшін жобамен жұмыс істеу барысында жақсы нәтиже берері сөзсіз.

Әдебиет:

- 1.«Қарлығаш» бағдарламасы
- 2.«Қарлығаш» хрестоматиясы
- 3.«Алақай» хрестоматиясы
- 4.Республикалық журнал «Бала мен балабақша»
- 5.Республикалық журнал «Бала тәрбиесі»

Алькеева О.Р., Абеуова У.Б.

Шет ауданы, Ақадыр кенті, «Нұршуақ» б/б КМҚК

ТІЛДІК БІЛІМ: ҚҰНДЫЛЫҚ ПЕН ҮДЕРІС

Қазіргі отандық әдістемелік ғылымда "тілдік білім" термині көбірек қолданылады. Ол көп өлшемді сипатқа ие және білім беруді құндылық, процесс, нәтиже және жүйе ретінде қарастыруды қамтиды.

Тілдік білім құндылық ретінде оған мемлекет, қоғам және жеке тұлға тарапынан көрінеді. Демек, тілдік білім туралы Мемлекеттік, әлеуметтік және жеке құндылық ретінде айтуға болады. Өздеріңіз білетіндей, кез-келген тілдің рөлі оның мемлекет пен қоғамдағы мәртебесімен анықталады. Тіл халықаралық қарым-қатынас құралы бола алады. Бұл жаһандық таралу тілдері және әлеуметтік функциялардың максималды көлемін орындайтын жалпыадамзаттық мәдениет. Бұл тілдерге: ағылшын, орыс, испан, араб және Қытай (ЮНЕСКО-ның негізгі тілдері) тілдері жатады. Егер тіл белгілі бір аймақтың бірқатар елдерінде (мысалы, неміс тілінде - неміс тілінде сөйлейтін елдерде; орыс тілінде - ТМД елдерінде) айтылса, бұл тіл мемлекетаралық мәртебеге ие болады. Тіл сонымен қатар мемлекеттік немесе жергілікті тілдің рөлін атқара алады.

Қазіргі әлемдегі жеке тұлғаның білім беру және әлеуметтік мүмкіндіктері тұрғысынан ең маңыздысы-жаһандық қарым-қатынас тілдері. Сонымен бірге мемлекет пен қоғам жергілікті тілдерді үйрену үшін де қолайлы жағдай туғызуға тиіс.

Елдің қоғамдық өмірінің серпіні және онымен байланысты қайта құрулар, білім беру саласындағы мемлекетаралық интеграция, ақпараттық байлыққа, елде және шетелде сапалы білім алуға қол жеткізу іс жүзінде бір немесе бірнеше қазіргі заманғы (туған емес) тілдерді меңгерген азаматтардың көп санына қоғамдық қажеттілікті тудырады.

Қоғамдағы қазіргі (жергілікті емес, оның ішінде). Тілдер атқаратын негізгі функциялар:

- әртүрлі тілдер мен мәдениеттерді иеленуші халықтар арасында өзара түсіністік орнатуда;
- әлемдік саясат пен мәдениеттің алуан түрлілігіне, оның ішінде жаңа ақпараттық технологиялар құралдарының көмегімен қол жеткізуді қамтамасыз ету.

Осылайша, тіл, демек, тілдік білім көп мәдениетті және көп тілді адамдар қауымдастығындағы табысты адам өмірінің маңызды құралы ретінде әрекет етеді. Тілдік білім сонымен қатар жеке тұлғаның санасын, оның қоғамда әлеуметтік мобильді болу және ашық ақпараттық кеңістікке еркін "кіру" қабілетін қалыптастыратын маңызды құрал ретінде әрекет етеді.

Тілдік білім берудің мемлекеттік және қоғамдық құндылығы оның жеке тұлғаға бағдарланған құндылығымен нығайтылуға тиіс. Соңғысы студенттердің қазіргі заманғы көп тілді және көп мәдениетті әлемде қарым-қатынас құралы ретінде кез-келген жергілікті емес тілдің маңыздылығын қаншалықты түсінетіндігінде және олардың тілдерді үйренуге және оларды практикалық қолдануға қажеттілігі бар-жоғын көрсетеді.

Тілдік әртүрлілік пен мәдениеттердің әртүрлілігі қазіргі уақытта әлемдік еуропалық және бүкілресейлік мәдени мұраның ең құнды элементтерінің бірі және кез-келген көп мәдениетті және көп тілді қоғамдағы мәдениаралық әлеуметтік өзара әрекеттесу

философиясы ретінде қарастырылады. Тілдік әртүрлілік деп жаһандық немесе мемлекетаралық қарым-қатынас тілдерін қолдау мен дамыту ғана емес, сонымен қатар жергілікті тілдерді, яғни аймақтық тілдерді және белгілі бір аумақта тұратын азшылық тілдерін қорғау және дамыту түсініледі. Жеке тұлғаның көптілділігі дегеніміз-ана тілдерімен мәдениаралық қарым-қатынас құралы ретінде кем дегенде екі ана тілін меңгеру (әр түрлі деңгейде).

Жоғарыда айтылғандардан көрініп тұрғандай, қазіргі тілдік білім процесс ретінде оқушының жеке басының, оның зияткерлік (танымдық) және эмоционалды-ерікті (танымдық емес) қабілеттері мен жеке қасиеттерінің дамуын болжайды, Олар ең алдымен тілде көрінеді.

Тілдік білім берудің ерекшелігі-ана тілін оқытудың танымдық аспектілерін күшейту. Бұл мәдениаралық қарым-қатынаста алынған оқушының нақты жеке тәжірибесін осы процеске қосу арқылы оқу процесінің шеңберін кеңейтуді қамтиды.

Тілдік білім беру процесс ретінде оның төрт балама бағыттарының жиынтығы болып табылады: "мұғалім" – "оқушы" және "тілді оқыту" – "тілді үйрену". Мектеп әр балаға өзіне тән емес тілді меңгерудің жеке жолын түсінуге, оны өзінің белсенділігін (ақыл – ой, сөйлеу, шығармашылық) көрсетуге ынталандыруға, ал мұғалімге жоспарланған нәтижелерге сапалы қол жеткізу үшін өзінің кәсіби қызметін шығармашылық тұрғыдан жүзеге асыруға көмектесуге арналған.

Жоғарыда айтылғандардың бәрі тілдік білім берудің қазіргі заманғы ерекшелігі оқу процесінде және нақты қарым-қатынаста оқушының мәртебесін көтеру, тілдер мен мәдениеттерді оқуға ынталандыру және осы процестің нәтижелері үшін жеке жауапкершілікті сезіну деген қорытындыға әкеледі.

Нәтижесі-оқушылардың жалпы құзіреттілігі мен коммуникативтік құзыреттілігін қалыптастыру.

Тілдік білім құндылық ретінде 3 блокқа қарастырылады.

1 блок. Тілдік білім басты құндылық ретінде.

Бұл кезеңде мемлекеттегі екінші тілдік тұлғаның құндылығы көрінеді. Бұл мемлекет пен мемлекеттік мекемелер ұлттық тілді білуімен қатар, өзге де тілдерді білуді бағалайтынын білдіреді.

2 блок. Тілдік білім жеке құндылық ретінде. Тілдік білім күрделі көп қырлы құбылысты білдіреді. Адамның шет тілін үйренудің маңыздылығын, оны үйренудің күрделілігін, оны үйрену қажеттілігін түсінуі өте маңызды.

3 блок. Тілдік білім жеке құндылық ретінде. Тіл білімінің жеке тұлға ретінде қажеттілігі. Студент қазіргі кезеңде оның күрделілігіне қарамастан шет тілін үйренудің маңызды екенін түсінуі керек. Жалпы өркениеттік деңгейде нәтиже ретінде тілдік білімге келетін болсақ, бұл жағдайда студенттердің ана тілін меңгеруі және оның сөйлеушілерінің психикалық дәстүрлері мен құндылықтарын түсіну оған басқа лингвистикалық мәдениеттердің өкілдерімен әлеуметтік өзара әрекеттесуге, толыққанды және көп өлшемді серіктестікті дамытуға мүмкіндік береді. Жалпы еуропалық ауқымда және, кеңірек, әлемдік қоғамдастықта. Демек, тілдік білім беруді нәтиже ретінде қарастырудың әлеуметтік-мемлекеттік және жалпы өркениеттік деңгейлері қазіргі заманғы ана емес тілдерді білудің әлеуметтік-саяси және экономикалық тұрақтылығы мен өзектілігі ұғымымен байланысты. Осылайша, тілдік білім жалпы өркениеттік деңгейдің нәтижесі ретінде оқушының-болашақ адамның жаңа дүниетанымын қалыптастыру қажеттілігін талап етеді. Тілдік білім беру саласындағы мұндай нәтижені күту және жоспарлау және оның нақты жетістігі бұл әр түрлі лингвистикалық қауымдастықтардың өкілдері арасындағы барабар өзара әрекеттесудің құралы, сондықтан тиісті білім беру технологиясымен әлеуметтік қайта құруларды жалпы әлемдік деңгейде зорлық — зомбылықсыз жүзеге асыру құралы болып табылатындығымен байланысты.

Әдебиет:

1. «Бастауыш сынып». Республикалық әдістемелік-педагогикалық журнал. №2(44), 2015 ж.
2. «Қазақстан-Заман» газеті; 15 қазан 2015 жыл.
3. «Қоғам және мұғалім» , №5, 2011 жыл.
4. С. В. Плотникова, В. А. Шуритенкова, Теория и технология начального языкового образования, Екатеринбург, 2014 г.

Альмаганбетова Ш. Ж., Жексенбекова Г. Т.
Жаңаарқа ауданы, «Акерке» б/б КМҚК

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУДЕГІ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ

Мектепке дейінгі мекемелерге арналған конкурстарға қатысу ("Жыл тәрбиешісі", "Жыл балабақшасы") инновациялық технологияларды қолдану мысалдары бар әсерлі портфолиолардың болуын болжайды.

Сонымен қатар, мектепке дейінгі білім берудегі инновациялық технологиялар ескі білім беру модельдерін нақтылау немесе мүлдем жаңа даму бағдарламасын ұсынады. Қазіргі заманғы - тәрбиеші бұл үнемі дамып, өзін-өзі тәрбиелейтін, балалардың дамуы мен білім алуының жаңа жолдарын іздейтін адам. Мұның бәрі оның белсенді ұстанымы мен шығармашылық компонентінің арқасында болады.

Жаңа технологияларды енгізу бірқатар себептерге байланысты болуы мүмкін. Мектепке дейінгі білім берудегі инновациялық технологиялар, ең алдымен, өзекті мәселелерді шешу, көрсетілетін қызметтердің сапасын арттыру, ата-аналардың өсіп келе жатқан сұраныстарын жүзеге асыру үшін қолданылады. Сонымен қатар, балабақшалар ең заманауи мектепке дейінгі білім беру атағы үшін бір-бірімен бәсекелес болған кезде бәсекелестіктің маңызы зор. Марапат белгілі-дәл осы балабақшаға барғысы келетіндердің көпшілігі.

Инновациялар жаңа бағдарламалар түрінде ғана емес, сонымен бірге мектепке дейінгі мекеменің үйлесімді жұмысын қамтамасыз ететін бірқатар басқа салаларда да көрінуі мүмкін. Бұл басқарушылық қызмет, кадрлармен жұмыс және ата-аналармен жұмыс. Мақалада біз балалармен жұмыс туралы толығырақ тоқталамыз.

Қазіргі білім беру технологияларының қатарына мыналарды жатқызуға болады:

- денсаулық сақтау технологиялары;
- жобалау қызметінің технологиялары;
- зерттеу қызметінің технологиялары;
- ақпараттық-коммуникациялық технологиялар;
- тұлғаға бағытталған технологиялар;
- ойын технологиясы.

Денсаулық сақтау технологиялары

Денсаулық сақтау технологиялары баланың денсаулығын нығайтуға, оған салауатты өмір салтын қалыптастыруға бағытталған. Бұл әсіресе экологияның нашарлауына, денсаулықтың жалпы көрінісіне, дұрыс тамақтанбауға байланысты.

Денсаулық сақтау технологиялары әртүрлі жолдармен жүзеге асырылуы мүмкін. Мақсаттарға байланысты: олар денсаулықты сақтауға және оны медициналық персонал жүзеге асыруға бағытталуы мүмкін: тамақтануды бақылау, денсаулықты бақылау, денсаулық сақтау ортасын қамтамасыз ету; олар әр түрлі гимнастика (тыныс алу, саусақ, ортопедиялық), қатаю, динамикалық үзілістер, созылу, балама әдістер арқылы баланың физикалық дамуына бағыттауы.

Денсаулық мәдениетімен таныстыра алады, салауатты өмір салтын коммуникативтік ойындар, ойын сессиялары, логоритмика, дене шынықтыру сабақтары арқылы үйрете алады, түзетілуі мүмкін және әртүрлі терапия сеанстарында жүзеге асырылуы мүмкін (арт-, ертегі-, түс- т.б).

Жобалау қызметінің технологиялары

Балабақшадағы жобалық қызметті бала тәрбиешімен бірге жүзеге асырады. Мақсат-мәселе бойынша жұмыс, нәтижесінде бала сұрақтарға жауап алады.

Жобалар әртүрлі:

- қатысушылар саны бойынша: жеке, жұптық, топтық, фронтальдық;
- ұзақтығы бойынша: қысқа мерзімді, орташа ұзақтығы, ұзақ мерзімді;
- басым әдіс бойынша: шығармашылық, ойын, зерттеу, ақпараттық;
- тақырып бойынша: баланың отбасы, табиғат, қоғам, мәдени құндылықтар және басқалар.

Зерттеу қызметінің технологиялары

Зерттеу әрекеті балаға өзекті мәселені анықтауға және оны бірқатар әрекеттер арқылы шешуге көмектеседі. Сонымен қатар, бала ғалым сияқты зерттеулер жүргізеді, эксперименттер жасайды.

Зерттеу қызметін ұйымдастырудың әдістері мен тәсілдері:

- бақылау;
- әңгімелер;
- тәжірибелер;
- дидактикалық ойындар;
- жағдайларды модельдеу;
- еңбек тапсырмалары, іс-әрекеттер.

Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар

Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар біздің "ілгері" ғасырымызда өзінің табиғи дамуына ие болды. Бала компьютердің не екенін білмейтін жағдай іс жүзінде мүмкін емес. Балалар компьютерлік дағдыларды игеруге тартылады.

Оқу мен математиканы оқытудың қызықты бағдарламаларының көмегімен балалардың есте сақтау қабілеті мен логикасын дамыту "ғылымдарға" қызығушылық тудырады. Компьютер классикалық сабаққа қарағанда бірқатар маңызды артықшылықтарға ие.

Экранда жыпылықтаған анимациялық суреттер баланы қызықтырады, назар аударуға мүмкіндік береді. Компьютерлік бағдарламалардың көмегімен балабақша жағдайында қайта құру мүмкін болмайтын түрлі өмірлік жағдайларды модельдеу мүмкін болады.

Баланың қабілеттеріне байланысты бағдарламаны дәл соған бейімдеуге болады, яғни оның жеке дамуына баса назар аудару керек.

Сонымен қатар, компьютерлік сауатсыздықтың салдарынан мұғалімдер бірқатар қателіктер жібере алады. Мысалы, слайд-сабақты шамадан тыс жүктеу, компьютерлік сауаттылық мәселелерінде тиісті тәжірибенің болмауына байланысты жеткіліксіз болу.

Тұлғаға бағытталған технологиялар

Тұлғаға бағытталған технологиялар баланың жеке басының дамуына жағдай жасайды. Бұл әртүрлі сенсорлық бөлмелер, жеке ойындар мен іс-шараларға арналған бұрыштар.

Балабақшаларда кеңінен қолданылатын бағдарламалар тұлғаға бағытталған тәсілге ие: "балалық шақ", "туғаннан мектепке дейін", "кемпіркосақ", "балалық шақтан жас өспірімге дейін".

Ойын технологиясы

Ойын технологиясы-бұл барлық мектепке дейінгі білімнің негізі аясында баланың жеке басы бірінші орынға шығады және қазір барлық мектепке дейінгі балалық шақ ойынға арналуы керек. Сонымен қатар, ойындардың көптеген танымдық, тәрбиелік функциялары бар.

Ойын жаттығуларының арасында мыналарды бөлуге болады: заттардың сипаттамалық белгілерін анықтауға көмектесетін яғни салыстыруға үйретеді; белгілі бір белгілер бойынша заттарды жалпылауға көмектесетін; баланы көркем әдебиетті шындықтан бөлуге

үйретеді; ұжымдағы қарым-қатынасты тәрбиелейтін, реакция жылдамдығын, тапқырлықты және басқаларды дамытады.

Шығармашылықты бірінші орынға қоятын "ТРИЗ" технологиясын (тапқыр есептерді шешу теориясы) атап өткен жөн. ТРИЗ күрделі материалды бала үшін жеңіл және қол жетімді түрде жабады. Балалар әлемді ертегілер мен күнделікті жағдайлардың көмегімен біледі

Балалар барлық жаңалықтарды жақсы көреді. Күнделікті өмірлерінде жаңа идеяларды еңгізіп оқу бағдарламасын өткізу жаңа бастамалардың бір түрі. Соңында айта келсек балалардың өмірін барынша түрлендіріп, жаңа инновациялық технологияларды қолдана отырып өмірлерін қызықты оқиғалармен толтыру әр тәрбиешінің жұмысы деп айтуға болады.

Әдебиет:

1. Слевко Г.К. Қазіргі білім беру технологиялары-М: Халыққа білім беру 1998

Альмагамбетова Б.Г, Садыкова А.Е
Сәтбаев қаласы, «Құлыншақ» б/б КМҚК

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНДЕ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫН ҚОЛДАНУ (2-3 ЖАС)

Мектепке дейінгі білім берудің ең өзекті мәселелерінің бірі-дені сау баланы тәрбиелеу. Балалардың денсаулығын сақтау мемлекеттік саясаттың басым бағыттарының бірі. Сонымен қатар, баланың денсаулығын сақтау және нығайту оның толық дамуының негізі болып табылады.

Қазіргі әлеуметтік жағдайда аналардың көпшілігі, жас отбасының қарапайым қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін жұмыс істеуге мәжбүр болғандықтан, өз сәбиінің денсаулық жағдайымен айналыса алмай, балабақшаға апарды, яғни баланың денсаулығы үшін жауапкершілігі зор іс-мектепке дейінгі білім беру мекемелеріне жүктеледі. Мектепке дейінгі мекемелер ата-аналармен тығыз байланыста жұмыс істеп, балалардың денсаулығын нығайтуға көмектеседі.

Мектепке дейінгі мекемелерде балалардың өткізген уақыт мерзімінде, олардың бойында қарқынды өсу мен даму, жеке тұлға ретінде қалыптасу процесі жүреді, көптеген пайдалы әдеттер, жаңа білімдер мен түсініктер жайлы ұғым, денсаулық негізі қаланады. Сондықтан баланың дұрыс дамуы үшін балабақшадағы қоршаған орта мен жағдайдың сапасы өте маңызды.

Кіші топтағы балаларды дамыту мен сауықтырудың маңызды бағыттарының бірі-жас және жеке мүмкіндіктерге сәйкес, даму мен тәрбиелеудің тиісті технологияларын қолдана отырып, балалардың денсаулық пен салауатты өмір салты құндылықтарын игеруіне ықпал ететін, жоғары тиімділікпен сауатты ұйымдастырылған педагогикалық денсаулық сақтау процесі болып табылады. Балаларды салауатты өмір салтына тарту- оқытудың барлық кезеңдерінде баланың денсаулығын сақтауға бағытталған- денсаулық сақтау технологияларының шаралар жүйесін қолдануды қамтиды. [1]

Кіші топтағы балалардың салауатты өмір сүру ортасының негізі, ең алдымен, қолайлы гигиеналық, педагогикалық және эстетикалық жағдайлар мен жайлы психологиялық жағдай жасау болып табылады.

Бүлдіршіндерді денсаулық сақтау ортасын құрастыруға қатыстыру – олардың бойында өмірлік пайдалы әдеттерді қалыптастыруға алғашқы баспалдақ болып табылады. Бөлме өсімдіктерін күту, ойыншықтарын күтіп ұстау, жұмсақ модульдермен құрастыру-олардың денсаулығын нығайтып, ұсақ моторикасын бекітуге ықпал етеді.

Ғалымдар қазіргі заманғы ластанған атмосферадағы ауа сапасы туралы дабыл қағуға мәжбүр. Әсіресе, балалар оттегі жетіспеушілігін сезінуде. Ағзадағы өсу жылдамдығы, физикалық белсенділік көп энергияны қажет етеді. Оттегі сусынын қабылдау физикалық және психикалық шаршауды тоқтатады, иммунитетті арттырады, жүйке жүйесін тыныштандырады.

Мектепке дейінгі мекемелерде оттегі сусынын қабылдау балалардың суық тиюмен сырқаттануының алдын алуды төмендетуге және қала жағдайындағы жабық үйде ұзақ уақыт болуының зиянын жоюға бағытталған. Коктейльді қабылдаудың мөлшері мектеп жасына дейінгі балаларға (3-6 жас) 150 мл-ден аспауы керек. 10-15 күн қабылдаудан кейін, 1-2 ай үзіліс жасап, қайталауға болады. [2]

Балабақшалардағы оттегі коктейльдері бала өміріне қауіпсіз болу үшін, оны дайындаумен арнайы дайындықтан өткен медициналық персонал айналысуы керек.

Денсаулық сақтау ортасы мен кеңістігінің құрылымы, балалардың тыныс-тіршілігіне қажетті санитарлық-гигиеналық жағдайларын қамтамасыз етуді ескере отырып ұйымдастырылады. Топтық бөлмелердің кеңістігі баланың қозғалыс қажеттілігін іске асырып және қозғалыс белсенділігіне ықпал етуі қажет. Топтағы балалардың қозғалыс белсенділігін қалыптастыру үшін арнайы аймақ бөлінуі шарт: топтастырылған үлкен спорт модульдері; бір бөлігінде - әртүрлі мөлшердегі доптар; басқа бөлігінде- балалардың таңертеңгілік гимнастикасын, шынығуын, қозғалмалы және дербес ойындарына қажетті құралдар орналасады. Балалардың тәуелсіз ойын және қозғалыс белсенділігі үшін бос орын болуы керек. [3]

Жүйелі түрде таңертеңгілік жаттығулар, дене шынықтыру сабақтары, серуендеу, ашық ойындар, шынығу және басқа да денсаулық сақтау технологияларын өткізу- денсаулық кепілі.

Кіші топ балаларымен музыкалық терапияны тыныс алу гимнастикасымен, ырғақты ойындармен жүзеге асыруға болады. Музыкалық шығарманы тыңдату арқылы тыныс алуын, жүрек соғуын реттейміз. Бұлшық ет қатаюын жояды, дене қозғалысы мен үйлесімін арттырады. Бұлшық еттің күшті әрі икемді болуы дыбыс пен дыбыс діріліне байланысты. Әр баланың ішкі жан дүниесіне әсер ететін сүйікті музыкасы бар. Ғалымдар адам өмірінің алғашқы 3 жылында тыңдаған музыка, қоршаған әлем туралы түсінік қалыптастыруға көмектеседі деп санайды.

Музыкалық релаксация-топ бөлмесінде немесе кез-келген бөлмеде:табиғат дыбыстарын,классикалық музыканы қолданып өткізіледі. Күн сайын саусақ пен қолды қозғау арқылы ойындар өткізу, дене мен ойлау жүйесінің үйлесімділігіне жеткізеді, ағзаның дамып, сауығуына әсер етеді. [4]

Топ бөлмесінде – денсаулық соқпағын орнату- аяқтың табан ауруларының алдын алуға арналған шара болып табылады.Денсаулық соқпағы - массаж төсеніштерінен, жұмыр өзен тастарынан тұратын стандартты емес жабдыққа жатады. Ортопедиялық гимнастика- аяқтың түрлі ауруларының алдын-алу ретінде қолданылады - соқпақпен жалаң аяқ жүру, майда заттарды аяқ саусақтарымен іліп алу жаттығуларын орындау.

Осылайша, әр технологияның сауықтыру бағыты болуы өте маңызды, ал денсаулық сақтау қызметі кешенінде қолданылатын шаралар, баланың салауатты өмір салтына деген, толыққанды және асқынбаған даму тұрақтылығын қалыптастырады.

Кіші топтағы балалармен жұмыс жасауда денсаулық сақтау технологияларын қолдану оқу-тәрбие процесінің тиімділігін арттырады, балаларда жағымды уәждер қалыптасады, денсаулығы күшейеді.

Әдебиет:

1. Болгина, Т.Л. мектепке дейінгі мекемелердегі балалардың денсаулығын қорғау. Әдістемелік құрал. Т. Л. Болгина – М.: Мозаика-Синтез, 2005.
2. <https://pitaniedetok.ru/mozhno/kislородnye-koktejlj-detjam.html>
3. Сотникова, В. "балабақшадағы ең кішкентайлар" шеңберіне қосымша»
4. Владыкина, Н.Е, музыкалық терапия және оның музыкалық жетекшілерге арналған балабақшадағы әдістері, Қызыл желкендер – 2015. - №23.

Аманжан Г. Қ.

Жаңаарқа ауданы, «Қарлығаш» б/б КМҚК

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМ МЕН МЕКТЕП АРАСЫНДАҒЫ САБАҚТАСТЫҚ

Қазіргі кезде, білім мен ғылым саласында елеулі өзгерістер болып жатқан кезде, қазіргі кезде мектепке дейінгі ұйымдар мен бастауыш білім беру сапасын жаңа деңгейге көтеру кезек күттірмейтін мәселе. Бұл өзгерістер білім берудің алғашқы сатысы болып табылатын мектепке дейінгі ұйымдардың болашақ ұрпақтың дүниетанымын дамыту, оларды жеке тұлға ретінде қалыптастыру, сәби кезінен бастап толыққанды жағдай жасау, білім беру мен оқытуға жауапкершілікпен қарауды басты міндет етіп қойды.

Бұл мәселені шешудің маңызды мәселелерінің бірі - мектепке дейінгі және бастауыш білім берудің сабақтастығын қалай қамтамасыз ету керектігін анықтау. Себебі сабақтастық мәселесі өткір. Бұл мәселені ғалымдар, мектеп басшылары, мұғалімдер мен ата-аналар да көтеріп отыр. Оларда дабыл қағуға толық негіз бар.

Мектепке дейінгі және бастауыш мектеп арасындағы сабақтастықтың негіздемесі:

- балалардың білуге құштарлығын дамыту;

- балалардың шығармашылық мәселелерді өз бетінше шешуге қабілеттерін дамыту;
 -балалардың интеллектуалды және тұлғалық дамуына бағытталған шығармашылық қиялын дамыту;

-тілдік қатынасты дамыту (кұрдастарымен, ересектермен қарым-қатынас жасау мүмкіндігі).

Сабақтастық процесін екі тұрғыдан қарастыруға болады.

Мектепке дейінгі кезеңде мектепке дейінгі білім берудің құны төмендейді және балалардың жеке қасиеттерінің негізі қалыптасады.

Мектепке дейінгі және мектеп мекемелеріндегі оқу үдерісінің мақсаттарын, міндеттерін, мазмұнын басқарады; әр баланың дамуына ықпал етеді (денсаулық, эмоционалдық әл-ауқат).

Балабақша мен бастауыш білім беру сабақтастығын тек баланы мектепке даярлау деп түсінбеу керек, мұнда мұғалімдер мектепке дейінгі ұйымдарда оқытудың формалары мен әдістерімен танысып, 6 мен 7 жас аралығындағы психологиялық айырмашылықтарды анықтап, біртіндеп мектепке бейімделуі керек.

Мектепке дейінгі мекеменің міндеттері:

- балаларды салауатты өмір салтының құндылығымен таныстыру;
 - эмоционалдық салауаттылықты қамтамасыз ету, әр түрлі көркемдік қызмет түрлеріне жағдай жасау;

-сұранысты, қызығушылықты, еркіндікті дамыту;

-оршаған әлем туралы білімді қалыптастыру;

Бастауыш мектептің міндеттері:

- салауатты өмір салтының құндылығын қалыптастыру және олардың мінез-құлқын тиісті түрде реттеу;

- қоршаған ортамен белсенді өзара әрекеттесуге дайындықты дамыту. (эмоционалды, интеллектуалды, коммуникативті және іскерлік)

- мектепте оқуға деген ұмтылысты қалыптастыру;

- әр түрлі қызмет салаларында бірлесіп жұмыс жасау және өз бетінше жұмыс істеу қабілеттерін дамыту;

- мектепке дейінгі мекеменің жетістігін арттыру, мектепке дейінгі мекеменің дамымаған сапасына ерекше көмек көрсету;

- мектепке дейінгі және бастауыш білім беру сабақтастығы бойынша жұмысты ұйымдастыру:

-мектепте оқуға жағдай жасау;

- мектепке психологиялық дайындықты қалыптастыру;

- баланың дамуы үшін үздіксіз білім беру жүйесін құру.

Мектепке дейінгі тәрбиенің мақсаты:

- денсаулықты қорғау және нығайту;

-психологиялық дамуға жағдай жасау (есте сақтау, ойлау, қабылдау)

- мектепке дайындық (мектеп, мектеп ережелері, қоңырау, үзіліс)

Бастауыш мектептің мақсаты:

- денсаулық сақтауды күшейту;

-қабілеттерін, ойлау қабілетін дамыту;

-Ерік пен жігерді дамыту.

Екі ұйымның өзара әрекеттесуі:

Мектепке дейінгі танымдық іс-әрекеттер - қабылдау, талдау, ойнау, үйрену және жаттығу. Бастауыш мектеп - оқу әрекеті - оқуды үйренеді, оқығысы келеді, жаңа мазмұнды меңгереді, жаңа түсініктер қалыптастырады. Мектептегі және мектепке дейінгі жастағы сабақтарды салыстыра отырып, келесі ұқсастықтарды атап өтуге болады: Бір нәрсе маңызды: балалардың танымдық іс-әрекетін басқару, бір уақытта жан-жақты оқыту, оларды білім мен білікпен қаруландыру.

Білім беру мектепте де, мектепке дейінгі мекемеде де бағдарламаға сәйкес жүзеге асырылады. Нақты және қатаң ұйым: әрдайым, кез-келген уақытта, нақты сабақ кестесі, әр баланы оқыту міндеті, мұғалімнің барлық балалармен бірлескен жұмысы.

Атап айтқанда, біздің «Қарлығаш» бөбек-жайы ауданымыздағы Б. Амалбеков атындағы жалпы орта білім беру мекемесімен тығыз байланыста. Мектептің бастауыш сынып мұғалімдері, бөбекжайымыздың ересектер тобында өтетін ашық ұйымдастырылған оқу қызметтеріне кіреді. Талдау жүргізіледі. Балалардың білімін тексеріп, әр түрлі тест өткізіп, тренингтер жүргізеді.

Мектепке дейінгі және мектептегі білім берудің ерекшеліктері:

Балаларды мектепке дайындауда назардан тыс қалатын жағдайлар да бар:

- баланың дене бітімімен қатар саусақ сүйектері мен көру қабілетін дамыту және т.б.
- іс-әрекетті жүйелі түрде ұйымдастыра білу;
- құрдастарымен, ересектермен қарым-қатынас;
- қоршаған ортаны қабылдауға бейімділік және т.б.

Сондықтан алты жасар балаларға жағдай жасаудың және нақты шешімдер қабылдаудың негізгі жолдарын мұқият талдауды талап ететін талаптар бар. Олардың ішіндегі ең маңыздысы - арнайы білім кеңістігін құратын орта:

- оқулар, ойындар, жатын бөлмелері;
- оқу, жазу және сурет салу жасына сәйкес жас;
- гигиеналық асхана;
- әр баланың оқу құралдары сақталатын сыныптағы ерекше орын; балаға арналған тақта.

Сабақтастық мәселесін шешу үшін ата-аналармен жұмыс жасау да баланы дамытудың бірыңғай кеңістігін құрудың белсенді бағыты ретінде қарастырылуы керек. Өйткені, ата-аналардың көпшілігі тәрбиенің педагогикалық талаптарын білмеуі мүмкін. Баланың физиологиялық және психологиялық даму ерекшеліктерін ескермейтін кездер болады.

Сондықтан тәрбиеші ата-аналарды қоғамнан тыс жерде одан әрі жетілдірудің жаңа жолдарын қарастыра отырып, жалпы мақсатқа жетудің жақсы сәттерін жіберіп алмауы керек.

Мектепке дейінгі мекеме бастауыш сынып пен ата-ана арасындағы сабақтастықты сақтай отырып, мектепте балаға жалпы, арнайы және психологиялық қолдау көрсетеді. Сонымен қатар, бастауыш мектептердегі оқу-тәрбие жұмысының негізі қаланады, бұл мектепке дейінгі тәрбиеден жүйелі білім беруге кедергісіз көшуге жағдай жасайды. Қорытындылай келе, аталған мәселелер бойынша елімізде ауқымды шаралар жүзеге асырылып жатқанын айта кеткен жөн. Білім беру әр баланың мектепке деген қызығушылығын арттырып, білім берудегі үздіксіз ілгерілеуін қамтамасыз ету үшін жетістіктерге жетуге жағдай жасауы керек.

Білім өзін-өзі қорғау, өзін-өзі тәрбиелеу және адам мен адамның өзара қарым-қатынасы, табиғатын қалыптастыру үшін өзінің жұмысында, өмірінде жеке ойын құру үшін әр балаға, әр оқушыға және оның жеке мазмұнын ұсынады. , өркениет, мәдениет. және қауіпсіздік. Тәрбие адамның экологиясын сақтау мен тәрбиелеуде, өмірдің маңыздылығында, жеке бостандықтарын адамгершілікке тәрбиелеуде баланың жеке басындағы адамның қалыптасу қызметін қалыптастыруы керек.

Біздің жарқын болашақты құрудағы асыл мақсатымыз ізгі істермен тамырласып, игі істермен астасып жатса, еліміздің әрбір азаматының арманы орындалады деп түсінуге болады.

Әдебиет:

1. Начальная школа, № 1, 2008
2. Дошкольное воспитание, № 3, 2007
3. М. Жұмабаев, «Педагогика»-1992 ж.
4. Тұрғынбаева Б.Ә. «Дамыта оқыту»-Алматы 1999 ж.
5. Школа на пути к свободе -М. 2002.

Аманжол Ж.Е.
Жезқазған қаласы, «Ертөстік» б/б КМКҚ

«КЮИЗЕНЕР ТАЯҚШАЛАРЫ КӨМЕГІМЕН МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ЛОГИКАЛЫҚ ЖӘНЕ МАТЕМАТИКАЛЫҚ ҚАБІЛЕТТЕРІН ДАМУЫ»

Мектепке дейінгі балалардың логико-математикалық көзқарасын жаңа технологияларды оның ішінде Кюизенер таяқшаларын қолданып, өз тәжірибеммен бөліскім келеді.

Қарапайым математикалық түсініктерді дамыту үшін жағдай жасау арқылы ақыл-ой процестерін дамыту, мектепке табысты дайындықты қамтамасыз ету:

- түстер мен өлшемдерді сенсорлық қабылдау;
- көлемі, ұзындығы, ені, биіктігі, пішіні бойынша салыстыру;
- сандық көзқарастарды дамыту, реттік есеп, кеңістікте бағдарлау;
- сандарды салыстыру: көп, аз ұғымын қалыптастыру;
- сөйлеу шеберлігін дамыту.

Кюизенер таяқшалары деген не? Бельгиялық бастауыш мектептің мұғалімі Джордж Кюизенер (1891-1976) балалардың математикалық қабілеттерін дамытуға арналған әмбебап дидактикалық материал әзірледі. 1952 жылы ол өзінің оқу құралына арналған «Сандар мен түстер» кітабын жариялады.

Кюизенер таяқшаларын педагогтер балалармен жұмыс кезінде математикалық білімдерін дамыту үшін қолданған. Бұл таяқшаларды сәбилер тобынан бастап, ересек топтарға дейін қолдануға болады. Кюизенер таяқшаларын түрлі-түсті таяқшалар, түрлі-түсті сандар, түрлі-түсті жолақшалар, санамақ таяқшалар деп те атайды.

(1-сурет)

Кюизенер таяқшалары ол тек қана дидактикалық құрал емес, бұл балалардың оқу-таным құралы және педагогтардың балаларға математикалық білімдерін меңгерту құралы. Бұл таяқшалармен жұмыс кезінде балалар тек сан мен санауды ғана меңгермейді, сандармен түстердің қатынасын меңгереді. Сол таяқшалар арқылы балалардың қол моторикасы дамиды есте сақтау қабілеттері, салыстыра алады. Ұзын, қысқа ұғымын және түстерді ажыратады. Оң -сол, орта ұғымдарын пайдаланады.

Таяқшалар бірнеше түстен тұрады әртүрлі түс, әртүрлі ұзындық, сол арқылы балалар сандарды естеріне сақтайды. Бұл әдістемелік құралдың маңызы өте зор. Сіздерге өз тәжірибелеріңізде Кюизенер таяқшаларын қолдануға кеңес беремін.

Кюизенер таяқшаларымен жұмыс екі сатыда жүргізіледі

Бірінші саты – (3-5 жас аралығына)

Таяқшалар ойын материалы ретінде қолданылады

Таяқшалар ойын құралы ретін де беріледі. Балалар кубик түрінде, таяқша түрінде де ойнай алады, әртүрлі бейне құрастырады. Үйреншікті тәсіл түсі, формасы(көлем), ұзындығы.

Екінші саты – (5-6 жас аралығына)

Әрбір таяқша санмен белгіленеді. [1]

Таяқшаларды арифметикалық есептерді шығаруға қолданады. Балалар үшін саны, көлемі, ұзындығы беріледі. Таяқшамен жұмыс ересектер көмегі мен жүзеге асады. Ересектер таяқшамен жұмыс жасағанда тандауды баланың өзіне береді. Сол кезде ойын қызықты, түсінікті болады. Бала тез қағып алады. Менің тобымдағы балалардың жасы 4-5 жас. Біз бірінші саты бойынша жұмыс жасаудамыз. Екінші сатының қарапайым элементтерін ересектердің көмегімен орындайды.

Кюизенер таяқшаларымен қалай жұмыс жасаймыз.? Таяқшалармен көп тапсырмалар орындауға болады. Оның ішінде түстермен танысу, қайсы ұзын? Қайсы қысқа? екендігін ажыра алады. Тапсырмалар балалардың жас шамасына қарай беріледі. Берілген суретте балаларға «үй құрастыр» дидактикалық ойыны ұсынылған. Балалар үй құрастыру арқылы геометриялық фигураларды, таяқшаның ұзын, қысқалығын, түстерін ажыратады. Үйдің терезесі шаршы, қабырға, есік-тік төртбұрыш; шатырын үшбұрыш пішінімен құрастырады. Қойған таяқшаларды түстеріне қарай санайды. Кеңістікте бағдарлай алады.

(2-сурет)

Келесі тапсырмада «жылжымалы сандар» дидактикалық ойыны. Әр бала жеке-жеке тәрбиеші нұсқауымен шашыраған сандарды реттілігімен орналастырады. Сандарды тура және кері санайды. Және 1 санымен тек таяқша, 2 санымен жолақша, 3 санымен үшбұрыш, 4 санымен төртбұрыш т.с.с фигураларды сандарға байланысты құрастырады. Біз суретте үшбұрыш фигурасын тандап жасадық, көздерін жұму арқылы екі түс тандайды. Бірі ұзын – бірі қысқа болуы қажет. Сол таңдаған түстерінен үшбұрыш құрастырады. [2]

(3-сурет)

Әр ҰОҚ-нен кейін кері байланыс Фидбэк әдісі арқылы сабақ соңында тәрбиеші нұсқауымен балалар «бағдаршам әдісі» арқылы өздерін бағалайды. Жасыл түс- мен жақсы орындадым, сары түс- Мен жартылай орындадым, бірақ тағы жұмыс істеуім керек, қызыл түс - маған көмек керек.

Мен жақсы орындадым (жасыл түс)	Мен жартылай орындадым, бірақ тағы жұмыс істеуім керек (сары түс)	Маған көмек керек (қызыл түс)
		

Қорыта келгенде, бүгінгі сәби ертеңгі еліміздің болашағы. Олардың өсіп, тәрбиелі де білімді болуына әрбір ересек адамның қол ұшы маңызды. Ата-анасы отбасында сәбиді мейіріммен қамқорлыққа баулыса, оның дамуына үлкен септігін тигізеді. Тек қана ата-ана емес педагог мамандар да ол баланың дамуындағы психологиялық ерекшеліктерін

біліп, ескере отырып тәрбиелей білмесе, өсуіне жағдай жасамаса, үлгі көрсете алмаса жан-жақты дамыған бала өсіру екі талай. Баланың сезімтал, байқағыш екенін ұмытпай сұраған сұрағына жауап беру, түсіндіру, тура жолға бағыт беру баршамыздың міндетіміз.

Әдебиет:

1. 3-7 жастағы балалармен жұмыс істеу үшін дамытушы ойындар мен сабақтар Кюизенер таяқшаларымен © Новикова В. П., Тихонова Л. И. 2008
2. <https://www.youtube.com/watch?v=mNSWDwHGjfg>

Шукеева А.У., Аманжолова А.А.

Шет ауданы Ақадыр кенті, «Нұршуақ» б/б КМҚК

ЗАМАНАУИ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМЫНЫҢ ЖҮЙЕСІ

Уақыт талаптарына сәйкес білімді үнемі дамыту қажеттілігін осы әлеуметтік салада заманауи менеджменттің маңыздылығы, басқаруды жетілдіру бойынша жаңа міндеттерді алға қояды. Балабақша білім беру ұйымында - бұл білім беру жүйесінің алғашқы және маңызды кезеңі болып табылады. Баланың жеке басы мен психикасын қалыптастырудың негіздері ерте балалық шақта жасалады, бұл оның ақыл-ойының, дене қабілеттерінің, қызығушылықтары мен мүмкіндіктерінің дамуына одан әрі әсер етеді. Сондықтан жеке тұлғаның үйлесімді дамуы, оның физикалық және психикалық денсаулығын сақтау мен нығайту үшін жағдайлар мен алғышарттар жасау өте маңызды.

Олардың қызметі білім берудің басымдығын мойындауға, әр адамның білім алу құқығын, өмірі мен денсаулығының басымдығын, жеке даму бостандығын қамтамасыз етуге негізделген; білім беру кеңістігінің бірлігі; мұғалімдердің, оқушылардың, ата-аналардың (заңды өкілдердің) білім беру ұйымдарын басқаруға қатысу құқығын қамтамасыз ететін білім беруді басқарудың демократиялық сипатының қағидаты.

Балабақша білім беру стандарты мектепке дейінгі білім берудің білім беру бағдарламаларының құрылымына және олардың көлеміне, іске асыру шарттары мен даму нәтижелеріне талаптарды қамтиды. Балалар іс-әрекетінің жетекші түрлері: ойын, коммуникативті, моторлы, когнитивті-зерттеушілік, нәтижелі және т.б. Мемлекеттік білім беру стандарты баланың қызығушылықтары мен қажеттіліктерін ескере отырып, оның жеке көзқарасын бірінші орынға қояды.

Қазіргі кезеңдегі мектепке дейінгі білім беру ұйымдарындағы білім беру қызметін ұйымдастырудың басты ерекшелігі - дайын білімді беру арқылы білім беру қызметінен кету, мектеп жасына дейінгі балалардың негізгі іс-әрекеті ретінде ойын мәртебесінің жоғарылауы; білім беру бағыттарын интеграциялау шеңберінде балалармен жұмыстың тиімді формалары: интерактивті технологиялар, жобалық іс-шаралар, ойын, проблемалық-оқыту жағдайларына қосу.

Мектепке дейінгі білім берудің жаңа тұжырымдамасы келесі негізгі мақсаттар мен міндеттерді айқындады:

- Балалардың денсаулығын сақтау және нығайту (физикалық және психикалық).
- Баланың даралығын дамытуға, оның қабілеттерін ашуға, қауіпсіздік пен өзіне деген сенімділік сезімдерін тәрбиелеуге бағытталған балалармен өзара әрекеттесудің жеке тұлғаға бағытталған моделі.
- Балабақша балалық шақтың бірегейлігін адам өміріндегі басымды және қайталанбас кезең ретінде тану.
- Әр баланың эмоционалды әл-ауқатына қамқорлық жасау, бала үшін өзін-өзі бағалайтын әрекеттерді дамыту: рөлдік ойындар, шығармашылық белсенділік, қиял, өзін-өзі тану және т.б.

ЭССЕ жүйесін басқару процесінде олар экономикалық (қаржылық менеджмент, материалдық ынталандыру, жабдықтау, маркетинг), ұйымдастырушылық және әкімшілік (үйлестіру, ынталандыру, бақылау), ұйымдастырушылық-педагогикалық (мұғалімдерді даярлау, персоналды басқару) және әлеуметтік-педагогикалық әдістерді (моральдық ынталандыру, сенімді қатынастар) қолданады.

Мектепке дейінгі білім беру ұйымының заманауи жетекшісі «әмбебап», менеджер болуды білуі керек.

мектепке дейінгі білім беруді дамытудың сыртқы және ішкі факторларын ескере отырып, педагогтардың қызметін үйлестіруді қамтамасыз ету, басқару шешімдерін қабылдау кезінде орталықтандыру мен орталықсыздандырудың оңтайлы үйлесімін қолдану.

Мектепке дейінгі білім беруде мұғалімдердің дараланған даму моделін енгізу.

ЭССЕ орталығының имиджін құру және оны жоғары деңгейде ұстау; мектепке дейінгі білім беру сапасын ішкі бағалаудың тиімді жүйесін құру, мектепке дейінгі білім беруді басқаруға ата-аналар қоғамдастығын енгізудің инновациялық моделін енгізуді қамтамасыз ету.

ЭССЕ басқару бойынша ақпараттың қол жетімділігі мен механизмін енгізу. Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдана отырып, ақпараттарды көпшілікке орналастыру, есеп беру, ішкі көзқарас, даму және өсу тенденциялары. Қызметкерлерді, ата-аналық қоғамдастықты басқару шешімдерін қабылдау процесіне кеңінен тарту, мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында баланы дамыту үшін қол жетімді, қауіпсіз және кедергісіз ортаны жаңғыртуға ықпал ету.

«Қазіргі кездегі білім дегеніміз - бұл әлеуметтік маңызы бар игілік болып табылатын, адамның, отбасының, қоғамның және мемлекеттің мүдделері үшін жүзеге асырылатын, сондай-ақ белгілі бір көлемде және күрделілікте алынған білім, білік, дағды, көзқарас, тәжірибе және құзыреттілік жиынтығы болып табылатын тәрбие мен білім берудің бірыңғай мақсатты процесі. адамның интеллектуалды, рухани, адамгершілік, шығармашылық, физикалық және (немесе) кәсіби дамуы, оның білім беру қажеттіліктері мен қызығушылықтарын қанағаттандыру мақсатында»

Мектепке дейінгі білім беру жүйесінің дамуы, қоғамның қажеттіліктерін ескере отырып, баланың жан-жақты дамуы мүдделері үшін сапалы өзара әрекеттестіктің қол жетімділігін, тиімділігін арттыру білім беру процесінің барлық субъектілерінің өзара байланысына байланысты.

Әдебиет:

1. Жакенова Б.Қ., Тәмпішева Қ.Б., Мақсатова Л.М. Менеджмент негіздері. Астана-2007
2. Богуславская Т.Н., «Әлеуметтік-мәдени жаңғырту жағдайында мектепке дейінгі білім берудің муниципалды ауыспалы жүйесін басқару мәселелері» .
3. А.С. Макаренко. Педагогические сочинения. М., «Педагогика», 1988.
4. Д.А. Данилов. - Чебоксары: Орталық жүйке жүйесі «Интерактивті плюс», 2016. -108 б.
5. Д.М. Зеушева, «Мектепке дейінгі білім беру жүйесін басқару ерекшеліктері»
6. Золотухина И.П., Горбунова О.Ф., «Педагогикалық менеджмент мектепке дейінгі білім беру ұйымын басқару проблемасы ретінде» Коропинская Е.В., «Мектепке дейінгі білім беру ұйымы басшысының негізгі қасиеттері» / No56 (196) мектеп менеджменті. 2018 жыл.

Амирова Г.Т.

Қарағанды қаласы, «Алтынай» б/б КМҚК

МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДА ҚОЛДЫҢ ҰСАҚ МОТОРИКАСЫН ДАМУДАҒЫ САУСАҚ ЖАТТЫҒУЛАРЫНЫҢ МАҢЫЗЫ

Балабақша міндеттерінің бірі – балалардың танымдық және сөйлеу дамуын

қамтамасыз ету. Сондай-ақ, мектеп жасына дейінгі балада есте сақтау, логикалық ойлау, зейін, қабылдау сияқты танымдық процестер қалыптасуы керек.

Мектепке дейінге жаста бала тілінің дамуы, өзіне –өзі қызмет көрсету және жазуға дайындық дағдысын қалыптастыруда ұсақ қол моторикасын дамыту және үйлестіру жұмыстарын жүргізудің маңызы өте зор. Бала өз саусақтарын қаншалықты басқара алса, оның одан әрі дамуы да соған тікелей байланысты.

Баланың дұрыс және әдемі жаза алуы үшін баланың қолын алдын-ала дайындау керек. Өйткені, жазу-бұл бала үшін мүлдем жаңа қызмет түрі. Сонымен қатар, жазу шеберлігін игеру - бұл барлық балаларға оңай берілмейтін ұзақ және уақытты қажет ететін процесс. Сондықтан қолды жазуға дайындауға ерекше назар аудару керек. Бұл жерде ең сенімді көмекші-баланың қолы. Балалар психикасын зерттеушілер: қол миды үйретеді дейді. Баланың саусақтары неғұрлым еркін болса, оның ойлау қабілеті соғұрлым жақсы дамиды.

Сондықтан баланың саусақтары икемді, шебер болуға, тапсырмаларды үйлесімді және тату-тәтті орындауға бағытталған ойын-сауық жаттығуларын таңдау өте маңызды.

Мектеп жасына дейінгі баланың моторикасының қалыптасуы, оның ішінде қолдың нәзік қимылдары, яғни ұсақ моториканың қалыптасуы баланың айналасындағы объективті әлеммен өзара әрекеттесу процесінде жүреді. Жазуға дайын болмау, сөйлеудің, ұсақ моториканың, көру қабілетінің, зейіннің жеткіліксіз дамуы оқуға теріс көзқарастың пайда болуына, баланың мектептегі мазасыздығына әкелуі мүмкін.

Қол моторика-бұл жүйке, бұлшықет және сүйек жүйелерінің Үйлестірілген әрекеттерінің жиынтығы, көбінесе қолдар мен саусақтардың және саусақтардың ұсақ және дәл қозғалыстарын орындау кезінде визуалды жүйемен үйлеседі. Ұсақ моториканың саласы әртүрлі қозғалыстардың көп мөлшерін қамтиды: қарабайыр қимылдардан, мысалы, заттарды ұстап алу сияқты, өте кішкентай қозғалыстарға дейін, мысалы, адамның қолжазбасына байланысты. Қол қозғалыстарының сөйлеумен байланысы 1928 жылы В.М. Бехтерев. қол қимылдарының сөйлеуді дамытуға ынталандырушы әсерін атап өткен.

Мектеп жасына дейінгі балалармен қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін арнайы сабақтар өткізу немесе балалармен күнделікті жұмыста ұсақ моториканы дамыту жаттығуларын қосу ұсынылады. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту бойынша әр сабақты немесе жаттығуды қолдың саусақтары мен саусақтарының өзін-өзі массаж элементтерінен бастау ұсынылады. Массаж-пассивті гимнастиканың бір түрі. Оның әсерінен тері рецепторлары мен бұлшықеттерде импульстар пайда болады, олар ми қыртысына жетіп, орталық жүйке жүйесіне тоникалық әсер етеді, нәтижесінде оның барлық жүйелер мен органдардың жұмысына қатысты реттеуші рөлі артады.

Педагогтар мен ата-аналар ұсақ моториканы дамыту үшін арнайы жаттығуларды таңдауға мәжбүр. Жақсы моториканы саусақ жаттығулары арқылы дамытуға болады. Саусақ жаттығулары-бұл сөйлеу терапиясы тәжірибесінде кең таралған жаттығу түрі. Саусақ ойындары - қолдың ұсақ моторикасын дамыту бойынша жұмыстың маңызды бөлігі. Олар қызықты және сөйлеуді, шығармашылық белсенділікті дамытуға ықпал етеді. Саусақ ойындары – кез-келген әңгімелер, ертегілер, өлеңдерді саусақтардың көмегімен сахналауда тез жетіледі. Балалар көлеңкелі ойындар ойнағанды ұнатады. Саусақ ойындары кезінде балалар ересектердің қимылдарын қайталай отырып, қол моторикасын белсендіреді. Осылайша, ептілік, сіздің қозғалыстарыңызды басқару, бір қызмет түріне назар аудару қабілеті дамиды.

Саусақ ойындары бірнеше топқа бөлінеді:

1. «Алақан», «Бұл саусақ қалай аталады?» сияқты айла – шарғы жасау ойындары. «Біз бөліскен апельсин», «Саусақтар». Бұл жаттығуларды бала өздігінен немесе ересек адамның көмегімен жасай алады. Манипуляциялық ойындар қиялды дамытады: әр саусақта бала бір немесе басқа бейнені көреді.

2. Сюжеттік саусақ ойындары. «Саусақтар сәлемдеседі», «Гүл ашылады», Бұл топқа көлік пен жиһаз, жабайы және үй жануарлары, құстар, жәндіктер, ағаштар бейнеленген

жаттығулар кіреді. Саусақ кинезиологиялық жаттығулары ("ми гимнастикасы") осындай жаттығулардың көмегімен сол жақ жарты шардың жұмысы жақсарады. Оларды орындау баладан назар аударуды, зейінді талап етеді. Ойындар: «сақина», «жұдырық – қабырға – алақан», «кұлақ – мұрын», «симметриялы суреттер», «көлденең сегіздік»

3. Саусақ ойындары ысқылау, басу, шымшу, илеу арқылы қолдар мен саусақтарға жаттығулар жасайды. Қылқаламды тиімді өзін-өзі уқалау үшін жаңғақ, каштан, алтыбұрышты қарындаш, массаж добы қолданылады. Ойындар: «Саусақтарыңызды жылытамыз», «Балға», т.б.

4. Саусақ театры. Бұл жаттығулар жалпы зейін мен есте сақтауды дамытуға, психоэмоционалды күйзелісті жеңілдетуге мүмкіндік береді. Ойындар: «Көбелек», «Балық», «Сегіздік».

Баламен саусақ ойындарын қалай ойнауға болады? Мұнда бірнеше ережелер бар:

- Ойын алдында балаға ойын ережелерін қысқаша түсінікті түрде түсіндіріңіз.
- Балаға бірден үлкен көлем мен көп тапсырма берудің қажеті жоқ.
- Күніне бір-екі саусақ ойыны жеткілікті.
- Жаттығулар баяу қарқынмен, бірнеше минут ішінде орындалады.
- Баланың жетістіктерін ынталандырыңыз және кейде қателіктерге көзіңізді жұмыңыз.

- Ойын ересек адамға да, балаға да қуаныш әкелуі керек.
- Егер балаға қандай да бір ойын ұнамаса, оны ойнауға мәжбүрлемеңіз.
- Жаттығулар баяу қарқынмен орындалады.

Саусақ ойындарының негізгі мақсаты-назар аудару, баланың ақыл-ойының дамуына тікелей әсер ететін үйлестіру мен ұсақ моториканы жақсарту. Сонымен қатар, поэтикалық жолдарды қайталағанда және саусақтарыңызбен бір уақытта қозғалғанда, балаларда дұрыс дыбысты айту, тез және нақты сөйлеу қабілеті, есте сақтау қабілеті жақсарады, қозғалыстар мен сөйлеуді үйлестіру қабілеті қалыптасады. Саусақ ойындары тәрбиеші баламен немесе ата-ананың баламен тығыз байланысын нығайтуға көмектеседі.

Сондай-ақ, ойындарды жүйелі түрде орындау кезінде қол икемді болады, бұл болашақ еттер жазу дағдыларын сәтті меңгеруге көмектеседі.

Әдебиет:

1. Белая А. Е. ұсақ моториканы дамытуға арналған саусақ ойындары-М.: Білім, 2012.
2. Гущина Н. П. мектеп жасындағы балаларда ұсақ моториканы дамыту бойынша жұмыс жүйесі (жұмыс тәжірибесінен)/ Мектепке дейінгі тәрбие, 2015. - №10.
3. Ермакова И. А. біз СПб: сәбилерінде ұсақ моториканы дамытамыз.: Балалық Шақ-Баспасөз, 2014.
4. Жукова О. Қолды дамыту: қарапайым, қызықты, тиімді /Мектепке дейінгі тәрбие, 2012. - №11.
5. Киселева В. ұсақ моториканы дамыту / Мектепке дейінгі тәрбие, 2012. - № 01.

Амирова М.А.

Шет ауданы Ақжал кенті, «Ақбота» б/б КМҚК

«ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ: НӘТИЖЕГЕ ЖЕТУ ЖОЛЫНДА ЖАҒДАЙ ЖАСАУ»

Инклюзивті білім беру- бұл уақыт талабы, адамзат эволюциясы алып келетін нәрсе, ол әлеуметтік және білім беру саясатының ұстанымы және әлеуметтік құндылық ретінде әрекет етеді.

Дүние жүзілік үрдістерге сәйкес инклюзивті білім беру идеялары жер-жерде тарала бастады: ҚР-ның барлық облыстарында мектепке дейінгі және мектептік инклюзивті (интеграцияланған) ұйымдар ашылуда. Енді инклюзивтік білімнің –мағызды экономикалық ресурс екендігі фактісі күмән келтірмейді, өйткені балаларға неғұрлым кең білімдік және әлеуметтік артықшылықтар береді және олардың кәсіптік біліктілігін арттыру мен еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз етуі елеулі үлес қосады.

Отандық білім беру тәжірибесінде соңғы жылдары болып жатқан өзгерістер мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесінің өзіне айтарлықтай әсерін тигізеді. Білім беру мазмұнын жаңарту жолдарын іздеу өзекті мәселе және бүгінде біздің қоғамның алдында тұрған маңызды міндет болып табылады. Ондаған жылдар бойы көптеген ата-аналар бөбекжай жұмысының негізгі бағыттары- балалардың денсаулығын қорғау мен оларды қарау деп санап келді. Бүгінде негізгі және қосымша білім берудің білім бағдарламаларына барған сайын көп талап қойылып отыр.

Қазіргі таңда білім беру саласында әртүрлі сипаттағы инновациялар, бағыттар мен мән-маңызы зор дүниелер көбейіп келеді. Жаңалық ұйымға және сабақ берудің мазмұнына, әдістемесіне, технологиясына енгізілуде. Сонымен қатар бөбекжайдың білім беру процесінде баланың әлеуетін ашу үшін көркемдік-эстетикалық бағыттың рөлін қайта ойлау үрдісі байқалды. Дәл осында баланың өз ойын білдіру, әртүрлі пәндер желісін біріктіру, өзі туралы тұтас және тиянақты ұғымдарды жасау мүмкіндігі пайда болады.

Бұрын эстетикалық және гуманитарлық бағыт ұғымдары жеке қаралатын, алайда көпжылдық тәжірибе бұл ұғымдардың өзара байланысты екеніне педагогтардың көзін жеткізді. Сондықтан да біздің ұжым гуманитарлық-эстетикалық бағытта өз қызметінің негізі етіп алды және біздің бөбекжай соған сай мәртебеге ие болды.

«ACTUALIS:Білім беру» ЭЖ – бұл мектеп, колледж және мектепке дейінгі ұйым басшылары мен педагогтарына, сондай-ақ білім басқармасы органдары мамандарына арналған күнделікті жаңартылып отыратын көпфункционалды анықтамалық-сараптамалық жүйе, оған Интернет арқылы тәулігіне 24 сағат бойы онлайн режимде кіруге болады. Оның көмегімен білім саласындағы кез келген мәселенің жауабын және оны шешу бойынша толық нұсқаулықты оңай табуға болады, оларға қолданыстағы заңнамаға сілтемелер қоса тіркелген.

«ACTUALIS:Білім беру» ЭЖ-де барлық ақпарат екі тілде: қазақ және орыс тілінде берілген. Мектеп жасына дейінгі балаларға арналған интербелсенді кешен тілдік бағдарламаларды зерделеу саласындағы дүниежүзілік соңғы әзірлемелердің бірі болып табылады. Қазақстанда жаңа технологиялар пайдаланумен білім беру саласындағы халықаралық тәжірибе және біздің сарапшылар Алматы қ. Тілдерді дамыту, мұрағаттар және құжаттама жөніндегі басқармасымен бірігіп әзірлеген, қазақ тілін зерттеуге арналған контент-интербелсенді-инновациялық «Сиқырлы қалам» кешені пайдаланылады. Жобаны әзірлеуге іс-тәжірибемен айналысушы педагогтардың бөлек автор-сазгер, дизайншы-аниматор, балалар психологі және басқа мамандар қатысты.

Қазақстандық білім беруде педагогикалық ұжымға өзінің авторлық процестерін қоса алғанда, кез-келген үлгі бойынша педагогикалық, басқару және басқа да процестерді таңдауға, құрылымдауға мүмкіндік беретін вариативтілік қағидаты жарияланды. Жаңа заманғы басшыға қазіргі уақытта нақты мектепке дейінгі ұйым (бұдан әрі-МДҰ), ұжым үшін басқарудың оңтайлы жүйесін қалай құруға болады? Бұл күрделі міндетті шешу үшін балабақшаны басқарудағы инновациялық әдістерді жүзеге асырудың технологиялары көмектесе алады.

Жаңа заманғы әлеуметтік-мәдени жағдайларда білім беру ұйымдарын дамыту әрекеттілігін айтарлықтай деңгейде оның барлық бөлімдерін қаншалықты тиімді басқарумен анықталады. МДҰ алдында тұрған міндеттерді табысты түрде шешу үшін бөбекжайда жұмыс жасайтын басқару жүйесін сипаттап (мысалы, Даму бағдарламасында жасақталған стратегия) қана қоймай, оны басшылар қолдап, түсіністік танытып, дамып келе жатқан бөбекжайдың тәжірибесіне басқарудың инновациялық тәсілдерін енгізу керек.

«Мектепке дейінгі білім беру ісіне балалардың ерте дамуы үшін өз бетінше оқу машығы мен әлеуметтік дағдысын дамытатын бағдарламалардың бірыңғай стандарттарын енгізу қажет».

Біз, мектепке дейінгі білім беру мамандары жаңа мазмұн, жаңа түрлер мен әдістерді шығармашылық іздену үстіндеміз. Бұл іздену инновациялық білім беру жобалары мен тәжірибелік жұмысқа қатысуда көрініс табады. Аталған жұмыстың барлығы жаңа заманғы мектепке дейінгі білім берудің үрдістерін қалыптастырады.

Мектепке дейінгі ұйымдардағы (бұдан әрі-МДҰ) инновациялық жобаларға қаражаттың жетіспеу проблемасын шешуге сыртқы ұйымдардың өтеусіз көмегін тарту немесе фандрайзинг мүмкіндік береді.

Фандрайзинг- ұйымның ағымдағы және одан кейінгі жылдардағы өз миссиясын орындауға мүмкіндік беретін кіріс ағымын қамтамасыз ету қызметі.

Әлеуметті грант беруші мүдделі болуы үшін, қарапайым халық үшін оның маңыздылығын нақты көрсетуге мүмкіндік беретін жобаны жасау қажет.

Көру патологиясы бар балалармен медико-психологиялық жұмыс тәжірибесі, балалар ересектер қауымынан неғұрлым ертерек көмек алатын болса, оның психологиялық дамуы және әлеуметке бейімделуі соғұрлым қолайлы өтетінін көрсетеді;

STEM-білім беру, соның ішінде білім беру роботты техникасы механика, автоматика, құрылымдау, бағдарламалау және техникалық дизайн сияқты болашағы бар білім салаларымен ұштасып жатқан жаңа, өзекті педагогикалық технологияны білдіреді.

Болашақ роботтехниктер бұл пәнді бөбекжайдан бастап меңгере алады. Бірақ, құрылыс-құрылымдау қызметі кезеңін өткізіп алып, роботты техник болуға болмайды. Бөбекжайда әрдайым құрылымдау үйретіледі, бұрынғы уақытта құрылымдық ойлау мен ұсақ моториканы дамыту маңызға ие болса, қазіргі уақытта жаңа стандарттарға байланысты жаңа әдіс керек.

Уақыт талаптарына сәйкес балалардың шығармашылық қабілеттіліктерін дамыту үшін оқытудың жаңа ақпараттық технологияларын пайдаланған жөн.

Әдебиет:

1. Журнал. Мектепке дейінгі ұйым басшысының анықтамалығы. МДҰ оқыту-тәрбие беру процесінде STEM – білім беру элементтері. №3.2018ж.
2. Журнал.Тілашар Логопед .Инклюзивті МДҰ-дағы оқу ортасы. №7.2018ж.

Аринова Ж.А., Укимбекова Ф.С.
Қарағанды қаласы, «Алмагүл» б/б КМҚК

АУТИСТИКАЛЫҚ ДАМУ СПЕКТРІ БАР БАЛАЛАРМЕН ПЕДАГОГТАРДЫҢ ЖҰМЫС ЖАСАУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Соңғы жылдары балалар аутизмі туралы өте көп айтылып жүр. Дегенмен, кейде тәрбиешілер мен ата-аналарға ғылыми терминдер мен түсіндірмелерді түсіну қиынға соғады. Оларға көмектесу үшін біз ата-аналарға ғана емес, сонымен қатар осындай балалармен жұмыс жасайтын мамандарға, әлеуметтік қызметкерлерге және психологтарға қызығушылық тудыратын жұмыс тәжірибесін сипаттаймыз.

Аутизм – бұл ең алдымен баланың дамуындағы ауытқушылық, ол көбінесе 2 жастан басталады. Бұл жаста мұны байқау өте қиын, тіпті дәрігерлер де мұндай ауытқушылыққа кейінірек назар аударады, бала 3-тен 5 жасқа қараған шағында. Аутизм (грекше. autos – өзім) – бұл сыртқы әлемнен тұйық ішкі және белсенді алшақтықтың басым болуымен

сипатталатын көңіл -күй. Мұндай балаларда сөйлеу және есту қабілеттері бұзылмайды, яғни баланың қарым-қатынасқа қажетінің бәрі жақсы дамиды. Бірақ дәл осы қарым-қатынастың қажеттілігі (басқа балаларға деген құштарлық) дамудың аутистикалық спектрі бар балаларда болмайды немесе ол жасырын. Аутизм кезінде бала онымен әңгіме қозғау, достасу әрекеттерін мүлде елемейді немесе қарым-қатынас жасау қажеттілігі туындаған жағдайлардан аулақ болады. Аутистің мінез-құлығын болжау мүмкін емес. Бұл баланы түсіну әркезде қиын болады, өйткені бұл балаларда өткір тактильді немесе сенсорлық сезімталдық болады, мысалы өткір және түсініксіз дыбыстар қатты ашуды немесе агрессияны тудыруы мүмкін. Ол, мысалы, кәдімгі сабын көпіршіктеріне кері реакция көрсетуі немесе кәмпит орамының, немесе қағаз қыстырғышты ұнатуы мүмкін. Пішінді сезіну үшін, заттарды жиі ұстайды, оларды өзіне жақын ұстап, мұқият тексереді. Аутист балалар әдетте диалогқа қатыспайды, олар өздері туралы үшінші жақта айтады, мысалы: «Ваня ұйықтағысы келеді (немесе жаяу жүргісі келеді)».

Сөйлеу бірізді, эмоциясыз, эхолалиямен (көбінесе әңгімелесушінің сөзін қайталайды), қимылдары стереотипті. Бала ешқандай тілек білдірмейді. Сағаттар бойы, бір күн бойы отырған қалпында отыра береді, көзін бір нүктеге қадап алып, ең қарабайыр қимылдар жасап отырады: орындықта тербеліп отырады, саусағын сорып, киімін умаждау, саусақтарымен басын ұрғылап, денесін үнемі ұстап отырады.

Осы аурудың негізгі белгілерін қорытындылау:

- ✓ бала басқа балалармен қатынасқа түспейді;
- ✓ оның бет әлпетінен көпке дейін ешқандай эмоция білінбейді;
- ✓ оған қаратып айтылған сөзге жауап бермейді;
- ✓ ол атын атаса қарамайды, сұрақтарға жауап бермейді;
- ✓ оны ештеңемен қызықтыра алмайсыз;
- ✓ жалпы қимылында, іс –әрекетінде асықпаушылық байқалады;
- ✓ бала өзімен-өзі отырады;
- ✓ ол тамақ та сұрамайды;
- ✓ далаға шығуды да қаламайды.

Осы мәселелерді шешіп, жұмыс істеуге тура келеді; балалармен тіл табысуға, ойынға, балалардың қызығушылықтарын танытуға деген ұмтылыстарын дамыту керек. Ата-аналардың ең көп шағымы баласының еш нәрсеге қызығушылығы жоқтығы және де ойын ойнаса басқаша ойнауы.

Бір күні ананың бір оқиғасын оқыған болатынмын, ол мені қатты қызықтырды: «Жолдасым екеуімізді баламыздың жеке бөлініп ойнауы үрейлендірді. Бір жасына толғанша өзінің сүйікті ойыншығымен ойнайтын, үлкен құламайтын ақжелкен ойыншығымен ойнап жата беретін, аяқтарымен тепкіленіп, әр-түрлі дауыстарға қызығып тындап жата беретін, баламыздың қылықтарына қызығып қарайтынбыз. Уақыт өте келе ол ойыншық сынып қалды және де дәл сондай ойыншық таба алмадық. Ұлымыз қатты күйзелді басқа ойыншықтармен ойнағысы келмеді. Бірде ойнап жүріп жерден қағаз тауып алып ұсақ- ұсақ қып жыртып бастады.

Жыртылған қағаздардың дыбысын естіп тынышталатын болды. Басқа ойыншықтар мүлдем қызықтырмады, кереуетінен лақтыратын немесе мүлдем ойыншықтармен ойнамайтын. Бәрінен де далада серуендегенді қатты ұнататын. Ол далада жан-жағына тамсана қарап қызығып көп жүретін. Біздің үйдің артында поезд жолы болатын үш жыл бойы бізді сол жаққа барайықшы деп қолымыздан тартатын, поездың жолына қараған қатты ұнайтын. Ойыншықтар әлі де оны қызықтырмайды. Біз оның санамалы таяқшаны тізіп ойнайтынын байқадық, ойнап жатып гүлдеп бір жанынан екінші жағына аунап жататын, егерде біз ойынға қосылсақ еңсесі түсіп ойнағысы келмейтін. Осы кезде біз пойыз жолы екенін түсінген болатынбыз! Дереву түрде ұлымызға пойыз жолын алып бердік. Оның қалай қуанғанын көрсеңіздерғой! Ең бастысы ол бізбен бірге ойнауға қарсы болмады, біз оған бөлшектерді беріп бірге құрастырып ойнадық, кейін ол өзі мәз болып жалғыз құрастыра бастады. Ол үшін санамалы таяқтар жоқ сияқты болды. Біз баламыздың қалауын

түсінгенімізге қатты қуанышта болдық. Оған енді басқа да ойыншықтар ұнайтын болды және де әпкелерімен де ойнайтын болды».

Бұл оқиғадан ата-анасы баланың қалауын түсініп баланы қызықтыра білгенін көрдіңіздер. Кішкентай аутист баланың - ойында бір мысал «пойыз» болады, тәрбиешінің міндеті соны табу. Бұл оқиға менің жұмысыма көмегін тигізді.

Кейбір аутист балалардың спекторы өте ауыр түрде болады: оларға бір нәрсені істеу, олардың көбісінің тілі дамымайды, бір жерге қарап тыңдай алмайды. Бұл балалармен сахналық ойын ойнай алмайсың. Сондықтан да бұл балалармен басқа ойын түрлерін ойнап дамыту керек. Мысалы: бірдей түстерді табу, мозайка, әр түрлі формаларды тізу және т.б. Және де оңай түрде ойнау керек. Бірақ абайлап баланың қызығушылығын арттыра отырып ойнаған дұрыс. Мысалы егерде бала басынан сипағанды өзі қаламаса оған ұнамаса оны істемеген дұрыс мүмкін ол жай ғана тәтті печенье мен кәмпиттерді (ата-аналардың рұқсатымен) ұнататын шығар. Мен әрқашанда балаларымды мақтап отырамын: «Жақсы!», «Өте керемет шыққан!» т.б.

Бала міндетті түрде сізді тыңдап, айтқан тапсырманызды орындауға талпынатын болады. Сізбен бірге жұмыс істей келе баланы дамытып қызығушылығын арттыра түсесіз. Өсе келе бала басқаша болады. Сол себепті «кішкентай ханзада» бұл әлемнен шектеледі, ол өзінің құрдастары қызығып ойнайтын ойынды қызық көрмейді. Қиын жағдайда тіпті жанындағы адамды көрмейтін болады. Бірақ - бұл берілетін себеп емес. Әрине, біз ойнап қана қоймаймыз және де бағдарлама бойынша балалармен жұмыс жасайтын біздің өз режиміміз бар. Топта біз ойнаймыз, сабақ оқимыз, қоршаған ортамен танысамыз, тамақтанамыз, серуендейміз, өз-өзімізге қызмет жасауды үйренеміз. Бұлар бізге қажетті дүниелер. Бірақ та ойын ойнау арқылы баланың енесін көтереміз. Пазлдар, сурет салу, табиғи материалдармен жұмыс - мен ешқашанда балаға мына ойынды ойна деп шарт қоймаймын. Бұл баланың өзінің қалауы жаңағы «пойыз» сияқты, өзіне ұнайтын ойынын таңдауы керек. Кейбереулері топ болып пазлдарды құрастырады, сурет салады. Даниил жерге жайлы отырып ойнап отыр мен оған дауыс көтеріп бұйырмаймын міне жаңағы «пойыз» теориясы дәлелденді. Дания кезінде өз-өзімен басқа жақта жүретін, қаламдарды шашып, ішінен сөздерді сөйлейтін. Ол сыртымыздан бақылып қарап жүретін. Уақыт өте келе мен оған бізбен ойнауды ұсынған болатыным бірақ та ешқандай жауап болмады. Бір күні маған келіп: «Сәлеметсіз бе! Келіңіз «Дельфин» ойынын ойнайық деді». Таңғалдырды, ол өзінің нақты ойын айтып қандай ойын ойнағысы келетінін түсіндіре білді. Келесіде ол пазл құрастырғысы келді! Әрине өзіне ұнағанды жасады! Бұл дегеніміз ол жай ғана сырттан бақылай келе ол біздің қандай ойын ойнағанымызды, не істегенімізді көрді деген сөз, сондықтан да оларға мейріммен қарай білу керек.

Ынталандыру жүйесі. Әр бала үшін өз нұсқасы бар, бірақ әрдайым қолдайтын сөздер оларға – эмоционалды заряд. Осы принциптердің барлығы аутизм спектрі бар балалардың дамуына негіз болады. Олардың арасында дарынды, тіпті керемет балалар бар. Бейімділікті дер кезінде анықтап, баланы белгілі бір бағытта дамыту маңызды. Барлық балалар сияқты аутизммен ауыратын балалардың сүйіспеншілігі мен махаббатын көруге болады, оған қамқорлық жасайтын адамдар бар екенін сездірген жөн, дегенмен бұл сезімдерді білдіру тәсілі әдеттегіден өзгеше.

Мен өзімнің тәрбиеленушілерімнің реакциясын сезінемін, көріп отырамын, олар қалай «жібиді» және маған сене бастайды, осы жерде мен бұл топқа осыдан екі жыл бұрын келгенде педагогтың айтқан сөзі есіме түсіп отыр: «Ерекше дамуы бар балалар тобы, балаларға қарап таңғалғанымды жасырмаймын, сонда осы топтың педагогы маған, сіз әлі осы балаларды жақсы көріп олар кеткенде қимай қаласыз деп еді, шынында мен екі жыл ішінде қай балалаға қандай көзқараспен қарауды үйрендім, қазір оларды танып білдім және де оларға деген қимастық сезімім бар» әрі қарай жұмыс істейтін нәрсе бар, рақмет балалар!

Әдебиет:

1. Аршатская О.С. Жаңа дамып келе жатқан аутист балаға психологиялық көмек // Дефектология. 2005. № 2.
2. Иванова Н.Н. Аутизмді қалай білуге болады? // Дефектология. 2002. № 2.
3. Красноперова М.Г. Аутизмнің себептері // «Психиатрия». 2004. № 1.
4. Манелис Н.Г. Ерте жастағы аутизм. Психологиялық нейробиологиялық механизмдер // Денсаулық мектебі. 1999. № 2.

Армия С.К., Кенжегулова М.Р.

Қарағанды қаласы, «Балапан» б/б КМҚК

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАҒЫ МӘСЕЛЕЛІК ОҚЫТУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ

Біз білім беру жүйесіне қойылатын талаптардың қарқынды өзгеру кезеңінде өмір сүріп жатырмыз. Осыған байланысты балабақша педагогтарының күш-жігері мектеп жасына дейінгі баланың мақсат қоюы және іс-әрекетті ынталандыру дербестігін дамытуға, оны жүзеге асырудың жолдары мен тәсілдерін табуға, өзін-өзі бақылау мен өзін-өзі бағалауға, нәтиже алу қабілетіне бағытталуы керек. Қазіргі өмір әртүрлі және қайшылықты болып табылады. Баланы қиындықтарға қалай төтеп беруге және оларды жеңуге қалай үйретуге болады деген сауалдар қазіргі таңда өмір ағымына қарай өзекті болып отыр. Ендеше осы сұрақтың жауабына бүгін біздің қарастырып отырған мәселеміздің тақырыбы жауап бермек. [1, б.8].

Мәселелік оқытудың негізін қалаушы Джон Дьюи, американдық философ, психолог және педагог (1859-1952жж.). Ол бала материалды тек сезім мүшелерін тыңдап немесе қабылдап қана қоймай, оның білімге деген қажеттіліктерін қанағаттандыра отырып, оның оқуының белсенді субъектісі бола отырып игереді деп есептеді.

Мәселелік оқытуда қазіргі білімге қойылатын талаптар көрсетілген (Дьюи бойынша):

- баланың өз білімін игеруі, осылайша білімнің жеке ғылыми саласының логикасы мен белгілі бір тұлғаны тану процесінің логикасы арасындағы қайшылықты жою;
- білім берудің субъективтілігі;
- баланың қызығушылығы мен бейімділігін, оның құндылық бағдарларын ескеру.

Балабақшадағы мәселелік оқытудың мәні-тәрбиеші танымдық тапсырманы, жағдайды жасайды және балаларға бұрын алған білімі мен дағдыларын қолдана отырып, оны шешудің құралдарын табуға мүмкіндік береді.

Балабақшадағы мәселелік оқыту-бұл педагогтың басшылығымен мәселелерді, міндеттерді, жағдайларды және оларды шешуде балалардың белсенді дербес іс-әрекетін құруды көздейтін тәрбиеленушілермен өзара әрекеттесуді ұйымдастыру.

Мәселелік оқыту балалардың ойларын белсендіреді, оған сын береді, таным процесінде дербестікке үйренеді. Мәселелік жағдайды педагог белгілі бір әдістерді, тәсілдер мен құралдарды қолдана отырып жасайды.

Әрбір жаңа білім балаға белгілі объектінің аз белгілі жақтарын ашады, сұрақ, болжам тудырады.

Психикалық процестерді дамыту үшін балалардың танымдық белсенділігін қалай ұйымдастыруға болады? (сезім, қабылдау, есте сақтау, қиял, ойлау және сөйлеуді дамыту).

Бала туылғаннан бастап, ол оны қоршаған әлемнің ашушысы, зерттеушісі екені белгілі. Ол үшін бәрі таңсық, бәрі жаңалық... Балаларда қоршаған әлемді таныған сайын мың сұрақ туындайды. Алайда мектеп жасына дейінгі бала өзін қызықтыратын барлық сұрақтарға өздігімен жауап таба алмайтыны мәлім. Бұл жағдайда оларға көмекке келетін бұл мектепке дейінгі ұйым педагогтары-тәрбиешілер болып табылады. [2, б.12].

Біздің мектепке дейінгі ұйымымызда оқытудың түсіндірме-иллюстрациялық әдісімен қатар мәселелік оқыту технологиясының әдістері (логикалық ойлауды дамытатын мәселелер,

мәселелік жағдайларды модельдеу, эксперимент, тәжірибелік-зерттеу қызметі) қолданылады. Мәселелік оқыту технологиясы-бұл ойынға, практикалық іс-әрекетке, сөз арқылы жұмыс істеуге, өнер туындыларына, техникалық құрылғыларға қатысу. Мәселелік оқыту технологиялары оқу процесінің барлық кезеңдерінде құрылуы мүмкін: түсіндіру, бекіту, бақылау кезінде. Тәрбиеші мәселелік жағдайларды өмір мен денсаулық қауіпсіздігі туралы әңгімелерде, қарапайым математикалық түсініктерберуде, сыртқы әлеммен танысуда, ойын іс-әрекетінде қолданады.

Мәселелік оқыту дегеніміз тәрбиешінің басшылығымен мәселелік жағдайларды құру және балалардың оларды шешудегі белсенді әрекеті, нәтижесінде білім, дағды, қабілет және ақыл-ой қабілеттерін шығармашылық игеру жүреді. Алайда, мұндай көзқарас фрагменттік сипатта болады. Алынған білімді, дағдыларды шоғырландыру үшін біз балаға эмоционалды әсер ету негізінде бағдарламаның бір бөлігінің басқалармен қарым-қатынасы әр түрлі іс-әрекеттерді үйлестіре отырып жүзеге асырылатын интеграцияланған сабақтарды кеңінен қолданамыз.

Мәселелік тапсырманы белгілеу және оны шешу процесі тәрбиеші мен балалардың бірлескен іс-әрекетінде жүреді. Тәрбиеші тәрбиеленушілерді бірлескен ақыл-ой ізденісіне баулиды, оларға нұсқаулар, түсіндірмелер, сұрақтар түрінде көмек көрсетеді. Танымдық іс-әрекет әңгімемен бірге жүреді. Тәрбиеші балаларды байқау, бұрын алған білімдерін салыстыру, жеке фактілерді салыстыру, содан кейін ойлау арқылы қорытындыға келуге шақыратын сұрақтар қояды. Балалар өз ойларын, күмәндарын еркін айтады, жолдастарының жауаптарын бақылайды, келіседі немесе дауласады.

Мәселелік оқытудың негізі-балаларға ұсынылатын сұрақтар мен тапсырмалар.

Мәселелік оқыту кезінде білім мен іс-әрекет әдістері балаларға дайын түрде ұсынылмайтынын, ережелер мен нұсқаулықтар ұсынылмайтынын атап өткен жөн. Материал берілмейді, бірақ іздеу нысаны ретінде орнатылады. Оқытудың барлық мәні мектеп жасына дейінгі баланың іздеу қызметін ынталандыру болып табылады.

Балаларды салыстыруға, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды анықтауға шақыратын сұрақтар жиі қолданылады. Бұл табиғи нәрсе: адам әлемдегі барлық нәрсені салыстыру арқылы біледі. Салыстырудың арқасында бала қоршаған табиғатты жақсы біледі, тақырыпта жаңа қасиеттерді бөліп көрсетеді, бұл қарапайым, таныс болып көрінген нәрсеге жаңа көзқараспен қарауға мүмкіндік береді.

Салыстыру сұрақтары балалар алдымен айырмашылықтың белгілерін, содан кейін ұқсастықтарды дәйекті түрде көрсететін етіп қояды.

Мәселелік тапсырмалардың ішінде тәжірибе мен жаңадан алынған білім арасындағы қайшылықты ашуға итермелейтіндер ерекше орын алады. Ол үшін балалар өздерінің бұрынғы идеяларын қайта қарап, оларды жаңа жолмен қалпына келтіруі керек.

Аталған оқыту технологиясы балалардың ойлау қабілетін белсендіреді, олар қиял жоспарында жауап іздеуге итермелейді.

Біз «Балапан» бөбекжайы тәрбиешілері мектеп жасына дейінгі балаларды мәселелік оқыту бойынша іс-әрекеттің технологиялық картасын әзірлеп, сол бойынша оқу-тәрбие жұмысын жүйелі атқарудамыз.

1 - кезеңде - мәселені қою-тәрбиешінің негізгі мақсаты-балаларға ұсынылған мәселелік жағдайды түсінуге көмектесу.

2 - кезеңде-білімді өзектендіру-мәселені шешудің келесі кезеңі үшін негіз болатын қажетті білімді өзектендіру.

3 – кезеңнің мақсаты алдымен болжамдарды ұсыну, содан кейін іздеу кезеңдерін бөлу және оларды жоспарлау процесіне тарту болып табылады.

4 кезеңде - шешімді тексеру - негізгі мақсат-шешімді тексеру қызметін ұйымдастыру және дұрыс шешім қабылдауға көмектесу. Тексеруді әртүрлі қызмет түрлері арқылы жүргізуге болады. Мысалы, «таным» білім беру саласында «табиғат әлемін тану». Сондықтан бұл кезеңді тәжірибелік-зерттеу қызметін ұйымдастыру үшін ең оңтайлы деп атауға болады.

5-кезең –«білім жүйесіне кіріспе» жаңа білімді және алынған білімді практикада қолдану жөніндегі іс-әрекетті ұйымдастыруға, оларды беруге бағытталған.

Осыларға сүйене отырып, тәрбиеші оқу процесін баланың өзі жаңа білімнің ашушысы болатындай етіп ұйымдастырады.

балалармен бірлескен іс-шаралар мен сабақтарға арналған негізгі және шығармашылық құралдарды әзірлеу және дайындау;

- тәрбиешілердің мәселелік оқыту технологиясы негізінде тікелей білім беру қызметін әзірлеу және апробациялау;

- балабақшада мәселелік оқыту орталығын, топтарда ашу бұрыштарын құру және жабдықтау;

- балабақша тәрбиешілерінің жұмыс тәжірибесіне мәселелік оқыту технологиясын енгізу.

Сонымен жоғарыда айтылғандарды қорытындылай келе, мектепке дейінгі ұйымдардағы қазіргі таңдағы ұтымды, тиімді педагогикалық технологиялардың бірі осы мәселелік оқыту технологиясы екеніне көзіміз жетеді. Ендеше қазіргі заман ағымына сай өскелен ұрпақ тәрбиелегіміз келсе, заманға бейімделіп әзірленген осы педагогикалық инновациялық технологияларды оқу-тәрбие процесінде жүйелі ұтымды қолданатын болсақ, жұмысымызда да жақсы нәтижелерге қол жеткізетінімізге сенімдіміз.

Әдебиет:

1. Козлова С.А., Куликова Т.А. Дошкольная педагогика: Учеб. Пособие для студ. Пед. учеб. заведений. – 4-е изд., стер. – М.: Издательский центр «Академия», 2002. – 416с.
Лобанова Е.А. Дошкольная педагогика: учебно-методическое пособие/Е.А.Л

Артемьева Н.А., Чолакиди-Балакирева Т.И.
КГКП я/с «Алмагүл», город Караганда

ИНДИВИДУАЛЬНЫЕ ЛОГОПЕДИЧЕСКИЕ ТЕТРАДИ КАК СРЕДСТВО ЭФФЕКТИВНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА ЛОГОПЕДА И РОДИТЕЛЕЙ

Дошкольное воспитание и обучения – первая ступень в непрерывной системе образования Республики Казахстан. Обновление его содержания способствует повышению качества образовательной услуги дошкольными организациями как общеобразовательного так и коррекционного типа[1]. В призме сложившейся мировой ситуации, на первый план выходит выбор методов обучения и коррекции, которые будут осуществляться не только по классической системе педагог-ребенок в контактных занятиях, но и возможность онлайн занятий, интерактивных технологий, а также активное привлечение родителей в процесс образования своего ребенка. Эффективность коррекционно-развивающей работы, правильная речь ребенка на сегодняшний день напрямую зависит от совместной деятельности логопеда и родителей. Слаженная совместная работа способствует скорейшему преодолению речевых нарушений у дошкольников с речевыми нарушениями, а также позволяет родителям отследить положительную динамику развития и коррекции речи своих детей[2].

Но современных родителей все чаще удивляет, что логопед дает домашние задания, просит каждую пятницу брать тетрадь домой и всё выполнять.

Зачем?

Ведь ребенок уже попал в логопедическую группу, значит, все проблемы с речью у него будут решены специалистами автоматически.

И так логопед занимается с детьми несколько раз в неделю, а ещё воспитатели отрабатывают речевые умения и навыки в группе. Они и научат его правильно говорить, подготовят к школе.

Семья и детский сад должны работать вместе, ведь даже самый хороший логопед не справится с нарушением речи, тем более с тяжёлым, в одиночку.

Только при совместной и систематической работе логопеда и родителей ребенок научится пользоваться поставленным звуком в самостоятельной речи, перестанет делать грамматические ошибки и будет радовать родителей и окружающих красивой речью.

Для решения этих задач авторским коллективом детского сада «Алмагуль» Омар Бахыт Сарсенбаевной, Артемьевой Надеждой Александровной и Завгородней Татьяной Анатольевной были разработаны тетради для средней и старшей группы для детей с ОНР.

Данный методический комплект успешно прошел экспертную проверку и на сегодняшний день рекомендован Министерством образования и науки Республики Казахстан, публикуется издательским домом «Келешек – 2030».

В основу рабочих тетрадей положены дидактические принципы: переход от простого к сложному, системность и концентричность, а также всестороннее развитие личности, сознательность и активность воспитанника, учет возрастных особенностей и доступность материала[2].

В данных тетрадях представлен сборник авторских и традиционных заданий и игр, предусматривающих успешную компенсацию психоречевой недостаточности у детей с общим недоразвитием речи в средней и старшей группах детского сада[3].

Эти игры помогают развить подвижность артикуляционных органов, мимическую мускулатуру, сформировать правильное речевое дыхание, фонематическое восприятие, внимание, память, мышление, зрительное восприятие и воображение, тонкую ручную моторику, лексико-грамматический строй речи, связную речь.

Задания в рабочих тетрадях содержат материал, подобранный по 40 лексическим темам. Это и основные темы, такие как «Овощи», «Фрукты», «Одежда», «Обувь» «Времена года», «Дикие и домашние животные», а также темы, которые позволяют познакомить детей с традициями и обычаями родного края: «Моя Родина - Казахстан», «Казахская национальная одежда и обувь», «Традиции и обычаи казахского народа», «Юрта»[4].

Задания по каждой лексической теме подобраны структурно. Один рабочий лист соответствует одному домашнему заданию. Весь материал подобран с учетом предлагаемой лексической темы.

Первое задание – «Эрудит», содержит вопросы на закрепление у ребенка – логопата знаний по пройденной лексической теме. Родителям предлагается записать ответы ребенка[4].

Второе задание – комплекс артикуляционных упражнений.

Далее следует несколько заданий, направленных на коррекцию лексико-грамматического строя речи. В тетради для средней группы это образование множественного числа существительных, уменьшительно – ласкательной формы существительных, подбор слов – признаков, образование притяжательной формы существительных (рис 5)[3].

В тетради для старшей группы, на ряду с выше перечисленными упражнениями, детям предлагаются задания на согласование существительных с числительными, подбор родственных слов, слов антонимов и синонимов, образование относительных прилагательных и многое другое (рис 6)[4].

В тетради для средней группы особое место отводится дыхательным и мимическим гимнастике, так как именно в средней группе коррекция речевого дыхания и развитие мимической мускулатуры особо актуально.

В тетради для старшей группы подобраны игры и упражнения для развития связной речи, детям совместно с родителями предлагается составить описательные рассказы, закончить предложения, определить верность высказывания, объяснить значение слов.

Особое место отведено развитию тонкой моторики рук, так как речевое развитие напрямую зависит от степени развития ручной мускулатуры. В обеих тетрадах для каждой лексической темы подобраны разнообразные пальчиковые гимнастики и упражнения в стихотворной форме. Многие из них принадлежат казахстанским авторам таким как, К. Баянбаев «Юрта», М. Алимбаев «Все работы хороши», Е. Утетлеулов «Узоры весны», Е. Ерботин «Байконур» и многие другие. Что позволяет еще в детском саду познакомить ребенка с наследием казахстанских поэтов. [3].

Родителям совместно с детьми предлагается выполнить пальчиковые упражнения с применением подручных средств: круп, счетных палочек, карандашей, прищепок, массажеров су-джок и эспандеров, благодаря чему процесс обучения приобретает игровую форму.

Последнее задание в каждой лексической теме «Волшебный карандашик»- это цикл упражнений, содержащий разнообразные задания графического характера: лабиринты, штриховки, раскрашивание по цифрам, обводка предметов по точкам, дорисовывание недостающих деталей изображения.

Также эти задания направлены на формирование целостности восприятия (упражнение «Найди тень»), концентрированности внимания (нахождение овощей по контуру), развитию логического мышления («Четвертый лишний», «Определение последовательности»)[4].

Выполнение графомоторных упражнений позволяет закрепить навыки ориентировки на листе бумаги, приемы работы с карандашом.

В тетради предложены методические рекомендации, которые помогают родителям определить, в какое время лучше проводить занятия, чем и как следует заниматься с ребёнком, организовать совместную деятельность. Они предоставляют ребёнку возможность занять активную позицию, вступить в диалог с окружающим миром, найти ответы на многие вопросы с помощью взрослого. Выполняя с ребёнком предложенные задания, наблюдая, рассматривая, играя, взрослые развивают его речь, зрительное и слуховое внимание, память и мышление, что станет залогом успешного обучения ребёнка в школе.

Данный комплекс логопедических тетрадей для домашних заданий широко применяется педагогами дошкольных организаций. Анализ эффективности их использования показал повышение качества выполнения домашних заданий, наличие устойчивого интереса к домашним заданиям у детей и их родителей, а также повышения уровня педагогической просвещенности родителей детей с ООП.

Литература:

1. Типовая учебная программа дошкольного воспитания и обучения Республики Казахстан, Нур-Султан – 2020г.
2. Типовая учебная программа дошкольного воспитания и обучения детей с общим недоразвитием речи от 12 августа 2016 г.
3. Б.С. Омар, Н.А. Артемьева, Т.А. Завгородняя Логопедическая тетрадь для детей с общим недоразвитием речи. Средняя группа.- Кокшетау: Келешек – 2030, 2017.
4. Б.С. Омар, Н.А. Артемьева, Т.А. Завгородняя Логопедическая тетрадь для детей с общим недоразвитием речи. Старшая группа.- Кокшетау: Келешек – 2030, 2017.

Арыстанбаева Ж.С, Стогний О.А
КГКП я/с «Құлыншак», город Сатпаев

ВНЕДРЕНИЕ ЗДОРОВЬЕСБЕРЕГАЮЩИХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ ПРОЦЕСС ДОШКОЛЬНИКОВ (С 2 ДО 3 ЛЕТ)

В последние годы в педагогической практике появилось понятие «здоровьесберегающие образовательные технологии» - одна из актуальных проблем о

состоянии здоровья малышей. Одним из приоритетных направлений модернизации системы дошкольного образования является внедрение новых педагогических, информационных и здоровьесберегающих технологий обучения. В жизнь дошкольного учреждения, прочно входят такие фразы: «ЗОЖ», «физическая культура личности», «физкультурное образование» - а жизнедеятельность ребенка направлена на сохранение и укрепление его здоровья в различных видах деятельности, которое составляет неотъемлемую часть «здоровьесберегающих технологий». Здоровьесберегающие технологии реализуются в процессе профилактических мероприятий как единая система.

Использование здоровьесберегающих технологий в педагогическом процессе улучшает здоровье и психоэмоциональное настроение, физическую подготовленность малышей младшей группы, снижение заболеваемости и востребованности осознанного ведения ЗОЖ. Цель здоровьесберегающих технологий- обеспечение возможности сохранения здоровья малышей формирование необходимых знаний, умений и навыков по ЗОЖ, обучение использованию полученных знаний в повседневной жизни. В соответствии с типовой учебной программой дошкольного воспитания и обучения цель образовательной области «здоровье» – приобщение воспитанников к ЗОЖ, формирование интереса к физической культуре через игры и упражнения с применением здоровьесберегающих технологий. [1]

В работах Г. Д. Алимжановой, Р. Р. Амангельдиева, З. К. Дунаевой, С. А. Жампеисовой раскрыты различные аспекты теории и практики охраны здоровья воспитанников ЗОЖ. Ученые рассматривают проблемы здоровьесберегающих технологий, как процесс включающий комплекс специально организованных физкультурно-оздоровительных, образовательных, санитарно-гигиенических, лечебно-профилактических и другие мероприятий, объединяющий все направления деятельности дошкольной организации по сохранению и укреплению, формированию здоровья детей.

Организация и применение здоровьесберегающих технологий осуществляется с учетом возрастных особенностей, последовательности, доступности и индивидуализации (свободный доступ каждого ребенка к играм и игрушкам, материалам, оборудованию). Создание развивающей игровой среды для развития, сохранения и укрепления здоровья ребенка, направлена на ведение ЗОЖ, укрепления и формирования здоровья, обеспечения безопасности, успеху. [2]

Соблюдение правильной нагрузки на организм с учетом навыков, формирует ведение ЗОЖ.

Применение оздоровительных сил природы существенно способствует достижению цели здоровьесберегающих образовательных технологий.

Прогулка на свежем воздухе и принятие воздушных ванн успокаивает и благотворно влияют на нервную систему, улучшает дыхание и насыщение крови кислородом, повышает общий тонус организма, способствуют спокойному сну и поднятию аппетита. Время принятия воздушных ванн постепенно увеличивается, для малышей от 3 до 6 лет -18°С.

Сон на свежем воздухе в летний период закаливает, вызывает устойчивость организма ребенка против простудного заболевания. А также эффективен сон на балконе или веранде.

В ароматерапии лечение запахами, укрепляет природные силы организма, способствует пребыванию в приподнятом настроении, способствует лечению простудных заболеваний и снятию усталости. Эфирные масла, придают воздуху приятный запах, попадая в организм, улучшают функции наших органов. Распыление аромата в воздухе, купание в ванне с благовонием, составление компрессов, нанесение лекарств на кожу, снимает стресс и лечит молодой организм.[3]

С помощью песочной терапии у младших дошкольников процесс адаптации происходит на оптимальном уровне. Активно используется как один из методов, формирующий всестороннее развитие у ребенка творческих способностей, мышления, обогащение словарного запаса и психологического фактора здоровья ребенка. Занятие песочной терапией можно включать в образовательный процесс, одновременно с играми в песок. Во время игр в песке малыши раскрепощаются, чувствуют себя свободно, безопасно,

позитивно настроены. Обычно, младший ребенок до 2-3 лет, не владеет умениями создания разных конструкции, строит сказочные замки, фантазийные крепости из песка. В возрасте 2-3 лет, эти задачи для него достижимы, с легкостью справляются постройкой и конструированием на песочнице или специальном лотке с песком. [4]

Занятие песокатерапии

В ряде профилактики простудных заболеваний в детском саду применяется витаминотерапия. Недостаток витаминов и минералов восполняются с добавлением в питание детей пищевых продуктов, обогащенных микронутриентами.

Здоровьесберегающие технологии, внедряемые в дошкольных организациях, диктуют современные требования, направленные на всестороннее совершенствование и сохранения здоровья детей.

В Национальной организации здравоохранения одной из основных задач является воспитание ЗОЖ ребенка. Инициатива развития ЗОЖ в Казахстане свидетельствует о необходимости сохранения здоровья детей в дошкольных организациях.

Внедрение здоровьесберегающих технологий в работу детского сада диктуется необходимыми требованиями времени. В связи с этим объектом работы является охрана здоровья ребенка в дошкольном возрасте.

Литература:

1. Неменко Б. А., Оспанова г. К гигиене детей и подростков (учебник). - Алматы 2002.
2. Кучма В.Р. Гигиена детей и подростков. М., Медицина, 2004.
3. Кузнецова М.Н., Шищенко В.М., Петричук С.В., Ароматерапия в системе оздоровления дошкольников. Методическое пособие, 2004.
4. Федосеева, М. А. Занятия с детьми 3-7 лет по развитию эмоционально-коммуникативной и познавательной сфер средствами песочной терапии /2015.

Арыстанбекова А.Д.
Шахтинск қаласы, «Гүлдер» б/б КМҚК

БАЛАНЫҢ МЕКТЕПКЕ СӘТТІ БЕЙІМДЕЛУ МІНДЕТТЕРІН ШЕШУДЕГІ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ЖӘНЕ МЕКТЕП АРАСЫНДАҒЫ САБАҚТАСТЫҚ

Мектепке дейінгі білім деген не?

Бұл термин бүкіл әлемде кең таралған, бірақ көп мұғалімдер үшін бұл әлі таныс емес. Біздің дәстүрлерімізге "мектепке дейінгі жастағы балалардың білімі" деген ұғым жақын.

Негізінен мектеп алды даярлық мектепке дейінгі балалар мекемелерінде, яғни балабақшаларда жүзеге асырылады. Алайда, бүгінде көптеген "ұйымдастырылмаған" балалар бар, өйткені біздің елімізде мектепке дейінгі білім беру міндетті емес және болашақ

бірінші сынып оқушыларының бастапқы мүмкіндіктерін теңестірудің тиімді әдісі ретінде ұсынылуы мүмкін.

Мектепке дейінгі мекемелер балаларды мектепке белгілі бірдайындықтан өткізетіні бәріне түсінікті, бірақ бұл дайындықтың бірыңғай ережелері болмағандықтан, бастауыш мектепке оқу және есептеу дағдылары бар балалар келеді, бірақ олардың 35-40%-ында ұсақ моторика дамымаған, 60% – ауызша сөйлеу бар. Бірінші сынып оқушыларының 70% - ында өз қызметін ұйымдастыру қабілеті қалыптаспаған. Сондықтан мұндай дайындықтың балама түрлеріне қажеттілік туындады.

Мектепалды білім берудің басты міндеті-балалардың мектепте оқуға деген ынтасын, оған деген эмоционалды дайындығын, өз бетінше де, басқалар мен бірге де әрекет ете білуін, білім құмарлықты, шығармашылық белсенділікті және әлемге бейімділікті, бастамашылдықты дамыту, түрлі білімді қалыптастыру.

Баланың балабақшадан мектепке ауысуы оның өміріндегі қиын кезең, балабақша мен мектеп арасындағы сабақтастықты ұйымдастыру қажет.

Мектепке дейінгі білім беру – бұл бүкіл білім беру жүйесінің негізі, өйткені дәл осы жерде баланың болашақ дамуының сипатын анықтайтын жеке тұлғаның негіздері қаланады.

Мектеп пен балабақша-білім беру жүйесіндегі екі аралас буын. Егер бала мектеп сабақтарына дайын болмаса, сыныпта ол ыңғайсыздықты сезінеді, өйткені мұнда оның әлеуметтік жағдайы өзгереді, бала ерекше режимге қосылады. Сондықтан мектептің және балаларды мектепте оқуға қажетті даярлауды қамтамасыз ететін кез-келген мектепке дейінгі мекеменің оқу-тәрбие жұмысында сабақтастық болуы керек.

Сабақтастық ұғымы кеңінен түсіндіріледі – әр жас кезеңі үшін жалпы және нақты мақсаттары бар баланы тәрбиелеу мен оқытудың үздіксіз процесіретінде, яғни. – бұлдамудың әр түрлі кезеңдері арасындағы байланыс, оның мәні жаңа күйге көшу кезінде тұтас немесе жеке сипаттамалардың белгілі бір элементтерін сақтаудан тұрады. Қазіргі уақытта білім беру ортасының сабақтастығы мен тұтастығын сақтау қажеттілігі Қазақстандағы білім беруді дамытудың маңызды басымдықтарының бірі болып табылатыны кездейсоқ емес.

Сабақтастықты балабақша позициясынан және мектеп позициясынан талдайық.

Мектеп позициясынан сабақтастық-бұл баланың алған білімі, дағдылары мен дағдыларына сүйену, өткен білімін неғұрлым жоғары деңгейде түсіну. Мектептегі жұмысты ұйымдастыру баланың дамуының мектепке дейінгі тұжырымдамалық және операциялық деңгейін ескере отырып жүргізілуі керек.

Балабақша тұрғысынан сабақтастық-бұл мектептің талаптарына бағдарлау, мектепте одан әрі оқу үшін қажет білім, білік және дағдыларды қалыптастыру.

Сабақтастық білімнің біртіндеп дамуы мен тереңдеуін, ақыл-ой қызметіне қойылатын талаптардың күрделенуін, қалыптасуын қамтамасыз етеді.

Балабақша мен мектеп арасындағы байланыстардың сабақтастығын жүзеге асыру туралы көптеген зерттеулер келесі параметрлерді бөлуге мүмкіндік береді:

1. Оқыту мен тәрбиелеу мазмұнындағы сабақтастық.
2. Білім беру жұмысының нысандары мен әдістеріндегі сабақтастық.
3. Педагогикалық талаптар мен тәрбие шарттарының сабақтастығы балалар.

Балаларды мектепке дайындау деген не? Ол болжайды:

- 1) мектеп жасына дейінгі балалардың жалпы жан-жақты дамуының жоғары деңгейін қамтамасыз ететін балабақшадағы тәрбие жұмысын ұйымдастыру;
- 2) балаларды бастауыш мектепте оқу параметрлерін меңгеруге арнайы даярлау. Мектепке жалпы дайындық баланың физикалық, ақыл-ой, адамгершілік және эстетикалық даму деңгейіне жетуінен көрінеді, бұл оның мектепте оқытудың жаңа жағдайларына белсенді енуіне және оқу материалын саналы түрде игеруге қажетті негіз жасайды.

Мектепке арнайы дайындық жалпы дайындықтың маңызды қосымшасы болып табылады. Бұл баланың математика және орыс тілі сияқты бір қатар оқу пәндерін оқуға

қажетті арнайы білімі, дағдылары мен дағдыларының болуымен анықталады. Жалпы дайындық арнайы дайындықтан гөрі маңызды.

Бұл қандай бағыттар?

1. Мектепке дейінгі және бастауыш мектеп деңгейлеріндегі мақсаттарды үйлестіру.
2. Бастауыш мектеп пен балабақшадағы білім мазмұнын байыту.
3. Мектепке дейінгі мекемеде және бастауыш мектепте оқытуды ұйымдастыру нысандары мен әдістерін жетілдіру.

Жоғарыда аталған барлық бағыттар арқылы анық байқалады:

- әдістемелік жұмыс;
- балалармен жұмыс;
- ата-аналармен жұмыс.

Әдістемелік жұмыс оқу-тәрбие жұмысының әдістері мен нысандарын зерттеуді қамтиды:

- 1) мектепке дейінгі білім беру мекемесіне ашық сабақтарға және бастауыш сынып сабақтарына өзара қатысу;
- 2) мектепке дейінгі білім беру мекемесіне жұмыс істейтін тәрбиешілердің, педагог-психологтың, логопед-мұғалімнің түлектер бойынша ұсыныстары;
- 3) мектепке дейінгі білім беру мекемесі мен мектептің психологтарын зерттеу негізінде балалардың мектепке психологиялық дайындығын талдау;
- 4) мектепке дейінгі білім беру мекемесі тәрбиешілерінің психологиялық-педагогикалық консилиумға қатысуы мектеп базасында;
- 5) мектепке дейінгі білім беру мекемесі базасында бірлескен педагогикалық кеңестерге, семинар-практикумдарға қатысу;
- 6) тәрбиешілер мен бастауыш сынып мұғалімдерінің бірлескен шығармашылық.

Балалармен жұмыс мыналардан тұрады:

- мектепке дейінгі үлкен жастағы балалардың мектепке экскурсияларын ұйымдастыру;
- балалар жұмыстарының, вернисаждардың көрмелерін ұйымдастыру;
- мектепке дейінгі білім беру мекемесінің бұрынғы түлектері қойған театрландырылған қойылымдарға бару;
- бірлескен экологиялық-валеологиялық жорықтар;
- "мектепте" оқуын жалғастыратын түлектер туралы мәліметтер жинау

Ата-аналармен жұмыс мыналарды қамтиды:

- бастауыш мектеп мұғалімдерінің мектеп жасына дейінгі ересек тәрбиеленушілердің ата-аналарымен Ата-аналар жиналыстарында кездесуі;
- болашақ бірінші сынып оқушыларының ата-аналарына "болашақ оқушыны өсіреміз" мәселесі бойынша сауалнама жүргізуі;
- мектепке дейінгі ересек жастағы тәрбиеленушілердің ата-аналары үшін балаларды мектепке дайындау мәселелері бойынша "педагогикалық қонақжай" жұмысын ұйымдастыру;
- Ашық есік күнін ұйымдастыру.

"Мектеп жасына дейінгі балалар" педагогтері мен І сатыдағы мектеп мұғалімдері жалпы тапсырмамен, жұмыстың жалпы логикасымен, балалардың мүмкіндіктері туралы жалпы түсініктермен біріктірілген.

Қорытындылай келе, сабақтастықты жүзеге асырудың сәттілігі балалардың психологиялық және физиологиялық ерекшеліктері мен мүмкіндіктеріне сәйкес келетін педагогикалық сауатты білім беру ортасы құратын бірқатар факторлармен анықталады деп айтқым келеді.

Әдебиет:

1. «Балабақша тәрбиелеу және оқыту» №11, 2017,
2. «Балабақша меңгерушісі және әдіскері» №2-3 2018, Мектепке дейінгі тәрбие №4, [42] 2017

Арыстанова А., Досжанова К.М.
 Жезқазған қаласы, «№ 13 ЖББМ» КММ жанындағы «Күншуақ» шағын орталығы

БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ ЖАҢАРҒАН ЖАҒДАЙДА ШАҒЫН ОРТАЛЫҚТАРДАҒЫ БІЛІМ БЕРУ ҮРДСІН ҰЙЫМДАСТЫРУ

Қоғамыздағы саяси және экономикалық өзгерістер қоғам өміріндегі барлық саланы түбегейлі өзгертті, әсіресе білім беру жүйесінің алғашқы баспалдағы болып табылар мектепке дейінгі білім мен тәрбие беруге әсерін тигізеді. Қазақстан Республикасының президенті Н.Ә Назарбаевтың Қазақстан халқына жолдауында «Біз бүкіл әлемдік стандарттар деңгейінде сапалы білім беру қызметін жолға қоюға тиіспіз» деген болатын.

Мектепке дейінгі оқытуды ұйымдастырудың алғашқы міндеттері, ең алдымен баланың денсаулығын нығайту мен қорғау, Қазақстан Республикасында білім берудің 2015-2050 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасының мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес баланы тұлғалық дамыту және оған қолайлы жағдай жасау болып табылады.

Біздің басты мақсатымыз өз отбасын және өзінің Отанын көп ұлттық Қазақстанды сүйетін, шығармашыл тұлғалы бала тәрбиелеу. Баланың түрлі іс әрекеттері мен ойындары үшін ішкі жан дүниесін жетілдіре түсу жаттығулар мен оның айналасындағы тіршілікпен табиғатты бақылау қабілетін дамытуға арналған материал таба білу деген сөз. Ол материалдардың баланың миы мен жүрегіне жетерліктей, денсаулығын нығайтарлық ықпалы болуы тиіс.

Көруге және тыңдау құқығына жаңа үйреніп келе жатқан бала үшін топтың кеңістігі мүмкіншілікке толы болуы тиіс.

Топтың оқу кеңістігі бірнеше аймақтарға бөлінеді, мұндай аймақтар белсенділік орталықтары деп аталады. «Зерек» бағдарламасының аймақтары. Яғни бұрыштары:

1. Қазақ ұлттық бұйымдар бұрышы.
2. Табиғат бұрышы.
3. Шаштараз бұрышы.
4. Асхана бұрышы
5. Кітапхана бұрышы
6. Дәрігер, дәріхана бұрышы.
7. Дүкен
8. Театр және бала бұрыштары жұмыс істеуде.

Қазақ ұлттық бұйымдар бұрышы.

Мақсаты: Қазақстан ұлттық бұйымдары, ондағы ою өрнектер жайлы күнделікті ойын барысында пайдалана отырып білімдерді кеңейту. Ұлттық ойындардың түрлерімен таныстырып, әдептілікке, ұқыптылыққа тәрбиелеу.

Ойналатын ойын түрлері; «Бесікке салу», «Тұсау кесер», «Арқан тартыс», «Ханталапай» т.б.

Табиғат бұрышы.

Мақсаты: Балаларға тірі және өлі табиғат жайлы мағлұмат бере отырып, табиғатты аялауға, оны қорғап, күтуге үйрету. Қоршаған ортаны ластамауға, әдемілік, тазалық жайлы ой пікірлерін қалыптастыру.

Ойналатын ойын түрлері; «Табиғат әлеміне саяхат», «Гүл өсіруші» т.б.

Ауланы тазарту, ағаштар мен түрлігүлдер өсіру, күтіп-баптау.

Шаштараз бұрышы.

Мақсаты: Шаштараз туралы түсінік беру. Шаштараз шеберлерімен таныстырып, оларға керекті құрал жабдықтарды, атқаратын еңбегінің мәнін түсіндіру. Әдемілікке, әсемпаздыққа, тазалыққа баулып, эстетикалық талғамын қалыптастыру. Сөздік қорын, ой-өрісін дамытып, еңбек сүйгіштікке тәрбиелеу.

Асхана бұрышы.

Мақсаты: Балаларға қарапайым ойын түрлері арқылы, күнделікті жеп жүрген тамақтарының қалай дайындалатыны, кімдер дайындайтыны жайлы мағлұмат беру. Ащы, тұщы, дәмді, тәтті тағам түрлерін ажыратып айту арқылы сөздік үйретіп, қонақжайлыққа, әдептілікке баулу.

Кітапхана бұрышы

Мақсаты: Балаларға кітапхана қызметкерлерге жайлы мағлұмат беріп, оның атқаратын қызметі, оқу-білімнің өміріндегі мәні жайлы қарапайы түсініктерін қалыптастыру. Білімге деген құштарлығын оятып, кітапты жырпауға, ұқыптылыққа тәрбиелеу, Ойынға деген қызығушылығын арттырып, сөздік қорын кеңейту.

Дәрігер, дәріхана бұрыштары.

Денсаулық-зор байлық деген ұғымды бойларына сіңіре отырып, тазалыққа, ұқыптылыққа баулу.

Дәрігердің қызметі мен таныстырып, оның адамға пайдасы жайлы үйрету. 2-3 рөлдік ойынды сюжеттей отырып сөздік қорын, тіл байлығын дамытып, қимыл қозғалысын келтіруге дағдыландыру. Еңбек сүйгіштікке баулу.

Бала және театр бұрышы.

Бұл бұрыштың ерекшелігі балалар өздеріне таныс ертегілерді сомдай отырып, ертегінің мағынасын жетік түсініп мәнерлеп айтуына көп септігін тигізеді. Кейіпкерлердің қимыл қозғалысын, дауыс ырғағын келтіреді. Аңдардың жүріс тұрысын, дыбыстауын үйренеді. Адам денесі қозғалуды тілейді. Адам неғұрлым жас болса, соғұрлым көп қозғалады. Дені сау бала бір минут тыныш отыра алмайды. Күні бойы шаршау білмей, ойнайды да жүгіреді.

Қозғалыс және ойын мектепке дейінгі негізгі әрекет, бала ағзасы үшін биологиялық қажеттілік. Қозғалыс әсіресе театрландыру әрекетінде көрінеді. Мысалы бала аюдың, түлкінің, көбелектің, қоянның немесе мысықтың әрекетін қалай келтіру керек екенін түсіндірудің қажеті жоқ. Бала көргенін, білетінін еске түсіріп, өзінің қиялымен елестету арқылы әдемі мысық сияқты арқасын күжірейтіп, еңбектеп жүріп, мияулайды. Мұндай ойын жағдайында бала өзін еркін және қысылып-қымтылмай, көңілді сезінеді.

Осындай қимыл-қозғалыс әрекетін ойын түрінде ұйымдастыру баланың:

А) негізгі қимыл турлерін өз бетінше шығармашылықпен орындауға;

Ә) қозғалысын үйлестіріп және ептілігін қалыптасуға;

Б) жасқаншақтықты жеңіп шығуға;

В) эмоционалдық тонусын көтеруге;

Г) қиялы мен фантазиясын дамытуға мүмкіндік туғызады.

Мектепке дейінгі ұйымға келген бала, білім беру үрдісіне, топтың күнделікті өміріне, оның жалпы жұмысына қосылып, өзіне лайық балабақшаның ахуалына енеді. Балабақша балаға білім беріп қоймай, оны тәрбиелеп, тұлғалық даму үрдісіне позитивті әсер етеді:

А) тұлғалық бейнесін-дене, эмоциялық әлеуметтік, ақыл ойын қалыптастыру;

Б) шығармашылық қиялын, әлеуметін дамыту, түрлі шығармашылық тәсілдермен өз сезімдерін, ойын айта білу іскерліктерін қалыптастыру;

В) мектепке оқуға жалпы психологиялық дайындығын қамтамасыз ету болып табылады.

Әдебиет:

1. С.А. Веретенникова Мектеп жасына дейінгі балаларды табиғатпен таныстыру Алматы, 1989
2. Н.Л. Татурова Мектепалды бағдарламасы Алматы, 2001
3. К. Б. Сейдалиев Тәрбие теориясы Алматы, 1986
4. Қ. Жарықбаев Қазақтың тәлім тәрбиесі Алматы, 1995

Асқарбаева С.Р.
Бұқар жырау ауданы Доскей ауылы, «Ақбота» б/б КҚМК

МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ МЕКЕМЕЛЕРДЕ СЕНСОРИКАЛЫҚ МӘДЕНИЕТТІ ПАЙДАЛАНУ

Тақырыптың негізгі басты мақсаты балалардың дамуына қолайлы ортамен қамтамасызету. Баланың емін – еркін жұмыс істеуіне кедергі жасамай, керісінше қолдау көрсету керек. Айналамызды танып қана қоймай, қажетті жағдайлары жасап отыру керек. Мектеп жасына дейінгі балалардың ең басты тұлғасы – ол орта болып саналады.

Орта бала үшін айналаны танып – білу нұсқасы болады. Ф.Фребель, М.Монтессори, С.Л.Новоселов, т.с.с атақты ғалымдардың айтуы бойынша, толыққанды сенсорлық дамуды қамтамасыз етуге сенсорлық тәрбие мектепке дейінгі тәрбие берудің негізгі бағыты екендігін айтқан. С.Л.Новоселованың пікірінше, мектепке дейінгі ұйымдарда дамытушы ортаның рөлі балалардың дербес шығармашылықтары, түрлі ойындарды ұйымдастыру үшін қажетті құрал – жабдықтар, іс-әрекетінің материалдық нысаналардың жүйесі. Оның басты бағыттарының бірі, балаларды әлеуметтендіру және оған сәйкес заттық дамытушы орта құру.

Сенсорлық даму дегеніміз бұл – айналамыздағы заттардың қалыптасуы және қабылдай білуі. Мектеп жасына дейінгі балаларда сенсорлық дамудың мәнін бағалау қиын. Сенсорлық даму – баланың ақыл – ойының дамуының іргетасын құрайды, балабақшада және мектепте оқытуда толыққанды ортаны қабылдайды. Қоршаған орта құбылыстары мен заттарын қабылдаудан тану басталады. Танудың қосымша баламасы – ойлау, есте сақтау, елестету, қабылдау негізінде құралады.

Сондықтан қалыпты ақыл-ойдың дамуы толыққанды қабылдауға сүйенусіз мүмкін емес. Баланы сенсорлық мәдениетпен таныстыру – сенсорлық тәрбиеленудің басты бағыты. М.Монтессоридің жұмыстарының арқасында мектепке дейінгі педагогикаға «Сенсорлық мәдениет» ұғымы енген болатын. Балабақшада сенсорлық мәдениетті қолданып дамыту үшін топтарда «Сенсорлық бұрыштың» болуы қажет. Сенсорлық бұрыш ол – тәрбие, оқу – білім беру үрдісінде қосымша ұйымдастырылған сабақтарында, жеке өзіндік ойындарда, балалардың экспериментальді әрекеттерінде қолданады. [1 кесте] Әр жаста сенсорлық тәрбиелеудің өзіндік мақсат, міндеттерден тұрады.

Мәселен, үш жастағы балалар қарапайым әрекеттерді орындай алады. Балалар түсті, пішіндерді, өлшемдерді алғаш игере бастайды. Сабақты ойын түрінде өткізуіне байланысты. Ол кезде сабақ барысында балалар көрген заттары мен пайдаланған материалдардың түрлеріне назар аудармайды. Өткені олардың маңызы мен мағынасын түсініп, назар аудармайды. Балаларға қарапайым тапсырмаларды орындаған кезде заттардың тұрақты белгілерін меңгергендері жөн. Яғни, заттардың түр – түсі мен көлемін, формасын білген дұрыс.

Үш жас аралығындағы балаларда сенсорлық тәрбиелеудің алғашқы қадамы аяқталып, одан әрі қарай сенсорлық мәдениетті жүйелі меңгеруді ұйымдастырады. Осыдан кейін дидактикалық ойындардың кезегі келеді. Дидактикалық ойындар арқасында балалардың сенсорлық тәрбиені жүзеге асыруға болады. Осы екі ұғым бір – бірімен тығыз байланыста. Дидактикалық ойынның құрылымына мазмұның сипаты, міндеті, ойнау ережелері мен ойын әрекеттері жатады. Дидактикалық ойынның басты элементі «дидактикалық міндет» болып табылады. Ол оқу іс – әрекет бағдарламаларымен тығыз байланысты. Барлық қалған элементтер қойылған міндетке бағынып және оны орындауын қамтамасыз етеді.

Педагогикалық технологиялар мен инновациялық құралдар балабақшада балалардың жас ерекшеліктерін ескеріп, әр сатыға балалардың қабылдау мүмкіндіктерін ескерген жағдайда ғана пайдалануға болады. Мектепке дейінгі балалардың есте сақтау қабілеттері әлсіз, қабылдау процестері тұрақсыз, ұмытшақ болып келеді. Оқыту мен тәрбие егіз ұғым, үздіксіз өте қиын процес. Балалардың ең маңызды кезеңінде ойнатып, оқытып, үйрете

білейік. Сондықтан олар сөзбен емес, заттарды қолмен ұстап, көзбен көрген уақытта ғана есте сақтау қабілеттері арта түседі. Осыған сәйкес, мектепке дейінгі балалардың оқу іс-әрекеттеріне көрнекілік, ойын технологиясын кеңінен қолданған жөн. Ол үшін М.Монтессори жүйесіндегі сенсорлық дамуды тереңірек зертеп, дамытып, пайдалануымыз керек.

Егерде М.Монтессоридің әдістемесінің барлық қағидаларын дұрыс орындап отырсақ, балаларда сенсорлық мәдени қалыптастырудың практикасында тәрбиеші қажетті тиімді әдістерді өзінің тәжірибесін, даналығын дұрыс пайдаланады. Осы жайттардың дұрыс орындалуы барысында ғана, оқу – тәрбиелеу процесінде үлкен жетістіктерге жетіп, болашақта жарқын, алықды, саналы ұрпақ тәрбиелеп шығарамыз деген ойдамын

1 - кесте

Әдебиет:

1. Республикалық педагогикалық журнал «Балабақша: тәрбиелеу және оқыту»
2. Қазақстан Республикасы мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының оқу – тәрбие үдерісіне М.Монтессоридің педагогикалық жүйесін енгізу бойынша әдістемелік нұсқаулық. Алматы. 2013
3. Ерте жастағы (1 жас жастан бастап 3 жасқа дейінгі) балаларды тәрбиелеу мен оқытуға арналған «Алғашқы қадам» бағдарламасы. Астана. 2010.
4. Кирпичникова Н. Развиваем сенсорику и мелкую моторику Дошкольное воспитание. 2005.
5. Жукова О.С. Предметная среда. Сенсорика. Сборник практических материалов для ДОУ. М.: Аркти. 2008.

Аубакирова М.Е.

Саран қаласы, «Сәуле» б/б КМҚК

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫНДА ҚАШЫҚТЫҚТАН БІЛІМ БЕРУ КЕЗІНДЕ ТӘРБИЕШІНІҢ ЖЕТЕКШІЛІГІМЕН, ҚҰРЫЛЫМДАЛҒАН ЖӘНЕ ЕРКІН ОЙЫНДАРЫН ҰЙЫМДАСТЫРУ

Бүкіл әлемдік пандемияға байланысты білім беру саласы бір орында тұрып қалмай, мейлінше балалармен, ата-аналармен тығыз байланыстарын жоғалтпады. Қашықтықтан білім

беру жүйесін бүгінгі күнге дейін жалғастырып келеді. Менің сіздерге ұсынылып отырған арнайы бағдарламам қашықтықтан білім беру аясында ата-аналармен тығыз қарым-қатынас негізінде төменде көрсетілітін ойын түрін қолдану болып табылады.

Сіздерге ұсынылып отырған бағдарламам аясында арнайы біліктілікті арттыру курсынан өтіп, енді сіздермен бөлісуді жөн көріп отырмын.

Мақсаты: Мектепке дейінгі ұйым педагогтерінің біліктілігін арттыру бағдарламасы аясындағы үш ойын түрімен таныстыру және қашықтықтан білім беру кезінде оны іс-жүзінде қолданылғанын көрсету

Күтілетін нәтиже: Ойын ойнау арқылы балаларды жан-жақты әлеуметтендіру

Ең алдымен ойын дегеніміз не? балалар кіммен ойнайды? қандай ойын түрлерін ойнайды? Осы сұрақтарға қысқаша тоқталсақ. Қашықтықтан білім беру кезінде балалар арнайы техникалық құралдардан тез шаршап, шалдығады. Сондықтанда үйде ата-ана өз балалармен ойын ойнап сергігін жөн деп ойлаймын. Ойын мектеп жасына дейінгі балалардың негізгі әрекеті. Кез-келген ұйымдастырылған оқу қызметі ойын түрінде өтеді. Арнайы бір тақырыпты таныстырғанда біз ойын түрінде жүзеге асырамыз.

«Ойын» балалардың назарын аудару, көңілін аулау, қызықтыру үшін жүзеге асырылатын таңдау бойынша іске асыруға болатын әртүрлі іс-әрекет түрлерін қамтиды.

Мектепке дейінгі ұйым педагогтерінің біліктілігін арттыру бағдарламасы аясындағы үш ойын түрін қашықтықтан білім беру кезінде қолдануды ұсынамын. Енді жеке-жеке тоқталып өтсем:

1. Педагог жетекшілігімен ойын

Бұл ойын барысында әдетте балаға нені және қалай істеу керектігі бойынша нақты нұсқау беріледі және педагогтің жетекшілігімен орындай отырып, кейін өз бетінше орындауға дағдылана бастайды.

2. Құрылымдалған ойын

Педагог ойынға қажетті материалдармен қамтамасыз етіп, ойынды баланың белгілі бір тәртіппен, реттілікпен өзбетінше орындауы үшін тек бағыт көрсетеді.

3. Еркін ойын. Нақты шектейтін ережелері жоқ, бала нені және қалай ойнағысы келетінін өзі шешеді.

Алдарыңызда ұсынылып отырған фотосуреттерге назар аударсаңыздар. Бұл жерде әр ойын түрін өзімнің іс-тәжірибемде және қашықтықтан оқыту кезінде ата-аналармен жүргізілген ойындар берілген.

1. Құрылымдалған ойын түрі. «Дәрумендерді себетке жинау» Мақсаты: Жеміс-жидектерді ажыратады. «Мозайка» Мақсаты: Балалардың ұсақ қол моторикасын дамыту. Бұл ойын түрін мен ұйымдастырған оқу қызметінде және қашықтықтан білім беру кезде қолдандым. Бұл ойынды ойнау барысы арнайы ережемен ойналады. Тиімді жағы қашықтықтан білім беру кезінде ата-ана мен бала арасында ойын кезінде тығыз қарым-қатынас орнайды және бала жүйелі бірізділікке дағдыланады.

2. Тәрбиешінің жетекшілігімен жүргізілетін ойын түрі. «Менің қуыршағым» Мақсаты: Балалардың сүйікті ойыншықтары арқылы оларды бауырмалдылыққа, мейірімділікке баулу. «Мен банкте жұмыс істеймін» Мақсаты: Банк ойыны арқылы балаларды әлеуметтендіру. Бұл ойынды ойнау барысында тәрбиеші жетекшілік қызметін атқарады. Яғни, ойынның ойналу барысын қадағалайды. Қашықтықтан білім беру аясында ата-аналарға арнайы тапсырма беру арқылы осы ойынды іс-жүзінде жүзеге асырып кері байланыс ретінде фотоларын жіберді.

3.Еркін ойын. «Дәрігер» Мақсаты: Балалар ойынды ролдерге бөліп ойнайды.
«Сыйқырлы суреттер» Мақсаты: сурет салу арқылы балалардың шығармашылық қабілеттерін арттыру. Еркін ойын ойнау барысында баланың шын болмасын, неге

қызығатынын толық бақылауға болады.

Кез-келген ойынды алып қарасаңызда бала дамуына және баланың әлеуметтенуіне толық негіз бола алады.

Қашықтықтан білім беру кезінде осы ойындарды балалар ата-аналарымен үйде орындап ойнаса біздің еңбекгіміздің зая кетпегені деп білемін.

Қорыта айтқанда қашықтықтан білім беру кезінде 3 ойын түрі арқылы:

Ұсынылып отырған тақырыпты игереді

Әлеуметтенеді, сөздік қоры көбиді

Баланың шынайы бейнесін көреміз

Алдағы кедергілерді шешу жолдарын табады

Әлеуметтенген бала тәрбиелеп шығарамыз

Жеке тұлға ретінде дамыған, мектепке дайын баланы оқытып қалыптасытрамыз

Ата-аналармен тығыз қарым-қатынас орнайды

Әдебиет:

1.Қазақстан Республикасының «Білім туралы» заңы

2.Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы

3.Мектеп жасына дейінгі балалардың біліктері мен дағдыларының дамуына мониторинг жүргізудің әдістемелік ұсынымдары

Ахметова Р.Б.
Балқаш қаласы, «Айгөлек» б/б КМҚК

БАЛАНЫҢ ТАНЫМДЫҚ ЖӘНЕ ТІЛДІК ҚАБІЛЕТІН ДАМУ

Қазіргі кезде Қазақстанда қазақ тілін үйренуге үлкен көңіл бөлінуде. Қазақ тілін үйрену, оны түсінуге қол жеткізу үшін, бала тәуелсіздіктің алғашқы қадамын жасаған кезден, балабақшаға келген кезде, оны оқу жолынан бастау керек. Тілді тиімді дамытудың маңызды шарттарының бірі тілді оқытудың толыққанды жүйесінің тұрақты жұмыс істеуін ұйымдастыру және қамтамасыз ету және инновациялық технологияларды енгізу болып табылады.

Мектеп жасына дейінгі балаларға қазақ тілін оқыту бағдарламасы ауызша сөйлеуді меңгеруді қарастырады, ол есту арқылы сөйлеуді түсінуді және қазақ тілінде өз ойларын дауыстап айтуды қамтиды.

Балалар қазақ тілінің ерекше дыбыстарын бірден айта алмайды. Сондықтан нақты дауысты және дауыссыз дыбыстардың айтылуы міндетті түрде жаттығуды қажет етеді. Бұл мәселені шешу үшін мен келесі ойын әдістерін қолданамын:

- «Көңілді тіл» ойыны кезінде дыбысты айту кезінде мен балаларға айна алып, тілдің қалай орналасқанын көруді ұсынамын, содан кейін ғана берілген дыбысты буындарды, сөздерде айтылуымен айналысамын;
- дыбысты бекіту үшін мен өлеңдерді, санамақтарды, әндерді, жаңылтпаштарды жаттап аламын;
- шаттық шеңберін өткізе отырып, балаларға бір-біріне жылы сөздерді жеткізуді ұсынамын.

Ең көп таралған сөздерді күнделікті қолдану процесінде: өтініш, мақұлдау, ұсыныстар, мәселе қазақ тілін түсіну қалыптасады: «Қайталаймыз», «Тыңдандар», «Жақсы», «Дұрыс па?» және т.б.

- лексиканы оқытудың «түйінді» принципі бойынша құрастырылады, мысалы: Мыңау алма. Мыңау үлкен алма. Мыңау үлкен, қызыл, дәмді алма. - біртіндеп балалар сөйлемдерді құрастыруға қарапайымнан күрделіге ауысады.

Қазақ тілін тереңдетіп оқыту бағдарламасы бойынша жұмыс істей отырып, балалар іс-әрекетінің: сабақтар, ойындар, еңбек түрлері арқылы оқытуды жүзеге асырамын. Мен осындай аспектілерге ерекше назар аударамын:

- пәндік-дидактикалық тілдік орта;
- жаңа формалар мен технологияларды қолдану;
- ата-аналармен тығыз байланыс.

Қазақ тілі сабағының құрылымына міндетті түрде бұрын үйренген санамақтар мен қазақ тіліндегі тақпақтарды қолдана отырып, артикуляциялық гимнастика, айтылым жаттығулары және физминуткалар енгізіледі. Мысалы: балалар сөздерді тез есте сақтау үшін мен қимылдарды қолданамын. Бұл әдістің балаларға мәтінді тиімді есте сақтауға көмектесетініне көз жеткіздім. Балалар үшін бұл ребустың шешімі сияқты.

Бірақ қазір мен балалардың танымдық қызығушылықтарын дамытатын, сөздерді есте сақтауға көмектесетін, ұйымдастырылған оқу іс-әрекеті кезінде алған білімдерін бекітетін ойындар туралы айтқым келеді. Ойын барысында ересек адамның баламен, балалардың бір-бірімен және кіші топтармен жеке-бағытталған өзара әрекеті жүзеге асырылады. Балалар ойнап жүргенде оқу жүріп жатқанын байқамайды. Мысалы:

- анықтамалық карталарды пайдалану балаларға қарапайым сөйлемдер құруға, нысанды (алма-шеңбер; тұмар-үшбұрыш және т. б.) анықтауға көмектеседі.,
- өткен тақырыптар бойынша карточкалар: мұнда біз бірлесіп ойнаймыз, бірдей карталар жиынтығы бар екі команда жұмыс істейді. Карточкаларды балалар алдына қояды. Ойын барысында өткен материал бекітіліп қана қоймай, ойлау, есте сақтау, қиялы дамиды, сонымен қатар ұжымда бірге және бірлесіп жұмыс істей білу. Ойын ережесі: карточкаларды суретті төмен қаратып қою керек-мұғалім (немесе жүргізуші) шақыратын тәртіпте. Мысалы: алма,

сары, бір, сиыр, шаңырақ, құлпынай т.б сөздер. Басында 5-6 сөз болуы мүмкін. Сөздік қоры байытылған сайын сөздердің саны артады.

4К моделі бойынша жұмыс істей отырып (тез тіл табыса білу және командада жұмыс істей білу) мен бұл балаларға ләззат сыйлайтынын көремін, сондай-ақ өз жұмысымның оң нәтижелерін байқаймын. Егер оқытудың дәстүрлі моделі қарапайым білім беруге негізделген болса, онда 4К моделін оқытудың басты айырмашылығы оның белсенділікті арттыруға және балалар арасында ақпарат алмасуға бағытталуы болып табылады. Кейде балалар ұялып, өз дағдылары мен білімдерін көрсетуден қорқады, белсенділік танытпайды. Топтарда жұмыс істеу кезінде бұл мәселе өте жақсы шешіледі, балалар бір-бірінен көп нәрсені үйренеді және өздеріне сенімді және еркін сезінеді.

Өз жұмысымда халық педагогикасының элементтерін қолданамын: қазақ фольклорының шығармаларын – мақал-мәтелдерді, өлеңдерді, жаңылтпаштарды, жұмбақтар мен ертегілерді оқу және жаттау. Мен ертегілер мен шағын әңгімелерге тоқталғым келеді. Қолайлы жағдай жасау көрініс қою арқылы балалардың шығармашылық қабілеттерін ашады және бұл балалардың диалогтық сөйлеуін қалыптастыруға, сөздік қорын толықтыруға және белсендіруге, әрине, есте сақтау мен зейінді дамытуға мүмкіндік береді.

Басында балаларға таныс «Бауырсақ», «Мақта қыз», «Үйшік» сияқты ертегілерді аламын.

Балалар ертегілерді көрсетуді, суретші болуды ұнатады, ұялшақтық кетеді. Тіпті ең ұялшақ бала да қуанышпен сөйлейді. Балалар жай тыңдаушы болған кезде, олар әрдайым белсенді бола бермейді. Бала ертегіні ойнағанда, көңіл-күйін эмоциялар, ым-ишара, мимика арқылы жеткізеді, сөйлеу қарым-қатынасы белсендіріліп, сөздік қоры тиімді түрде толықтырылады, бала айналасындағы әлемді біле бастайды, онымен үйлесімді өмір сүре бастайды. Одан әрі ересек және мектепалды даярлық тобының балалары көрініс қойылымдарын бүлдіршіндерге көрсетеді.

Мысалы: «Көктем келді» қойылымы үш тілде әзіл түрінде қойылды (бас кейіпкер өз сөздерін қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде айтады). Қойылымның үзіндісін ұсынамын: *(Көңілді музыка естіледі)*

- Анашым! Мен жүгіріп жүріп шалшықты басып кеттім!
- Әкесі, біздің ұлымыз шалшықпен жүгіріпті!-
- Қалай, біздің баламыз шалшықпен жүгіріп өтті, ал менің белбеуім қайда?

(Спорт туралы музыка естіледі)

- Мама, я бегал по лужам и весь испачкался.
- Отец, наш сын бегал по лужам и весь испачкался.
- Как, наш сын бегал по лужам, а где мой ремень?

(Өте қайғылы музыка естіледі)

- Mom, I was running through in puddles and I got all dirty.
- Father, our son ran through puddles and got all dirty.
- How, our son ran through puddles, and where is my belt?

Алдар-Көсе туралы әңгімелерден балаларға «Сиқырлы қасық» атты сатиралық көрініс (кейіпкерлердің сөздері сәл оңайлатылды)

Бір ауылдың шетінде сараң бай мен бәйбішесі тұрыпты. Ешкіммен ас бөлісіп, сый көрсетіп көрмейті. (Музыка естіледі. Алдар көңілді әуенмен жүріп, келе жатып күтпеген жерден үлкен қасық тауып алды,оны айналдыра қарап алып, жолын жалғастырды. Міне, ол байдың киіз үйіне жақындады)

Осы уақытта бай әйеліне айтады: Сен шошандамай, менің айтқанымды орындап, тыныш отыр.

Алдар: Ассалаумағалейкум!

Бай: Саған беретін түгім жоқ. Өзім аш отырмын. Көршіге бар, бар көршіге.

Алдар: Э-э-э. Абыржыма, байеке, менде өзі пісіретін қасық бар.

Бай: Сонда қалай?

Алдар: Араластырып, дұға оқи берсең болды. Көресін бе? *(қасықты береді)*

- Ақалай-мақалай деп араластыр.

(Алдар қасық береді, ал бай, «Ақалай-мақалай» деп араластырады.

- Алдар: Көзінді жұм! *(киіз үйге қарай жүгіреді)*

- Әй бәйбіше, ет пен май бер, қожайын айтты. Тез бол!

- «Тоқтама, тоқтама» деп бәр затты тез арада әкеледі:

Бай: *(сәл көзін ашып)* Қандай керемет!

(Алдар қазанды қақпақпен жауып, ант сөздерін айтады)

Алдар: Қасығым. Пісір!Пісір! Ақалай-мақалай!

(қазанды түсіріп, дәмін татады) –Дәмді екен!

Алдар: Рахмет! Мен кеттім. *(қасығын алып, кетейін деді)*

Бай: Әй, қасықты маған сатшы!

Алдар: Өзіме керек.

Бай: Мен саған мын тенге беремін. *(көрсетеді)*

Алдар: Олай болса, ал.

Бай: Рақмет!

Алдар: Сау бол!

Қойылымға арналған барлық ертегілер мен көріністер

балаларға есте сақтау оңай

әрі ыңғайлы болатындай етіп жазылған.

Қорытындылай келе, мен таңдаған педагогикалық әдістер, тиімді технологиялар және тәсілдер баланың жеке басын дамытуға бағытталған деп айтқым келеді. Балаға екінші тілді үйренуге, қолайлы сөйлеу ортасын құруға, қазақ тілін үйрену бойынша жұмысты мақсатты түрде ұйымдастыруға неғұрлым ертерек мүмкіндік берілсе, нәтижелер соғұрлым сәтті және тиімді болады.

Әдебиет:

1. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың МЖБС. Астана, 2016

2. Қазақстан Республикасы мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы.
3. Алдар Көсе туралы көңілді әңгімелер-YouTube.
4. Ф.П.Решетниковтың «Опять двойка» картинасынан.

Аширбаева Р.А., Касымова С.М.
Қарағанды қаласы, «Алтын сақа» б/б КМҚК

БАЛАНЫҢ БІЛІМДІЛІГІ ПЕДАГОГТИҢ САУАТТЫЛЫҒЫНДА

Жас шыбықтың түзу қалыптасуына, болашағымыздың жарқын болуына біз жауаптымыз. Сондықтан мектепке дейінгі мекемеде әр педагогтың кәсіби шеберлігін көтеру күрделі мәселе болып табылады. Педагогтің шеберлігін көтеру теориялық және практикалық білімдерін толықтыру түрлі әдістемелік жұмыс формаларының көмегімен, атап айтатын болсақ интерактивті әдіс – тәсілдерді қолдану арқылы жүзеге асырылады. Қазіргі таңда педагог жан – жақты дамыған әрдайым өзінің білімін шыңдап отырса оның алдындағы тәрбиеленушіде жаман болмас еді. Ал біздің басты міндетіміз – бала тәрбиесі. Балабақша – жас өскіннің тәрбие алар, тәртіп пен адалдықтың әліппесін бойына сіңіретін, білім теңізіне алғаш құлаш сермер ошағы. «Тәрбие отбасынан басталады» дегендей, баланың дұрыс өсіп-жетілуіне, азамат болып қалыптасуына бірінші кезекте отбасы жауапты болса, екінші кезекте балабақша жауапты. Бүлдіршіндердің екінші үйі – балабақша. Егеменді еліміздің келешегі – жас ұрпақты тәрбиелеуші тәлімгер, ең алдымен, адалдықты ту етуі тиіс. «Өтірік – өрге баспайды» деген сөз бар, сондықтан балаларды өтіріктен аулақ болып, қандай жағдай болмасын, тек шындықты айтуға, шынайы да әділ болуға тәрбиелейміз.

Білімнің негізі балабақшада қалыптасады. Ендеше балабақша қызметкерлерінің білім саласындағы орны ерекше. Балабақша табалдырығын аттаған, тілі жаңа шыққан сәбиді ортаға бейімдеу оңай емес. Бүлдіршіндер жылағанда көзінің жасын сүртіп, олардың тілін тауып, көңілдендіру, ұйымдастырылған оқу іс-әрекетіне ынтасын ояту, ортақ тәртіпке бағындыру тәрбиешінің міндеті. Балдырғандардың қызығы мен шыжығын қатар көріп, еркелігін көтеріп, туған анасындай болып жүрген тәрбиеші қауымның атқарар ісі мен көтерер жүгі салмақты да жауапты.

Өз ісіне адал берілген, баланың жанына нұр құйып, осы жұмысынан бақыт тауып жүрген, өз уақытын аямай, бала жанын аялайтын, таңғы сағат жетіден қас қарайғанша балапандарды жетектеп жүретін тәрбиешілердің жөні бөлек. Нағыз педагогтар ғана баламен жұмыс істеудің тәсілін біледі, баламен оңай тіл табысады. Педагогтардың басты мақсаты – бүлдіршіндерге тәрбие, білім беруде жаңа технологиялық әдіс-тәсілдерді кеңінен пайдаланып, әртүрлі қызықты ойын түрлері арқылы оқу-тәрбие жұмысын заман талабына сай ұйымдастыру. «Бұлақ көрсең көзін аш» дегендей, баланың дарын-қабілетін дер кезінде байқап, оларға дұрыс бағыт-бағдар бергенде ғана тәрбиеші еңбегі нәтижелі болмақ. Балалармен өткізетін әрбір оқу-тәрбие жұмыстары шығармашылық ізденіске, бүгінгі күннің талап-деңгейіне сай болуы тиіс...

Жас бүлдіршіннің бойында ұлттық сана-сезімді мейлінше терең сіңіріп, қалыптастыру бүгінгі қоғам талабы, бұл қазақ ұлты үшін маңызды мәселе. Ата-бабаларымыздан бастау алып, ғасырлар бойы жалғасын тауып келе жатқан ұлттық тәрбие, ұлттық педагогика біз арқылы келесі ұрпаққа жетуі керек. Ұлттық мәдениетімізді, бала тәрбиесіндегі ұлттық тәжірибемізді жоғалтпай, сол құндылықтың бәрін бүлдіршіндеріміздің бойына сіңіріп, үлкенге ізетті, кішіге құрметті, рухани бай, дүниетанымы терең, адамгершілігі мол азаматтарды өсіріп, тәрбиелесек – біздің нағыз байлығымыз да сол болмақ. Бүгінгі ата-ананың да, педагогтардың да басты міндеті осы болуға тиіс.

Педагог балалармен жұмыс жасау арқылы бала бойына көп нәрсені үйретеді. Балалар күнделікті тікелей оқу, тәрбие процесінде тікелей өмір тәжірибесінде «жаман мен жақсыны» байқайды, адамгершілік қасиеттерді игереді. Мектепке дейінгі жаста балаларды адамгершілікке тәрбиелеудің негізгі міндеттері мына жайлармен түйінделеді: ізгілік бастамасымен тәрбиелеу, балалар мен үлкендер арасындағы саналы қарым – қатынас, кеңпейілділік, қайырымдылық, жақын адамдарға қамқорлықпен қарау және тағы басқа. Қарапайым әдеттерді тәрбиелей отырып педагог балдырғандардың бар істі шын пейілмен әрі саналы атқаруына қол жеткізеді, яғни сыртқы ұнамды мінездері оның ішкі жан дүниесін, оның ережеге деген көзқарасын айқындайды.

Балабақшада өтетін іс-шаралардың мақсаты – бүлдіршіндердің өз Отаны туралы білімдерін кеңейтіп, олардың ел азаматы деген атқа лайық болуына, еліне, жеріне, Отанына деген сүйіспеншілігін арттыруға күш салу. Тек қана адамгершілік қасиетін ғана емес сонымен қатар кішіпейілділік, ізгілік, мейірімділік, қайырымдылық, бір – біріне көмек көрсету, әрдайым адал болуға тәрбиелейді. Үлкенді сыйлап, кішіге қамқор болуға үйретеді. Сонымен қатар, кішкентай ғана бүлдіршіндеріміздің бойындағы Отанға деген сүйіспеншілігін арттыруда қоршаған ортамен таныстыру, тіл дамыту, көркем әдебиет, өзін – өзі тану сабақтарының алатын орны ерекше. Өйткені ол баланы жастайынан өз ұлтын сүюге, өз елін ардақтауға, оны мақтан тұтуға тәрбиелеу бұл біздің тәрбиешілердің ең басты міндеті деп санаймын. Ал осы ұйымдастырылған оқу қызметінің негізгі мақсаттары, бірінші – білімділік, екінші – дамытушылық, үшінші – тәрбиелік.

Мектеп жасына дейінгі балаларға эстетикалық тәрбие беру үшін балабақшадағы мерекелік, ойын - сауықтардың және музыканың алатын орны да ерекше. Мысалы: Біз балаларды «Алтын күз», «Жаңа жыл» ертеңгіліктеріне қатыстыру арқылы бала бойында әсемдікті, сұлулықты, шапшаңдықты дамытамыз. Балалар музыканы, әнді айту арқылы, бала бойында қуаныш сезімі, сол әнге музыкаға деген қызығу сезімі қалыптасады. Сонымен қатар мектеп жасына дейінгі балаларға халқымыздың қол өнерін үйретумен эстетикалық тәрбие береміз. Өнер балабақша өмірінің алғашқы күнінен бастап-ақ баланың әлемге көзқарасын қалыптастыру құралы ретінде, әлемді біртұтас жағымды мәнімен қабылдауға, бағалауға үйретеді. Күнделікті көріп жүрген нәрселерінен әсемдікті таба білу қабілетіне ие болады, көргенін еске сақтап, қиялдау қабілеті дамып, шығармашылықпен ойлап, талдауға, біліктілікке дағдыланады. Бұл қасиеттер бала бойына өте қажет.

Бала ес біле бастағаннан-ақ өзі жете түсінбес жарқын, тартымды нәрсенің бәріне ұмтыла бастайды, мәселен, жылтыраған ойыншықтарды, әдемі гүлдер мен заттарды көрсе қуанады. Осының бәрі оның рахаттану, қызығу сезімін туғызады. Сонымен қатар біз балаларға жиі ертегі тыңдатып, әдемі суреттерді көрсету арқылы да балалардың қуаныш сезімдерін оятамыз. Біз балаларға ойындар ойнату арқылы мысалы: сюжеттік-рольдік ойындарды ойнату барысында балалар бойында бір мамандыққа деген құлшыныс сезімі және жауапкершілік сезімдерін қалыптастырамыз.

Драматизациялық ойындар арқылы балалар өздері белгілі бір рольдерді ойнап жақсы мен жаманды, адамгершілік пен надандықты, әсемдікті, сұлулықты, айыра білуіне жағдай жасаймыз. Осылайша эстетикалық тәрбие алған балалар жарқын, әсем атаулының бәріне жәйғана ұмтылып қана қоймай, сұлулықты жан дүниесімен қабылдайтын болады.

Балалар эстетикалық тәрбие арқылы ересектердің өнегесі арқылы дүниені таниды, көруді, сезінуді, тыңдауды үйренеді. Ал біз осы мектеп жасына дейінгі балаларға эстетикалық тәрбиені яғни әсемдікті өнердегі, қоғамдағы, тұрмыстағы, табиғаттағы сұлулықтың бәрін сөзбен ғана емес, белгілі бір тәжірибе жасату мен практикалық тұрғыда балаларға дұрыс қызғылықты түрде көрсету арқылы ғана өз мақсаттарымызға жетеміз.

Осы өсіп келе жатқан жас ұрпақты еңбекке тәрбиелеу – маңызды педагогикалық процес. Өйткені болашақ қоғам азаматтары өздерінің адамгершілік қасиеттерін, абыройын, өмірден алатын орнын тек қана еңбек арқылы ғана ақтай алады. Мысалы: 2 – 3 жастағы баланың өздігінен тамағын ішіп-жеуі, ойыншығын, киімін жинауының өзі олар үшін үлкен еңбек. Баланың өз-өзіне қызмет қыла білуінің өзі еңбекке жатады. Еңбекке баулу арқылы

баланың есте сақтау, көру, сезіну қабілеттері арта түседі. Мысалы: Шұлығын, қолғабын, бас киімін, көйлегін киетін кезде оны қай жерге киетінін, ойлау, көру, есте сақтау қабілеттері арқылы жасалады.

Баланың әр жасаған еңбегін, қылығын мақтап отыру қажет. Мысалы: Ой, жарайсың, бәрекелді, өте жақсы, керемет деген сөздер баланы еңбек етуге деген қызығушылығын оятады.

Біз тек қана балабақшада балалармен ғана емес сонымен қатар олардың ата – аналарыменде жұмыс жасаймыз. Ата – аналар жиналысын әр түрлі қызықты да, қызғылықты етіп тренинг, сауалнама алып, спорттық ойын – сауық өткізіп өзіміздің сауатты да жақсы жан – жақты дамыған педагог екенімізді көрсетеміз. Біз, педагогтар сонымен қатар өз білімімізді көптеген балабақша ішіндегі семинар, тренинг, дөңгелек стол, жарыстарға қатысып одан әрі шыңдай түсеміз. Сонымен қатар тек балабақша ішінде ғана емес қалалық, аудандық жарыстарға қатысамыз.

Бүгінгі біз тәрбиелеп отырған балдырған – еліміздің келешегі, көк туымызды көкке желбіретер ертеңгі азаматтар. Елбасы Н.Назарбаев болашағына сенімді, азаматтық мақсаты анық елде ғана толыққанды мемлекет құрылатынына сенім білдіреді. Ол үшін өз бойымызда және өскелең ұрпақ бойында жаңа қазақстандық патриотизм сезімін тәрбиелеуде аянбай еңбек етуіміз керек. Бүгін біз қандай болсақ, болашақ ұрпағымыз сондай болмақ.

Әдебиет:

1. Ф.Н.Жұмабекова. «Мектепке дейінгі педагогика» -Астана,2008
2. Отбасы және балабақша-2007
3. Р.Қоянбаев. Тәрбие теориясы. - Алматы, 1990.

Базарбаева К.М.

Балқаш қаласы, «Бөбек» б/б КМҚК

«МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРМЕН ЖҰМЫС ЖАСАУДА БЕЙНЕПРЕЗЕНТАЦИЯЛАРДЫ ПАЙДАЛАНУ»

Ақпараттық және компьютерлік технологиялар қазіргі қоғам өміріне берік еніп, оның негіздерін өзгертіп келеді. Әр түрлі деңгейдегі заманауи білім беру мекемелері шетте қала алмайды. Ақпараттандыру процесі мектепке дейінгі білім беру мекемелеріне белсенді әсер ете бастады. Компьютер қазіргі баланың өмірінде берік ұстанымға ие болғандықтан, балаларға оның көптеген мүмкіндіктерін көрсету педагогтің міндеті. Компьютерді неғұрлым қызықты және танымдық іс-шараларға пайдаланудың бір нұсқасы- ол бейнепрезентация.

Балалармен жұмыс жасау кезінде балабақшада ұйымдастырылған оқу қызметіне ақпараттық технологияларды қолдану қазіргі заманғы білім беру сапасына қойылатын стандарттарға дәл сәйкес келеді. Бейнепрезентацияларды мектепке дейінгі мекеме педагогіне қол жетімді ақпараттық ресурстардың бір түрі ретінде пайдалану балалармен жұмыс жасау кезінде білім беру процесінің ерекшелігіне толық сәйкес келеді. Ақпараттық және компьютерлік технологияларды қолдану балаларды оқыту процесін оңтайландыруға, уақытты азайту кезінде материалды игерудің тиімділігін арттыруға мүмкіндік береді.

Мектеп жасына дейінгі балаларға арналған бейнепрезентацияның өзіндік ерекшелігі бар. Балалардың оқу шеберлігі қалыптаспағандықтан немесе нашар қалыптасқандықтан, презентация ең аз мәтіндік ақпаратты қамтуы керек. Мәтіндік материал слайд атаулары немесе слайдқа қысқа сұрақтар түрінде ұсынылуы мүмкін. Слайдтардың негізгі мазмұны, ең алдымен, аудиожазбадан, бейнелерден, фотосуреттер жиынтығынан немесе мектеп жасына дейінгі балалардың визуалды-бейнелі ойлауына жақсы жауап беретін тақырыптық суреттер сериясынан тұруы керек.

Бейнепрезентациялар материалды ұсынудың ең тиімді түрі болып табылады, педагогке жас тобына және балалардың даму деңгейіне сәйкес сабақтың мақсаты мен міндеттеріне негізделген материалды таңдауға және жинауға мүмкіндік береді, сонымен қатар педагогке шығармашылық жағынан өзін-өзі жетілдіру үшін кең мүмкіндіктер береді. Презентациялар балаларды тек танымдық қана емес, сөйлеу тұрғысынан да қызықтыруға, белсендіруге көмектеседі. Инновациялық технологиялар дәстүрлі ойындар мен іс-әрекеттерді алмастырмауы керек, бірақ оларды толықтыра алады, бұл педагогикалық процесті жан-жақты және қызықты етеді. балаға қызықты материал жақсы сіңіріледі.

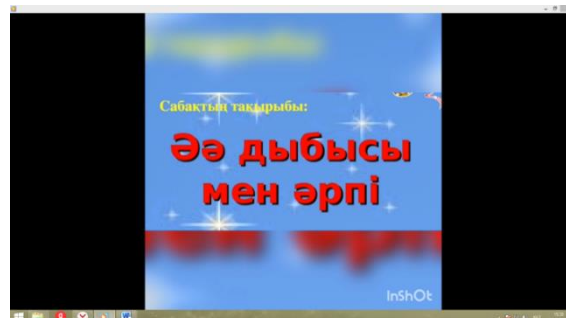
Бейне презентациялардың тиімділігі бірқатар артықшылықтардан тұрады:

- бейнепрезентациялар үлкен әлеуетке ие. Компьютер мектеп жасына дейінгі балаларға ең жақын және түсінікті ақпараттың бейнелі түрін ұсынады;
- әр түрлі жағдайларды модельдеуге мүмкіндік береді;
- құбылыстар мен объектілерді динамикада көрсету мүмкіндігінің арқасында мектеп жасына дейінгі балалардың назарын белсендіреді;
- материалды жақсы игеруге ықпал етеді, өйткені бұл процеске балаларды қабылдаудың барлық арналары кіреді-визуалды, механикалық, есту және эмоционалды;
- көп қырлы және әр түрлі медианы біріктіру: мәтін, графика, фото, видео, аудио, ойын, тест - нәтижесінде әр түрлі жұмыс формалары бар шағын бағдарлама алынады;
- түсіндіру мен бекітудің жаңа ерекше әдістерін қолдану, әсіресе ойын түрінде, балалардың еріксіз назарын арттырады, ерікті дамытуға көмектеседі.

Балабақшамызда материалды ұсынудың дәстүрлі әдістерімен қатар, бейнепрезентацияларды қолданылады. Мультимедиялық ресурстарды пайдаланатын мұндай сабақтар баланың қабылдау механизмдеріне әлдеқайда көп әсер қалдырады, нәтижесінде мектеп жасына дейінгі балалардың қабылдауы мен есте сақтауы жеңілдейді.

Презентациялар балаларды тек танымдық қана емес, сөйлеу тұрғысынан да қызықтыруға, белсендіруге көмектеседі. Бейнепрезентацияны қолдану балалардың коммуникативтік құзыреттілігін дамытуға ықпал етеді. Мұндай бейнепрезентациялар мектеп жасына дейінгі балаға виртуалды кейіпкерлердің айтылған сөздерін тыңдауға, тақырыпты суреттейтін қысқаша бейнефильмдерді көруге, әннің музыкалық үзінділерін тыңдауға мүмкіндік береді.

Ұйымдастырылған оқу қызметінде бейнепрезентацияларды қолдану ақпаратты қабылдаудың психофизиологиялық ерекшеліктеріне сәйкес келеді, балаларда танымдық іс-әрекеттің мотивациясын қалыптастыруға, білімді тиімді белсендіруге және игеруге, сабақ уақытын ұтымды пайдалануға алғышарттар жасайды. Презентациялардың арқасында балалар жаңа біліммен танысады, қол жетімді материал, түрлі анимацияларды балалар оңай игереді. Тиімді болу үшін презентациялар мектеп жасына дейінгі балалардың жас ерекшеліктерін ескере отырып жасалады, оларға ойын-сауық сұрақтары, анимациялық суреттер, ойындар кіреді. Барлық бейнепрезентациялар түрлі-түсті слайдтардан тұрады, бұл әр сабақты дәстүрлі емес, жарқын, қанық етуге мүмкіндік береді. Теориялық материалды көрсету мен балалармен әңгімелесудің кезектесуі мақсатқа жетуге көмектеседі.

Осы технологияларды пайдалану кезінде тәрбиеші, ең алдымен, мектепке дейінгі мекемелердің құрылымына, мазмұны мен жұмыс режиміне қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптарды басшылыққа алуы керек.

5-6 жастағы балаларға арналған бейнепрезентация күніне 1 реттен көп емес жүргізілуі керек. Компьютермен жұмыс жасағаннан кейін балалармен көзге арналған гимнастика жасалады. 5 жастағы балаларға арналған компьютермен үздіксіз жұмыс уақыты 15-20 минут. Ортаңғы топ балаларымен ұйымдастырылған оқу қызметі басында 2-3 слайдты ойын мотивациясы, проблемалық жағдай және сабақтың соңында қорытындылау үшін қолданамыз. Ересек мектеп жасына дейінгі балалар үшін слайдтар көбірек қолданылады, бірақ басқа әдістемелік әдістер басым болады. Балалардың шаршауын азайту үшін жұмыс орнын гигиеналық тұрғыдан ұтымды ұйымдастыруды қамтамасыз ету қажет: жиһаздың баланың өсуіне сәйкестігі, жарықтандырудың жеткілікті деңгейі, экранға дейінгі қашықтық 50 см-ден жақын емес.

Анимацияны қолдану балаларды алаңдатады және қымбат уақытты алады, оны пайдалы нәрсе үшін қолданған дұрыс. Бұлыңғыр суреттер презентацияға енгізілмеуі керек. Бұл көзге жағымсыз әсер етеді. Бір слайдта әртүрлі форматтағы графикалық файлдарды, мысалы, фотосуреттер мен суреттерді, ақ фондағы суреттерді пайдалану ұсынылмайды. Презентацияға фотосуреттерді таңдағанда сапаға назар аудару керек: сәтті бұрыш, қажетсіз, алаңдататын бөлшектер мен жазулардың болмауы. Мектеп жасына дейінгі балалармен жұмыста жануарлардың агрессивті мінез-құлқы бар суреттерді пайдалану ұсынылмайды.

Бейнепрезентация тек оның көмегімен бала көре алмайтын және сезіне алмайтын нәрсені іс жүзінде көре алатын кезде қажет екенін есте ұстаған жөн. Егер балаларға тәжірибені, құбылысты іс жүзінде көрсетуге немесе өздерін жасауға мүмкіндік болса, онда презентацияны қолданбаған дұрыс.

Қорытындылай келе, бейнепрезентацияны қолдану пайдалы білім алуды зияткерлік және шығармашылық қабілеттерін дамытумен сәтті үйлестіре алатын тағы бір сала екенін атап өтеміз. Бейнепрезентацияларды қолдану баланың оқу және даму процесінің тиімділігін арттыруға мүмкіндік береді, білім берудің жаңа мүмкіндіктерін ашады.

Әдебиет:

1. Т.С. Комарова, И.И. Комарова, А.В. Туликов. «Информационно-коммуникационные технологии в дошкольном образовании». ЛитРес. 2013ж.;

Базарбаева Р.Ш, Абдыкадыров А.А,
Сәтбаев қаласы, «Кұлыншақ» б/б КМҚК

МЕКТЕПKE ДЕЙІНГІ ҰЙЫМ ПЕДАГОГТЕРІНІҢ БІЛІКТІЛІГІН АРТТЫРУ ЖҮЙЕСІНДЕГІ ҮЗДІКСІЗ КӘСІБИ ДАМУЫ

Қазіргі қоғамда педагогикалық қызметті шығармашылықпен дамытып, ғылым жетістіктері мен озық педагогикалық тәжірибені қолдану арқылы жүзеге асыратын педагогке деген қажеттілік артты.

Педагогтің кәсіби құзыреттілігі- ақпараттық - коммуникативтік мәдениетіне, бәсекелестік пен төзімділігіне, көшбасшылық қасиеттері мен өмірлік оптимизміне, сондай-ақ өзінің кәсіби қызметін бақылау және саналы талдау қабілетіне байланысты болуы-заман талабы. Кәсіби қызметін жоғары ғылыми-педагогикалық деңгейде құра білетін, негізделген педагогикалық шешімдер қабылдайтын, өз бетінше білім алатын педагог-құзыреті жоғары маман.

Бүгінгі таңда білім беруде маманның кәсіби құзыреттілігі, біліктілігі алға қойылады. Мектепке дейінгі білім беру ұйымының педагогтерінің кәсіби шеберлігі, біліктілігі, деңгейі-оқыту мен тәрбиенің міндеттерін шешуде басты қызмет атқарады.

Педагог мамандардың кәсіби қызметінің сапалылығы- білім беру жүйесінің басты және ең маңызды компоненті болып табылады. ҚР білім беру жүйесінде педагогтардың біліктілігін арттыру –өзекті мәселелердің бірі екендігі айқын. Білікті педагог маман-ұлттық және жалпыадамзаттық құндылықтарды бойына сіңірген тұлға тәрбиелеу үшін -қоғамның ғылым мен практика жетістіктері негізінде құрылған педагогикалық білім ортасын қалыптастырады.[1]

Педагогикалық білім ортасы жайлы С.С.Контаев "Қазақстан Республикасындағы біліктілікті арттыру жүйесін дамыту перспективалары" мақаласында: «Білім беру ортасы – біліктілікті арттырудың парадигмасына енетін дамытушы компоненттердің бірі деп анықтама береді: білім беру ортасы білім алушыларды дамытады, білім беру кешендерін, (оның ішінде ойындар мен ойыншықтарды) даярлау, жеке сараптамалық сұрыптау арқылы педагог мамандарды аттестаттау, білім берудің дамытушы компонентін тәжірибелік енгізуге жұмылдыру».

Білім берудің сапалы әрі нәтижелі болуы педагог мамандардың- әлемдегі өзгерістерге әрқашан дайын болып, тосын жағдайларда дербес шешімдер қабылдап, одан туындайтын мәселелер жөніндегі жауапкершілікті өзіне алуға құзыреттілігінің жоғары деңгейде болуына байланысты. Педагог мамандардың кәсіби құзыреттілігі- кәсіби деңгейін арттыру жұмысына, қайта даярлауға, білім берудің мемлекеттік жаңа бағдарламаларын іске асыра алуын қамтиды. Педагогтарды білікті маман ретінде дайындау-тәрбиелеу мен оқыту, даярлау, қайта даярлау, біліктілігін арттыру, аттестаттау жүйелерін құрады.[2]

Кесте 1.

Заманауи педагог-өзгерістерге дайын-жаңа формациядағы маман. Балабақшадағы - педагог мамандардың кәсіби біліктілігін арттыру үздіксіз, бірыңғай жүйемен жүруі қажет. Білім берудің өзекті мәселелерін шешуде өз құзыреттілігін дәлелдеп, жаңа педагогикалық білім мен технологияларды қолданып қана қоймай, өз тұлғалық әлеуетін дамыта алатын, түрлі түйінді мәселелерге ой түйіндеп, қоғамдық ірі әрекеттерге толғанып, тұжырымға келетін, алдағы келелі тенденцияларды болжап түйсіне және түсіне отырып, тиісті қорытынды жасап, олардың әкелер өзгерістерін кәсіби қызметі барысында іске асыра алатын –педагог жаңашыл жаңа бағыттағықұзыретті маман.

«Workshop» шеберлік сағаттары-инновациялық іс-шара құралы ретінде мектепке дейінгі мекемелерде қолданысқа енді. Іс-шараға қатысушылар белсенді аудитория болуы шарт. Мәселелерді шешудің жаңа тәсілдерін ұсынуды күтеді. «Workshopқа» өзін-өзі көрсету мотивациясы бар қабілетті адамдар жиналып, байланыс өрісін құрады, құнды ақпаратты бірінші қолданып, жұмыс істейді, жаңа әдісті меңгереді. Аталмыш технология біліктілікті арттыру жүйесінде дамып келе жатқан инновациялық педагогикалық қызмет және білім берудің үздіксіздігін қамтамасыз ететін компоненттердің бірін құрайды.

Мектепке дейінгі мекемелерде кәсіби құзыреттіліктің ғылыми-әдістемелік мазмұнын және инновациялық педагогикалық технологияларды таңдау, инновациялық модельдерді енгізу, педагогтердің кәсіби өсуіне, қызметіне, ғылыми жобаларға қатысуына жағдай жасайтын әдіснама-жадынамалармен қамтамасыз ету, білім беру кешендеріне арналған алаңдарқұру-заман қажеттілігінен туындайтын мәселелердің бірі.[3]

Педагогтердің біліктілігін арттыру-кәсіби білімді жаңарту мен тереңдетуді, іскерлік қасиеттерін тәрбиеленушілердің білім беру қажеттіліктеріне сай өзгертіп қолдануды көздейтін, кәсіби шығармашылыққажеткізетін -жаңа білім көзі. Қолжетімді біліктілік курстарының жағдайын салыстыра сараптай келе, олардың білім мазмұны мен қоры дәстүрлі білімді ұсынатыны белгілі болды, консервативті көзқарас қалыптасқан.

Кәсіби қызмет қажеттіліктерін дамытып, жаңартып отыру-қазіргі заманауи талаптардың бірі. Мектепке дейінгі мекеме педагогтерінің үздіксіз білімі мен біліктілігін арттыру жүйесінде жаңа білім беру жүйесіндегі өзгерістерді жылдам меңгеріп, түйсіне алатын, оқыту мен тәрбиелеу процесінде ғылыми тұжырымдарды тиімді қолданысқа енгізе алатын, құзыретті, жоғары білімді, шығармашыл педагогтерді даярлауды қолға алу-заманауи талаптар негізінде педагогтің кәсіби құзыреттілігін жетілдіру ғана емес, сонымен қатар педагогтің жеке басын жан-жақты дамыту, педагогті үздіксіз қайта даярлауды және біліктілігін арттыруды қамтамасыз ету болып табылады.

Әдебиет:

1. Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2011-2020 ЖЫЛДАРҒА АРНАЛҒАН МЕМЛЕКЕТТІК БАҒДАРЛАМАСЫ, <http://online.zakon.kz>.
2. Қазақстан Республикасының жаңа формация педагогының үздіксіз педагогикалық білім беру тұжырымдамасы. Астана, 2005.
3. Корягина О. В., Педагогика. - Петропавл: им. М. Қозыбаева, 2011.

Баинбаева Е.В., Юрова О.В.
КГКП я/с «Жұлдыз», город Темиртау

УПРАВЛЕНИЕ СОВРЕМЕННОЙ ДОШКОЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИЕЙ В РЕЖИМЕ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Современное образование в Казахстане находится на новом этапе развития. Этому способствуют как социальные, так и экономические изменения, происходящие в стране.

Одной из основных задач модернизации образования является внедрение инновационных технологий в образовательный процесс дошкольных организаций. Инновационные механизмы затрагивают систему дошкольного образования, как начальный этап развития способностей детей.

Перед дошкольными организациями стоит необходимость работать не только в режиме функционирования, но и в режиме инновационной деятельности.

Управление дошкольной организацией образования в режиме развития предполагает, прежде всего, изменения в построении образовательного процесса, кадрового потенциала, материально - хозяйственной деятельности.

Основным движущим механизмом в работе каждой образовательной организации в режиме внедрения инноваций является «команда» единомышленников - профессиональный педагогический коллектив.

КГКП «Ясли-сад «Жұлдыз» г. Темиртау с 2016 года активно работает в режиме инновационной деятельности.

Реализацию любого инновационного проекта мы начинаем с определения основных задач в направлении внедрения инноваций:

1. Изучение предпосылок исследуемой проблемы.

2. Анализ учебно-воспитательной среды дошкольного учреждения с целью ее корректировки в соответствии с требованиями инновационного проекта.

3. Оснащение развивающей предметно-пространственной среды для реализации поставленных задач.

4. Формирование организационно-педагогического комплекса, методического, диагностического и дидактического инструментария по предмету проекта.

5. Проектирование и реализация системы работы по формированию готовности педагогов к реализации задач в рамках инновационной деятельности.

6. Мониторинг востребованности данного направления работы среди родителей.

Выстраиваем направления деятельности административного состава дошкольной организации по внедрению инновационного продукта, а именно:

- административные решения в форме локальных актов и распоряжений;
- работа с педагогами;
- создание условий для осуществления инновационной деятельности;
- установление социальных связей с микро-и макроорганизациями для успешного осуществления деятельности;
- включение родителей в инновационную деятельность, с учётом интересов и потребностей воспитанников и их родителей;
- мониторинг хода выполнения мероприятий и результатов их выполнения.

Работа с педагогическим коллективом по направлению инновации включает в себя: анализ готовности сотрудников к данной деятельности в форме тестирования, анкетирования, психологического тренинга с последующим планированием и реализацией работы по повышению квалификации, заинтересованности в инновациях, разработке стимулирующих факторов.

В ходе педагогических советов, семинаров, круглых столов методическая служба постоянно проводит тренинги, направленные на повышение профессиональных качеств педагогов.

Творческая группа, утвержденная приказом руководителя, в состав которой входят высококвалифицированные педагоги, осуществляет кураторство за осуществлением инновационной деятельности, предоставляет возможность отражения своих достижений в публикациях, разработке методической продукции.

Значительную роль играет хорошо организованная финансово-экономическая работа по поддержке инновационной деятельности. Она предполагает планирование затрат на оснащение предметно-пространственной среды, необходимой для осуществления деятельности, обеспечение подготовки специалистов дошкольных организаций, оснащение образовательного процесса современным оборудованием, материальное стимулирование педагогов, внедряющих инновационные технологии в свою работу.

За последние три года в ДО создана богатая развивающая среда, обеспечивающая инновационные платформы:

1. Открытие и оснащение STEAM-лаборатории:

- различные типы Lego-конструкторов, в зависимости от возраста детей: DUPLO – ранний, младший возраст; «Planet STEAM», «Robo Mouse», «Robot Botley», «RoboUaro» – средний, старший дошкольный возраст;
- специально оборудованные столы для программирования и прохождения алгоритма Robot mouse; Robot Botley;
- развивающий комплекс «Интеллектум»;
- интерактивный комплекс по трёхязычию;
- свето-песочный стол; кинетический песок;
- сенсорное оборудование;
- оборудование для опытов с цветом.

2. Оснащение ИКТ-платформ:

- интерактивные доски;
 - аудио, видеоаппаратура;
 - планшеты.
3. Оснащение здоровьесберегающих платформ:
- детские физкультурные тренажёры;
 - современное оснащение бассейна, физкультурного зала.

Внедрение инновационных проектов в дошкольное образование направлено на формирование у детей ценного опыта, обеспечивающего необходимые компетенции будущего школьника в школе. Преимущество с микро- и макро-сообществом позволяет конкретизировать содержание образовательных задач и обеспечить единство образовательного пространства, повысить профессиональный уровень педагогов и создать условия для внедрения новых методов и материалов в работу с детьми.

Наша дошкольная организация активно сотрудничает с Центром образовательных технологий Ассоциации KAZDIDAC ДОШКОЛКА KZ. В 2019 году совместно с центром «ДОШКОЛКА KZ» г. Караганды при поддержке ГУ «Отдел образования г. Темиртау» на базе нашей дошкольной организации прошли отборочные соревнования по дошкольной робототехнике в номинации «ROBOT MOUSE» в статусе отборочных мероприятий 6-го Международного фестиваля робототехники RoboLand-2020, который ежегодно проводится в городе Караганде.

В декабре 2020 г., также при сотрудничестве с центром «ДОШКОЛКА KZ», воспитанники нашей дошкольной организации были приглашены для участия в региональном научно-техническом турнире «ROBOT MOUSE» и «Мой ЭКО-город» в дистанционном формате. В категории «ROBOT MOUSE» наши дети стали обладателями Диплома I степени, в категории «Мой ЭКО-город» завоевали почетное III место.

Инновационная деятельность - процесс, который развивается по определенным этапам и позволяют дошкольной организации перейти на более высокий уровень развития при создании, разработке, освоении, использовании и распространении инноваций (новых методов, приемов, технологий, программ).

Поэтому целью управления инновационными процессами в дошкольном образовании, которая возлагается на руководителя и методиста, является обеспечение реализации инновационных проектов, функционирования инновационных структурных подразделений и всего педагогического коллектива для достижения высокой эффективности образования и повышения его качества.

Литература:

1. Кузнецова Е.Б. Инновации в управленческой деятельности руководителя ДОУ // Управление ДОУ, № 4, 2009.
2. Поздняк Л.В. Теоретические основы управления современным дошкольным образовательным учреждением // Управление ДОУ, № 3, 2006.
3. Урмина И.А. Инновационная деятельность в ДОУ. – М.: Линка-Пресс, 2009.
4. Яковлева Г.В. Управление инновациями в ДОУ // Управление ДОУ, № 2, 2008.

Байдалиева А.Р.

Осакаров ауданы, «Нұрай» б/б КМҚК

СӨЙЛЕУ ТІЛІ БҰЗЫЛҒАН БАЛАЛАРДЫ ҮЙРЕТУДІҢ ӘДІС – ТӘСІЛДЕРІ

Қазіргі уақытта статистикалық көрсеткіштерге жүгінсек, жылдан жылға сөйлеу тілінің кемістігі бар балалар саны және дефектологиялық көмекті қажет ететін балалардың пайызы

өсуде. Кез келген жаста сөйлеу тілінің бұзылуы танымдық іс-әрекеттің және адамның әлеуметтік бейімделу мүмкіншілігін шектейді.

Тіл кемістіктерінің себебі – сыртқы және ішкі зиянды күштердің, себептердің (факторлардың) немесе екеуінің бірдей организмге әсер етуі.

Сөйлеу – адамға ғана тән ең маңызды психикалық функция. Сөйлесудің арқасында барлық адамның санасында әлемдегі көрініс үнемі толықтырылып, қоғамдық санада көрініс тапқан нәрселермен байытылған, адамзаттың әлеуметтік және рухани мәдениетінің жетістіктерімен байланысты. Осылайша, сөйлеу – белгілі бір тіл арқылы жүзеге асырылатын коммуникативтік функцияның негізі [1,89 б.].

Ал сөйлеу қабілеті бұзылған балаларда, қалыпты есту мен ақыл-ойы кем балаларда, сөйлеу дамуында ауытқулары бар балаларда бұл ұғымдарды немесе шығармаларды оқып-түсіну қиынға соғады. Осыдан келіп, сөйлеу тілінің кемістігі бар балаларда сөйлеудің бұзылуы әртүрлі болып, сөздердің бұзылуымен қатар, сөйлеудің грамматикалық құрылымы, лексикалық қоры кеміп, сөйлеудің жылдамдығы азаяды, сонымен бірге ойлау мен сөйлеу тілінің тегістігі бұзылады.

Сөйлеу қабілеті бұзылған балалар денсаулығының шектеулі мүмкіндіктерін ескере отырып, жалпы білім беретін балабақшаларда оқуда қиындықтарға тап болады, осы санаттағы балалар мамандандырылған балабақшаларға жіберіледі. Сөйлеу жағдайлары бұзылған жағдайда балалар жалпы ақыл-есі түзу балаларға арналған жаппай мекемелерде білім ала алмайды, сондықтан осындай балаларға арналған арнайы балабақшалар бар. Тіл мүкістігі, кеміс балаларда алалия, афазия, ринолалия және әртүрлі дисартрия түрлері жиі кездеседі [2,154 б.].

Сөйлеу аппаратының анатомиялық және физиологиялық ақауларына байланысты, дауыстың және дыбыстың айтылуы бұзылған, пренатальды немесе балалық шақтың дамуының алғашқы кезеңдерінде ми қыртысындағы тілдік аймақтардың органикалық зақымдалуына байланысты жалпы дамымауы немесе сөйлеу әрекетінің толық болмауы, мидың жергілікті зақымдалуына байланысты қалыптасқан тілдің толық немесе ішінара жоғалуы (тамырлы бұзылулар, қабыну процестері, бас сүйек-ми жаракаттары) бар балаларға арналған арнайы балабақшалар бар.

Әрбір арнайы балабақша жоғарыда көрсетілгендей, әртүрлі аурулары бар балалардың сөйлеу қабілетінің бұзылуын ескере отырып, мамандардың көмегімен оларды қоғамдағы ерекшеліктерді, қалыпты есту және жан-жақты дамуды ескере отырып, толыққанды балалар қатарына қосуға тырысады және жұмыс істейді. Сөйлеу бұзылыстарын түзету және алдын-алу логопедтік және дефектологиялық әсердің негізгі бағыты болып табылады. Толық хабарлама алу үшін кешенді медициналық-психологиялық-педагогикалық диагностика қажет. Түрлі әдіс-тәсілдерді пайдаланудың арқасында ауытқулардың ерекшеліктерін ескере отырып, төмендегідей топтарға бөліп оқытады.

Бірінші топқа жалпы гипоплазиясы бар балалар қабылданады (алалия, афазия, күрделі еңтігу, дизартрия, ринолалия). Екінші топқа мидың қан тамырлары бұзылған, қабыну процестері, қалыпты сөйлеу дамуы бар, ми жаракаттары бар балалар кіреді. Оқытудың ең алдымен, психикалық және сөйлеу дамуындағы олқылықтарды толтыруға бағытталған нақты әдістерін қолдану қарастырылған. Жүйелі түзету жұмыстарының арқасында сөйлеуді дамытудың әртүрлі бұзылулары бар балалардың көпшілігі арнайы балабақшада немесе жаппай балабақшадан сөйлеу қабілеті бұзылған балаларға арналған арнайы мектепке дейінгі дайындық топтарында оқытылады. [3, 48б.].

3 жасқа дейінгі және 3 жастан асқан балалар үшін өтемдік бағыттағы топтардағы балалар саны тиісінше мыналардан аспауы тиіс: - сөйлеу қабілеті ауыр балалар үшін – 6 және 10 бала; - 3 жастан асқан фонетикалық-фонематикалық сөйлеу қабілеті бұзылған балалар үшін – 12 бала; - саңырау балалар үшін - екі жас тобы үшін 6 бала; - нашар еститін балалар үшін - 6 және 8 бала; - зағип балалар үшін – екі жас тобы үшін 6 бала; - нашар көретін балалар үшін, амблиопиясы, страбизмі бар балалар үшін – 6 және 10 - тірек-қимыл аппараты бұзылған балалар үшін – 6 және 8 бала.

Менің мақаламның тақырыбы сөйлеу қабілеті бұзылған балаларды оқыту болғандықтан, мен бірқатар арнайы әдістерді ұсынуға шешім қабылдадым.

Лексикалық жұмыс түрлеріне қабілеттілікті арттыру мақсатында балалармен белсенді және пассивті резервті кеңейту үшін сөздік жұмыс жүргізілуі керек: сөздерді таңдау, сөздермен жұмыс істеу, олардың семантикалық аспектісін ерекшелеу, салыстыру, бағалау - егер қолдану қабілетін игеруге бағытталған болса, сөздердің мағынасын нақтылау, дәйекті өрнек құру, сөздерді тұжырымдау. Осылайша, мектеп жасына дейінгі бала монологиялық сөйлеуді қалыптастырады. Бала сөз жасау үшін тілдік құралдарды таңдауды үйренеді.

Танымдық саланы дамытуға бағытталған жаттығулар сабақтың құрылымына еніп, ойын, әңгіме және жаттығу түрінде жүзеге асырылуы керек. Танымдық процестер бір-бірімен тығыз байланысты дамитындықтан және күрделі қалыптастыру жүйесі болғандықтан, әрбір жаттығу- анық бір танымдық үдеріске бағытталып, бірмезетте басқа да үдерістерге әсер етеді [4,146 б.].

Сөйлеу кемістігі бар балалардың басым көпшілігі жалпы білім беретін балабақшаларда оқытылады. Көбінесе мектепке дейінгі жаста сөйлеу ақаулары анық көрсетілмегендіктен, ата-аналардың бақылауы болмай, әлеуметтік жағына еленбей қалады. Бұл балалар мамандар тарапынан ерекше назар аударуды талап етеді.

Мүмкіншілігі шектеулі балалар туралы мәліметтерді алудың маңызды көзі- олардың іс-әрекет нәтижелерін, психикалық ерекшеліктерін, қоршаған орта туралы көріністерін сипаттайтын жазбаша жұмыстарын, суреттерін, түрлі бұйымдарын талдау болып саналады.

Бұл әдіс балалардың даралығын, олардың бейімділігі мен қабілеттерін көрсетеді. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды зерттеудің құнды құралдары- әлеуметтанулық және психологиялық әдістер. Олардың ішінде – сауалнама, сауалнама көмегімен материалды жаппай жинақтау әдісі. Тұлғаның өзін-өзі бағалауын және талаптануын зерттеу әдістері, социометрия – топтағы тұлғалар арасындағы қатынасты зерттеу, сонымен қоса математикалық әдістер, зерттелетін сипаттамалардың сандық көрсеткіштерін анықтайды. Түрлі әдістерді кешенді қолдану нәтижелердің сенімділігін көрсетеді.

Осылайша қоғамда жоғарыда айтылған мүмкіншілігі шектеулі балалар толыққанды балалардың санатына қосу үшін, ғалымдар, педагогтар, дәрігерлер, психологтар тарапынан жүргізілген жұмыстардың орны ерекше. Мен болашаққа өз үлесімді қосамын деп үміттенемін.

Қазіргі жаһандану заманында 30 елдің қатарына енеміз десек, ең алдымен осындай балаларды ел қатарына қосып, күнде шарықтап дамып жатқан жаңа ғылыми технологияларды меңгерулеріне мүмкіндік туғызсақ нұр үстіне нұр болар еді.

Әдебиет:

1. Выготский Л.С. Основы дефектологии. (Учебники для вузов. Специальная литература) -СПб.: Лань, 2003. -654 с. -
2. Бенилова, С. Ю. Логопедия. Системные нарушения речи у детей (этиопатогенез, классификации, коррекция, профилактика) / С.Ю. Бенилова, Л.Р. Давидович. - М.: МОДЭК, НОУ ВПО Московский психолого-социальный университет, 2014. -536 с.
3. Лалаева Р.И., Серебрякова Н.В. Формирование правильной разговорной речи у дошкольников -Ростов н/Дону: Феникс, 2004. -224 с.
4. Стребелева Е.А. Специальная дошкольная педагогика. - М., 2002 .

Байдарова И.П.
КГКП я/с «Колокольчик», город Сарань

«ДЕТСКОЕ ЭКСПЕРИМЕНТИРОВАНИЕ СО ЗВУКОМ В МУЗЫКАЛЬНО – ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ»

«Самое лучшее открытие — то, которое ребенок делает сам»

Ральф У. Эмерсон

С каждым годом система образования в дошкольном учреждении непрерывно совершенствуется. Сегодня педагог в детском саду не просто дает знания, а ежедневно организует ситуации, провоцирующие познавательную активность воспитанников. Основная задача педагогов детского сада поддержать и развить в ребенке интерес к исследованиям, опытам и открытиям, создать необходимые для этого условия. Экспериментирование дает детям почувствовать себя исследователем, первооткрывателем, найти ответы на все интересующие вопросы.

В нашем детском саду осуществляется проектно - исследовательская работа по направлению «Детское экспериментирование со звуком в музыкально-образовательном процессе», как один из методов познавательного развития детей дошкольного возраста. Целью данной опытно - экспериментальной деятельности является развитие стремления к самостоятельному познанию и пониманию способов образования звука, формирование у детей интереса к миру звуков, через занимательные опыты и эксперименты.

Музыкальное воспитание дошкольников – одно из направлений развития творчески активной личности, обладающей навыками креативного мышления и способностью мыслить нестандартно. В процессе музыкальной деятельности дошкольники учатся понимать, что их окружает разнообразный мир звуков, возникает интерес к звуковой палитре, желание работать и экспериментировать.

В систему работы музыкально - экспериментальной деятельности в нашем детском саду входят следующие разделы:

- ✓ наблюдение и беседа;
- ✓ изготовление шумовых и ударных музыкальных инструментов;
- ✓ опыты, игры – эксперименты;
- ✓ занятия – эксперименты;
- ✓ концерты и выступления;
- ✓ праздники и развлечения.

Среди музыкальных экспериментов особое место занимают эксперименты со звуком. Знакомство с разнообразием звуков является первостепенным вхождением ребенка в мир музыки. Человек живет в мире звуков. Мир звуков окружает ребенка с самого рождения – голос взрослого, пение птиц, звуки воды, скрип двери, шаги, звучание погремушки, музыкальной игрушки и многое другое. Как разобраться в бесконечном разнообразии звуков и понять - «Почему все звучит?» Постигая мир звуков, ребенок дошкольного возраста задается вопросами: «Что такое звук?», «Какие бывают звуки?», «Откуда берется голос?», «Где живут звуки?», «Что является источником звука?», и др. На данном этапе становится актуальным не только приобщать детей к слушанию звуков музыки и голоса, но и к самостоятельному поиску решения проблемы и ответа на вопросы. И это уже новая форма познавательной деятельности – детское экспериментирование и опыты со звуком.

В процессе таких экспериментов дети знакомятся со звуком, как с физическим явлением, учатся самостоятельно выявлять причины и находить источники звука, различать музыкальные и шумовые звуки, группировать на основе общих признаков, определять свойства и характеристики звука (громкость, высота и тембр.) А задачей музыкального руководителя является:

- поощрять детскую любознательность и всегда находить время для ответов на детское «почему?», «как?» и «откуда?»
- предоставлять ребенку условия для действия с разными вещами, предметами, материалами;
- направлять на развитие познавательной активности;
- побуждать ребенка к самостоятельному эксперименту при помощи мотива.

В рамках проекта по музыкальному воспитанию «Детское экспериментирование со звуком в музыкально-образовательном процессе» осуществляет работу «Лаборатория поиска удивительных звуков», целью работы которой является проведение опытов и экспериментов со звуком, выявление причины и источника звука [3]. Исследовательская деятельность, которая проходит в Лаборатории вызывает огромный интерес у детей, стимулирует познавательную активность и любознательность. Успех такой работы зависит, прежде всего, насколько интересны для ребенка такие занятия.

Первым этапом работы над проектом «Детское экспериментирование со звуком в музыкально-образовательном процессе» предполагает процесс понимания детьми того, что на свете есть много разных звуков. Применяя методы наблюдения и беседы, подводим ребят к умозаключению, что мы всегда что-нибудь слышим: шорохи, скрип веток, журчание воды, стрекотание кузнечика. Это *звуки шумовые*. Есть еще *звуки речи*, из которых складываются слова. Но самые интересные и красивые – это *музыкальные звуки* [1].

- «Но как появляются звуки?» – задается вопросом пытливый ум ребенка.

Ответы на этот и многие другие вопросы, связанные со звуком находим на втором этапе работы нашего проекта - опытно – экспериментальная деятельность, которая проводится в «Лаборатории поиска удивительных звуков». В опытно – экспериментальной деятельности мы выделяем такие этапы:

1. Возникновение проблемы

У детей возникают вопросы: «Что такое звук?», «Что является источником звука?», «Где живет звук?» [5] и др.

2. Выдвижение гипотез (предположений).

▪ Если провести некоторые опыты, используя при этом необходимое оборудование, то возможно понять что такое звук и что является его источником [2].

▪ Если заставить физическое тело вибрировать, то можно услышать звук.

3. Проведение опытов (практическая деятельность детей под руководством музыкального руководителя), таких как: «Что такое звук?», «Музыка или шум?», «Где живет звук?», «Почему всё звучит?», «Откуда берется голос?», «Как сделать звук громче?» [5] и др.

4. Выводы

Обязательным условием данного этапа является самостоятельные рассуждения и высказывания дошкольников.

Третий этап работы – изготовление шумовых и ударных музыкальных инструментов своими руками. Работа проходит в Лаборатории, во вторую половину дня. Этот этап самый творческий и интересный для ребят. Здесь в полной мере проявляются креативные способности ребенка, умение мыслить не стандартно, развивается самостоятельность, способность к общению, умение оценивать свои действия и действия сверстников.

Заключительным этапом проектной деятельности является освоение способов элементарного музицирования, выступления на праздниках и развлечениях, оформление тематических выставок. Экспериментальную деятельность в детском саду можно считать ведущей, наряду с игровой деятельностью. Дошкольники с удовольствием участвуют в проведении игр – экспериментов. В процессе экспериментирования дети учатся [4]:

- видеть и выделять проблему;
- принимать ее и ставить цель;
- анализировать объект или явление;
- выдвигать гипотезы, рассуждать;
- отбирать материалы для самостоятельной деятельности;

- делать выводы, о причинах возникновения и источниках звука.

Понимая, какое значение имеет детское экспериментирование в познавательном развитии дошкольника, необходимо создавать условия для исследовательской активности ребенка, поощрять любознательность и творчество, самостоятельность и ответственность, формировать необходимые навыки для успешной адаптации в социуме.

Литература:

1. Болушевский С.В., Зарапин В.Г., Караваева А.О.: «Можно ли увидеть звук? Увлекательные опыты со звуком, теплом и светом» Изд.: «Эксмо» 2016 г.
2. [Ворох А. С.](#) «Физика. Эксперименты со звуком, светом и водой» Занимательная физика — Издания для детей, Изд.: АСТ (Москва), 2017 г.
3. Зубкова Н.: «Научные ответы на детские "почему". Изд.: «Речь» 2013г.
4. Куликовская И.Э., Совгир Н.Н. «Детское экспериментирование» старший дошкольный возраст. – М.: Изд. «Педагогическое общество России», 2003г.
5. Наварро Паола, Хименес Ангела: «Тайны звука. Простые и наглядные опыты для детей и взрослых», Изд. «Пчелка», 2015 г.

Байжұманова М.Е.

Шахтинск қаласы, «Снегурочка» б/б КМҚК

МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ПРОСОДИКАСЫН ДАМЫТУ МЕН СӨЙЛЕУ ЫРҒАҚТЫҒЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ

Қазақтың біртуар ақыны Мағжан Жұмабаев атамыз «Ұлтқа тілінен қымбат нәрсе болмақ емес, бір ұлттың тілінде сол ұлттың тарихы, сыры, тұрмыс-тіршілігі, мінезі айқын көрініп тұрады» деген екен. *Қазіргі таңдағы фонетика саласындағы өзекті бағыттарының бірі сөйлеу мәтінінің просодиясын зерттеу болып табылады.* Зерттеушілердің қызығушылығы фразалық просодиядан сөйлеу мәтіндеріне ауысуы дауыс ырғағы теориясының бірнеше мәселелерін жаңадан қарастыруға және дискурстың әртүрлі формалары мен түрлеріндегі просодиялық бірліктері туралы түсініктер қалыптастыруға мүмкіндік тудырды. Алайда, просодияның көп мағыналық және көп функциялық қасиеттеріне байланысты зерттеудің пәні ретінде оны қарастыру қиынға соғады [1, 5].

Жалпы фонетика ғылымы тек фонемаларды ғана емес, сонымен қатар тілдің зге дыбыстық қабығын – екпінді, сөйлемнің интонациясын және оның ритмико-интонациялық мүшеленуін қарастырады. Л.В.Щерба айтқандай тілдің интонациялық кезеңі күні бүгінге дейін өте а зерттелген мәселе.

Қазақ просодикасы жайына тоқтағанымызда мына екі мәселенің бетін ашуымыз керек. Оның біреуі – ритмика, екіншісі – интонация немесе мелодика. [2. 107бет]

Осы мәселелерді жоюды орындауда бізге просодиканы дамыту жұмыстарын өзімізге басты міндет қылып алдық.

Просодика - сөйлеудің барлық бөлшектерінде кездесетін мағынаны айқындауда ерекше орны бар фонетикалық құралдар жүйесі. Оның негізгі құралдары: сөйлеу әуезі, тембр, екпін, сөз тоны. Оның қалыптасуы тілді әдемі сөйлеу мен дұрыс сөйлеуді көрсетеді. Бірақ көптеген ата-аналар мен тәрбиешілер оның жағдайына назар аудармайды, сондықтан болашақта балаларда оқу кезінде мәнерлеп оқу қиынға соғады.

Просодика өзіне келесі компоненттерді енгізеді:

- тембр;
- қарқын;
- логикалық екпін;
- әуезділік;
- ырғақ;

- нақыштылық;
- дикция.[3]

Жоғарыда аталған барлық компоненттердің қалыптасуы сөйлеудің просодикалық жағын түзету жұмыстарының негізгі міндеті болып табылады.

Дикция - бұл дыбыстарды сөзде нақты айту. Әуен – дауыстың биіктігі мен күшімен, интонацияны басқару қабілетімен сипатталады. Тембр-бұл сөйлеу дыбысының түсі, ал қарқыны – адамның сөздерді айту жылдамдығы. Логикалық екпін - оның көмегімен адам ең маңызды сөздерді бөліп көрсетеді. Сондай-ақ, просодикалық жағын дамыту үшін сөйлеу тынысын қалыптастыруда маңызды рөл атқарады. Бұл сөйлеу қарқынына, тембріне, оның мәнерлілігіне әсер етеді. Просодикаға кідіріс сияқты компонент кіреді - адам басқалардың не айтылып жатқанын және тұжырымның негізгі идеясын түсінуі үшін сөздер арасында аялдама жасайды.

Сондықтан сөйлеудің просодикалық жағын дамыту үйлесімді сөйлеуді маңызды компоненті болып табылады.

Просодикалық ауытқу сипаттамалары

- Бала дауысының қаттылығын өзгерте алмайды. Дауыс өте төмен немесе өте қатты.
- Сөйлеушінің сөйлеу қарқыны тым жылдам немесе баяу, оны түсіну қиынға соғады.
- Сөйлеу мәнерсіз.
- Сөйлеу кезінде сөз арасында үзіліс болмайды, бұл сөйлемнің шекарасын анықтауға қиындық тудырады.

- Сөйлеу біртектес, мәнерсіз.

- Сөйлеудің тыныс алуы қалыптаспаған.

- Сөйлеудің мұрындық белгілері бар.

- Мәлімдеменің ритмикалық құрылымы бұзылған.

Бұзушылықтың түрлері мен себептері

Сөйлеудің просодикалық жағының бұзылуы сөйлеудің жеке бұзылуымен қатар, күрделі сөйлеу бұзылыстарының бөлігі болуы мүмкін:

- Дауыс шығарудың бұзылуы (оның күші және модуляциялар). Бұл афония да (дауысы жоқ - адам сыбырлап сөйлеседі) және дисфония да (дауыс «сөнуші» немесе тым қатты; дауыстың өшіп қалуы немесе әл-ауқаты) болуы мүмкін.

- Сөйлеу жылдамдығының бұзылуы. Ол тым жылдам немесе баяу болуы мүмкін. Кез келген жағдайда да басқаларға сөйлеушінің сөйлеуін қабылдау қиынға соғады.

- Кекештену - сөйлеудің просодикалық жағындағы ең қиын бұзылулардың бірі. Адамда тұжырымдама құралы қалыптасқан. Бірақ оларды қолданған кезде сөйлеу аппаратында құрысу пайда болады.

Сонымен қатар, просодикалық бұзылыстар күрделі сөйлеу бұзылысының бөлігі болуы мүмкін (дизартрия, алалия, афазия, ринолалия). Сондықтан логопед сабақты бастамас бұрын ақаулардың құрылымын және сөйлеудің просодикалық жағының жеткіліксіз қалыптасу себептерін анықтау мақсатында диагностика жүргізеді. Кейін сол диагностика қорытындысы бойынша мамандарға кеңес ұсыныстар береді. Біз, тіл мамандары осы ұсыныстарды басты назарға ала отырып, жеке жұмыс жоспары мен түрлерін құрамыз. Жұмыс барысында келесідей жаттығулар жасаймыз:

Тілдік тыныс алуды қалыптастыру үшін «Бұрылыстар», «Мысық», «Үргіш», «Ырылдаған ит», «Әуешары» т.б. тыныс алу жаттығуларын жасаймыз.

Тілдің интонациялық мәнерлілігін дамыту үшін дауысты дыбыстарды екпінмен созу жаттығуы (жоғарыдан төменге немесе төменнен жоғарыға).

Мысалы: А о у и? А о _ у и!

Аоуи - аоуи? АОУИ - аоуи!

«Сөйлеу тонын тап» (қунышты, ренішті, немқұрайлы, таңқалу, ашулы),

«Әр түрлі қылып айт» (берілген «О» әріпін әр-түрліинтонацияда айту, таң қалумен, қуанышпен, наразылықпен, шошынып айту). Сөйлемде сөздерді ерекшелу жаттығулары.

Мысалы: БҮГІН жаңбыр жауды ма?

Бүгін ЖАҢБЫР жауды ма?

Бүгін жаңбыр ЖАУДЫ МА?

Тақпақтарды әр кейіпкердің көңіл күйін айқындап, сол көңіл күймен, дауысырғағына келтіріп оқу, сөйлем түрлеріне қарай сөздерге жан беру жаттығулары дауыс ырғағын дамытуда өз септігінтигізетін жаттығулар қатарына жатқызуға болады.

Диапазон шегін кеңейтуге арналған жаттығу ойындарында дауысты дыбыстарды жәй және қатты айту жаттығуларын қолданған жөн.

Осындай жұмыстардың қорытындысын мәнерлеп оқу сайыстарында, күнделікті тақпақ жаттауларын тыңдағанда байқалып тұрады. Көптеген балалар өз дауыс ырғақтарын басқаруды үйренді.

Әдебиет:

1. Е.Л. Фрейдина. «Просодияның риторикалық қызметі», Мәскеу, 2005.
2. Ж.Аралбаев. «Қазақ фонетикасы бойынша этюдтер», Алматы, 1988.
3. https://kk.wikipedia.org/wiki/Просодия,_просодика

Баймжанова А.С.

Теміртау қаласы, «Ақбота» б/б КМҚК

ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ: НӘТИЖЕГЕ ЖЕТУ ЖОЛЫНДА ЖАҒДАЙ ЖАСАУ

Жаңартылған білім беру жүйесінің мазмұны «Коммуникация» саласында баланың коммуникативтік дағдылары қоршаған ортамен байланысуы арқылы, қоғамда ауызша сөйлеп диалогтік қарым-қатынас жасап, сауаттылық негізін игеруге, қазақ халқының және де басқада халықтардың мәдениетін, әдет-ғұрпын сыйлауға, мемлекеттік тілді білуге, өзгеде әлем тілдерін үйренуге, әдеби шығармаларға қызығушылықты сүйіспеншілікті арттыруға бағытталған.

Балаға жүйелі білім беріп, ықылыс-ниетін дұрыс бағыттап, қабілет-қасиеттерін дамыту балабақшадан басталатыны анық. Балабақшада оқыту мен тәрбиелеудің басты мақсаты ол жаңа педагогикалық технологияларды қолдану, жаңа инновациялық ойын технологиясының элементтерін пайдалану арқылы білімді, жан-жақты дамыған тұлға қалыптастыру.

Ойын технологияларын қолдану баланың табысты дамуына берер ықпалы зор. Қазіргі заман талабына сай жаңаша оқытудың тиімді жолдарын тауып, жаңа ойларды негізге ала отырып оқытудың әдіс-тәсілдерін жаңартып отыру, жаңа технологияларды меңгеру ұстаздың алдында тұрған басты міндеті, жауапкершілігі. Жаңартылған білім беру жүйесі – уақыт сұранысы, заман талабы.

Елбасы Н.Назарбаев «Біздің басты міндет жаңа технологияларды, идеялар мен көзқарасты пайдалана отырып білім мен бәсекеге қабілетті ұрпақ тәрбиелеу» деп ұстаздар алдына басты міндет қойған болатын.

Еліміздің өсіп-өнуіне, мәдениеттің, халықтың экономикалық әл-ауқатының артуы ұлттық білім жүйесінің деңгейіне, оның даму бағытына тікелей байланысты. Баланың білімде ғана емес өмірде де табысты болуы ол әрине баланың алған біліміне, білім нәрімен сусындырған ұстазына да байланысты. Сапалы білім – ол адам өмірінің нәрі.

Қазіргі заман мұғалімі заман талабына сай жаңашыл, жан-жақты, жаңа инновациялық технологияларды игерген, жаңашыл әдіс-тәсілдерді пайдалана алатын ұстаз. Келешек ұрпақтың болашағына бағыт-бағдар беру үшін балабақшаның оқу жүйесінде білім берудің әдіс-тәсілдерін түрлендіріп, баланың пәнге деген қызығушылығын арттыру қажеттілікті талап етеді.

Бала тәрбиесінде әрбір баланы жеке тұлға деп қарап, ұлттық салт-дәстүрді дәріптеу арқылы ұлағатты тәрбие берудің маңыздылығы орасан зор.

Жаңартылған білім беру мазмұны білім, ғылым, инновация атты жаңа үш бағыт алып, білім беру жүйесі жаңа сапалық деңгейге көтеріліп отырған кезеңде ұстаздың оқыту үрдісі жаңа көзқараспен қалыптасуы керек.

Ұстаз оқу жүйесіндегі өзгерістерді қабылдап оны игеріп, меңгеріп әрқашан ізденісте, шығармашылық шабытта болуды қазіргі уақыт талап етеді. Жан-жақты рухани дамыған жас тәрбиелеу үшін, білім беру мазмұнының сапасын жоғары деңгейге жеткізуде, шығармашылық жетістікке жетуде ұстаз әрқашан алда болуы керек. Білім берудің үлгісін қалыптастыруда мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту ұжымдары, отбасы, әлеуметтік орта бірігіп жұмыс атқару басты мақсат. Мектепке дейінгі білім мен тәрбие беру ұйымдарында яғни, балабақшада баланың денсаулығы мен психологиялық дамуын сақтай отырып, оқыту процесінде жаңа әдіс-тәсілдерді қолдану. Келешек ұрпақтың дамуы мен тәрбиеленуінде жаңа көзқарас, жаңа идеялар, білім берудің жаңа мазмұны пайда болды. Білім беру үдерісіне жаңартылған білім беру бағдарламасы еніп, жаңа экономикалық орта пайда болды.

Дамыған елдер қатарына қосылу үшін балаға қазіргі заман талабына сай білім беріп, білім сапасының деңгейін арттыру керек.

Жаңа заманға лайық жаңа білім беруде қолданылатын жаңа инновациялық технологиялар мен әдіс-тәсілдер келешек ұрпақтың қоршаған ортаға бейімделген жаңа тұлға ретінде қалыптасуына ықпал етеді.

Әдебиет:

1. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы (12.08.2016ж №499).
2. Қазақстан Республикасы Елбасы Н.А Назарбаевтың «Қазақстанның үшінші жаңғыруы: жаһандық бәсекеге қабылеттілік» Қазақстан халқына жолдауы 2017 жылғы 31 қаңтар.

Бақтыбаева Қ.Д., Баенишева А.Т.
Шет ауданы, Ақадыр кенті, «Нұршуақ» б/б КМҚК

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДАҒЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҮДЕРІСТЕГІ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ

Мектепке дейінгі білім берудің денсаулық сақтау педагогикалық процесі сөздің кең мағынасында - мектеп жасына дейінгі балаларды денсаулық сақтау және денсаулық сақтау режимінде тәрбиелеу және дамыту процесі; баланың физикалық, психикалық және әлеуметтік әл-ауқатын қамтамасыз етуге бағытталған процесс. Сөздің тар мағынасында бұл білім беру, дамыту және тәрбиелеу барысында денсаулықты сақтау және денсаулықты сақтау мақсаттарына қол жеткізуге бағытталған балалар мен мұғалімдердің белгілі бір білім беру жүйесі аясында және уақытында дамып келе жатқан арнайы ұйымдастырылған өзара әрекеті.

Денсаулық-әрқайсымыздың өміріміздің басты құндылығы. Оны ешқандай ақша мен құндылықтар үшін сатып алуға болмайды. Денсаулық өмірдің барлық басқа артықшылықтарынан асып түседі. "Ауру патшадан гөрі сау қайыршы бақытты"

Бүгінгі таңда мектепке дейінгі білім беру ұйымдары қызметкерлерінің күш-жігері мектеп жасына дейінгі баланы сауықтыруға, салауатты өмір салтын қалыптастыруға бағытталған. Педагогикалық процесінде Денсаулық сақтау технологиялары дегеніміз не және оларды не деп санау кәсіби және педагогикалық аудиторияның кең ауқымы үшін және тіпті осы технологияларды өз тәжірибесінде сенімді қолданатындар үшін құпия болып қала береді.

Сіздің ойыңызша, денсаулық деген не? (педагогтардың пікірлері) Денсаулықтың 300-ден астам анықтамасы бар. Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының жарғысында:

денсаулық-бұл аурулар мен физикалық ақаулардың болмауы ғана емес, адамның физикалық және әлеуметтік әл-ауқатының жағдайы." Денсаулық-әрқайсымыздың өміріміздің басты құндылығы. Оны ешқандай ақша мен құндылықтар үшін сатып алуға болмайды. Денсаулық-ағзаның жоғары бейімделу қабілетімен, жүйелер мен органдардың оңтайлы жұмыс істеуімен, сондай-ақ табиғи ортамен және қоғаммен үйлесімді қарым-қатынасымен сипатталатын динамикалық өзгеретін жағдай.

Соңғы жылдары балалардың денсаулық жағдайы апатты түрде нашарлап бара жатқаны ешкімге құпия емес. Функционалды қатынастардың жетекші бөлігі-тірек-қимыл жүйесінің, ас қорыту жүйесінің бұзылуы; тыныс алу, тірек-қимыл жүйесі, генитурарлы жүйе, сондай-ақ аллергиялық аурулар.

Мектеп жасына дейінгі балалардың көпшілігінде психофизикалық дамуда әртүрлі бұзылулар бар. Дені сау болып туылғанда, адам өзінің денсаулығының бұзылуының ауыр белгілері пайда болғанға дейін денсаулығын сезбейді.

Балаға қатысты мектепке дейінгі білім берудегі денсаулық сақтау технологияларының мақсаты – балабақша тәрбиеленушісіне нақты денсаулықтың жоғары деңгейін қамтамасыз ету. Валеологиялық мәдениетті баланың адам денсаулығы мен өміріне саналы көзқарасының жиынтығы ретінде тәрбиелеу. Денсаулық туралы Білім және оны қорғау, қолдау және валеологиялық құзіреттілік, бұл мектеп жасына дейінгі балаға салауатты өмір салты мен қауіпсіз мінез-құлық мәселелерін өз бетінше және тиімді шешуге мүмкіндік береді. Қарапайым медициналық көмек көрсетуге байланысты міндеттер,

Мектепке дейінгі білім берудегі денсаулық сақтау технологияларының түрлері – мақсаттар мен міндеттердің үстемдігі бойынша денсаулық сақтау технологияларын, сондай-ақ балабақшадағы педагогикалық процестің субъектілерін Денсаулық сақтау мен денсаулықты қорғаудың жетекші құралдарын жіктеу. Осыған байланысты мектепке дейінгі білім берудегі денсаулық сақтау технологияларының келесі түрлерін бөлуге болады: Медициналық-профилактикалық; дене шынықтыру-сауықтыру; баланың әлеуметтік-психологиялық әл-ауқатын қамтамасыз ету технологиялары; мектепке дейінгі білім беру мұғалімдерінің денсаулығын сақтау және денсаулықты қорғау; балабақшадағы денсаулық сақтау технологиялары бар ата-аналарды валеологиялық оқыту.

Біздің балабақша базасында балалардың толыққанды физикалық дамуы мен сауығыуы үшін жағдайлар жасалған. Топтарда қажетті макро және микро орта құрылды, балабақшада спорттық - музыкалық зал, спорт алаңы жұмыс істейді. Физикалық қасиеттерді дамыту, моториканы қалыптастыру. Дене шынықтыру бұрыштары әр топта өзін-өзі жаттығуға деген қажеттілікті тәрбиелеу үшін жабдықталған: оларда балалардың тәуелсіз моторикасына арналған барлық қажетті дене шынықтыру жабдықтары, ашық ойындарға арналған атрибуттар, ұйқыдан кейін гимнастикаға арналған дене шынықтыру жабдықтары, жеке адамға арналған жабдықтар бар.

Мектепке дейінгі білім беру жүйесін жаңғыртудың басым бағыттарының бірі – оқытудың жаңа педагогикалық, ақпараттық және денсаулық сақтау технологияларын еңгізу болып табылады.

«Денсаулық сақтау білім беру технологиялары» ұғымы педагогикалық практикаға соңғы жылдары ғана енді. Бұл тақырып балалардың денсаулық жағдайына байланысты өзекті мәселелердің бірі. Сондықтан балалардың денсаулығын сақтау мен нығайту мәселесін бала мектепке барғанға дейін, яғни балабақшада шешу маңызды.

Денсаулық сақтау технологияларын қолданып, ойындар мен жаттығулар арқылы денешынықтыруға қызығушылықты қалыптастыру. Сонымен қатар денешынықтыру жаттығуларын өткізу барысында әртүрлі музыкаларды пайдаланамыз. Оны өздеріңіз іс жүзінде көріп жүргендей күнделікті өткізілетін таңғы жаттығу, ұйымдастырылған оқу қызметінде балаларға музыкаға сай қимыл жасауды үйретеміз.

Әдебиет:

1. Ғ.Есім. Абай туралы философиялық трактат. Алматы. Қазак университеті. 2004
2. М.Әлімбаев. Халық – ғажап тәлімгер. Алматы. «Рауан» 1994

Балғабек Е.К.

Осакаров ауданы, «Балдырған» б/б КМҚК

МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРМЕН ЖҰМЫС БАРЫСЫНДАҒЫ ДЕНСАУЛЫҚТАРЫН САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫН ҚОЛДАНУ

Адам үшін денсаулықтан асқан құнды ештеңе жоқ. Ұлт үшін өскелең ұрпақтың денсаулығынан маңызды ештеңе жоқ. Сонымен қатар,

денсаулық – бұл аурудың болмауы ғана емес, сонымен бірге адамның физикалық, әлеуметтік және психологиялық-педагогикалық үйлесімі, адамдармен, табиғатпен және өзімен жақсы қарым-қатынас.

Қазіргі уақытта денсаулық сақтау технологияларын пайдаланбай оқыту технологияларын жаңарту және жетілдіру мүмкін емес. Тәрбие-білім беру процесіне Денсаулық сақтау технологияларының келесі түрлері белсенді енгізілуде:

- денсаулықты ынталандыру және сақтау технологиялары-бұл балалардың денсаулықтарын сақтауға және нығайтуға, оның қозғалыс белсенділігін дамытуға бағытталған технологиялар. Осы технологиялардың ішіне жататындар:

- қозғалмалы ойындар: күн сайын дене шынықтыру бойынша ұйымдастырылған оқу қызметінің бөлігі ретінде таза ауада және топта өткізіледі. Ойындар баланың жас ерекшеліктеріне сәйкес таңдалады.

- саусақ гимнастикасы ұйымдастырылған оқу қызметі кезінде жүргізіледі, саусақтардың жүйелі жаттығулары, балалардың ұсақ моторикасын және қол қимылдарын үйлестіруді дамытады, оқу процесін қызықты ойынға айналдырады, баланың ішкі әлемін байытып қана қоймайды, сонымен қатар есте сақтау, ойлау қабілетін жақсартуға жағымды әсер етеді, ой-қиялын дамытады;

- тыныс алу гимнастикасы дене шынықтыру және сауықтыру жұмыстарының әртүрлі формаларында жүзеге асырылады. Тыныс алу гимнастикасымен қатар, дыбыстық гимнастика жасалады, оның мақсаты балаларды мұрын арқылы дем алуға үйрету және оларды күрделі тыныс алу жаттығуларына дайындау. Мұндай гимнастика тыныс алу бұлшықеттерін күшейтеді, дененің суыққа төзімділігін арттырады;

- көзге арналған гимнастика күн сайын 3-5 мин.кез-келген бос уақытта, визуалды жүктеменің қарқындылығына байланысты, көз бұлшықеттерінің статикалық кернеуін жеңілдетуге көмектеседі. Гимнастика жүргізу кезінде көрнекі материал көрсетілімі пайдаланылады;

- сергіту және динамикалық үзілістер ұйымдастырылған оқу қызметі барысында, балалар шаршаған уақытта жүргізіледі. Оларды жүргізу кезінде көзге арналған гимнастика, тыныс алу, саусақ гимнастикасының элементтері қосылады;

- релаксация жаттығулары ішкі бұлшықет кернеуін жеңілдетуге көмектеседі, балаларға тыныштандыруға көмектеседі, осылайша олардың жүйке жүйесі мен психикасын қалыпты демалуға әкеледі;

- қуаттандыратын гимнастика күндізгі ұйқыдан кейін күн сайын өткізіледі. Оның құрамына оянуға арналған төсектегі жаттығулар, майтабан аяқтарды түзету жаттығулары, дұрыс дене бітімін тәрбиелеу, кеңінен жуыну кіреді;

- ойын сағаты балалардың бос уақытында жүзеге асырылады. Мұғалімді ойын процесіне қосу арқылы, балаларға күтпеген жерден ұйымдастырылады.

Осы саладағы ең тиімді технологиялардың бірі-салауатты өмір салтын оқыту технологиялары. Бұл технологиялардың мақсаты-мектеп жасына дейінгі балалардың

физикалық қасиеттерін дамыту және денелерінің шынықтыруын қалыптастырады, адам денсаулығы мен өміріне саналы көзқарас, денсаулық туралы білімді жинақтау және оны қорғау, қолдау және сақтау қабілеттерін дамыту, мектеп жасына дейінгі балаға салауатты өмір салты мен қауіпсіз мінез-құлық мәселелерін өз бетінше және тиімді шешуге мүмкіндік беретін валеологиялық құзыреттілікке ие болу.

Бұл технологиялардың түрлеріне мыналарды қамтиды:

- ойын түрінде өткізілетін ұйымдастырылған оқу қызметі біріктірілген сипатқа ие. Балалар адам денсаулығын нығайтуға қандай факторлар әсер ететінін түсінуге әкеледі. Экскурсиялар, ойын-сауық, мерекелер, конкурстар, театрландырылған ертегілер, викториналар сияқты іс-шаралар кеңінен қолданылады;

- коммуникативтік ойындар, оларға-әңгімелер, этюдтер, әртүрлі дәрежедегі ойындар жатады;

- өз-өзіне массаж күнделікті бес минуттық сабақ түрінде немесе сабақтарда динамикалық үзіліс түрінде, ойын түрінде жүзеге асырылады. Өлеңдер, массаж қозғалыстары, жарқын бейнелер, олардың қарапайымдылығы, қол жетімділігі, әртүрлі ортада және кез-келген уақытта баланың жағдайын объектіден педагогикалық ықпал ету субъектісіне өзгертуге ықпал етеді.

- Өз-өзіне жасалатын нүктелі массаж ішкі органдардың қызметін реттейді, тұтастай алғанда дененің қорғанысын арттырады.

- Түзету технологиялары мектепке дейінгі баланың психикалық және әлеуметтік денсаулығын қамтамасыз етуге бағытталған. Бұл технологиялардың негізгі міндеті-балабақшадағы және отбасындағы құрдастарымен және ересектермен қарым-қатынас кезінде баланың эмоционалды жайлылығы мен жағымды психологиялық әл-ауқатын қамтамасыз ету, мектеп жасына дейінгі баланың әлеуметтік-эмоционалды әл-ауқатын қамтамасыз ету. Төменде айтылған технологиялар сияқты:

- ертегі терапиясы психотерапиялық және дамытушылық жұмыстар үшін қолданылады. Ертегі-бұл жеке қабылдау призмасы арқылы нақты әлемді бейнелейтін айна. Бұл өзіңізді, әлемді түсінуге және қабылдауға, өзін-өзі бағалауды арттыруға және қалаған бағытта өзгеруге шынайы мүмкіндік;

- арт-терапия-түске әсер ету технологиясы-топтағы интерьердің дұрыс таңдалған түстері шиеленісті жеңілдетеді және баланың эмоционалды көңіл-күйін арттырады;

- құм терапиясы арт-терапияның бір түрі болып табылады, бұл процесс басқа формалардан манипуляциялардың қарапайымдылығымен, жаңа формаларды ойлап табу мүмкіндігімен, жасалған суреттердің қысқа мерзімділігімен ерекшеленеді. Дәйекті құм композицияларын жасау психикалық өмірдің циклдік сипатын, психикалық өзгерістердің динамикасын көрсетеді.

- музыкалық әсер ету технологиясы стрессті жеңілдету, эмоционалды қатынасты арттыру үшін басқа технологиялардың бөлігі ретінде көмекші құрал ретінде қолданылады. Музыка-бұл балалар тыңдайтын дәрі, ол шығармашылықтың, қиялдың дамуына ықпал етеді. Әуен қоршаған әлемге деген қызығушылықты арттырады, баланың мәдениетін дамытуға ықпал етеді.

- артикуляциялық гимнастика дыбысты дұрыс айту үшін қажет артикуляциялық мүшелерді (ерін, тіл, төменгі жақ) жаттықтыруға арналған жаттығуларды қамтиды.

- психогимнастика дененің дұрыс имиджін қалыптастыруға ықпал етеді, бұл өз кезегінде өзін-өзі қабылдауға, баланың өзіне деген сенімділігін және эмоционалды тұрақтылығын арттыруға әкеледі. [1]

Үлкен мектеп жасына дейінгі балалармен дене шынықтыру бойынша тәжірибеңізді талдай отырып, жаттығулар табиғатта еліктейтін және өзара байланысты ойын жағдайларынан, тапсырмалардан, жаттығулардан тұратын рөлдік ойын барысында орындалатын ойын созу оларға үлкен қызығушылық тудырады деген қорытындыға келуге болады. Сауықтыру және дамыту міндеттерін шешуге жәрдемдесетін етіп таңдалған.

Баланың спорттық және би жаттығулары, ойындар, театрландырылған іс-шаралар және т. б. қозғалыс техникасын білуі, бейнені еліктеуден басталады.

Барлық осы технологияларды енгізу, педагогикалық процесті ұйымдастырудың әртүрлі формаларында жүзеге асырылады: сабақтар мен серуендерде, режимдік сәттерде және ересектер мен балалардың педагогикалық әрекеттесуі кезінде.

Салауатты өмір салты біздің қоғамдағы қажеттіліктер мен құндылықтар иерархиясында әлі бірінші орынға ие емес, бірақ егер сіз балаларды ерте жастан бастап өз денсаулығын бағалауға, қорғауға және нығайтуға үйретсеңіз, егер сіз салауатты өмір салтын жеке үлгі ретінде көрсетсеңіз, онда тек физикалық ғана емес, сонымен бірге жеке, зияткерлік және рухани дамыған болашақ ұрпақ деп үміттенуге болады.

Әдебиет:

1. <https://nsportal.ru/detskiy-sad/fizkultura/2015/11/16/zdorovesberegayushchie-tehnologii-v-pedagogicheskom-protssesse-dou>

Бапахова Р.Ж.

Қарағанды қаласы, «Алтын сақа» б/б КМҚК

БАЛА ӨМІРІНІҢ ҚАУІПСІЗДІГІНІҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ

Рухы таза, дені сау ұрпақ өсіру қай кезеңде болмасын негізгі мәселе екені анық. Осыған орай айтарымыз бала тәрбиесінде отбасы басты рөл атқаратыны рас. Өйткені кішкентай бала отбасына өте жақын да тәуелді және ата-анамен тығыз байланыста өмір сүреді. Қанша текті, діні таза болса да, көзін ашқаннан көргені мен сезгеніне орай отбасы мен айналасындағылар өз әсерін тигізбей қоймайды. Қандай жағдай болса да, ұрпағын жауын мен жел өтінен, жаман әсерден қорғап өсіру әке мен шешенің борышы.

Отбасы тәрбиесінің негізгі мақсаты - дені сау, ұлттық сана сезімі оянған, рухани ойлау дәрежесі биік, мәдениетті, парасатты, ар-ожданы мол, еңбекқор, білімді азаматты тәрбиелеу. Бала да жас терек сияқты, қалай тәрбиелесең жасынан қандай тәрбие берсең өскенде жас кезінде алған тәрбиесі өміріне негіз болмақ. Ата-ана бала қауіпсіздігін сақтауды ең бірінші орынға қоюы керек. Ал балабақшаның міндеті тұрмыста, көшеде, табиғатта қауіпсіздік ережелерін сақтау дағдыларын қалыптастыру.

Күн сайын қалада, ауылдарда автокөліктер саны өскен сайын жол апаттары да арта түсуде. Жол көлік оқиғалары жөніндегі деректерге зер салсақ, қалалық жердегі жаяу жүргіншілердің кінәсінен болатын оқыс оқиғалар саны едәуір көп. Оның ішінде жас балалардың апатқа жиі ұшырайтыны баршамызға мәлім. Жастай өмірімен қоштасып, орны толмас өкінішке әкелетіні немесе ауыр жарақат алып, кейбірі өмірлік мүгедек болып қалуы мүмкін. Оның себептері көптеген балалар жолда жүру ережелерін сақтай білмеуінде. Олар көбіне ереже талабын бұзып, асығыстық жасап, жүгіріп өтуге ұмтылады. Асыға жолға жүгіріп шыққан баланың қауіпке ұшырайтыны, өзіне ғана емес, өзгенің де өміріне қатер төндіретіні мәлім. Осындай оқиғаларды болдырмас үшін балабақшада тәрбиеші, үйде ата-ана балаға үнемі жолда жүру ережесін ескертіп отыруға міндетті.

Қиын жағдайда өзін-өзі ұстау тәртібін, шұғыл жағдайда өзін-өзі ұстау ережесін білу тәртібі:

- Егер адасып қалсаң немесе бейтаныс жерге тап болсаң, полиция қызметкерлерінен, кассирден, сатушыдан және де басқа қызметкерлерден көмек сұрау;
- Үйдің есігін біреу қақса, есікті ашпастан бұрын кішкене тесігіне қара,
- Егер есіктің кішкене тесігі сыртынан жабық болса онда ашпа, өміріңе қауіп төніп тұр деген сөз;
- Есікті тек құлыппен жауып қана қоймай ысырмамен, шынжырмен жап;
- Бейтаныс адамның көлігіне отырма;

- Мас және қауіпті адамнан алыс жүр;
- Егер көшеде немесе есік алдында бейтаныс адам сені шақырса, «Мен сені танымаймын» деп дауыстап айт, жақын жердегі адамдар есту үшін;
- Жедел сатыға танымайтын адаммен кірме.

Үйдегі қауіпсіздік ережесі:

Үйде балалар қандай затпен ойнамау керек? Қандай заттарды ұстамау керек? Электр жүйесін, газды, суды қалай дұрыс қолдану керек? Егер қауіп туған жағдайда шұғыл қызмет телефондарын, бала өзінің аты-жөнін, мекен-жайын, үй телефонын білуі тиіс.

Химиялық заттарды шыны құтыда және баланың қолы жетпейтін жерлерде сақтаңыз. Жалпы жуынатын бөлмеде шыны ыдыстар ұстамаған жөн. Балаға химиялық заттарды алмас үшін мына ережелерді есте сақтауын қадағалаңыз:

- Өзіңе таныс емес және ата-анаң рұқсат етпеген заттарды ұстама;
- Химиялық заттардың адам ағзасына зиян екенін есіңнен шығарма;
- Химиялық заттар адам ағзасына түссе улану қауіпі бар, сондықтан улы заттардың дәмін татып, иіскеп көруге тиым салынады;
- Улы заттардың көзге, теріге шашырауынан сақтан.

Балаңызға мүмкіндігінше сынбайтын ыдыс арнап қойыңыз.

Пышақты, шанышқыны дұрыс пайдаланудың ережелерімен таныстырыңыз. Өздеріңіз жоқта пешті жағулы қалдырмаңыз. Пеш жаққанда барлық қауіпсіздік ережелерін сақтаңыз.

Егер үйде өрт шыққан жағдайда балаңыздың мына ережелерді есте сақтауын қадағалаңыз:

- Төменге қарай еңкейіп, ғимараттан тез шығуға әрекет жаса;
- Бетіңді дымқыл шүберекпен немесе киіммен орап, сол арқылы тыныс ал;
- Қандай жағдай болмасын өрттен төсек астына не шкафқа тығылма, өрт сөндірушілерге сені табу қиынға соғады;
- Егер сенің үстіндегі киім жанса, онда жерге жатып жалынды сөндіргенше домала;

Балабақша ауласының, сенің үйіңнің ауласынан айырмашылығы қандай? Яғни бала жақын жердегі айналаны, балабақша ауласын, өзі тұратын үйдің ауласын бағдарлай білуі керек. Үйге және балабақшаға барар жолдағы қауіпсіз жерлерді білу. Нақты жол бағытын білу.

Ауладағы қауіпті жерлер: өсіп кеткен бұталар, құрап кеткен ағаштар, көлік жүретін жерлер, қоқыс тастайтын жәшік. Айналаға ұқыпты және абай болу керек. Аулада өзін өзі ұстау ережесі: ластамау, шуламау, терезеге және балкон жанына жақын ойнамау, шыны сындырмау.

Жол белгілерімен таныстыру: «Балалар», «Жаяу кісі өтетін өткел». Жаяу кісілер тек белгі қойылған жерден ғана өтеді. Екі жақты қозғалыста алдымен сол жаққа, жолдың ортасына жеткенде жолдың оң жағына қарау. Жүріп бара жатқан кез- келген көлік адамға қауіп төндіруі мүмкін.

Балабақшада жол ережесін сақтау жөнінде білім беруді төмендегідей дидактикалық ойындар арқылы жүзеге асыруға болады: «Жол белгілерін ата», «Бағдаршам», «Мен жол полициясымын», Жүргізушілер мен жолаушылар», «Есте сақта», «Кім жылдам?» т.б. ойындар.

Қазіргі кезде теледидар, компьютер барлық үйде бар. Таңның атысы, күннің батысына дейін іске қосылып жұмыс істеп тұрады. Ұзақ уақыт теледидар немесе компьютер алдында өткізген баланың адамдармен қарым-қатынасы қиындай түседі, мінез-құлқы өзгереді, тез ашуланады, көзге де шамадан тыс салмақ түсіп, көру қабілетін бұзады. Осының салдарынан көз жасаурап, тез шаршайды. Егер дер кезінде алдын алмаса түрлі көз ауруларына соқтыруы мүмкін. Сондықтан ата-анаға айтар кеңес балаға теледидардың, компьютердің алдына отыруға мүлдем тиым салуға болмайды, тек олар қараған кезде көңіл бөлуіңіз керек. Бір сағаттай қарап, демалып келуін ескертуіңіз қажет. Жалпы ата-ана да, педагог те қандай қиын жағдай болмасын, баланы сабырлық сақтап, тез әрі тиімді шешім қабылдауға үйреткен жөн. Көбінесе ата-аналар жұмыста болып, бала үйде жалғыз қалатын кездер болады. Балаға

техника қауіпсіздік ережелерін және мынаны ескертіп отыру керек: үйде жалғыз қалғанда электр жүйесіне жақындамау, газ плитасына тиіспеу, терезені ашпау, бөтен кісіге есік ашпау, т.с.с.

Ата-анасының әрбір ескертуін ұмытпай, ереже талабын бұлжытпай орындаған балалардың әртүрлі сәтсәздіктерден аулақ болатыны шындық. Өз балаңызға қауіпсіздік ережесін үйретудің ең жақсы амалы – оған үлгі болу. Егер өзіңіз қауіпсіздік белгісін тақпасаңыз, онда балаңыз қауіпсіздік белдігін тағады деп үміттенбеңіз. Егер сіздің қызыл шамға жолдан өткеніңізді көрсе, онда ол бағдаршамға бағынады деп немесе сіздің сөндірілмеген темекі тұқылын анда-мында лақтырып тастағаныңызды көріп жүрсе, ол отпен абай болады деп ойламаңыз.

Статистикаға сүйенсек жалпы жарақаттанудың он бес пайызға жуығы балалардың жарақаттануы екен. Оның ішінде бірінші орында тұрмыстық сипаттағы жарақаттар жоғарыдан құлау, өткір заттардан жарақат алу, күйеу т.с.с. жарақаттың сексен пайызға жуығын балалар үйде алады екен. Екінші орында көшеде жаяу жүру барысында алынатын жарақаттар. Балалардың зақымдалуының негізгі себептерінің бірі ересектердің балаларды қараусыз қалдыруы болып табылады.

Ата-анасының әрбір ескертуін ұмытпай, ереже талабын бұлжытпай орындаған балалардың әртүрлі сәтсіздіктен аулақ болатыны сөзсіз. Сондықтан ата-аналар үйде, педагогтер балабақшада балаларды қауіпсіздіктен сақтандыру сіздердің міндеттеріңіз екенін ұмытпаңыздар.

Әдебиет:

1. Нүсіпбекова М., Сейілғазина С. «Валеология негіздері» әдістемелік құралы, Алматы: Алматыкітап, 2015ж.
2. Қараева Қ.А., Сламбекова Н.М. «Өмір қауіпсіздігін сақтау негіздері», Алматы: Аруна баспасы, 2005ж.

Баранова Л.Р.

КГКП я/с «Березка», город Шахтинск

ПРОБЛЕМА ЗДОРОВЬЕСБЕРЕГАЮЩЕГО ОБУЧЕНИЯ В ДОШКОЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ

Предмет обсуждения здоровья ребенка всегда остаётся проблемой №1 в стране, а в наше время занимает лидирующие позиции. Здоровье – это природное явление с рождения.

Стоит заметить, что результаты отличной учебы и хорошего воспитания в первую очередь связаны со здоровьем. Здоровье является фактором успешности отличной работы и всестороннего гармоничного развития ребенка. Любой родитель испытывает радость, когда его ребенок физически и умственно здоров. Но, стоит понимать, что здоровье нужно формировать с детства, прививая заботу.

Специфичность обучения в рамках детского сада связаны с увеличивающимся объемом информации, современными методами. Исследуя научные журналы по данной проблеме, было выявлено, что увеличивается рост детей с разными отклонениями в здоровье [1, с.4]

Исходя из этого, стоит задуматься, об изменении подхода к вопросу физического, социального здоровья детей на межгосударственном, областном уровнях. Таким образом, основной проблемой становится подготовка и реализация учебно-методических пособий, здоровьесберегающих программ, а также воспитательных мероприятий.

Кроме того, жизнедеятельность современного ребенка протекает в условиях нового комплекса климатогеографических, химических, экологических, социально-экономических факторов, оказывающих неблагоприятное воздействие на здоровье. К сожалению, вышеизложенные факты, несомненно, отражаются на уровне здоровья детей [2, с.90].

Основным, и главным направлением воспитателя, остается мотивация дошкольника на саморазвитие, самовоспитание, самообразование и самоконтроль, то есть понимания своей личности, окружающего мира, базовых и основных потребностей, и самое главное, потребность в здоровом образе жизни. Здоровый образ жизни – актуальная проблема любого общества в современном мире.

Каждый человек приходит к пониманию о пользе занятий физической культурой и спортом, например, бегать по утрам, есть здоровую пищу, закалять организм, но порой лень человека приводит к тому, что может стать «поздно» поправлять и следить за своим здоровьем.

На наш взгляд, привитие уважения к своему здоровью нужно начинать с раннего возраста наряду с воспитанием нравственности. Стоит отметить, что в нашем детском саду «Березка» первоочередной задачей стоит охрана жизни и укрепление здоровье детей. Ежедневно мы используем наряду с традиционными формами работы занятий по физической культуре, утренней гимнастики и подвижных игр, также и нетрадиционные формы (Рисунок 1). Традиционные и нетрадиционные формы направлены на сохранение и укрепление здоровья, здорового тела и физической формы.

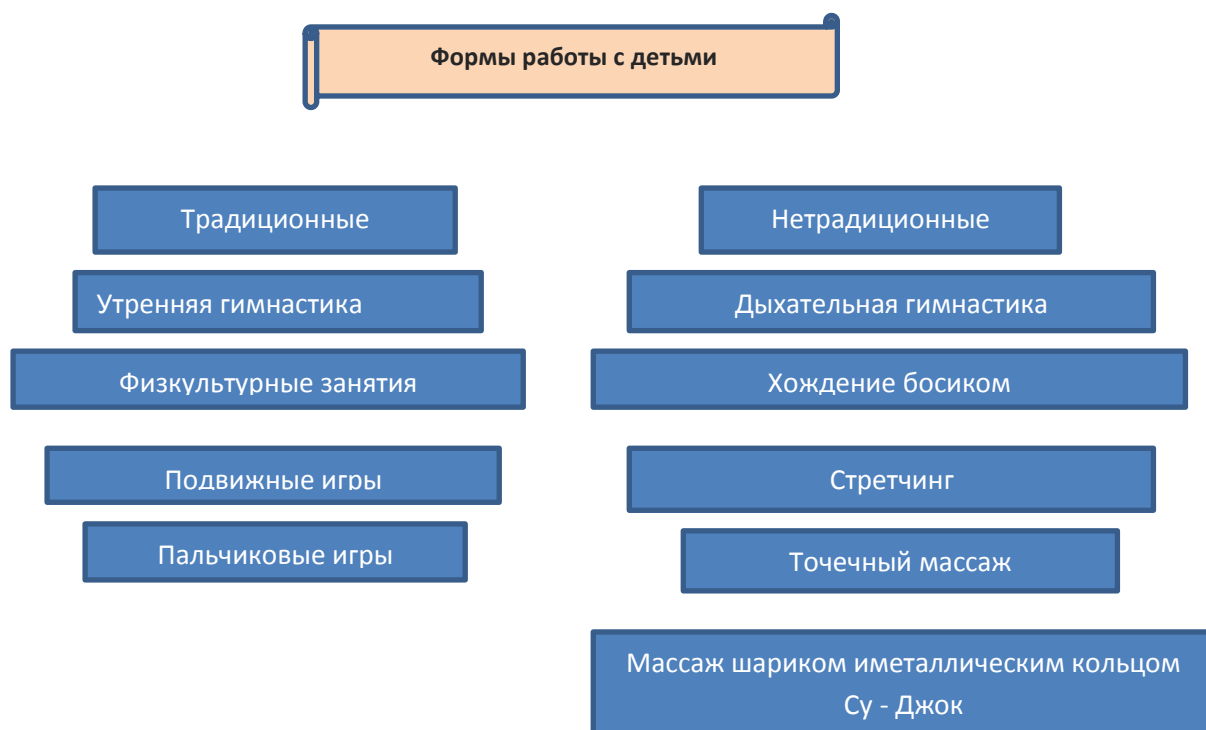

Рисунок 1. Формы работы с детьми

Каждый родитель, на своем примере, может отлично демонстрировать культуру физических занятий, мотивацию, так как дошкольный возраст является тем возрастом, когда дети активно копируют родителей.

Ошибочное понимание того, что за сохранение и укрепление здоровья ребенка несет ответственность педагог физической культуры. Но, мы должны четко понимать, что занятие в дошкольной организации, это всего лишь малый процент активности ребенка, что в целом не решает проблемы. То есть, лишь в дошкольной организации, априори, невозможно сформировать и сохранить положительное отношение к здоровому образу жизни. Поэтому, стоит заметить, что процесс сохранности здоровья должен носить преемственный характер, от дошкольного учреждения к семье, и наоборот, освещая такие вопросы как принятие ребенком своего тела, своих физических данных, а также умение оценивать проблемы собственного здоровья.

Стоит заметить, что двигательная активность ребенка стала очень низкой, это замечают, как психологи, так и воспитатели дошкольных организаций, в основном это связывают с пассивным образом жизни, малой активностью, а также гаджетозависимость играет не последнюю роль.

Важным условием любого образовательного процесса является сохранение и укрепление здоровья, стабильный эмоциональный фон, креативность, творческий подход к каждому ребенку, чтобы это дало возможность для развития интеллектуальных способностей и жизнедеятельности ребенка [3, с.41].

Исходя из вышесказанного, изменение системы дошкольного образования, позволит вызвать повышенный интерес к учебно-воспитательному процессу. Все это может быть достигнуто благодаря взаимодействию базовых и учебных потребностей, что поможет облегчить дошкольникам воспитательный процесс, а также укрепление и сохранение здоровья.

Тысяча валеологических и гигиенических исследований призывают воспитателей и методистов дошкольных организаций к необходимости использовать особые меры по сохранению и укреплению здоровья дошкольника. Данные исследования легли в основу государственных документов об образовании, конвенции о правах ребенка Республики Казахстан.

Таким образом, следует иметь в виду, что основными задачами дошкольной организации, должны являться воспитание гармонично здоровой личности, ориентированной на здоровый образ жизни, создание здорового воспитательного процесса, который будет содействовать на благо ребенку.

Качественный воспитательный процесс может быть достигнут благодаря созданию определенных условий, направленных на укрепление и сохранение здоровья дошкольника. Все это требует от воспитателей особых подходов, в основу которых лежат здоровьесберегающие технологии. Каждый воспитатель должен иметь знания и умения в данной области, быть компетентен, знать особенности здоровьесберегающих технологий, чтобы иметь возможность выбирать те из них, которые обеспечат в данных определенных условиях успех конкретного обучающегося [4, с.26].

В соответствии с этим реализацию здоровьесберегающих технологий следует понимать как задачу-оптимум, включающую не только охрану здоровья учащихся, но и формирование, укрепление их здоровья, воспитание у них культуры здоровья, а также охрану здоровья педагогов и содействие им в стремлении грамотно заботиться о своем здоровье [5, с.48].

Таким образом, здоровый образ жизни пока не занимает первое место в главных ценностях человека в нашем обществе. Но если мы научим детей ценить, беречь и укреплять свое здоровье, будем личным примером демонстрировать здоровый образ жизни, то можно надеяться, что будущее поколение будут больше здоровы и развиты, не только духовно, но и физически.

Литература:

1. Ананьев В. А. Психология здоровья - как новая отрасль человекознания // Вестник психосоциальной и коррекционной работы. - 2018. - №1. - С 3-18.
2. Karmanova J.A., Mazhenova R.B., Iskazhimova A.K., Suleymenova S.Y., Satybaldina R.B. HEALTH PROMOTION TECHNOLOGY IN THE EDUCATION PROCESS. - European Researcher. - 2014. - №1-1(66). С. 89-94.
3. Зиганшина В.И. Воспитательная деятельность по формированию здоровьесберегающего пространства // Среднее профессиональное образование (приложение). - 2013. - № 1. - С 41 -44.
4. Ахутина Т.В. Здоровьесберегающие технологии обучения: Индивидуально-ориентированный подход // Школа здоровья. - 2010. - №2. - С. 21-28.
5. Нугуманова Л.Н. Здоровьесберегающее обучение и воспитание в условиях средней школы // Педагогическое образование и наука. - 2002. - № 1. – С. 46-50.

Бектаева А.К., Байманасова А.Д

Шет ауданы, Ақадыр кенті, «Нұршуақ» б/б КМҚК

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДАҒЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҮДЕРІСТЕГІ ДЕНСАУЛЫҚТЫ САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯЛАР

Бүгінгі таңда мектепке дейінгі білім беру ұйымдары қызметкерлерінің күш-жігері мектеп жасына дейінгі баланы сауықтыруға, салауатты өмір салтын қалыптастыруға бағытталған. Бұл міндеттер білім беруді модернизациялау бағдарламасында басымдыққа ие екендігі кездейсоқ емес. Аталған мәселелерді шешудің бір құралы Денсаулық сақтау технологиялары болып табылады, онсыз қазіргі заманғы балабақшаның педагогикалық процесі мүмкін емес. Балабақшадағы денсаулық сақтау технологиялары – бұл ең алдымен мектеп жасына дейінгі балалардың денсаулық мәдениетін тәрбиелеудің технологиялары. Бұл технологиялардың мақсаты-баланың саналы қарым-қатынасын қалыптастыру адам денсаулығы мен өмірі, денсаулық туралы білім жинақтау және даму оны қорғау, қолдау және сақтау мүмкіндігі.

Мектепке дейінгі білім берудің федералды мемлекеттік білім беру стандартында белгіленген әрбір мектепке дейінгі білім беру мекемесінің негізгі міндеттерінің бірі балалардың физикалық және психикалық денсаулығын, оның ішінде эмоционалды саулығын қорғау және нығайту болып табылады. Сондықтан әрбір мектепке дейінгі мекемеде денсаулық сақтау технологияларына көп көңіл бөлінеді, олар қазіргі заманғы мектепке дейінгі білім берудің басым міндеттерін шешуге бағытталған – балалардың денсаулығын сақтау, қолдау және байыту.

Сонымен, "Денсаулық сақтау білім беру технологиялары" дегеніміз не?

Денсаулық сақтау технологиясы " - бұл оқыту мен дамудың барлық кезеңдерінде баланың денсаулығын сақтауға бағытталған білім беру ортасының барлық факторларының өзара байланысы мен өзара әрекеттесуін қамтитын шаралар жүйесі. Денсаулық сақтау технологияларын дәстүрлі педагогикалық технологияларды денсаулық сақтау міндеттерімен толықтыратын педагогикалық жұмыстың принциптері, әдістері мен әдістерінің жиынтығы ретінде қарастыруға болады.

Балаға қатысты мектепке дейінгі білім берудегі денсаулық сақтау технологияларының мақсаты – балабақша тәрбиеленушісіне нақты денсаулықтың жоғары деңгейін қамтамасыз ету және валеологиялық мәдениетті баланың адам денсаулығы мен өміріне саналы көзқарасының жиынтығы ретінде тәрбиелеу, денсаулық туралы білім және оны қорғау, қолдау және сақтау дағдылары, мектепке дейінгі жастағы балаға салауатты өмір салты мен қауіпсіз мінез-құлық мәселелерін өз бетінше және тиімді шешуге мүмкіндік беретін валеологиялық құзыреттілік, қарапайым медициналық, психологиялық өзін-өзі көмек көрсету. Ересектерге қатысты-денсаулық мәдениетін, оның ішінде мектепке дейінгі тәрбиешілердің кәсіби денсаулық мәдениетін және ата-аналардың валеологиялық білімін қалыптастыруға ықпал ету.

Денсаулық сақтау технологияларының міндеттері:

1. Тәрбие – білім беру процесінің барлық қатысушыларының физикалық және психологиялық салауаттылығы – денсаулығы үшін жағдай жасау.
2. Салауатты өмір салты, дене жаттығуларының пайдасы, олардың негізгі гигиеналық талаптары мен ережелері туралы қол жетімді идеялар мен білімді қалыптастыру.
3. Балалардың өмірлік маңызды моторикасы мен қабілеттерін уақтылы дамыту үшін мектеп жасына дейінгі балалармен білім беру жұмысының барлық құралдары мен формаларын қолданудағы жүйелі тәсілді жүзеге асыру.
4. Тіршілік қауіпсіздігі негіздерін қалыптастыру.

5. Балалардың денсаулығын қамтамасыз етуде және оларды салауатты өмір салтына тартуда отбасына жан-жақты көмек көрсету.

Мектепке дейінгі білім берудегі денсаулық сақтау технологияларының жіктелуі мақсаттар мен міндеттердің үстемдігімен, сондай – ақ балабақшадағы педагогикалық процестің субъектілерін Денсаулық сақтау мен денсаулықты қорғаудың жетекші құралдарымен анықталады. Осыған байланысты мектепке дейінгі білім берудегі денсаулық сақтау технологияларының келесі түрлерін ажыратуға болады:

- медициналық-профилактикалық;
- дене шынықтыру-сауықтыру;
- баланың әлеуметтік-психологиялық әл-ауқатын қамтамасыз ету технологиялары;
- мектепке дейінгі білім беру педагогтерінің Денсаулық сақтау және денсаулық сақтау;
- ата-аналардың валеологиялық білімі;
- балабақшадағы денсаулық сақтау технологиялары.

Мектепке дейінгі білім берудегі денсаулық сақтау технологияларының түрлері

Мектепке дейінгі білім берудегі медициналық-профилактикалық технологиялар – БҚК медициналық персоналының басшылығымен медициналық құралдарды пайдалана отырып, медициналық талаптар мен нормаларға сәйкес балалардың денсаулығын сақтауды және көбейтуді қамтамасыз ететін технологиялар. Оларға келесі технологиялар жатады: мектеп жасына дейінгі балалардың денсаулығын бақылауды ұйымдастыру және балалар денсаулығын оңтайландыру бойынша ұсыныстар әзірлеу; ерте және мектеп жасына дейінгі балалардың тамақтануын, мектеп жасына дейінгі балалардың физикалық дамуын, қатаюын ұйымдастыру және бақылау. Балабақшадағы денсаулық сақтау технологиялары-валеологиялық мәдениетті немесе мектеп жасына дейінгі балалардың денсаулық мәдениетін тәрбиелеу технологиясы. Мақсаты-баланың адам денсаулығы мен өміріне саналы көзқарасын қалыптастыру, денсаулық туралы білім жинақтау және оны қорғау, қолдау және сақтау дағдыларын дамыту, мектеп жасына дейінгі балаға салауатты өмір салты мен қауіпсіз мінез-құлық мәселелерін өз бетінше және тиімді шешуге мүмкіндік беретін валеологиялық құзыреттілікке ие болу. Бұл мектеп жасына дейінгі балаларды жеке тұлғаға бағытталған оқыту және оқыту технологиясы. Мұндай технологиялардың жетекші қағидасы-баланың жеке ерекшеліктерін, оның дамуының жеке логикасын ескеру, тәрбие мен оқыту кезіндегі іс-әрекеттің мазмұны мен түрлеріндегі балалардың мүдделері мен қалауларын ескеру.

Баланың әлеуметтік-психологиялық әл –ауқатын қамтамасыз ету технологиялары-мектепке дейінгі баланың психикалық және әлеуметтік денсаулығын қамтамасыз ететін технологиялар. Бұл технологиялардың негізгі міндеті-балабақшадағы және отбасындағы құрдастарымен және ересектермен қарым-қатынас кезінде баланың эмоционалды жайлылығы мен жағымды психологиялық әл-ауқатын қамтамасыз ету.

Денсаулық сақтау технологияларының мақсаты - балабақша тәрбиеленушілерінің денсаулығының жоғары деңгейін қамтамасыз ету және баланың салауатты өмір салтына саналы қарым-қатынасының жиынтығы ретінде мәдениетті тәрбиелеу, мектеп жасына дейінгі балаға салауатты өмір салты мен қауіпсіз мінез-құлық мәселелерін дербес және тиімді шешуге мүмкіндік беретін валеологиялық құзыреттілік, қарапайым медициналық, психологиялық өзіндік көмек көрсету. Қазіргі уақытта денсаулық және оны сақтау мәселесі ең өзекті мәселелердің бірі болып табылады. "Денсаулық сақтау технологиялары" ұғымы мектепке дейінгі білім беру мекемелерінен бастап білім беру жүйесіне мықтап кірді.

Әдебиет:

1. Ахутина Т.В. денсаулық сақтауды оқыту технологиялары: жеке бағытталған тәсіл.
2. Ковалько В.И. Денсаулық сақтау технологиялары. – М.: ВАКО, 2007.
3. Жалпы білім беретін мектептегі денсаулық сақтау технологиялары: талдау әдістемесі, формалары, әдістері, қолдану тәжірибесі. / Под ред. м. М. Безруких, В. Д. Сонькина. – М 2002.

4. 5. 6. Смирнов Н. К. "педагог жұмысындағы денсаулық сақтайтын білім беру технологиялары".

5. Николаева е.и. Федорук В.И. Захарина Е. Ю. балабақша жағдайында Денсаулық сақтау және денсаулық сақтау Н. Б. Кондратовская. - СПб.: Балалық Шақ-Баспасөз, 2014. Смирнов Н. К.денсаулықты сақтайтын білім беру технологиялары және мектептегі денсаулық психологиясы.

Бектасова Б.С.

Теміртау қаласы, №19 «Ақтілек» б/б КМҚК

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ МЕКЕМЕНІ БАСҚАРУ МЕНЕДЖМЕНТІ

Мектепке дейінгі білім берудің сапасы, мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының жетекшілері үшін ата-аналармен, педагогтарды, және тәрбиеленушілердің іс-әрекетіндегі сәттілік, басқару ережесін толық игеру, балалардың денсаулығын сақтау, балаларды мектепке даярлау, педагогтардың сабақ уақыты мен жұмыс уақытын ұтымды пайдалану, ата-аналар мен балалардың, педагогтардың қызметіне жоғары баға беру және мектепке дейінгі мекемелердің беделін арттыру. Балалар мен ата-аналарының жағымды мотивациясын, оқу процесін әдістемелік және материалдық-техникалық қамтамасыз ету болып табылады. Мектепке дейінгі ұйымды заманауи басқару дегеніміз – қазіргі заман талабына сай педагогтардың балаларға берер білімі мен оларды заман талабына сай тұлға етіп қалыптастырып шығару.

Мектепке дейінгі білім беру мекемесін басқару, ұжым негізі әйел қауымынан тұратындықтан күрделі де қиын іс. Әр адам өз мамандығын жетік меңгеруі үшін, алдымен сол мамандықты сүюі маңызды. Қазіргі заман талабына сай мекемені басқару үшін алдымен жүректілік керек. Біздің менеджменттік жұмысымыз – тікелей адамдармен жұмыс жасау болғандықтан, адамдармен тез тіл табысу қабілетіміз басым болуы шарт. Мектепке дейінгі мекемеде басшылық жасау – негізгі қарым – қатынасты күшейтеді. Бұл жерде менеджменттік бір ғана мамандық иелерімен жұмыс жасау ғана емес, қарапайым адамдармен, жоғары дәрежелі педагогтармен, кішкентай бүлдіршірдермен жұмыс жасау имеджін көрсету керек.

Әр адаммен жақын тіл табысу, өзіне бағындыра білу, тыңдата білу, көңілдерінен шыға білу маңызды рөл атқарады. Ата - анамен тіл табысудың оңтайлы жолы – балаларға жайлы жағдай жасау, заман талабына сай білім беру. Заман талабына сай білімді педагогтардан алатындықтан педагогтарды жиі – жиі конференциялар мен семинарларға, біліктілікті арттыру курстарына жіберіп отыру керек. Жұмыс барысында тікелей ата - аналармен онлайн жиналыстар өткізіп ата - аналар пікірін тыңдап, олардың пікірі мен ұсыныстарын жүйелі орындау. Мекеме топтарын ақпараттық жүйемен қамтамасыз ету, бұл заман талабы. Әр бала заман талабына сай өмір сүру керек. Ақпараттық құралдарының дамып тұрған заманында оны қолданбау мүмкін емес. Мысал келтіретін болсақ, әр топтарда бейне бақылау камералары мен интерактивті тақталармен, компьютерлерімен жабдықталуы тиіс.

Педагогтер жұмысының тақырыбы, өнімі, құралы және нәтижесінің ерекшелігі олардың басқару қызметінің нақты принциптері, әдістері мен тәсілдерінің дамуын анықтайды. Менеджменттің көзделген мақсаттарына жету білім беру мекемесінің басшысынан кең дүниетаным мен гуманитарлық ойлауды талап етеді, оның аясында мектепке дейінгі білім беру ұйымында, білім беру мекемесі шешетін нақты міндеттерді анықтай алуы керек. Білім беруді басқарудың негізгі қағидалары іс-әрекет жүйесі ретінде келесі факторлармен анықталады деп ойлаймын,

-біріншіден, жиілік пен реттілікті бөлек етіп көрсетіңіз орындаушының іс-әрекеті, жалпы барлық іс-әрекеттер;

-екіншіден, оларда белгілі бір жұмыс түрлерін орындау ережелері қарастырылған белгілі бір уақыт кезеңі;

-үшіншіден, олар орындаушылардың біліктілігі мен құрамына қойылатын талаптарды белгілейді, белгілі бір қызмет үшін анықталған;

-төртіншіден, олар қажетті ақпараттың көлемін және оның негізгісін анықтайды оңтайлылық жағдайы тұрғысынан көздер (қажеттілік және жеткіліктілік);

Белгілі төрт басқару функциялары - жоспарлау, ұйымдастыру, уәждеме және бақылау - екі жалпы сипаттамаға ие: олардың барлығы шешім қабылдауды қажет етеді. Шешім қабылдау және коммуникация деп айтуға болады білім беру мекемесі жүйесі элементтерінің байланыстырушы процестері. «Шешім қабылдаудың» мәнін біз адамның бірнеше баламадан таңдауларын таңдауы деп түсінеміз. Бұрын атап өткеніміздей, коммуникация менеджменттің басқа төрт функциясында маңызды - жоспарлау, ұйымдастыру, ынталандыру және бақылау. Ұжым немесе менеджерлер тобы көбінесе ұйымды басқарудан басталады. Барлық менеджерлердің жиынтық қызметі, шын мәнінде, бүкіл мекеменің жетістігін немесе сәтсіздігін анықтайды. Басқару кадрларды қалыптастырады, адамдар арасындағы қатынастар жүйесін, соның ішінде оларды ұжымдық еңбек қызметі енгізеді. Сондықтан білім беру мекемелерінің әкімшілері педагогтардың шеберлігі деп айта аламыз. Осыған байланысты білім беру мекемесіндегі менеджменттің маңызды міндеттерінің бірі педагогтардың дамуына ықпал ету: құзыреттіліктің жоғарылауы, жеке тұлғаның өсуі, сол адамның адамгершілік рухани дамуында. Мектепке дейінгі мекеме басшыларының топ-менеджерлері, мекеме басшы орынбасарлары өздері жоғары құзыреттіліктің және жалпы мәдениеттің жоғары деңгейінің объектісі болып табылады.

Педагог, сөзсіз, кәсіби оқу қауымдастығының маңызды фигурасы. Педагогтер - бұл мекеменің серпіні. Балабақшаның жағдайын жақсартудағы өзгерістерді әр педагог өз деңгейінде жүргізуі керек. Жақсы мекемені және балабақшаны жақсы педагогтерсіз құру мүмкін емес.

Қызығушылық танытатын қоғамдастық үздіксіз және сапалы білім мақсатқа жетуде ынтымақтастықта болуға педагогтер мүмкіндік береді, ата-аналар, тәрбиеленушілер өздері, біздің ойымызша, қызықты және белгілі бір нәтижелер болуы мүмкін перспективалы тәжірибе ұлттық тәрбие негізінде қолданылады.

Үздіксіз білім беру жүйесінде мектепке дейінгі білім мазмұнын жаңартудың теориялық, әдіснамалық негіздері:

1. Мектепке дейінгі білім беру мазмұнын жаңартудың ғылыми – педагогикалық негіздері.
2. Мектепке дейінгі білім беру мазмұнының «лемдік тәжірибедегі мәні мен маңызы»;
3. Қазақстанда мектепке дейінгі ұйымдардағы білім мазмұнының дамуының басым бағыттары мен қалыптасуының қазіргі жайы.
4. Білім мазмұнын жаңартуда бірлескен іс – әрекеттерді ұйымдастыру логикалық-психологиялық проблема.

Мектепке дейінгі білім беру мазмұнын жаңартудың тұжырымдамалық негіздемесі және оны жүзеге асыру шарттары:

1. Мектепке дейінгі кезеңдегі білім беру мазмұнын жаңартудың моделі;
2. Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының сипаттамасы.

Мектепке дейінгі ұйымдарда білім мазмұнын жаңартуда инновациялық технологияларды пайдалану мүмкіндіктері:

1. Білім беру мазмұнын жаңартуда инновациялық технологияларды пайдалану арқылы тәрбиешілердің шығармашылығын дамыту.
2. Мектепке дейінгі білім беру мазмұнын жаңартуда тәрбиешінің инновациялық технологияларды пайдаланудағы кәсіби құзыреттілігін жетілдіру бағыттары;
3. Мектепке дейінгі ұйымдардағы оқу – әдістемелік кешендердің мазмұны және оны тиімді пайдаланудың технологиясы.

Қазіргі нарық заманында өркениетті елдердің озық тәжірибесі кеңінен пайдаланылуда. «Менеджмент белгілі міндеттерді орындау үшін адамгершілік, тиімділік және үнемділік жолдары арқылы адамдарды басқару» дейді олар. Бұл пікір адамгершілік алдыңғы кезекке қойылып отырғанын дәлелдейді. Бұл тектен-текке емес. Басқару ісінде адам арасындағы түсіністік, сыйластық, қиын сәтте қол ұшын созу ерекше рөл атқарады. Адамның бойында адамгершілік, азаматтық қасиеттер орын алған жағдайда ұжымда тұрақты жұмыс жасау орын алады.

Әдебиет:

1. Симонов В.П. Педагогикалық менеджмент: Алматы 202 0ж
2. Н.В. Кузьмина. Жүйелі педагогикалық зерттеу әдістері: оқу құралы / Ред. Л.: ЛМУ, 1980.

Қолданылған сайттар:

1. <https://www.referat911.ru/Menedjment/blm-beru-zhjesndeg-menedzhment/572605-3378018-place1.html>
2. <https://www.referat911.ru/Menedjment/blm-beru-zhjesndeg-menedzhment/572605-3378018-place7.html>
3. <https://ppt-online.org/491879>

Белтаева Н. Т.

Шет ауданы, Мойынты кенті, «Мойынты ЖББМ» мектепалды даярлық сынып

4К МОДЕЛІ АЯСЫНДА МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ СЫНИ ОЙЛАУЫН ДАМУ

Мектепке дейінгі білім беру стандарты, мектепке дейінгі тәрбиенің педагогикалық үрдісін ұйымдастыруға, жаңашыл әдіс-тәсілдерді пайдалануға мүмкіндік береді. Стандартта балаларды өзін-өзі оқыту бойынша әлеуметтік дағдылар мен дағдыларды дамыту бойынша талаптар көзделген. Ойлау негіздерінің, ақыл-ой және шығармашылық қабілеттердің, жаңа дағдылардың, ерте балалық шақта қалыптасқаны жайында айтылады. [1].

Қазіргі уақытта көптеген педагогтардың, түрлі педагогикалық технологияларға деген қызығушылығы артуда (ақпараттық – коммуникативті, өздігінен даму, модульдік оқыту технологиялары және т.б.) Мектеп жасына дейінгі балалармен жұмыс жасайтын педагог үшін, білім беру үдерісінде балаға белгілі бір білім беру ғана емес, сонымен қатар оны өз бетімен білім алуға, күнделікті өмірде алынған ақпаратты пайдалану білуге үйрету маңызды [2].

1. Заманауи білім беру жүйесі жаңа технологияларға, бағдарламаларға негізделеді. Соның бірі – 4 К моделі болып табылады. 4 К бұл – біліктіліктің 4 қасиетінен тұратын жүйе.

2. Сыни ойлау – мектеп жасына дейінгі балалардың интеллектуалдық және шығармашылық мүмкіндігін дамытады.

3. Креативтілік – баланың зейінің жоғарлатып, қиялын дамытады. 3-7 жас аралығы креативтілікті дамытудағы жақсы кезең. Бөбек жайда оны би, музыка, ертегілерді сахналау тәсілдері арқылы дамытады.

4. Коммуникативтік дағдылар – балаға жалпы адамзаттық тәжірибемен, ересектердің жүріс-тұрысы мәдениетімен танысуға ықпал етеді. Заттар, адамдар, табиғи құбылыстар туралы көзқарасын қалыптастырады.

Топта жұмыс жасау – мектеп жасына дейінгі балаларға топтық міндеттерді тиімді шешуге ішкі ережелер бойынша өмір сүруге үйретеді. Аталған біліктілер мен қасиеттер өсіп келе жатқан ұрпаққа, міндеттерді шешуге көмектесетін ресурстар болып табылады. Соған қарай, шешілетін міндеттердің күрделілігі мен саны күн өткен сайын арта түсетін болады [3].

Соның ішінде сыни ойлауға тоқталамыз. Сын ойлау-оқу мен жазуды дамыту бағдарламасы. Тәрбиеленуші тәрбиешімен, достарымен еркін сөйлеуге пікір таластыруға, бір-бірінің ойын тындауға, құрметтеуге, өзекті мәселені шешу жолдарын іздей отырып, қиындықты жеңуге баулитын бағдарлама. Балалардың сыни ойлауын дамытуға арналған әдістер мен тәсілдерді ұйымдастырылған оқу қызметі барысында қолданамыз. Ол технологияның мақсаты- мектепке дейінгі балаларды білім беру үдерісіне интерактивті түрде қатыстыру арқылы, сыни ойлауды дамыту. Сыни ойлауды дамыту технологиясы келесі міндеттерді шешуге мүмкіндік береді: білім беру мотивациясы, ақпараттық сауаттылық, әлеуметтік құзіреттілік.

Технология үш кезеңнен тұратын дидактикалық айналымға негізделеді:

Бірінші кезең-«шақыру». Оның әрбір оқу қызметінде болуы міндетті.

*осы тақырып немесе мәселе бойынша балада бар білімді өзектендіру және жалпылау;

*өтіп жатқан тақырыпқа деген тұрақты қызығушылық туғызу;

*мектепке дейінгі балаларды белсенді жұмысқа ынталандыру.

Екінші кезең-«ұғыну». Ол мазмұнды, оның барысында мектепке дейінгі бала жаңа материалмен тікелей түрде жұмыс жасайды. Бұл кезең мектепке дейінгі балаға келесідей мүмкіндік береді;

*жаңа ақпаратты алу;

*оны түсіну;

*бар білімдерін сәйкестендіру.

Үшінші кезең-«рефлексия»-ойлану. Бұл кезеңде баланың мәселеге деген жеке көзқарасы қалыптасады. Мұндағы негізгі іс-әрекеттер;

*алынған ақпаратты тұтас ұғыну, жалпылау;

*мектепке дейінгі баланың оқылатын материалға деген өз көзқарасын қалыптастыру.

Бұл өз жұмысымызда 4К моделін құрушы, сыни ойлауды дамытудың келесі тәсілдерін қолданамыз: «Синквин», «Идеялар себеті», «Ассоциативті қатар», «Болжам ағашы», «Кластер», «Ойлаудың алты қалпағы», «Блум текшесі». Осы технологияның барлық тәсілдері әмбебап болып келеді. Оларды барлық кезеңдерге қолдануға болады. (шақыру, ұғыну, рефлексия). Сонымен қатар, индивидуалды және топтық жұмыс түрінде қолдануға болады.

Соның ішінде, өз іс-тәжірибемізде қолданатын тәсілдердің бірі- «Синквейнге» тоқталайық.

Синквейн-балалардың білімін тексеріп қана қоймайды. Оның мақсаты-тақырыпты терең ұғыну. Синквейн, оқу материалын бірнеше сөзбен баяндауға мүмкіндік беретін бес жолдық, арифметикалық емес өлең.

«Синквейн» келесі кезеңдерден тұрады:

а) зат есім, тақырып;

б) заттың белгісі (сын есімдерді таңдаймыз)-екі сөз;

в) заттың әрекеті; г) автордың тақырыпқа қатынасын білдіретін сөз;

д) ассоциация.

Біздің ұйымдастырылған оқу қызметінде синквейн тәсілінің алгоритмдік моделі қолданылады. Онда балаларға түсінікті графикалық белгілер сипатталған. Себебі, 5-6 жастағы балалардың барлығы оқи алмайды.

Жұмыс кезеңі.

- 1 кезең. Бұл кезеңде «сөз-зат» ұғымы енгізіледі, үлгі –зат көрсетіледі, атау лексикасы өзекті болады. Мысалы: Бұл не? -Кірпі. Бұл не? -Машина.
- 2 кезең. «Сөз-әрекет», модел –етістік ұсынылады. «Кірпі не істейді?»- ұйықтайды, айналады, ұстап алады.
- 3 кезең. Көрсетілген сөзге қатысты сөйлем құрайды.
- 4 кезең. Ассоциациялар айтылады.

Міне, балалар жасаған «синквейндердің» кейбіреуі:

Түлкі

1. Түлкі;
2. қу, қызыл;
3. алдайды, ұрлайды, ұйықтайды;
4. ол бауырсақты жеп қойды;
5. аң.

Қасқыр

1. Қасқыр;
2. ашулы, сұр;
3. қорқытады, аулайды, жүгіреді;
4. орманда жүреді, азық іздейді;
5. аң.

Кейін балаларға дайын синквейндарды қолдана отырып, ертегі құрастыруға тапсырма беріледі. Осы кезде балалар тек сыни тұрғыда ойланып қана қоймай, шығармашылық дғдыларын да дамытады. Мысалы: Орманда сұр, ашулы жануар тұрады. Ол*қасқыр. л басқа жануарларды қорқытады, аулайды. Қасқыр орманда жүреді, өзіне азық іздейді.

Дайын синквейнді түзету және толықтыру мақсатында жұмбақтар жасырылады. Балалар синквейннің сипаттамаларына қарай отырып, оның андаызат екенін табуы керек. Сол арқылы балалардан кері байланыс алынады. Балалар өздері оқу қызметін қорытындылайды[4].

Қорыта келе: 4К моделін пайдаланудың оқу қызметінің сапасына әсері мол. Ол баланың ойлауына, шығармашылық ізденісіне, сөздік қорын дамытуға ықпал етеді. Оқу қызметінде 4К моделінің элементтерін тиімді пайдалану балалардың танымдық әрекеттерін, белсенділігін дамытып, оларды шығармашылыққа жетелейді. Баланың логикалық ойлау қабілеті дамып, оқу қызметінің сапасы артады. Егер де, 4 К моделін оқу қызметінде өз дәрежесінде ұйымдастыра алсақ, өз нәтижесін береді. Моделдің нәтижелі болуы тәрбиеші мен тәрбиеленушінің арасындағы жаңаша қарымқатынас арқылы ғана өз жемісін береді. Бүгінгі күн бәсекелестік пен жоғары технологияның, ғылым мен білімнің заманы. Сондықтан оқу қызметінде жаңа педагогикалық технологияларды пайдалан әрбір педагогтің міндеті.

Әдебиет:

1. adilet.zan.kz мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты
2. Заир-бек С.И. Развитие критического мышления через чтение и письмо: стадии и методические приемы. Директор школы. -2005.-№4

Бердімұрат Ж.Б.

Осакаров ауданы, «Балдырған» б/б КМҚК

МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРҒА АҒЫЛШЫН ТІЛІН ҮЙРЕТУДЕГІ МУЛЬТФИЛЬМДЕРДІҢ РӨЛІ

Ағылшын тілі төрткүл дүниедегі ең кең тараған тілдердің бірі. Ресми деректерге сүйенсек бұл тіл әлемнің 67 елінде ресми тіл саналып, ағылшын тілінде сөйлейтін адам саны 1,5 миллиардтан асып жығылады екен, яғни әлемнің әрбір 5 тұрғыны осы ағылшын тілінде сөйлейді. Шетел тілін оқытудың өзектілігі қоғам қажеттіліктерімен анықталатынын мәлім. Қазіргі уақытта Қазақстандағы әлеуметтік-экономикалық, білім саласындағы өзгерістер мен әлемдегі ағылшын тілінің таралымын ескерсек ағылшын тілін білу заман талабы болып отыр.

Бала бес жасқа дейін ана тілін меңгереді, сол арқылы дүниені танып, өз халқының ерекше табиғатын бойына сіңіріп өседі. К.Д. Ушинский бұл туралы былай деп жазған: «Ана тілін игере отырып, бала ұғымдарды, заттарға деген көзқарастарды, көптеген ойларды, сезімдерді, көркем бейнелерді, логика мен тілдік философияны үйренеді». Халықтың рухани

өмірінің нәтижесін білдіретін халықтық ой мен сезімнің органикалық құрлымы ретінде тілді қабылдау арқылы, біз әр халықтың тілінде неге ерекше мінез көрсетілетінін және халықтың тіліне деген ерік-жігеріміз неғұрлым терең болса, оның мінезіне тереңірек енетінімізді түсінеміз [1, 19 б.]. Демек, ана тілімен бірге бала ұлттың ерекшеліктерін қабылдайды және тұлға ретінде қалыптасып, мықты, көрінбейтін жіптермен, ежелден келе жатқан халықтық дәстүрлермен және мәдениетпен байланысты болып шығады. Екінші тілді де, осы теорияға сәйкес, бірінші тіл сияқты – өздігінен, ережелерсіз, жылдар бойғы еліктеудің, ерекше қабілетінің арқасында меңгереді. Дәлел ретінде екі тілді ортада өскен баланы ала аламыз.

Мектепке дейінгі мекемелерде шет тілін оқыту мақсаты – шет тілін қарым-қатынас құралы ретінде қолдана білуге үйрету. Қазіргі таңдағы зерттеулерге сәйкес адам баласының шет тілін үйренуге тиімді уақыты 1,5-9 жас аралығы екен. Бұл баланың сөйлеу дағдылары қалыптасып, адам миы шет тіліндегі дыбыстарды тез қабылдап, есте сақтайтын уақыты. 9 жастан кейін ми тілді дамыту қызметіне ауысып, шет тілін игеру икемділігін азайтатын көрінеді. Сондықтан да шет тілін меңгеру ересектерге қиынға түседі.

Адам баласының 1,5-2 жасында ми қызметі сөйлеп үйренуге бағытталған болғандықтан, кейбір мамандар шет тілін енгізіп, үйрету тиімді екенін айтады. Көптеген педагогтер мен психологтар 3-5 жас аралығы шет тілін меңгеруге өте тиімді деп санайды. Тілдік дағдылар қалыптасып, ми жаңа нәрсе үйренуге дайын, сонымен қатар тіл үйрену баланың есте сақтау қабілетін жақсартуға септігін тигізіп, ойлау мен қиялдың жетілуіне әкеледі. Айта кететіні бұл аралықта шет тілін меңгерген бала тілдік барьерді сезінбейді. Оларда 5-10 жас аралығында шет тілін үйренуді бастаған балалар сияқты қателесуден қорқу сезімі болмайды. Сол себепті 5-10 жас аралығында шет тілін оқыту көп қиындықтар туғызады. Сонымен шет тілін оқытуды мектепке дейінгі мекемелерден бастау адамның психологиялық-физиологиялық дамуына негізделген.

Оқытудың алғашқы кезеңінде шет тілі ең алдымен мотивтерді, қызығушылықтар мен қабілеттерді ескере отырып, баланың жеке басын дамыту құралы ретінде қарастырылуы керек. Тілдегі қарым-қатынас пен белсенділік арқылы және тілмен әрекет жасау арқылы бала әлемді және өзін дамытады, тәрбиелейді, үйренеді, яғни балаға шетелдік білім беру процесі бере алатын барлық рухани байлықты игереді.

Мектеп жасына дейінгі балаларға шет тілін үйретудің бірден-бір жолы - қызықтыру. Ағылшын тілінде баланың сөйлеуге деген қызығушылығын, белсенділігін арттыру, білім мен білік дағдыларын қалыптастыру, тілін дамыту мақсатында қолданылып жүрген әдістердің бірі - мультфильмдер. Балалар дәстүрлі оқытудан қарағанда мультфильмдерге көбірек қызығады. Бұл мультфильмдердің сценарийлері, аудиовизуалды және түрлі-түсті эффектілігімен түсіндіріледі [2, 44 б.].

Жалпы мультфильм дегеніміз көптеген суреттерден және солардың қимыл әрекетінен құралатын үздік туындылардан тұратын фильм. Мультфильм - бұл баланың сүйікті кейіпкерлері өз тарихын баяндайтын, қайта жаңарған ертегі. Мультфильм - бұл қуаныш пен қайғыға, қорқыныш пен таңдануға, ойлануға мүмкіндік беретін баланың достарымен көңілді ойнап, ән айтып, би билей алатын ойыны [3, 3 б.].

Мектеп жасына дейінгі балаларға ағылшын тілін үйретуде мультфильмдер мынандай маңызды рөл атқарады:

- мультфильмдер стрессті және монотонды атмосфераны орнына, ойыннан, ән мен биден, әзілден тұратындықтан, тыныш, жағымды және көңілді атмосфера орнатады;
- баланың қызығушылығын ояту мен сақтаудың жақсы тәсілі болып саналады;
- баланың сөздік қорын ұлғайтып, дүниетанымын, қиялы мен ойлау қабілетін жетілдіреді.
- бала мультфильмдерді көру барысында ағылшын тілінде сөйлеу ортасына тап болатындықтан, тілді үйрену мен тілді оқыту бейсаналық түрде жүреді;
- көру процесінде тыңдап-түсіну мен дұрыс айтылым игеріледі, бұл ағылшын тілінде сөйлеу дағдыларын қалыптастыруға көмектеседі;

- мультфильмдер бейнемен сүйемелденетіндіктен жаңа материалды оңай түсінуге, балада жаңа сөз бен сөз тіркестеріне ассоциациялары қалыптасып, есте сақтауға септігін тигізеді;

- мультфильмдер кез келген мұғалім үшін қолжетімді құрал болып табылады.

Мультфильмдерді қолданудың тиімділігі, егер көргеннен кейін балаға тапсырма берілсе, айтарлықтай жоғары болады. Солардың ішінде біздің балабақшада қолданылып жүрген, балалардың психологиялық және тілді меңгеру қабілетіне қарай біз тиімді деп тапқандары бар. Балалар мультфильмдерге байыпты және мұқият қарайды және көргендерін талқылағанды жақсы көреді. Сондықтан жас ерекшеліктеріне сәйкес шағын тапсырмаларды орындау олар үшін қиын болмайды. Мысалы, «Happy Rhymes», «Gogo Loves English» мультфильмдерін көргенде балалар кейіпкерлермен бірге ән айтқанды жақсы көреді. Осылайша, сөз тіркестерін қайталау оларды жақсы есте сақтауға мүмкіндік береді, ал сюжетпен ассоциативті байланыс оларды түсінікті ететінін байқадық. «The Lion and the Mouse», «The Ugly Duckling», «The Red Shoes», «The Gingerbread Man», «The Happy Prince» сияқты ертегі негізінен құрылған мультфильмдердегі ең қызықты көріністерді сахналау балалардың сөздік қорын шоғырландыруға ғана емес, сонымен қатар ағылшын тіліндегі айтылымға машықтануға мүмкіндік береді. «Muzzy in Gondoland», «Crawford the Cat», «Gogo Loves English» бұл мультфильмдерде көрсетілген жекелеген кейіпкерлерді немесе заттарды бейнелейтін карточкалар дайындауға болады. Көріп болғаннан кейін балаға осы суреттер көрсетіледі және оларда не бейнеленгенін сұрайды. Бұл қаралған үзіндіде қолданылған сөздік қорын нығайтуға көмектеседі.

Мультфильмдер ағылшын тілін үйретудің негізгі құралдарының бірі болып табылады деген қорытынды жасауға болады, өйткені олар сөйлеу әрекетінің төрт түрін де тиімді қалыптастыра алады. Мультфильмдер баланың немесе топтың назарына, ұзақ уақыт есте сақтауға әсер етеді және есте сақтау қабілетін арттырады, балаларға эмоционалды әсер етіп, оқу мотивін арттырады. Оның балаларға әсер етуінің психологиялық сипаттамалары балалардың тілдік, коммуникативті және әлеуметтік-мәдени құзыреттілігін қалыптастыруға қолайлы жағдай туғызады, сонымен қатар оқу үдерісінің қарқынды жүруіне ықпал етеді. Қолданылатын тапсырма түрлері балалардың ағылшын тілін үйренуге деген қызығушылығын арттыра алады, олардың сөздік қорын едәуір толықтырады және сабақты әртарапандыруға мүмкіндік береді.

Әдебиеттер:

Верещагин Е.М., Костомаров В. Г. Лингвострановедение в преподавании русского языка как иностранного. Методическое руководство. - 3-е издание переработанное и дополненное. - М.: Русский язык, 2003 г.

Қойшығұлова Л. Ағылшын тілін оқытуда жаңа ақпараттық технологияларды қолдану // Ағылшын тілін оқыту әдістемелігі. - 2014 ж.

<http://foreign.mordgpi.ru/?p=918>

Бигарашева В. Ер.

Шет ауданы, «Бұрма ЖББМ», «Айгөлек» шағын орталығы КММ

БАЛАНЫҢ МЕКТЕПКЕ СӘТТІ БЕЙІМДЕЛУ МІНДЕТТЕРІН ШЕШУДЕГІ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ МЕКЕМЕ ЖӘНЕ МЕКТЕП АРАСЫНДАҒЫ САБАҚТАСТЫҚ

Баланың мектепке қабылдануы – бұл баланың өміріндегі ең қиын және шешуші сәттердің бірі. Әлеуметтік-педагогикалық және физиологиялық тұрғыдан қарасақ, бұл стресстік кезең. Себебі, бірінші кезекте мектеп оқушыға интеллектуалды және денекүшін максималды жұмылдыруды талап ететін бірқатар міндеттер қойылады. Мектепке

дейінгі мекеме тәрбиеленушісі мен бірінші сыныпоқушысы әрдайым жаңа өмір салтына тез үйреніп кете бермейді: мектеп режимі, сыныпта тыныш отыру, жүріс-тұрыстың жаңа ережелерін сақтау. Сондықтан бірінші сынып оқушысын мектепке тез жәнәсәтті бейімдеу мәселесі бүгінгі күні өзекті болып қала береді.

Мектепке дейінгі мекемелерде баланың мектепке сәтті бейімделуін жан-жақты қамту үшін 6 жасар баланың мектепке бейімделуіне қолайлы жағдайларды анықтайтын психологиядағы осы проблеманың даму тұжырымдамаларына жәнә педагогикаға сүйену қажет. Мектепке бейімделу дегеніміз – баланың әлеуметтік жағдайдың жаңа жүйесіне, жаңа қатынастарға, талаптарға, қызмет түрлеріне жәнә өмір сүру режиміне бейімделуі болып табылады. Мектептегі талаптарға, нормаларға жәнә әлеуметтік қатынастарға сәйкес келетін баланы көбіне бейімделген деп санайды. М.Р. Битянованың «Мектептегі психологиялық жұмысты ұйымдастыру» атты зерттеуінде «баланы мектепке бейімдеу дегеніміз оқушыны білім беру жәнә әлеуметтік талаптарды орындау, оқушының рөлдік міндеттерін орындау қажеттілігі туралы түсінікке жетудегенді білдіреді» делінген. Яғни, баланы бейімдеу оны дамуға бейімдеуді білдіреді. Бала өзін белгілі бір мектеп жағдайында өз өмірінің авторы ретінде сезінеді, оның талаптары мен нормаларын қажетті мөлшерде қанағаттандыруға мүмкіндік беретін психологиялық қасиеттері мен дағдыларын қалыптастырады, ол осы ортада даму қабілетін қалыптастырады, өзінің қажеттіліктерін қоршаған ортамен қайшылықсыз жүзеге асырады. Осылайша мектеп жәнә бала өзара бір-біріне бейімделеді.

Жоғарыда аталған классификацияға сүйене отырып, мектепке бейімделу процесінің қиындықтарының индикаторы балалардың мінез-құлқындағы өзгерістер болып табылатынына көзіміз жетеді. Сондықтан мектепке дейінгі мекемедегі баланың жаман қылығы - бұл дабыл сигналы. Осындай жағдай байқалса, оқушыны мұқият қарау қажет жәнә ата-аналармен бірге мектепке бейімделудегі қиындықтардың себептерін анықтау керек.

Мектепке дейінгі мекемеден мектепке жаңа қабылданған оқушыларда мынандай қиындықтар кездеседі:

1. Жаңа күн тәртібімен байланысты қиындықтар (мінезі мен ұйымшылдығында байқалады).
2. Баланы сыныпқа бейімдеудегі қиындықтар (көбінесе балабақшаға бармаған балаларда байқалады).
3. Мұғаліммен қарым-қатынас саласында локализацияланған қиындықтар.
4. Үйде ересектердің шамадан тыс талап қоюы.

Балабақшада жәнә шағын орталықта мектепке дейінгі жастағы балалардың физикалық мүмкіндіктерін бағалау кезінде біз өсіп келе жатқан баланың денесімен айналысатынымызды ескеруіміз керек, оның жетілуі функционалдық ерекшеліктері әлі қалыптаса қоймаған әлі аяқталған жоқ. Тәрбиешілер мен мұғалімдер педагогикалық процесті қайта құрылымдау кезінде, бірге белгілі бір жастағы баланың қол жеткізе алатын қарқынды жаттығулармен ғана емес, сонымен бірге физикалық жәнә жүйкелік тұрғыдан да қамтамасыз ету қажет. Сонда ғана мектеп пен мектепке дейінгі мекеменің сабақтастығы жүзеге асады.

Бірінші сынып мұғалімі мектепке дейінгі мекемеге үнемі келіп жүргенде тәрбиешімен бірге баланың мінез-құлқымен жұмыс жасау қажет. Нақты айтқанда мінезінде кемістігі бар балалармен жұмыс жасау өте маңызды.

Агрессивті бала. Агрессивті болу мен шамадан тыс талап қоюдың айырмашылығы бар. Бұл айырмашылықты балаларға жеткізу өте маңызды. Балаларды сыпайы түрде қалаған нәрсесін сұрауға үйретіңіз, олардың пікірін бағалаңыз. Өзгелерді ренжітпестен қалаған нәрсені қалай алуға болатынын түсіндіріңіз. Балаларды өз сезімдерін басқаруға жәнә өз сезімдерін адекватты түрде көрсетуге үйретіңіз.

Өтірікші бала. Көптеген балалар талқылау мен сыннан арылу үшін өтірік айтады. Балаларға шындықты зардаптардан қорықпай айта алатындығын білуге көмектесіңіз. Ата-аналары олардың қателігін түсініп, қорқынышын сейілтетініне жәнә бәрін жеңіп шығатынына сенімді болуы керек.

Қиын бала. Сіздің мінез-құлқыңызға назар аударыңыз. Сіздің айтқандарыңыздың қаншасы тікелей шаруаға қатысты? Мүмкін сіз тек күңкілдеп, кінәрат іздеп, айқайлап команда берген шығарсыз? Балаңызға мүмкіндігінше өз бетінше әрекет етуге мүмкіндік беріңіз. Балалар бір-біріне құрметпен қараған кезде ынтымақтастық қарама-қарсылықтан гөрі жақсы екенін түсінуі керек.

Қисық бала. Балаларға олардың мәселелерін шешудің басқа жолдары бар екенін түсіндіріңіз. Оларға жанжалдарды шешудің бейбіт жолдарын көрсетіңіз.

Ұялшақ балалар. Балаларыңызбен сөйлесіп, олардың ішкі әлеміне кіріп, ұялшақтық олар үшін проблема ма екенін білуге тырысыңыз. Сіз оларға басқа адамдармен өздерін жайлы сезінуге қалай көмектесе алатыныңызды сұраңыз. Балаларды олар дайын емес жағдайларға сүйреуге тырыспаңыз. Кішкентай қадамдар жасау арқылы оларға ұялшақтықты жеңуге көмектесіңіз.

Баланың мектептегі бірінші жылы – бұл олардың өміріндегі, мінез-құлқындағы, психо-эмоционалды деңгейінің жоғарылауымен байланысты балалар өміріндегі ең маңызды және сонымен бірге қиын кезеңдердің бірі. Алғашқы күндерден бастап мектеп баланың алдына оның бұрынғы тәжірибесімен тікелей байланысты емес бірқатар міндеттер қояды. Баланың оқуымен дамуына жаңа факторлар кешені әсер етеді: сынып бөлмесі, мұғалімнің жеке басы, режимнің өзгеруі, физикалық белсенділіктің әдеттен тыс ұзақ шектелуі және, әрине, жаңа, әрдайым тартымды емес міндеттердің пайда болуы. Сондықтан, мектепке дейінгі мекеме және мектеп ерекше режимде жұмыс жасауы қажет және мұнда барлық буындардың әрекеттерін үйлестіру өте маңызды: тәрбиешінің, мұғалімнің, ата-ананың, психологтың. Баланың ойдағыдай бейімделуін қамтамасыз ету үшін белгілі бір жағдайлар жасау өте маңызды.

Әдебиет:

1. «Психолого-педагогическое сопровождение 6-летних детей в период их адаптации к школе» О. Вольская
2. Республикалық ғылыми-ақпараттық әдістемелік журналы «Дана бала»
3. Вознюк Н.Ю. Системный анализ обновления педагогического процесса в дошкольном учреждении: 2002.
4. Журавлев И.К. Общественное дошкольное воспитание на современном этапе.

Бирталаева Э. М.

КГУ "ОШ № 6, поселок Саяк, город Балхаш

«ОБНОВЛЕНИЕ СОДЕРЖАНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ: СОЗДАНИЕ УСЛОВИЙ ДЛЯ ЭФФЕКТИВНОГО РЕЗУЛЬТАТА»

Обновление содержания образования направлено на интеграцию современных тенденций образования и лучшей практики казахстанского образования. Разработаны с учетом рекомендаций казахстанских педагогов, ученых при разработке учебных программ в рамках обновления содержания образования.

Образовательная цель дошкольной организации формирование следующих основных:

- * функциональное и творческое применение знаний;
- * критическое мышление;
- * проведение исследовательских работ;
- * использование различных способов коммуникации;
- * умение работать в группе и индивидуально;

* создание благоприятного образовательного пространства для гармоничного становления и развития личности школьника, обладающего способностью решать проблемы и принимать решения.

Методы и приемы являются основными ориентирами в построении структуры и содержания учебных программ по дисциплине.

В учебных программах сформулированы ожидаемые результаты, выраженные в виде системы целей обучения. Повседневный образовательный процесс ориентирован на достижение учебных целей и формирование у учащихся готовности к творческому использованию полученных знаний и навыков в любой учебной и жизненной ситуации.

Метод обучения - способы:

Ценности среднего образования: казахстанский патриотизм и гражданская ответственность; уважение; сотрудничество; труд и творчество; открытость; образование в течение всей жизни.

Личностно-ориентированный подход предполагает сосредоточение внимания педагога на целостности личности учащегося, заботе о его духовном развитии, включая не только ум, чувство гражданской ответственности, но и эмоциональную, эстетическую, творческую символику и возможности развития.

Коммуникативный подход в первую очередь направлен на развитие у учащихся навыков устной и письменной речи, понимания содержания рассматриваемого текста, присутствующего разговора и изучения языка в соответствии с возникшей ситуацией.

Интегративный подход это способствует формированию у ученика целостной картины мира за счет взаимопроникновения содержания различных учебных предметов при проектировании и проведении учебного процесса.

Введение общих тем в содержание начального образования позволяет интегрировать знания из различных предметных областей и тем самым добиться функциональности получаемых знаний.

Цель обучения на интерактивной основе не знание, а умение учиться воспитывает уверенность в себе совершенствовать ораторское искусство, помогает понять суть познания (т. е. иногда не бывает абсолютной истины) развивает навыки критического мышления, повышает понимание права на собственное мнение.

В интерактивном методе учащиеся обучаются следующим знаниям, умениям, навыкам:

Глубокое мышление, развитие индивидуальных рефлексивных способностей;

- анализировать и оценивать свои идеи и действия;
- самостоятельно понимать, всесторонне анализировать и отбирать информацию;
- самостоятельно конструировать новые понятия и знания;
- участвовать в дискуссиях, аргументировать свои мысли и мнения;
- принимать решения и решать сложные задачи;

Поэтому в интерактивном обучении учащиеся должны быть готовы к следующим действиям:

Совместная работа;

- проявлять активность в познавательном, коммуникативном, социальном плане.

Виды работ и действия интерактивной методики:

- совместная работа (парная, групповая, коллективная),
- ролевые и деловые игры, дискуссии,
- работа с различными источниками информации (книга, лекция, интернет, документы, музей и т.д.)
- презентации,

При использовании интерактивных методов необходимо помнить некоторые правила:

- ✓ Правило первое. Дети должны быть полностью вовлечены в работу.
- ✓ Правило второе. Психологическая подготовка детей, бодрящий момент в процессе занятий, награждение детей за активность, допуск к самовыражению ребенка.

- ✓ Правило третье. Кабинет должен соответствовать требованиям.
- ✓ Правило четвертое. Необходимо обратить внимание на рабочее место. Учебное заведение должно быть комфортным. Ребенок должен иметь возможность высказывать и аргументировать свое мнение, точку зрения.
- ✓ Правило пятое. В процессе обучения необходимо обратить внимание на процедуру и регламент. Например, не превышать установленное время, уважать чужое мнение.
- ✓ Правило шестое. Внимательное отношение к разделению учащихся на группы в процессе решения проблемы.

Интерактивная методика охватывает широкий спектр взаимоотношений. Однако методический подход, каким бы он ни был, является основным источником обучения учащихся их жизненному опыту. В процессе обучения вступают в:

- ✓ С учителем (когда учащиеся отвечают на вопрос учителя);
- ✓ С другими детьми (в процессе совместной работы)
- ✓ Небольшими группами (с 3-5 детьми);
- ✓ С большой группой детей (в основном в ходе обсуждения какого-либо вопроса, являющегося дискуссией, классом);
- ✓ С группой детей и населением (группа проводит социологический опрос);
- ✓ С некоторыми видами техники (например, с компьютером);

Этот подход к обучению тесно связан с конструктивным подходом к обучению, так как учащиеся, работая вместе, обсуждают, изучают проблемы между предметами. Доказательство тому: чем активнее работает мозг, тем интенсивнее осуществляется учебный процесс.

Показывает, что учащиеся должны активно действовать в получении знаний, а не заниматься только слушанием. Получает веселые знания в рамках активного обучения. С точки зрения обновления и внедрения системы критериального оценивания я демонстрирую свое мастерство. В конце каждого урока определяю ожидаемые результаты от ученика.

На уроках, где использую интерактивные методы, можно разделить класс на две или три, четыре группы ячеек и дать каждому одно и то же задание или задание для каждой группы ячеек отдельно.

В практике моего преподавания показывает, что наиболее эффективно использование интерактивных методов, таких как дидактические игры, которые основаны на дискуссии и используются в процессе обучения. В том числе дидактические игры повышают мотивацию, активность учащихся к получению знаний, помогают им правильно применять полученные знания на практике. В процессе игры у учащихся совершенствуются такие способности, как ориентация на ситуацию, умение анализировать ситуацию, осознавать свою роль в ситуации, устанавливать связи между собой участниками беседы, правильно использовать языковые понятия в общении.

В целом, если эффективно применять полученные в соответствии с данной программой приемы на уроке, то это способствует повышению познавательной активности ребенка, самообразованию, формированию творчества, учащиеся отмечают, что обучение проходит интересно, легко, их учат работать в коллективе, повышается глубина и основательность знаний. То есть ученик - открыто свободно высказывает свои мысли, учится слушать друг друга в классе создается атмосфера сотрудничества. Уверена, что только при освоении данной программы мы сможем сформировать всесторонне развитую, перспективную, ориентированную, конкурентоспособную духовно богатую личность.

Учитель до тех пор сохраняет право учить других, пока он сам учится!

Литература:

1. «Білімдегі жаңалықтар» - №2, 2019 (66)
2. «Мектепке дейінгі тәрбие» - №2, 2019 (52)
3. «Мұғалім.kz» - № 10, 2020 (10)

Богданова О.И.

КГКП я/с «Алпамыс», город Караганда

КАК ЗАИНТЕРЕСОВАТЬ РЕБЕНКА К ИЗУЧЕНИЮ ЯЗЫКОВ

Детский билингвизм в Казахстане это - не просто сосуществование двух языков в речи детей, но и жизненно обусловленная необходимость. В этой связи, понимание роли языков в современном мире с особой остротой ставит перед педагогами вопрос о результативности обучения языкам и повышения уровня языковой подготовки детей. Для современного Казахстана владение казахским языком - это обязательное условие собственного благополучия.

Наше подрастающее поколение должно уверенно общаться с мировым сообществом, быть на высоком уровне в своей деятельности на любом поприще. Сегодня в современном мире происходит переход от национальной культуры к глобальной. Поэтому возникла необходимость заложить основы к культурно -языковому развитию общения с дошкольного возраста, именно в этом возрасте сильно проявляется познавательная активность, развивается мотивация, а в дальнейшем необходимость, потребность пользоваться им как средством общения.

Этот новый социальный заказ повлиял на пересмотр целей образования в целом на обучение казахского языка в детском саду.

Дошкольный возраст является благоприятным для начала изучения языков в силу своих психофизических особенностей. Всё, что ребёнок учит в это время, надолго запоминается, прекрасно развивается долговременная и оперативная память. Ребёнок способен запомнить языковой материал целыми блоками, но это происходит только в том случае, когда у него создана соответствующая установка и ему очень важно запомнить тот или иной материал. До последнего момента целью обучения была выработка определённых умений и навыков. [1. с.18] Сегодня в современном обществе востребован новый тип личности, обладающий определёнными компетенциями: социальной, толерантной, коммуникативной, информационной. Общение на другом языке должно быть мотивированным и целенаправленным. Нам педагогам необходимо создать у детей положительную психологическую установку на изучение государственного языка. Способом создания такой положительной мотивации является игра. Игры не должны быть эпизодическими и изолированными. Необходима сквозная игровая методика, объединяющая и интегрирующая в себе другие виды деятельности в процессе обучения языку. Игра является и формой организации, и методом проведения занятий, на которых дети накапливают определённый запас лексики, заучивают много стихов, песенок, считалок и т. д. [2. с.27].

Обучение двуязычию и общение на нём начинается с усвоения и запоминания определённого количества слов. Активное овладение казахским языком требует постоянного обогащения словарного запаса, т. к. слово это единица языка представляющая собой строительный элемент для построения предложений. Каждый ребёнок живёт в определённой социально - культурной среде, слыша вокруг себя один или несколько языков. Всё, что выучил ребёнок в период дошкольного детства, он запомнит на всю жизнь, если образование, полученное в дошкольном возрасте, перерастёт закономерно в последующую ступень образования в школе и т. д. Активной социальной средой влияющей на языковое развитие дошкольников является семья, наиболее тесная и ближайшая среда ребёнка. [3. с.115].

Мир каждой семьи удивителен, его жизнь протекает внутри своей культуры. В результате большинство детей, примерно с четырёх лет начинают осознавать свою национальную принадлежность, ориентируясь на национальность родителей и язык семейного общения. Одним из важнейших факторов совершенствования двуязычия в

Республике Казахстан является достаточно высокий уровень образования родителей. Поэтому необходимо знакомить детей всех национальностей с разнообразием жизненного уклада, встречающегося в нашем городе, это способствует воспитанию толерантности, любознательности, а также развитию различных форм сотрудничества. В нашем детском саду в каждой группе созданы национальные уголки под названием "Моя Родина", целью которого является знакомство дошкольников с бытом, традициями, ремёслами народов Казахстана. Традицией нашего детского сада стало оформление творческих работ родителей вместе со своими детьми, которые используются в течении всего учебного года, это оформление приёмных к каждому празднику, фотовыставки на тему: "Мой город", "Осенняя ярмарка", "День Независимости", День первого Президента Республики Казахстан, а также выставки и конкурсы поделок. Всё это способствует сплочению семьи, а также закреплению знаний о родном крае. Так мы связываем жизнь детей и их семьи с общественной жизнью страны. И если мы, педагоги дошкольных организаций приложим усилия к процессу интегрированного сотрудничества, к решению задач по улучшению качества обучения и воспитания подрастающего поколения в духе взаимоуважения, толерантности к этносам, то развитие речевой активности детей в изучении государственного языка в Казахстане будет на высоком уровне.

Содержание образования по развитию двуязычия в нашем детском саду реализуется в организованной учебной деятельности "Коммуникация" в образовательной области намечена цель: воспитание языковой личности дошкольника освоившего базовые ценности родного языка, способного общаться с окружающим миром вербальным и невербальным средствами.

Для расширения активного словарного запаса дошкольников мы проводим режимные моменты с использованием билингвального компонента. Обучение строится с учётом возрастных особенностей детей дошкольного возраста.

Правильно организованное обучение двуязычию в детском саду поможет решить задачи воспитания, и развития детей и подготовит их к жизни в современном мире. [4. с.67].

Подводя итог, можно констатировать, что развитие речевой активности детей в изучении казахского языка возможно, если мы будем:

1. Развивать умение и навыки детей в устной речи (диалогической и монологической).
2. Использовать зрительную, слуховую и моторную наглядность, которая мобилизует разные виды памяти и стимулирует разные анализаторы.
3. Строить обучение на казахском языке как процесс вхождения в культуру носителей языка, начиная с детского фольклора (используя песни, стихи, рифмовки, традиции и обычаи).
4. Создавать необходимые условия для усвоения материала, различными методами и приёмами используя современные технологии.
5. Овладеть особенностями произношения специфических звуков казахского языка. (Воспитывать интерес к изучению казахского языка, любовь к Родине, к родным и близким, уважение к старшим.)

Обучение государственному языку на начальном этапе способствует приобщению детей к общемировой культуре, поможет становлению личности.

Литература:

1. Гусева Л. П. Играем, учим, мастерим. Ростов на / Д: Феникс, 2009. Денисова Л.Г. Использование игровых элементов на начальном этапе обучения языкам. - 1984г.
2. Замченкова Т.В. игры для дошкольников. - М: ВАКО. 2008.
3. Протасова Е.Ю. , Проскурина З.А. Особенности обучения детей дошкольного возраста в условиях многоязычия. - М: Центр " Школьная книга", 2005.
4. Развитие языков в дошкольных организациях. Cyberleninka.ru "artikle/nyazikov-vobrazovaniya.

Бойчук Г. Р.
КГУ «ОШ №1», город Балхаш

ОПЫТНО – ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

В настоящее время в системе дошкольного образования формируются и успешно применяются новейшие технологии и методики, которые позволяют поднять уровень дошкольного образования на более высокую и качественную ступень. Одним из таких эффективных методов познания закономерностей и явлений окружающего мира является опытно – экспериментальная деятельность, которая также положительно влияет на развитие у детей активности, самостоятельности, творческих способностей, познавательного интереса, умения общаться со сверстниками и старшими детьми.

Именно поэтому для вариативной части занятий мной была разработана программа по опытно – экспериментальной деятельности «Хочу всё знать!». Весь курс программы ориентирован на усвоение детьми системы научных понятий, приобретение экспериментальных способов познания окружающей действительности, а также на развитие их интеллектуальной активности, эмоциональной сферы и творческих способностей. Актуальность данной программы заключается в том, что в процессе экспериментирования дети получают реальные представления об окружающем мире, активизируются их мыслительные процессы, так как постоянно возникает необходимость совершать операции анализа, синтеза, сравнения, обобщения и классификации, прослеживается момент саморазвития детей, их самостоятельность.

Экспериментирование стимулирует дошкольников к поискам новых действий и способствует формированию критического мышления, умения работать в команде, креативности и коммуникабельности. Детское экспериментирование важно и для формирования эмоциональной сферы ребёнка, его творческих способностей и приобретения элементарных трудовых навыков.

Цель данной программы:

Формирование познавательной активности дошкольников в процессе опытно – экспериментальной деятельности

Данная цель реализуется с помощью ряда задач:

- 1.Расширить представления детей об окружающем мире
- 2.Развить познавательный интерес к экспериментированию
- 3.Совершенствовать навыки мыслительных действий, анализа, синтеза, классификации
- 4.Способствовать проявлению самостоятельности в решении проблемных ситуаций в исследовательской деятельности.
5. Обучить умению выдвигать гипотезы, самостоятельно формулировать выводы и фиксировать результаты доступными методами.

Предполагаемый результат работы по данной программе:

- 1.Проявление интереса к исследовательской деятельности;
- 2.Выполнение сенсорного анализа, выдвижение гипотез, подведение итогов эксперимента;
- 3.Развитие элементарных представлений об основных физических и химических свойствах веществ и явлений;
- 4.Проявление самостоятельности в познании окружающего мира;
- 5.Проявление активности для разрешения проблемных ситуаций;
- 6.Развитие критического мышления, коммуникативных навыков, креативности и умения работать в команде;
7. Повышение компетентности родителей воспитанников в вопросе опытно-экспериментальной деятельности.

Форма организации опытно - экспериментальной деятельности зависит от целей занятия и может проводиться индивидуально, в группах или фронтально.

Форма проведения занятий отличается от традиционной, и запланирована, как игра – путешествие, экспериментальная и практическая деятельность, моделирование, исследование, опыты и экскурсии. Педагог на таких занятиях выступает в роли тьютора, направляющего детей к самостоятельному выдвижению гипотез и умению делать выводы.

Работа по опытно-экспериментальной деятельности планируется по следующим направлениям: живая природа, неживая природа, материалы и их свойства

Структура занятия – экспериментирования [1,с.24]:

1. Постановка, формулирование проблемы (познавательная задача).
2. Прогнозирование результата, выдвижение предположений, гипотез.
3. Уточнение правил безопасности жизнедеятельности в ходе осуществления экспериментирования.
4. Распределения детей на подгруппы, выбор ведущих, капитанов (лидеров группы), помогающих организовать работу сверстников, комментирующих ход и результаты совместной деятельности детей в группах.
5. Выполнение эксперимента, проверка гипотез.
6. Наблюдение результатов эксперимента.
7. Фиксирование результатов эксперимента.
8. Формулировка выводов эксперимента.

В данной программе занятия планируются с использованием активных и интерактивных методов обучения и методов ТРИЗ. Перед проведением опыта или исследования детям предлагается отгадать загадку, разгадать ребус или кроссворд, составить кластер или синквейн к слову, относящемуся к теме занятия, выбрать «Верные – не верные суждения». Эти методы используются как при работе с группой детей, так и индивидуально с каждым ребёнком, если у детей имеются первоначальные представления по данной теме.

Метод "Мозговой штурм" - его цель, сбор наибольшего количества идей и информации, которой владеют дети по теме занятия.

Метод "Если бы ...".

Детям предлагается рассказать о том, что произойдёт, если в мире что-либо изменится, например: хищники станут травоядными; растения будут разговаривать и т.д. Выполнение детьми подобных заданий не только развивает их воображение, но и позволяет лучше понять устройство реального мира.

Метод гипотез. Детям предлагается сконструировать версии ответов на поставленный вопрос или проблему «что будет, если ...».

Метод прогнозирования отличается от метода гипотез тем, что применяется к реальному или планируемому процессу. Например, детям предлагается исследовать, как изменяются, помещённые во влажную среду семена гороха. Дети делают наблюдения, выполняют зарисовки. Педагог предлагает задание: нарисовать росток таким, каким тот станет через 3 дня, через неделю и т.д. Дети выполняют рисунок, а спустя заданное время прогноз сравнивают с реальностью, проводится обсуждение результатов, делают вывод.

Микрофон — метод работы, в ходе которого дети вместе с воспитателем образуют круг и, передавая друг другу микрофон, высказывают свои мысли на заданную тему.

Синтез мыслей – метод работы, в ходе которого дети в группах выполняют определенное задание.

ТРИЗ: метод маленьких человечков, метод «Хорошо – плохо», метод «Волшебная палочка», метод «А что потом?», метод системного анализа «Чем был – чем стал».

Данные методы и приёмы, используемые на занятиях по опытно – экспериментальной деятельности, развивают у дошкольников коммуникативные умения и навыки, способствуют взаимопониманию, умению аргументировано отстаивать свою точку зрения, развитию наблюдательности, а также формируют творческие способности и фантазию.

Диагностика результатов экспериментальной деятельности проводится три раза в год: стартовый для выявления уровня развития познавательного интереса и фактической

сформированности у детей умений экспериментальной деятельности на момент поступления в предшкольный класс, промежуточный может проводится не со всеми детьми, а выборочно с теми, у кого проявляются пробелы в усвоении программы и итоговый мониторинг проводится, с целью оценивания результатов работы, степени решения поставленных задач.

Литература:

1. Прохорова Л.Н. Организация экспериментальной деятельности дошкольников: Методические рекомендации. Издательство: Аркти. 2010
2. Материалы Интернет сайтов

Бугубаева Д.Д.

КГУ «Специальная школа-интернат № 6» УО КО

ГИДРОГИМНАСТИКА - НЕТРАДИЦИОННЫЙ СПОСОБ ПРОВЕДЕНИЯ ПАЛЬЧИКОВОЙ ГИМНАСТИКИ.

Специальные (коррекционные) образовательные учреждения VIII вида предназначены для обучения и воспитания детей с ограниченными возможностями интеллектуального развития (умственно отсталые дети). Цель всей работы образовательного учреждения VIII вида - дать умственно-отсталым детям такое обучение и воспитание, которое обеспечит доступную для них степень социальной адаптации и независимости для последующей интеграции в современное общество.

Недостатки когнитивного и речевого развития у детей с умственной отсталостью препятствуют становлению у них полноценных коммуникативных связей с окружающими, подчас приводят к нарушениям поведения и социальной дезадаптации. Нарушения речи у таких детей носят характер системного недоразвития средней и тяжелой степени. Для системного недоразвития речи характерны нарушения всех компонентов: звукопроизношения, фонематического восприятия, грамматического строя речи, словарного запаса и фразовой связной речи в целом; при этом практически отсутствует словотворчество, трудно формируются навыки словообразования.

Указанные нарушения в развитии речи детей с умственной отсталостью спонтанно не преодолеваются. Они требуют от педагогов школы специально организованной, планомерной и систематической коррекционной работы.

На протяжении нескольких лет использую в работе нетрадиционные логопедические технологии для организации пальчиковой гимнастики с массажем для детей, имеющих системное недоразвитие речи. Что способствует формированию и развитию моторных умений и навыков, определяющих корректировку речи и устранение дефекта, а, в конечном счете, обеспечит возможность успешного школьного обучения [1].

Одной из основных причин, затрудняющих формирование у детей с умственной отсталостью двигательных умений и навыков, являются нарушения моторики, которые в свою очередь отрицательно сказываются не только на физическом развитии, но и на социализации личности, развитии познавательной, трудовой и творческой деятельности, последующей адаптацией в обществе.

Особенности развития мелкой моторики у учащихся с нарушением интеллекта заключаются в том, что у данных школьников хуже развита кинетическая чувствительность. Вследствие чего двигательная недостаточность возрастает при выполнении сложных заданий, где требуется управление движениями, четкое дозирование мышечных усилий, точность движений, перекрестная координация движений, пространственно-временная организация двигательного акта, словесное опосредование движений [2].

Поэтому, для развития мелкой мускулатуры и навыков ручной умелости у учащихся класса предшкольной подготовки использую гидрогимнастику. Вода и массаж, как лечебные

профилактические средства были известны еще в глубокой древности. Гидрогимнастика - это прокатывание, перекачивание, перекалывание в теплой воде различных предметов. Воздействие на воду образует микроволны, которые усиливают давление на организм человека[3]. Кожа рук, с ее обширной сосудистой системой и огромным количеством рецепторов, является механическим передатчиком раздражения в кору головного мозга. Помимо раздражения кожных рецепторов, вода оказывает механическое давление на мышцы, в результате чего они расслабляются и снимается патологическое напряжение. Уже давно доказано: чем быстрее и точнее ребенок выполняет движения пальцами, чем тоньше, дифференцированнее работа мышц кистей рук, тем быстрее и лучше развивается речь и мышление. Для проведения занятий с водой потребовалось специальное оборудование: емкости для воды, салфетки, термометр. Система выполнения упражнений в воде предполагает регулярное их выполнение в утренний отрезок времени в течение 10-15 минут 3 раза в неделю. Проводится самомассаж с некоторыми осложнениями в движениях и действиях с предметами, помогает образовывать связь между тонкими движениями пальцев рук и речевой зоной[4].

Массаж в воде с предметами:

1. С каучуковым мячиком или мячиком Су-джок: прокатывание мячика между ладонями рук; прокатывание мячика по тыльной стороне правой руки левой ладонью и наоборот;
2. С четырехгранной палочкой, бусинками, косточками, камешками: прокатывание от основания ладони к подушечкам пальцев; прокатывание по ладоням; прокатывание по пальцам; прокатывание поочередно между указательными пальцами, средними и т.д.

Для того чтобы дети различали мышечные ощущения, стала использовать предметы с мягкой поверхностью: ткань, губки, поролоновые и резиновые мячики, ластики. Ко всем составленным комплексам были подобраны стихотворения. Они способствуют развитию координации и произвольной моторики.

«Ежик».

Ежик, ежик - мудрый еж,
 На клубочек ты похож.
 На спине иголки -
 Очень, очень тонкие.
 Хоть и ростом очень мал,
 Нам колючки показал.

«Фрукты».

Этот пальчик – апельсин, он, конечно, не один.
 Этот пальчик – слива, вкусная, красивая.
 Этот пальчик – абрикос, высоко на ветке рос.
 Этот пальчик – груша, просит. «Ну-ка, скушай!»
 Этот пальчик – ананас,
 Фрукт для нас и для вас.

Проговаривание стихотворений с действиями дает большой эффект: включаются слуховой, речевой и кинестетический анализаторы. Кроме того, с помощью стихотворения вырабатывается правильный ритм дыхания, развивается речеслуховая память, дикция, интонационная выразительность речи[5].

При поступлении в специальное учебное заведение у учащихся класса дошкольной подготовки с нарушением интеллекта обнаружилась крайняя неумелость, их пальцы были вялы, не удерживали мелких предметов, они не могли осуществлять соотносящих, сопоставительных движений. Особые затруднения ребята испытывали при необходимости использовать самые простые предметы. Большинство детей действовали одной рукой.

Вследствие развития мелкой моторики пальцев рук при помощи гидрогимнастики, эффективнее проходит работа по постановке и автоматизации звуков, быстрее развивается речь. При обучении элементам письма дети лучше делают нажим, ведут более уверенные линии, ровнее «держат» строчку, сохраняют наклон, рисуют.

В заключение можно сказать, что игры с водой вызывают у ребят радостное настроение, поднимают жизненный тонус, дают ребятам много эмоционально ярких впечатлений, переживаний. Все знания, которые дети получают во время игры, усваиваются гораздо быстрее и проще, и способствуют положительной динамики в коррекционной работе.

Литература:

1. Акименко В.М. Новые логопедические технологии 2-е изд., -Ростов-на-Дону: Феникс, 2009, -105с
2. Архипова Е. Ф. Логопедическая работа с детьми раннего возраста. -М.: Астрель, 2006, -223с.
3. Баранов А.Ю., Кидалов В.Н. Лечение холодом. – М.: Апрель, 2000. – 160с.
4. Дедюхина Г. В., Яньшина Т. А., Могучая Л. Д. Логопедический массаж и лечебная физкультура с детьми 3-5лет, страдающими детским церебральным параличом. Учебно - практическое пособие для логопедов и мед. работников.- М.: «Издательство ГНОМ и Д», 2000, -32с.
5. Семенова К.А., Степанченко О.В., Виноградова Л.И., Панченко И.И. Метод искусственной локальной гипотермии в коррекции дизартрии у детей с ДЦП // Дефектология, 2000, №6

Веретина Т.В.

ТОО д/с «Одарёшка», город Караганда

ЗДОРОВЬЕСБЕРЕГАЮЩИЕ ТЕХНОЛОГИИ НА ЛОГОПЕДИЧЕСКИХ ЗАНЯТИЯХ

Здоровьесберегающие технологии в детском саду - это процесс, направленный на сохранение и улучшение физического, психического, социального благополучия детей.

Особенно актуально внедрение здоровьесберегающих образовательных технологий в работу логопеда.

Дети с нарушением речи соматически ослаблены, часто есть нарушения в эмоционально – волевой сфере, нарушения в артикуляционном аппарате, мелкой и общей моторики, недостаточная сформированность процессов, связанная с речевой деятельностью, слуховая память, внимание, логическое мышление, пространственная ориентировка, у детей с нарушением речи повышена утомляемость.

Таким образом, здоровьесберегающие технологии в логопедической работе, помогают улучшить качество коррекционной работы, повысить результативность, улучшить психоэмоциональную атмосферу и способствует оздоровлению детей. Также занятия станут более интересными и увлекательными, помогут снять накопившееся напряжение и тем самым улучшить эмоциональное состояние ребенка.

К здоровьесберегающим технологиям можно отнести: дыхательную гимнастику.

Очень важно следить за дыханием маленьких детей. Правильное дыхание – это основа чёткой и выразительной речи. Самое первое чему надо научиться ребенку - это делать сильный плавный выдох ртом.

Для дыхательных упражнений используют наглядности, игровые приемы, разнообразные атрибуты. Занятия на развитие воздушной струи всегда интересны и увлекательны

Они способствуют:

- а) повышению иммунитета;
- б) улучшению психоэмоционального состояния;
- в) насыщением организма кислородом;

г) улучшению обменных процессов.

Развитие мелкой моторики. (Пальчиковые гимнастики)

Развитие мелкой моторики напрямую способствует развитию речи, а также помогает коррекции звуков. Ученными доказано, что работа пальчиками способствует речевому развитию. А проговаривая при этом стишки, потешки, чистоговорки улучшает этот процесс. Детям всегда очень интересно, так как очень много разных атрибутов на развитие тонкой моторики...Всё проходит в игровой форме, что помогает снять напряжение и улучшить эмоциональное состояние ребенка.

Упражнения для глаз.

Очень полезна гимнастика для глаз. Особенно на сегодня, когда дети проводят много времени за гаджетами, письмом, чтением... важно уметь снять напряжение с глазных мышц. Гимнастика для глаз помогает сохранить хорошее зрение, укрепить мышцы глаз, а также скорректировать астигматизм. Занятия проходят интересно, в игровой форме, можно использовать стишки, потешки, веселые сказки, что помогает улучшить психоэмоциональное состояние детей. Занятия помогают развить внимание, умение управлять движениями глаз.

4. Артикуляционная гимнастика.

Артикуляционные упражнения - это неотъемлемая часть логопедического занятия. Они помогают укрепить мышцы артикуляционного аппарата, улучшить подвижность, улучшить кровоснабжение артикуляционных органов, тем самым улучшить речь, правильно поставить звук.

5. Логопедический массаж.

Механическая часть воздействия на органы артикуляционного аппарата.

Массаж очень помогает при дизартрии, нарушении голоса, ринолалии, при нарушении тонуса мышц.

Массаж кистей рук и пальцев.

Массаж можно проводить в игровой форме, используя атрибуты, например (массажные варежки, су – джок, массажные коврики, карандаши и т. д.)

а) массаж очень хорошо помогает подготовить руки к письму;

б) улучшить развитие речи;

в) Улучшить эмоциональное состояние детей.

б) Логоритмика

Это очень веселая и интересная технология. Благодаря логоритмике вырабатывается плавность движений, ритмичность, чёткость. Движения рук и ног, головы сопровождаются речью, что помогает нормализации речевого дыхания, формированию умения изменять силу и высоту голоса, правильное произнесение звуков и их сочетаний, умение регулировать темп речи.

Здоровьесберегающие технологии следует включать на каждое занятие. При систематическом проведении эти технологии помогают достичь максимально хороших результатов.

Повышается обучаемость, улучшаются внимание, восприятие; дети учатся видеть, слышать, рассуждать; корректируется поведение и преодолеваются психологические трудности; снимается эмоциональное напряжение и тревожность; повышается речевая активность; развиваются глазодвигательные мышцы и снимается усталость с глаз; развивается общая и мелкая моторика; формируются двигательные умения и навыки; формируется правильное речевое дыхание и артикуляционный праксис; формируется правильное, осмысленное чтение, пробуждается интерес к процессу чтения и письма; развивается способность к переносу полученных навыков при изучении предметного материала.

Литература:

1. Буденная Т.В. «Логопедическая гимнастика». – СПб., 2003.
2. Гаврючина Л.В. «Здоровьесберегающие технологии в ДОУ». – М.: ТЦ Сфера, 2006

3. Гомзяк О.С. «Комплексный подход к преодолению ОНР у дошкольников». – М., 2009
4. Кузнецова С.В., Е.В. Котова, Т.А.Романова «Система работы с узкими специалистами ДООУ». – М.: ТЦ Сфера, 2008г.
5. Картушина М.Ю. «Логоритмические занятия в детском саду». - М., 2004.
6. Мальгавко Н.В. «Здоровьесберегающие технологии в работе с детьми с ОНР» – Журнал «Логопед», 2012- №1.
7. Нищева Н. В. «Система коррекционной работы в логопедической группе для детей с общим недоразвитием речи». – СПб., 2003
8. Пожиленко Е.А. «Артикуляционная гимнастика. Методические рекомендации по развитию моторики, дыхания и голоса у детей дошкольного возраста». – СПб., КАРО, 2007.

Гелингер Н.М.

КГУ «Опорная школа (ресурсный центр) на базе средней школы № 26
поселка Молодёжный» Осакаровского района

ВЕК ЖИВИ – ВЕК УЧИТЬСЯ

«Ты можешь гораздо больше, чем думаешь»

Томас Армстронг

Человек учится и совершенствуется всю свою жизнь. А педагог связан с обучением вдвойне. Его профессиональное развитие идет параллельно с учениками. И сам он «вечный» ученик – саморазвивается, делится опытом, повышает квалификацию при помощи курсов.

Я, как и мои коллеги – не исключение, была на многих курсах. Проходила курсы повышения квалификации в АО «НЦПК «Орлеу» г. Караганды, очень нужными и своевременными, для меня, были курсы «Молодого методиста», организованные Учебно-методическим центром развития образования Карагандинской области. Все они были полезны для моей работы, но обучение на курсах по обновленному содержанию образования в Центре педагогического мастерства воздействовали на переосмысление моих методов преподавания. В самом начале было непонимание, затем открытие, а затем понимание того, что многое надо поменять в своей работе. Умелое руководство тренера, его методы, настойчивость смогли зажечь искру желания работать по-новому. Сразу захотелось все переделать и переставить в группе, чтобы создать для детей более комфортную предметно-развивающую среду. Конечно же, применить новые формы групповой работы и работы в парах, которых было предостаточно.

Очень важным для меня было живое общение в группе с коллегами. Каждый имел право высказать свои мысли, идеи, поделиться опытом.

Изучение нормативных документов помогло мне стать более компетентной в области реализации ГОСО дошкольного образования и Программы. Я получила много теоретических знаний об актуальности и важности обновления содержания образования, узнала, что такое спиральная образовательная программа. Сделала для себя выводы, что на современном этапе обучения необходимо развивать у детей критическое мышление, коммуникабельность, креативность и работу в команде. Заменить субъект-объектное воспитание и обучение на субъект-субъектное, чтобы услышать «Голос ребёнка». Эти курсы помогли мне в выборе эффективных методов обучения.

Но не стоит останавливаться на достигнутом, когда занимаешься таким серьезным делом, как воспитание подрастающего поколения. Надо продолжать свое самообразование и совершенствование. Зная из своей педагогической практики, а не по наслышке, что в последнее время увеличилось количество детей с нарушениями речи, я решила освоить еще одну квалификацию. На данный момент, я прошла курсы повышения квалификации по теме «Развитие профессиональных компетентностей педагогов в условиях специального

(коррекционного) образования Республики Казахстан» и продолжила своё самообразование на курсах переподготовки по специальности педагог-логопед в ОФ «Международный фонд по продвижению технического образования в СНГ» г. Нур-Султан. Надеюсь, после освоения новой квалификации, я смогу помогать детям, которые имеют дефекты речи. Это поможет им быть более успешными в их дальнейшей жизни.

Мое самопознание и самосовершенствование на этом еще не заканчивается, как нельзя лучше о цели профессионального роста сказал Л.Н.Толстой: «Для того чтобы воспитание детей было успешно, надо, чтобы воспитывающие люди, не переставая, воспитывали себя, помогали бы друг другу все более и более осуществлять то, к чему стремятся. Средств же для этого, кроме главного внутреннего — работы каждого человека над своей душой, — может быть очень много. Надо искать их, обдумывать, прилагать, обсуждать думаю, что это целая и важная область науки воспитания себя для воздействия на детей». [1, с. 66]

Дорогу осилит идущий!

Литература:

1. Л.Н. Толстой. Полное собрание сочинений. Том 41. Круг чтения. Том первый. Москва – 1957 (Электронное издание компании АBBYY и WEXLER)
<https://www.litmir.me/br/?b=228509>

Городовец А.С.

КГКП я/с «Берёзка», город Сарань

«РОЛЬ ДЕТСКОГО САДА В ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКЕ ДЕТЕЙ К ШКОЛЕ»

«Быть готовым к школе –
не значит уметь читать,
писать и считать.
Быть готовым к школе –
значит быть готовым
всему этому научиться»
Л.А.Венгер

Одна из главных задач, стоящих перед системой дошкольного воспитания – это всестороннее, гармоничное развитие ребёнка, как личности и подготовка детей к школе. Проблема подготовки ребёнка к школе не новая, этой проблеме уделялось большое внимание и раньше, потому что в дошкольных образовательных учреждениях создаются все условия для решения данной проблемы.

Впервые о понятии преемственности между детским садом и школой заявил академик Запорожец А.В., преемственность включает в себя вопросы разностороннего развития детей старшего дошкольного возраста и младшего школьного возраста. Что мы понимаем под понятием «Готовность детей к обучению в школе?» В первую очередь понимаются не отдельные знания и умения, а их определённый набор, в котором присутствуют все основные компоненты: мотивационный, личностный, волевой, интеллектуальный, нравственный, эстетический. Психологически подготовить ребёнка к школе – это задача, которая стоит перед дошкольным образованием. У дошкольников 5–6 лет имеется большой потенциал интеллектуальных, психических и физических возможностей. Психологическая готовность к школе даёт возможность сформировать у ребёнка определённые знания, умения и навыки. У детей, которые в ходе обучения занимаются рисованием, конструированием, аппликацией, лепкой в полной мере формируются такие умения как, умение внимательно слушать и

выполнять, следуя различным рекомендациям, умение оценивать свои работы и работу других, тем самым у детей формируется психологическая готовность к школе.

Новые задачи, которые ставят перед дошкольным учреждением, предполагают его открытость, детский сад переходит в открытую образовательную систему: с одной стороны, педагогический процесс становится более открытым, гибким, гуманным, а с другой стороны педагоги ориентируются на тесное сотрудничество и взаимодействие с семьёй. В ходе учебной деятельности у детей формируются необходимые навыки. Работа педагогов в детских садах – это непрерывный контакт с детьми. В ходе работы и общения с детьми устанавливаются такие отношения, что ребёнок становится для педагога близким человеком, ребёнок с удовольствием идёт в детский сад, делится своими эмоциями и впечатлениями. Каждый ребёнок развивается по своему, а значит, и подход к каждому ребёнку индивидуален. Тесное сотрудничество с родителями воспитанников помогает создавать в детском саду уютную, спокойную, доверительную атмосферу понимая каждого ребёнка. В своём поведении педагоги детского сада показывают детям пример, когда нужно сдерживать эмоции и видят когда ребёнку необходимо уделить внимание, чтобы он не чувствовал себя забытым и одиноким.

Современная школа ждёт от детского сада не только образованного ребёнка, но и психологически подготовленного ребёнка к учебному процессу. Готовя ребёнка к школе, в детском саду учитываются психические особенности и уровни развития: высокий, средний, низкий.

Дети с высоким уровнем развития имеют высокий познавательный интерес к окружающему миру. Такие дети активны на занятиях, достаточно быстро и точно выполняют все задания, при этом сохраняется высокая работоспособность. Эти дети любят выполнять творческие задания и обладают широким кругозором. Они активно проявляют интерес к школе и хорошо читают. Кажется, что такие дети не нуждаются в особом педагогическом подходе, но это совсем не так. Педагоги детских садов создают все условия для дальнейшего развития интеллектуальных способностей, дают им усложнённые задания, повышают требования к выполнению заданий, стимулируют у детей самостоятельность мышления и творчество.

Дети среднего уровня развития неплохо справляются с заданиями на занятиях и с другими видами деятельности, но при наличии образца выполнения заданий и объяснений воспитателя. Они с интересом принимают участие в знакомых делах, и в привычных условиях чувствуют себя уверенно и добиваются хороших результатов. Опыт показывает, что для таких детей затруднения вызывают новые ситуации, необходимость проявлять в деятельности самостоятельность и творчество в решении определенных задач. В таких ситуациях у детей появляется скованность, они становятся нерешительными, боясь ошибиться, сделав неверный ход. Дети очень восприимчивы к отрицательным оценкам воспитателя. Даже самая крошечная неудача может выбить ребёнка из колеи и снизить его интерес. Но характерно то, что эти ребята не нуждаются в большой помощи воспитателя, будет достаточно лишь некоторых указаний, которые подтверждают правильность выполнения заданий и тогда они успешно справляются с работой.

Дети с низким уровнем развития отстают от сверстников в интеллектуальном развитии и овладении программным материалом. Они не очень внимательны к объяснениям педагога, не могут быстро сосредоточиться на выполнении конкретного задания. У них существуют трудности, когда требуется выполнять какие – либо задания самостоятельно. Знания об окружающем мире у таких детей малы, познавательные интересы не постоянны и часто бывают очень низкими. На занятиях такие воспитанники нуждаются в обязательном контроле и поддержке воспитателя. Под прессингом неудач у детей постепенно складывается отрицательное отношение к деятельности. Положительный результат в работе над недостатками у детей с низким уровнем развития, может добиться только при совместной работе родителей и педагогов. Родителям дают определённые рекомендации, как должны организовываться занятия с детьми дома, развития их кругозора и речи. Разъясняют

родителям, как правильно оценивать деятельность ребёнка, советуют стимулировать, хвалить, подбадривать, доброжелательно с терпением разбирать с ребёнком все сделанные ошибки и неточности и стимулировать к достижению более высокого результата. Такая постоянная взаимная работа с детьми, помогает победить скованность, пассивность и неумелость. И в будущем такие дети в школе будут спокойны, сосредоточены и прилежны.

Так же огромную роль в подготовке к школе играет игровая деятельность, которая на всём отрезке воспитания и обучения в детском саду неотрывно связана с учебной. Здесь на выручку педагогам детского сада появляются различные дидактические игры со своими правилами, которые вовлекают ребёнка в учебную деятельность. При этом задача у дидактических игр состоит в том, чтобы научить ребёнка, внимательно выслушать инструкцию, усвоить её правила, отработать учебно-игровые действия и уметь оценить свой результат. В играх с поставленными правилами развивается нужная будущему первокласснику произвольность поведения и общения со взрослыми и сверстниками, самые необходимые навыки самоорганизации, которые в дальнейшем станут помощниками в учебной деятельности.

Нормальное отношение к своим «пробам и ошибкам», активным в обучении ребёнок будет только в том случае, если педагог с первых дней сможет стать для него помощником, наставником, другом, а не надзирателем и цензором. Критические замечания и недовольство взрослого будут мешать обучению и дети начнут бояться выйти на диалог.

Литература:

1. Е.Е.Кравцова – Психологические проблемы готовности детей к обучению в школе. Москва «Педагогика» 1991г.
2. Д.Б.Эльконин, А.Л.Венгер – Особенности психического развития детей 6-7 летнего возраста. Москва 1988г.
3. 3. Н.А.Андреева – Организация совместной работы педагогов и родителей по подготовке детей дошкольного возраста к школе. Детский сад от А до Я. 2007г.№5.

Едильбаева Т.Б.

Қарқаралы ауданы, Егіндібұлақ ауылы, «Айгөлек» б/б КМҚК

БАЛАЛАРДЫ АДАМГЕРШІЛІККЕ ТӘРБИЕЛЕУ

Ұрпақ тәрбиесі үшін аянбай еңбек етіп, жас буынға сапалы білім беріп адамгершілікке, ана тілін бойтұмардай қастерлейтін азамат болып ержетуіне үлес қосу біздің басты мақсатымыз болып табылады. Біздің өскелең ұрпақтың танымдық көзқарасы да, ақыл-ойы да, адамгершілік келбетінде де барынша шарықтап жетілген адамдар болуы тиіс. Жастардың осылай жан-жақты дамып жетілуіне психикалық басқа қасиеттерімен бірге сезімнің де атқаратын рөлі ерекше.

Сезім дегеніміз - күнделікті өмірде болып жатқан құбылыстарға байланысты. Бұл біздің бірде қуанып, бірде күліп, бірде ренжіп, бірде өкініп, бірде уайымдап жүруімізбен әсерленуіміз.

Сезімсіз адамның күні жоқ. Біз не істеп, немен шұғылданбасақ та, соның бәріне сезім араласып отырады. Сезімсіз істеген шаруадан еш береке шықпайды. Қызықпасақ, құмартпасақ алған білім мен істеген ісімізден еш нәтиже шықпайды. Жігерленбесек, намыстанбасақ алдымызға қойған мақсатымызға да жете алмаймыз. Ел қуанар ортақ іске елмен қатар қуанбасақ, шаттанбасақ, онда біздің адамгершілігіміз де шамалы болмақ.

Сезім – өте күрделі психикалық процесс. Ол, негізінен үш саладан тұрады. Моральдық (адамгершілік), интеллектуалдық (ақыл-ой) және эстетикалық сезім.

Сезімнің бұл үш түрі өзара тығыз байланысты. Оларды бір-бірінен ажыратып қараудың өзі қиын. Дегенмен адамгершілік сезімін бөліп қарауды жөн көрдім. Олай етуімнің себебі: біріншіден, адамгершілік сезімі басқа сезімдерге арқау, негіз бола алады. Екіншіден, әр тұлғаны адамгершілік сезіміне тәрбиелеуде бізде едәуір кемшіліктердің кездесіп жүргені айқын. Сондықтан осы адамгершілік сезіміне ата-аналар көңілін ерекше аударсақ деген ойға келдім.

«Адамгершілік сезімі» деп қоғамға, еңбекке, өзіміз қызмет етіп жүрген ұжымға, ата-анамызға, туғандарымызға, жора-жолдастарымызға, тіпті танитын, танымайтын адамдарға қатынас жасауымыздан көрінетін психикалық жай-күйімізді айтамыз.

Адамгершілік сезімі – көп салалы, өте күрделі сезім. Ол жоғарыда атап өткендей, достық, жолдастық, ұжымдық, патриоттық, интернационалдық, борыш, намыс, ұят, ар, т.б. болып бөлінеді. Осы аталып өткен сезімдердің барлығын бірдей сипаттап жатпай, отбасы жағдайында ең алдымен тәрбиеге тиісті кейбір сезімдерге ғана тоқталсам.

Балаларды ең алдымен қайырымдылық, жолдастық, достық, борыш, ар-ұят сезімдеріне тәрбиелеген жөн деп білемін. Себебі, бұл сезімдер – барлық күрделі сезімдердің басты негіздері болып келеді. Егер балада бұл сезімдер жақсы қалыптасса, бала бойында басқа да сезімдердің жақсы қалыптасуына күмәнсіз қарауға болады. Ал, бұлай болмай, бұл сезімдердің бала тәрбиесінде кеш қолдансақ немесе түрлі ақаулар жіберсек, онда басқа күрделі сезімдердің дамуына бөгет жасағандығымыз деуге болады.

Яғни, баланы жастайынан қайырымдылыққа, үлкенге ізет, кішіге құрмет көрсетуге, қамқорлыққа, қарапайым болуға баулығанымыз абзал. Осы қасиеттер бойында бар баланың болашағынан үлкен үміт күтуге болады деп сенемін. Ал, жасынан қатыгез, тек «өзім» деп өскен бала, кейін бұл қасиеттерінің кесірінен опық жеуі әбден мүмкін.

Жастайынан жауапкершілікке, алдындағы борышын шын сезінуге, жағымсыз қылықтардан сырт айналып жүруге, ар – намысын өзінен жоғары қойып өскен жеткіншек, Отан алдында, ел алдында өзінің арына кір келетін әрекетке бармайды деп білемін.

Қазіргі таңда намыссыздық деген жас баланың бойында емес, үлкен, ақыл тоқтатқан адамдардың арасынан кездестіргенде, көңіліңе ауыр тиетіні өтірік емес. Сондықтан, баланы адамгершілік деген ұлы сезімге жастайынан тәрбиелегеніміз дұрыс.

Сезім адам бойына туа біткен қасиет емес. Ол тек қана тәрбиенің – жемісі. Олай болса баланы жастайынан адамгершілікке тәрбиелеуге біздің толық мүмкіндігіміз бар. Тек сол мүмкіндікті жоғалтып алмасақ болғаны.

Дұрыс тәрбие болса, бала бойында адамгершілік сезімі ерте оянады. Психологиялық зерттеулер бойынша адамгершілік сезімдерін бала бойынан 2-3 жастан бастап-ақ, көріп, байқауға болады екен. Әрине жас баланың сезімі бастапқы кезде өте нәзік, өте әлсіз болып келеді және оның өрісі де тар болады. Бала өз үй ішіндегі адамдарға еркелеп жақсы көргенмен, танымайтын адамдардан қорқып немесе ұялуы мүмкін, үйде жасаған «жомарттықтан» далада мүлдем жұрдай болып, танымайтын біреу қолындағысын сұраса, «бермеймін, өзімдікі» деп, қолындағысын ала қашуы мүмкін. Бұл – оның табиғатынан болған нәрсе емес, сезімінің әлсіздігінің белгісі. Үлкендердің міндеті мұндай жағдайда балаларының сезімдерінің тар шеңберде ғана қалып қоймай, әрі қарай кеңейе түсуін қарастыруында болуы тиіс.

Бірақ кейбір ата – аналардың осы айдан ашық қағиданы мойындағысы келмей, балаларын «пәлен шалға беріп қоямын», «пәлен кемпір сені алып кеткелі жатыр» деп қорқытатыны бар. Жасынан мұндай сөзді естіп, үйренген бала үлкен адамдарға сенімсіздікпен қарап өседі, көрінген адамды құбыжық көруі мүмкін.

Балаларының рақымшыл, қайырымшыл, бауырмал болып өсуіне кейбір ата-аналардың: «ана көрші жаман, оның баласымен ойнама, оған ойыншығыңды берме!», «ана көршімен кеше ұрсысып қалдық, оның баласындағы ойыншығыңды барып тартып ал!» деген сияқты теріс үгіттер де еш пайда бермейді. Сондықтан балаға дұрыс бағыт-бағдар беру біздің басты мақсатымыз.

Сонда ғана бала бойында алғашқы өзіне деген сенімділігі пайда бола бастайды. Бала өзін бақытты сезініп, өзінің бойынан жақсы қасиеттерді байқай бастайды. Ал, егер бала өз отбасы мүшелерінен, туғандарынан қатыгездік сезімін байқап, біліп көріп өссе, ол баланың адамгершілік деген сезімін мүлде түсінбей өтетіні сөзсіз.

Бала сезімі - шексіз таза болу керек. Ал, бала сезімінің шексіз таза болуына себепкер жандар, олар ата-аналары, содан кейін оның барып жүрген ортасы яғни, балабақшасы немесе мектебі. Әрине баланың адамгершілік сезімінің дұрыс оянуы, дұрыс бағытта жүруі ол тікелей өзінің араласатын, күнделікті жүретін ортасына да байланысты. Ал ол орта жауапкершілік пен тәртіптің, тәрбиенің мекені болуы шарт.

Қорыта келгенде адамгершілік сезімі – жас ұрпақтың бойына ерте жастан бастап сіңіруге тиісті бірден-бір құнды қасиет. Баланың бойына алғаш адамгершілік сезімін ұялатып, оның ақылды, есті азамат болып ер жетуіне бірден-бір себепкер мекені ол өзінің үйі мен балабақшасы.

Әдебиет:

1. К.Койбағаров
2. Воспитание нравственности у детей. Ә.С.Дәрубаева
3. «Басты мақсатымыз өскелең ұрпақ тәрбиесіне үлес қосу»
4. Отбасы және балабақша журналы 2014 жыл 15 бет

Елубекова Н.М.

Сәтбаев қаласы, «Гүлдер» б/б КМҚК

«САЛАУАТТЫ ӨМІР – БІЗДІҢ БОЛАШАҒЫМЫЗ»

«Ұлт ретінде даму үшін, өркендеу үшін салауатты ұрпақ өсіру керек»

Н.Ә.Назарбаев

Бүгінгі қоғам мүддесіне лайықты, жан – жақты жетілген, бойында имандылық сана – сезімі қалыптасқан, парасатты, мәдениетті, дені сау азамат өсіру – отбасының, балабақшаның, жалпы халықтың қасиетті борышы екені баршамызға мәлім.

Елбасымыз Н.Ә.Назарбаевтың Қазақстан халқына жолдауында айтылғандай «Салауатты өмір салтын ұстану қазіргі таңда өзекті мәселелердің бірі болып отыр»

Қазақстанның балалар мен оқушы жастарына дене тәрбиесін беру тұжырымдамасында «Дене шынықтыру халыққа білім беру жүйесінен көрнекі орын алады. Олай болу себебі, ол адамның биологиялық психологиялық, физиологиялық және әлеуметтік дамуының іргетасы болып саналады» делінген. Жаттығулар орындау барысында рухани дамуды дене жетілуімен тұтас, бір уақытта жүретін үрдіс ретінде қарастыру керек. Жаттығу үйрету кезінде аз күш жұмсап, үлкен жұмыс орындауға және кездескен қиындықтарды жеңуге мүмкіндік беретін саналы көзқарас тәрбиелеуді негізгі міндет деп санауға болады. Денесі, аяғы түзу, иығы, бұлшық еті жақсы жетілген, жинақы, аяқ алысы дұрыс адам сымбатты болып көрінеді. Сымбаттың дұрыс болуы адамның сыртқы келбетін ғана анықтап қоймайды, ішкі мүшелерінің де қалыпты жұмыс істеуін қамтамасыз етеді.

Дене тәрбиесінің адамның сыртқы келбетін жақсартудағы маңызы зор. Жалпы алғанда дене тәрбиесі ағзадағы дамытушы, жетілдіруші және үлестіруші ретінде әсер етеді. Үнемі жаттығу, дене шынықтырумен айналысу адамның көңіл күйін жақсартып, өмірге деген құлшынысын арттырады. Ондай адамның еңбегі де өнімді болады.

Біз ертең өз өмірімізді әрі қарай жалғастыра аларлық дені сау, салауатты ұрпақ тәрбиелеуге тиіспіз. Бұл біздің ел, халық алдындағы басты парызымыз болмақ. Тәрбие әдетте бесіктен басталып, мектепте жалғасын табатыны белгілі. «Тән сұлулығы табиғаттан, жан сұлулығы

өзінен» демекші, сол сұлулықты қалай қалыптастыруға болады деген орынды сұрақ туындайды. Денсаулықты сақтау үшін, ал одан да абзалы жиі ауыра берудің алдын алу үшін дене жаттығуларын жасаған немесе қозғалыста болған жақсы. Дене жаттығулары денсаулыққа қажетті ең қымбат іс – әрекет.

Дене тәрбиесі өнегелі әдет – ғұрып, адамгершілік қасиеттері мен бірге көмек көрсетуге, адалдыққа, өзін қоршаған ортаға дұрыс көзқараспен қарауға, еңбекшілдікке ерік сапаларын қалыптастырып тәрбиелеу қажет. Міне, сонда ғана жас жеткіншектің Отанымыздың келешектегі беделді қорғаушысы, құрылысшысы болатындығына үлкен сенім артылады.

Рухани – адамгершілік тәрбиесін педагог қалай іске асыруы тиіс? деген орынды сұрақ туады. Педагогтің шеберлігі - баланың талап – тілегіне қолдау танытуға байланысты. Балалар үнемі өздерін тәндік және психикалық жағынан сергек, еркін сезінуі тиіс. Олардың бір – бірімен түсіністік, достық, танымдық ізденісте болуы әр баланың адал сезімді, әділ, шыншыл, ізеттілік қасиеттерін бойына сіңіре дамуына ықпал етеді.

Балабақшада балаларды айналадағы табиғатпен қарым – қатынас орнатуға баули отырып және өзін – өзі құрметтеуге, тәрбиелеуге, бағалай білуге баулудың маңызы зор. Балалардың өзін – өзі танып білуі, өз қатарластарымен, отбасымен, қоғамдық ортамен дұрыс қарым – қатынас құруы, яғни оны әлеуметтендірудің маңыздылығы ескеріледі, осыған орай оқу – тәрбие үдерісін балабақшада балалардың жас ерекшелігіне сәйкес өзін – өзі тануға, өзін дамытуға бағыттап, оны ата – аналардың көмегімен отбасында жалғастырған жөн.

Жас ұрпақты болашақта салауатты өмір сүруге баулу – біздің қалыпты тіршілігіміздің іргетасы болуы қажет. Салауатты, білімді азаматтардан дені сау, салауатты ұрпақ дүниеге келеді. Ұлт ретінде даму үшін, өркендеу үшін салауатты ұрпақ өсіру қажет. Соған ұмтылу барысында еңбек етіп, қоршаған ортаны, ішнен суымызды, тағамымызды, ауамызды таза ұстап, ниет – ықыласымызды, ішкі дүниемізді, ақыл – ойымызды, ой – пікірімізді дұрыс қалыптастыру бүгінгі күннің басты талабы.

Салауатты өмір салты дегеніміз – денсаулықты нығайту мен сақтау, ағзаның дұрыс дамуын қамтамасыз ететін гигиеналық ережелерді орындау.

Әр ұлттың болашағы, ақыл – ой, күш – қуаты баланың балалық шақтағы тән саулығына байланысты дамып жетіледі. Қазақ халқы ежелден сәбидің жарық дүниеге келгенінен бастап «Дүние жанның қабы, қап берік болса, ішіндегі зат та берік болмақ. Дене жанның құралы. Құралы мықты болса, иесі де мықты болады» деген қағидаларды басшылыққа ала отырып, дене бітімін дұрыс қалыптастыру үшін «өс – өс», «жауырыны жабыспасын» деп, аяқ – қолын созу, қол – аяғын айқастыру қимылдарын жасаған.

Баланың жан – жақты дамуының іргетасы – балабақшада қаланады. Осыны ұстана отырып балабақша Қазақстан Республикасы мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты бойынша жұмысын атқаруда. Қозғалыс бағыты құралдарына оқытудың білім беру денсаулық сақтау технологияларының міндеттерін жүзеге асыруға бағытталған қозғалыс әрекеттері жатады. Бұл – қозғалыс; физикалық жаттығулар; физминуттар мен «бір минуттық тыныштық»; гимнастика (сауықтыру гимнастикасы, саусақ, және сергектік үшін салқын тиюмен байланысты ауруларға қарсы профилактика үшін тыныс алу гимнастикасы); емдік денешынықтыру; баланың қозғалыс белсенділігі үшін арнайы ұйымдастырылған жылжымалы ойындар (сауықтыру денешынықтыру сабақтары, қозғалыс дағдысына негізделген заманауи даму); массаж; өзіндік массаж; психогимнастика; тренингтер және т.б. Балабақшамыздың негізгі мақсаты – дені сау, жаны сау, болашақта еліне елеулі, халқына қалаулы болатын азамат тәрбиелеу. Ол үшін шынықтыру шаралары дұрыс жолға қойылуы қажет. Жүйелі түрде: балалардың ағзаларын шынықтыру ретінде таңертеңгі жаттығу, серуенде қозғалмалы ойындар, ұйымдастырылған оқу қызметінде сергіту сәттері, II – ші жарты күнде шынықтыру шаралары өтуі тиіс.

Педагогикалық ұжым барлық жас ерекшеліктеріне сай топтардағы өтілетін сауықтыру шараларына көп көңіл бөлген дұрыс. Бұл шынықтыру шаралары: күндізгі ұйқыдан кейінгі ойын түріндегі сауықтыру шаралары, релаксациялық және тыныс алу жаттығулары,

майтабанның алдын – алу жаттығулары, күннің жылы кезінде жалаң аяқ жүру жаттығулары. Сонымен қатар балабақшада медбибимен бірлесе отырып жыл мезгіліне байланысты құрылып жүргізілетін шынықтыру шараларының жоспары жоспарланған. Сол жоспар бойынша балабақшада жыл бойы шынықтыру мен сауықтыру жұмыстары жүргізіліп отырылады. Балабақшада баланы сауықтыру үшін барлық жағдай жасалғаны жөн.

- Балабақшада күн тәртібінің дұрыс ұйымдастырылуы, яғни балалардың жас ерекшелігіне сай жүзеге асырылады.

- Қимыл – қозғалыс тәртібі: спорттық ойын – сауықтар (эстафеталық көңілді ойындар, жарыстар) дене тәрбиесі, ертеңгілік жаттығу, күндізгі ұйқыдан кейінгі жаттығулар.

- Сауықтыру жұмыстары қатарында: тұмауға қарсы балалардың мұрын қуысына оксалин майын жағу, алдын ала жүргізілетін емдік жұмыстар яғни тұз қосылған сумен тамақты, ауыз қуысын шаю, тыныс алу жаттығулары жүзеге асырылады.

- Балаларды шынықтыру үшін таза ауада серуендеу, арнайы жолақшалардың үстімен жүргізу, сумен ойындар және т.б.

- Мектепке дейінгі білім беру стандарты ата – ана, бала, тәрбиеші арасындағы тығыз байланысты орнатуға мүмкіндік беріп отыр. Балабақшада ата – аналардың қатысуымен өткізілетін эстафеталық жарыстың мақсаты баланың денсаулығын жақсарту, спорттық ойынға деген қызығушылығын ояту, балалардың бір – бірімен қарым – қатынасын нығайтып, достыққа баулу, ел қорғайтын азамат болуға тәрбиелеу, дене, аяқ, қол бұлшық еттерін шынықтыру, спортты сүйеге тәрбиелеу. Осыған орай балабақшада «Денсаулық» білім беру саласы бойынша «Біз шыныққан баламыз», «Менің көңілді добым», «Қысқы қызықты ойындар» атты спорттық ойындар және денсаулық шаралары ұйымдастырылды.

- Бүгінгі жас ұрпақ – ертеңгі еліміздің азаматтары, ендеше ертеңіміз жарқын, болашағымыз беделді болсын десек, бүгінгі тәрбиеміздің жауапты іс екенін ұмытпағанымыз абзал.

- Дені сау, жан дүниесі бай, өмірге құштар, салауатты өмір салтын ұстанатын, білімді де білікті ұрпақ өсіру біз бен сіздің игі ісіміз.

Әдебиет:

1. «Салауатты өмір салты» 1999 ж.
2. Журнал «Дошкольное воспитание» 2008ж, 2009ж.
3. Тілеуғалиев "Дене тәрбиесі" Алматы 2002ж.
4. Т.Ш.Қуанышов «Дене тәрбиесінің теориясы мен әдістемесі» Алматы 1996ж.

Әбдірахман Г.С.

КГКП я/с «Балапан», город Сатпаев

ПЕРЕД ШКОЛЬНЫМ ПОРОГОМ

Проблема подготовки детей к школе существовала всегда. Еще раньше вопросы подготовки детей к школе на практике рассматривались и сводились к усвоению знаний из области формирования элементарных математических представлений, обучению грамоте.

О подготовке детей к школе написано много. В библиотеках, в просторах интернета найдешь необходимую литературу. Также эта проблема расписана в педагогических журналах. Даже некоторые родители-блогеры делятся своими опытами о воспитании малышей в семье.

Понятие о преемственности между детским садом и школой в свое время открыл академик Запорожец А.В., как «широкое понятие, связанное не только с согласованиями работы детского сада и школы», а как «обеспечение преемственности уровней развития детей старшего дошкольного возраста и младшего школьного, то есть вопросы разностороннего развития» [1, с.13].

Переход ребенка из детского сада в школу является нелегким периодом в его жизни. Заканчивается беззаботное времяпровождение дошкольника. И начинается жизнь, полная ответственности, - он будет посещать школу, выполняет задания, готовится к урокам, он должен прилежно следовать школьному режиму. Добивается хорошего усвоения положенных по программе знаний и навыков.

Так, у ребенка, поступающего в школу, должен быть определенный уровень развития познавательных интересов, готовность к изменению социальной позиции, желание учиться; кроме того, у него должны возникнуть осознанная мотивация, внутренняя самооценка. По мнению ученых эти качества составляют психологическую готовность к школьному обучению.

Есть необходимость организации преемственности между детским садом и школой.

В своей статье, сделав выводы, хочется сказать о том, что дети, которые либо не посещают детский сад, либо часто «прогуливают» его, психологически не готовы к школе, болезненно переносят резкий переход к совершенно новому для них образу жизни. Особенно страдают дети, забалованные родителями и бабушками. Эти дети переживают и растерянность, изумление, любопытство, страх. И это правда. Ведь столько нового, неизведанного, неожиданного обрушивается на них. Даже нас, взрослых может ошеломить шум, бурный живой поток, хлопанье дверей в коридорах во время школьной перемены. Что говорить о неокрепшей психике ребенка! Ему и старшеклассники кажутся великанами. В насыщенном событиями учебном дне малыши теряются, не знают как поступить в той или иной ситуации. И не случайно, некоторые дети боятся ходить в школу.

Не зря дошкольное образование является фундаментом всей образовательной системы. Именно здесь формируются основы личности, определяющие характер будущего развития ребенка.

Было бы неплохо, если вовремя на помощь придут старшие: дома – родители, в школе – учителя. Которые успокоят, прибодрят, помогут освоиться в новой обстановке, познакомят с правилами поведения.

Я считаю, важно, что школу для детей нужно представлять, как большой гостеприимный дом, в котором пройдут много интересных дней.

Родителям будущих первоклассников, наши педагоги проводят консультации о том, что важно помнить, что запугивание – не мотивационное начало для детей перед школьным порогом. Приобрести все необходимое для школы непросто и недешево. Стоя у кассы в «Abdi», мама раздраженно говорит ребенку: «Вот сколько на тебя потратила! Попробуй плохо учиться!». Тут мне кажется, что в общении с ребенком неуместны разговоры о родительской жертвенности. Ведь заботу и любовь взрослых малыш воспринимает как должное, и что быть по другому не может.

Нередко, мы слышим истории от наших бывших родителей, когда мамы ставят себя в заслугу, что к первому классу научила своего ребенка читать и считать. По несколько часов сидела с ним.. и добилась своего! Вначале в школе такие дети занимаются неплохо. Даже выделяются среди одноклассников. Но после начинают отставать от сверстников, активности не проявляют. На замечания учителя мамы обижаются и возмущаются: «Мой ребенок лучше других был подготовлен. Теперь спрос с педагога!». Мы внимательно и осторожно, объясняем им в чем дело. Причины то таких неудач простые. Строгие и принудительные уроки с родителями отбивают у ребенка охоту к учению. В занятиях ими двигает одно чувство – страх. Ребенок из всех старается, что мама не ругала. Если родители не стремятся заинтересовать детей, приучать их к самостоятельности, то не происходит внутренней потребности узнавать, постигать, открывать.

В дошкольном возрасте закладывается фундамент знаний, воспитывается желание познавать окружающий мир, любознательность, самостоятельность, обогащается словарный запас.

Нелегкое мастерство делать каждое занятие для ребенка праздником. Ведь воспитатели это добрые волшебники, которые увлекают детей в страну знаний.

Воспитатели нашего детского сада подбирают для занятий дидактические игры, художественное слово, сюжетно-ролевыми игры в соответствии с годовыми задачами и сквозным темам.

В детском саду старшие дошкольники любят познавательные беседы с воспитателем, детям нравится рассуждать над хитроумными вопросами и логическими задачами задания. Воспитатели проводят познавательные беседы обо всем на свете. Тем самым расширяется их кругозор, обобщается ум и сердце. На занятиях по основам грамоты дети дошкольной подготовки знакомятся со звуками, проводят звуковой анализ слова, состоящих из трех-четырёх- и более звуков, знакомятся с составом предложения, с буквами алфавита делят слова на слоги.

На занятиях по основам математики дети знакомятся с цифрами второго десятка, решают элементарные математические примеры, имеют представление о геометрических фигурах, выделяют признаки сходства разных и одинаковых предметов и объединять их по этому признаку, различают цвета, формы, ориентируются в пространстве.

Нашими педагогами проводятся занятия по области «Творчество». На этих занятиях наши дети любят лепить, рисовать, вырезать интересные силуэты. Ведь доказано по итогам эксперимента, систематическое проведение занятий (аппликация, лепка, рисование), формирует у детей такие элементы учебной деятельности, как способность действовать по образцу, умение слушать и выполнять инструкцию, умение оценивать как свою работу, так и работы других детей. Тем самым у детей созрела психологическая готовность к школьному обучению.

Нашими утренниками восхищаются даже родители. Ведь дети под руководством педагогов превращаются в артистов, певцов, актеров. У детей раскрываются таланты творить красоту.

Детский сад «Балапан» и школа-гимназия №1 тесно сотрудничают друг с другом. Наши будущие первоклассники приглашаются в школу, на экскурсии, где знакомят с учебными кабинетами, спортивным залом, столовой, большим холлом. Так же наши дети посещают библиотеку. Сотрудники библиотеки любезно рассказывают детям о важности чтения интересных и познавательных книг. Показывают стеллажи со множеством различной литературы, что вызывает удивление детей, как же много книг!

Преимуществом между детским садом и школой проходит красной нитью, которая соединяет мастерство педагогов двух организаций общей задачей, общей логикой работы, общими представлениями о возможностях детей.

Когда дети впервые перешагнут школьный порог, у них будут впереди трудности и препятствия, ссоры и обиды, ошибки и сомнения. И конфликтов и сложных ситуаций будет немало. И не раз им придется им делать очень важный для себя выбор. Поэтому мы должны воспитывать детей так, чтобы все испытания они преодолевали с честью и достоинством.

Подготовить детей к нравственным экзаменам надо задолго до первого школьного звонка. Готовить душевно и мудро, умело и тактично, терпеливо и настойчиво: ведь годы детства – это тоже школа, ни с чем не сравнимая школа жизни... и от всех нас – родителей, бабушек, дедушек и педагогов - зависит, чтобы эта школа была доброй, человеческой, сердечной, чтобы ребенок всегда с благодарностью помнил о ней...

Литература:

1. Борытко, Н. М. Пространство воспитания: образ бытия: монография. 2016г.

Жакупбекова Р.С.
КГКП я/с «Нұрай», Осакаровский район

ЯЗЫКОВОЕ ОБРАЗОВАНИЕ, КАК ЦЕННОСТЬ И ПРОЦЕСС

В жизни каждого человека очень большую роль играет общение. Язык является средством общения, тем инструментом с помощью которого человек получает образование. Но для того, чтобы в век высоких технологий и информатизации иметь свободный доступ к достижениям мировой политики и культуры необходимо языковое образование. Языковое образование – это процесс, система организующая обучение государственному, русскому и иностранным языкам.

Именно человек владеющий несколькими языками может быть социально мобильным, конкурентоспособным, может противостоять любым трудностям возникающим на его пути, быть профессионалом в своем деле.

Качественное языковое образование, его непрерывность, ценность всегда поддерживается государством. Постановлением правительства РК от 31.12.2019 года была принята «Государственная программа по реализации языковой политики РК на 2020 – 2025 годы», где говорится о необходимости создания благоприятных условий для развития языков и культуры этнических групп, усилении роли казахского языка, как языка межнационального общения. В соответствии с этим уже, начиная с детского сада уделяется большое внимание воспитанию поликультурной личности.

Одной из важнейших задач дошкольного воспитания и обучения является изучение казахского языка, которое в КГКП «Ясли –сад «Нұрай» начинается с 3-х летнего возраста. Знания полученные детьми на занятиях по казахскому языку закрепляются в группах, новые слова учителем казахского языка помещаются в уголок для родителей и отправляется в родительские группы, чтобы дети повторили их дома вместе с родителями. С целью закрепления знаний казахского языка в ясли –саду были проведены мероприятия «Қазақ тілім – менің тілім», где дети получили знания об истории возникновения казахского языка, его значении в процессе общения между гражданами Казахстана.

С детьми проводились творческие задания на смекалку «Заттың атын ата», сообразительность «Кері сөйле», игры «Лото». В группах воспитатели читают детям книжки – малышки на государственном языке. Очень интересно проходят различные конкурсы проводимые среди детей «Тілашар», выставки совместного творчества детей и родителей «Қазақстан – менің сүйікті Отаным». Очень познавательными и увлекательными для детей в изучении казахского языка стали утренники проводимые с участием героев казахских, русских народных сказок, мультфильмов к таким праздникам , как день Конституции РК, день языков народов Казахстана, день независимости РК, Наурыз.

Большую роль в закреплении пройденного материала также играют драматизации сказок, которые показывают дети старших групп младшим группам, педагоги делают постановки для детей. Учителем казахского языка проводятся консультации для родителей, одна из них «Как закреплять знания, полученные на занятиях по казахскому языку дома», где были предложены необходимые занимательные игры для усвоения детьми специфических звуков и грамматических форм языка. В соответствии с планом мероприятий по исполнению Закона о языках в РК, с целью улучшения работы по изучению казахского языка еженедельно с сотрудниками проводятся занятия.

Одновременно с казахским языком дети изучают русский язык и как вариативный компонент проводится английский язык. Занятия проводятся согласно Государственному общеобразовательному стандарту дошкольного воспитания и обучения и инструктивно – методического письма. Занятия по обучению языкам проводятся с учетом психологических особенностей усвоения иностранного языка детьми, их речевой и языковой компетентности. Педагоги ясли – сада на своих занятиях применяют современные педагогические

технологии такие как – ИКТ, обучение в сотрудничестве, мультимедийные средства. Все педагоги языковеды работают над проектами.

Проектная методика имеет большую практическую направленность, позволяет сочетать самостоятельную индивидуальную работу с групповой и коллективной; обеспечивает выход речевой деятельности в другие виды деятельности: трудовую, эстетическую; стимулирует самостоятельный поиск детьми нужной информации; требует развитие творческой фантазии для того, чтобы выигрышно организовать найденную информацию и представить ее другим. Учителями языковедом был реализован проект «В стране трех языков», «Волшебный алфавит» Сейчас реализуются такие проекты, как «Игрореловка», «Ата баба дәстүрі – асыл мұра». Все это вкуне помогает реализовать личностно- ориентированный подход в обучении, обеспечивает индивидуализацию и дифференциацию обучения с учетом способностей детей. Очень широко используются игровые технологии.

Игра содержит соревнование и конфликт, принятие роли, обостряет состояние состязательности. Она посильна каждому ребенку, даже тому, который не имеет достаточно прочных знаний в языке. Чувство равенства, атмосфера увлеченности и радости, ощущение посильности заданий – все это дает возможность ребенку преодолеть стеснительность, мешающую свободно употреблять в речи слова чужого языка, снижается боязнь ошибок. Незаметно усваивается языковой материал, а вместе с ним возникает чувство удовлетворения. Наряду с этим педагоги широко применяют на своих занятиях пиктограммы, что позволяет детям быстрее овладеть языковой компетенцией. Для достижения поставленной цели важное значение имеет материально – техническое оснащение образовательного процесса.

В ясли – саду созданы все условия для получения детьми качественного языкового образования: это прежде всего кабинеты казахского и русского языка, английского языка оборудованны всем необходимым оборудованием. В данных кабинетах сформированы и оформлены методические уголки, в котором представлены книги, учебные и методические рекомендации и пособия для родителей и детей, буклеты и плакаты.

Как видно из вышеизложенного ясли – сад это первая ступень в получении качественного языкового образования. От того насколько оно будет качественным зависит от нас с вами. Реализация задач стоящих перед нами во многом «обусловит становление нового поколения казахстанцев, владеющих несколькими языками, имеющих широкие возможности позитивного роста своих сущностных сил и формирования конкурентоспособности как в профессиональной сфере, так и в личной самореализации».

Литература:

1. Назарбаев Н.А. Новый Казахстан в новом мире // Казахстанская правда. — № 33(25278). — 2007. — 1 марта
2. Назарбаев Н.А. Социальная модернизация Казахстана: Двадцать шагов к Обществу Всеобщего Труда // Казахстанская правда. — 2012. — № 218-219. — 10 июля.
3. [Государственная программа развития образования в Республике Казахстан на 2011-2020 годы // ru.government.kz/resources/docs/doc18](http://ru.government.kz/resources/docs/doc18)
4. [Государственная программа развития языков в Республике Казахстан на 2011-2020 годы // edu.gov.kz](http://edu.gov.kz)

Жакупова А. А.
Сәтбаев қаласы, «Балақай» б/б КМҚК

ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҮДЕРІСТЕГІ ДЕНСАУЛЫҚТЫ САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ

Егер дені сау болса онда оны сақтамақ керек,
ал егер сау болмаса, онда
денсаулықты жетілдіру керек.

Әбу Насыр Әл-Фараби

Білім беру мекемесінің алдында тұрған басты міндеттердің бірі-жас ұрпақтың салауатты өмір сүруге көзқарасын қалыптастыру, олардың денсаулығын сақтауға, қоршаған ортасын таза ұстауға, сапалы білім алып, келешектегі өмірінде пайдалана білуге тәрбиелеу. Өмір салты мен денсаулық арасындағы өзара байланыс салауатты өмір салты ұғымын құрастырады. Зерттеуші Ж.Ембергенованың тұжырымдамасында «Салауатты өмір салты дегеніміз-адамның өмір сүруі үшін қажетті іс-әрекеті мен қызметіндегі ақыл, зерделілігін, парасат, байсалдылығын, сабырлы сана-сезімін, жалпы адамның рухани деңгейін көрсететін жеке тұлғалық мінез-құлық нормасы мен өмір сүру тәсілінің жүйесі», - делінген

Мектепке дейінгі мекемеде баланың өмірлік іс әрекеті әр түрлі нысанда және әртүрлі әрекеттер көмегімен денсаулығын сақтауға және нығайтуға бағытталған. Бұл кешен денсаулық сақтау технологиясы деп аталады. Денсаулық сақтау педагогикалық технологияларға педагогтың баланың денсаулығына деген әртүрлі деңгейде – ақпараттық, психологиялық, биоэнергетикалық деңгейде ықпал етудің барлық аспектілері кіреді. Денсаулық сақтау технологиясының мақсаты : баланың денсаулық сақтау мүмкіндіктерін қамтамасыз ету, оған салауатты өмір-салты туралы қажетті білім, қабілет пен дағдылардың қалыптасуы. Тәрбиелеу-сауықтыру, алдын алу шаралары біртұтас жүйе ретінде сабақтастық үрдісінде жүзеге асырылады. /бала педагог, бала ата- ана, бала- медбибі/.

Заманауи денсаулық сақтау технологиялары: денсаулықты сақтау және ынталандыру технологиясы, салауатты өмір салтына үйрету технологиясы, түзету технологиясы. Денсаулық сақтау іс-әрекетінің негізгі бағыты: таңертеңгілік жаттығу, қимыл қозғалыс ойындары, спорттық жаттығулар, сауықтыру-шынықтыру жұмыстары, сергіту сәттері, саяхат, серуен, спорттық ойын -сауықтар, дұрыс тамақтану, жеке бас гигиенасы, релаксация, тыныс алу жаттығуы, саусақ жаттығуы, күн тәртібін сақтау,

Сараптама: Білім беру салалары бойынша біліктіліктері мен дағдыларының дамуындағы мониторинг нәтижесі бойынша көрсеткіш “Денсаулық” білім саласында орташа деңгейді көрсетті.

Мәселе: балалардың жиі ауыруы, ата аналардың күн тәртібін дұрыс сақтамауы/таңертең кеш әкелуі, кешке уақытылы жатқызбауы, т б.

Шешу жолдары:

Ашық есік күнін өткізу, баланың балабақшаға бейімделу кезінде педагог психолог, медбикенің кеңесіне сүйене отырып, денсаулық сақтау технологиясын қолдануға ерекше көңіл бөлу. Балаларды оқу –іс әрекетіне ынталандыру мақсатында әдістемелік апталықтар, семинарлар “Здоровый малыш”, “Здоровячок” атты жобалармен жұмыс жасау; оқу –іс әрекетінде әдеттен тыс тәсілдерді қолдану арқылы педагогтардың кәсіби шеберлігін, шығармашылық қабілеттерін дамыту.

Денсаулық сақтау технологиясын пайдалана отырып жүзеге асыру. Осы бағыттағы жұмысқа біздің балабақшада үлкен көңіл бөлініп отыр. Аталған жұмысты іске асыру үшін басты педагогикалық идея: балаларға білім бере отырып ата - ананы жұмылдыру. Іс шараға ата - ананы тарту үшін педагогтар әртүрлі формадағы жұмыстарды кеңінен пайдаланады.

Ата - аналар үшін жиналыс, көрмелер, кеңестер, ақпараттық стендтер, сұрақ жауап кеші, дөңгелек стол басындағы кездесулер өткізілді. Ата-ана, бала, тәрбиеші, медбибі арасында тығыз байланысты орнатып отырмыз. Балабақшада балалар өмірін қорғау мен денсаулығын нығайтуға тиімді әдістерді пайдалануға жағдайлар жасалған. Балабақша аурудың алдын алу

және азайту мақсатында күнделікті өмірде барлық табиғи факторларды қолданылады: су, ауа, күн. Топтарда денсаулық бұрышы бар, жаңаланып отырады. Балабақшада балалар ауруының алдын алу үшін көптеген профилактикалық іс-шаралар өткізіледі.

Бұл тазалықты сақтау, топты кварцтау, топтарды желдету, күзгі-қысқы кезеңде профилактикалық шаралар жүргізіледі. Мұрынға май жағу/оксалин/дәруменді күшейту, фитотерапия/итмұрын шырыны/, ароматерапия, табанға иодды сетка жасау, сарымсақ терапия, дәруменді терапия.

«Итмұрын» шырынын ішкізу, ұқыдан ояну жаттығулары.

Көктем жазда шынықтырушы процедуралар; таза ауада серуен, ауа күн ваннасы, жалаңаяқ жүру. Жыл бойына суық тию ауруларының алдын алуға арналған жұмыстар жүргізіледі: 3 тағамды с дәруменімен байыту, аскорбин қышқылы, пиковит, ревит дәрумендерін қабылдау, шынықтыру түрлері: ұйқыдан кейінгі жаттығу, ауыз қуысын шайқау, денесін құрғақ биялаймен сипалау, тыныс алу жаттығуы, музыкамен релаксация «Денсаулық» саласы бойынша әдістемелік апталық болды. Педагогикалық үдерістегі денсаулық сақтау технологиясы тақырыбында семинар өткізілді. Психолог Лаура Айнабаевна психологиялық тренинг элементтерімен спорттық мереке өткізді. Ата – аналар және балалармен бірлескен «Путешествие в спорландию», Праздник мыльных пузырей «Ұлттық ойындар», «Әкем, шешем және мен», «Эпидемия в сказочной стране» қуыршақ театры т.б іс – шаралар өткізілді.

«Әкем, шешем және мен» спорттық мереке

Денсаулық сақтау технологиясы басқа білім беру салаларымен кіріктіріледі. Білім беру процесінің барлық қатысушыларының өзара әрекеттесуі негізінде педагогикалық ұжымның тиімді жұмысының нәтижесі: балаларда салауатты өмір-салтына тұрақты мотивация қалыптасты, балалардың ауруы төмендеді, белсенділік пайда болды, көңіл - күйі жақсарды. Түзету мүмкіндіктері үшін жағдайлар жасалды, балалар денсаулығының статистикалық мониторингіне сүйендік, әрбір балаға жекелей оқыту қамтамасыз етілді, мектепке дейінгі ұйым педагогтары мен ата-аналарда оң мотивация қалыптасты, мектепке дейінгі ұйым жұмысында денсаулық сақтау педагогикалық технологияларды қолдану тәрбие мен білім беру үдерісінің нәтижелілігін арттырды.

Қазақ елінің ата заңына сәйкес әрбір азаматтың саулығы – мемлекеттің саулығы деп есептелінеді. Халық даналығы «Елім бай болсын десең-денің сау болсын» деп денсаулықтың ұлттық мағанасына айрықша көңіл аударады. Сондықтан әр адам «Менің саулығым – ұрпағымның саулығы» деп түсінген абзал. Қорыта келгенде, мектеп жасына дейінгі баланың

салауатты өмір салтын қалыптастыруда денсаулықтың ролі мен орны ерекше екенін осыдан байқауға болады.

Әдебиет:

1. Балабақша: тәрбиелеу және оқыту №7, 2018 ж
2. Балаларды салауатты өмір салтына дайындау./әдістемелік нұсқаулық/ 2012 ж
3. Отбасы және балабақша №1, 2012

Хожамурадова Г.Т., Жанатбекова Д.Ж.
Теміртау қаласы, «Дельфинчик» б/б КМҚК

ЕРЕКШЕ БІЛІМ БЕРУГЕ ҚАЖЕТТІЛІГІ БАР БАЛАЛАРМЕН ҚАЗАҚ ТІЛІН ҮЙРЕНУ

Еліміз әлемдік білім кеңістігіне кіру үшін Мемлекет тарапынан көптеген шаралар енгізіліп жатыр. Балаларды үздіксіз біліммен қамтуда Үкімет бірнеше істерді мойнына алды. Атап айтар болсақ, Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын бекіту туралы, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 988 қаулысы шықты. Бұл қаулыда ерекше білім беруге қажеттілігі бар балалардың қоғамдағы орны, олардың қоғамға бейімделуі туралы мемлекет атап, көптеген іс-шараны үкіметке тапсырды.

Қазақстан Республикасының «Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі №319-III Заңының 1-бабы, 21-4 тармақшасында инклюзивті білім беру-ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке-дара мүмкіндіктерін ескере отырып, барлық білім алушылардың білім алуына тең қолжетімділікті қамтамасыз ететін процесс деп көрсетілген.

Ондай балаларды балабақшада, мектепте, жоғарғы оқу орындарында оқыту, тәрбиелеу, дамыту үшін мемлекет барлық жағдайды жасап жатыр. Мемлекеттік бағдарламаға балабақша, мектеп, колледж, институттар үздіксіз білім жүйесінің арқасында жақсы нәтижеге қол жетеді деп ойлаймыз. Себебі, балабақшадан белгілі бір бағдарлама бойынша білімін алған бала мектепке барады. Мектеп ол баланы одан әрі жетілдіреді. Мектептегі логопедтер, психологтар жұмыс жасайды. Одан соң колледжге барғанда да, ерекше білімді қажет ететін балалармен колледж педагогтері, арнайы мамандар жұмыс жасап, балалардың отбасымен де тығыз қарым-қатынаста болады.

Қоғамда әр түрлі адам, түрлі тағдыр болады. Барлық бала бірдей отбасында тәрбиеленеді. Ешкім осындай болып туылайын деп ойламайды. Бірақ, оны қоғамда, үкіметте түсінгенмен, мойындағанмен, кей-кейде сондай балалар өзің жалғыз, өзің кем санайтын жағдайлары да болады. Жеке ойымыз бойынша, ол әрбір адамның ой-өрісіне, санасына байланысты. Ол балалар ешкімнен кем болмауы керек. Мүмкіндігі шектеулі болғанменен, ерекше білімді қажет еткенменен барлық бала бірдей. Біз оларды бірдей көріп, бөліп-жармауымыз керек. Ол балалардың да, басқа балалар сияқты бір балабақшада бір топта ойнауға, бір мектепте бір партада отыруға, колледжде, институттарда болып кез-келген ғылымды игеруге мүмкіндіктері бар.

Мектеп жасына дейінгі ерекше білім беруге қажеттілігі бар балаларды оқыту мен тәрбиелеу ең маңызды және өзекті мәселелердің бірі болып табылады. Бір қынжылтатыны ерекше білім беруге қажеттілігі бар балалармен арнайы жұмыс істеуге арналған бағдарламалар мен әдістемеліктердің жоқтығы.

Алдайда, ерекше білім беруге қажеттілігі бар балалармен жұмыс істеу қаншалықты қиын болса да, педагог үздіксіз еңбек етіп ізденуден жалықпауы керек.

Даму мүмкіндігіне қарай педагог тапсырма бере отырып, балаға дұрыс бағыт – бағдар көрсетіп, ата-аналарымен бірлесе отырып тәрбиелеу, оларды келешек қоғамдық орында өзін-

өзі басқаруға ықпал жасайды. Сондықтан ерекеше білім беруге қажеттілігі бар балалармен жұмыс істеу барысында баланың назарын өзіне аударатын, баланы қызықтыратын әдістемелік тәсіл қолдану қажет.

Ерекеше білім беруге қажеттілігі бар балаларды оқытудағы менің алға қойған мақсатым: тіл үйрену барысында ойын арқылы балалардың тілін дамыта отырып сөйлету, ойлау, есте сақтау қабілеттерін жетілдіру, өз ойын толық жеткізе алатын тұлға ретінде қалыптастыру. Баланың жеке мүмкіншіліктеріне қарай қарапайым сөздерді үйрету және жай сөйлемдерді ұғындыру.

Менің басты міндеттерім:

- толық білім алуды ұйымдастыру;
- ойындар ақылы балалардың дүниетанымын кеңейту
- өз-өзіне деген сенімділігін арттырып, сөйлеу қабілетін жетілдіру;
- достарымен тіл табыса отырып, өз ойын білдіруге талпындыру;
- қазақша меңгерген сөздерін дұрыс айтып, қолдана білу.

Балабақшада балаларға саналы тәрбие берудің жолдары көп. Солардың ішіндегі ең тиімдісі мен қолайлысы – ойын арқылы тәрбиелеу мен оқыту. Өйткені жеті жасқа дейін баланың өсіп дамуы үшін қимыл- қозғалыстар, жаттығулар, ойындар ауадай қажет.

Балалардың қызығушылығын оятатын қызықты дидактикалық, ұлттық қозғалмалы ойындары іріктеп алу маңызды. Осындай балалардың тапсырмаларды игеруі қиындығына қарай, әр баланың мүмкіншілігін ескере отырып, үш топқа топтастыруға болады.

Жеңіл деңгейлік ойындар- балалардың қол мен саусақ моторикасының қызметін жетілдіруге арналады («Кілемді құрастыр», «Қуыршақты киіндір!» т.б. «Не жоқ»). Саусақ ойындарын ойнау барысында балалар санамақ, ролдік ойындарды ойнайды, айтып, қайталайды, жаттайды. Мұндай ойындар баланың есте сақтау қабілетін жақсартады.

Орта деңгейлік ойындар - балалардың ақыл-ойы мен сөйлеу тіліне, есте сақтауына арналады («Менің отбасым», «Жемістерді себетке жина», «Аудармашы» т.б.) Бұл ойындар баланың тілдік қорын молайтады.

Жоғары деңгейлік ойындар - ойын мазмұны күрделі ойындар мен қазақтың ұлттық ойындары («Бес тас», «Итеріспек», «Орамал тастамақ» т.б.) Бұл ойындар қазақ тіліне деген сүйіспеншілігін арттып, тіл үйренуге талпынысын арттырады.

Ерекеше білім беруге қажеттілігі бар балалармен ойынды ұйымдастыруда:

- эстетикалық жағынан дұрыс таңдалған әдемі, ашық түсті, қауіпсіз болуы қажет;
- баланың жас ерекшелігіне қарай ойынды дұрыс таңдай білу
- баланың қызығушылығын оята алсақ, әрбір істі ойынға айналдыру қажет;
- ойын баланы қызықтыратындай болуы қажет және ойын түрлерін өзгертіп отыру керек;
- ойын қызықты, әрі жеңіл болуы қажет.

«Smart English» үштілді үйрену оқу кешені арқылы ерекеше білім беруге қажеттілігі бар балаларды қазақ тіліне үйретеміз. Тақырыпқа сай түрлі-түсті суреттер мен плакаттар баланың тіл үйренуге деген қызығушылығын арттырады.

Биылғы оқу жылынан бастап ересек тобының тәрбиеленушілеріне ерекше білім беру қолға алынды. Бұл балалармен сабақтан тыс аптаның дүйсенбі, жұма күндері жеке жұмыстар жүргіземіз. Бас кезінде балалар сабақта белсенділік танытпай, менің берген тапсырмаларымды орындағысы келмей, сондай мінездерін көрсеткен болатын. Бірақ, біртіндеп келе басқа балалармен қосыла оның қазақ тілін үйренуге деген талпынысы, қызығушылығы артты. Басқа балалар құсап менің жанымызға келіп, берген тапсырмаларымды орындап, бізді көріп тыңдай бастады.

Сабақта естіген ата, әже, ана т.б. қарапайым сөздерді мұғалімнің көмегінен анық айтады. Ал, жаз, күз, қазан, қараша сөздерін айтуға қиналып өз тілінде айтады. Тақырыпқа сай берілген сөздерді, сөз тіркестерін мұғаліммен бірге қайталайды, үйренуге талпынады.

Әр сабақта баланың жаңа сөздерді меңгеріп, өз ойын айта білуіне және жауап беруіне ұмтыламыз. «Сиқырлы қоржын», «Кім көп сөз айтады», «Енесі мен төлі», «Бұл қандай ойыншық» сияқты дидактикалық ойындар арқылы өткен сабақты қайталаймыз. Көрнекі суреттер арқылы сөздік жұмысын жүргіземіз. Айналадағы дүниені, табиғатты бақылату, таныту арқылы сөз қорын жаңа сөздермен байытып, баланың ауызша сөйлеген сөздерін тыңдап, өзіне қойылған сұраққа диалог түрінде жауап беруге үйретеміз.

Балаларды қазақ тіліне тән ерекше дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтырамыз. Дыбыстық жаттығулар орындаймыз. Мысалы:

-дық-дық-кішкентай орындық.

-ең-ең-ең-балабақша кең;

-ша-ша-ша –мынау балабақша.

Түрлі тақырыптарға сай өлеңдерге сергіту сәтін ұйымдастыруға болады. Мысалы:

Қыста қар жауғанда,

Аптақ қарлар толғанда.

Қар атысып ойнаймыз,

Атысып біз қоймаймыз.

«Менің Отаным» тақырыбын өткенде балаларға «Отан-отан да ыстық», «Отансыз адам-ормансыз бұлбұл» деген мақал-мәтелдердің мағынасын түсіндіріп, жаттатқызамыз. Ертегілерді рөлдермен сомдауға талпындырамыз. Ертегілер балалардың алғыр, еңбекқор, өнерпаз болуына ықпал етеді.

Сонымен қатар, қолдың ұсақ маторикасын дамытуға арналған «Бес саусақ», «Бас бармақ», «Қуыр-қуырмаш» саусақ ойындарын өткізуге болады.

Мемлекетіміздің әрбір азаматы – ұлттық құндылықтарымыз, әр баласы еліміздің ертеңі екенін ескерсек, әрбір ерекше білім беруге қажеттілігі бар балалардың сапалы білім алып, азамат болып қалыптасуына жағдай жасау – біздің міндетіміз.

Жас ұрпаққа сапалы білім, саналы тәрбие беруде атқарылар жұмыс ауқымы өте көп, алда тұрған міндеттер оданда көп. Сол жолда еселі еңбегімізді одан әрі жалғастыра беретініме сенімім мол.

Әдебиет:

1. Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзету арқылы қолдау туралы. ҚР 2002 ж. №343 Заңы;
2. Қазақстан Республикасындағы білім беруді дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған Мемлекеттік бағдарламасының. Астана. 2010 ж.
3. Қазақстан Республикасының мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту. Негізгі ережелер - Астана 2009 ;
4. «Білім туралы» ҚР-ның 2007 жылғы 27 шілдедегі Заңы;
5. Қазақстан Республикасында Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жалпы білім беретін Типтік бағдарламасы.

Жанхаева И.Я.

КГКП я/с «Арман», город Караганда

РЕЧЕВОЕ СТАНОВЛЕНИЕ РЕБЕНКА В ФОРМАТЕ РОДИТЕЛИ–РЕБЕНОК–ЛОГОПЕД

В человеческой деятельности практически нет областей, где не употреблялась бы речь. Она нужна везде. Хотя бы на этапе обучения. А поскольку всем детям приходится учиться, то от качества речи ребенка зависит и успешность всего обучения, поэтому главной задачей логопеда, воспитателей и родителей по подготовке детей к школе является именно развитие

речи. Широкая распространенность нарушения речи у детей дошкольного возраста, трудности преодоления этих расстройств заслуживает пристального внимания, как специалистов, так и широкого круга родителей.

Овладение словом сопровождается непрерывным условием новых форм языка: структуру речи, ее характерные особенности дети перенимают от лиц, с которыми они постоянно общаются. Речь развивается в результате общения людей. Интересы развития языка ребенка постоянно требуют расширения и развития. Эти связи и влияют на структуру речи ребенка. Собеседниками ребенка должны быть и дети, и взрослые, чтобы ему была предоставлена возможность общаться с детьми, играть, обмениваться впечатлениями, мыслями этим путем развивать свою речь. Словесное общение детей со взрослыми не может заменить самих детей, а ведь главным средством такого общения является язык.

Велика роль семьи, родителей в воспитании речевого развития у детей. Никакая самая тщательная работа детского сада не исключает необходимости помогать детям, неправильно говорящим. Необходимо обеспечивать детям социальное речевое окружение, соответствующее интересам их возраста, и постепенно расширять и обновлять их социальные связи. Предоставлять детям возможность часто слышать речь и говорить с ними, сопровождать речью все виды обслуживания ребенка, стимулировать его к активной речи. В интересах обогащения речи детей родители должны заботиться о расширении круга их представлений, закреплять и осмысливать словами.

В интересах правильного формирования структуры речи, ее фонетических проявлений предоставить дело воспитателю, логопеду, владеющими грамотной, правильной речью и мастерством в данном вопросе. Также обратить внимание родителей на организованные игры, которые должны строго следовать интересам и возрасту ребенка.

Заниматься с детьми нужно ежедневно или через день в игровой форме. С детьми пяти лет и старше занятия проводятся перед зеркалом, в котором ребенок может контролировать правильность движений артикуляционного аппарата. Делая целенаправленные речевые упражнения, тем самым родители помогают подготовить речевой аппарат малыша к правильному звукопроизношению.

Одним из видов взаимодействия логопеда с семьей является тетрадь для индивидуальных занятий. На каждую неделю отводится одна лексическая тема. Ребенку предлагаются для выполнения задания на развитие всех компонентов речи, а также задание на развитие интеллектуальных способностей, а также задания, направленные на устранение недостатков звукопроизношения. Тетрадь предназначена для совместных занятий взрослого и ребенка.

Таким образом, выстраивание работы с семьей на основе партнерских отношений, диалога взаимного доверия и понимания, безусловно, способствует развитию личности дошкольника и является важнейшим условием успешной коррекционной работы по исправлению речевых недостатков.

Литература:

1. Филичева Т.В., Туманова Н.В., «Дети с фонетико – фонематическим недоразвитием» Москва «Гном -Пресс», 2009г.
2. Микляева Н.В. «Изменение родительских установок на процесс коррекционно – развивающей работы с дошкольниками с общим недоразвитием речи» Логопед – 2008г. №5
3. Филичева Т.Б., Чиркина Г.В. «Устранение общего недоразвития речи у дошкольников» Практическое пособие. Москва, 2010г.

Железнова В. Н.
КГКП «санаторный ясли – сад «Батыр», город Караганда

ПРИБЛИЖЕНИЕ РОДИТЕЛЕЙ К УЧАСТИЮ В ЖИЗНИ ЯСЛИ-САДА

Модернизация системы образования в Казахстане предъявляет новые требования к дошкольным организациям образования: к организации учебно-воспитательного процесса, уровню качества образовательных услуг.

Проблема взаимодействия дошкольной организации с семьей на сегодняшний день остается актуальной, приобретая порой обостренный характер. Семьи нередко не удовлетворены качеством дошкольного воспитания и обучения, аргументируя это тем, что образовательные учреждения не помогают детям быть социально защищенными, не формируют у детей способностей к самореализации, не оказывают родителям необходимой психолого-педагогической помощи. [1, с70]

Дошкольная организация обладает уникальной возможностью постоянного общения с семьей, поэтому педагоги, при условии грамотного построения работы, могут оказывать компетентную помощь родителям в воспитании детей.

В настоящее время все более пристальное внимание уделяется взаимодействию дошкольной организации и семьи. Педагоги стараются наиболее полно использовать весь педагогический потенциал традиционных форм взаимодействия с семьей, внедряя новые, инновационные и нетрадиционные формы сотрудничества с родителями в соответствии с изменением социально-политических и экономических условий развития нашей страны.

Система взаимодействия с семьей строится по двум направлениям:

Работа руководства я/сада с коллективом по организации взаимодействия с семьей;

Взаимодействие педагогического коллектива с семьей.

Первое направление - работа с коллективом дошкольной организации - это длительный, регулярный системный процесс, который осуществляется по блокам.

В мотивационный блок включена работа, направленная на помощь воспитателям в осознании и преодолении собственных ошибок и трудностей в организации общения с родителями воспитанников.

Когнитивный блок включает в себя формирование у педагогов дошкольного учреждения системы знаний о семье, ее воспитательном потенциале, особенностях семейного воспитания, специфике взаимодействия общественного и семейного воспитания, методах изучения семьи.[1, с70]

Практический блок включает в себя работу, направленную на овладение воспитателями практическими умениями и навыками по диагностике особенностей семейного воспитания, организацию педагогически целесообразного общения с родителями, овладение коммуникативными умениями.

Каждый блок содержит разнообразные взаимосвязанные формы и методы активизации воспитателей.

В осуществлении каждого блока системы взаимодействия непосредственно участвует методист детского сада, оказывая методическую помощь воспитателям в соответствии с их запросами, а те, в свою очередь, оказывают помощь родителям в воспитании детей.

Методическая помощь педагогам в установлении контакта с родителями подразделяется на несколько позиций, а именно:

1. Диагностика, которая, в свою очередь, реализуется в двух направлениях:

- выявление особенностей воспитания ребенка в семье;
- диагностика работы воспитателя с семьей;

2. Планирование, в условиях которого, в течение учебного года каждый педагог дошкольной организации еженедельно планирует работу с семьей, включая:

- наблюдение за характером детско-родительских отношений и особенностями поведения детей в моменты расставания и встречи с родителями;
- плановые беседы с родителями по обсуждению индивидуального развития ребенка;
- просмотр родителями разных видов детской деятельности (иногда в видеозаписи);
- вовлечение родителей в детскую деятельность как равных партнеров детей;
- ознакомление родителей с результатами продуктивных видов детской деятельности и творчества;
- проведение опросов, анкетирование родителей с целью изучения их ожидания в отношении детского сада, их мнений по различным проблемам семейного и общественного воспитания детей.

3. Контроль, когда после изучения характерных особенностей состояния работы по данному направлению намечаются основные пути, определяется конкретное содержание и адекватные формы методической помощи.[2,с 52]

Отслеживание качества взаимодействия педагогов с родителями со стороны методической службы разворачивается параллельно и также носит циклический характер.

Вторым направлением в системе взаимодействия дошкольной организации с семьей является непосредственно работа педагогического коллектива с семьей.

Длительный мониторинг в сочетании с анализом богатого опыта работы педагогического коллектива нашей дошкольной организации с семьями позволяет выделить в работе по этому направлению следующие основные этапы: изучение семей воспитанников, детско-родительских отношений, посещение семей на дому; разработка программы сотрудничества и составление планов работы с семьями в соответствии с их особенностями (выбор содержания, форм, средств взаимодействия с семьей); реализация программы сотрудничества.

Большое значение на данном этапе уделяется мотивации и вовлечению родителей в работу дошкольной организации.

С целью выявления запросов родителей и компетентности педагогов ежегодно проводятся тестирование педагогов и анкетирование родителей.

Для повышения профессионального уровня педагогов был разработан семинар - практикум «Роль семьи в формировании национальной толерантности у детей дошкольного возраста средствами театрализации». Данный семинар способствовал реализации следующих задач: привлечение родителей к совместной работе по формированию национальной толерантности, учить детей уважать, соблюдать национальные традиции и обычаи народов Казахстана, систематизировать совместную театрализованную деятельность детей и родителей.

Родители наших воспитанников принимают активное участие в тренингах, получают консультации в нестандартных формах, участвуют в конкурсных программах, собраниях, спектаклях и творческих семейных праздниках.

На протяжении нескольких лет в ясли - саду используются различные формы взаимодействия, наиболее яркими и эффективными из них являются: организация и работа клуба молодой семьи «Родительские гостиные»; дни открытых дверей, здоровья в детском саду; проведение праздников «Веселые старты», «Зарница» под девизом «Один за всех, и все за одного!».

Используя различные проективные методики, анализируя проведенную работу, педагоги пришли к выводу, что взаимодействие с родителями и семьями воспитанников в дошкольной организации в течение нескольких лет поднято на более высокий уровень.

Для того чтобы родители стали активными партнерами в организации учебно-воспитательного процесса в каждой возрастной группе разработаны советы, рекомендации и

консультации по конструктивному взаимодействию педагогов с семьей по повышению педагогической компетентности родителей.

В содружестве педагогов, специалистов и родителей каждая семья способна прогнозировать развитие своего малыша. И очень приятно, что большинство родителей хотят развивать своего ребенка и обращаются к педагогам за советом и помощью.

Литература:

1. Антонова Т., Волкова Е., Мишина Н. Проблемы и поиск современных форм сотрудничества педагогов детского сада с семьей ребенка. Дошкольное воспитание. 1998. №6. с70
2. Арнаутова Е. Методы обогащения воспитательного опыта родителей. Дошкольное воспитание. 2002. № 9. с 52
3. Далинина Т. Современные проблемы взаимодействия дошкольного учреждения с семьей. Дошкольное воспитание. 2000. №. с 41

Жекеева Н.Н.

КГКП я/с «Ер Төстік», город Балхаш

НОВЫЕ ПОДХОДЫ В ОБУЧЕНИИ ДЕТЕЙ РУССКОМУ ЯЗЫКУ.

Язык - вечный компонент того, что мы называем культурой. Он стоит над временем и движет как отдельной личностью, так обществом в целом. Основной задачей обучения к языку становится создание условий развития ребенка, которые обеспечат в будущем его готовность жить и успешно действовать в обществе.

Успешное овладение дошкольниками русским языком сегодня - это необходимая предпосылка для дальнейшего успешного обучения и укрепления дружбы с представителями различных национальностей. От умелого использования и подбора различных форм и методов преподавания русского языка зависит и результат овладения. Важным инструментом является общение с ребенком и мотивация интереса к изучению языка.

Как сделать урок интересным и добиться успеха?

Наше время характеризуется поиском новых форм методов и приемов обучения. Современное образование нуждается в методах обучения, которые бы помогли не только качественно обучить, но в первую очередь, развить потенциал личности.

Одним из важных активных форм и методов является использование игровых методов обучения языку. По определению М.Ф. Стронина, «игра - это вид деятельности в условиях ситуации, направленных на воссоздание и усвоение общественного опыта, в котором складывается и совершенствуется самоуправление поведением». Коммуникативная природа игры также предоставляет возможности для развития коммуникативных навыков. Ребенок имеет возможность комментировать свои и чужие действия, высказывать свое мнение, что служит базой для развития речевых умений и стратегий общения, развивает речемыслительную деятельность.

Проанализировав большое раннееобразие приемов организации учебной деятельности, эффективно применять ролевые игры, применять нетрадиционные методы, а так же стихи, загадки, песни, шарады, ребусы и другие демонстрационные материалы. Большинство игр отличаются свободой действия детей, творчеством, эмоциональной приподнятости настроения и подчинения к определенным правилам. Ребенок всегда играет, он есть существо играющее и благодаря этому он учиться и познает язык.

В практической деятельности для успешного изучения языка мне приходилось использовать сюжетно- ролевые игры по сквозным темам, где инсценировали сказки «Репка», «Колобок», « Волк и семеро козлят» на новый лад. Где герои имеют

неограниченную возможность вымышленных ситуаций, проблем, казусов, конфликтов, где ребята сами приходят к ним на помощь и помогают им найти путь решения.

Игра «Карусель» дает возможность познавать все новое, на русском языке. Стол с крутящей каруселью применяется по различным лексическим темам. А герои могут использоваться как отдельные персонажи или предметы.

Использование мультимедийных средств помогают реализовать личностно-ориентированный подход к обучению языка и вызывает огромный интерес у детей. Персональные говорящие компьютеры «Тілашар» помогают детям для индивидуального овладения новым языковым материалом на двух языках, повторяя за компьютером, дети закрепляют новые слова. Компьютер формирует слуховое внимание, что взаимодействует на развитие слухового аппарата. Для эффективности восприятия нового материала, я предлагаю родителям дома слушать аудиозаписи по новой теме.

Огромный интерес у детей в изучении языка вызывает использование музыкальных произведений, исполнение песен, колыбельных, частушек и прибауток. Песни дарят радость детскому восприятию, а за их исполнением решаются огромные задачи по совершенствованию речи, развитие памяти, внимания и творческой активности.

Фронтальные активные методы обучения, то есть такие, которые направлены на работу со всей группой, требует синхронизации действий педагога и детей для достижения конкретной цели. Работа с песнями, стихами и рифмовками, расширяют словарный запас, прививают любовь к поэзии. Однако нужно помнить, чтобы желание и интерес дошкольников не угасли в последующие года, подача нового материала должно производиться в занимательной форме с творческим подходом педагога.

Перед современным педагогом встает проблема поиска всего нового, инновационного педагогического инструмента в обучении русского языка, совершенствованию новых технологии для развития мотивации детей.

Будущее нашего Казахстана зависит от сегодняшнего поколения. Обучение детей разных национальностей второму языку представляет собой сложный процесс формирования новой системы языкового сознания. Чем раньше ребенку предоставить возможность изучать второй язык, то есть создать благоприятную речевую среду, целенаправленно организовать работу по изучению второго языка, тем успешнее и эффективнее будут результаты.

Литература:

1. Е.Вренева. Мультимедийные технологий на занятиях по ознакомлению с окружающим и развитию речи-Дошкольное воспитание-№12-2010г.
2. Ледяйкина Е.Г. Чудеса для малышей. А.Р.2007г.
3. Упражнения по различным видам речевой деятельности способствующие развитию лингвистической компетентности обучаемых. Обучение чтению
[//http://do.znate.ru/docs/index-28940.html](http://do.znate.ru/docs/index-28940.html)

Жукова С.С.

КГКП я/с «Салтанат», город Шахтинск

РЕАЛИЗАЦИЯ ПРОЕКТА «ИГРОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ, КАК СРЕДСТВО ОЗНАКОМЛЕНИЯ ДОШКОЛЬНИКОВ С ПРЕДМЕТНЫМ МИРОМ».

Мы живем в стремительно меняющемся мире, во времена компьютеров, сотовых телефонов, спутникового телевидения и интернета. Дети все чаще интересуются компьютерными играми и не замечают, как много интересных вещей окружают нас в реальной жизни. Моя задача, как педагога, показать насколько разнообразный и интересный мир окружает нас.

Ребенок – маленький исследователь, который с радостью и удивлением открывает для себя окружающий мир. Важно не дать этому стремлению угаснуть: чем насыщеннее и разнообразнее деятельность, тем более она значима для ребенка. Поэтому в дошкольных организациях остро стоит вопрос о выборе наиболее эффективных средствах обучения и воспитания дошкольников.

Проектно-исследовательская деятельность — один из самых эффективных видов деятельности детей, который положительно влияет на развитие умственных способностей, творчества и помогает получать сведения из разных областей знаний и применять полученные знания на практике.

Исходя из своего опыта работы, я решила на базе своей группы разработать и внедрить в практику проект «Игровые технологии, как средство ознакомления дошкольников с предметным миром».

Актуальность данного проекта состоит в следующем: у детей слабо сформирован интерес к предметному миру, слабо удается группировать и классифицировать предметы по общим признакам, возникают затруднения при определении предметов рукотворного и природного мира, не проявляется интерес к истории, трудности в объяснении целесообразности преобразовательной деятельности человека.

Разрабатывая проект, я поставила следующие задачи:

- раскрыть особенности познания ребенком предметного мира,
- определить уровни, критерии сформированности представлений о предметном мире у детей дошкольного возраста,
- научить мыслить, находить причинно-следственные связи,
- помочь ребёнку войти в предметный мир, научиться ориентироваться в его многообразии, правильно использовать предметы по назначению в разных видах деятельности, и главное – воспитать ценностное отношение к предметному миру,
- включить родителей в проектно-исследовательскую деятельность.
- разработать и апробировать систему игр по ознакомлению с предметным миром.

В результате работы проекта запланированы ожидаемые результаты:

1. Сформированность представлений о предметном мире.
2. Определение взаимосвязи и взаимозависимости в системе «человек-предмет», «природа-человек-предмет».
3. Умение группировать и классифицировать предметы по общим признакам.
4. Проявление интереса к истории предмета, понимание целесообразность преобразовательной деятельности человека.

Свою работу я начала с изучения методической литературы, разработки критериев мониторинга, этапов деятельности и подбора игр. Все игры я разделила на три блока.

1 блок-игры для решения информационных задач направлены на рассмотрение предмета с трех позиций: предмета как такового; предмета, как результата деятельности взрослого; предмета как творения человеческой мысли.

Их цель-обогащение опыта детей первоначальными знаниями об окружающих предметах; расширение представлений о целесообразности создания человеком различных предметов для удовлетворения собственных потребностей и потребностей других людей.

2 блок-игры для решения действенно-мыслительных задач направлены на развитие у детей способов действий разного характера. (исследовательского, экспериментального, моделирующего и алгоритмического) с предметами, способствующими овладению способами творчества. В этих играх дети исследуют объекты для выяснения их скрытых, существенных связей в системах «человек-предмет», «природа-человек-предмет».

Их цель- формирование у детей умения видеть многообразие мира развитие собственного практического, познавательного, творческого опыта с помощью наглядных средств (символов, условных заменителей, алгоритмов, моделей).

3 блок - это игры направленные на развитие стремления к творческому преобразованию предметного мира. В ходе игр дети постигают и учатся самостоятельно

объяснять, почему и как один и тот же предмет изменился, как еще можно его изменить, чтобы он в наибольшей степени удовлетворял потребности человека.

На начальном этапе работы проводя мониторинг среди детей, я столкнулась со следующими проблемами: дети не умели ориентироваться в предметном мире, не имели представления о том, что все предметы так или иначе связаны между собой; о том, что предметы можно преобразовывать, не различали природный и рукотворный мир. Эти игры я использовала, как в совместной деятельности с детьми на занятиях, во второй половине дня, так и в самостоятельной деятельности детей.

В процессе подобранных таким образом дидактических игр, ребенок начал понимать – что не дала человеку природа, он создал сам. Знакомство с предметным миром постепенно усложняется: от ориентации в многообразии рукотворного мира-к развитию желания его преобразовать.

Огромное внимание в своей работе я уделила работе с родителями. На первом этапе с родителями было проведено анкетирование, и исходя из результатов анкетирования была проведена консультация с родителями на тему «Предметный мир, как средство приобщения детей к социальной действительности.

Совместно с родителями запущен проект «Назад в прошлое». Цель этого проекта: познакомить детей с историей таких предметов, как часы, утюг, стиральная машинка, лампочка, пылесос, одежда и т.д. Родителям было предложено изготовить плакаты, на которых будет отображена история того или иного предмета.

Проанализировав свою работу, могу сказать, что проектно-исследовательская деятельность очень эффективна. Эта технология дала положительные результаты в ознакомлении детей с предметным миром.

Литература:

1. Дыбина О.В. Рукотворный мир: Сценарии игр – занятий для дошкольников. – М.: ТЦ «Сфера», 2000.
2. Дыбина О.В. Из чего сделаны предметы: Сценарии игр – занятий для дошкольников. – М.: ТЦ «Сфера», 2005.
3. Дыбина-Артамонова О.В. Предметный мир как источник познания социальной действительности: Учебно-методическое пособие Самара: Изд-во СамГПУ, 1997.
4. Методические материалы. Приложение к журналу Дошкольник. Младший школьник, №5, 2010.
5. «Дошкольник, Методика и практика воспитания и обучения, № 5, 2011.

Жумабаева А.С.
КГКП я/с «Айгөлек», город Балхаш

«ЭФФЕКТИВНЫЕ ФОРМЫ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С РОДИТЕЛЯМИ ДОШКОЛЬНИКОВ В ОБНОВЛЕННОЙ СИСТЕМЕ ОБРАЗОВАНИЯ»

От того, как прошло детство, кто вёл ребенка
за руку в детские годы, что вошло в его разум
и сердце из окружающего мира - от этого
в решающей степени зависит, каким
человеком станет сегодняшний малыш.

В.А. Сухомлинский

Обновление системы дошкольного образования, обусловили необходимость всестороннего взаимодействия детского сада и семьи. Как сложно бывает достучаться до сердец пап и мам и объяснить родителям, что ребенка надо не только накормить и красиво одеть, но и общаться с ним, научить его размышлять, думать, уметь общаться в детском коллективе. Как заинтересовать родителей? Как вовлечь в эту работу и создать единое пространство развития ребенка в семье и детском саду, сделать родителей участниками образовательного и воспитательного процесса?

Мне хотелось бы представить некоторые инновационные формы работы с семьей в детском саду. В наше время обозначается целый ряд проблем, как в семейном воспитании, так и во взаимодействии детского сада и семьи.

Во первых: долгие годы государство выдвигало на первый план общественные задачи, таким образом, убрав родителей не только от воспитания своих детей, но и от ответственности за своего ребенка, переложив целиком воспитание детей на детские сады и школы. «Я работаю, у меня нет времени и знаний, чтобы заниматься воспитанием» - это мнение можно услышать и сегодня практически от каждого родителя.

Во вторых: подорвано доверие к воспитателю, родители не удовлетворены подготовкой ребенка к школе в детском саду, параллельно начинают посещать с детьми различные «кружки-развивашки».

Эти проблемы требуют выстраивание взаимодействия детского сада и семьи, развития каждого ребенка. Для улучшения контакта с родителями я перед собой поставила цель: создание условий для положительного взаимодействия с родителями. Для успешной и совместной работы детского сада и родителей необходимо также решить следующие задачи:

- установить доверительные отношения с родителями каждой семьи, вовлечь их в образовательное пространство детского сада;
- активизировать и обогащать воспитательные и образовательные умения родителей;
- работать в тесном контакте с семьями своих воспитанников.

Также необходимо раскрыть перед родителями важные стороны развития ребёнка и порекомендовать соответственные приемы воспитания. С целью изучения семьи, выяснения образовательных потребностей родителей, я начала работу с анкеты на тему: «Формы сотрудничества детского сада и семьи». Я увидела избирательное отношение родителей к различным формам сотрудничества. Так, по результатам анкетирования, 15% родителей легче воспринимают лекции, 20% проще знакомятся с материалом в папках-передвижках и родительских уголках, 30% активно посещают родительские собрания и 35% отдают предпочтение индивидуальным консультациям. Благодаря анкетированию я увидела, что традиционные родительские собрания в форме лекций не интересны родителям и не дают желаемого результата. Проанализировав собранные данные и особенности каждой семьи и семейного воспитания подобрала способы общения с родителями. Это помогло мне лучше ориентироваться в потребностях каждой семьи и появилась возможность индивидуального подхода к родителям во время проведения различных мероприятий. Для себя я разработала критерий, который назвала «активностью» родителей в образовательном процессе. Сначала этот критерий отражал количественные показатели присутствия родителей на групповых мероприятиях, таких как: участие в подготовке и проведении экскурсий, посещение родительских собраний и консультаций, участие в выставках, присутствие на детских праздниках.

Такой анализ позволил разделить родителей на три группы.

Первая группа – это родители, которые с удовольствием принимают активное участие во всех мероприятиях группы и проявляют свою инициативу.

Вторая группа родителей исполняют все поручения воспитателя в срок, но не проявляют инициативы и активности.

Третья группа родителей это пассивные наблюдатели со стороны. Таким образом мною было решено искать новые эффективные формы работы с родителями.

Для дальнейшей работы составила паспорт каждой семьи, который содержал статистические данные. На основании этих данных были составлены портреты семей. Необходимо было найти инновационные формы и методы работы с родителями для того, чтобы повысить уровень ответственности родителей за судьбу ребенка и активность в отношениях с сотрудниками детского сада. В настоящее время известно огромное количество нетрадиционных форм взаимодействия с родителями. Для более эффективной работы с родителями предлагаю организовать мероприятия в необычной обстановке.

С этой целью приглашала родителей посетить организованно-учебную деятельность в группе, совместно с ребенком подготовить выставку детских работ, задействовала родителей в подготовке и проведении праздников, предлагала родителям составить свои семейные фотоколлажи, вовлекла родителей в оформление предметно-развивающей среды группы, совместно с родителями в группе организовали «почту Доверия».

В настоящее время мною используются родительские собрания нетрадиционной формы.

1. «Лаборатория группы «Непоседы» (провожу в начале и в конце года). На них обсуждаем интересующие родителей вопросы, а в конце года подводим итоги работы.

2. «Читательский праздник», где родителям предложила заранее прочитать книгу Ю.Б. Гиппенрейтер «Общаться с ребенком. Как?», которую родители обсудили и поделились опытом практического применения советов из книги.

3. «Ток-шоу». На собрании такой формы проходит обсуждение одной проблемы с различных точек зрения и путей ее решения. На ток-шоу выступают родители, воспитатель, приглашенные специалисты. В качестве наглядно информационного взаимодействия с родителями использую родительские уголки, папки-передвижки «Здоровейка», «Учим казахский язык», семейный и групповые альбомы: «Это мы!», «Наша семья!». С большим удовольствием родители с детьми готовят фотовыставки «Мама, мамуля как я тебя люблю», «Папа, мама, я дружная семья». Фотоколлажи «Из жизни группы», «В кругу семьи», «Мы такие разные (так же изготовленные совместно с родителями) дети с удовольствием рассматривают в свободное время и делятся своими впечатлениями.

Организовав движение «Буккроссинг» в родительском уголке группы установила книжный стеллаж, потому что там наибольшая проходимость. Распечатала буклеты. Ребята и родители узнали, что процесс «Буккроссинга» состоит из простого действия, основанного на принципе «Прочитал - отдай другому». Книги должны читаться, а не стоять на полках. По желанию дети и родители сами могут дополнять эту библиотечку.

Тесное взаимодействие родителей с детским садом возникает не сразу. Это длительный процесс и труд, требующий терпеливого следования выбранной цели. Я продолжаю искать новые пути и формы сотрудничества с родителями не останавливаясь на достигнутом. Ведь у нас одна цель - воспитать достойного гражданина своей страны. Хочется верить, что наши дети, когда станут взрослыми, будут любить и уважать своих родных и близких.

Литература:

1. Закон РК «Об образовании» (27 июля 2007 года).
2. Государственный общеобязательный стандарт образования РК (23 августа 2012 года).
3. Т. А. Маркова, М. В. Загик, В. М. Иванова и др. Детский сад и семья. М., Просвещение, 1981.
4. Макаренко, А. С. Книга для родителей. М., Просвещение, 1968. 11. Маркова, Т. А. Воспитание дошкольников в семье. –М., 1979.
5. Агавелян М. Г., Данилова Е. Ю., Чечулина О. Г. Взаимодействие педагогов ДОУ с родителями. М., ТЦ Сфера, 2009.

Жумаханова А. К.
Балқаш қаласы, «Алпамыс» б/б КМҚК

МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ЖЕКЕ ТҰЛҒАСЫН ДАМУЫ МЕН ТӘРБИЕЛЕУДЕГІ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР

Қоғам дамуының қазіргі кезеңіндегі инновация ең алдымен, баланың әлеуетті қабілеттерін ашудың бастапқы кезеңі ретінде мектепке дейінгі білім беру жүйесіне әсер етеді. Мектепке дейінгі білім беруді дамыту, жаңа сапалы деңгейге көшу инновациялық технологияларды әзірлеусіз жүзеге асырыла алмайды.

Инновациялық технологиялар -бұл қазіргі әлеуметтік-мәдени жағдайда баланың жеке дамуындағы динамикалық өзгерістер арқылы оң нәтижеге қол жеткізуге бағытталған әдістер, әдістер, оқыту әдістері, білім беру құралдары жүйесі.

Дамудың қазіргі кезеңінде білім беру процестерінде өзгерістер орын алады: мектепке дейінгі білім беру педагогтардың назарын балалардың шығармашылық және зияткерлік қабілеттерін дамытуға, эмоционалды-еріктік және қозғалыс салаларын түзетуге аудару арқылы білім беру мазмұны күрделене түседі, баланың танымдық дамуын жандандыруға бағытталған оқыту мен тәрбиелеудің белсенді әдістері дәстүрлі әдістермен алмастырылады.

Өзектілігі өскелең ұрпақтың білім беру үдерісіне көзқарасты қайта қарау қажет.

Педагогикалық технология түсінігі

Технология-кез-келген істе, шеберлікте, өнерде қолданылатын әдістердің жиынтығы (түсіндірме сөздік)

Педагогикалық технология - бұл жоспарланған оқу нәтижелеріне қол жеткізу процесінің сипаттамасы.

Педагогикалық технология-бұл техникалық және адами ресурстарды және олардың өзара әрекеттесуін ескере отырып, білім берудің барлық процесін құрудың, қолданудың және анықтаудың жүйелі әдісі, ол білім беру формаларын оңтайландыруға бағытталған.

Педагогикалық технология-бұл әр түрлі авторлардың барлық анықтамаларының мағынасын қамтитын мазмұнды жалпылау.

Мектепке дейінгі білім берудегі заманауи педагогикалық технологиялар мектепке дейінгі білім берудің мемлекеттік стандарттарын іске асыруға бағытталған.

Педагогикалық технологияның негізгі талаптары (өлшемдері) :

- тұжырымдамалық;
- жүйелілік;
- басқарылуы;
- тиімділік;
- жаңадан өндірілуін.

Тұжырымдамалық-белгілі бір ғылыми тұжырымдамаға, оның ішінде білім беру мақсаттарына жетудің философиялық, психологиялық, дидактикалық және әлеуметтік-педагогикалық негіздемесіне сүйену.

Жүйелілік-технологияда жүйенің барлық белгілері болуы керек:

- процесс логикасы;
- оның бөліктерінің өзара байланысы;
- тұтастығы.

Басқару-диагностикалық мақсат қою, жоспарлау, оқу процесін жобалау, кезең-кезеңмен диагностика, нәтижелерді түзету мақсатында құралдар мен әдістерді өзгерту мүмкіндігі.

Тиімділік - нақты жағдайларда қолданылатын қазіргі заманғы педагогикалық технологиялар нәтижелер мен шығындар бойынша оңтайлы, белгілі бір оқу стандартына қол жеткізуге кепілдік беру.

Жаңадан өндіру білім беру мекемелерінде білім беру технологиясын қолдану (қайталау, көбейту) мүмкіндігі, яғни технология педагогикалық құрал ретінде оның тәжірибесіне, тәжірибесіне, жасына және жеке ерекшеліктеріне қарамастан оны қолданатын кез-келген мұғалімнің қолында тиімді болуға кепілдік берілуі керек).

Педагогикалық технологияның құрылымы

Тұжырымдамалық бөлім-бұл технологияның ғылыми негізі, яғни оның негізіне салынған психологиялық-педагогикалық идеялар.

Мазмұнды бөлім-бұл оқу материалының жалпы, нақты мақсаттары мен мазмұны.Процессуалдық бөлім-балалардың оқу іс-әрекетінің формалары мен әдістерінің жиынтығы, мұғалімнің жұмысының әдістері мен формалары, материалды игеру процесін басқарудағы мұғалімнің іс-әрекеті, оқу процесінің диагностикасы.

Осылайша, егер белгілі бір жүйе технология рөлін талап етсе, ол жоғарыда аталған барлық талаптарға сәйкес келуі керек. Балабақшада ашық білім беру кеңістігінің барлық субъектілерінің (балалар, қызметкерлер, ата-аналар) өзара іс-қимылы қазіргі заманғы білім беру технологиялары негізінде жүзеге асырылады.Мектепке дейінгі білім беру бағдарламасындағы бағдарлама мен педагогикалық технология жеке тұлғаны әлеуметтендіру мен дараландырудың бірыңғай процесін қамтамасыз етуге бағытталған.

Педагогикалық технологияның негізі-таным интеграциясы, ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынас, ойындар және балалар іс-әрекетінің басқа түрлері.Педагогикалық технологияларды балалармен жұмыс жасауда да, педагогикалық топпен және оқушылардың ата-аналарымен жұмыс жасауда да қолдануға болады.

Мектепке дейінгі педагогикада технологияның маңызды түрлеріне мектепке дейінгі балаларды жеке-бағдарланған оқыту және оқыту технологиялары жатады. Мұндай технологиялардың жетекші қағидасы-баланың жеке ерекшеліктерін, оның дамуының жеке логикасын ескеру, тәрбие мен оқыту кезіндегі іс-әрекеттің мазмұны мен түрлеріндегі балалардың мүдделері мен қалауларын ескеру. Баланың жеке басына назар аудара отырып, педагогикалық процесті құру оның қауіпсіз өмір сүруіне, демек денсаулығына табиғи түрде ықпал етеді.

Педагогикалық технологиялар мектеп жасына дейінгі баланың жетістіктеріне және болашақта оны мектепте сәтті оқытуға кепілдік береді.

Әр түрлі бағыттағы технологиялардың қуатты даму дәуірінде педагог ойлаудың икемділігі, жаңа білімді, коммуникацияны тез игеру, жоспарлау, шешім қабылдау және тағы басқалар сияқты қасиеттерге ие болуы керек. Мектепке дейінгі білім беруді дамыту, жаңа сапалы деңгейге көшу инновациялық технологияларды дамытусыз және ата-аналарсыз жүзеге асырыла алмайды, олар мектепке дейінгі білім беруді ғана емес, сонымен бірге отбасын да қайта құру керек екенін түсінуі керек. Ата-аналарды педагогикалық процеске тарту олардың педагогтармен ынтымақтастыққа деген қызығушылығын күшейтеді, оларды сыртқы байқаушылар емес, білім беру процесінің белсенді қатысушылары етеді және балабақшада әр мұғалімнің және бүкіл педагогикалық ұжымның кәсіби әлеуетін толық жүзеге асыратын осындай білім беру ортасын құруға мүмкіндік береді.

Бүгінгі таңда балабақша-бұл дамыған, жаңа мүмкіндіктер іздейтін және педагогтың шығармашылық, кәсіби жұмысы үшін қажетті жағдайлар жасайтын, ең заманауи талаптарға сай келетін күрделі механизм.

Балалардың шығармашылығының даму деңгейі, олардың мектепте оқуға және өмірге дайындығы педагогтардың кәсібилігіне тікелей байланысты.

Әдебиет:

- 1.Г.Алипкалиева. «Мектепке дейінгі ұйымдарда инновациялық технологияларды қолданудың маңыздылығы».Балабақша: Тәрбиелеу және оқыту - 2016ж.
2. Амоношвили Ш.А. «Мектеп жасына дейінгі балалардың жеке тұлғасын дамыту» - 2014 ж.
3. Садырова Ш.Ф. «Жобалау іс-әрекеті – балабақшада »,«Отбасы мен балабақша»-2016ж.

4. Мектеп жасына дейінгі инновациялық технологиялар / Г. В. Фадина [и др.]. — Балашов, 2004 ж.

Жунусбекова Р.М.
Қарағанды қаласы, «Ақбота» б/б КМҚК

ФИТБОЛ ГИМНАСТИКАСЫНЫҢ МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ДАМУЫНА ӘСЕРІ

Балалық шақ-адам өміріндегі ерекше кезең, осы кезеңде баланың денсаулығы қалыптасады, жеке дамуы жүзеге асырылады. Бала кезінен алған барлық тәрбие өмір бойы сақталады.

Қазіргі уақытта мектепке дейінгі білім беру мекемесінің алдында денсаулықты нығайту, қозғалыстарды дамыту бойынша жұмысты жетілдіру жолдары туралы мәселе тұр. Соңғы жылдары балалардың денсаулық жағдайы біртіндеп нашарлауда. Балалардың көпшілігінде дене қалыпының ауытқуы, аяқтың деформациясы бар, сколиоздың ауыр түрлерінің жиілігі артуда. Сондай-ақ, қазіргі қоғамның балалары уақыттың көп бөлігін статикалық күйде (үстелдерде, теледидарларда, компьютерлерде) өткізетін "қозғалыс тапшылығын" сезінеді. Балалық шақ-салауатты өмір салтын қалыптастырудың ең жақсы кезеңі болып табылады.

Мектепке дейінгі мекемелердегі дене тәрбиесі мен дамуы балалардың өмірін қорғауды және денсаулығын нығайтуды, олардың қозғалыс дағдылары мен ептіліктерін уақтылы қалыптастыруды, физикалық қасиеттерді дамытуды, мәдени — гигиеналық дағдылар мен әдеттерді тәрбиелеуді, дене жаттығулары мен қимыл-қозғалыс ойындарына қызығушылықты дамытуды, сондай-ақ моральдық қасиеттер мен ерік-жігердің қалыптасуына ықпал етеді.

Осы мәселелерді шешу үшін педагогтер түрлі құралдар мен әдістерді қолданады. Қазіргі педагогиканың талаптары мамандарды мектепке дейінгі білім беру мекемесінде дене шынықтыру және сауықтыру жұмыстарын ұйымдастырудың жаңа тәсілдерін іздеуге итермелейді. Мысалы, фитбол гимнастикасы вестибулярлық аппаратты жаттықтыруға, қозғалыстарды үйлестіруді дамытуға, сондай-ақ омыртқаға қосымша жүктемені жеңілдетуге мүмкіндік береді, бұл омыртқа проблемалары бар адамдарға, артық салмағы бар адамдарға фитбол жаттығуларында өздерін жайлы сезінуге мүмкіндік береді.

Бағдарламаның мақсаты:

Физикалық қасиеттерді дамыту және балалардың денсаулығын нығайту.

Бағдарламаның міндеттері:

1. Балалардың денсаулығын нығайту;
2. фитболды қолдана отырып, дұрыс қалыпта ұстайтын бұлшықеттердің күшін дамыту;
3. дене функцияларын жетілдіру, оның қорғаныш қасиеттері мен ауруларға төзімділігін арттыру.

Сондай-ақ, доппен жасалынған жаттығулар сауықтыру әсеріне ие, бұл мамандандырылған, түзету және оңалту медициналық орталықтарының тәжірибесімен расталады. Доптың жаттығуларымен амортизациялық функциясы кезінде дірілдің арқасында омыртқааралық дискілердегі және ішкі мүшелердегі метаболизм, қан айналымы және микродинамика жақсарады, бұл омыртқалы бағанның босатылуына, оның әртүрлі бөлімдерін жұмылдыруға, түзетуге көмектеседі.

Фитбол добы өзінің қасиеттері бойынша көп функциялы. Сондықтан оны фитбол гимнастикасының жаттығу кешендерінде объект, снаряд немесе тірек ретінде қолдануға болады. Жеке міндеттерге және құралдарды таңдауға байланысты доптардағы жаттығулар жиынтығы әртүрлі бағытта болуы мүмкін:

- тепе-теңдік және вестибулярлық аппарат функциясын дамыту үшін;
- қалып қалыптастыру үшін;
- буындардағы икемділік пен ұтқырлықты арттыру үшін;
- ептілікті дамыту және қозғалыстарды үйлестіру үшін;
- әртүрлі аурулардың (тірек-қимыл аппараты, ішкі органдар) алдын алу құралы ретінде және релаксация үшін);
- қолдың және иық белдеуінің бұлшық еттерін нығайту үшін;
- құрсақ тығырығының бұлшық еттерін нығайту үшін;
- арқа және жамбас бұлшықеттерін нығайту үшін;
- аяқтың бұлшық еттерін және аяқтың доғасын нығайту үшін;
- би мен музыканы дамыту үшін.

Дене жаттығуларының, фитболдың, музыканың ерекше үйлесімі, өлеңдерді қозғалыс ырғағына немесе сүйікті әуеннің ырғағына үйлестіруді, ырғақты сезімді, үйлестіруді, сөйлеуді, тепе-теңдікті, тұрақтылықты дамытады, сондай-ақ көңіл-күйді көтереді, қуаныш пен рахат сезімін тудырады. Бұл әдіс сауықтыру, түзету және дидактикалық мақсаттар үшін мұғалімдер қолданатын доптың белгілі бір қасиеттеріне негізделген. Бұл өлшем, түс, иіс және оның ерекше икемділігі.

Доп шар тәрізді. Доп барлық анализаторларға оңтайлы ақпарат жібереді. Доппен жаттығу кезінде қосылатын мотор, вестибулярлық, визуалды және тактильді анализаторлардың бірлескен жұмысы сабақтың әсерін күшейтеді.

Доптар әртүрлі мөлшерде ғана емес, сонымен қатар әртүрлі түстерде де болуы мүмкін. Әр түрлі түстер адамның психикалық жағдайына және физиологиялық функцияларына әр түрлі әсер етеді. Жылы түс (қызыл, қызғылт сары) белсенділікті арттырады, орталық жүйке жүйесінің қозуын күшейтеді. Суық түс (көк, күлгін) трофотронды әсерге ие, яғни тыныштандырады. Сары және жасыл төзімділік көрінісіне ықпал етеді. Түстердің көмегімен адамның психоэмоционалды жағдайын реттеуге болады. Жарақаттанудың алдын алуда түстің сигналдық рөлі зор.

Денеге түстердің әсерінен басқа, доптардың да діріл әсері бар. Діріл қалпына келтіру процестерін белсендіреді, бұл тірек-қимыл жүйесінің әртүрлі жарақаттары мен ауруларынан кейін қалпына келтіру кезеңінде шарларды қолдануға мүмкіндік береді. Доптар қалыптың бұзылуын нақты түзетуге мүмкіндік береді.

Бағдарлама бойынша жұмысты ұйымдастыру үшін келесі жағдайларды жасау қажет:

- дене шынықтыру-музыка залы;
- фитбол-доптар, магнитофон, музыка таңдау;
- сабақтардың, бірлескен қызметтің конспектiлерiн әзiрлеу;
- тәрбиешiмен бiрлесiп өткiзу (Қауiпсiздiк техникасын сақтау үшiн);
- ата-аналарды тарту.

Бағдарламаны әдістемелік қамтамасыз ету:

- фитбол ойындары картотекасын әзірлеу;
- фитболда жаттығулар бейнеленген карта-схемалар құрастыру;
- ойын-сауық және жарыс сценарийлерін әзірлеу;
- конкурстарға қатысу.

Фитбол сабақтары екінші кіші топтан басталады. Жас кезінен бастап балаларды фитболмен таныстыру керек, ойын жаттығулары арқылы доптың пішіні, физикалық қасиеттері туралы түсінік беру керек. Фитболларды пайдалану ертегінің көмегімен басталады. Мысалы, фитбол-бұл "бауырсақ". Балалар ертегіні тындайды және қимылдарды орындайды. Ортаңғы топтан бастап ұйқыдан кейін қуаттандыратын гимнастика бірлескен қызметке енгізіледі. Оған фитболдағы серіппелі тербелістер кіреді, олар буындардың қозғалғыштығын жақсартады және баланың эмоционалды жағдайын жақсартады және мұғаліммен одан әрі ынтымақтастыққа мүмкіндік береді. Ересектер тобында фитболмен ұйқыдан кейін қуаттандыратын гимнастикаға және көңілді эстафеталарға, бірлескен іс-шараларға қатыса алады.

Фитболды қолдану дене шынықтыру-сауықтыру үдерісінде бір апта бойы бір іс-шарада жүргізіледі. Жұмыстың негізгі түрлері-сабақтар, бірлескен іс-шаралар, ойын-сауық. Фитбол ойындарының негізі жалпы дамыту жаттығулары болып табылады. Әр жаттығуды алдымен 3-4 рет қайталап, біртіндеп 6-7 есеге дейін көбейту керек.

Осылайша, фитбол гимнастикасы қазіргі уақытта балалардың дене тәрбиесі мен сауықтырудағы инновациялық бағыт болып табылады, сабақтар балалардың денсаулығы мен дене шынықтыруына оң серпін береді, дене шынықтыруға деген қызығушылық артады. Балалардың аурушандығының төмендеуі байқалады. Тәрбиеленушілердің ата-аналары балаларды сауықтырудың әртүрлі нысандарында неғұрлым мүдделі және хабардар болады. Тәрбиеленушілер түрлі деңгейдегі конкурстарға қатысады, балалар мен басқа топтар мен балабақшалардың ата-аналары алдында ашық көрсетілімдер жасайды.

Әдебиет:

1. [Крючек Е.С. Аэробика. Содержание и методика проведения оздоровительных занятий:](#) Учебно-метод. пос. - М.: Терра-Спорт, Олимпия Пресс, 2001. - 64 с.
2. [Кудра Т.А. Аэробика и здоровый образ жизни:](#) Учеб. пос.-Владивосток: МГУ им. адмирала Г.И. Невельского, 2001.- 120 с.
3. [Овчинникова Т.С., Потапчук А.А. Двигательный игротренинг для дошкольников.](#) - СПб.: Речь, 2002.- 176 с.
4. [Попова Е.Г. Общеразвивающие упражнения в гимнастике.](#) - М.: Терра-Спорт, 2000. - 72 с.
5. [Теория и методика физического воспитания](#) /Под общ. ред. Л.П. Матвеева и А.Д. Новикова. - М.: ФиС, 1976.Т. 1, с. 85.
7. Клубкова Е.Ю. Фитбол-гимнастика в оздоровлении организма. –СПб., 2001

Завалько Г.М., Камзабаева А.Т.

Шет ауданы, Ақадыр кенті, «Нұршуақ» б/б КМҚК

БАЛАНЫҢ МЕКТЕПКЕ СӘТТІ БЕЙІМДЕЛУ МІНДЕТТЕРІН ШЕШУДЕГІ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ЖӘНЕ МЕКТЕП АРАСЫНДАҒЫ САБАҚТАСТЫҚ

*Еліміздің ертеңгі бүгінгі жас ұрпақтың
қолында, ал жас ұрпақ тағдыры
ұстаздардың қолында.
Н.Ә.Назарбаев*

Адам өзінің болашақ кәсібіне әр түрлі жолдармен келеді. Әрбір адамның өз арманы бар, біреулер үшін – ол ойға алған арманның орындалуы, отбасы құндылықтарын жалғастыру, келесі білеулер үшін – жаңалыққа, жекешелікке талпыныс, үшінші бәреулерге – әйтеуір бір мамандық алу керек болған. Мамандықты тандау үшін, адам ең алдымен өзін, өз бейімділігін тануы қажет. Ең бастысы – адам еңбекке қабілетті, зейінді болу қажет және оның мамандығы өзі өскен ортаға маңызды, бағалы үлес қосатындай шарт. Тәрбиеші бейімділігі, дарындылығы көбінесе балалардың тағдырын шешеді. «Ұстаздық шәкірт тұл, шәкіртсіз ұстаз тұл, ұстаздық еткен жалықпас үйретуден балаға» дейді атам қазақ.

Бүгін біз өмірде ең қиын нәрсе іске асырыла бастағанын және болашаққа сенімді бола бастағанын білеміз. Сонымен, адамның жетістігінің негізгі шарты, ең алдымен, оның психологиялық қасиеттері, қарым-қатынас жасау және ақпарат алу қабілеті. Бұл дегеніміз, бүгінде мектеп өзінің басты міндетін қояды-баланы оқуға үйрету! Үздіксіз білім беру шарттарының бірі - оқу процесінің барлық буындарының сабақтастығы.

Бүгінгі таңда сабақтастық ұғымы әр жас кезеңі үшін ортақ және нақты мақсаттары бар баланы тәрбиелеу мен оқытудың үздіксіз процесі ретінде түсініледі. Сонымен қатар,

мектепке дейінгі білім беру ұйымы баланың қабілеттерін негізгі дамытуды қамтамасыз етеді, ал бастауыш мектеп балабақша тәжірибесін қолдана отырып, оның әрі қарай Жеке қалыптасуына ықпал етеді. Балабақша мен мектеп арасындағы сабақтастық оқыту мен тәрбиенің мазмұны бойынша да, оқу-тәрбие жұмысының әдістері, ұйымдастырушылық нысандары бойынша да жүзеге асырылады.

Психологиялық-педагогикалық технологияны қолдану негізінде келешек ұрпақтың еркін дамуына, жан-жақты білім алуына, белсенді, шығармашыл болуына жағдай жасау қазіргі таңдағы әрбір тәрбиешінің міндеті.

Негізгі міндеттері ынтымақтастық мектепке дейінгі білім беру мекемесі және мектеп болып табылады:

- балабақша, отбасы және мектеп арасындағы тәрбие үрдісіне деген ұмтылыстар мен көзқарастардың бірлігін орнату;
- ортақ мақсаттар мен тәрбиелік міндеттерді, белгіленген нәтижелерге қол жеткізу жолдарын әзірлеу;
- тәрбие-білім беру процесінің барлық қатысушылары-тәрбиешілер, мұғалімдер, балалар мен ата-аналардың өзара қолайлы іс-қимылы үшін жағдай жасау;
- ата-аналарға жан-жақты психологиялық-педагогикалық білім беру;
- баланың мектепке түсу кезінде қиындықтарды жеңуге ықпал ететін жеке отбасылық және әлеуметтік ресурстарды түсінуде психологиялық көмек көрсету;

Балабақшамен сабақтастық аясында біз жұмысымыздың негізгі мақсатын анықтадық:

* балабақшадан мектепке көшу кезінде сабақтастық пен сәтті бейімделуді құру.

* мектеп жасына дейінгі және бірінші сынып оқушыларының жас ерекшеліктерін ескере отырып, үздіксіз білім беру жүйесін қамтамасыз ету.

* әр баланың танымдық белсенділігін, дербестігін, шығармашылығын дамыту үшін балабақшада және мектепте қолайлы жағдай жасау.

Балабақша мен мектептің ынтымақтастығы үш негізгі бағыт бойынша жүзеге асырылады:

* балалармен жұмыс (балаларды мектеппен, мұғалімдермен таныстыру, бірлескен іс-шаралар ұйымдастыру);

* ата-аналармен жұмыс (балаларды мектепке дайындау үшін қажетті ақпарат алу, мектепте сәтті оқу үшін балаларды уақтылы дамыту мәселелері бойынша ата-аналарға кеңес беру).

Балабақша мен мектеп жұмысындағы сабақтастықты жүзеге асыру мектеп жасына дейінгі баланың жаңа өмір салтын, жаңа режимді қабылдауға дайындығын дамыту, оған кең танымдық бағдарламаны игеруге мүмкіндік беретін эмоционалды-ерік және зияткерлік қабілеттерін дамыту болып табылады.

Бастауыш мектеп оқушыларға өз қабілеттерін толық көрсетуге, бастаманы, тәуелсіздікті, шығармашылық әлеуетті дамытуға көмектеседі. Бұл тапсырманы іске асырудың сәттілігі көбінесе балалардың балабақшадағы танымдық қызығушылықтарының қалыптасуына байланысты. Мектеп жасына дейінгі баланың қызығушылығы – оның есте сақтау қабілеті, зейіні, ойлауы. Балабақшадағы баланың танымдық қызығушылығын дамыту ойын-сауық, ойын-сауық, сабақтарда стандартты емес жағдайларды жасау арқылы шешіледі. Балабақшадағы баланы ойлауға, алынған нәтижелерді түсіндіруге, салыстыруға, болжам жасауға, олардың дұрыс екенін тексеруге, байқауға, жалпылауға және қорытынды жасауға үйрету керек. Бір баланың ойлауы бұл дағдыларды басқаларында дамытуға ықпал етеді.

Мектеп жасына дейінгі балаларда оқу іс-әрекетінің мынадай элементтерін қалыптастыру қажет: - үлгі бойынша әрекет ету қабілеті; - нұсқаулықты тыңдай және орындай білу; - зейінмен жұмыс істей білу және тапсырманы соңына дейін орындай білу; - сұрақтар қоя және жауап бере білу; - өз жұмысын да, басқа балалардың жұмысын да бағалай білу

Осылайша, балалар мектепте оқуға психологиялық дайындығын қалыптастырады.

Балаларды мектепке дайындау-кешенді, жан-жақты міндет және бала өмірінің барлық салаларын қамтиды.

Негізгі міндеттері ынтымақтастық мектепке дейінгі білім беру мекемесі және мектеп:

- балабақша, отбасы және мектеп арасындағы тәрбие үрдісіне деген ұмтылыстар мен көзқарастардың бірлігін орнату;
- ортақ мақсаттар мен тәрбиелік міндеттерді, белгіленген нәтижелерге қол жеткізу жолдарын әзірлеу;
- тәрбие-білім беру процесінің барлық қатысушылары-тәрбиешілер, мұғалімдер, балалар мен ата-аналардың өзара қолайлы іс-қимылы үшін жағдай жасау;
- ата-аналарға жан-жақты психологиялық-педагогикалық білім беру.

Баланы бірінші сыныпқа қабылдау-бұл өзі үшін де, ата-анасы үшін де қиын сынақ

Мектепалды даярлықты ұйымдастыру мазасыздықты, қорқыныш пен сенімсіздік сезімін жоюға, сонымен бірге бірінші сынып оқушысы болуға деген ұмтылысты арттыруға, бірінші сынып оқушыларына жаңа жағдайларға тезірек бейімделуге көмектеседі.

Біздің мектепте сабақтастық бірнеше бағытта жүзеге асырылады - бұл мұғалімдер мен тәрбиешілер арасындағы өзара ынтымақтастық, мұғалімдер мен тәрбиешілердің ашық сабақтарына өзара қатысу. Оқу жылының басында балалардың бейімделуін және жыл соңындағы жетістіктерді талдау. Дайындық тобының балаларымен және бастауыш сынып оқушыларымен бірлескен іс-шаралар. Болашақ бірінші сынып оқушыларының ата-аналарымен жұмыс.

Ата - аналардың мектеп педагог-психологымен өзара байланысы балалардың мектепке дайындығының критерийлері туралы, ата-аналардың "менің балам және оның жеке ерекшеліктері" сауалнамасын өткізу туралы, мектепке дайындық тобындағы "мектеп жетілуін" анықтау бойынша балаларды тестілеуді өткізу, ата-аналарға "балаңыздың мектепте оқуға дайындығын бағалаңыз" кеңестері туралы келісілген көзқарастарды қалыптастыруға мүмкіндік берді.

Әдебиет:

1. Алаш ұстазы №8-9 2019 ж.
2. Бөрібаев Б, Балапанов Е. «Жаңа ақпараттық технологиялар». Алматы. 2001.
3. Меерович М.И. Шығармашылық ойлау технологиясы. 2003 ж.

Заклицкая М.В.

КГКП я/с «Арман», город Караганда

СОВМЕСТНАЯ РАБОТА ДЕТСКОГО САДА И СЕМЬИ ПО ПРОБЛЕМЕ ПРИБЛИЖЕНИЯ ДЕТЕЙ К ЗДОРОВОМУ ОБРАЗУ ЖИЗНИ

Сегодня проблема приобщения детей к здоровому образу жизни в совместной работе детского сада с семьёй не потеряла своей актуальности. Одним из примеров важности этой проблемы являются данные о влиянии ухудшения экологической ситуации в мире, что является причиной каждого третьего заболевания детей младше 5 лет. Медиками и педагогами продолжают поиски по укреплению здоровья детей. Значительная и определяющая роль в формировании здорового образа жизни ложится на детский сад.

На сегодняшний день в педагогической практике существует целый ряд противоречий: между вопросами укрепления и сохранения здоровья ребенка и недостаточной осведомленностью родителей; между действиями педагогического коллектива и существующими образовательными программами. В этих условиях особенно важна активная позиция инструктора по физической культуре, родителей и педагогов, их желание и умение сформировать у детей потребность к здоровому образу жизни.

Основной целью детского сада является воспитание у дошкольников сознательного отношения к собственному здоровью, понимание того, что здоровье - главная ценность, дарованная человеку природой, развитие двигательной активности и формирование физических качеств. Всё это является приоритетным направлением детского сада «Арман». В основе своей работы рассматриваем планирование и организацию учебного процесса, в котором главное место отводится снижению заболеваемости и укреплению здоровья детей. А также отслеживанию результатов и достижению поставленной цели, основываясь на здоровьесберегающие и игровые технологии, создаются условия для физического развития ребёнка.

Особенной характеристикой педагогического опыта является учёт факторов, направленных на решение приоритетной задачи – сохранения, поддержания и обогащения здоровья детей, педагогов и родителей. Всем известно, что основы здоровья ребенка закладываются в семье. В первую очередь, чтобы ребенок рос здоровый, нужно формировать сознательное отношение к собственному здоровью у самих родителей. Однако мы наблюдаем недостаточную активность родителей в физическом воспитании детей. Поэтому крайне необходимо активно привлекать родителей к физическому воспитанию собственных детей. А систематическое, разностороннее педагогическое просвещение родителей в рамках тесного сотрудничества детского сада и семьи стало в детском саду хорошей традицией. Именно семейное физическое воспитание способствует, как полноценному развитию и укреплению здоровья детей, так и установлению благоприятного семейного микроклимата. Семья во многом определяет отношение детей к физическим упражнениям, их интерес к спорту, активность и инициативность.

В своей работе с родителями руководствуемся следующими принципами:

- единство целей и задач воспитания здорового ребенка в детском саду и семье;
- индивидуальный подход к каждому ребенку и семье;
- систематичность и последовательность работы в течение всего периода пребывания ребенка в детском саду;
- взаимное доверие и взаимопомощь педагогов и родителей
- внедрение новых форм и методов работы с детьми.

Проведение бесед, анкетирования родителей о здоровом образе жизни показали, что у родителей наших воспитанников уровень знаний в области формирования здорового образа жизни – невысок, а интерес к данной проблеме возникает лишь тогда, когда их ребенку требуется медицинская помощь.

Результаты анкетирования родителей: Как часто Вы уделяете внимание укреплению здоровья своего ребенка?

- Регулярно - 55%
- От случая к случаю - 30%
- Не уделяю - 15%

По мнению родителей, дети во время пребывания дома в основном:

- конструируют,
- рисуют и лепят,
- смотрят детские передачи

Опрос детей в форме беседы показал, что дети дома в основном смотрят телевизор. Это говорит о дефиците двигательной активности детей во время пребывания их дома, что оказывает неблагоприятное влияние на здоровье детей.

Основными причинами, мешающими родителям уделять внимание здоровью детей, являются:

- дефицит времени вследствие высокой занятости;
- отсутствие специальных знаний;
- недостаточный уровень материальной обеспеченности;
- собственная инертность;
- не видят в этом смысла.

Исходя, из данных анкетирования родителей, мы пришли к выводу, что необходимо оказывать всестороннюю помощь семьям в обеспечении здоровья детей и приобщению их к здоровому образу жизни.

Расширить и разнообразить работу детского сада и семьи по формированию ЗОЖ по следующим направлениям:

- настрой на здоровый образ жизни;
- достаточная двигательная активность;
- правильное питание;
- четкий режим дня;
- выполнение гигиенических требований;
- личный пример родителей;
- активный отдых (прогулки, походы, игры)

Для развития у родителей интереса к оздоровлению детей, к занятиям физической культуры, закаливанию, соблюдению режима дня и правильному питанию используем различные формы работы:

1. Беседы	6. Праздники и развлечения
2. Анкетирование	7. Выставки
3. Консультации	8. Папки-передвижки
4. Родительские собрания	
5. Стенды	

В результате совместная работа детского сада и семьи по формированию здорового образа и физического состояния дошкольников имеет положительную динамику. Это прослеживается:

1. в повышении уровня знаний детей об основах ЗОЖ;
2. в положительной динамике уровня физической подготовленности;
3. в повышении ответственного отношения родителей к проблемам ЗОЖ;
4. в повышении количества посещений родителями совместных мероприятий;
5. и самое главное снижение заболеваемости детей.

Таким образом, именно в дошкольном возрасте в результате целенаправленного взаимодействия детского сада и семьи формируются здоровье, здоровый образ жизни, закладываются основы крепкого здоровья, правильного физического развития, высокой работоспособности, создаются предпосылки для развития выносливости, скоростно-силовых и других физических качеств, происходит совершенствование деятельности основных физиологических систем организма.

Литература:

1. Л.В. Кочеткова «Современные методики оздоровления детей дошкольного возраста в условиях ДОУ» МДО, 1999 г.
2. Н. Шаршова «Сотрудничество с семьей по воспитанию здорового ребенка» 2009г
3. В.Т. Ушакова «Сотрудничество с семьей в вопросах оздоровления дошкольников» Дошкольная педагогика.— 2010г
4. Пазыркина М. В., Плахов Н. Н. Здоровьесберегающие технологии как основной компонент образовательного процесса дошкольников//Материалы XIV Всероссийской научно-практической конференции. 23-26 ноября 2010г. СПб.: РГПУ им. А. И. Герцена.

Зейнелхан Жұлдыз
КГКП я/с «Балапан», Осакаровский район

ПОЛИЯЗЫЧИЕ-ОСНОВА ФОРМИРОВАНИЯ ПОЛИКУЛЬТУРЫ В ДЕТСКОМ САДУ

Проблема поликультурного развития дошкольников в условиях развития многонационального общества приобретает особую актуальность. В настоящее время дошкольная организация должна обеспечить нормативный базовый уровень языковой подготовки для преемственного продолжения формирования полиязычной компетентности на уровнях: начального, среднего, высшего и послевузовского образования [1].

Особое место здесь занимает изучение языков. Языковая политика Республики Казахстан ставит перед образованием стратегическую задачу-развитие трех языков: казахского как государственного, русского как языка межнационального общения и английского как языка успешной интеграции в мировую экономику. Государственная программа развития и функционирования языков в Республике Казахстан на 2020-2025 годы предусматривает комплекс мер, направленных на совершенствование методической базы дальнейшего функционирования и развития языков на всех уровнях образования, в том числе дошкольного [2].

Дошкольный возраст призван психологами наиболее благоприятным периодом для раннего обучения второму языку. Формирование в дошкольном возрасте у детей ключевых компетентностей имеет огромное значение. У детей развиваются способности самостоятельно и творчески решать разнообразные задачи и проблемы, уметь выражать свои мысли и чувства творческими способностями.

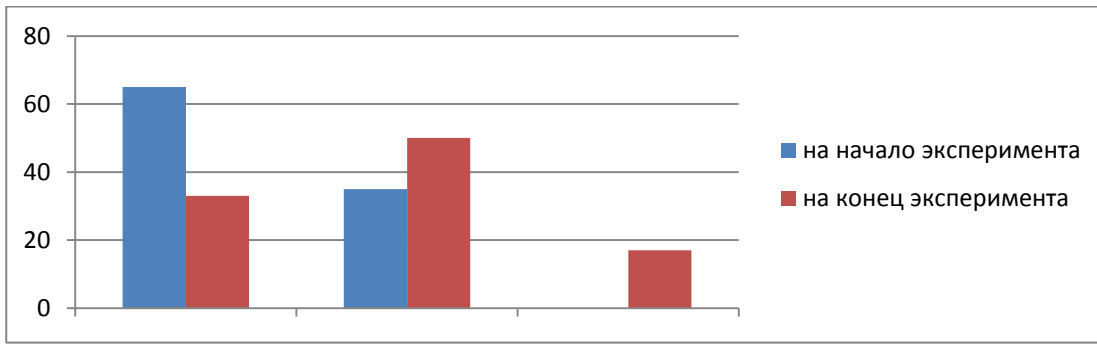
Цель поликультурного и полиязычного образования: воспитание поликультурного, формирование компетентной личности ребенка, готовой к социокультурному взаимодействию на государственном и других языках, формирование личности, способной к активной жизни в многонациональной и поликультурной среде, обладающей развитым запасом понимания и признания других культур, способностью жить в мире и согласии с людьми разных национальностей.

Формы организации деятельности:

- речевые и фонетические разминки;
- стихотворные примеры, рифмовки;
- игры, ролевые игры, инсценировки;
- рисование;
- конструирование;
- лепка.

На диаграмме 1 представлены сравнительные результаты развития полиязычие обучающихся, которые показывают положительную динамику. Так, на начальном этапе исследования, доля обучающихся с достаточным уровнем владения составляла 35%, а в конце эксперимента увеличилась до 50%, оптимального уровня достигли 17% воспитанников.

Диаграмма 1. Сравнительные результаты развития полиязычия воспитанников

Раннее обучение детей дошкольного возраста, а именно детей с 3 -5 лет, является правомерным, т.к. возможность успешного овладения языками позволяет сохранить положительную мотивацию их обучения в дальнейшем. Именно на раннем этапе обучения закладывается интерес к иноязычному общению, а языковая база, приобретённая в дошкольном возрасте, впоследствии помогает преодолеть страх к освоению иностранной речи, возникающей у некоторых школьников [3, с. 118].

Таким образом, формируется основа для изучения языка в школе на более высоком уровне. Основной целью введения триединства языков в образовательный процесс является формирование коммуникативной культуры воспитанников на основе интегрированного изучения казахского, русского и английского языка.

Владение казахским, русским и иностранным языками становится в современном обществе неотъемлемым компонентом личной и профессиональной деятельности человека. Все это в целом вызывает потребность в большом количестве граждан, практически и профессионально владеющих несколькими языками и получающих в связи с этим реальные шансы занять в обществе более престижное как в социальном, так и в профессиональном отношении положение. Грамотное и правильное внедрение трехязычия даст возможность выпускникам наших детских садов быть коммуникативно-адаптированными в любой среде.

Первый президент страны Н.А.Назарбаев поставил высокую планку перед отечественным образованием.

Оно должно стать конкурентоспособным, высококачественным, таким, чтобы выпускники казахстанской школы могли легко продолжать обучение в зарубежных вузах. Поэтому важнейшей стратегической задачей образования является, с одной стороны сохранение лучших казахстанских образовательных традиций, с другой стороны, обеспечение выпускников школ международными квалификационными качествами, развитие их лингвистического сознания, в основе которого - овладение государственным, родным, и иностранными языками. В этой связи понимание роли языков в современном мире с особой остротой ставит перед нами вопрос о результативности обучения языкам и повышении уровня языковой подготовки учащихся. Полиязычие - основа формирования поликультурной личности.

Воспитание поликультурной личности — такой же длительный процесс, как и воспитание других человеческих качеств. В ходе своего многокультурного становления педагог и дети проходят несколько ступеней и уровней:

- толерантность;
- понимание и принятие другой культуры;
- уважение культуры и утверждение культурных различий [4, с. 77].

Уже в самом раннем возрасте ребенок впитывает первые элементы поликультурного языкового пространства. Он включается в языковую деятельность, приобретает навыки и усваивает стандарты нормативно-оценочного поведения, получает первые поликультурные представления из сказок, приобретает в ролевых играх понятия о функциях языкового пространства и его представления постепенно формируются, хотя и в примитивную, детскую, но собственную картину поликультурной жизни. В этот период представляется возможность реализации задач и развитие языковой активности детей.

При обучении иностранным языкам в детском саду, в частности говорению, целесообразно использовать такие способы и приемы, которые позволяют учитывать психофизиологические особенности мышления младших дошкольников и способствовать развитию логико-вербального мышления детей через активизацию образного мышления [5, с. 92].

Литература:

- 1.Послание Президента Назарбаева Н.А. к народу Казахстана в 2009 году «Новый Казахстан в новом мире».
- 2.Государственная Программа развития и функционирования языков в Республике Казахстан на 2011-2020 годы, утвержденная Указом Президента Республики Казахстан от 29 июня 2011 года №110.
- 3.Государственный общеобразовательный стандарт дошкольного воспитания и обучения Республики Казахстан. – Астана, 2016.
- 4.Типовая учебная программа дошкольного воспитания и обучения. – Астана, 2016.
- 5.Программа для детей дошкольного возраста по изучению государственного, русского и английского языков в игровой и интерактивной формах. Астана: НАО им. И.Алтынсарина, 2016.

Мустапинова О. В. Зимина Е. В.
КГКП я/с «Балдырған», Осакаровский район

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПСИХОЛОГО - ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ТЕХНОЛОГИЙ ВОСПИТАТЕЛЯМИ В РАБОТЕ С НЕГОВОРЯЩИМ РЕБЁНКОМ

«Поскольку речь является формой
существования мышления,
между речью и мышлением существует единство»
(С. Л. Рубинштейн).

В мире с каждым годом возрастает количество детей с ограниченными возможностями и особыми потребностями, есть они и в Республики Казахстан. Перед обществом, системой образования и родителями таких детей стоит вопрос получения ими образования. Перед нашим обществом стоит острейшая проблема вовлечения наших сограждан, имеющих некоторые особенности физического развития в социум, проблема их активной адаптации, социализации и развития в рамках общества и на благо общества.

Речь как мы знаем - стоит одним из мощных факторов и стимулов развития ребенка, без неё невозможно никакое общение. Сложная структура языка требует очень разных и сложных речевых умений: таких как: умения говорить и различать звуки речи, составлять из звуков слоги и слова, говорить и понимать их, умения составлять из слов предложения, используя правила грамматики, читать, писать. Чтобы сформировать у детей грамматически правильный, лексически богатой и фонетически четкой речи необходимо обучить ребенка родному языку в ясли-саду и в семье.

Дети с нарушением речи - одна из распространенных категорий детей дошкольников с ООП в дошкольных организациях. Не все так просто как кажется на самом деле, на сегодняшний день почти в каждой дошкольной организации с каждым годом все больше особенных детей и им как никому другому необходима квалифицированная помощь специалистов не только логопедов, дефектологов или педагогов-ассистентов, но и воспитателей. При работе с особенными детьми педагоги группы составляют определенный индивидуальный образовательный маршрут на каждого такого ребенка, в который

включены все важные моменты, методы и приемы как традиционные, так и нетрадиционные для развития ребенка.

Традиционные программы и методики не ставят перед специалистами задачи, которые были бы направлены на решение коммуникативных проблем неговорящего ребёнка дошкольного возраста. Крайне беден теоритический и практический материал, которым мог бы воспользоваться воспитатель детского сада, имеющий в группе такого ребёнка. Поэтому перед воспитателем, в чьей группе есть неговорящий ребёнок, встаёт ряд вопросов:

- «Чем должен заниматься воспитатель с ребёнком, который долго не говорит?»
- «Как поддержать мотивацию к обучению, интерес к занятиям?»
- «Как показать успешность в развитии неговорящего ребёнка?» и многие другие.

Опытные педагоги, психологи, опираясь на зарубежный опыт специалистов, считают, что ребёнку нужно дать «язык», с помощью которого он мог бы общаться. У неговорящего ребёнка большое значение приобретают другие виды коммуникации (картинки и символы, мимика, жесты). Педагог не должен запрещать ребёнку использовать жесты в общении. Когда у ребёнка появляется использование жестов это свидетельствует о том, что ребенок хочет общаться, но не знает как. Здесь важно дать понять, что любое общение с ним вам очень нравится, а когда начнёт появляться речь, ребёнок станет жестикулировать меньше.

Одна из технологий, применяемая нами в работе это «су-Джок терапия». В переводе с корейского «Су» – кисть, «Джок» – стопа. Упражнения с использованием Су-Джок развивают тактильную чувствительность, мелкую моторику пальцев рук, опосредованно стимулируют речевые области в коре головного мозга. Целью использования упражнений с шариком Су-Джок в работе является воздействие на биологически активные точки, стимулировать речевые зоны коры головного мозга.

По нашему мнению одна из важных педагогических технологий это технология «Мнемотехника». Использование мнемотехники способствует развитию таких психических процессов как памяти, образного мышления, внимания, развитию работать по образцу, по правилам, внимательно слушать взрослого и выполнять инструкции. Так как в нашей группе есть неговорящий ребенок, и он не может воспроизвести то или иное стихотворение или сказку, мы немного изменили данную технологию и назвали её «Стихи в конвертиках». Это очень нравится детям. Как же это работает?

Первый раз, когда читаем стихотворение, мы раскладываем картинки по порядку. Затем мы читаем стихотворение заново и показываем различные движения к этому стихотворению. Соответственно даже если ребёнок не говорит, он начнёт со временем показывать движения и движения эти будет показывать по порядку, а это последовательность операций - это праксис.

Третий раз педагог перемешивает картинки, читает стихотворение, а ребёнок по порядку выкладывает картинки. Здесь важно чтобы ребёнок раскладывал картинки слева направо. Для этого можно надеть ребёнку руку резиночку или завязать ниточку, и ребёнок будет знать с какой стороны ему начинать раскладывать картинки. [1, с. 9]

Следующий момент, мы не читаем ребёнку стихотворение и не раскладываем сами картинки, а задаём ребёнку цель: разложи картинки по порядку и ребёнок самостоятельно по порядку раскладывает картинки. После того как ребёнок разложил картинки вы снова читаете стихотворение, но с остановками. А ребёнок начнёт вспоминать последующие действия в стихотворении и мы увидим, что он будет пытаться вместе с педагогом, где в движении, где лепетом рассказывать это стихотворение по картинкам, тем самым продемонстрировав уровень своего мышления, будет чувствовать себя успешным. Педагогу важно помнить и знать что это работа не одного дня и даже не недели. Соответственно здесь работает ни один воспитатель в группе, а в паре.

Затем мы берём второе стихотворение и работаем по той же схеме. И вот мы выучили с ребёнком уже два стихотворения в красиво оформленных конвертиках. Что же мы делаем дальше? А дальше мы показываем ребёнку эти два конвертика с выученными стишками и предлагаем: «Какое стихотворение мы будем рассказывать?» Очень важно для ребёнка, что у

него есть выбор. И он будет делать то, что он хочет, а не то, что хочет педагог. И это вызывает восторг у ребёнка. [2, с. 18]

Стихи в конвертиках

Главная проблема неговорящего ребёнка - неумение выразить свои потребности. Карточки «PECS» активно используют многие педагоги, ведь такая альтернативная система подходит всем детям, имеющие проблемы с речью. Работу с карточками нужно вводить поэтапно, наблюдая за новыми навыками и умениями ребёнка. Все карточки «PECS» должны быть в свободном доступе ребёнка. Используя в работе с ребёнком таких карточек вы увидите, как ребёнок сам захочет общаться, строить предложения в своей голове. Карточки будут стимулировать его к возникновению речи. К данной технологии подойдут такие игры как «Волшебные рамки» О. Кузнецовой, «Говорящие картинки» Н. Ананьевой.[3,с. 2]

Карточки «PECS»

Таким образом, применяемые технологии не подменяют, а дополняют работу над вербальной речью ребёнка, потому что все самостоятельные действия ребёнка оречевляются взрослым тем самым многократно позволяют формировать звуковой образ слова.

Литература:

1. Козаренко В.А «Учебник мнемотехники. Система запоминания «Джордано». – Москва: 2007 г.
2. Фрост Л. «Система альтернативной коммуникации с помощью Карточек PECS» М.:Издательство «Тервинф», 2011 г.
3. И. Н. Ананьева «Посмотри, я говорю», Издательство Самара, 2015 г.

Зыкова Л. И.
КГКП я/с «Карлыгаш», город Шахтинск

«ПАТРИОТИЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ ДОШКОЛЬНИКОВ ЧЕРЕЗ ПРОЕКТНУЮ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ: «ГОРОД, В КОТОРОМ Я ЖИВУ»

*Нет смысла в поиске места,
где вам будет хорошо.
Есть смысл научиться создавать это*

«хорошо» в любом месте!

Настоящее настолько неуловимо и быстротечно, что ему часто не придают значения. А важен каждый шаг, каждая минута, важно, чтобы каждый миг общения с ребенком был пронизан любовью и желанием напитать его всем самым дельным, добрым, прекрасным, что накопило человечество.

В современном обществе в последние годы отмечалась тенденция к снижению значимости многих общечеловеческих ценностей, в том числе, и такого высокого чувства, как любовь к Родине, поэтому, проблема патриотического воспитания подрастающего поколения, сегодня является одной из наиболее актуальных.

В своей статье «Взгляд в будущее: модернизация общественного сознания» Н.А.Назарбаев отмечает: «Патриотизм начинается с любви к своей земле, к своему аулу, городу, региону, с любви к малой Родине. Почему малая Родина? Человек – существо не только рациональное, но и эмоциональное. Малая Родина – это место, где ты родился и вырос, а порой и прожил всю жизнь».

На первый взгляд, кажется, что социальный мир ребенка - дошкольника невелик. Это его семья, взрослые и сверстники, которых он встречает в детском саду. Однако люди, окружающие ребенка, вступают в разнообразные взаимоотношения — родственные, дружеские, профессионально-трудовые и прочее. Начинать воспитание любви к своей Родине нужно с малого, с любви к своему городу. Сколько бы не было лет человеку, он всегда помнит какие-то моменты из своего детства, а вместе с ними и места, где они проходили, т.е. в любимом городе. Показать ребенку красоту родного города – задача, как оказалось, не из легких.

Мы заинтересовались этой проблемой и для ее решения разработали проект «Город, в котором я живу», который помогает нашим ребятам узнать историю родного города, увидеть его с другой стороны, снова с ним познакомиться. Ведь без знаний о ближайшем окружении ребенка нельзя вырастить из него гражданина, патриота, человека думающего, созидającego.

Большую роль в патриотическом воспитании дошкольников играет познавательный интерес к изучению родного города, к его природе, истории. В настоящее время, к сожалению, такой интерес у дошкольников практически отсутствует. Этому «способствуют» современные условия жизни. Когда дети очень рано привыкают к телевидению, компьютерам, планшетами. Окружающий мир, несмотря на свое многообразие, красоту и неповторимость, перестаёт интересовать подрастающее поколение. Воспитывая у детей любовь к своему городу, необходимо подвести их к пониманию, что их город — частица Родины, поскольку во всех местах, больших и маленьких, есть много общего:

- повсюду люди трудятся для всех (учителя учат детей; врачи лечат больных; шахтеры добывают уголь и т.д.);
- везде соблюдаются традиции: Родина помнит героев, защитивших ее от врагов;
- повсюду живут люди разных национальностей, совместно трудятся и помогают друг другу;
- люди берегут и охраняют природу;
- есть общие профессиональные и общественные праздники.

Необходимость развития интересов дошкольников по патриотическому воспитанию связана с социальным запросом общества: чем полнее, глубже, содержательнее будут знания детей о родном городе и его лучших людях, природе, традициях, тем более действенными окажутся они в воспитании любви к Казахстану. Нашей целью является осуществление комплексного подхода к воспитанию дошкольников в духе патриотизма. А именно: приобщение дошкольников к истории и культуре родного города, местным достопримечательностям, воспитание любви и привязанности к родному городу. Для достижения цели, нами были поставлены следующие задачи:

- 1.**Развивать нравственно-патриотические качества у дошкольников, воспитывать любовь к родному городу;
- 2.** Знакомить детей с традициями города, с народным творчеством;

3. Способствовать активному сотворчеству детей и их родителей к выполнению общественно значимых заданий и дел для родного города;

Определившись с целями и задачами, мы пришли к выводу, что приступить к работе по нравственно-патриотическому воспитанию необходимо с двух сторон: со стороны просвещения взрослых, и со стороны приобщения малыша к ознакомлению района, где он живет, где находится его детский сад, школа, в которой он будет учиться... Учитывая возрастные особенности детей нашей группы, мы решили с помощью интересных форм воспитательной работы создать условия для формирования у детей познавательного интереса к изучению своей малой Родины. Ведь любовь к родному городу формируется постепенно шаг за шагом - от бережного отношения к родной природе к деятельности, направленной на процветание родного города, родной страны.

Средствами реализации проекта по нравственно-патриотическому воспитанию стали совместные встречи педагогов, детей и родителей в Ассоциации "Мы из Шахтинска", при проведении которых мы стараемся гармонично сочетать самые разнообразные формы – чтение, рассказывание, круговые беседы, составление летописи города, фантазирование, развлечения. Много проходит индивидуальных бесед с родителями, обмен мнениями по тому или иному вопросу с активным участием и воспитателей и родителей.

Вместе с детьми мы работали над созданием Энциклопедии «Мой город, дорожке которого нет!» В эту книгу мы собрали сборник стихов, загадок, рассказов, песен о нашем городе, которые сочинялись вместе с родителями наших воспитанников, со взрослыми старшего поколения собран фотоматериал о достопримечательностях города, о тружениках любимого города, в этой книге также нашли свое место дидактические игры - «Шахтинские загадки», где по фрагменту можно узнать здание, или собрать памятник из частей. Занимательные головоломки о Шахтинске интересны не только для детей, но и для родителей. Каждая семья моей группы принимала участие в конкурсе рисунков: «Город будущего глазами детей», «Город, в котором я живу». Взрослые с интересом проявляют себя творчески, а ребята потом с удовольствием рассказывают друг другу, каким они видят свой любимый город в будущем, делятся своими впечатлениями. А ещё мы часто устраиваем виртуальные экскурсии на предприятия нашего города: шахты, ТЭЦ, завод НОММ. Очень часто просматриваем видеоролики «Прогулки по улочкам любимого города». Такие экскурсии доставляют дошколятам огромное удовольствие. Долгожданнами становятся встречи со взрослыми, особенно если это бабушка или дедушка. Гости старшего поколения рассказывают детям интересные и смешные истории о городе, легенды. Ну и конечно нашим ребятам очень нравится быть архитекторами, и создавать необычные дома. А как здорово сходить на экскурсию с друзьями и мамой. Родители наших ребят с интересом проявляют себя творчески. Очень увлекательными в нашей группе становятся путешествия по местам, где трудятся мама и папа. А детям нравится рассматривать семейные газеты и рассказывать о труде своих родителей. Так мы знакомимся с тружениками нашего города.

Я считаю, что очень важно научить дошколят видеть красоту того, что нас окружает, видеть заботу людей о своем городе, научить ребенка ценить и сохранять наследие своего народа и воспитывать желание сделать город еще краше, комфортнее для жизни. Наша совместная работа по вопросу нравственно-патриотического воспитания дошкольников помогла нам, взрослым и детям стать ближе, научила нас прислушиваться друг к другу и понимать друг друга.

Хочется надеяться, что работа, начатая нами в детском саду, станет хорошим стартом для развития нравственно-патриотических норм будущего школьника и просто Человека.

Литература:

1. Статья Президента Н. Назарбаева «Взгляд в будущее: модернизация общественного сознания» : [//www.inform.kz/ru/modern_t7126](http://www.inform.kz/ru/modern_t7126)
2. И. Хасапетян Дошкольное воспитание с.103 «Любимый город» 2011/11

3. Е.Г. Михайлова «Нравственно патриотическое воспитание» Ребенок в детском саду 8 2005/05 с.3

4. Шахтинск – город шахтерской судьбы (к 50-летию города) 2011. Шахтинск.

Е.А. Ибрагимова, Н.В. Кондрашова
КГКП я/с «Балдырған», Осакаровский район

ИЗУЧЕНИЕ ПРОБЛЕМЫ ПРЕЕМСТВЕННОСТИ ДОШКОЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ И НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ КАК УСЛОВИЕ УСПЕШНОЙ РЕАЛИЗАЦИИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО СТАНДАРТА

«Школьное обучение никогда не начинается с пустого места, а всегда
опирается на определенную стадию развития, проделанную ребенком»

Л.С. Выготский

В настоящее время тема «Преемственности дошкольной организации и начальной школы» остается открытой и проблемной, так как несовпадение целей дошкольной организации и начальной школы ведут к неустраиваемости образования, полученного ребенком в подготовительной группе.

Сегодня мы говорим о качественном взаимодействии дошкольной организации и начальной школы, основанной на работе совместной деятельности, в итоге которой формируется единый взгляд на сущность проблемы и пути ее решения. Деятельностный подход (сознание формируется в деятельности), который лежит в основе государственного общеобязательного стандарта образования заключается в том, чтобы ребенок умел самостоятельно добывать и применять знания.[1, с. 89]

Если рассматривать преемственность с точки зрения детского сада, то можно сделать вывод, что у детей именно в период дошкольного детства происходит формирование тех знаний, умений и навыков, многочисленных привычек, которые необходимы для дальнейшего обучения в школе и которые помогают ребенку – дошкольнику быстрее включиться в новые условия. А с позиции школы преемственность – это опора на те знания, навыки и умения, которые уже имеются у ребенка, и уже ребенок осмысливает пройденный материал на более высоком уровне. Следовательно: основанием преемственности между дошкольной организацией и начальной школой является:

- развитие любознательности, способности самостоятельно решать творческие задачи;
- формирование творческого воображения, направленного на интеллектуальное и личностное развитие ребенка с взрослыми и сверстниками.

Только при правильном подходе к взаимодействию между указанными звеньями образования проблема преемственности может быть успешно решена. Для этого, учителями начальных классов и нами – воспитателями, была разработана схема взаимодействия, в которую были включены следующие направления:

1. Обеспечение преемственности и непрерывности образования;
2. Развитие информационной образовательной среды;
3. Проведение совместных мероприятий начальной школы и дошкольной организации.[2, с. 86]

Методическая работа с педагогами начальной школы и воспитателями нашего детского сада осуществляется через следующие формы работы: проведение семинаров – практикумов, мастер – классов, дней открытых дверей, бесед, круглого стола, открытых просмотров организованной учебной деятельности, педагогических советов, родительских собраний,

дискуссионных встреч, образовательно – игровых тренингов и практикумов, педагогических «гостинных».

Так, например, в 2019 году воспитатели нашего детского сада принимали активное участие в дискуссионной встрече в роли экспертов, которая проходила в гимназии № 9 под названием «Чтобы варил общий котел». Данная встреча проводилась с целью обозначения проблем преемственности дошкольного и начального образования и путей их решения.

Для определения понятия «преемственность», воспитатели детского сада и учителя начальной школы проанализировали научную литературу и пришли к выводу, что преемственность - это связующая нить между ступенями и различными этапами развития ребенка. Ребенок – дошкольник переходит в школьную образовательную среду, а значит он переходит в другое культурное пространство, в другую возрастную категорию. Чтобы этот переход был успешным, необходимо решать проблему системной, согласованной работы между воспитателями детского сада и учителями начальной школы.

В предверии очередного выпуска детей из нашего детского сада, нами был подготовлен и проведен педагогический совет на тему: «Ребенок на пороге школы», целью которого стала выработка единого механизма взаимодействия детского сада, семьи и школы по вопросам подготовки детей к школьному обучению. В ходе данного педсовета анализировались результаты анкетирования, проводимого для родителей воспитанников и воспитателей детского сада по следующим темам: «Как вы готовите ребенка к школе?», «Что такое готовность к школе?». Анализируя данные сравнительного анкетирования родителей и воспитателей по изучению эмоционально – волевой сферы ребенка, можно сделать вывод о том, что следует обратить внимание на укрепление доверительных повседневных отношений воспитателей с родителями.

Также участники педсовета (учителя начальной школы, воспитатели, родители) принимали участие в игровом упражнении «Кластер», «Омоложение», «Шифровальщик», «Робот и оператор»; выполняли задание «Решетка Кардано», слушали доклад по темам: «Преемственность дошкольной организации и школы», «Основные задачи сотрудничества дошкольной организации и школы».

В завершении педагогического совета было выдвинуто решение: для целенаправленной подготовки к обучению в школе необходим положительный опыт во взаимодействии детского сада и школы, в организации взаимопосещений, в проведении диагностических мероприятий, в отслеживании проблем адаптации детей в школе, но при этом всем должен совершенствоваться механизм преемственности.

Родительское собрание с педагогами сада, учителями и родителями «На пороге школы»

Со своей стороны педагоги начальных классов для детей нашего детского сада организуют адаптационный лагерь, ознакомительные экскурсии по школам, также дети посещают школьный музей и школьную библиотеку, проводятся совместные мероприятия и спортивные соревнования для дошкольников и первоклассников. Все это вызывает у наших выпускников большое желание пойти в школу, помогает побороть страх и придает уверенность в своих силах.

Дискуссионная встреча «Чтобы варил общий котел»

Подводя итог всему вышесказанному можно прийти к тому выводу, что за многие годы сотрудничества детского сада и школы результат преемственности показал, что происходит совместное развитие ребенка, способствующее развитию его потенциальных возможностей, а также освоение компонентно – учебной деятельности и внутренней позиции школьника. Если будут заинтересованы обе стороны и родительская общественность это позволит по – настоящему решить проблемы преемственности дошкольного и начального образования, поможет сделать безболезненным и успешным переход детей из ясли – сада в начальную школу.

Литература:

1. Болотина Л.Р., Микляева Н.В. Обеспечение преемственности в работе ДОУ и школы.- Айрис-Пресс., 2006 г.
2. Виноградова Н. Ф. Современные подходы к реализации преемственности между дошкольным и начальным звеньями системы образования. - Начальная школа, 2000 г.

Ибраева К.М.

Қарағанды қаласы, «Алтын сақа» б/б КМҚК

ҚАЗАҚ ТІЛІН ДАМУДАҒЫ БАЛАБАҚШАНЫҢ РӨЛІ

Тіл – халықтың болмысының айнасы. Тіл – халықтың өткен тарихы және бүгінгі өмірін танып білу құралы. Егеменді ел болып танылғаннан бері білімнің алғашқы сатысы – мектепке дейінгі мекемелерде қазақ тілін үйретудің талаптары арта түсуде. Осы талаптарға сай тіл мамандары басқа ұлт өкілдері мен өз ана тілін білмейтін қазақ балаларының қазақ тіліне деген қызығушылығын арттырудың көптеген жолдарын іздестіруге күш салысуда. Көп ұлтты мемлекетімізде жас ұрпақтың тәрбиесі ана тілімізбен ұштасып жатса, тіліміздің қадірінің артқаны емес пе!

Жас ұрпақтың өз Отанына деген сүйіспеншілік сезімін оятуда мемлекеттік тілдің алатын орны ерекше. Мектеп жасына дейінгі балалардың сөзге қызығушылығы, сөйлеу үлгілерінің іргетасы осы балалық шақтан қаланатыны ескеріліп, балалардың тіл үйренуге қызығушылығын арттыру, тіл мәдениетін жетілдіру, тілге тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру, сөз үйрете отырып, сөздік қорларын байыту, байланыстырып сөйлеуге дағдыландыру мақсаты алға қойылды.

Балабақшада қазақ тілін үйретудегі сөздік жұмысын қоршаған ортамен, күнделікті өмірмен тығыз байланыстырып жүргізу, жаңа сөздер қамтылатындай әртүрлі ойындар ұйымдастыру: сөздік, дидактикалық, қимылды, оқиғалы желіс ойындарының шарты тіл ұстарту мақсатымен ойнатылады; көру, есту, тыңдау, қайталау, есте сақтау, жаттау қабілеттерін жетілдіріп отыру; көркем әдебиет үлгілерін кеңінен қолдану; ойын әрекеттері арқылы сөз, сөйлем, байланыстырып сөйлеу тұрғыдағы ойындарды ұйымдастыруда басты міндет ету, сөздік қорларын тұрақтандыру мақсатында әртүрлі іскерлік, шеберлік әдістер қолдану көзделеді. Мақсаты:

1. Орыс тілді балалардың қазақ тіліндегі сөздік қорын дамыту қазақ тілінде сөйлесе білуге үйрету.
2. Сөздің дыбыстық құрамын дұрыс айтуға үйрету.
3. Мұғалім қойған сұрақты тыңдып, қазақша дұрыс жауап беру, диалог түрінде сөйлесу дағдыларын дамыту.
4. Оқу қызметі барысында үйренген сөздерді пайдаланып сөйлемді дұрыс құрастыруға жаттықтыру, сурет мазмұнын түсініп айтуға үйрету.
5. Айналадан, табиғаттан, күнделікті өмірде көрген-білгенін жүйелі айтуға үйрету. Табиғатты бақылату, түсіндіру.
6. Жай, жайылма сөйлемді құрастыруға жаттықтыру.
7. Мұғалім ұсынған ойын-тапсырмаларды дұрыс орындау, не істегені туралы айтып беруге үйрету.
8. Байланыстырып сөйлесуге, шығармашылыққа, /өздігінен 4-5 сөйлемдік/ әңгіме құрастыруға үйрету. Оқып, тыңдатқан қысқа өлең, тақпақ, мақал-мәтелді жаттап айтуға үйрету.
9. Қазақ ертегілерін, әңгімелерді тыңдатып түсінуге, мұғалімнің жетекші сұрағына сүйеніп әңгімелеуге үйрету.
10. Өз ойыншықтары, отбасы, киімдері туралы бір-біріне сұрақ қойып, жауап беруге үйрету.
11. Балалардың ой-өрісін, дүние танымын кеңейту. Зейін, сезім, қабылдау әрекеттерін дамыту.
12. Қазақ тілінде сөйлеуге, сөйлесуге құштарлыққа, тілді құрметтеуге, Отан сүйгіштікке, достыққа, жолдастыққа тәрбиелеу.

Мұғалім өз мақсатына жету үшін оқу қызметі барысында көрнекілікті тиімді пайдалана білу керек. Өйткені күнделікті үйретілетін жаңа сөздер тек көрнекіліктер арқылы жүзеге асырылады.

Сонымен қатар, сергіту сәтін де баланың тіліне жеңіл, жасына лайық, қызығушылығын оятатын шумақтармен түрлендіріп отыру керек. Сергіту сәтінің өткізілуі топырлатып тұрғызып, отырғызу емес, мақсаты балалар бір сәт болса да, өздерін еркін сезініп, бой жазу үшін де қажет. Сергіту сәті қызықты өтер болса, балалар соған қатысты шумақтарды тез жаттап, мағынасын ұғып алуға тырысады. Меңгерілетін тақырыптар ойын элементтерімен үйретілсе, өте тиімді болады. Әрбір жаңа сөз қимыл, іс-әрекеттер арқылы меңгертіледі. Ал ойын элементтері осы мәселені жандандырады.

Ойын тәртібі бойынша әр балаға рөл беріліп, балалар бір-бірімен ауызекі сөйлесіп, қарым-қатынас жасауға әрекет жасайды. Өздері меңгерген жаңа сөздерін дұрыс айтуға, сұраққа дұрыс жауап беруге машықтанады. Жаңа сөзді үйрету ойыншықты, заттарды, суреттерді, театрландырылған кейіпкерді, карточканы, фотосуретті және т.б. көрсетумен бірге жүргізіледі. Жаңа сөздерді айту анық және нақты болуы керек. Сөзді сыбырлап мұғаліммен бірге айту, 4-5 рет хормен қайталату және содан кейін балаларға сөзді жеке айтқызу керек. Жаңа сөздерді меңгеруде мұғалімнің эмоциялы интонациясы, эмоциялды көңіл-күйі, мимикасы мен жылы сөздері үлкен ықпал етеді.

Қазақ тілін үйретуді жалғастыруда оқу қызметінен тыс жағдайда ұйымдастырудың аса қажеттілігін тудырады. Бұл әрекет тиімді жүзеге асуы үшін қазақ тілі мұғалімі мен тәрбиеші тығыз байланыста болуы керек. Оқу қызметі барысында тәрбиешінің болуы міндетті. Қазақ тілі оқу қызметінде жатталған өлең-тақпақтарды, сергіту сәттерінің мәтіндерін тәрбиеші ойындарда, мерекелер мен сауықтыру іс-шараларын өткізгенде, серуен кезінде бекітіп отыруы керек. Сонымен қатар, айналамен танысу, сурет салу, дене шынықтыру, музыка және өзге де оқу қызметінде, серуен кезінде, тамақтану кезінде, еңбек әрекетінде сөздер мен тілдік құрылымдарды қолдану өте маңызды деп ойлаймын.

Ата-аналарды бағдарламалық материалдар мен қазақ тілін үйренудегі бала жетістігімен таныстыруда мұғалім мен тәрбиешінің біріккен жұмысы үлкен рөл атқарады. Мұғалімнің балабақша бүлдіршіндеріне тіл үйретуді әр уақытта ата-аналармен де тығыз байланыста

болуды талап етеді. Баланың балабақшадағы оқу қызметі барысында үйренген сөздерін, өлең-тақпақтарын үйде ата-аналар баласынан қызықтап сұрап отыруы қажет.

Қазақ тілін үйренуде балалардың шаршап, жалықпауын, оқу қызметінің белгіленген мөлшерден аспауын қадағалау, баланың денсаулығын сақтау, күн тәртібін тиімді пайдалану, балаға меңгертілетін білім-дағдылар, ойын-тапсырмалар, оқылатын әдеби шығармалар олардың жас даму ерекшелігіне сәйкес болуы көзделеді.

Тәрбие басы – тіл, сондықтан балабақша қазақ тілін үйрету оқу-тәрбие жүйесінің барлық саласын қамтиды. Сәбилік кезден бастап-ақ саналы тәрбие ретінде қазақ тілін үйренуге тәрбиелеудің түп негізі – балабақшада қалыптасады.

Балаларға қазақ тілін үйретуде мұғалім оқу қызметіне жан-жақты дайындалып, бар күш-жігерін аямай еңбек еткенде ғана жақсы нәтижеге жетпек.

Әдебиет:

1. Қазақ тілі оқыту әдістемесі. Алматы «Атамұра» 2005ж.
2. Қазақ тілі. Методическое пособие для детского сада с русским языком обучения. «Алматыкітап» баспасы 2008ж.
3. Б. Баймұратова, З. Еденбаева, Изучаем казахский язык «Күншуақ» әдістемелік құрал. 2005ж.

Ильясова Л.Р.

КГКП д/с «Аққу», город Темиртау

АВТОРСКАЯ ПРОГРАММА «ЛОГАКАДЕМИЯ ДЛЯ ДЕТЕЙ» ПО КОРРЕКЦИИ И РАЗВИТИЮ РЕЧИ

«Любящий свое дело, превращает его в искусство»

Стратегическим направлением содержания образования, является его обновление, внедрение инновационных методов и технологий, ориентирование на качество подготовки к школе.

Современному педагогу, следуя происходящим тенденциям, важно применять новые подходы, разрабатывать адаптированные программы, расширять ресурсные грани учебного, воспитательно-образовательного процесса с учетом потребностей и резервных возможностей детей.

Коррекционно-развивающая авторская программа «Логопедическая Академия для Детей» разработана в соответствии с законом РК «Об образовании», Типовой программой дошкольного воспитания и обучения, с учетом внедрения инклюзивного образования и предназначена в работе с детьми с нарушением речи.

Актуальность программы «Логопедическая Академия для Детей», ее практическая ценность, в *компенсирующей, коррегирующей, развивающей языковой* направленности. Применение которой, способствует профилактике, преодолению недостатков в речи, организации логопедических занятий с достаточной качественной плотностью билингвальной основы, представляет возможности для коррекции и развития звукопроизношения на основе изучения лексики двух языков: казахского и русского. Программный материал универсален, его составляющие могут быть использованы в организованной учебной деятельности при изучении других базовых образовательных областей.

Программа рассчитана на работу с детьми дошкольного и младшего школьного возраста (5-8 лет), и может быть использована, как помощник-практикум в работе логопедов, учителей казахского языка, воспитателей, родителей.

Цель: Создание условий коррекции языковых знаний, развития коммуникативных умений и навыков, на основе изучения лексики двух языков, для социальной адаптации и качественной подготовки к школе.

Задачи:

- Обеспечить сохранение, укрепление психофизического здоровья ребенка;
- Активизировать познавательные процессы;
- Расширить лингвистические способности, языковое чутье;
- Осуществить коррекцию звукопроизношения, структуры слов, лексики, связной речи на двух языках;
- Развить продуктивную речевую деятельность, культуру общения на основе изучения народного этноса, традиций, фольклора;
- Воспитывать уважения к казахскому, русскому языку, формируя позицию гражданственности, толерантности.
- Создавать условия для осуществления преемственности дошкольного и начального школьного образования.
- Развивать мотивационную заинтересованность к обучению.

Программа базируется на научных и методологических основах онтогенетического пути речевого развития, теоретических положений о роли фонетико-фонематических процессов в развитии речи, речевой деятельности детей с нарушением произношения, как одного из ведущего речевого недоразвития в структуре разных речевых аномалий [2].

«ЛогАкадемия для Детей» это систематизированный материал авторских методических разработок, технологий коррекционно-логопедического воздействия, проверенных многолетней практикой.

Учебно-методическое обеспечение программы состоит из лексико-тематических циклов. В каждом цикле, в начале дается словарь – сөздік[3], разделы с учебно-игровыми упражнениями, заданиями, расположены от простого к сложному, по принципу концентричности. Усвоение программы предусматривает овладение фонетико-фонематическим строем языка, лексикой, развитие просодики, формирование связной речи. Распределение речевого материала базируется на принципах единства, приемственности и непрерывности.

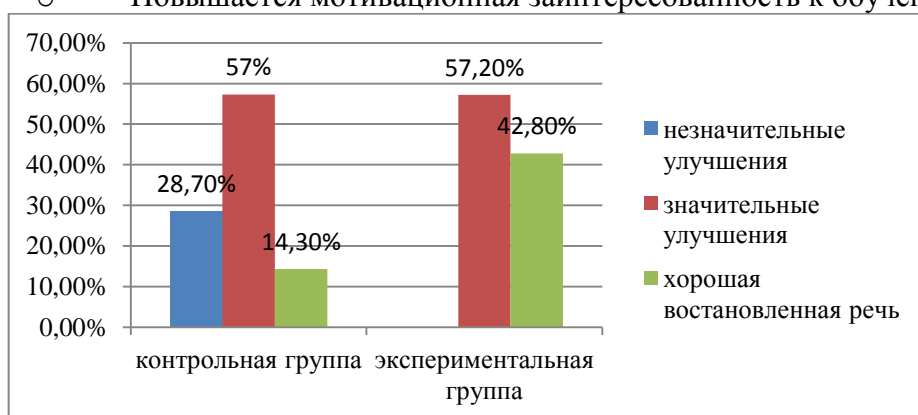
Акценты программы ЛогАкадемия для Детей»:

- Все разделы целенаправленно разработанны на *билингвальной основе*. Насыщено используется лексика казахского и русского языков.
- Речевой материал распределен по *доминантному признаку* заданного на коррекцию звука (С,З,Ш,Ж,Л,Р) для его автоматизации и дифференциации в слогах, словах, фразах, предложениях, текстах.
- Активно использованы *ритм и рифма*, что способствует более легкому запоминанию текстов и успешному формированию продуктивной речи у детей дошкольного и младшего школьного возраста.
- Применены новые *речевые технологии* в авторской разработке: звучалки, чистоговорки «Сөз тіркесі», загадки, считалки, логоритмические игры «Ойын-сауық», пальчиковые упражнения «Сөйлеу», потешки, рифмованные двустишия, стихотворения, дидактические, развивающие задания, тексты – рассказы.
- Широко использованы *опорные предметные и сюжетные картинки-помощники*, которые активизируют интерес, удерживают внимание, стимулируют восприятие, облегчают запоминание.
- Подобранны *иллюстрации и графические упражнения* [5], для развития зрительной ориентировки, пространственного восприятия и закрепления графических навыков.
- Включены *здоровьесберегающие авторские логоритмические упражнения и пальчиковая гимнастика* для развития эмоционально-волевой и сенсо-моторной сфер.
- Предусмотрена *многофункциональность* предлагаемого логопедического материала для эффективной компенсации и развития высших психических функций.

Программный материал можно использовать на индивидуальных, подгрупповых и фронтальных занятиях. Педагогу представляются широкие возможности в профессиональном творческом подходе в распределении, подачи, выборочности применения материала, в целесообразности повторов изученного по тематическим циклам. В программе имеется *система проверки результативности усвоения материала*.

Планируемые результаты:

- Корректируются языковые недостатки
- Развивается правильная речь
- Сформированы обобщающие понятия на двух языках
- Расширены лингвистические способности
- Подготовлен речевой аппарат и лексическая база для дальнейшего углубленного изучения казахского языка
- Создана основа для профилактики речевых нарушений
- Развивается сенсомоторная сфера, внимание, память, мышление.
- Повышается мотивационная заинтересованность к обучению правильной речи.

Полученные данные по результатам логопедической работы с применением программы «ЛогАкадемия для Детей» подтверждают эффективность ее коррекционно-развивающего воздействия.

Литература:

1. Типовая учебная программа дошкольного воспитания и обучения Астана 2016 г.
2. Т. Б. Филичева, Г. В. Чиркина «Коррекция нарушений речи» Москва 2010 г.
3. З.Д. Еденбаева Р.А. Исакова Қазақ тілі –казахский язык Алматы 2008 г.
4. С. Трофимова «Мен жақсы көретін әлем» Алматы 2007г.
5. Нищева. «Рабочая тетрадь для детей старших групп» Москва 2005г.

Исакова Д.Ж.

Шет ауданы, Ақжал кенті «Ақбота» б/б КМҚК

«ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ: НӘТИЖЕГЕ ЖЕТУ ЖОЛЫНДА ЖАҒДАЙ ЖАСАУ»

Отандық білім беру тәжірибесінде соңғы жылдары болып жатқан өзгерістер мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесінің өзіне айтарлықтай әсерін тигізді. Білім беру мазмұнын жаңарту жолдарын іздеу өзекті мәселе және бүгінде қоғамның алдында тұрған маңызды міндет болып табылады. Ондаған жылдар бойы көптеген ата-аналар балабақша жұмысының негізі бағыттары-балалардың денсаулығын қорғау мен оларға қарау деп санап келді.

Бүгінде негізгі және қосымша білім берудің білім бағдарламаларына барған сайын көп талап қойылып отыр. Кәзіргі таңда білім беру саласында әртүрлі сипаттағы инновациялар, бағыттар мен мән-маңызы зор дүниелер көбейіп келеді. Жаңалық ұйымға және сабақ берудің мазмұнына, әдістемесіне, технологиясына енгізілуде. Сонымен қатар балабақшаның білім беру процесінде баланың әлеуетін ашу үшін көркемдік-эстетикалық бағыттың ролін қайта ойлау үрдісі байқалады. Дәл осында баланың өз ойын білдіру, әртүрлі пәндер желісі біріктіру, өзі туралы тұтас және тиянақты ұғымдарды жасау мүмкіндігі пайда болады.

Бұрын эстетикалық және гуманитарлық бағыт ұғымдары жеке қаралатын, алайда көпжылдық тәжірибе бұл ұғымдардың өзара байланысты екеніне педагогтардың көзін жеткізді. Сондықтан да біздің ұжым гуманитарлық эстетикалық бағытты өз қызыметінің негізгі етіп алды және біздің балабақша соған сай мәртебеге ие болады.

Балабақшада STEM – оқыту міндет-ғылымға, техникаға, құрылымдауға алдын ала жағдайларды жасау. Педагогтар мен тәрбиешілерге STEM біліктерді балаларға үйретуге, соның ішінде себеп-салдарлық байланыстар туралы түсінік беруге, жорамалдар мен болжамдар жасауда үйренуге, бақылауларды жүргізуге, міндеттерді шешуге және үлгілерді жасауға қалай көмектесіге болады?

STEM-білім беру, соның ішінде білім беру роботты техникасы механика, автоматика, құрылымдау, бағдарламалау және техникалық дизайн сияқты болашағы бар білім салаларымен ұштасып жатқан жаңа, өзекті педагогикалық технологияны білдіреді.

Болашақ роботты техниктер бұл пәнді бөбекжайдан бастап меңгере алады. Бірақ, құрылыс-құрылымдау қызметі кезеңін өткізіп алып, роботты техник болуға болмайды. Бөбекжайда әрдайым құрылымдау үйретілді, бұрынғы уақытта құрылымдық ойлау мен ұсақ моториканы дамыту маңызға ие болса, қазіргі уақытта жаңа стандарттарға байланысты жаңа әдіс керек.

Құрылымдауды үйрету, мектеп жасына дейінгі балаларды техникаға, инженерлік мамандықтарға қызығушылықтарын арттырудағы нақты қадамдар, сондай-ақ мектепке дейінгі ұйымдарды ЛЕГО-құрылымдау жинақтарымен жаратандыру, балалармен ұйымдастырылған сабақтарды өткізу білім беру бөлімімен шығарылған «Планета STEAM» жоспарын іске асыру шеңберінде жоспарланған. Жоба шеңберінде LEGO Education сериялы құрылымдарын сатып алу жалғастырылып келеді.

Бұл жұмыстың аралық нәтижесі 2017 жылы мектеп жасына дейінгі балалардың арасында өткізілген легио-құрылымдау бойынша қалалық байқауда балалар мен ата-аналар командасының табысты өнер көрсетуі болды. Байқаудың мақсаты мен міндеттері LEGO құрылымын пайдалану арқылы ересек мектеп жасына дейінгі балалардың құрылымдау қабілеттерін дамыту және құрылымдау түсініктері бар талантты, дарынды балаларды анықтау, сондай-ақ балалардың қабілеттері мен техникалық қызығушылықтарының, зияткерлік қабілеттерінің дамуына ықпал ету болды. Байқау барысында мектеп жасына дейінгі балалар үлгілеу мен құрылымдау дағдыларын, сонымен қатар өз жобасын таныстыру кезінде командалық жұмыстың үйлесімділігін көрсетті.

STEM-білім беру идеяларын пайдалануға ықпал ету үшін байқау алдында байқау тақырыбы бойынша мектепке дейінгі ұйымдардың педагогикалық ұжымдарымен дайындалған авторлық бейнероликтер көрсетілді. Жұмысты «STEM планетасы» бағдарламасының сабақтарын пайдалана отырып, жалғастыру жоспарланып отыр. Әрбір сабақ материалды табиға меңгерті әдісімен құрылған.

Бұл ынталандыруды қамтамасыз ететін «LEGO Education компаниясының 4C әдісі».

«Шынайы өмірмен байланысты» және «Үлгіні жасау» кезеңдерінен әрбір сабақтың басында 20 минут бұрын өтуге болады. Балалардың белсенділігін қамтамасыз ету үшін «Бірігіп талқылау» және «Жетілдіру» кезеңдерін алдағы сабақтардың бірінде аяқтауға болады. Шынайы өмірмен байланыс.

Тапсырманы шынайы өмірмен байланыстыру үшін қысқа әңгімелер балалардың білімге деген құмарлығын оятып, жаңа білім мен әсер алу үшін негіз болатын олардың өз білімдерін қосуға септігін тигізуі тиіс.

Үлгіні жасау.

Бұл кезеңде балаларға өздігінен құрылымдаумен айналысуға тура келеді. Адамдарды, орындарды, заттарды және идеяларды бейнелейтін үлгілерді құруда баланың миы осы құрылымдар туралы жаңа ақпаратты реттеп, есте сақтайды.

Бірігіп талқылау

Бірігіп ойлау мен талқылау кезеңінде балаларды ойланып жасау, үлгілерді жасау кезеңінде ашқан жаңалықтарымен бір-бірімен бөлісуге мүмкіндік бар.

Жетілдіру.

Осы кезеңдегі жаңа тапсырмалар өткен сабақтарда балалармен меңгерілген түсініктерден құрылады. Мұндай қосымша жаттығулар балаларға алған білімдерін қолдануға мүмкіндік береді.

Мультимедиялық технологияларды (графика, түс, дыбыс, бейне материалдар) пайдалана отырып интерактивтік тақтаны қолдану, сабақтарда түрлі жағдаяттарды модельдеуді мүмкін етеді. Мультимедиялық бағдарламаға енгізілген ойындық компоненттер балалардың танымдық іс-қимылдарын белсендіреді және материалды меңгерудің тиімділігін күшейтеді.

Балабақшада интерактивтік тақтаны ұолданудың тағы да бір артықшылығы, виртуалдық саяхат пен интегративтік сабақтар өткізу мүмкіндігі болып табылады. Ересек мектеп жасына дейінгі балалардың, балалар мүдделі болған кезде ерекше шоғырланатын еріксіз назарының жақсы дамығаны белгілі. Мысалы, біздің бөбекжайдың балалары «Ғарыш» тақырыбы бойынша ракетамен виртуалдық ғарыш саяхатына шығу кезінде естен кетпес әсерлер алғанын айтуға болады.

Баланы ерте жасынан бастап қарапайым өмір ақиқаттарына үйрету: үлкендерге көмектесудің, қатарластарына қоса мұңаюдың, жақындарын тыңдай және түсіне білудің, оларға қамқор болатындар еңбегін құрметтеудің қаншалықты маңызды екенін тәжірибе көрсетіп отыр.

Тәрбиеленушімен сұхбатқа дайындалған сайын, педагог балаға ашылуға және оған сенім білдіруге көмектесетін көздерді таба білуі тиіс.

Педагогикалық ұжымда өзара қызметтесудің барлық салаларында жағымды араласу және өзара әрекеттесу жолдарын табу белгілі бір жағдайларда мүмкіндік болады.

Әдебиет:

1. Журнал. Мектепке дейінгі ұйым басшысының анықтамалығы. Инновациялық технологияларды енгізу. №7.2018ж.
2. Журнал. Мектепке дейінгі ұйым басшысының анықтамалығы. Инклюзивті білім беру процесін ұйымдастыру. №10.2018ж.

Исина Г.Ж.

Шахтинск қаласы, «Еркетай» б/б КМҚК

ҚУЫРШАҚ ТЕАТРЫ АРҚЫЛЫ ЕРТЕ ЖАСТАҒЫ БАЛАЛАРДЫҢ СӨЙЛЕУ ТІЛІН ДАМУ

Кішкентай балаларда сөйлеуді дамыту. Шартты түрде бұл кезең «Барлығы мені түсінеді» деп аталады. Бұл нені білдіреді?

Сөйлеудің функциялары қарастырылады және сөйлеу бала мен ересек адамның қарым-қатынас құралы ғана емес, сонымен бірге оның балалармен қарым-қатынас құралына айналады.

- Бұл қалай анықталады?

- Осы жастағы сөйлеу тілінің даму ерекшеліктері қандай?

Естілген нәрсеге еліктеу қабілеті күрт артады. Әңгіме қоршаған ортаны тану құралына айналып, оның мағыналық мазмұны байып келеді. Балалар ересектердің өздерімен сөйлескен сөздерінің бәрін жақсы түсінеді, олардың тікелей айналасына қатысты, балалардың күйзелісіне байланысты.

Өмірінің екінші жылының соңына қарай балалар әдеби шығармаларды, ересектердің әңгімелерін тыңдап қана қоймай, түсінеді, бұл олардың мағынасы мен сөйлеу тәжірибесін байытады.

Егер ересектер баланың өмірін жақсылық пен мейірімділікпен толтырса, егер ол өсіп келе жатқан ортаны рухани байыту тәсілдері болса, керемет.

Ерте жаста бала ересектердің әрекетін көшіруден оны үлгілеуге және одан әрі бейнелеу әрекетіне ("Әке сияқты"....., "Ана сияқты"...) қарай жүріп өтеді, сонымен бірге өзін іс-әрекетін жаңғыртатын адамдардың, жануарлардың есімдерімен атайды; басқаша айтқанда. Ол енді еліктемейді, көргендерін, естігендерін бейнелейді.

Ерте жастағы бейнелеу әрекетіне қабілеттілік қалыптасуда, сөйлеу - маңызды танымдық функцияда көрініс табады. Әуелі бұл қабілет пассивті (түсінікті) сөйлеуде көрінеді, себебі әңгіменің, ертегінің түсінігі нақты көрнекі жағдайға сүйенбейді.

Сөйтіп, "әңгіменің" халықтық мәнерінде ересек адамның өзі көрсетіп, баласына: "Көрсетші қалай... (атасы жұмыртқаны ұрды, тышқан жүгірді, тартады - басқасы да тартады).

Халық педагогикасы ерте жастағы баланы қиялдағы жағдайларға қосуды кеңінен пайдаланды және пайдаланады. Сөйтіп, ересектер "Мүйізді ешкі жүреді" деген саусақтардан мүйіздер жасап, "Бас бармақ, балаң үйрек..." деп тізе бүктірген кезде бала шегі қатып күледі.

Баланы аюдың жүруін бейнелеуге итермелеп, мысық мияулайды, ал қоян секіреді деп, ересектер сәбиді ойыншықтары бар театрландырылған қызметке және заттық-зеңбірек қызметін игеруге апарып және сөйлеу, пәндік қабылдау, есте сақтау, қиялдау сияқты танымдық функцияларды қалыптастыру қажет.

Осыған байланысты театрландырылған қызметтің баланың өзектендірудегі ықтимал үлесін, екі маңызды қажеттілігін атап өткен жөн:

1. Жаңа әсерлерге қажеттілік
2. Өзін-өзі бекітуге қажеттілік

Біріншісі - әуесқойлықта көрінеді, сөйлеуді қабылдауды, ойлауды, қиялды дамытуды ынталандырады.

Екіншісі - баланың өз белсенділігін, ойлап табуды, қоршаған ортаны өзгертуді, ересектерді көтермелеуге ұмтылуды ынталандырады.

ҚУЫРШАҚ ТЕАТРЫНЫҢ ТАРИХЫНАН

Қуыршақ театрының пайда болуы ежелгі дәуірге жатады. Бізге жеткен құжаттар бойынша оның отаны Үндістанды басқа елдерге де көшкен деп есептеген жөн. Театр таза халықтық, ұжымдық шығармашылықта өсті және әрдайым халықтың идеялары мен өзіне тиесілі елдің дәстүрін көрсетті.

Осы жұмысты ұйымдастыра отырып, мен алдымен өз тобымның балаларының сөзіне талдау жасадым. Нәтижелер сәбилердің қалжыңдарды, ертегілерді, аспаздарды, әндерді жақсы көретінін көрсетті. Бірақ тек Ертаева Даяна мен Көшмағанбет Аиза ғана белсенді сөйледі. Олар ертегіні танып, оны кейіпкерлерін атаған. Басқа балалар белсенне қатыспай ертегі кейіпкерлерін ғана көрсетіп отырды.

Мен алдыма мынадай міндеттер қойдым:

- * театр-ойын қызметін жүргізу үшін жағдай жасау;
- * ойыншықтарға, театр қуыршақтарына деген қызығушылық пен ұқыпты көзқарасты тәрбиелеу;
- * балаларға театр қуыршақтарының іс-қимылдарын ән, ертегілерде бақылай білуді дамыту. Мазмұнын түсіну;

- * балалардың сөздік қорын қуыршақ театрын пайдалана отырып дамыту. қуыршақ спектаклінің мазмұнын түсінуге итермелеу;
- * қуыршақ театрының көмегімен есте сақтау, назар аудару, ойлау қабілетін дамыту;
- * балаларды музыкалық және өлеңдік сүйемелдеумен қозғалыс белсенділігіне итермелеу;
- * саусақ ойындарын және саусақ театрын пайдалана отырып, қолдың ұсақ моторикасын дамыту;

Мен балалардың кез келген әрекеті мен іс-әрекетін талқылауға тырысамын. Бұл жерде мен өз тәжірибемді, қиялымды пайдаланамын. Халық педагогикасының тәсілдері, көркем әдебиетті білу және өзімнің әртістік қабілеттері пайдаланамын.

Кейде бейімделу кезеңінде балалармен эмоционалды қарым-қатынас орнату ғана емес, балаға өзіне үйреншікті емес жаңа жағдайға кіру, сондықтан балабақша әлеміне қатер төндіру де кездеседі. Бұл міндетті мен тек көңілін басқаға аударып қана қоймай, оны жақсы көретін ойыншықпен ойнатуға тырысамын, немесе қажетті жуыну рәсімін көп ақпарат беретін ойынға айналдырамыз.

Балалармен **«Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға қолың жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың. Тазалықтың досы Су деген осы...»**

Балалар оқу жылының басында әлі сөйлей алмады, бірақ сөздердің дыбысталуын ықыласпен тындады, содан кейін олардың мағынасын іс-қимылдармен жаңғыртты.

Желтоқсан айының соңына қарай балалар бір-бірімен, ойыншықтармен аздап диалогқа түсе бастады. Маған «Бауырсақ», «Шұбар тауық», «Шалқан» ертегілерін айтып, көрсетуге көмектесті.

Мен өз жұмысымда театр қызметінің түрлі түрлерін қолданым:

1. Саусақ театры
2. Үстел театры
3. Театр - кітапша
4. Драма театры, яғни әр түрлі кейіпкерлерге (Варя әжесі, Клепа, Петрушка және басқалар) киінген.

Балаларға орыс халықтық киімдерін киіп, жануарларды киюді ұнатады. **Мерекелік ойын-сауық жарқын әрі көңілді өтеді:**

- Жаңа жыл; 8 наурыз; Күлкі күні; Ұйшік ертегісі

Менің ойымша, патриоттық тәрбие де мүмкіндігінше ертерек басталуы тиіс. Отанға деген махаббат кішіден басталады ғой. Мен «Әжемде қонақта» атты ҰОҚ-тің әзірлеп, өткіздім, онда балаларды үй жануарларымен, үй тұрмысы заттарымен, көкөністер мен жемістермен таныстырдым.

АТА-АНАМЕН ЖҰМЫС

Балалар театрдың жан-жақты дамуына септігін тигізетін тану және сүйу үшін оны тек балабақшада ғана емес, ата-аналардың өздері де осы салада алғашқы одақтастар болуы керек.

1. Ата-аналарға кеңес бердім:

- «Театрландырылған ойындар»
- «Театр көмегімен ой-өрісті кеңейту»
- «Ерте жастағы балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту»

2. Ата-аналарға демалыс күндері, қысқы демалыс күндері театрға баруды ұсындым.

4. Ата – аналарға ертегілер бойынша қолдан фетр арқылы ертегі кейіпкерлерін жасау ұсындым:

Бауырсақ; Ұйшік; Шалқан;

Әдебиет:

1. Грушина Л.В. Саусақ театры. - М.: Ағарту, 2005;
2. Дашенко Л.М. Қуыршақ театры. - Санкт-Петербург "БАЛАЛЫҚ-ПРЕСС", 2007;
3. Картушина М.У. Ең кішкентайлар үшін ойын-сауық. - М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2010;

4. Сорокина N.F., Миланович L.G. 1-3 жас аралығындағы балалардың шығармашылық қабілеттерін қуыршақ театрының құралдарымен дамыту
5. Шорохова О.А. Ертегі ойнаймыз (ертегі терапиясы және сөйлеуді дамыту сабақтары). - М.: Ағарту, 2006;

Исина Г. Ж.

Шахтинск қаласы, «Гүлдер» б/б КМҚК

ҚАЗІРГІ ЗАМАНҒЫ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМНЫҢ МЕНЕДЖМЕНТ ЖҮЙЕСІ

XXI ғасырдың ғылыми жетістіктері, сондай-ақ Қазақстан Республикасының аумағында әрекет ететін нормативтік құқықтық құжаттар мектепке дейінгі білім беру жүйесін одан әрі жоғары деңгейге көтеруге мүмкіндік берді. Бірте-бірте, қоғамның мектепке дейінгі білім беру педагогтарына деген көзқарасын өзгерту процесі жүріп жатыр. Әрине, мұның бәрі заманауи балабақшаның персоналды басқару тәсілдерін өзгертуді талап етеді. Алайда, басты мәселе-мектепке дейінгі білім беруді басқару менеджменті өте нашар дамығандығында. Осы мәселеге тікелей немесе жанама түрде қатысты құжаттар мен мақалалардың саны өте аз, әсіресе қазақ тілінде.

Мұның бәрі мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының, мемлекеттің, отбасы мен қоғамның әлеуметтік тапсырысына сәйкес келетін жаңа ұйымдастырушылық модельдер мен кадрлық технологияларды, ең бастысы - мемлекеттік стандарттың талаптарын игеруді қажет етеді.

- мектепке дейінгі білім менеджментті жалпы білім беру ұйымдары менеджментінен айтарлықтай айырмашылықтары бар;

- мектепке дейінгі білім менеджментін іске асырудың ғылыми тәсілдері тиісті деңгейде дамымаған.

- мектепке дейінгі білім менеджментін заманауи ұйымдастырушылық модельдер мен кадрлық технологияларды енгізбейінше, балабақшада мемлекеттік стандартты жүзеге асыру нәтижелі бола алмайды деп тұжырымдамалар жасауға болады.

Қазіргі заманғы балабақша біртұтас жұмыс істеуі үшін оның жұмысы жақсы ұйымдастырылуы керек екені түсінікті. Бұл жағдайда мектепке дейінгі ұйымның өнімділігі бүкіл ұжымның үйлесімді жұмысына байланысты. Қызметкерлердің балабақшаның дамуына және стратегиялық мақсаттарға қол жеткізуге ықпал ететін осындай өзара әрекеттесуін ұйымдастыру мектепке дейінгі ұйымның басшысына тікелей байланысты. МДҰ басқару құрылымы көптеген өзара байланысты факторларды ескеруді талап етеді. Бұл жағдайда негізгілердің бірі білім беру жүйесінің сипаты болып табылады, ол білім беру процесінің саралануына, өзгермелілігіне және интеративтілігіне тікелей байланысты. Бұл тұрғыда саралау тұтас жүйені бөлшектеуді, жеке бөліктер мен формаларға бөлуді білдіреді. Мысалы, балабақшалардағы білім беру жүйесі белгілі бір саралау деңгейімен сипатталады, бұл мектеп жасына дейінгі балаларды жасына сәйкес жас топтарына бөлуден, сондай-ақ мемлекеттік стандартта қарастырылған жеке білім беру салалары бойынша мазмұнды саралаудан тұрады.

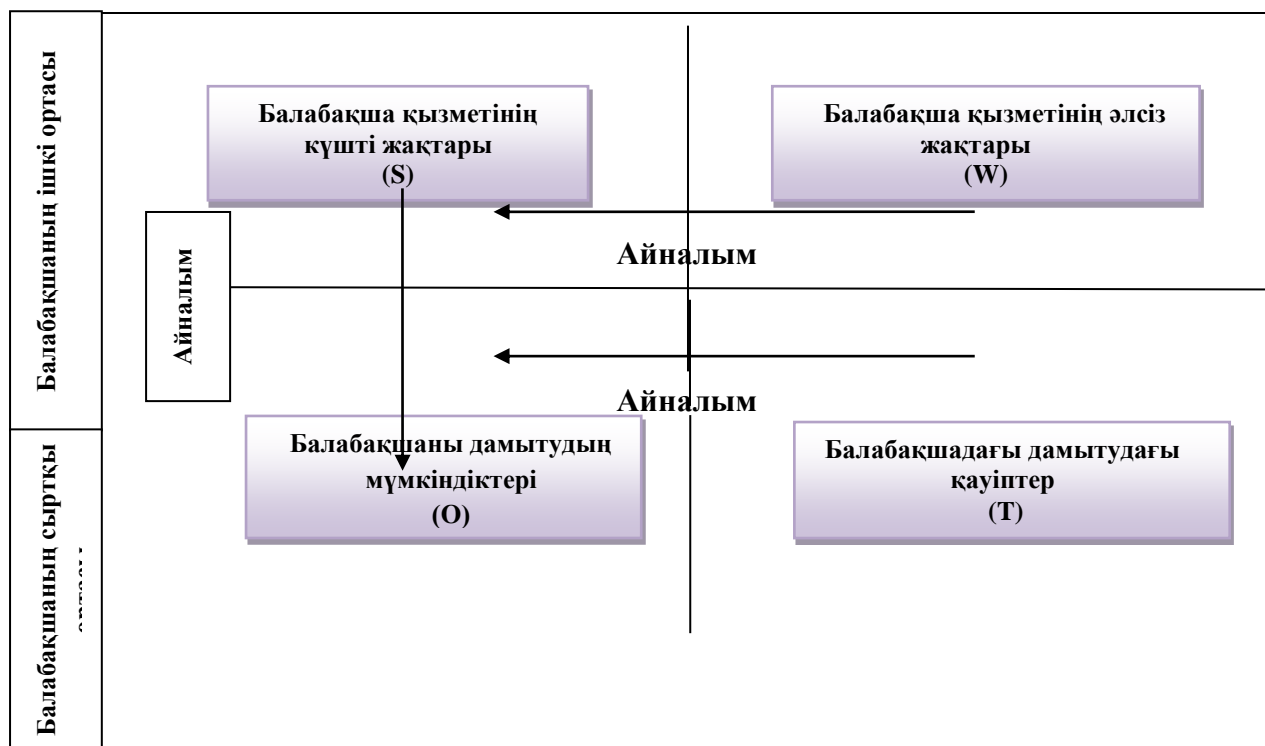
И.П.Гришананың пікірінше білім беру жүйесін саралау білім берудің айтарлықтай күрделілігіне байланысты ғана пайда болуы мүмкін міндеттерді әртараптандыру және мектепке дейінгі білім беру ұйымының шешімі өз тәрбиеленушілерінің білім беру (тәрбиені қоса алғанда) қажеттіліктерін қанағаттандыру.

Сондықтан шешілетін мәселелердегі айырмашылықтар неғұрлым терең болса, балабақшаның білім беру жүйесі соғұрлым сараланған болады деп айтуға болады. Заманауи балабақшаның дамуында сапа менеджментінің маңызы зор. Сапа менеджменті жүйесі - сапа саласындағы мақсаттарды қою және оған қол жеткізуге қажетті ұйымдық құрылымның, процестердің, құжаттардың, жауапкершіліктің, ресурстармен өкілеттіктердің белгілі бір

жиынтығы. Мектепке дейінгі ұйымның сапа менеджментінің негізгі принциптеріне тоқтала кетсек.

- Әрдайым білім сапасын дамыту
- Серіктестермен өзара тиімді қатынастар (балабақшаның сыртқы ортасы)
- Басшының ресми және бейресми көшбасшылығы
- Балабақшаны басқару процесіне қызметкерлерді тарту
- Нақты факторлар негізінде шешім қабылдау
- Балабақшаны басқаруда технологиялық, жүйелік және ситуациялық тәсілдерді қолдану

Балабақшада білім қызметінің сапасын анықтау үшін SWOT талдау әдісін қолдануға болады. SWOT талдауын жүргізу белгілі бір матрицаны толтыруды қамтиды, онда тиісті ұяшықтарға мектепке дейінгі ұйымның күшті және әлсіз жақтары, сондай – ақ оның мүмкіндіктері мен қауіптері енгізіледі. Мұндай матрицаны толтырған кезде балабақшаның кез-келген басшысы мектепке дейінгі ұйымның әлсіз (жұмыс істеу керек) және күшті (оны дамыту керек) жақтарын көріп қана қоймай, сонымен қазіргі жағдайда ерекше маңызды стратегияны анықтай алады.

Жоғарыда айтылғандай, МДҰ кадрлық менеджмент жүйесі жалпы білім беру ұйымынан айтарлықтай ерекшеленеді. МДҰ кадрлық менеджменті жүйесі балабақша тәрбиеленушілерінің ата-аналарымен, балабақша қызметкерлері мен әкімшілігі арасындағы оң қарым-қатынасты қалыптастыруға бағытталуы керек. Заманауи МДҰ менеджмент жүйесі:

1. Ұйымдастырушылық қамтамасыз ету;
2. Нормативтік-құқықтық қамтамасыз ету;
3. Кадрлық қамтамасыз ету;
4. Психологиялық-педагогикалық қамтамасыз етуден тұрады.

Сонымен қатар мектепке дейінгі білім берудің мемлекеттік стандартын енгізу өнімділігін арттыру мақсатында балабақша қызметкерлерімен жұмыс істеудің келесі инновациялық формаларын ұсынамын:

- жалпы ғылыми, психологиялық-педагогикалық және пәндік бөліктердің өзара қарым-қатынасын анықтайтын педагогтардың біліктілігін арттыратын бөлшектік-модульдік принцип;
- педагогтердің мансабын дамытуды басқару жүйесін құру, яғни мансапты жоспарлау және дамыту бойынша әріптестік жүйесі үш тараптың – педагог, оның басшысымен педагогикалық кадрларды қайта даярлау мәселелерімен айналысатын әдіскердің ынтымақтастығын көздейді.
- тьюторлық қызмет жүйесін енгізу;
- корпоративтік мәдениет институтын жетілдіру, ол өзара қарым-қатынасты үш аспектіде теңестіруді көздейді: қызметкерлер мен МДҰ, қызметкерлер мен МДҰ әкімшілігі, қызметкерлер өзара;
- кадр резервін басқару, перспективалық педагог қызметкерлердің, сондай-ақ техникалық қызметкерлердің қатарынан педагог және басшы қызметкерлердің резервіне деректер банкіні құру;
- МДҰ коучинг жүйесін құру.

Осылайша, мен МДҰ қызметінің тиімділігін ұйымның кадрлық менеджмент жүйесіне байланысты екенін көрсеттім. Себебі тек дұрыс ұйымдастырылған персоналды басқару процесі (яғни кадрлық жүйе) педагогикалық ұжымға білім беру қызметтерін көрсету сапасын арттыруға көмектеседі, яғни мектепке дейінгі білім берудің мемлекеттік стандарт талаптарын толық көлемде орындау мүмкіндік береді.

Әдебиет:

1. Гришан И.П. Менеджмент в образовательных учреждениях.
2. Иванов А.В., Королева С.В. «Использование SWOT анализа как метода оценки качества образовательных услуг в ДОО»
3. Пастюк О.В. Менеджмент в дошкольной организации: миф или реальность//Детский сад от А до Я
4. Пуденко Т.И., Богуславская Т.Н. К вопросу о критериях оценки эффективности деятельности дошкольных образовательных организаций//Управление образованием: теория и практика.
5. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты- ҚР Білім және ғылым министрінің 2018 ж. 31.10. №604 бұйрығы.

Кабылова И.В.

КГКП я/с «Нәзік», город Караганда

СПИЧРАЙТИНГ-КАК ОДИН ИЗ ОСНОВНЫХ МЕТОДОВ ПУБЛИЧНОГО ВЫСТУПЛЕНИЯ

К работе дошкольных учреждений сегодня предъявляются все более высокие требования, они преломляются в систему задач, стоящими перед педагогами, так как уровень и характер достижений ребенка зависят прежде всего от профессионализма воспитателя, его умения работать над собой, постоянно совершенствоваться. И сегодня обществу нужен педагог компетентный, всесторонне подготовленный, являющийся примером человеколюбия, порядочности, владеющий педагогическим мастерством. Под профессионализмом понимается особое свойство людей систематически, эффективно и надежно выполнять сложную деятельность в самых разных условиях. В понятии «профессионализм» отражается такая степень овладения человеком психологической структурой профессиональной деятельности, которая соответствует существующим стандартам и объективным требованиям.

Для приобретения профессионализма необходимы соответствующие способности, желание и характер, готовность постоянно учиться и совершенствовать свое мастерство. Понятие профессионализма не ограничивается характеристиками высококвалифицированного труда, это и особое мировоззрение. Вся работа воспитателя строится на основе общения, взаимодействие с детьми и их родителями, коллегами, работодателями, студентами, приходящими на практику.

В работе с родителями воспитанников и коллегами воспитателю потребуется умение сформулировать проблему, аргументировать необходимость ее решения, т.е. **умение составить речь**. Воспитатель должен уметь подготовить себя к публичному выступлению.

По сути, **спичрайтинг**-это искусство составления речи, умение доносить словами информацию и стимулировать слушателя выполнять желаемые действия. Спичрайтинг касается любых публичных выступлений.

Совершенствование в области риторики поможет воспитателю и в других сферах жизни. В современном обществе формируется социальный заказ на приобретение человеком умения наилучшим образом предоставить свои возможности, результаты своей работы, заинтересовать аудиторию.

Риторика-филологическая дисциплина, изучающая искусство речи, правила построения художественной речи, ораторское искусство, красноречие. Подготовка речи предполагает целенаправленную работу по четырем направлениям: подготовку текста выступления, физическую готовность к выступлению, соблюдение ситуационных этических и эстетических требований к выступающему, психологическую готовность. Например рассмотрим ситуацию, когда воспитателю требуется подготовить выступление перед коллегами на педсовете или перед родителями на родительском собрании. Как быть? Предлагаем четыре направления, как подготовиться к публичному выступлению.

1.Первый этап- подготовить текст выступления. Рекомендуется ознакомиться с литературой по теме спичрайтинга [1;2] Подготовку текста выступления следует проводить по следующей схеме:

- сформулировать тему выступления, ориентируясь на интересы аудитории;
- изучить литературу по выбранной теме;
- составить план текста;
- определить временные рамки произнесения речи и манеру изложения;
- написать текст.

Необходимо учитывать ограничения во времени на выступление, поэтому отдельное внимание следует уделить краткости и емкости каждого высказывания. Предварительная разработка схемы текста позволит не только логично выстроить аргументы и причинно-следственные связи, но и способствовать психологической подготовке слушателей к предложенным идеям. В качестве примера приведем возможную схему выступления для аудитории взрослых.

Выступление –обозначение сферы постановки проблемы; цитата, народная мудрость, собственные рассуждения. Цель-подготовить аудиторию к рассмотрению конкретной проблемы.

Завязка –постановка проблемы, аргументирование ее актуальности. Цель-озвучить проблему и доказать, что она имеет отношение ко всем присутствующим.

Основная часть –уже предпринятые шаги по решению проблемы, их плюсы и минусы; собственное мнение или новые предложения по решению данной проблемы; аргументы своей позиции. Цель-сообщить, что поисками решения заняты уже многие, в том числе и оратор.

Кульминация-демонстрация проблемы в наиболее остром состоянии; возможное развитие событий при отказе от решения данной проблемы. Цель-акцентировать внимание на негативных последствиях действия или бездействия; создавать условия для формирования личной заинтересованности аудитории.

Развязка-вопрос к аудитории, допустимо использовать риторический вопрос. Цель-предложить слушателям задуматься о том, что каждый из них может сделать для решения проблемы.

Заключение-несколько слов о перспективах успешного решения проблемы. Цель-формировать положительное отношение к решению поставленной проблемы.

2.Второй этап- Даже самый блистательный текст может быть испорчен нечеткой дикцией и неправильным дыханием. Рекомендуется ознакомиться с литературой о правильном дыхании [3]. Правильное дыхание называют диафрагмальным или брюшным, оно связано с использованием движений диафрагмы и брюшных мышц для достижения полного глубокого вдоха.

Чтобы определить правильность своего дыхания, нужно положить одну руку на живот, а другую на верхнюю часть грудной клетки. При вдохе рука, лежащая на животе, выталкивается наружу, а при выдохе движется внутрь. Рука, располагающаяся на груди, должна оставаться неподвижной.

Цель правильного брюшного дыхания –медленное заполнение легких и снижение частоты дыхательных движений. Регулярные упражнения на брюшное дыхание совершенствует управление голосом во времени выступления, позволяют контролировать расход воздуха и произносить нужное предложение на одном дыхании, не оставляя возможности слушателям отвлекаться или упускать мысль. Кроме того, глубокое дыхание принесет большое количество кислорода, что снизит ощущение тревоги перед выступлением. Справиться с недостатками дикции помогут артикуляционные упражнения, описанные в логопедической литературе.

Даже пять минут зарядки для языка и губ, выполненной перед публичным выступлением, будет достаточно для комфортного произношения текста.

Выполнение каждого упражнения нужно начинать в удобном темпе, постепенно увеличивая скорость и продолжать до появления ощущения тепла и легкого покалывания-мышцы «разогреты». Прочтение скороговорок и чистоговорок после артикуляционной гимнастики продемонстрирует заметное улучшение дикции. Мышечные зажимы могут быть устранены несколькими минутами релаксации, а чтобы они не появились во время выступления, стоит уделить время формированию привычки поддерживать правильную осанку.

3.Третий этап-Успешность выступления во многом будет определяться его соответствием обстановке и ожиданиями аудитории. Внешний вид должен быть уместен. Выбирая одежду, стоит обратить внимание на температуру в помещении, иначе физический дискомфорт будет отвлекать. Если вам потребуется наглядный материал, заранее продумайте, в каком виде его стоит представить, доска или плакат потребуют наличия указки, индивидуальный раздаточный материал позволит слушателям ознакомиться с дополнительными данными самостоятельно или по вашему указанию.

4.Четвертый этап-психологический настрой на успешное выступление в небольшой степени определяется привычным уровнем уверенности в себе. Для формирования настроения также потребуется серьезная дополнительная работа. В первую очередь, это многократные репетиции.

Перед началом репетиции следует внимательно прочитать текст, расписать его с учетом интонирования, темпа речи и паузации. Стоит отметить наиболее важные места и мысли в каждом из пунктов схемы выступления –они потребуют большей силы голоса. Перед значимым высказыванием или словом можно сделать небольшую паузу. После риторического вопроса или фразы, требующей дополнительного размышления, допустима фраза в 2-3 сек. Репетиция перед зеркалом позволит увидеть недочеты и исправить их, добавит уверенности. Если позволяет время, следует выучить текст речи, даже если будет возможность читать его с листа.

Аудитория будет смотреть на вас, ожидая увидеть ответный взгляд, а не человека сосредоточенно читающего текст. Если возникает страх перед аудиторией или стеснение, можно провести дополнительные репетиции перед родственниками или друзьями, и потом

представить, что-по прежнему находитесь в кругу близких. Первое же практическое применение продемонстрирует их результативность.

Однако единичный опыт не сможет значительно улучшить умения подготовки и реализации публичной речи. Он лишь заложит основы для дальнейшего развития. Регулярная практика ускоряет процесс подготовки следующего доклада, добавляет оратору уверенности в своих силах и вскоре выйдет на качественный новый уровень, распространив улучшение на все сферы деятельности, требующие речевого взаимодействия

Следовательно, напрашивается вывод, что совершенствоваться в риторической сфере возможно не только в индивидуальном порядке, но и коллективно. С этой целью может быть организована конференция или семинар. Также успешными могут оказаться следующие методы работы-это дискуссия, деловая игра, разыгрывание ролей, творческая работа, соревнование, драматизация и т.п.

Литература:

- 1.Бойко.Т.Основы мастерства спичрайтера. М., 2009
- 2.Кривоносов А.Д. Основы спичрайтинга: Учеб.пособие. СПб, 2003
- 3.Романов В.И, Романова Р.Л. Будем правильно дышать .М.,2011

Кадина К.З.

Жаңаарқа ауданы, «Ер Төстік» б/б КМҚК

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАҒЫ БАСҚАРУ ҚЫЗМЕТІ: ЗАМАНАУИ МЕНЕДЖМЕНТ ҚАҒИДАЛАРЫ

Мектепке дейінгі ұйымды басқару – мектепке дейінгі жастағы балаларға сапалы тәрбие берудің ең жоғары нәтижелеріне жету үшін педагогикалық ұжымға мақсатты түрде ықпал ету. Осы орайда ұйым басшысының атқаратын рөлі ерекше.

«Қазақ қоғамында жаңа қағидаттар және жаңа бағдарлар салтанат құруға тиіс», - деп атап өтті өз Жолдауында мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев [1].

Президенттің пайымдауынша, ХХІ ғасырдың ұрпағы терең білімді болғаны жөн. Сонымен қатар педагогтер мен қоғам алдында жас буынды ерінбей еңбек етуге бейімдеу міндеті тұр. Бұл мақсаттарды орындау үшін баршамыздың бойымызда темірдей тәртіп пен жоғары жауапкершілік болуы керек.

Заманауи мектепке дейінгі ұйымдар үздіксіз өзгеріп жатқан сыртқы және ішкі талаптар жағдайында қызметін атқаруда. Өзінің формасы, мазмұны мен құрылымы бойынша балабақша білім берудің күрделі тәрбие ұйымы болып табылады, оған басшылық ету басқару, яғни менеджменттің, қағидалары мен ережелері негізінде жүзеге асырылуы тиіс.

Мектепке дейінгі ұйымды басқару негізіне тек қана ұтымды жеке шешімдер қабылдай білу ғана емес, сонымен қатар басқару ғылымы туралы негізгі терең білім, ғылыми еңбекті ұйымдастыру, ұжымды басқарудың әлеуметтік-психологиялық аспектілерін білу қажет [2].

Қазіргі педагогикалық менеджментте қоғамдағы, жүйедегі болып жатқан өзгерістерге байланысты басқарудың келесі ұстанымдары ұсынылады: ынтымақтастық, демократиялық, ізгілендіру, мақсатқа сай үйлесімділік, үнемі жаңғырып отыру, тиімді басқару (рационалистік), басқарудың ғылымилық ұстанымдары. Аталған басқару ұстанымдары өзара бір-бірімен тығыз байланыста, бір жүйеде қарастырылады, олардың негізінде адамға деген сенім мен құрмет жатыр. Басқару ұстанымдарын бірлікте қарастырғанда ғана нақты жетістіктерге қол жеткізуге және олардың жүзеге асырылуы осы байланысты сақтағанда ғана тиімді болады [3].

Өзімнің тәжірибемнен түйген педагогикалық менеджменттің қағидаларын былай топтасам болады:

1. Мақсаттылық пен жоспар құру

Ұжымның әр мүшесі алдында қандай мақсат тұрғанын, қандай нәтижеге ұмтылатынын нақты түсіну керек. Болашақта жүйелі жұмыс атқару үшін мақсатқа жетудің оңтайлы жолын таңдау, орындаушыларды, жауапты адамдарды анықтап алу керек.

Әлбетте, басшының міндеті – ұжымда қолайды ахуал жасау және кәсіби шеберлікті жетілдіретін орта құру, алдында тұрған мақсаттарын айқындап, нақты әрі түсінікті жоспар құра білу.

2. Мотивация

Ынталандыру немесе мотивация – басқарудың қуатты тетігі. Балабақша басшысы ұжым жұмысын барынша ынталандырып, сол үшін әртүрлі шараларды қарастыруы тиіс.

Жұмыскерлерді мадақтау жүйесіне төмендегілерді енгізуге болады:

- Басшы мен әріптестердің қолдауы;
- Ата-ана мен тәрбиеленушінің алғысы;
- Кәсіби жетістіктер үшін мадақтама: алғыс хат, құрмет грамоталары;
- Материалдық қолдау.

3. Шығармашылық көзқарас

Педагогикалық еңбек, және соның ішінде басқару қызметі дайын үлгі мен немқұрайлықты шыдамайды, оған бастамашылдық, шығармашылық қасиет керек. Өз қызметкерлеріне сенетін, үнемі өзін және басқаларды даму мен шығармашылық жолына итермелейтін басшы ұжымды алға жетелейді.

4. Әр адамның ерекшелігін ескеру

Басқару үрдісіндегі маңызды шарт – қызметкерлердің, ата-ана мен тәрбиеленушілердің ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескеріп отыру. Біреуі көркем әдебиетті, екіншісі спорт немесе музыканы ұнатады, сәйкесінше оқу бағдарламалары, тәрбие бағыттары, жұмыс жоспары сол ерекшеліктермен сай келуі жөн.

5. Өзара көмек пен қолдау

Ұжымдағы қолайлы психологиялық орта қажеттігін атап өтпеу мүмкін емес. Ал ол ортаны құруда барлық қатысушы – ұйым басшысы, қызметкерлері, бала мен ата-аналардың рөлі айтарлықтай. Ата-ана іс-шараларға белсене қатысып, бала тәрбиесіне көңіл аударып, кері байланысқа шыға алады. Тәрбиешілер тиімді білім беру мен тәрбие үрдісін ұйымдастырады. Ал мектепке дейінгі ұйымның басшысы жетілу мен дамуға қажет жағдай жасайды.

6. Үлкен жауапкершілік

Педагогикалық үрдістің әр қатысушысы мойнына үлкен жауапкершілікті алары сөзсіз. Егер әр адам өз қызметінің ауқымы үшін өзіне жеке жауапкершілікті айқандай білсе, жалпы жауаптылық бірнеше рет өседі.

7. Қателіктерді мойындай білу және уақытылы түзету

Кез-келген қызмет қателіктермен ұштасады. Қызметкердің ғана емес, басшының да қателесуге құқығы бар екенін мойындай отырып, оны әдеппен көрсеткен және әрі қарай қателесуге жол бермеу түзету нұсқаларын ұсыну қажет.

Ұйым жұмысындағы қателіктерді ашық және әділ көрсете білетін, және оларды жоюға атсалысатын қызметкер – басшының одақтасы және серігі.

8. Үздіксіз оқу

Қазіргі таңда өмір бойы оқу қағидасының туралығында күмән жоқ. Сондықтан педагогтер үнемі кәсіби шеберліктерін шыңдаумен шұғылданады. Тура солай басшы да көштен қалмай, жаңа технологиялар, қызықты әдіс-тәсілдер, жұмысты ұйымдастырудың жаңа формаларымен танысып отыруы керек. Және де өзімен қоса ұйымын, қызметкерлерін дамытып, алға тартуы тиіс.

Жалпы алғанда, балабақшада баланы тәрбиеші ғана емес, қоршаған орта, қарым-қатынас үрдісі де тәрбиелеуі тиіс [4]. Сондықтан басшының бірден-бір міндеті – өскелең ұрпақтың бойына патриотизм, функционалды сауаттылық, бәсекеге қабілеттілік қасиеттерін дарыту, дамуына барынша жағдай жасауға септігін тигізу. Бұл мақсаттың тиімді орындалуы – ұйымдастырылған басқару қызметінің үлесінде.

Әдебиет:

1. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың Қазақстан халқына Жолдауы, 2020 жылғы 1 қыркүйек.
2. Поздняк Л.В., Лященко Н.Н., «Управление дошкольным образованием», 2000 ж.
3. Ш.Х.Курманалина, С.М.Бахишева, Н.Н.Дәулеткалиева, Н.Ж.Архыматаева, «Педагогикалық менеджмент», 2018 ж.
4. Мектепке дейінгі ұйым басшысының анықтамалығы, №1 (73), 2018 жыл.

Кадиркулова К. Н.

Шет ауданы, Дария кенті, Дария ЖББМ мектепалды даярлық сынып

МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ЖЕКЕ ТҮЛҒАСЫН ДАМУЫ МЕН ТӘРБИЕЛЕУДЕГІ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР

Қай кезде болмасын адамзаттың ұлы мақсат-міндеттерінің бірі – ол өзінің дербес жолын жалғасытыратын саналы ұрпақ тәрбиелеу. Бала біздің қазіріміз бен болашағымыз. Еліміздің ертені өсіп келе жатқан жас ұрпақтардың қолында. Баланы жан-жақты дамыту, тәрбиелеу арқылы, біз болашағымыздың жарқын боларына еш күманданбаймын.

Баланың бас ұстазы – ол ата-анасы, бала тәрбиесі ата-ананың тәрбиесімен ұшталып отырады. Баланың тәрбиесі жайлы ойлағанда, бірден француз философы Жан-Жак Руссоның «Бала туылғанда ақ қағаздай болып таза туады, оның үстіне шимақты қалай салсаң, қағаз бетіне солай түседі, бала тәрбиесі де солай сияқты, өзін қалай тәрбиелесең, ол солай тәрбиеленеді» деген сөзі ойға түседі. Ол дегенің балаға қаншалықты ненің жаман, ненің жақсы, адамгершілік қасиеттер, рухани жағынан да жан-жақты тәрбиелеп жатып, өзін оған карама-қайшылық ететін дүние жасасаң, бала тек көргенін қабылдайды. Сондықтан баланы тәрбиелемес бұрын, өзінді түзету керек.

Әр адам ол жеке тұлға. Бірақ бала дүниеге келгенде жеке тұлға болып туылмайды. Оның тұлға болып қалыптасуына әр түрлі факторлар әсер етеді. Жеке тұлға өзіне тән ерекше мінез-құлқы, іс-әрекеті, ойымен дараланатын адамды айтады. Жеке тұлға жаңа ортаға келген кезде, бұрынғы игерген білім, дағдылары біртіндеп шегеріліп, оның орнына жаңа білім, дағдыларды келеді. Ол баланың мінез-құлқының өзгеруіне әкеледі. Баланың бойына тәрбиенің сан қилы дағдыларын дарытатын алғашқы баспалдағы – балабақша, балаға жол сілтеп, жетелеп, үйретуші — тәрбиеші.

Балабақша білімнің бастауы, биімделу бастауы, ал тәрбиеші балабақшаның жүрегі. Тәрбиешім әрбір бала өмірге енді аяқ басқан сәтте көңілін тауып, олардың тұлға болып қалыптасуына үлкен үлес қосатын маман. Шыдамдылықты, жылулықты, мейірімділікті, түсіністікті қажет ететін үлкен кәсіп. Бұл мамандық иелерінің мойнына, еш нәрседен хабары жоқ бүлдіршіндердің бойына білім нәрін сеуіп, тәрбие ұрығын егіп, таудай азамат етіп шығару міндеті жүктелген. Баланың дамып, жеке тұлға «Мені» қаланатын кезеңі – балабақшада. Ары қарай білім мен тәрбие ұйымдарында өз көзқарастарын қалыптастырып, «Мені» танылып, жеке тұлға өз орындарын табады.

«Бала естігенің айтады, көргенін істейді» деп бекер айтпайды. Бала тәрбиешінің айнасы. Сол себепті тәрбиеші үнемі жинақы, таза, ұқыпты жүріп, сөйлеген сөзі мәнді, ойлы әдемі, салмақты келіп, асықпай, байыппен, көркем сөйлеуі керек. Бала тәрбиешісін өзінің екінші анасындай жақсы көріп, айтқанын бұлжытпай ізгі ниетпен орындайды. Мектепке дейінгі ұйымдарда баланы жан-жақты дамыған, өз ойын анық жеткізе алатын, білімді, шығармашыл, белсенді болуына әсер етеді. Мектепке дейінгі ұйымдар бес сала бойынша жұмыс істейді. Ұйымдастырылған оқу қызметі ойын түрінде өтеді. Тәрбиеші балалар бойына білім нәрін сусындатап, ойлау дағдыларын, таным белсенділігін арттырып, көздеген мақсатқа жетелейді.

Жеке тұлға қасиеттерін көптеген ғылымдар зерттейді. Олар: философия, социология, психология, этика, эстетика, педагогика. Олардың әрқайсысы жеке тұлға мәселелерін өзінің зерттеу пәнімен байланысты қарастырады.

Педагогикалық технология – тәрбиеші оқыту мен тәрбиелеу кезінде қолданып, нәтижеге жетуге кепіл беретін ғылыми жоба болып табылады. Ол өз құрамына құрал-жабдықтарды, идеяларды, сонымен қоса білім беру, жоспарлау және бағалаудың барша қырлары жөніндегі проблемалардың шешу жолдарын қамтиды. Оқыту мен тәрбиелеуде педагогикалық технологиялардың түрлері өте көп болғанымен, олардың жүзеге асуының екі түрі бар. Олар: теориялық және тәжірбиелік педагогикалық технологиялар.

Мектепке дейінгі ұйымдарда жаңа педагогикалық технологияларды пайдаланудың мақсаты – оқыту мен тәрбиелеуде инновациялық технологияларды пайдалану арқылы, баланы жан-жақты, құзыретті, білімді жеке тұлға ретінде тәрбиелеу. Қазіргі таңда білім беру жүйесі өзгерді, жаңа ойлар, көзқарастар пайда болуда. Тәрбиешілердің алдында жаңа міндеттер пайда болды. Ол міндеттердің бірі – дамыту және тәрбиелеу кезінде жаңа инновациялық технологияларды пайдалану. Біз қазіргі заманға сай инновациялық технологияларды енгізу арқылы, балаларға жаңа дағдыларды меңгертіп, шығармашылығын, жаңаша көзқарасын дамыту. Оқыту адамның психологиялық дамудың, тұлғаның барлық жиынтық қасиеттерін қалыптастырудың жылжытушы күші ретінде танылған.

Бір технологиялардың өзін мұғалімдер шеберліктеріне байланысты әр түрлі пайдалану мүмкін. Қазіргі білім берудің даму бағыттары мен технологияларын қамтитын елуден астам педагогикалық технологиялар бар. Олардың бала танымын қалыптастырып, тұлға ретінде дамуы үшін маңызы зор. Олай болса келешек ұрпағымыздың жан-жақты, терең білімді, яғни интеллектуалды деңгейін жоғары болуына қойылатын талап зор. Заман талабына сай жаңашыл тұлға тәрбиелеуде нәтижелі жұмыс жасау алға қойған басты мақсатымыз.

Мектепке дейінгі ұйымдарда қолданылатын тиімді технологияларға тоқталып кетсем, ТРИЗ технологиясы, дамыта оқыту технологиясы, Монтессори технологиясы, ақпараттық-коммуникативтік технологиясы, Тэй-тэй технологиясы.

ТРИЗ – шығармашылық қабілеттерін дамыту, өнертапқыштық тапсырмаларды орындау технологиясы. Негізін салушы – Генрих Альтшуллер. Қазіргі таңда мектеп жасына дейінгі балалардың сөйлеуін, тапқырлығын, шығармашылық елестетуін дамыту үшін қолданылады.

Дамыта оқыту технологиясы – әрбір баланың индивидуалды танымдық іс-әрекетін дамытуына өзін тұлға ретінде тануына, оқыту үдерісінде өзін-өзі анықтауға бағытталған. Негізін қалаушы – В.В.Давыдов, Д.Б.Эльконин.

Монтессори технологиясы – балалардың қоршаған ортаға деген қызығушылығын тудыру және оны зерттеуге ұмтылдыру. Сауалдар қою және оларға жауап іздеп табу.

Ақпараттық-коммуникативтік технологиялар – оқыту кезінде арнайы техникалық ақпараттық құралдарды пайдалануды айтады. Олар: интерактивті тақта, электронды есептеуіш машиналар, аудио, бейне және т.б..

Тэй - тэй технологиясы – балалардың шығармашылық және интеллектуалдық қабілеттерін дамыту. Негізін қалаушы – Джорж Сорос.

Даму психологиясы немесе жас ерекшеліктерінің психологиясы — жеке адамның психикалық дамуын, өмір тіршілігінде қалыптасу заңдылықтарын танып білуге көмектесетін психология ғылымының дербес саласы. Балалар даму қарқынындағы айырмашылықтармен қатар, жасы өскен сайын жеке дара психологиялық сапалардағы: қызығуларындағы, мінез-құлық белгілеріндегі, қабілеттеріндегі- айырмашылықтар пайда болып ұлғая түседі. Мектеп жасына дейінгі балалардың психологиялық процесстеріне тоқтала кетсем: баланың кез келген іс-әрекеті зейін арқылы іске асады.

Барлық іс-әрекеттің негізгі шарты зейін болып табылады. Мектеп жасына дейінгі кезең бала есінің ырықсыздығымен ерекшеленеді. Балалар өз өмірінде ерекше әсер етіп көңіл аударғанын өзін қызықтырған құбылысты ғана есінде жақсы сақтайды және осы кезеңде есте сақтау үшін алдына арнайы мақсат қойылады. Баланың қиялы сәбилік шақта ойын үстінде қалыптасады. Білім алу балалар ойлауын дамытудың міндетті шарты болып табылады.

Білімді игерудің өзі ойлаудың нәтижесі болып табылатын ойлау міндеттерін шешетін іс екендігінде.

Ғалымдар жүргізген көптеген психологиялық-педагогикалық зерттеулер мектепке дейінгі жасты зияткерлік, әлеуметтік, тұлғалық, эмоционалдық дамуын стратегиясымен үздіксіз байланысты екендігін ескерді және Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі білім беру жүйесін жаңғырту, дамыту ісіне ерекше көңіл бөлді.

Адамның ең басты сапасы – оның ақылы, санасы, осы сапалар арқылы адам басқа тіршілік иелерінен түбегейлі түрде ажыратылады. Адам санасы өзгермей қалмайды, ол білім деңгейі және тәрбие арқылы өзгеріске ұшырап отырады. Басқа сөзбен айтқанда қоғам арасында кең тараған идея қандай болса, адамдар да соған бейімделе жетіледі. Қазір егемен еліміздің қоғамындағы басты идея – достық, өзара татулық. Сондықтан да ол идеяны жақтаймыз, мойындаймыз, бірлік, тұрақтылық үшін күресіп келеміз және соған жетуге ұмтыла береміз. Тұлғалық қасиеттердің дамуының ең жоғарғы сатысы – жеке тұлғаның әлеуметтік тәжірибесі, дағдысы, білімі, іскерлігі, және әдет-ғұрпы.

Қорыта келгенде, мектеп жасына дейінгі балалардың жан-жақты, білімді, шығармашыл, өз ойын еркін, әрі нақты жеткізе алатын жеке тұлға болу үшін тәрбиеші әр түрлі психологиялық-педагогикалық технологияларды кенінен пайдалана білу керек. Тәрбиешілер әр баланы өз баласындай көріп, барлық мейірімін, білімін берсе, оларға Отанға, отбасыға, достарына, өмірге деген махаббатты, адамгершілік қасиеттерді, саналы-сапалы білімді берсек, бүлдіршіндеріміз болашақта жеке тұлға ретінде орынында нық тұрады деп білеміз. Сөзімді ұлы ақын, жазушы атамыз Абай Құнанбайұлының сөзімен аяқтағым келіп тұр. «Бала тәрбиесі – басты байлығың, кешіксең – көретінің қайғы-мұң». Балалар ұлт болашағы екенін ұмытпауымыз керек.

Әдебиет:

1. Жумабекова Ф.Н – «Мектепке дейінгі педогогика» Астана 2007 ж
2. Микляева Н.В., Микляева Ю.В.- «Работа педагога-психологов ДООУ»
3. Балалардың танымдық қызығушылығын дамыту- «Мектепке дейінгі педогогика»- 2005 ж
4. Мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының жұмыстарына заманауи білім беру бағдарламалары мен технологияларын енгізу – Астана 2013 ж
5. Балаларды мектепке дейінгі тәрбиемен және оқытумен қамтамасыз ету жөніндегі 2010 – 2020 жылдарға арналған «Балапан бағдарламасы» 2014 ж
6. Интернет ресурстары

Каипбердиева Г.Т.

Теміртау қаласы, «Ақбота» б/б КМҚК

ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ БОЙЫНША МЕКТЕПKE ДЕЙІНГІ ТӘРБИЕ МЕН ОҚЫТУДА ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ҚОЛДАНУДЫҢ ТИІМДІЛІГІ

Мектепке дейінгі мекемеде, тәрбиешінің басты міндеті – білімді, жан-жақты рухани дамыған, болашағына мол үміт артатын, толыққанды, тәрбиелі ұрпақ тәрбиелеп шығару. Жаңа оқыту жүйесі бойынша біздің балабақша үлгілік оқу бағдарламасына, стандартқа сүйене отырып, креативтілікті, коммуникативті, сыни ойлай алатын, командада қарым-қатынас жасай алатын әлеуметтік дамыған тұлғаны қалыптастыру жұмыстарын іске асыру бағыты бойынша жұмыс істеуде.

Бөбекжайда тәрбиеленушілерді дамыту мақсатында көптеген іс-шаралар, байқаулар, апталықтар өткізілуде. Барлық топтардағы тәрбиеленушілер өз қабілеттерін көрсетуде. Педагогтар тәрбиеленушілерді рухани дамыту жолында аянбай еңбек етуде десек те артық болмас.

Білім беру жүйесінің алғашқы қадамы мектепке дейінгі ұйым болғандықтан, тәрбиешілер мен жетекшілерге мол жауапкершілік жүктеледі. Елбасымыз айтқандай, «Болашақта еңбек етіп, өмір сүретіндер – бүгінгі жас ұрпақ. Ұстаздар оларды қалай тәрбиелесе, Қазақстан сол деңгейде болады. Сондықтан ұстазға жүктелетін міндет ауыр» деген еді. Сондықтан да мен мәдениетті, ұқыпты, білімді ұрпақ тәрбиелеу үшін тәрбиешінің өзі тәрбиелі, білімді болу қажет деп білемін.

Біздің бөбекжайымыз дарынды және білімді ұрпақ тәрбиелеуде, оларды тұлға етіп қалыптастыруда білім берудің әдіс-тәсілдерін түрлендіріп, жетілдіріп отырады. Оқу-тәрбие үрдістерінде Триз технологиясын, В.В. Воскобовичтің дамыту ойындарын, «Кюиюзинер таяқшаларын», интеллектум ойындарын кеңінен қолданады.

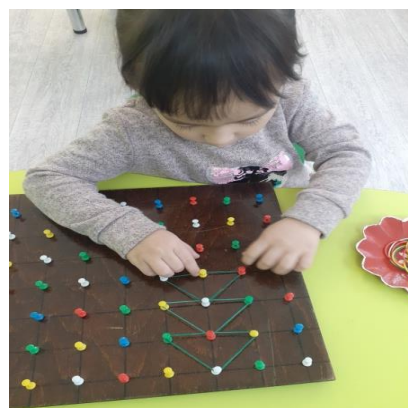
В.В. Воскобовичтің технологиясы мектеп жасына дейінгі балалардың зияткерлік және ойын іс-әрекетінің нәтижеге бағыттау идеясына негізделген. Кішкентай баланы тәрбиелеудің маңызды міндеттерінің бірі – оның ақыл-ойын дамыту, жаңа нәрсені оңай игеруге мүмкіндік беретін ақыл-ой қабілеттерін қалыптастыру. В.В. Воскобовичтің дамыту ойындары үнемі күрделенетін дамытушы сұрақтар мен танымдық тапсырмалардан құралады. Бұл ұзақ уақыт бойы білім беру іс-әрекетінің әртүрлі мәселелерін шешу үшін бір ойынды пайдалануға мүмкіндік береді. Технологияның мақсаты – балалардың зияткерлік қабілеттерін дамыту.

Мен өз іс-тәжірибемде В.В. Воскобовичтің дамыту ойыны - «Геоконт» технологиясын кеңінен қолданамын. Сурет 1. Бұл дамыту ойынының мақсаты: баланың сенсорлық қабілеттерін дамыту (түсі, пішіні, өлшемі); ақыл-ойды жетілдіру (назар, есте сақтау, ойлау, қиял, сөйлеу); қолдың және саусақтардың ұсақ моторикасын жаттықтыру; үлгі бойынша, фигуралардың контурын құрастыру білігін жетілдіру: «солға», «оңға», «төмен», «жоғары» кеңістіктік сипаттамаларын түсіну; координаталық жазықтықта бағдарлай білуге үйрету.

«Геоконт» - түрлі-түсті пластмасса шегелері бар тақтайша. Халықта оны «шегелері бар тақтайша» деп атайды. Сурет 2. Қағылған түрлі-түсті шегелерге түрлі-түсті «өрмектер» резенкелер тартылады. Бұл резенкелер – құрастырудың қызметін атқарады. Яғни, осы түрлі-түсті резенкелер арқылы бала тақтайша үстінде геометриялық пішіндердің сұлбасын құрастыра алады. Бұл технологияның көмегімен көптеген білім беру мәселелерін шешуге болады. Бала ойын барысында сандар мен әріптерді меңгереді, түсін, пішінін таниды және есте сақтайды, қолдың ұсақ моторикасын жаттықтырады. Сөйлеуді, ойлауды, зейінді, есте сақтауды, қиялды жетілдіреді.

Сурет 1

Сурет 2

Сондай-ақ мен өз іс-тәжірибемде В.В. Воскобовичтің «Күлгін орман» ойын дамыту ортасының элементтерін пайдаланамын.

«Күлгін орман» - бұл модульдік элементтері бар қабырғаға қатаң бекітуге арналған кілем негізі (аспан, жер, көгалдар және алынбалы элементтер (күн, бұлттар, көл, ағаштар, жануарлар, құстар, жәндіктер, қосмекенділер, сүтқоректілер). Ең маңыздысы бөлшектер үшін негізгі фон – күлгін түсті болып келеді.

«Күлгін орман» өзінің кейіпкерлері әрекет ететін және белгілі бір ойындар ойнайтын жерлерге бөлінеді. Тасымалданатын элементтері бекітіледі. Барлық нұсқаулықтар кілем негізінде жасалады. Осылайша, ойын ортасы мобильді және көп функциялы болады.

Сонымен қатар АКТ-ақпараттық коммуникациялық технологияларын күнделікті ұйымдастырылған оқу қызметімізде қажетінше қолданып отырамын. Сурет 3. Әсіресе, ашық түрде ұйымдастырылған оқу қызметтерінде, тақырыптық сабақтарды өткенде, мерекелік іс-шараларды ұйымдастырғанда ақпараттық технологияларды қолдану өте тиімді. Сурет 4.5.

Сурет 3

Сурет 4

Сурет 5

Педагогтердің мектепке дейінгі білім беруде жаңа технологияларды игеруі – бала тұлғаның табысты дамуының кепілі.

Әрине, балаларымыздың үнемі биік белестерді бағындырып, бөбекжайымыздың, тәрбиешілердің атын көрсетіп, жақсы жетістіктерге жетуінің өзі біз үшін бір ғанибет. «Бала тәрбиесі бір өнер, өнер болғанда ауыр өнер, жеке бір ғылым иесі болуды тілейтін өнер». Қорыта келгенде, балаларды оқыту мен тәрбиелеуде жаңа технологияларды пайдалану, үлгілік оқу бағдарламасына, стандартқа сай 4к моделі бойынша жұмыс жүргізе отырып, жан-жақты дамыған білімді ұрпақ тәрбиелеп шығару.

Әдебиет:

1. Электронды ресурс.<https://bilimger.kz/53210>
2. Электронды ресурс.<https://infourok.ru/prezentaciya-kemet/>
3. «Отбасы және балабақша» журналы №4, 2015 жыл
Республикалық ғылыми-әдістемелік педагогикалық журнал № 12, 2014
4. Қазақстан Республикасы Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы. Нұр-Сұлтан – 2020.

Калдыбекова С. А.
Жаңаарқа ауданы, «Қарлығаш» б/б КМҚК

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДАҒЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҮДЕРІСТЕГІ ДЕНСАУЛЫҚТЫ САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ

Балалар мен жас өспірімдердің денсаулығын қорғау біздің мемлекетіміздің басым бағыттарының бірі болып табылады, ол «Қазақстан - 2030» әлеуметтік даму стратегиясында, және «Қазақстан Республикасының «Білім туралы» заңына сәйкес білім беру ұйымдары жас ұрпақтың денсаулығын сақтау мен нығайтуға кепілдік беретін жағдайлар жасауы керек. Қазақстан Республикасының білім беруді дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасында білім беру жүйесіне жаңа педагогикалық, ақпараттық және денсаулық сақтау технологияларын енгізу қажеттілігі айтылған.

Осыған байланысты біздің зерттеуіміздің мақсаты мектепке дейінгі мекемелерде денсаулық сақтау технологияларын құру болды. Мектепке дейінгі білім беруде баға жетпес гигиеналық білім берудің бай тәжірибесіне қарамастан, қазіргі балалардың денсаулығы мен әлеуметтік жағдайының нашарлауы салауатты өмір салтын қалыптастыруға жаңа көзқарасты

білдіреді. Ұлттық денсаулық сақтау ұйымының негізгі міндеттерінің бірі - балаларды салауатты өмір салтына үйрету. Мектепке дейінгі ұйымның білім беру процесін денсаулық сақтау тұрғысынан ұйымдастыру мектеп жасына дейінгі балалардың денсаулығын сақтау мен нығайтудың үнемі қажеттілігін тудырады.

Бүгінгі мектепке дейінгі ұйымның мақсаты - мектеп жасына дейінгі балалардың жан-жақты дамуы. Мектепке дейінгі жастағы баланың мектепке дейінгі ұйымда үйренетін алғашқы қарапайым тұжырымдамасы оның болашақ өміріне қажетті білім болуы керек. Бұл мақсатқа мектепке дейінгі жастағы балалар мен мұғалімдердің денсаулығын қамтамасыз ететін, оқу үдерісін ұйымдастырудың әдістерін үйлестіретін педагогикалық сауықтыру технологиясының көмегімен қол жеткізуге болады. Мұғалім педагогиканың соңғы жаңалықтарын біле отырып, баламен, ата-аналармен, медициналық қызметкерлермен және олардың әріптестерімен бірге өзінің педагогикалық процестің барлық қатысушыларының денсаулығын сақтау және нығайту бойынша жұмысын жоспарлайды.

Медициналық техниканы пайдалану бойынша қызметтерді кешенді түрде жүзеге асыру оны дұрыс ұйымдастыра білуге байланысты. Ол мұғалімнің келесі педагогикалық әрекеттерінен тұрады: диагностика мақсаттылықтан, жоспарлаудан, жобалаудан, басқарудан, бақылаудан, талдаудан тұрады.

Медициналық технологияларды құрайтын әртүрлі медициналық араласудың тиімділігі әдістердің сапасымен емес, олардың жалпы денсаулық сақтау жүйесіне интеграциялану дәрежесімен анықталады.

Тәрбиешілердің балалармен жұмысындағы сауықтыру технологиялары.

Баланың денсаулығын қорғау және нығайту, физикалық белсенділікке қызығушылықты арттыру, моториканы жақсарту үшін мектепке дейінгі мекемедегі денсаулық сақтау технологияларының түрлері:

Балабақшада тәрбие жұмысын қазіргі заман талабына сай жүргізу, баланың денсаулығын сақтау мен нығайтудың тиімді шешімі медициналық-педагогикалық кадрлардың бірлескен тиімді жұмысына байланысты. Бұл мәселені шеше отырып, біз баланың денсаулығын жақсарту және аурудың алдын алу үшін баланың физикалық белсенділігін арттырып қана қоймай, сонымен қатар жүйелі түрде жаттығу сабақтарын өткізу қажет екенін анықтадық. Ол үшін мұғалім дәстүрлі жұмыс үшін дәстүрлі емес жұмыс түрлерінің жүйесін құруы керек.

Таңертеңгі жаттығулардың әртүрлі түрлерін қолданыңыз:

- Тыныс алу жаттығулары.
- Іштің кебуіне жол бермейтін жаттығулар.
- Түзету жаттығулары
- созу жаттығулары
- йога жаттығулары
- Көзге арналған жаттығулар

Тұзды және дымқыл жолмен сүлгімен жүру баланың денсаулығына өте пайдалы, баланың дені сау, салмақты, физикалық дамыған, тәбеті жақсы, жақсы болып өсуі үшін кестені қатаң сақтау қажет. ұйқы. Бұл баланың кез-келген ауруға жастайынан төзімділігіне айтарлықтай әсер етеді.

Денедегі барлық өмірлік функциялар белгілі бір тәртіппен жүретіндіктен. Жүрек жиырылу мен релаксация, тыныс алу, тыныс алу және дем шығару кезектесіп, ырғақты жұмыс істейді, асқазан белгілі бір уақытта қорытылады.

Сондықтан мектепке дейінгі мекемелерде күн тәртібін сақтауға жіті назар аударылады.

Денсаулық сақтаудың білім беру технологияларын пайдалану Денсаулықты сақтау және нығайту.

Созылу. Желдетілетін топта немесе ортаңғы топтан бастап музыкалық залда тамақтанғаннан кейін 30 минуттан кейін аптасына екі рет 25-30 минут ішінде. Динамикалық

үзіліс. Балалардың шаршауына байланысты 2-5 минуттық сабақ кезінде тыныс алу және басқа жаттығуларды қосуға болады.

Қимылды және спорттық ойындар. Серуен кезінде топтық сабақтар арасында сіз спорттық ойындардың элементтерін енгізе аласыз. Саусақ жаттығулары.

Сабақ кезінде ыңғайлы уақытта топта немесе жеке жүру. Тыныс алу жаттығулары. Сіз фитнес жаттығулары мен жаттығулар кезінде әртүрлі формада бола аласыз. Сергіту жаттығуы. Сергіту жаттығулары ояғанда, төсекте жатқанда, еденде әр түрлі жолмен жүргенде және т.б.

Тілдік қатынас ойындары. Ересектер тобынан оны аптасына 1-2 рет 30 минуттан өткізеді. Сабақ белгілі схема бойынша құрылды және бірнеше бөлімдерден тұрады. Оларға әңгімелер, сызбалар, әртүрлі ойындар, жаттығулар және т.б.

Нүктелі массаж. Ол ересектер тобынан ыңғайлы уақытта және көктемгі-күзгі эпидемиялардың алдын алу үшін (әсіресе тұмаумен жиі ауыратын балаларда арнайы әдістерді қолдана отырып) жүргізіледі.

Арт-терапия. Ортаңғы топта әрқайсысы 30-35 минуттан тұратын 10-12 сабақ бар. Сабақтар 10-12 адамнан тұратын топтарда өтеді. Бұл диагностикалық құрал болуы керек.

Ертегі терапиясы. Айына 1-2 рет. Дамытушылық және психологиялық жұмыс үшін қолданылады. Ертегіні жеке немесе топта әңгімелейді. Мінез-құлықты түзету. 10-12 сабақ 25-30 ересектер тобынан сабақ ретінде. 6-8 баладан тұратын арнайы топтағы сабақтар арнайы әдіс бойынша. Ойын әр түрлі жағдайдағы балалармен өткізіледі.

Мектепке дейінгі жастағы балаларға білім берудің бағыттары.

- Баланың физиологиялық дамуына және балалардағы аурушандықтың төмендеуіне жағдай жасау.
- балабақша тәрбиешілерінің біліктілігі мен іскерлік дағдыларын арттыру.
- медициналық қызмет көрсетуге байланысты білім беру және медициналық мәселелерді кешенді шешу.
- Дені сау баланы балабақшада және отбасында бірлесіп оқыту

Балабақшада қимыл-қозғалыс талаптарына жауап бере отырып, балалардың дене тәрбиесін жан-жақты дамыту үшін арнайы жағдайлар жасау.

Топтарда жаттығу бұрыштары болуы керек, спортзалда арнайы жаттығу жабдықтары болуы керек және балабақшаның ойын алаңы болуы керек. Мұның бәрі баланың дене тәрбиесіне деген қызығушылығын арттырады, сабақтың тиімділігін арттырады, балаларға барлық негізгі қимыл түрлерін орындауға мүмкіндік береді.

Әдебиет:

1. Бұзаубақова К.Ж. Жаңа педагогикалық технология. Тараз, ТарМУ, 2003
2. Құлшынбай П. Бала денсаулығы – қоғам байлығы //Б мен балаб. – 2012 - №6- 6б.
3. Абзал К.Ж. Денсаулықты нығайтуға ықпал ететін мектеп //Спр.рук.ОУ – 2012 - №11 35, 81б.

Капашова А.Ж.

Шахтинск қаласы, «Еркетай» б/б КМҚК

4К МОДЕЛІНЕ СҮЙЕНЕ ОТЫРЫП, МЕКТЕПKE ДЕЙІNGІ БІЛІМ БЕРУ САПАСЫН АРТТЫРУ ЖОЛДАРЫ

Табысты және бақытты баланы тәрбиелеу-бүгінгі таңда Қоғам алдында тұрған өзекті мәселелердің бірі. Осы мәселені шешу мақсатында Мемлекет Басшысы 2018 жылғы 5 қазанда "қазақстандықтардың әл-ауқатының өсуі: табыс пен тұрмыс сапасын арттыру" атты

Қазақстан халқына Жолдауында мектепке дейінгі білім беру сапасын түбегейлі жақсарту қажеттігін жариялап, мектепке дейінгі білім беру сапасын арттыру жолдарын белгіледі.

Осыған байланысты бүгінгі таңда тәрбиешінің алдына креативтілікті, сыни ойлауды, коммуникативтілікті дамыту және білім беру үрдісіндегі 4К моделіне сүйене отырып, баланы командада жұмыс істей білуге үйрету мақсаты қойылады. Ойлау негіздері, ақыл-ой және шығармашылық қабілеттер, баланың жана дағдылары алыс балалық шақта қалыптасатындықтан, осы мақсатқа жету үшін, баланың үздіксіз білім беру жүйесінің жоғары деңгейін қамтамасыз ету үшін жас ұрпақты ерте жастан қалыптастыру өте маңызды.

4К модель білім беру–бұл не? Бізге бұл керек пе? Бұл жүйемен қайдан білім алуға болады? Бұл не деген сұрақтарға жауап іздеу.

Сыни ойлай алуы;

Шығармашылықпен ойлауы;

Адамдарды басқара алуы;

Командамен жұмыс істей алуы;

Басқа адамдардың эмоциясы мен өзінің эмоциясын анықтап, оларды басқара алуы;

Өз ой пікірін айтуы және пайымдап, шешімдер шығара алуы;

Тұтынушыға бейімделуі;

Келісім жүргізе алуы;

Бір тапсырмадан екіншісіне тез ауыса алуы. Сыни ойлау- ақпараттар ағынын бағдарлай алу мүмкіндігі, себеп- салдарлық көре алуы, қажетсіз ақпараттарды електен өткізіп қорытындылауы.

Ғылыми қоғамдастық қабылдаған **4К** моделі тұжырымдамасы, жан- жақты зерттеліп, апробациядан өтті, нәтижесінде көптеген білім беру стандарттарында кеңінен қолданыс таба бастады. Курстың мақсаты: балабақшадағы білім беру үрдісінде креативтілікті, сыни ойлауды, коммуникативтілікті және командада жұмыс істеу дағдыларын дамыту арқылы 4К моделі бойынша жұмыс істеуге үйрету, кәсіби қабілеттерін жетілдіру.

Аталған тақырып бойынша біліктілікті арттыру курсы шеңберінде командалық және жеке жаттығулар, топтық жұмыс және психологиялық сергіту сәттері, стандарттан тыс шешім қабылдау, жағдайды жан- жақты қарай отырып, стереотиппен ойламай, үйреншікті шеңберден шыға отырып шешім қабылдау жолдарын игердім.

Ендігі мақсатым, балалармен жұмыс жасау барысында алған білімімді тәжірибе жүзінде жүзеге асырып, өздігінен дұрыс шешім қабылдай білетін, ақпараттармен жұмыс істей білетін шығармашыл, құбылыстарды жан- жақты талдап саралай білетін сыншыл тұлға қалыптастыру. Үш апталық тәжірибемде жаңаша әдіс тәсілдерді үйрене отырып, ұйымдастырылған оқу қызметінде жүзеге асатын іс- әрекеттер 4К моделі бойынша құрастырылған жоспарды басшылыққа ала отырып, перспективалық жоспар мен апталық циклограммада бірінші кезеңінен алған білімімді тәжірибемде байланыстыра білдім. Соның ішінде ең тиімді әдіс тәсіл бұл- ойын.

Ойын арқылы ұйымдастырылған оқу қызметінің мақсатына жеттім. Оқыту мен тәрбиелеудегі ойынның өзі үш топқа бөлінеді. Құрылымдалған ойын, тәрбиеші жетекшілігімен жүргізілетін ойын, еркін ойын. Тәжірибе барысында тәрбиеші жетекшілігімен жүргізілетін ойынды көбірек қолдандым. «Ресурстарды тарату» әдісімен балаларды топқа бөліп алдым. Ол үшін оларға қызыл, сары пішінді қағаздар стол үстіне қойылды. Балалар берілген пішіндердің түстеріне қарай топқа бөлінді. Топтағы жұмыс тиімді болу үшін тапсырманың ережесін құрып алдық. Ұйымдастырылған оқу қызметінде өз мақсатына сай балаларды ауызша сөйлетуге, коммуникативтілікті тілдік қарым- қатынасқа түсіруге бағытталады. Мен үшін ең маңыздысы ұйымдастырылған оқу қызметіне өзгеріс енгізу.

Қарапайым математика бөлімінде «ұқсас затты тап» тәрбиешінің жетекшілігімен жүргізілетін ойынын жүргізу арқылы, балалардың қызығушылығы, дербестілігі қалыптастырылды. Балалар әр түрлі пішіндердің ұқсас жамауларын табу арқылы сыни ойлауы, коммуникативтілікті дамуы байқалды. Геометриялық пішіндердің құрылымдық

сипаттамаларын білу дағдылары қалыптастырылды. Әр ұйымдастырылған оқу қызметінен кейін не сәтті болды? Не сәтсіз болды? Бұл 4К моделді не үшін пайдаландым? Ең бастысы ойын балаға не берді? Нені өзгерте аламын? деген сияқты мені қаумалаған сан сұрақтарға жауап іздеу үшін балалармен болған әрбір сәтті бақылап, зерттеуді бастадым. Нәтижесінде үздіксіз іс- әрекеттер сәл де болса алға жылжуыма жол ашты.

Әр ұйымдастырылған оқу қызметінде балаға қойылатын сұрақты тәрбиешінің ізденуі талап ететіндей жағдайда дұрыс таңдай білуі өте маңызды рөл атқарады. Осы сұрақтар арқылы командада жасалған жұмыстар кезінде балалар коммуникативтілікті дамытылады, ізденеді, ойларын жинақтайды, қорытындылайды. Құрылған жоспарда «Коммуникация» саласы бойынша «Дыбыстар» тақырыбында ұйымдастырылған оқу қызметінде ең алдымен ширатуға «көңілді рамка» ойынын алдым. Бұл кезеңде ынтымақтастық атмосфера, жағымды көңіл күй орнатуда оң ықпалын тигізді.

Бұл ұйымдастырылған оқу қызметінде «Шапалақты тыңда» тәрбиешінің жетекшілігімен жүргізілетін ойынын өткіздім. Мақсаты: балалар дыбыстарды тыңдай отырып, қанша дыбыс естігенін айтады. А есімді бала шапалақты ойында дыбыстарды жедел түрде таба отырып, креативтілік танытты. Басқа балаларда тезірек дыбыстарды табуға тырысты. Мұнда баланың есту дағдылары өте жоғары деңгейде екені анықталды. Ойын ойнау арқылы дыбыстарды айта отырып, балалар коммуникативтілік тілдік қатынасқа түсе отырып, эмоционалды дамытылды.

Тәрбиеленушілерімнің ой саналары мен ойлағанан да ұшқыр екеніне көзім жетті. Балалардың командада жұмыста белсенділік танытып, өз ойларын айтқаны мені қатты қуантты. Сергіту сәтіне «Көңілді күн» әнімен ұйымдастыруда, балабақша балаларына сергіту сәті жақсы көңіл- күй сыйлайды, себебі эмоционалды, әлеуметтік дамытылады.

Сонымен қатар бақылау кезінде жазбаша деректерді тіркеуді қолдануды үйрендім. Міне білім алу мен білім берудегі жаңа тәсілдерді пайдаланудың арқасында балалар бойындағы өзгерістерді байқадым. Топтық жұмыстың жақсы жағы әр топ мүшесі бір- біріне қолпаштау, қолдау көрсетіп, шабыттандырып отырдым. Бұл оқу қызметінде балалардың орындаған тапсырмаларын саралай отырып, тақырыпты меңгергенін көруге болады. Осыдан кейінгі ой біз балаларды үнемі шектеумен болады екенбіз. Балалар бір- біріне көмектесе отырып, жоғары табысқа жетуге болады екен. Неге? Олай деп айтуымның себебі әр қойылған сұрақтарға балалар топпен ақылдаса отырып, ұтымды жауап беріп отырды. Балалар сұрақтарға қызығушылықпен және белсенділікпен жауап берді. Жаңа тәсілмен ұйымдасқан оқу қызметіндегі ойын түрлері балаларға да, өзіме де қатты ұнады. Әрине, бұл жоспарды жүзеге асыру барысында кедергілер де болды. Мысалы: уақыттың аздығы, балалардың сөздік қорының аздығы, топтық ойын тапсырмалар кезінде кейбір балалардың белсенділігінің төмен болуы кедергі болды.

Қорытындылай келе осындай ойын түрлерімен, топтық жұмыстар соңында байқағаным, біртіндеп мақсатқа жетуге болатынын түсіндім. Ұйымдасқан оқу қызметтерінде бағдарламаның 4К моделі кіріктіру, негіздеу тапсырмаларды, ойындарды оған сай жоспарлауды үйрендім. Кері байланыстың келесі сабақты жоспарлауға көмегін тигізетінін білдім. Балалардың сын тұрғысынан ойлау қабілетін дамытуға жұмыстанып, бақылау кезінде топтар арасындағы ынтымақтастықты байқадым. Ойынның қандай түрі болмасын, тіл, мәдениет және технологиялармен қатар адамзаттың ең жоғары жетістіктерінің бірі болып табылады.

Ойын физикалық тұрғыдан өмірлік маңызы бар негізгі қажеттіліктерді қанағаттандыру үшін аса қажетті болып табылмайды. Алайда ойын баланың эмоционалдық әл- ахуалын демеп отырады. Болашақта жоспарлауда оқыту мен үйрету қызметтерінде құрылымдалған ойындарды, еркін ойындарды көбірек назарға алып жүзеге асырамын деген ойдамын.

Әдебиет:

1. Қазақстан Республикасы Президентінің 2010 жылғы 7 желтоқсандағы №1118 Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасы 2011-2020т жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы;
2. Қазақстан Республикасы жалпы орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты. Алматы, 2002жыл.
3. Қ.Р Қаппасова. Оқу құралы. Нұғмет Нұрмақов- Аса ірі мемлекет және қоғам қайраткері. Қарағанды 2005ж.

Каравацкая И.Б.

КГКП я/с «Күншуақ», город Сатпаев

ТЕХНОЛОГИЯ ВОСПИТАНИЯ ВАЛЕОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ В ДО

Здоровьесберегающие технологии детского сада-это медицинские, психолого-педагогические мероприятия, направленные не только на защиту детей, но и на формирование ценностного и сознательного подхода к их здоровью.

Детский сад-это учреждение, среда которого способствует не только сохранению и укреплению здоровья детей, но и оптимальной успеваемости всех субъектов образовательного процесса, а также оказывает положительное влияние на самореализацию, самореализацию и самореализацию индивидуального личностного потенциала детей.

Здоровьесберегающие образовательные технологии (ЗОТ)-система программ, приемов и методов Организации образовательного процесса, не наносящая вреда здоровью участников

Работники детского сада обращают особое внимание на рост заболеваемости из года в год. Это происходит, несмотря на все достижения современной медицины. В то же время многие дошкольники страдают хроническими заболеваниями, нарушениями опорно-двигательного аппарата, проблемами с осанкой.

Образовательные учреждения детского сада обладают большим потенциалом в развитии здоровьесберегающей культуры детей и навыков здорового образа жизни. Это обусловлено системным характером детского воспитания, возможностью поэтапного выполнения конкретных задач с учетом возрастных и психологических возможностей детей.

В образовательном процессе здоровьесберегающие технологии ориентированы на:

- 1) Укрепление и поддержание здоровья;
- 2) обучение здоровому образу жизни;
- 3) Улучшение состояния детей.

Направление-технологии сохранения и укрепления здоровья детей.

1. Пальчиковая гимнастика.

При помощи мелкой моторики происходит развитие речи у детей .При лепке из пластилина, вырезании из бумаги, нанизывании бусинок на леску происходит воздействие на кисти рук ребенка.

Всё это стимулирует развитие речи у ребенка, а так же положительно влияет на развитие внимания, памяти и мышления.

2. Дыхательные упражнения.

Дыхательная гимнастика очень благотворно влияет на физическое и умственное развитие детей. Важно, чтобы дети дышали не поверхностно, а полностью. Одним из полезных дыхательных упражнений является упражнение «Паровоз». Во время ходьбы движения следует выполнять руками, изображая путь поезда, одновременно произнося слова. Также хорошо наклониться вбок, чтобы вдохнуть. В нашем детском саду также

популярно упражнение «Часы»: дети встают прямо и начинают махать руками взад-вперед, говоря "тик-так".

3. Динамические перерывы во время занятий (минуты физических упражнений).

Перерывы между занятиями необходимы для детей. В эти моменты дети отдыхают, развлекаются, снимаются мышечные спазмы ребят, а также это благоприятно влияет на психическое состояние детей в целом. Во время физических упражнений создаётся благоприятная атмосфера, снимается нервное напряжение от перегрузок. Динамические перерывы также способны корректировать эмоциональные проблемы в поведении ребенка, предотвращать психологические расстройства, способствовать улучшению общего самочувствия.

4. Подвижные игры.

В детском саду подвижные игры имеют большое значение. Дети удовлетворяют потребность в движении, общении друг с другом, одновременно получая необходимую для развития информацию. Именно потому, что этот вид деятельности является важной частью образовательного процесса, всем родителям необходимо знать, какие подвижные игры интересны дошкольникам. Ведь это поможет использовать их в домашних условиях.

Если болезнь-это медицинская категория, то Здоровье-это педагогическая категория.

Это учитель, который может сделать для здоровья современного ученика больше, чем врач.

В арсенале всех педагогов должны быть такие средства, приемы, которые позволяют параллельно с основной задачей-качественной подготовкой решать задачи сохранения, укрепления здоровья учащихся, сохранения нервной системы ребенка, снятия стресса, напряжения, которое отрицательно сказывается на здоровье учащихся.

Как сделать так, чтобы дети с радостью шли в детский сад и хотели заниматься и учиться новому, чтобы им было комфортно и интересно?

Задав себе эти вопросы, я определила основные направления в своей работе: все мы сталкиваемся с противоречиями, вызванными трудностями роста и развития детского сада и детей. Я перечислю некоторые из них:

- умственное развитие
- состояние здоровья;
- творческое развитие
- особенности развития нервной системы;
- нравственное развитие
- уровень квалификации для обучения в детском саду;
- умение самостоятельно приобретать необходимые знания
- отсутствие мотивации к образованию;
- может критически мыслить самостоятельно.
- бережный подход родителей к дошкольному образованию;
- грамотно работать с информацией - родителям некогда обучать своего ребенка;
- умение быть общительным, взаимоотношения с различными социальными группами;
- самостоятельная опытно-конструкторская работа.

Здоровьесберегающие технологии могут помочь решить эти проблемы.

Здоровьесберегающие технологии-это приемы и методы организации образовательного процесса без ущерба для здоровья дошкольника и педагога.

Цель здоровьесберегающих технологий обучения-предоставить ребенку возможность сохранить здоровье во время пребывания в детском саду, развить необходимые знания, умения и навыки, использовать полученные знания в повседневной жизни.

Очень важно, чтобы учитель правильно организовал урок. Уровень гигиенической рациональности урока во многом определяет функциональное состояние учащихся в процессе учебной деятельности, способность поддерживать умственную работоспособность

на высоком уровне в течение длительного времени и профилактику ранних нарушений утомления.

Для решения этих проблем можно использовать следующие компоненты:

1. Создание положительного эмоционального отношения к работе каждого ребенка во время урока.
2. Использование проблемных творческих заданий.
3. Поощряйте учащихся самостоятельно выбирать различные способы выполнения заданий.
4. Использование заданий, позволяющих ребенку выбрать тип, вид и форму материала (словесный, графический, символический).
5. Рефлексия. Спор о том, что сработало, а что нет, какие были ошибки и при помощи каких средств и методов они были исправлены.

Охрана здоровья ребенка включает в себя не только создание гигиенических и психологических условий, необходимых для организации образовательной деятельности, но и профилактику различных заболеваний и пропаганду здорового образа жизни. Исследования показывают, что самым опасным фактором для здоровья человека является его образ жизни. Поэтому, если научить человека с детского сада брать на себя ответственность за свое здоровье, у него больше шансов прожить без пациента в будущем.

Литература:

1. Константинова А. И. «Игровой стретчинг», издательство «Санкт - Петербург», 1993 год.
2. Назарова, А. Г. Игровой стретчинг/А. Г. Назарова. Методика работы с детьми дошкольного и младшего школьного возраста», Типография ОФТ. Г. С – Петербург.
3. И. Е. Аверина «Физкультурные минутки и динамические паузы в ДОУ». [2008]
4. В. И. Ковалько «Азбука физкультминутки для дошкольников».
5. Подвижные игры для дошкольников/ Агапова И. А., Давыдова М. А. – М.: АРКТИ, 2008. – 124 с.

М.К. Каргатаева

Шет ауданы, Ақадыр кенті, «Балбөбек» б/б КМҚК

БАЛАЛАР ӘДЕБИЕТІНЕ ҚЫЗЫҒУШЫЛЫҚТЫ ДАМУЫ – ТІЛ МӘДЕНИЕТІН ТОЛЫҚ МЕНҒЕРУ

Елбасы Н.Назарбаевтың «Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері» атты жолдауында түсінікті әрі айқын, шешуін таба алатындай он міндетті атап көрсетті. Сол міндеттің ішіндегі бізге жақыны, білім беру мәселесі кеңінен көрініс табатын «Адами капитал – жаңғыру негізі» тарауы. Капитал десек ойымызға қаржы, байлық, мұнай, газ, алтын сияқты түсінік келеді. Ал, бірақ ол – адамның бойындағы білімі, қабілеті, тәжірибесі, даналығы, іскерлігі, бәсекелестік замандағы оның адамдық, кәсіби құндылығы екенін біле бермейміз.

Төртінші өнеркәсіптік революция – әлемдік қауымдастықпен қатар біздің еліміз де еніп отырған өзгерістер кезеңі. Бұл технологиялық жүйелердің өндіріске қарқынды енуі және адамзат қажеттіліктерін қанағаттандыруы деп те түсінуімізге болады. Өзгерістер кезеңі адамзаттың бүкіл өмір-салтын, еңбек нарығын, саяси жүйелерді, технологиялық құрылымдарды, тіпті адамзат бірегейлігін қамтиды.

Бүгінде біздің қоғам білімге негізделген әлеуметтік-экономикалық дамудың инновациялық жолын таңдады. Заманауи шарттарда ғылым, білім беру, әлеуметтік салаға бөлінген инвестициялар маңызды әлеуметтік-экономикалық мәнге ие. Сонымен қатар, ұдайы өндірісті кеңейту мен адами қабілеттілікті жиынтықтау, кәсіби құзіреттілік пен

тұрғындардың экономикалық мүмкіндіктерін жақсартуға мүмкіндік жасайды. Сондықтан мемлекеттік және жеке қаражат бөлу адами капитал құрылымы, мазмұны мен сипаты, кәсіби білім, дағдылар иелену, тәжірибені тарату, интеллектуалды шығармашылық қабілетін дамыту, жоғары адамгершілік көрсеткіштерін күшейту секілді процестерді сапалық жетілдіруге бағытталуы тиіс деп ойлаймыз.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуды дамыту және жетілдіру барлық үздіксіз білім беру жүйесінің алғашқы сатысы болғандықтан, еліміздің мемлекеттік саясатының басым бағыттарының бірі болып табылады. Мемлекет басшысы Н.Ә. Назарбаев «Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері» атты Қазақстан халқына Жолдауында балалардың үнемі өзгерістерге бейім болуы мен жаңа білімді меңгеру қабілетін дамытуды басым бағыты ретінде айқындады. Мемлекеттің әлеуметтік тапсырысын, сондай-ақ Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2016-2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасында айқындалған міндеттерді орындау мақсатында келесі міндеттерді шешуді қарастырады:

- коммуникативтік біліктер мен дағдылардың, балалардың түрлі іс-әрекетінде ауызекі сөйлеуді дамыту, сөздік қорды байыту, балалар әдебиетіне қызығушылықты дамыту;
- балалардың физикалық және психо-әлеуметтік саулығын нығайту;
- балаларды ұлттық және жалпыадамзаттық құндылықтарға баулу;
- балалардың дарындылығы мен жеке қабілеттерін дамыту;
- мақсатты түрде балаларды мектепке дайындау.

Балалардың бойына патриоттық, толеранттық, рухани және адамгершілік негіздерін «Рухани жаңғыру», «Туған жер» бағдарламасы және Елбасы жариялаған «Ұлы даланың жеті қыры» мақаласы арқылы қалыптастыру бұл үлкен атқарылатын іс.

Елбасы жариялаған «Ұлы даланың жеті қыры» мақаласында тарихымыздағы жеті ерекшеліктерді нақты атап айтты. Бұл ерекшеліктердің бәрі Ұлы даланың елінде пайда болғаны анық. Сол жеті ерекшеліктерінің бірі «Ұлы даланың есімдері» - Әл-Фараби, Яссауи, Күлтегін мен Бейбарыс, Абай және де басқа ұлы тұлғалар есімін мақтан тұту болса, ал «Дала фольклоры мен музыкасының мың жылы» - халық ауыз әдебиеті мен музыкасын жаңғырту. Осы екі ерекшелікті жас ұрпақтың бойына сіңіру, бабаларымыздан қалған тарихи үдерістерді мақтан тұтуда бөбекжай педагогтары «Ұлы даланың жеті қыры: Әдебиет» тақырыбы бойынша аудандық семинар өтті.

Семинардың мақсаты- «Ұлы даланың жеті қыры» мақаласын жүзеге асыруда, ғұлама ақын-жазушылардың өмірімен таныстыру, шығармаларына шолу жасау, өлеңдерін, әндерін мәнерлеп айтуға үйрету. Халық ауыз әдебиеті арқылы жалпыадамзаттық және ұлттық құндылықтарға тәрбиелеу.

Семинар жұмысының басталуы алдында қонақтар бөбекжай педагогтарымен бірлесіп ұйымдастырылған «Балалық шақ әлемі» атты көрмені қызықтап «Біз бейбіт ел ұланы» атты балалардың қатысуымен шағын концерттік бағдарламаны тамашалды. Семинарға білім бөлімі әдіскерлері, ауданға қарасты мектепке дейінгі ұйымның және шағын орталықтың тәрбиешілері мен әдіскерлері қатысты.

Абай Құнанбаевтің туғанына 175 жылдығына орай ғұлама ақынның өмірімен және шығармаларымен таныстыруда «Абайды оқы, таңырқа» атты әдеби импровизацияда балалар ұлы ақынның өлең шумақтары оқыса, тәрбиешілер «Айттым сәлем Қалмақас» әнін шырқап берді. М.Ауезовтың «Абай» жолы романы бойынша ақынның балалық шағын және Абайдың аудармасымен А.Крыловтың «Шегіртке мен құмырсқа» мысалын сахналап қойып берді.

Ал, С.Сейфуллиннің 125 жылдығына орай «Сәкеннің сыр сандығы» атты поэтикалық марафонда ерекше қойылымдық арқылы бүлдіршіндер ақынның өлеңдерін мәнерлеп оқып, Сәкеннің «Тау ішінде» әнін келген қонақтарға айтып берді. Қазіргі заманның ақын жазушыларының бірі С.Сейфуллин шығармаларына шолу жасау, өлеңдерін, әндерін мәнерлеп айтуға үйрету біздің міндетіміз-дейді, тәрбиешілер.

Ұлттық тәрбиеге ден қойған қазіргі кезеңде де ауыз әдебиетін балаларға үйрету, халық ауыз әдебиеті арқылы жалпыадамзаттық және ұлттық құндылықтарға тәрбиелеу мақсатында,

«Халық ауыз әдебиеті-рухани мұра» атты тақырып бойынша семинарға қатысушы педагогтармен. үш бөлімнен тұратын әдеби квилтті қызықты ұйымдастырды. Әдеби квилт белгілі әдеби кітап немесе жанр бойынша ақпарат жинау. Бұл жерде белгілі жанр – халық ауыз әдебиеті еді..

Семинарда «Әжемнің ертегісі» бөлімі бойынша ата-аналармен бірлескен жұмыс бойынша «Шықбермес Шығайбай» ертегісінен сахналық қойылымын көрсетті. Ата-аналар ертегі кейіпкерлерін сомдай отыра сөйлеу шеберліктерін, әртістік қаблеттерін көрсете білді. Оқыту мен тәрбие процесіне балабақша мен ата-аналар арасындағы ынтымақтастық және ата-аналардың жауапкершілігі және белсенділігі байқалды.

Семинардың қортынды бөлімінде «Ашық микрофон» тақырыбында рефлексия ұйымдастырылды. Рефлексияда осы тақырып аясында бірнеше әріптестеріміз өткізілген іс-шара жайлы өз пікірлерін білдіріп, ұсыныстарын айтты.

Қортындылай келе, «Ұлы даланың жеті қыры» мақаласын жүзеге асыруда, өткізілген семинар жүйелі ұйымдастыру мен өткізу нәтижесінде мектепке дейінгі балалардың әдебиетке деген қызығушылығы байқалды. Балалар поэтикалық мәтінді ашылу мазмұны мен сипатына қарай түрлі екіпінде айту кезінде олардың қылықтарына өзінің қарым-қатынасын эмоционалды жеткізе білгені туралы және осындай семинар-практикум өткізу әдебиет әлеміне – рухани адамгершілік және әлеуметтік-эстетикалық тәжірибеге жетуге көмектесетіні туралы айтып өту керек.

Әдебиет - балалардың сезімталдық, көркем ой-қиялын дамытады, эстетикалық сезімін байытады. Әдемілікті, әсемдікті қалай түсіну керектігін үйретеді.

Әдебиет – ақиқат өмірдің сырлы суреті, халықтың көркем тарихы.

Әдебиет:

- 1.Әуезов М. «Абай жолы» роман-эпопея - Алматы Жеті Жарғы – 1997 ж.
- 2.Крылов И.А. Сочинения в двух томах – Москва Издательство «Правда» 1984
- 3.Құнанбеу Абай Шығармаларының толық жинағы – Ғылым академиясының баспасы Алматы-1954
- 4.Назарбаев Н.Ә. «Болашаққа бағдар рухани жаңғыру» мақаласы -12.04. 2017ж.
- 5.Назарбаев Н.Ә. «Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы жаңа мүмкіндіктері» Қазақстан халқына жолдауы -10.01.2018ж.
- 6.Назарбаев Н.Ә. «Ұлы даланың жеті қыры» мақаласы – 23.11. 2018ж.
7. Сейфуллин С. «Сәкен» өлеңдер жинақтары –«Кәусар» баспасы 2019 ж

Қ.Н. Касиева

Шахтинск қаласы, «Ботагөз» б/б КМҚК

ОТБАСЫ КЛУБЫНЫҢ ЖҰМЫСЫ

Елбасымыз Н.Назарбаев «Отбасы – Қазақстан қоғамының дінгегі, экономикадағы, мәдениеттегі, әлеуметтік саясаттағы барлық жаңа жетістіктерінің негізі» деп бұл мәселенің қоғам үшін қаншалықты маңызы бар екендігін көрсетіп берген еді. [1, с.5] Отбасы - кез келген адам үшін ең маңызды нәрсе. Тәрбиенің негізі жанұядан бастау алатындықтан, оған немқұрайлылық таныту мүмкін емес.

Қазақта «Ұяда не көрсең ұшқанда, соны ілерсің», «Ата көрген, оқ жонар, Шеше көрген тон пішер», «Атаға не қылсаң, алдыңнан сол келеді», «Әкеге қарап ұл өсер, шешеге қарап қыз өсер» деген көптеген мақал-мәтелдер бар. [3, с. 50] Осыған қарап, бар мәселе

отбасынан басталатынын ұғуға болады. Ұлт болашағында отбасы ең басты орын алады деп толық айтуға болады.

Отбасының мәуелі бәйтерегі - ана. Ана өз ұрпағына дұрыс жолды меңзеп, жақсыдан үйренуге, жаманнан жиренуге, рухани жан-дүниесі бай болуға тәрбиелейді. Ананы әр үйдің шам-шырағы, адамгершілік құндылықтарының негізін салушы деуге болады. Сонымен қатар, отбасындағы әкенің орны да ерекше, ол ең алдымен отбасын асыраушы, тірек, қамқоры. Әкенің мінез-құлқы, өзгелермен қарым-қатынасы, өнері мен білімі-баланың көз алдындағы үлгі-өнеге алатын, оған қарап өсетін нысанасы.

Қазіргі таңда отбасылық институт айтарлықтай дағдарысқа түсуде, ол бәрімізді алаңдатады. Қоғамда ажырасулар, жетім, тастанды балалар, ата-анасын қарттар үйіне тапсыру т.б жан күйзелтетін жағдайлар өте көбейіп кетті. "Отағасы" деген атқа лайық ер азаматтар азайды, отбасындағы әкенің рөлі төмендеді. Өйткені, оның отбасындағы орнын табатын табысы анықтайтын болды. Бала бойындағы жақсылы-жаманды қасиеттерін байқаса, қазақ оны ең бірінші әке мен ата тәрбиесінен көреді, тегіне тартқан дейді. "Әкесі сондай адам еді, атасы жақсы адам, көргенді бала" деп ер адам тәрбиесін ауызға алады. Өйткені әкесінің баласына қалдырған ең үлкен мұрасы – оның жақсы тәрбиесі. Осы ретте, отбасылық тәрбиеде әкенің рөлі ана рөлінен кем болмауы керек. Әке бала үшін үлгі, тірек болуы керек. [3, с. 49]

Осы қоғам мәселесін ескере отырып, биылғы оқу жылында балабақшамыздың ересек топ балаларымен және олардың әкелерімен қазақ тілін үйрету аясында «Қазақ тілі - әкеммен бірге» отбасылық клубы ұйымдастырылды. Клуб жұмысының мақсаты: отбасындағы әке рөлін арттыру, оның беделін көтеру.

Отбасылық клубтың оқыту формасы - айына екі рет қашықтан ZOOM платформасында өткізілетін ойын-сабақ. Ойын тек қуаныштың, ойын – сауықтың көзі ғана емес, сонымен қатар сөйлеу дағдыларын дамытудан бастап, тәуелсіз сөйлесу қабілетіне дейін -оқытудың барлық мәселелерін шешудің негізгі тәсілі. Сабақты өткізудің тиімді әдісі: балалар әкелерімен сөйлеседі, ойыншықтарын суреттейді, сүйікті жануарлары туралы айтады. Негізгі лексикалық тақырыптарды бекітеді.

Қойылған міндеттерге қол жеткізуге оқу процесін ойынмен (сөздік, фонетикалық ойындар, сюжеттік-рөлдік, саусақ) байланыстыру, әндерді, санамақтарды үйрену, суреттер салу т.б. ықпал етеді.

Коммуникативті мәселелерді шешумен қатар, ойын түрлері орындалатын іс-әрекетке оң көзқарас қалыптастыруға, адамгершілік-ерік қасиеттерін қалыптастыруға, есте сақтау қабілетін жақсартуға, байқауды дамытуға ықпал етеді және баланы мектепте оқуға дайындайды.

Әкелермен өткізілетін сабақтарда саусақ ойындары кеңінен қолданылады. Саусақ ойындары қол моторикасын дамытуға бағытталған, бұл сөйлеудің қалыптасуына оң әсерін тигізеді. Мұндай ойындар жазу, сурет салу кезінде, балалардың кез-келген ойын және тұрмыстық әрекеті барысында қажет. Балаларды ұйымдастыру, тез есте сақтау әсеріне қол жеткізу үшін әр сабақ саусақ ойыны мен ұйқастардан басталады.

Отбасылық клуб жұмысында балалар алдымен әкелерімен, сосын басқа да отбасы мүшелермен қарым-қатынасқа түседі. Оқу материалын отбасы мүшелері бірге меңгереді, қайталайды. Бірлесіп шығармашылық жұмыстарды атқарады. Үйге берілген тапсырмаларды орындайды. Бала әкенің көмегіне жүгінеді, оның ерекше орнын бағалайды, түсінеді. Мұндай жұмыстың тиімділігіне келсек, бала қазақ тіліндегі сөздерді тек сабақта ғана емес, отбасында да қайталап, күнде лікті өмірде қолданады. Сурет салып, тақпақ жаттайды, шығармашылықпен айналысады. Берілген тақырып төңірегінде әкесімен бірлесіп ізденеді. Сөздік қоры байып, өзге адамдармен коммуникативтік қарым-қатынасты жақсартуға мүмкіндік алады.

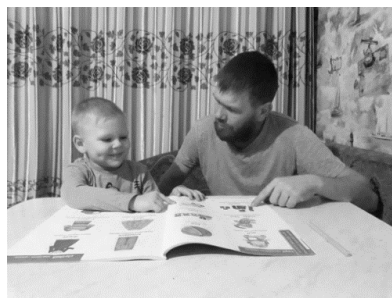
Тәрбиеленушілеріміздің әкелері мемлекеттік тілді меңгеруде балаларының жетістіктерін қадағалап, қолдап отырады. Отбасында, баласын тәрбиелеу ісінде әкелік міндеттерін іске асырып, беделін арттырады. Балаларының шығармашылық қабілеттерін

ашуы да мүмкін. Отбасылық клуб жұмысына олар үлкен ынтымақтастықпен қатысады. Әкелерімен бірлесіп атқарған жұмысына балалар да риза. Ол туралы достарына әңгімелеп, әкелерін мақтаныш тұтады. Қандай сөздерді, тақпақты үйренгенін, жаттағанын жарыса жеткізеді.

Негізгі оқылатын материалдар - қазақ тіліндегі түрлі ойындар мен ойын жаттығулары, шағын көлемді өлеңдер мен әндер, игеруге оңай, лексикалық мазмұны қарапайым ертегілер. Осының бәрі балаларға қызықты, олардың күнделікті өміріне жақын. Қызықты, жанға жағымды істі әкемен бірлесіп орындау - бала үшін нағыз ғанибет болса, әке үшін бұл қуаныш. Ата-аналар осындай есте қалар сәттерімен фотосуреттер, бейнежазба арқылы үнемі бөлісіп отырады.

Балалар берілген тақырып бойынша жаңа сөздерді әкесінің көмегімен жаттайды, берілген тапсырмаларды орындайды. Мысалы «Менің отбасым» тақырыбын өткенде отбасының суретін салып, ондағы адамдарды санады. «Отбасы» саусақ ойынын әкесімен бірге жаттап, отбасы мүшелерін атады. Бас бармақ – ата, өйткені ата- отбасының ақылшысы, батагөйі. Балан үйрек –әже, ол үнемі атаның жанында. Балаға ертегі айтып, тәттісін беретін әже деп үйреттім. Ортан терек – әке, ол – отбасының тірегі, асыраушысы. Шылдыр шүмек-ана, ол әке мен баланың ортасындағы дәнекер, қамқор.

Ал кішене бөбек- сен- бала, үйдің сәні, базары деп балаларға түсіндіре отырып, туған-туысты, жақын адамдарды құрметтеп, сыйлау керектігін түсіндірдім. «Менің әкем» тақырыбын өткенде, балалар әкесі туралы айтып, оның суретін салды. Әкесі оған жұмысы, қолы бос кезіндегі ермегі туралы әңгімелеп берді. Осындай жұмыстардың бәрі әке мен бала арасындағы байланысты бекіте түсті деп айтуға болады.

Біздің жұмысымыз балабақша мен ата-аналар ынтымақтастығына негізделген. Балаларға қазақ тілін ата-аналардың көмегімен, бірлесе отырып үйретсек, ол жұмыс өз жемісін берері сөзсіз.

«Қазақ тілі –әкемен бірге» отбасылық клубы балалар мен ата-аналардың қуанышты сәттерін жалғастыра отырып, әке беделін, тәрбие берудегі рөлін арттыруға ықпал етуді онан әрі жалғастырмақ. "Әке – асқар тау, ана – баурайындағы бұлақ, бала – жағасындағы құрақ" деген бір ауыз сөзге бүкіл тәрбиенің бастауын қазақ атамыз сыйғыза білген. Әр отбасында отағасы балаға өнеге, асқар тау бола білсін. Асқар таудай әкесін пана тұтқан балалар-тәрбиелі, алғыр болады деп сенеміз!

Әдебиет:

1. «Отбасы құндылықтары және ұлттық тәрбие», «Егемен Қазақстан» газеті, №37, 2017 ж.
2. Отбасы туралы мақал-мәтелдер, www.ZHARAR.com сайты.
3. Г.Дүкенбаева, «Саусақ ойындары» жинағы, 2019 ж. <http://ust.kz>.

Келгенбек Айсұлу
Абай ауданы, Топар кенті, «Ақерке б/б КМҚК

БАЛАБАҚШАДА СЫН ТҰРҒЫСЫНАН ОЙЛАУ ТЕХНОЛОГИЯСЫНЫҢ ӘДІСТЕРІН ҚОЛДАНУ

Балаларға берілген тәрбие тал бесіктен басталатыны баршамызға мәлім. Дер кезінде берілген дұрыс тәлім-тәрбие, қайта тәрбиелеу процесінің алдын алады. Бұл баяндамада бүгінгі күннің баласы – ертеңгі еліне қызмет ететін, ел тағдырын шешетін азаматы болып өсетіні. Ал осы азаматты тәрбиелі, білімді саналы көзқарасты етіп тәрбиелеу білім беруші мекемелердің алдындағы үлкен міндеті болып табылатыны туралы айтылады. Заман талабына сай тәрбиеленушілерге берілетін білім терең де, сапалы болу керектігі және осындай міндетті орындауда жас ұрпақты тәрбиелеп – оқытуды мектеп жасына дейінгі кезеңнен бастаған жөн екендігі қамтылған.

От басында көрген тәрбие бала бойына алғаш тамырын жайып, жайқала таралып өсетін емен ағашы сияқты. Бастауынан тәрбие нәрімен сусындатып, білім көзімен күтсек, ол ағаш алар асуы биік, сынбайтын алып бәйтерекке айналады. Бала тәрбиесінде де жақсы және жаман адамды, түзу және қисық ағаштың өсуімен теңестіретіні бекер емес.

Балабақша қабырғасында кішкентай бүлдіршіндер отбасында алған тәлім тәрбиесін, тәрбиешінің ықпалымен кеңейте, жетілдіре түседі. Көзі ашық, көкірегі ояу тәрбиеші, жаңа заман балаларын жаңа қағидалармен, тың идеялармен, әр түрлі іс әрекеттермен күн сайын таңғалдырады, тамсандырады. Баланың балабақшаға асығуы үшін, оған қызықты ойындар, әдіс тәсілдер дайындау тәрбиешінің басты жұмысы.

Балалардың ойлау қабілеті қаншалықты дамыған болса, оған оңай істер қызықты болады. Бала жоғары деңгейде, қабілетті ойлауы үшін әр түрлі жұмыстар жүргізілуі керек. Қазіргі таңда әлем дамып, жаңғыруда. Әрбір ел, әрбір мемлекет, әрбір ұлт пен ұлы ісі дамуда. Мемлекеттің жаңғыруы қазірден басталған іс емес, мемлекет дамуы үшін өткенін жоғалтпауы тиіс, қазақ халқының салт дәстүрі, тағылмы мен тарихы ешқашан өшпеуі керек. Сонда ғана біз дамып, өркендеп, жаңғыра аламыз. Мына біз жас ұрпақ болашаққа нық қадам басуы үшін еліміздің құндылықтарын ұмытпай оны мәңгілік ұлқтауымыз керек.

Ел басымыз өз жолдауында айтқандай біз өзіміздің салт-дәстүріміз бен қатар Жер-ана сыйлаған әсем табиғатымызды, жеріміздің байлығын қорғай білуіміз керек. Егеменді еліміздің бүгінгіден де дамыған жанашыл, өркениетті, жас ұрпақты болашаққа бастайтын қуат білім көзінде. Әр елдің жеке мемлекет болып қалыптасуы қоғамда әлеуметтік рухани дамуы білім жүйесінің деңгейіне, өзгеріс бағытының өрлеуіне тығыз қаралады. Мектепке дейінгі оқу мен тәрбие қалыптастырудың негізін қалайтын кезең.

Сондықтан мектепке дейінгі білім мазмұны, мақсаты, жоспары, күнделікті күн тәртібі сапасы оқу әдіс-тәсілдері баланы күн сайын дамытып отыратын дәрежеде болу керек. Қазақстан республикасының мектепке дейінгі мекеме педагогтарының біліктігін арттыру курстарының бағдарламасынан күтілетін нәтиже баланың даму процесінің алға ұмтылуы өз ойының байсалды айта білетін, белсенді, байыпты, алдына мақсат қоя білетін, сенімді, сыни пікір ойлауы, жүйелі дамыған, озық технологияда құзырлық таныта білетін ұрпақ қалыптасуын жетілдіреді.

Сыни тұрғыдан ойлау- қазіргі күнде оқыту, дамыту және жетілдіру үшін маңызды да жоғары қажетті, актуалды тақырып ретінде саналады және қазіргі таңда басты педагогикалық түсінік деп білемін. Жалпы бұл модуль технологисы бала және тәрбиешінің де сыни тұрғыдан ойлау процесі-өз ойларын толық та анық жеткізе білетін, бақылау тәжірибе, ой елегінен өткізу және талқылау нәтижесінде берілген ақпарат көздерін қорытуға, түсінуге, жалпылауға, меңгеруге сонымен қатар пайымдауға, жоспарлауға негізделген басты шешім және қағида.

Ол келешекте іс-әрекет, сыни пікір таластыруға басты көпір болады. Сыни тұрғыдан көз қарас қарастыру, кері тұрғыда әрекет жасап, проблематикадан шығуға шешім

кабылдауда, тың және әр түрлі әдіс – тәсілдерді құрастыруға басты мәлімет көзі болу үшін қарастырылған әлеуметтік дағдыларға және балаларды сыни тұрғыда ойлауға баулу үшін негізгі әрекет. Менің өз тәжірибемде ұйымдастырылған оқу қызметінде әр балаға көңіл бөліп сыни тұрғыда салыстырмалы өздеріне қорытыды жасатуға тырысамын, өздеріне қорытынды жасатуға тырысамын, өз ойларын ашық айта білуге мүмкіндік жасаймын. Біздің қазақ халқында балалардың ой өрісін дамытып, сана сезімін қалыптастырып, ойлау дағдыларын жетілдіру үшін қолдануға болатын, еліміздің түрлі аймақтарын да сан ғасырлық тарихы бар өткеніміздің тармақтарында негіздер бар, сол үшін нақтырақ тоқтала кетсем бұрынғы ата-баба кезеңімен қазіргі өркениетті дамыту.

Жас өспірімдердің сыни тұрғыдан ойлау, сөйлеу, есту дағдыларын дамытуға байланысты, тыңдау мен зерттеу арқылы білім алу және тәжірибе жинау, мән мәтінге көңіл бөліп, шешім қабылдау үшін тиісті нәтижелерді, дәлелдерді, өлшемдерді қолдана білу сияқты қоса тәрбиешілер:

- Білім беру жоспары мен тәрбиелеу үрдісін меңгеру;
- Қажетті теориялық базаны қалыптастыру;
- Қорытынды мен нәтижелерді зерттеу;
- Әдістері мен технологиялық жетілдіру;

Сыни тұрғыдан ойлауды үйрету үшін адам баласы қай кезде болсада, кез келген жағдайда өз ойын сыни түрде салмақты білуге тиіс. Бала өсіп, ес біліп қалған кезінде балабақшаға келеді. Балабақша бала үшін отбасынан кейінгі үлкен өмірге қадам басу барысында жетілдіретін даярлық мектеп іспеттес. Балабақшада сәби жетіліп, өздігінен жұмыс істеуді ойын арқылы үйреніп, қоршаған ортамен тығыз байланысқа түсіп, өмір сүруге қажетті ең бірінші ережелермен танысады.

Ең алдымен, гигиена ережелерін дене шынықтыру нұсқаушылары балаларға түсіндіріп үйретеді. Себебі гигиенаны сақтап, тазалықты ұстану өмірге қажетті негізгі факторлардың бірі, әрі тазалық баланың басты белгісі. Тазалық сақтауды үйренген бала, оны күнделікті дағдыға айналдыра білуі керек. Мысалы, ертесімен тісін жуу, әр тамақ ішер алдында қолын сабындап жуу, киімін таза ұстау, кір заттарды ауызға салмау, күнделікті жуыну сияқты ережелерді бала балабақшада дене-шынықтыру нұсқаушысынан сонымен қатар достарынан үйренді. Тәрбиеші балаларға кір қожалақтың достары аз, ал кейде мүлдем болмайтынын түсіндірді.

Тазалық салауатты өмір салтының бірден бір кепілі. Күн тәртібін сақтауда денсаулықтың мықты болуының себебі. Ұйқының режимінің дұрыс болмауы, пайдалы әрі уақытымен тамақтануы, ұялы телефонды ұзақ қолданбау, таза ауада серуендеу дені сау адамдардың басты ұстанымдары. Балабақшада балалар осы айтылған ережелермен күнделікті танысып, өмірлік дағдыға айналдырады. Оған басты себепкер тәрбиешілер және дене-шынықтыру нұсқаушысы. Олар балаларға бұл маңызды істерді ойын түрімен үйретеді. Ойын арқылы балалар салауатты өмір салтын, дұрыс тамақтану, күн тәртібін сақтау, тазалықты ұсынудың мәнін терең түсінеді. Оған дәлел балалардың бақшада қалай түрлі маман иесі болып ойын ойнайтындарына куә болғанбыз. Олар үлкендерден үлгі алып, соларға еліктеп, мамандықтарды айна қатесіз ойын түрінде көрсетеді. Сол сияқты денсаулықтың кепілді болашағын бала ең алдымен үлкендерге қарап қайталайды.

Егер балаларымыздың дені сау болғанын қаласақ, саналы, білімді ұрпақ тәрбиелегіміз келсе ең алдымен өзімізден бастауымыз керек. Бағдарламаның негізгі қағидаларын білімді терең және жақсы толық беру арқылы шығармашыл тұлға қалыптастыру. Қазіргі ақпараттық технологиялардың дамыған заманында білім беру ісіне өзгеріс енгізіліп жатқанына мен қуаныштымын, себебі әр түрлі әдіс-тәсілдерді қолдана отырып, балалардың өз ойларын ортаға салып қайта алатындай мүмкіндік жасап жатыр. Қорыта келгенде, өз тәжірибемде балармен сыни ойлау тұрғысында «Бауырсақ» ертегісін жаңа көзқараста алып көрдім. Балалар қандай әсерде және қандай пікір айтатындарын білгім келді.

Ойын шарты:

а) Егерде бауырсақ ертегісіндегі бауырсақ біреу емес бір нешеу болса ертегі қалай аяқталар еді?

Б) Егер сендер бауырсақтың орнында болсаңдар аңдардан қандай айламен құтылар едіңдер?

В) Бауырсақ ертегісі соңында біздің жаңа көзқарасымызбен ойлағанда үйге оралады. Қай үйді таңдайды деп ойлайсыңдар? (суретке қарап айту)

Ойын барысында балалар белсенділік таңыта білді, өз ойларын ашық айтып, балалардың айтуынша егерде олар бауырсақ болса жаңа көзқараспен айтқанда аңдар нені жақсы көреді, сол затын беріп құтылар едік дейді, ал бауырсақ ата мен әжей тұрған үйді тандап, қайтып оралып, оларды қуантады,-деп жауап берді. Тағы да бір ұққаным сыни тұрғыда идеяның ерекше болуы міндетті емес және сыни тұрғыда ойлайтын адам басқаның көзқарасымен жиі келісе бермейді.

Өз басым мәселені шешудің жолын іздеп табамын да, сол шешімді дәлелдермен нақтылай түсемін. Қазіргі кезде білім берудің озық технологияларын түсінбейінше, білімді, ақылды, сауатты, әрі жан – жақты болуы мүмкін емес. Ол үшін оқыту мен тәрбиелеудегі жаңалықтарды қарап, оларды өз іс тәжірибесінде қолдануда белсенділік танытса-әрбір тәрбиеші жетістікке жетіп, заманауи бүлдіршіндерді тәрбиелейтініне сенемін.

Ойлау қабілеті биік, санасы ашық бала тәрбиелеу, болашағымыздың жастары мен толығынының дәлелі. Сол себепті де сыни ойлау тұрғысынан балалармен көптеген жұмыстар жүргізу, оларға түрлі проблематикалық тапсырмалар беру, қиындықпен алда күтіп тұрған тосқауылдың шешімін таба білуге баулысақ, ертеңіне сеніммен қарайтын, батыл, қайсар жүректі азаматтардың тұлға болып өсуіне ықпал етеміз.

Әдебиет:

1. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің. м.а 2016 жылғы 12 тамыздағы №499 бұйрығы.
2. Назарбаев Н.Ә. «Қазақстандықтардың әл-ауқатының өсуі: табыс пен тұрмыс сапасын арттыру»//Жолдау- 2018.

Ким И.Р.

КГКП я/с «Айналайын», Бухар-жырауский район, п. Кушоқы

«ПРОЕКТНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ПЕДАГОГА-ПСИХОЛОГА В ДЕТСКОМ САДУ»

«Дети любят искать, сами находят».

В этом их сила. (А. Эйнштейн)

В современных условиях обновления содержания дошкольного воспитания и обучения в детском саду одной из важных проблем в работе педагога -психолога является поиск методов и приемов формирования творческой и креативной личности дошкольника, способной к саморазвитию, к созданию оригинальных идей, к применению полученных знаний, умений и навыков в играх и практической деятельности.

В настоящее время метод проектно-исследовательской работы с дошкольниками - это уникальный и перспективный метод для организации познавательной деятельности детей дошкольного возраста, так как, его может применять в работе с дошкольниками, не только воспитатель, но и любой специалист детского сада.

Каким же образом педагог - психолог может организовать проектно-исследовательскую работу с детьми?

Как показывает наша практика, во - первых, эта постановка педагогом -психологом конкретных и обоснованных SMART целей:

- создание комфортной психологической атмосферы для каждого участника проекта с учетом его интересов, потребностей и способностей;
- создание условий для социокультурного взаимодействия (со сверстниками, со старшими детьми и взрослыми);
- реализация потребностей каждого участника проекта и развитие его умения подчинять свои желания общей цели;
- удовлетворение притязаний на успех каждого участника проекта;
- получение современного, реального продукта.

Во - вторых, педагог - психолог совместно с воспитателями должен создать условия для стимулирования активности ребенка в различных видах деятельности, с учетом интересов, потребностей и способностей детей.

В - третьих, предложить детям самостоятельно выбрать и планировать тему проекта, учитывая их личные интересы.

В - четвертых, тема проекта должна «вырасти» из окружающей действительности («Неделя психологии в детском саду», «В чём секрет улыбки?», «Компьютер: друг или враг?», «Папы всякие нужны, папы всякие важны» и т.д.).

В - пятых, во время реализации проекта детям предоставляется свобода выбора, чем он будет заниматься в рамках проекта сегодня, завтра, в будущем.

В - шестых, обязательным условием для реализации проекта является активное участие детей, педагогов и родителей.

В - седьмых, результатом проекта должны стать современные, реальные продукты, такие как, детские самостоятельные психологические исследования, детские презентации, конференции, выставки, альбомы, книжки-малышки, лэпбуки, макеты, поделки и т.д.

Таким образом, грамотная организация проектно - исследовательской работы с дошкольником делает его активным участником образовательного процесса, развивает творческие, креативные и интеллектуальные способности, самостоятельность, инициативность, учит общаться со сверстниками и взрослыми, а также преодолевать трудности и проблемы.

Первое знакомство с главными частями компьютера, в рамках проекта «Компьютер: друг или враг?», 2020 год

Интервью с сотрудниками детского сада, в рамках проекта «Компьютер: друг или враг?», 2020 год

Изготовление книжечек-малышек лабубков, в рамках проекта «Компьютер: друг или враг?», 2020 год

Литература:

1. Васильева Л.С., Данилина Г.А. «Проектный метод в деятельности дошкольного учреждения. Пособие для руководящих и практических работников ДОУ» // Москва: АРКТИ, 2005.
2. Веракса Н.Е., Веракса А.И. «Проектная деятельность дошкольников. Пособие для педагогов дошкольных учреждений» // Мозаика-Синтез. Москва 2008.
3. Киселева Л.С., Данилина Т.А., Лагода Т.С., Зуйкова М.Б. «Проектный метод в деятельности дошкольного образования» // Москва: АРКТИ, 2012.
4. Меркулова Т.В. и др. «Проектная деятельность в детском саду: наука и педагогическая практика» // Москва: Школьная пресса, 2010.
5. Республиканский центр «Дошкольное детство». Методические рекомендации «Проектно-исследовательская деятельность детей в условиях реализации ГОС ДВО» // Астана 2017.

Ковальчук С.Н.
КГКП я/с «Нұрай», Осакаровский район

«ПРЕЕМСТВЕННОСТЬ ДЕТСКОГО САДА И ШКОЛЫ»

Преемственность – это, во-первых, общая цель между двумя поколениями, общая содержательная система, системное поэтапное развитие ребенка, ориентация на более успешный переход от одного поколения к другому, во-вторых, совместимость каждого компонента методической системы образования.

Преемственность форм связи детского сада и школы можно разделить на два взаимосвязанных аспекта: информационно-просветительский и практический.

Первый аспект предполагает взаимное знакомство педагогов и воспитателей с задачами учебно-воспитательной работы, изучение содержания программ старших и предшкольных групп детского сада и классов начальной школы. В связи с этой целью на педагогических советах воспитателей планируется участие детей в подготовке к школе, обмен опыта и др...

Второй, практический аспект – предварительное знакомство педагогов со своими будущими учениками в детском саду, с одной стороны, выражается в наблюдении воспитателями за бывшими воспитанниками.

Виды осуществления преемственности.

Работа с детьми: экскурсии в школу; знакомство и взаимодействие дошкольников с педагогами и учащимися начальных классов подготовки; участие в совместной образовательной деятельности, игровых программах; выставки рисунков и поделок; встречи и беседы с бывшими воспитанниками детского сада совместные праздники и спортивные

соревнования; участие в театрализованной деятельности; участие дошкольников в адаптационных курсах организованных занятий при школе.

Взаимодействие педагогов:

- совместные педагогические советы;
- семинары, мастер-классы;
- круглые столы педагогов до и воспитателей детских садов;
- проведение диагностики по определению готовности детей к школе;
- взаимодействие медицинских работников, психологов до и школы;
- открытая демонстрация образовательной деятельности в ДО и открытых уроков в школе;
- педагогические и психологические наблюдения.
- сотрудничество с родителями:
- совместные родительские собрания; круглые столы, дискуссионные встречи; родительские конференции, вечера вопросов и ответов;
- консультации с педагогами;
- встречи родителей с будущими учителями;
- дни открытых дверей; учебно-игровые тренинги и практикумы для родителей детей дошкольного возраста, деловые игры, практикумы;
- семейные вечера, тематические развлечения; наглядные средства общения (стендовый материал, выставки, почтовый ящик для вопросов и ответов и др.);
- воспитатели четко понимают требования школы, задачи подготовки детей к обучению и успешно ее решают;

Цель преемственности: систематическое поэтапное развитие ребенка при тесной связи между двумя поколениями.

Задачи –реализация содержания воспитания и образования через многообразие форм методического взаимодействия учителей начальных классов школы и воспитателей детского сада с использованием эффективных методов и приемов;

- Организация предметно-развивающей среды для обеспечения разнообразной деятельности ребенка с учетом возрастных особенностей;
- Определение путей достижения определенных результатов в процессе обучения и воспитания, общих целей и задач;
- Создание благоприятных условий для взаимодействия всех участников процесса обучения и воспитания;
- Реализация различных форм взаимодействия с семьями воспитанников детского сада и начальных классов.

Одним из неотложных вопросов в решении данных задач является определение путей обеспечения преемственности дошкольного воспитания и начального образования. Реализация преемственности начального образования и дошкольного образования требует системной, четкой работы.

В данном направлении КГКП «Ясли-сад «Нұрай» сотрудничает с КГУ «Опорная школа (ресурсный центр) на базе средней школы №12 посёлка Осакаровка». В начале учебного года в целях обеспечения преемственности начального образования и дошкольного образования были заключены договора со школами и составлен план взаимодействия. Сегодня наглядно показано, что формирование единого образовательного процесса, связывающего дошкольное образование и начальное образование, является одной из задач, требующих системного решения.

Для решения этих задач мы ведем работу по следующим направлениям. Это методическая работа, работа с родителями, работа с детьми. Методическая работа проводится на основе плана совместной работы школы и детского сада.

Методическая работа осуществляется через такие виды работ, как семинар-практикум, тренинг, круглые столы, гостевые комнаты. Воспитатели и учителя начальных классов знакомятся с образовательными программами детского сада и школы, участвуют во взаимных

занятиях, проводят такие виды работы, как беседа о физиологических особенностях детей 5-6 лет, психологической готовности ребенка к обучению в школе. Данные работы обсуждаются на педагогических советах, проводится коррекционная работа, делается вывод о готовности ребенка к школе.

Очень сложный процесс, в котором постепенно формируется готовность ребенка к обучению в школе, и единственный способ реализации этого процесса – это совместная работа воспитателя, психолога, родителей. С родителями были проведены следующие формы работы: родительские собрания, круглые столы, вечера вопросов и ответов на темы: «Навыки будущего ученика 1 класса», «Подготовка ребенка к школе», «Задачи детского сада и семьи в подготовке ребенка к школьному обучению».

Была организована выставка литературы на тему подготовки ребенка к школе «Это необходимо школе», проведены различные опросы «Подготовка к чтению», проведены Дни открытых дверей для родителей.

Дети старшей и предшкольной группы совершают путешествие в школу, поближе знакомятся со школьной библиотекой, классными комнатами, спортивным залом. Сидя за школьными партами и беседуя с учителями, все это пробуждает у ребенка интерес к школе и повышает уверенность в себе.

Также с детьми старшей и предшкольной групп 5-6 лет, посещающими школу, проводятся сюжетно-ролевые игры «Я иду в школу», дидактические игры «Инструменты школьного портфеля», заучивание стихов о школе, книге, знаниях, пословиц и поговорок, рисование рисунков «Здание школы», «Класс», «Школьная библиотека», «Мои впечатления от поездки в школу», просмотр аудио, видео слайдов о школе, изготовление иллюстративных альбомов о школе.

Главной целью сегодняшнего дня независимой страны является перевод системы образования в новое русло, ориентация на результат и качество, воспитание конкурентоспособной личности, модель 4К - критическое, конструктивное мышление, коммуникабельность и развитие навыков работы в команде. Создавать условия для индивидуального развития каждого ребенка, способствовать формированию у него собственного опыта в обучении, общении, развитию познавательной активности. Воспитатели и учителя начальных классов имеют много общего. Только при постоянном тесном контакте детского сада и школы можно добиться хорошего результата. От этого не только педагоги, но и, главное, дети, несомненно, добьются больших успехов.

Литература:

1. Берикханова А. Е. вхождение в педагогическую профессию. Учеб.пособие. - Алматы, 2009.-240 с.
2. Введение в педагогическую специальность: учебное пособие для студентов пед. специальностям. / Хан Н.Н., Калиева С. И., Жексенбаева У. Б., Колумбаева Ш. Ж., Калиева Г. И., Берикханова А. Е. / - Алматы, 2010. - 243 с.
3. Мишериков В. А., Введение в педагогическую деятельность. - М., 2005.

Кодола Л.В.

КГКП я/с «Березка», город Шахтинск

«ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНТЕЛЛЕКТ - КАРТ В ПРОЕКТНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ДОШКОЛЬНИКОВ»

Время не стоит на месте, в системе образования появляются разные новые инновационные технологии и методики. Проектный метод, что это, знает почти каждый педагог, ну и

конечно, знают все, насколько он актуален и эффективен в современном образовательном пространстве.

Актуальность проектно-исследовательской деятельности заключается в том, что, ребенок ставит цель изучить тему, которая для него более интересна, ему приходится проработать все образовательные области, чтобы иметь объективные представления о разных сторонах и взаимоотношениях изучаемого объекта и средой его обитания.

Мозг ребенка отличается от мозга взрослого тем, что ребенок более пытливец, он мыслит по-особенному, креативно, естественнее и поэтому ему гораздо легче постигать новое самостоятельно, через познавательную и исследовательскую деятельность. И задача взрослого не помешать, а наоборот помочь развиваться в этом направлении. В связи с этим, мы педагоги дошкольных организаций стремимся найти наиболее эффективные пути решения.

Каждый из нас сталкивался с ситуацией, когда вдруг обрушивается «лавина» информации. Её нужно переработать, классифицировать, упорядочивать, запомнить, чтобы в дальнейшем эта информация принесла пользу, а не была бесполезным «багажом» знаний. Проекты, как мы знаем, бывают краткосрочные, средней продолжительности, долгосрочные. Работая над проектом, дошкольник должен видеть перед собой конечный результат, фиксировать свои исследования, отмечать что изучено, что необходимо еще проверить. Поэтому в своей работе я объединила две технологии, проектно-исследовательскую деятельность и интеллект-карты.

Эти карты разработал английский психолог, специалист по вопросам интеллекта, психологии обучения Тони Бьюзен в 60-70-х гг. XX в. Сначала этот метод использовался узкими специалистами, которые занимались вопросами развития памяти и мышления, потом метод стал распространяться, относительно недавно он пришел в педагогику и совсем недавно в дошкольное образование. Это просто находка для педагогов дошкольной организации.

Хочу поделиться опытом работы в этом направлении. Совместно с детьми выбираем тему для изучения, разрабатываем проект. В начале работы над проектом, обговариваются этапы работы, потом идет сбор информации, который нам необходим для дальнейшего. Дети маленькие исследователи, они своей пытливостью притягивают всех в близком окружении, это родители и все родственники. Как вы знаете, работа над проектом может осуществляться в детском саду, дома, в библиотеке, на прогулке и т.д. Дети каждый день открывают для себя, что-то новое, увлекательное, интересное, познавательное происходит анализ и синтез всей собранной информации, «от простого к сложному», начинается заполнение интеллект – карты.

Преимущество интеллект – карт перед обычными текстом, в том, что изучаемая информация, изображена в графическом и схематичном виде. Целостная картинка, компактная и наглядная – всё на одном листе.[1, с. 192] Она отражает смысловые, причинно-следственные, ассоциативные, межпредметные, логические связи между понятиями, частями и составляющими в рассматриваемой области.

Интеллект-карта позволяет определить детям, смогли ли они ответить на вопросы, которые были при разработке **проекта**. Легко добавлять новые позиции, изменять их. Ведь очень часто новые идеи приходят уже в процессе работы, и здесь это не проблема.[3, с. 23] Легко выделять области изучения цветом и рисунками. Результаты своих исследований дошкольник может фиксировать самостоятельно, для этого ему необязательно уметь писать, он их может обозначать схематично, рисунком, картинкой, которые подготовил заранее взрослый.

Поэтому изучение, исследование становится интересным и увлекательным, это уже не просто сухой текст, доклад, рассказ, это целая творческая, уникальная и креативная работа, автором которой являются все участники проекта. Большой объем информации быстрее запомнить и вспомнить одним взглядом.

Системная организация этих технологий вместе в условиях дошкольной организации способствует повышению уровня сформированности познавательных, интеллектуальных и творческих способностей детей дошкольного возраста.

Литература:

1. Тони и Барри Бьюзен «Интеллект-карты. Практическое руководство», 2010 год.
2. Тони Бьюзен. Интеллект – карты. Электронная книга [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://www.mann-ivanov-ferber.ru/books/intellekt-kartyi/>
3. Хорст Мюллер. Составление ментальных карт. Метод генерации и структурирования идей. – М.: Омега – Л., 2007.

Константиниди А.П.
КГКП я/с «Балдырған», Осакаровский район

ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАБОТЫ ПО ИЗУЧЕНИЮ ГОСУДАРСТВЕННОГО ЯЗЫКА В ДЕТСКОМ САДУ

Президент Республики Казахстан Касым-Жомарт Токаев в своей статье «Независимость превыше всего» высказался о роли казахского языка в Казахстане. Со слов главы нашей страны сформированы все правовые подходы и гарантии, чтобы казахский язык стал, по сути, объединяющим фактором всего нашего народа. Правильность намерения зависит как от тех, кто хочет выучить казахский язык, так и от государства, которое поможет достичь этой цели. Кроме того, К. Токаев акцентировал внимание на том, что знание государственного языка - долг каждого гражданина Казахстана. [1]

Все запланированные мероприятия по усиленному изучению государственного языка должны опираться на следующие нормативно-правовые акты: Государственная программа по реализации языковой политики в Республике Казахстан на 2020-2025 годы, Закон [«О языках в Республике Казахстан»](#), план по реализации изучения государственного языка в ясли-саду, план реализации программы «Рухани жаңғыруу», с обязательным включением национальной идеи «Мәңгілік ел».

Действительно, будущее нашего Казахстана зависит от сегодняшнего поколения, поэтому уже сегодня необходимо воспитывать чувства патриотизма и гражданственности у маленьких граждан Республики Казахстан. Важным фактором в воспитании этих чувств является глубокое уважение к языку своего государства.

Основное значение в обучении дошкольников казахскому языку отводится организованной учебной деятельности. В соответствии с Типовым учебным планом организованная учебная деятельность по казахскому языку планируются с учетом возрастных, психофизических особенностей детей и программных требований. Немаловажное значение играет также то, что общение на государственном языке должно происходить таким образом, чтобы ребенок стал его непосредственным участником, а не простым наблюдателем.

В целях достижения максимальных успехов по изучению казахского языка занятия с детьми организуются с учетом следующих организационно-педагогических требований:

- обязательное создание доброжелательной атмосферы общения педагога с детьми (никаких упреков в адрес ребенка за то, что он мало знает, хуже других отвечает);
- обеспечение каждому ребенку близкой и понятной мотивации любой деятельности на организованной учебной деятельности;
- широкое использование в организованной учебной деятельности с детьми игровых приемов обучения и дидактических игр с целью поддержания интереса к процессу обучения;
- постепенное усложнение заданий;
- поощрение любых, даже самых незначительных успехов ребенка.

С целью поддержания интереса и внимания ребенка на организованной учебной деятельности по изучению казахского языка предусмотрена частая смена различных видов деятельности, введение сказочных героев, использование игрушек, реальных предметов, фотографий, ярких, красочных картинок, мультимедийных средств и многое другое. В структуру организованной учебной деятельности по казахскому языку обязательно введены: артикуляционная гимнастика, произносительная зарядка и физминутки с использованием ранее выученных считалок, стихотворений, песенок на государственном языке. Произносительная зарядка и артикуляционная гимнастика способствуют развитию подвижности органов артикуляции, готовят малышей к правильному произношению специфических звуков казахского языка и способствуют сосредоточению внимания детей на лице педагога, его артикуляционном аппарате.

Для того, чтобы сами педагоги имели необходимый словарный запас слов на казахском языке, могли грамотно преподнести его детям, в саду проводятся занятия по изучению казахского языка педагогами, групповые и индивидуальные консультации для изучения. Изучение государственного языка сотрудниками также крайне необходимо и для того, чтобы шло систематическое закрепление слов и предложений воспитанниками. И самое главное, что речь педагога (воспитателя, педагогов-предметников), в этом процессе, имеет особое значение, так как ребенок усваивает язык практически по подражанию, заимствуя лексику, стиль, тон и манеру говорить. В этом смысле речь педагога для ребенка — образец. Поэтому первое требование к речи взрослого — это соблюдение лексических, грамматических и произносительных норм при закреплении полученных знаний с воспитанниками или преподнесении нового материала.

Всевозможные гаджеты, приложения и видеохостинги также упрощают изучение сотрудниками ясли-сада казахского языка. Так, проанализировав сервис Play Market, видеохостинг YouTube можно найти приложения, разговорники или всевозможные переводчики для его самостоятельного изучения. То есть помимо занятий учителя казахского языка с русскоязычными педагогами по изучению государственного языка есть большое количество приложений – самоучителей: «soyle.kz», «Сәлем», «Учим казахский» и других для углубленного изучения или закрепления полученных знаний. В данных самоучителях можно выбрать уровень сложности изучаемого языка, а материал можно изучать через аудирование, произношение или слушание. Закрепление изученного материала тоже, как правило, происходит в форме игровых упражнений:

- соотнесение картинок со словом;
- прослушай и повтори;
- найди перевод и так далее.

В интересной форме преподнесены уроки по изучению казахского языка на видеохостинге YouTube канала «Руханият орталығы». На канале собраны следующие обучающие видеоролики: «Қазақша үйренейік», «Латынша оқы, латынша жаз», а также другие развивающие и обучающие ролики. Каждые из данных роликов сняты по отдельной теме и служат хорошим подспорьем не только для самостоятельного изучения, но и для закрепления пройденной темы на уроках по изучению государственного языка.

Здесь же, на видеохостинге, имеются развивающие каналы по изучению государственного языка, одним из таких является канал Balapan.kz. На нем имеются короткометражные развивающие фильмы продолжительностью 4-5 минут разнообразной тематики.

Немаловажным условием основы языкового развития по закреплению государственного языка вне стен ясли-сада для дошкольников является тесная взаимосвязь с родителями, ведь это необходимое условие полноценного развития активности овладения казахского языка дошкольниками.

С целью углубленного и систематического изучения государственного языка учителем казахского языка созданы следующие условия для родителей воспитанников:

- Уголок «Изучаем казахский язык» (Рекомендации учителя казахского языка);

- Информационные стенды; памятки, буклеты для родителей;
- Собrania, консультации, беседы по интересующим родителей вопросам;
- Информационные буклеты в электронном формате на сайте детского сада в разделе «Учим государственный язык вместе».

Исходя из всего вышеизложенного можно прийти к тому выводу, что в настоящее время изучение казахского языка как средства общения в представителями разных национальностей является требованием времени и способствует формированию многоязычного индивида с развитым лингвистическим сознанием.

Литература:

1. <https://kazpravda.kz/news/prezident2/polnii-tekst-stati-tokaeva-nezavisimost-previshe-vsego>

Конхашова Г.М., Карымсакова А.Б.

Қарағанды қаласы, «Арман» б/б КМҚК

БАЛАБАҚШАДА ТІЛДЕРДІ ҮЙРЕТУДЕ АҚПАРАТТЫҚ- КОМУНИКАТИВТІК ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ҚОЛДАНУ

Бүгінгі таңда мектепке дейінгі білім беру мен тәрбие беру жүйесін қоғам сұраныстарына сәйкес жанарту мен дамыту өзекті мәселеге айналды. Балабақшада осыған орай білім жүйесін ақпараттық, қатынас технологияларын қолданысқа енгізу, пәнарқылы ықпалдастықтарды жүзеге асыру істері жалғасын табуда.

Елбасының «Жаңа әлемдегі жаңа Қазақстан» атты жолдауында: «Біз бүкіл еліміз бойынша әлемдік стандарттар деңгейінде сапалы білім беру қызметін көрсетуге қол жеткізуіміз керек. Ақпараттық технологиялар мен ақпаратты таратудың жаңа нысандары бағытталған, мамандандырылған білім беру бағыттарын құру міндеті де алдымызда тұр» делінген. Яғни, бүгінгі күні білім беру жүйесі жаңа педагогикалық технологиясын негізделуін және де ақпараттық құралдарын кеңінен қолданылуын қажет етеді [1,86].

Қазіргі кезде біздің қоғамымыз дамудың жаңа кезеңіне көшіп келеді, бұл кезең ақпараттық кезең, яғни компьютерлік техника мен оған байланысты барлық ақпараттық – коммуникативтік технологиялар педагогтар қызметінің барлық салаларына кірігіп, оның табиғи ортасына айналып отыр [2,156].

Қазақ, орыс тіліне тән дыбыстарды, сөз тіркестерін дұрыс айту, өз бетінше қарапайым сөйлемдерді құрастыра білу, бір-бірімен қарапайым диалог жасау, қазақ, орыс тіліндегі шығармаларды түсініп, қабылдау, есту қабілеттерін дамыту біліктіліктерін тексеру үшін мектеп жасына дейінгі балалармен жылдың басында құзіреттілік деңгейін анықтау мониторингі алынды.

Алынған мониторинг нәтижесінде қазақ тілінен 70% төменгі, 20% орташа, 10% жоғары нәтижені көрсетті. Ал орыс тілі бойынша 50% төменгі, 20% орташа, 30% жоғары нәтижені көрсетіп отыр. Жыл соңында бұл пайыздық нәтиженің жақсы қорытындысына қол жеткізу үшін, қазақ және орыс тілдерін меңгерудегі мақсат – міндеттерді шешуді ақпараттық-коммуникативтік технологияның тиімді әдіс-тәсілдерін қолдану арқылы жүзеге асыруды көздедік. Яғни, АКТ компьютерлік және мультимедиялық құралдар, аудио және бейнетехникалар, әртүрлі коммуникативтік технологиялар.

Бұлардың ішіндегі ең өзекті ақпараттық және коммуникативтік технологиялар: аудио-бейне күйтабақ ойнатқыш, мультимедиялық құралдар және де балалардың тілді меңгеруін, сөздік қорларын арттыратын, тілдің грамматикалық құрылымын қалыптастыратын әртүрлі ойын түрлері болып отыр. Аудио, бейне әңгімелерді, ертегілерді, танымдық материалдарды қолдану мектеп жасына дейінгілердің тілдік іс-әрекетті үйрену мен дамытуына себеп болары сөзсіз. Балаларға үйретілетін бағдарлама емес, ертегіні тындау немесе көру, әңгіме немесе

танымдық фильмдер қызықтырақ. АКТ арқылы мектеп жасына дейінгі балалар тілдің семантикалық негізін тез меңгеріп, өздері де сөйлей бастайды. Жоғарыдағы мәселелерді шешу үшін қазақ және орыс тілін оқытуға арналған аудиоертегілер, иллюстрациялық материалдар, бейнефильмдер, мультимедиялық презентациялар қолданылды.

Сөздік қорлары жеткілікті мектеп жасына дейінгілермен оқыту іс-әрекетін орыс және қазақ тіліндегі аудиоертегілердің көмегімен түрлендірілді. Алдымен шағын ертегілер тындатылды. Ескеретін жағдай, аудиоертегінің түпкі мағынасы түсінікті болу керек, олай болмаса бала қызығушылығын тез жоғалтады. Қызығушылық болмаса оқу іс-әрекеті тиімсіз әрі өз жемісін бермейді. Аудиоертегіні тындау барысында балалармен бірге ертегі желісі бойынша суреттерді қарастырып, сөздер мен сөйлемдерді қайталап отыру керек. Сонда ертегінің мағынасы түсінікті болады.

Ал бейнефильмдерді көрсетудегі басты мақсат мектеп жасына дейінгі балаларға қазақ және орыс тілдерін үйретуде коммуникативтік оқыту әдісін қолдану болып табылады. «Менің елім-Қазақстан», «Қазақстанның жануарлар әлемі», «Ұлыстың Ұлы күні – Наурыз», «Бейбітшілік жасасын» т.б. бейнефильмдер көру арқылы балалар қоршаған ортаны танып, сұрақ-жауап арқылы қазақ және орыс тілін үйренеді. Бейнефильмдерде лексикалық және грамматикалық материал көрсетіледі. («Мамандықтар», «Жыл мезгілдері», «Қазақстанның табиғаты», «Менің қалам» т.б. тақырыптар). Бұл лексикалық сөздік пен қарапайым ауызекі сөйлеу дағдыларын дамытуға себеп болады.

Қазақ және орыс тіліндегі мультипликациялық анимациялар - тілдерді үйренудегі көмек беретін тиімді тәсілдің бірі. Балалар мультипликациялық фильмдерді жақсы көреді, және де оларды рахаттана отырып бірнеше рет тамашалауға да бар. Сондықтан қазақ және орыс тіліндегі анимациялар мектеп жасына дейінгі балалардың қазақ және орыс тілдерін үйренудегі бірнеше міндеттерді шешуге көмектеседі:

Мультфильмдер балаға жаңа сөздермен танысып жаттауға ғана емес, сонымен қатар қазақ тілінің спецификалық дыбыстарын дұрыс айтуына мүмкіндік береді және орыс тілінде барлық дыбыстар мен сөздерді анық және түсінікті айта алады. Егер алаға мультипликациялық фильм ұнаса, ол оны бірнеше рет көреді, нәтижесінде оны жаттап та алады. Тіпті ол мультипликациялық анимацияларды ата-анасымен үйінде де көріп, қазақ, орыс тіліндегі жануарлар, жеміс-жидектер, көгөністер, отбасы мүшелері, сандар, түстердің атауларын, қысқаша тақпақтар мен санамақтарды бекітіп отырды. Мультипликациялық презентациялар сабақтың өзіндік ерекшелігі, логикалық құрылымы бола алады, оны оқу іс-әрекетінің кез-келген кезеңінде қолдануға болады. Әртүрлі тақырыптағы қызықты презентациялар құрастыра отырып, балалардың танымдық біліктіліктерін, қазақ халқының салт-дәстүріне, әдет-ғұрпына деген қызығушылықтарын арттыруға болады. Мысалы: «Қазақ халқының ұлттық киімдері», «Ұлттық тағамдар» «Киіз үй» «Ұлттық аспаптары», «Бесікке салу», «Тұсау кесу», «Қазақ ғарышкерлері», «Отан қорғаушылар күні» және т.б. тақырыптар. Мұндай анимациялық презентациялар тақырыптың мазмұнын бекітіп, логикалық ойлауларын, тілдік сөйлеулерін, тілдің грамматикалық құрылымын қалыптастырып, байланыстыра сөйлеуді дамытады.

Мектеп жасына дейінгі балалардың коммуникациялық мәдениетінде әртүрлі ойын технологиялары қолданылады. Ал кез-келген ойын құрылымында оның мақсатын, жетістікке жеткізу құралдарын, жоспарын және нәтижесін табуға болады. Тіл үйренуде бірнеше ойын түрлері қолданылды.

1. Сюжеттік-рөлдік ойындар. Мысалы: «Мақта қыз бен мысық», «Үйшік», «Бауырсақ», «Торғай мен тышқан», «Жыл басына таласқан аңдар», ертегілер үзіндісінен театрлық қойылым, «Отбасы», «Супермаркет», «Зообақта», «Біздің көше», «Саяхат», т.б. рөлдік ойындар.

2. Компьютерлік ойындар: «Не артық?», «Сыңарын тап?», «Дұрыс көрсет және ата?», «Атауына қарай топтастыр», т.б.

3. Дидактикалық ойындар: «Не жоқ?», «Ғажайып қоржын», «Сиқырлы сандық», «Көп-аз» т.б.

4. Саяхат-ойындар: «Асханаға саяхат», «Менің сүйікті қалам», «Қазақстан қалалары», «Қаламыздың көрікті орындары» т.б.

5. Математикалық ұғымдарды қалыптастыру бойынша ойындар (тура және кері санауға үйрету, санамақтар санау, пішіндерді, түстерді ажыратып, салыстыруды үйрету, т.б.)[3,86.]

Осы аталған ойындардың бәрі жаңа материалды меңгеруге, шығармашылық қабылеттерін дамытуға, қазақ және орыс тілдерін меңгеруге, жалпы оқыту білімін қалыптастыру үшін қолданылды. Мұндай ойындар балаларға әртүрлі позициядағы материалдарды үйрену мен түсінуге мүмкіндік берді. Осындай жұмыстарды атқара отырып жылдың соңында қорытынды құзіреттілік деңгейін анықтау мониторингі алынды. Алынған мониторинг нәтижесі бойынша қазақ тілінен 80% жоғары, 20% орташа деңгейді көрсетті, ал төменгі деңгей анықталған жоқ. Ал орыс тілі бойынша 15 % орташа, 85% жоғары нәтижені көрсетіп отыр.

Яғни, мектеп жасына дейінгі балаларымен қазақ және орыс тілін үйренуде ақпараттық және коммуникативтік технологияларды тиімді әрі үнемі қолдану нағыз тілдік ортаға енуге, қазақ және орыс тілдерінде айтылған сөздерді түсінуге, өз құрбыларымен және үлкендермен ауызекі тілде қарым-қатынас жасауға көмектеседі.

Әдебиет:

1. Елбасы Н.Ә.Назарбаев «Жаңа әлемдегі жаңа Қазақстан» Егемен Қазақстан №92, 28 ақпан 2007 жыл
2. Республикалық оқу-әдістемелік газеті «Мұғалім» Алматы 2011ж. №2
3. Б.С.Омар. А.Т.Садық.Қазақ тілі.Мектеп жасына дейінгі балаларды қазақ тіліне оқыту ерекшеліктері. «Келешек-2030»ЖШС,2018ж.

Косыбаева К. А.

Шет ауданы, Ақсу-Аюлы ауылы, «Балдырған» б/б КМҚК

ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ: НӘТИЖЕГЕ ЖЕТУ ЖОЛЫНДА ЖАҒДАЙ ЖАСАУ»

«Білімді ұрпақ ел болашағы»

Н.Ә Назарбаев.

«Білімді ұрпақ ел болашағы» деп мектепке дейінгі білім мен тәрбие беру саласындағы атқарылып жатқан жұмыстар келешек ұрпақты тәрбиелеуге зор ықпал етуде. Халқымыз бала тәрбиесіне қашанда ерекше мән берген, өйткені бала біздің болашағымыз, өміріміздің жалғасы. Сондықтан бүгінгі таңда балаларды қорғау- әлеуметтік мәні зор, халықтық іс болып табылады. Балалардың өмірі мен денсаулығын қорғау, оларды тәуелсіз мемлекетіміздің білімді, білікті мәдениетті азаматы етіп тәрбиелеу барысында жасалып жатқан тың жұмыстар, өмірімізге еніп жатқан жаңалықтар осының дәлелі.

«Бала тәрбиесі- бесіктен»- деген ұлы қағидаға сүйенсек 2 -5 жас аралығындағы сәбилерге білім және тәрбие берудің мәні мен маңнасы да ерекше. Елімізде білім және тәрбие саласында жүргізіліп жатқан реформаның басты мақсаты ой- өрісі жаңашыл, шығармашылық деңгейде қызмет атқара алатын, дүниетанымы жоғары, жан- жақты қалыптасқан тұлға қалыптастыру. Баланың жеке тұлға ретінде қалыптасуына көңіл бөле отырып, тәрбиелеу мен оқытуды да естен шығармауымыз міндет.

Бала болашағымыз десек, сол балаға жүйелі білім беріп, ынта-ықыласын дұрыс бағыттауды, қабілет қасиеттерін дамытуды, балабақшадан бастауымыз керек. Әрбір ұйымдастырылған оқу қызметтерін жаңаша тәсілмен қызықты етіп өткізуіміз өте маңызды. Сондай-ақ озық тәжірибелі педагогтар мен тәрбиешілер тәжірибесімен бөлісе отырып, тәжірибелерін жетілдіріп отыруымыз керек. Сол үшін көп жағдайда жас мамандарға үнемі қолдау көрсетіп, олардың кәсіби өсуіне ықпал жасауымыз керек.

On-Laine байланыста болып, облыс, республика көлемінде әріптестермен байланыста болуы тиіс. Ұйымдастырылған арнайы кәсіби курстарында болып, тәрбиешілер білімдерін тереңдетіп, өзгертіп отырғаны дұрыс. Н.Ә Назарбаевтың «Қазақстан-2030» атты халыққа Жолдауында: «Мектеп жасына дейінгі білім беруді жаңғырту одан әрі жалғасуы тиіс, болашаққа көп қырлы тұлға қалыптастыру үшін, осы мекемелерде озық халықаралық тәжірибе негізінде оқытудың қазіргі заманғы әдістемелерін енгізу қажет» деп атап көрсеткен болатын. Иновация мен білім беру технологиясы креативті болу керек. Өйткені бала тәрбиесінің қайнар көзі- балабақша болып табылады.

Иновациялық қызмет- мектепке дейінгі білім беру ұйымдары педагогтардың кәсіби дамуының факторы. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік стандартын іске асыруда ұйымдастырушылық- әдістемелік тұрғыдан қолдау керектігін айта кеткен жөн. Ата-аналарды балабақша өміріне кеңінен араластыру бүгінгі заманауи талаптарының бірі, біртұтас ақпараттық білім беру кеңістігінің көзі. Балабақшада жаңа педогогикалық технологияларды пайдаланудың басты мақсаты: оқыту мен тәрбиелеуде инновациялық ойын технологиясының элементтерін пайдалана отырып, жан- жақты білімді, құзіретті тұлға тәрбиелеу. Қазіргі таңда білім беру инновациялық технологиясының түрлері мынадай:

1. Ойын технологиясы
2. Денсаулық сақтау технологиясы
3. ТРИЗ технологиясы
4. Жобалы-іс шығармашылық технологиясы
5. Әуенді кесте технологиясы
6. Ақпараттық қатынастық технология т.б.

Балабақша- жаңа қабылданған әр баланың өміріндегі күрт өзгеріске толы кезең. Баланың психологиялық жетілуіндегі маңызды қорытындысы оның қаншалықты мектепке дейінгі ортаға дайындығында жатыр. Себебі үйреншікті әдеттері мен әрекеттері өзгеріске ұшырайды.

Педогогикалық ұжымның алға қойған міндеті- балабақшада балалармен жұмыс істеудің мазмұнын жаңарту қызметін жетілдірудің ішкі резервтерін іздестіру. Біздің бөбекжайымызда тәрбиешілер білім беру процесінде ақпараттық- коммуникациялық технологияны пайдаланады. Осы тұрғыдан көптеген жұмыстар атқарылуда. Ата-аналармен, балалармен бірігіп «Мен смартфонмен дос емеспін» және «Роботтар елінде» атты ойын-сауықтар өткізілді. Осындай шаралар өткізу арқылы бөбекжайдың бала тәрбиесінде атқарылып жатқан тәрбие жұмыстары айқындалады. Ең басты міндет- мектеп жасына дейінгі балалармен жұмыс нысандары мен әдістерін жетілдіруде жұмыс нысандарын педогогтарға нақты көмек көрсету.

Барлық жұмыс тәжірибесімен білім берудің үздік педогогикалық тәжірибелері енгізілген, бір мақсатқа біріккен пікірлес педогогикалық ұжымды қалыптастыруға бағытталған. «Бала- педогог- ата- ана» жүйесін құру осындай бірлесіп атқарған жұмыс баланы тәрбиелеуде басты назарға алу субъектісі болып табылады. Нәтижесінде ата-аналар

бойында балаларды тәрбиелеу және оларға білім беру үрдісінде педогогтармен бірлесе саналы түрде ортақ кірісу икемдері қалыптасады. Ал тәрбиешілер, ата- аналармен бірге білім беру мен тәрбие беру жұмыстарындағы алшақтық кедергілерінен өтеді. Ата- анамен жұмыстың қалыптасқан әдістерімен қатар балабақшада жүйелі түрде өткізілетін отбасымен серіктестік әрекет түрлері де бар. Ата- аналарға іс- әрекет кезеңдерін нақты таныстырып отыру қажет. Ұсынылған әрекеттер мен әдістерді таңдауда ата- ананың да құқығы болуы керек. Ендеше аса құрметті көретін біздің педогогтар және тәрбиешілер! Алдымызға тәрбие нәрімен сусындап, алғашқы білім баспалдағынан өтсін деп сенім артқан ата- аналарымызға рахметімізді айта отырып, келешек өскелең ұрпаққа жаңартылған білім беру мазмұнын жүзеге асыруда, заманауи тәрбие беруге бір кісідей атсалысайық. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандартын басшылыққа ала отырып, ізденіс үстінде шығармашылық жұмыс жасау жұмыстары өз жалғасын табуда.

Қорыта келгенде, небәрі 18 миллион халқы бар ұлтымыздан тараған келешек өскелең ұрпақтарымыз жаңартылған білім беру мазмұны бойынша жұмыс атқарып, балабақшадан басталған баспалдаққа нық қадам бастауға ат салысайық!

Әдебиет:

1. Мұғалімге арналған нұсқаулық Бірінші (ілгері) деңгей. 2014ж
2. ҚР орта білім мазмұнын жаңарту еңбегінде қазақ тілінде оқытатын мектептердегі бастауыш сынып пәндері бойынша педагогика кадрларының біліктілігін арттыру курсының білім беру бағдарламасы. 2016ж
3. <http://www.zkoipk.kz/>
4. <https://bilim-all.kz/>
5. http://www.akorda.kz/kz/events/akorda_news/press_conferences/memleket-basshysynyn-bolashakka-bagdar-ruhani-zhangyru-atty-makalasy «рухани жаңғыру» Елбасының халыққа жолдауы

Креккер Т.Е.

КГКП я/с «Березка», город Шахтинск

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ НЕТРАДИЦИОННОЙ АРТИКУЛЯЦИОННОЙ ГИМНАСТИКИ

Речь одна из важнейших функций человека, которая не является врождённой способностью, она формируется постепенно, вместе с формированием ребёнка. В процессе речевого созревания ребёнка формируется познавательная деятельность, способность к понятийному мышлению.

Универсальной причины объясняющей речевые нарушения у современных детей нет. Но можно сказать, что в основе любой проблемы лежит биология (генетика) и социальная среда. Во время оказанная речевая коррекция позволит избежать других проблем, т.к. речь тесно связана с психическими процессами и эмоциональным формированием детей.

Работаю логопедом в детском саду и ставлю перед собой задачу сделать успешным дальнейшее обучение детей. А чтоб хорошо учился ребёнок в школе нужно своевременно овладеть правильной речью. Ведь нарушения речи затрудняют овладение грамотным письмом и правильным чтением, это основные причины неуспеваемости детей в начальных классах.

Работая над звукопроизношением, строю работу в три этапа:

I – развитие артикуляционной моторики;

II- произношение звуков;

III- автоматизация и дифференциация звуков. [1, с.65]

Развитию артикуляционного аппарата уделяю особое внимание. Для точного произношения звуков важно чтоб артикуляционный аппарат ребёнка стал гибким и подвижным. Нужно научить ребёнка работать артикуляционным аппаратом чётко, точно и координировано. И на помощь приходит артикуляционная гимнастика.

Артикуляционные упражнения это специально подобранные упражнения, которые укрепляют мышцы артикуляционного аппарата, развивают силу, подвижность и дифференцируют движение органов, участвующих в речевом процессе.

Чтоб стать сильными и ловкими мы выполняем гимнастику для рук и ног. Но гимнастика необходима и для речевых органов, где главная мышца - наш язык нуждается в хорошем развитии для выполнения точных целенаправленных движений. И мне как логопеду приходится знакомить не только детей, но и их родителей с артикуляционными упражнениями. Очень часто сталкиваюсь с тем, что родители впервые слышат об артикуляционной гимнастике.

Как же правильно выполнять артикуляционную гимнастику?

Гимнастику для артикуляционного аппарата следует выполнять перед зеркалом, важно чтобы ребёнок видел, что делает его язык. Взрослые произносят звуки и не задумываются, где находится язык, какие движения он выполняет. Это автоматизированный навык, а ребёнку необходимо приобрести этот навык через зрительное восприятие. Обрести автоматизм ребёнку поможет регулярное выполнение артикуляционных упражнений.

Регулярно выполняя артикуляционные упражнения ребёнок:

- улучшит кровоснабжение в артикуляционных органах;
- укрепит мышцы щёк, языка, губ;
- научится удерживать определённую позу, увеличит амплитуду движений, уменьшит напряженность артикуляционных органов. [2, с.24]

Для детей выполнение артикуляционной гимнастики это огромный труд, серьёзная работа, какими бы лёгкими не казались эти упражнения для взрослых. Чтоб ребёнок не уставал, не терял интерес, не отвлекался, я стараюсь превратить эту работу в весёлую игру, в волшебную сказку, в которой есть всё, что интересно детям: сказочные герои, волшебные превращения и счастливый конец.

И на помощь приходит нетрадиционная артикуляционная гимнастика. Нетрадиционная артикуляционная гимнастика не заменяем традиционные артикуляционные упражнения, которые являются базой подготовительного этапа постановки звуков. [3, с.15]

Весёлую артикуляционную гимнастику дети выполняют с большим удовольствием, потому что все упражнения носят игровой характер, делаются со сладостями. Дети помогают сочинять артикуляционные сказки со своими любимыми сказочными героями и с удовольствием их выполняют.

Нетрадиционные формы артикуляционной гимнастики:

- «Сказки Весёлого Язычка»;
- «Лягушонок Квак»;
- Мультимедийные презентации;
- «Биоэнергопластика»;
- Нетрадиционные упражнения с шариком, ложкой и т.д.;
- «Вкусная артикуляционная гимнастика».

Сказка «Поездка в деревню к бабушке».

Взрослый рассказывает сказку, каждый этап которой демонстрируется специальным действием.

Жила-была девочка Маша, и были у неё бабушка и дедушка, которые жили в деревне. Наступило долгожданное лето, и Маша отправилась погостить к бабушке и дедушке. «Испечем блины», предложила бабушка (широкий язычок ребёнка лежит на губе, взрослый шпателем пошлёпывает по язычку). Поели блинов и отправились прогуляться до речки. Какой красивый мостик (между носом и губой зажимаем хлебную палочку). Прошли по

мостику, погуляли вдоль речки и вернулись домой, а дедушка забор чинит (язычок поднимается вверх и зажимает зубочистку между язычком и верхней губой).

А после обеда решили попробовать бабушкин мёд (взрослый обмазывает губы ребёнка мёдом, ребёнок слизывает мёд с губ, упражнение «Варенье»). И запили водой из колодца (взрослый пипеткой капает водичку на корень языка), и бабушкиным чаем из трав (ребёнок травяным чаем поласкает горло). И решили поспать. Пospали, открыли глазки (потянулись, позевали, ладошкой «пошлёпали» по губам) и улыбнулись. А бабушка принесла яичко от деревенской курочки Рябушки (ребёнок катает яичко вокруг губ).

Сухарики и малиновое варенье (ребёнок обмакивает сухарик в варенье и слизывает его язычком). А вечером бабушка показала, как она вяжет носочки (ребёнок берёт верёвочку и язычком выполняет движения по верёвочке: слева – направо и сверху – вниз). Затем поужинали хлебом деревенским (хлебную палочку зажать между губами). Погасили свет (задуть свечу) и легли спать.

Творческий подход, использование альтернативных методов и приёмов способствуют более интересному, разнообразному и эффективному проведению артикуляционной гимнастики.

Литература:

1. Анищенкова Е.С. Артикуляционная гимнастика для развития речи дошкольников – М.: АСТ, Астрель, 2010
2. Воробьёва Т.А. Крупенчук О.И. Артикуляционная гимнастика – М.: Литература, 2016
3. Коноваленко В.В Коноваленко С.В. Хлоп – топ. Нетрадиционные приёмы коррекционной логопедической работы с детьми Москва Издательство «ГНОМ и Д» 2004

Круг Т.Л.

КГКП я/с «Колокольчик», город Сарань

«РАЗВИТИЕ ПРЕДПОСЫЛОК ИНЖЕНЕРНОГО МЫШЛЕНИЯ У ДОШКОЛЬНИКОВ ПОСРЕДСТВО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ПРОЕКТНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ»

Развитие системы дошкольного воспитания и обучения является приоритетным направлением государственной политики Республики Казахстан. Первый президент Республики Казахстан Н. Назарбаев акцентировал внимание общества на модернизацию дошкольного образования, поручил: «На основе передового международного опыта внедрить современные методики обучения в дошкольное воспитание и обучение», они должны быть инновационными, а образовательные технологии — креативными.[2]

Как вырастить новое поколение инженеров? Как подготовить сегодняшних детей к требованиям современно меняющегося мира? Почему необходимо закладывать понятия о профессиях в раннем возрасте? Как сделать профессию инженера привлекательной для молодёжи? Конечно же, через «STEAM-технологии». «STEAM» образование — уникальный универсальный инструмент для достижения ключевых навыков XXI века — умения критически мыслить, владеть навыками коммуникации — способности к взаимодействию, кооперации, креативности.

Как в условиях дошкольной организации можно реализовать «STEAM» образование? Конечно же, через организацию проектной - исследовательской деятельности детей дошкольного возраста.

В рамках реализации проектно-исследовательской деятельности в 2020 году в нашем детском саду запущен проект: «Инженер балакай».

Целью проекта является: формирование инженерного мышления детей, посредством использования конструкторов нового поколения в учебно-воспитательном процессе дошкольной организации.

Представленный проект отражает новый подход в области приобщения дошкольников к инженерной деятельности и техническому творчеству, обеспечивающий их активное, инициативное и самостоятельное вовлечение в деятельность и стимулирующее познавательную активность. Разработаны концептуально новые подходы в реализации проекта.

Практическая значимость проекта:

Заключается в способности применять материалы - конструкторы нового поколения в деятельности педагогов ДО, для формирования предпосылок инженерного мышления у детей дошкольного возраста. Заинтересовать родителей в эффективности использования данных конструкторов.

Новизна также заключается в адаптации конструкторов нового поколения таких как :
-картонный конструктор «Йохокуб» - конструктор из картона и использование дидактического материала;

-логические блоки «Дьенеша» и «палочки Кюизенера» для плоскостного моделирования; «Квадрат Воскобовича»- головоломка на трансформацию фигур;

-развивающие игры Воскобовича «Геоконт» - развитие сенсорных способностей (восприятие цвета, формы, величины), совершенствование интеллекта (внимания, памяти, мышления, воображения, речи), тренировка мелкой моторики рук, освоение геометрических представлений, пространственных отношений, букв и цифр, развитие творческих способностей;

-трансформируемый игровой конструктор для обучения «ТИКО»- позволяет собирать объёмные геометрические фигуры - прямоугольные и косоугольные призмы, пирамиды, выпуклые, и вогнутые многогранники Платоновы тела, Архимедовы тела, звёздчатые многогранники, звезду Кеплера.

-развивающие игры Никитиных «Кубики для всех» развитие пространственного мышления, наглядно-действенного мышления, аналитико-синтетического мышления.

-новый программируемый конструктор для дошкольников «UARO» — развитие конструирования, моделирования алгоритмики, робототехника научно исследовательская деятельность;

-робот-мышь «Robot Mouse»- развитие навыков программирования, основ алгоритмики;

Именно эти конструкторы помогают реализовывать задачи всех пяти образовательных областей, совмещают игру и экспериментирование в механике, в лёгкой доступной форме знакомят с основами физики и математики. Помогают детям создавать свой неповторимый, уникальный мир и в то же время познавать его.

Этапы внедрения проекта «Инженер - балакай»:

-Первый этап работы (подготовительный) с проектом предполагает работу по созданию центра конструктивной деятельности для детей и родителей воспитанников «Интеллектуальная гостиная»; изучение нормативно-правовой методической базы; создание модели управления качеством образовательного процесса;

-Второй этап работы (внедренческий) с проектом предполагает работу: разработка и апробация проекта по развитию у детей дошкольного возраста предпосылок инженерного мышления; обеспечение учебно-методическими семинарами по проекту для педагогов ДО; разработка критериально-диагностического аппарата; разработка модели управления воспитательно-образовательным процессом.

-Третий этап работы (обобщающий) с проектом подразумевает следующую работу: обобщение опыта на конференциях, педагогических чтениях, мастер-классах, круглых столах, СМИ; разработка методических рекомендации по внедрению проекта в ДО (пакет документов); определение уровня сформированности у детей конструкторских способностей, предпосылок инженерного мышления.

-Заключительным этапом работы проекта «Инженер – балакай» предполагается проведение: тематических выставок работы дошкольников «Я - будущий инженер»; соревнования между детьми старших и дошкольных групп; городские соревнования по созданию и использованию конструкторов нового поколения.

В результате эффективного применения проектно-исследовательской деятельности по развитию предпосылок инженерного мышления у детей формируются: зачатки инженерного мышления, креативность, логическое мышление, воображение, умение работать в команде.

Таким образом, использование проектной деятельности по развитию у детей предпосылок инженерного мышления в современной дошкольной организации становится все более актуальным. И не случайно, ведь при помощи проекта можно реализовать многие воспитательные, образовательные и развивающие задачи, стоящие перед педагогами ДО.

Реализация проекта находится пока на начальном этапе. Но мы уже отмечаем первые положительные результаты: это проявление большей самостоятельности и инициативности наших воспитанников, активность и заинтересованность родителей в совместных проектах, развитие творческого потенциала педагогов. Мы продолжаем поиски наиболее эффективных форм, технологий и методов по развитию у дошкольников задатков инженерного мышления и научно-технического творчества.

Литература:

1. Послание Президента Республики Казахстан Н.Назарбаева народу Казахстана. «Рост благосостояния Казахстанцев: повышение доходов и качества жизни» Астана- 5 октября 2018 год;
2. Министерство образования и науки Республики Казахстан АО «Информационно аналитический центр» Национальный доклад о состоянии и Развития системы образования Республики Казахстан (за годы Независимости Республики Казахстан)- Астана- 2017 год;
3. Хламова Н. А., Новикова Н.А., Тарунина Р.Р., Снаткина Н.Ю., Бакшеева Н.П. Растим будущих инженеров в детском саду // Молодой ученый. — 2018. — № 46. — С. 335–337. — URL <https://moluch.ru/archive/232/53790/> (дата обращения: 23.01.2020).

Кудряй И. П.

КГКП д/с №11 «Арман», г. Жезказган

ВНЕДРЕНИЕ ИГР В ПЕДАГОГИЧЕСКУЮ ПРАКТИКУ ПО ОБНОВЛЕННОМУ СОДЕРЖАНИЮ ОБРАЗОВАНИЯ

В своей практики по обновлённому содержанию образования использовала три способа организации игры: игра под руководством педагога, структурированная, свободная игра. Игры направлены на достижение целей Типовой учебной программы, также развития навыков, прописанных в Государственном общеобязательном стандарте. Реализовывала навыки: критического мышления, креативности, коммуникации, работе в команде, также раскрывала сильные и слабые стороны ребёнка.

Структурированную игру «Поезд» использовала в области «Здоровье». Цель: умеют строиться в колонну по одному с выполнением различных заданий. Такая игра позволила детям самостоятельно выполнять упражнения, это навык в физической культуре, прописанный в стандарте ДВО, также реализовать работу в команде, коммуникативные навыки. Наблюдала проявление самостоятельности детей в игре. Голос ребёнка проявился в

выборе темпа движения «поезда». На другом занятии изменила способ организации игры «Поезд», на игру под руководством педагога. Использовала, как выполнение основных видов движений. Добавила новые задания, ресурсы. На третьем занятии изменила способ организации игры на свободную. Дети самостоятельно развивали игру. Во всех трёх видах организации дети проявили: креативность, критическое мышление, коммуникативные навыки. Эффективные моменты: правильно подобранные ресурсы, эмоциональный настрой детей, наблюдалась интеграция с областью «Социум». Сильные стороны: успешно реализовались цели, в игровой форме дети выполнили основные виды движений. Неэффективные моменты: в свободной игре дети слабо работали в команде. Многие хотели быть машинистом, командовать вагонами. Активные дети не хотели уступать никому лидирующие роли.

Игру под руководством педагога «Я скажу, ты сделай» использовала в области «Коммуникация». Цель: используют в речи формы повелительного наклонения; разные формы глаголов. Наблюдала, как дети думают, используют свой словарный запас, включают воображение. Дети проявили креативность, критическое мышление, коммуникацию. Самостоятельно придумывали, строили предложения, тем проявился голос ребёнка. На другом занятии поменяла вид организации игры, структурированная игра дала следующие результаты: некоторые дети без вопросов воспитателя смогли самостоятельно построить предложения, используя разные формы глаголов. Вывод: структурированную игру «Я скажу, ты сделай», можно использовать с более развитыми

в этой области детьми, как дополнительное игровое упражнение. Эффективные моменты: цели обучения достигнуты. Также дети смогли составить сложные предложения с помощью вопросов взрослого, тем самым реализовав коммуникативно-языковой навык, прописанный в ГОСДВО. Достижение: ребёнок с диагнозом «задержка речи» смог с помощью наводящих вопросов составить простое предложение. Наблюдалась интеграция с областью «Социум». В структурированной игре не все дети смогли самостоятельно составить предложения. Им потребовалось вмешательство педагога.

Интегрированную игру под руководством педагога «Подарки феям Природы» использовала в области «Познание». Цель: устанавливают связи в сезонных изменениях в природе. Считают предметы в пределах 5.

Правильно подобранные ресурсы, помогли достичь поставленных целей. На занятии по конструированию игровое задание структурированного типа «Подарки для феи Осени» позволило детям проявить самостоятельность при выборе природного материала для создания поделки, этот навык прописан в ГОСДВО. Дети проявили коммуникацию, критическое мышление, креативность, работали в команде. Голос ребёнка проявился в самостоятельной организации команды, в

выборе времени года, материала для поделок. Сильные стороны: цели обучения достигнуты, правильно подобранные ресурсы, эффективный мотивационный момент, взаимооценка детей. Наблюдалась интеграция с областями «Социум», «Коммуникация», «Творчество». Слабые стороны: были нарушены временные рамки игрового упражнения структурированного типа – медленный темп самостоятельного конструирования. Некоторым детям оказывала помощь, так как не учла индивидуальных потребностей детей, пришедших в группу недавно.

Игру под руководством педагога «Поможем Художнику» использовала в области «Творчество» на занятии по аппликации. Эта же игра на занятии по рисованию перешла в структурированный способ организации. Цель: умеют правильно держать ножницы и

пользоваться ими. Умеют изображать акварельными красками разные предметы. Голос ребёнка - выбор цвета, формы деталей. Дети придумывали цель путешествия, интересные пожелания. Проявили креативность, критическое мышление, коммуникацию, работали в команде. Правильно подобранные ресурсы, сильный мотивационный момент, позволили достичь цели. Наблюдалась интеграция областей «Социум», «Коммуникация», «Познание». Слабые стороны: в структурированном способе организации игры, не все дети проявили креативность – не смогли самостоятельно придумать необычные детали лодки. Вывод – не учла голос ребёнка, не все дети могут проявить креативность в области «Творчество».

Свободную игру «Моя семья» использовала в области «Социум». Цель: имеют представление о себе, о родственниках, отношениях. Уважительно относятся к своим родственникам. Наблюдала самостоятельное распределение детьми ролей, выбор места игры, подборка атрибутов. Дети проявили коммуникацию, критическое мышление, креативность, работали в команде. Сильные стороны: цели обучения достигнуты, правильно подобранные, предложенные ресурсы, эффективный мотивационный момент; дети трансформировали игру в «День рождения Сезим». Наблюдалась интеграция с областями «Коммуникация», «Познание». Игра позволила детям самостоятельно проявить элементарную заботу о близких, окружающих людях, это основной социальный навык, прописанный в ГОСДВО. Слабые стороны: не учла индивидуальные потребности некоторых детей, скромных и застенчивых.

Вывод: данный опыт научил меня ставить достижимые цели, постоянно ориентироваться на ожидаемый результат. Развивать конкретные навыки, прописанные в ГОСте. Учитывать индивидуальные потребности детей.

Литература:

1. В.В. Воронов / Технология воспитания: Пособие для преподавателей вузов, студентов и учителей. - М.: Школьная пресса, 2000;
2. В.И. Зверева / Организационно-педагогическая деятельность руководителя школы. - М., 1992;
3. И.В. Никишина / Инновационные педагогические технологии и организация учебно-воспитательного и педагогических процессов в школе. - Волгоград: Учитель, 2007, С 91;
4. Л.Н. Буйлова, С.В. Кочнева / Организация методической службы учреждений дополнительного образования детей: Учеб. - метод. пособие. - М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001, С 160.

Кумарбаева Б.Б., Арконова А.К.
Қарағанды қаласы, «Балапан» б/б КМҚК

МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ЖЕКЕ ТҮЛҒАСЫН ДАМУ МЕН ТӘРБИЕЛЕУДЕГІ ТҮЛҒАҒА БАҒЫТТАЛҒАН ТЕХНОЛОГИЯНЫҢ РӨЛІ

Елбасымыз Н.Ә.Назарбаев жолдауында айтқандай: «Болашақта өркениетті дамыған елдердің қатарына ену үшін заман талабына сай білім қажет. Қазақстанды дамыған 50 елдің қатарына жеткізетін, терезесін тең ететін - білім». Сондықтан, қазіргі даму кезеңі білім беру жүйесінің алдында оқу-тәрбие үрдісінің технологияландыру мәселесін қойып отыр. Осы алға қойылған міндетке орай «Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2020 - 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасында» мектепке дейінгі білім беру мазмұнын

жаңарту мақсатында мектепке дейінгі білім берудің халықаралық және үздік отандық тәжірибесіне талдау жүргізілген болатын.

Онда мынадай мәселелер айқындалған: балалармен жұмыста қолданылатын әдістер мен жұмыс нысандарының қазіргі заман талаптарына сәйкес келмеуі, мұнда балалардың танымдық қызығушылықтары, олардың білуге қызығушылығы мен дербестігінің ескерілмеуі. Бұдан басқа, мектепке дейінгі білім беруде технологияларды енгізуде жүйеліліктің жоқтығы анықталғандығы айтылған. [1, б.9].

Мектепке дейінгі білім беру ұйымының негізгі және өте жауапты міндеті-баланың жеке басын ашу, оның өзін көрсетуге, дамуына, тұрақтануына және әлеуметтік әсерлерге төзімділікке көмектесу. Оқу процесінде әр баланың жеке басын ашу қазіргі заманғы білім ошақтарында жеке тұлғаға бағытталған білім беруді құруды қамтамасыз ету қажет. Мұндай оқыту мен тәрбиенің мақсаты-жеке танымдық қабілеттерін, қажеттіліктері мен мүдделерін ескере отырып, әр баламен жеке жұмыс істеуге мүмкіндік беретін психологиялық-педагогикалық жағдайлар жүйесін құру. Осы психологиялық-педагогикалық жағдайлар жүйесін қамтамасыз ететін мектеп жасына дейінгі балалардың жеке тұлғасын дамыту мен тәрбиелеуде тұлғаға бағытталған технологияның алатын орны ерекше.

Тұлғаға бағытталған технология-бұл бала ең жоғары құндылық болып табылатын және тәрбие процесінің орталығына қойылған білім беру жүйесі. Басқаша айтқанда, тұлғаға бағытталған тәрбие дегеніміз-баланың жеке басын терең құрметтеу, оның жеке даму ерекшеліктерін ескеру, оған тәрбие процесінің саналы, толыққанды қатысушысы ретінде қарау негізінде тәрбие процесін ұйымдастыру. Сондай-ақ тұлғаға бағытталған технологиялар отбасы мен мектепке дейінгі мекемеде ыңғайлы жағдайларды, оны дамытудың жанжалсыз және қауіпсіз жағдайларын қамтамасыз етеді, қолда бар табиғи әлеуетті жүзеге асырады.

Тұлғаға бағытталған технология жаңа білім беру бағдарламаларының мазмұнына сәйкес келетін дамушы ортада жүзеге асырылады. Даму кеңістігінде балалармен жеке тұлғаға бағытталған өзара әрекеттесуге жағдай жасау әрекеттері байқалады, бұл баланың өз белсенділігін көрсетуге, өзін толық жүзеге асыруға мүмкіндік береді. Алайда, мектепке дейінгі мекемелерде бүгін де тәрбиешілер жеке тұлғаға бағытталған технологиялар идеяларын әліде болса толығымен жүзеге асыруға әлі де көп жұмысты қажет етеді. Осыдан, мәселеміздің өзектілігі айқындалады. [2, б.8].

Жеке тұлғаға бағытталған технологияның өз ішінде бірқатар түрлері бар. Оларды атап өтетін болсақ, оларға келесілер жатады:

- Зерттеу (мәселелік-іздеу). Бұл технологияның ерекшелігі-тәрбиешінің «ашу арқылы оқыту» моделін жүзеге асыруы.

- Коммуникативтік (дискуссиялық). Бұл технологияның ерекшелігі-зерттелетін мәселелер бойынша әртүрлі көзқарастармен сипатталатын пікірталастардың болуы, оларды салыстыру, шынайы көзқарасты талқылау арқылы іздеу.

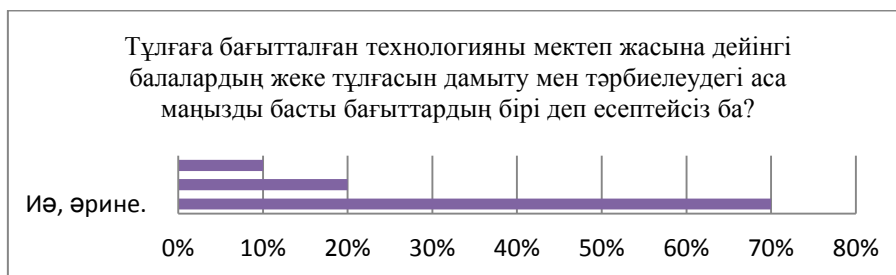
- Модельдеу (ойын). Бұл технологияның ерекшелігі-білім беру кеңістігіндегі өмірлік маңызды кәсіби қиындықтарды модельдеу және оларды шешу жолдарын іздеу.

- Психологиялық (өзін-өзі анықтау). Бұл технологияның ерекшелігі-белгілі бір білім беру іс-әрекетін жүзеге асыруда баланың өзін-өзі анықтауы.

- Іс-әрекеттік. Бұл технологияның ерекшелігі-баланың алдағы іс-әрекетті жобалау, оның субъектісі болу қабілеті.

- Рефлексивтік. Бұл технологияның ерекшелігі-баланың іс-әрекеті туралы хабардар болуы: нәтиже қалай, қандай жолмен алынды, қандай қиындықтар болды, олар қалай жойылды және ол бір уақытта не сезінді.

Мектеп жасына дейінгі балалардың жеке тұлғасын дамыту мен тәрбиелеудегі тұлғаға бағытталған технологияның рөлін анықтау және тәрбиешілердің қаншалықты аталған технология бойынша құзыретті екенін зерделеу мақсатында мен шағын диагностикалық зерттеу жұмысын жүргіздім.

Өткізілген шағын сауалнаманың нәтижесінен біздің «Балапан» бөбекжайының тәрбиешілерінің тұлғаға бағытталған технологияларды өз оқу-тәрбие қызметтерінде қолданатындығын байқауға болады. Алайда қолданбайтын немесе жалпы осы технология туралы білмейтін тәрбиешілер қатары да көрініс берді. Диагностикадан алынған нәтижелерді сараптай келе, біз ол тәрбиешілердің жас маман екенін анықтап, олармен тәжірибесі мол мамандар өз ішімізде бірқатар бөбекжай ішілік семинар сағаттарын өткіздік. Сондай-ақ бөбекжайдың әдіскері тарапынан өте тартымды, ақпаратты интерактивті дәріс оқылды. Бұл дәрістен аталған технология жайында біраз мағлұмат алып жас мамандар білімдерін толықтыра түсті.

Сонымен жеке тұлғаға бағытталған технологиялар аясында дербес бағыттар ретінде келесілерді ерекше атап өткім келеді:

- мектепке дейінгі мекеме жағдайларына бейімделу кезеңінде денсаулығы нашар балаға көмек көрсетуге психологиялық-терапиялық бағыттағы гуманистік мәні бойынша ерекшеленетін адамгершілік-жеке технологиялар. Бұл технология психологиялық жеңілдету бөлмелері бар жаңа мектепке дейінгі мекемелерде жақсы жүзеге асырылады - бұл жұмсақ жиһаз, бөлмені безендіретін көптеген өсімдіктер, жеке ойындарға ықпал ететін ойыншықтар, жеке сабақтарға арналған жабдықтар. Музыкалық және дене шынықтыру залдары, емдеу кабинеттері (ауырғаннан кейін), мектеп жасына дейінгі баланың экологиялық дамуы және өнімді қызметі бойынша үй-жай, онда балалар қызығушылық бойынша сабақ таңдай алады. Мұның бәрі балаға деген жан-жақты құрмет пен сүйіспеншілікке, шығармашылық күштерге сенуге ықпал етеді, мәжбүрлеу жоқ. Әдетте, мұндай мектепке дейінгі мекемелерде балалар тыныш, үйлесімді даму үстінде болады.

- *Ынтымақтастық технологиясы* мектепке дейінгі білім беруді демократияландыру принципін, тәрбиешінің баламен қарым - қатынасындағы теңдікті, «ересек-бала» қарым-қатынас жүйесіндегі серіктестікті жүзеге асырады. Тәрбиеші мен балалар дамып келе жатқан ортаға жағдай жасайды, мерекелерге арналған құралдар, ойыншықтар, сыйлықтар жасайды. Әр түрлі шығармашылық іс-әрекеттерді (ойындар, еңбек, концерттер, мерекелер, ойын-сауық) бірге анықтайды.

- Технологиялық тәрбие-білім беру процесінің мәні берілген бастапқы нұсқаулар негізінде құрылады: әлеуметтік тапсырыс (ата-аналар, қоғам) білім беру бағдарлары, білім берудің мақсаттары мен мазмұны. Бұл бастапқы көзқарастар мектеп жасына дейінгі балалардың жетістіктерін бағалаудың заманауи тәсілдерін нақтылауы, сондай-ақ жеке және сараланған тапсырмалар үшін жағдай жасауы керек.

Даму қарқынын анықтау тәрбиешіге әр баланы оның даму деңгейінде ұстауға мүмкіндік береді. Осылайша, аталған технологиялық тәсілдің ерекшелігі-білім беру процесі мақсаттарға жетуге кепілдік беруі керек. Осыған сәйкес оқытудың технологиялық тәсілінде мыналар ерекшеленеді:

- мақсат қою және оларды барынша нақтылау (нәтижеге қол жеткізуге бағдарлана отырып, тәрбиелеу және оқыту);

- оқу мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес әдістемелік құралдарды (көрсету және тарату) дайындау;

- мектеп жасына дейінгі баланың өзекті дамуын бағалау, мақсаттарға қол жеткізуге бағытталған ауытқуларды түзету;

- нәтижені қорытынды бағалау-мектеп жасына дейінгі баланың даму деңгейі.

Тұлғаға бағытталған технологиялар дәстүрлі технологиялармен салыстырғанда балаға махаббат, қамқорлық, ынтымақтастық ахуалын тудырып, баланың шығармашылық тұрғыдан дамуына жағдай жасайды. Сондықтан әр тәрбиеші өзінің жұмысында балалардың жеке тұлғасын дамыту мен тәрбиелеуде тұлғаға бағытталған технологияның маңызын түсініп, оны жұмысының басты бағыттарының бірі ретінде қолданса нұр үстіне нұр болар еді деп ойлаймын.

Әдебиет:

1. Личностно-ориентированный подход в педагогической деятельности//Под.ред. Е. Н. Степанова, Москва, ТЦ Сфера, 2003г.

2. Атемаскина Ю. В., Богославец Л. Г. Современные педагогические технологии в ДОУ//С.-П. «ДЕТСТВО-ПРЕСС», 2014г.

Кунпеисова Ж.А.

Сәтбаев қаласы, «Нұрбөбек» б/б КМҚК

БАЛАНЫҢ МЕКТЕПКЕ СӘТТІ БЕЙІМДЕЛУ МІНДЕТТЕРІН ШЕШУДЕГІ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМ ЖӘНЕ МЕКТЕП АРАСЫНДАҒЫ САБАҚТАСТЫҚ

Білім беру мен ғылым саласына елеулі өзгерістер енгізіп жатқан қазіргі кезеңде мектепке дейінгі ұйымдар мен бастауыш білім беру ісін жаңа сапалық деңгейге көтеру міндеті бүгінгі күннің өзекті мәселесі. Осы өзгерістер білім саласының алғашқы сатысы болып саналатын мектепке дейінгі ұйымдарда болашақ ұрпақтың дүниетанымын дамытуға, жеке тұлға ретінде қалыптастыруға ерте жастан бастап балаларға толық жағдай жасауды, тәрбиелеу мен білім беруге аса жауапты қарау басты міндет етіп қойылды.

Сабақтастық мақсаты: екі буын арасында тығыз байланыс жасай отырып, баланы жүйелі сатылы дамыту.

Ата-аналар мен мұғалімдердің балалардың мектепке дайындығы туралы пікірлері әртүрлі. Ата-аналар егер олар балаларды мектепке дейін санап, жазуды үйретсе, бұл олардың табысты оқушы болудың кепілі деп сенеді. Мектепке дайындық-бұл балада қалыптасуы керек белгілі бір дағдылар жиынтығы ғана емес, мектепке дайындық бірнеше негізгі компоненттерді қамтиды:

- зияткерлік дайындық;
- жеке және әлеуметтік-психологиялық дайындық;
- эмоционалды-еріктік дайындық;
- дене дайындығы.

Баланы бірінші сыныпқа қабылдау – бұл бала үшін де, оның ата-анасы үшін де қиын сынақ. Мектептегі бірінші сынып оқушысы болуға деген ынтасын арттыру, жаңа жағдайға тез бейімделуге көмектесу, мазасыздықты, қорқыныш сезімін, сенімсіздікті болдырмау үшін балабақшада мектепалды дайындық жұмыстары ұйымдастырылды.

Мектепке дейінгі ұйымның мектеппен сабақтастығын мына формалар арқылы жүзеге асырудамыз:

1. Мектепке экскурсиялар. Негізгі ғимарат бөлімдерімен танысады: спорт залы, кітапхана, сынып бөлмелері, асхана. Бұл кездесулер әсіресе балаларға қуанышты әсер қалдырады.
2. Мектептегі бірінші сынып оқушыларының сабақтарына және балабақшадағы мектепалды даярлық топтарындағы ашық ұйымдастырылған оқу қызметтеріне өзара қатысады.
3. Мектеп және мектепке дейінгі ұйым педагогтарының арасындағы бірлескен кеңестер, «Бірінші сыныпқа дайындық» дөңгелек үстелде баланың физиологиялық-психологиялық даму ерекшелігі, мақсатқа жетудің ұтымды сәттерін жіберіп алмау сұрақтары қарастырылды.

«Мектепке дейінгі ұйымның түлегінің портреті» тақырыбындағы пікірталаста мектепке дейінгі ұйым түлегінің моделіне сай балабақша түлектерін дайындау үшін маңызды міндеттер айтылды.

4. Бірінші сынып оқушылары мен мектепалды даярлық топтары тәрбиеленушілері арасындағы «Менің ағам оқушы» оқушылардың балабақша түлектерімен кездесуде мектеп өмірінің қызықты екені туралы әңгімелеп «Балабақшаға мен не тілеймін» релаксация-ойыны өтілді, түлектер өздерінің балабақшаға деген тілектерін жеткізді. Тәрбиеленушілермен «Мен мектепке барамын» сюжеттік-рольді ойындар, «Мектеп портфелінің құралдары» дидактикалық ойындар, мектеп өмірі туралы тақпақтар жаттау, «Мен мектептің суретін саламын» балалар жұмыстарының көрмелері, театр көрсетілімдері балалардың мектепке баруға деген ынтасын, қызығушылығын арттырды.

5. Психолог-маман мектепалды даярлық топ тәрбиеленушілерінің мектепке дайындығы туралы психологиялық-педагогикалық диагностика жүргізеді.

6. «Балаңыз мектепте оқуға дайын ба?» тақырыбында мектеп мұғалімдерімен бірлескен ата-аналар жиналысында мектепте жүргізілетін бағдарламалар туралы, болашақ оқушыларға қойылатын талаптармен таныстырылды, ата-аналардың болашақ мұғалімдерімен кездесулері ұйымдастырылып, «Мектепке бару- бала үшін ең маңызды оқиға», «Баланы қалай ойлауға үйретуге болады» тақырыбында ата-аналарды мазалаған сұрақтарға жауап беріп, ата-аналарға арналған ақпараттық сөрелер рәсімделді, сауалнама жүргізілді. ашық есік күндері, жарнамалық парақтар, буклеттер әзірленеді, газеттер шығарылды.

Осы аталған балабақша мен мектеп арасындағы сабақтастық жұмыстарын жүзеге асыру, бұл тәрбиеленушінің жаңа өмір салтын, жаңа күн тәртібін қабылдауға дайындығын арттырып, оған кең ауқымды танымдық бағдарламаны игеруге мүмкіндік беретін эмоционалды-еріктік және зияткерлік қабілеттерін дамытады. «Мен оқушы боламын» -деген ой қалыптасады.

Біздің балабақшаның балаларды мектепке дайындаудағы негізгі міндеттерінің бірі білім беру кеңістігінде балалардың сөйлеу тілін дамыту бойынша жұмысты жетілдіру. Сөйлеу тілі дамыған баланың әлеуметтік ортаға тез бейімделетіні белгілі.

Сондықтан сөйлеу тілінің негізі құралдарын қолданамыз:

- балалар және үлкендер қарым-қатынасы;
- мәдени тілдік ортасы, тәрбиешінің сөзі;
- дамытушы заттық-кеңістік ортаны уақытылы және сапалы толықтыру ;
- әр түрлі өнер түрлері (бейнелеу, музыка, театр түрлері);
- тәрбиешілер мен мамандардың мақсатқа бағытталған барлық бала іс-әрекеттері арқылы балалардың сөйлеу тілін дамыту жұмыстары – ойында, еңбекте, ұйымдастырылған оқу қызметінде, серуенде.

Бастауыш сынып мұғалімдерімен кездесе отырып, балалардың сөйлеу тілі бойынша мәселелерді талқылап, алдағы жұмыста бар кемшіліктерді түзетуге тырысып, оларды жою үшін түрлі әдістерді қолданудамыз: үлгілеу әдісі, суреттер арқылы әңгімелеу, түрлі дидактикалық ойындар, мнемокесте құру, ләп-бук жасау, театр түрлерін қолдану. Коммуникативтік дағдыларын меңгерту үшін «Кім өзінің қаласын жақсы біледі?», «Ертегілер елінде» байқаулар, «Жұмбақ ойла», «Сиқырлы заттар дүкені» викториналық ойыны, «Жыл мезгілдері», «Қазыналы арал» квест-ойындар, «Кітап-біздің досымыз» «Өз тіліңді құрметте» марафондар өтіліп отырады. Осы сияқты ойындар мен тапсырмаларды қолдану арқылы мектепке дейінгі ұйым түлегі қиындықсыз негізгі коммуникативтік дағдыларды игере отырып, айналасындағылармен қарым-қатынас жасауға қабілеті артып, мектепке оқуға қиындықсыз, сәтті бейімделетіні сөзсіз.

Сонымен қатар балалардың сөйлеу тілін дамытуға ата-аналарда белсенді қатысады. Мектептегі кітап оқу жобаларына қатысу мақсатында, мектепалды даярлық топ ата-аналарымен «Үйде кітап оқимыз» акциясына қосылдық. Өйткені кітапты оқу баланың ой-өрісін кеңейтеді, сөйлеу қабілетін, қиялын дамытады. Топ тәрбиешілері кітап бұрышын ұйымдастырып, осы жас ерекшелігіне байланысты балалармен оқитын кітаптар тізімін

жасады. Ата-аналар белсене қатысып, баламен бірге кітап оқуға қызығушылықтарын білдіруде. Ата-аналар «Кітапты емдейміз» еңбек акциясы бойынша топтағы кітаптарды жөндеуге көмектесуде. Ал тәрбиешілер оқылған кітаптар бойынша театр түрлерін, өлең оқу, ертегілер суреттерін салу конкурстарын ұйымдастыруда. Бұл атқарылған іс-шаралар баланың кітап оқуға қызығушылығын, сөйлеу тілін дамытып қоймай, мектепке бейімделуі ойдағыдай әлеуметтенуі үшін қажетті тұлғаның қасиетін қалыптастырады.

Ата-аналардың, балабақша мен мектептің педагогикалық ұжымдарының бірлескен жұмысы ғана мектепте балалардың сәтті оқуының негізін қалайды және ары қарай оқу процесінде өзін-өзі жүзеге асыруға, болашақта өзін-өзі танытуға көмектеседі деп санаймыз.

Әдебиет:

1. Қазақстан Республикасы мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы. 12.09.2016ж. №499. Нұр-сұлтан 2020ж.
2. «Мектепке дейінгі ұйым басшылығының анықтамалығы»- журнал №6 2016ж.
3. «Қазақстан мектебі» журналы №4, №7 2013ж.

Қадырова Е.У.

Қарағанды қаласы, «Ақбота» бөжекжайы КМҚК

ТІЛ ТІРЕГІМІЗ – СОҒЫП ТҰРҒАН ЖҮРЕГІМІЗ!

*Өз тіліңді жерсінбеудің, өз анаңды менсінбеудің
Арсыздығы қай дәуірде болып еді тапқырлық?
Ол рухани мүгедектік әрі ұлттық сатқындық!
Аз қайғы ма, талабыңды түсінігің алдаса?..
Мейлі он тіл, тіпті жүз тіл меңгергенің далбаса
Өз ұлтыңның тілі менен рухы
Ой – санаңа ірге тас боп қалмаса!
М.Шаханов*

Халқымыз ежелден тіл абыройын биік көтеріп, «Өнер алды – қызыл тіл» деп, сөз өнерін бар өнердің алдына қойып, жоғары бағалаған. Әдетте тіл жөнінде, тіл – адамдар ара қарым-қатынас жасау құралы деп, оған жай жадағай анықтама берілгенімен, іс жүзінде тіл тек адамдар ара қарым-қатынас жасау құралы ғана болып қалмастан, қайта онан да маңыздысы, ол белгілі бір ұлттың ұлттық сана-сезімі, халықтың халықтық қасиеті, оның жалпы тарихы, әдет-ғұрпы, мәдениеті қатарлыларды тұтастай өз бойына қамтып жататын күрделі ұғым. Сондықтан тіл мейлі қайсы ұлттың болмасын тарихы мен тағдырларының, тәрбиесі мен тағылымының, бүкіл халықтың болмысының баға жетпес асылы, сарқылмас құнды қазынасы, ұлт рухының ұйытқысы болып келген.

«Адамның адамшылығы, жақсы ұстаздан болады» деген ұлы Абай атамыздың сөзінде өмір шындығы бар. Ұлттың жаны – тіл болғандықтан, тіл мәселесі, халқымыздың қазынасы сан, ғасырлар бойы жүріп өткен жолымыздың шежіресі. Қай заманда болмасын адамзат алдында тұратын ұлы мұрат – міндеттердің ең бастысы өзінің ісін, өмірін жалғастыратын салауатты, ұрпақ тәрбиелеу. Бұл көкейкесті мәселе ғасырлар бойы тек халықтың өткен тәжірибесіне сүйенгенде ғана сәтті шешімін тауып отырған. Ол халқымыздың кәсібімен, салт-дәстүрімен, тілімен, тарихымен, өнерімен біте қайнасып, тарихи кезеңдер ерекшеліктеріне, қоғамдық даму сатыларына қарай жетіліп ұрпақтан ұрпаққа ауысып отыратын қастерлі мұра. Өйткені қоғамның алға басуы көп ретте бүгінгі ұрпақтың қандай дәрежеде білім алып, тәрбиеленуіне тікелей байланысты.

Бүгінгі таңда бала тәрбиесіне, балаларға сапалы білім беру дәрежесіне айрықша назар аударылып отырғаны бәрімізге аян. Жас бүлдіршіндерімізді мектепке дейінгі ұйымдарда

туған халқымыздың ауыз әдебиеті үлгілерінен бастап, көркем әдебиетіміздің туындыларымен сусындата алсақ қана олардың жан дүниесін жадыратып, тіліміздің тұғырын биіктете аламыз. Баланың ой-өрісін кеңейту, ақыл-ойын дамыту, мінез-құлқын, еркін тәрбиелеудің бәрі мәнерлеп сөйлеумен тікелей байланысты. Сөйлеу дағдысы қалыптасқан үлгісі – тілдік тәсілдер мен сөз шеберлігін дәл орнымен қолдану деген сөз.

Тұлғаның тіл білімін қалыптастырушы факторлар, тұлғаның тіл үйренудегі психологиялық жағдайы бұның барлығы да тіл үйрету мәселесінде басты назарда болуы тиіс. Тілдік білім беру нәтижесінің жеке - тұлғалық *деңгейі* тіл үйренушінің тілдік білім беру үрдісінде меңгерген білім, білік, дағдыларымен анықталады. Бұл жағдайда нәтиже тілді қарым-қатынас құралы ретінде меңгерудің сандық және сапалық сипаттамалары тұрғысынан қарастырылады.

К.Д.Ушинский «Туған сөз – кез келген ақыл қабілетінің дамуының негізі және барлық білімдердің қоймасы» - деп айтты. Сөйлеуді жүйелі оқу, сөйлеу мен тілді методикалық дамыту балабақшадағы балалардың бірінші жылынан бастап және мектепке шығаруға дейінгі тәрбиелеу жүйесінің негізінде жатыр. Сөйлеу тілін дамыту, туған ана тілін дамыту.

Мектепке дейінгі ұйымдардағы бала тілін дамыту мәселесімен қатар, қазақ тілінде сөйлеу қазіргі кезде өте маңызды мәселелердің қатарына жатады. Шешендікті жоғары бағалайтын халқымыздың дәстүрін қалпына келтіру, сөз қадірін түсінетін ортаны қалыптастыру, қазіргі болашағымыздың ерекшелігін жандандыратын белгілердің бірі. Мемлекетіміз болашағы - балалардың тілін дамыту, жетілдіру жастайынан бастаумен тікелей байланысты және бұл тіл дамыту мәселесінің орасан зор маңызының айғағы. Осы мәселе қазіргі кезеңде өкінішке орай өзінің орнын таппай келе жатыр.

Қазақстан болашағы – қазақ тілінде. Тілдің мәртетесі – елдің мерейі. Оның мерейін асыратын да, оның құтын қашыратын да өзіміз. Тіліміздің айқын болуы мен еліміздің өркендейі бізге байланысты. Сондықтан да білім беру жүйесінің барлық сатыларының алдында тұрған көкейкесті мәселелерінің бірі: білім сапасын арттыру, оның әдістемесін жетілдіру, жас ұрпақтың тұлғалық дамуына қолайлы жағдай жасау, мемлекеттік тілдің мәртебесін көтеру. Осыған орай, мектепке дейінгі ұйымдарда тіл мәселесі толығымен көтеріліп, қолға алынуда. Балабақша мен отбасының өзара әрекеттестігі мектеп жасына дейінгі балалардың қазақ тілін меңгеру белсенділігін толыққанды дамытудың қажетті шарты болып табылады. Отбасы – қоғамның ұйытқысы, ұлттық дәстүрлердің сақтаушысы. Өйткені педагог пен ата – аналар келісілген жерде жақсы нәтижелер байқалады.

Мектепке дейінгі ұйымдарда қолданылатын барлық педагогикалық технологиялар мектеп жасына дейінгі балаларда, Елбасының жолдауында айтылған, 4К моделі бойынша негізгі құзіреттерді қалыптастыру (креативтілік, сыни ойлау, коммуникативтілікті дамыту және командада жұмыс істей білуді ендіру жүзеге асырылуда.

Ұлы педагог Я.А.Коменский «Ұстаз – мәңгі нұрдың қызметшісі, ол барлық ой мен қимыл – әрекетіне ақылдың дәнін сеуіп, нұр құятын тынымсыз лаулаған жалын иесі» деп ұстаздың еңбегіне ерекше баға беріп, үнемі ізденісте, шығармашылық әрекетте болатын, жалындап жүретін тұлға екенін айтқан. Қазіргі таңда, мектепке дейінгі ұйымдарда мемлекеттік тілдегі топтар үшін осы тұлғаларымыз, яғни тәрбиешілер аянбай еңбек етсе, орыс тілді топтар үшін қазақ тілі маманы оқу қызметімен қатар, әр баламен жеке жұмыстар да жүргізуде. Оқу қызметін жүзеге асыру педагогтің балалармен өзара әрекеттестігі заманауи білім беру технологиялары негізінде жүзеге асырылады. Яғни, денсаулық сақтау технологиясы баланың күнделікті күн тәртібінде енгізілген іс-әрекеттердің барлық түрінде қолданылса, ақпараттық-коммуникациялық технологиясы, «ТРИЗ» технологиясы оқу қызметтерінде жоғары деңгейде қолданылса, ойын технологиясы бала өмірінің барлық сәттерінде қолданыста болады. Осыған орай, мемлекеттік тілімізді жетілдіру, мектепке дейінгі жастан бастап қолға алынғандықтан, инновациялық технологияларды қолдану арқылы әр түрлі ұлт балаларын қазақ тіліне үйрету, яғни ана тілінің базалық құндылықтарын меңгерген, мемлекеттік тілде мәдени – әлеуметтік өзара қатынасқа дайын, айналасындағылармен ауызша және ауызша емес құралдармен жұмыс істеуге қабілетті

мектеп жасына дейінгі көптілді тұлғаны, оның ішінде мемлекеттік тілді жете меңгерген тұлғаны тәрбиелеу біздің басты мақсатымыз болмақ.

Осыған байланысты, Қарағанды облысы білім беруді дамытудың оқу-әдістемелік орталығы «Алғашқы ұстаз – ата-ана» және «Әжемнің ертегісі» атты жобалары аясында жұмыс істеуді ұсынды.

«Алғашқы ұстаз – ата-ана» жобасының мақсаты: «Мектеп жасына дейінгі балаларды қазақ тіліне оқыту мәселелерінде жас ата-аналар мен мектепке дейінгі ұйымдардың педагогтеріне консультациялық – әдістемелік көмек көрсету». Бұл жобаны жүзеге асыру барысында қазақ тілі мұғалімі балалармен, тәрбиешілермен және ата-аналармен жұмыстар жүргізіп, кері байланыс жасауда. Яғни, қазақ тілі оқу қызметінде өткізіліп және үйге берілген тапсырмалар, қазақ тілінің сөздерін қайталау жүйелі түрде орындалуда. Ата-аналарға кеңес, ұсыныстар беріліп, байланыс жүргізілуде.

«Әжемнің ертегісі» жобасының мақсаты: «Қазақ халық ертегілерін пайдалану арқылы балаларды туған өлкенің, мемлекетінің мәдениетімен таныстыру моделін әзірлеу». Жобаны іске асыру барысында ата-аналарға кеңестер беріліп, барлық топтарда «Ертегі кітаптар» бұрышы халық ертегілері кітаптарымен толықтырылып, ата-аналар үйде балаларға ертегі оқып, кері байланыс жүргізуде.

Екі жоба бойынша жұмыстар жүйелі түрде жүргізіліп, бөбекжай педагогтері жұмыс атқаруда. Бірі мемлекеттік тілге баулу болса, екіншісі әжеміздің ертегілері ұмыт болмай, болашақ ұрпақ санасына еліміздің байлықтарын (тілімізді, елімізді, жерімізді, салт-дәстүрлерімізді, тарихымызды) мәңгі жадында қалдыру. Тәрбие-білім беру арқылы келешегімізге кемел боламыз.

Ертеңгі күннің, тіліміздің болашағы- осы балалардың қолында, «Бала- өмір жалғасы».

Әдебиет:

1. Жүсіпова Д.З., Исқакова Ф.К., Омарғалиева Т.Ж., Көркем әдебиет.-Алматы: «Аруна».
2. Бақыт Нұғман «Тіл» №2 2013ж;
3. Арыстанбек Мұхамедұлы «Тіл» №4 2015ж.

Лымарева И.И.

КГКП я/с «Дельфинчик», город Темиртау

ПОВЫШЕНИЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА И РЕЗУЛЬТАТОВ ОБУЧЕНИЯ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ

Качество образования – это одна из основных проблем современной школы. Это процесс постоянного совершенствования.

Дошкольное образование – особая ступень в развитии ребенка. Впервые учебная деятельность становится ведущей. Но это еще ребенок, который любит играть. Главной задачей взрослого подобрать материал таким образом, чтобы детям на уроке было интересно, комфортно, понятно, но и в то же время, чтобы они учились думать, напряженно работать с материалом, осваивая новые знания и умения.

Практически у всех детей отмечается недоразвитие моторики. Выраженность и причины моторного недоразвития различны. Недостатки могут распространяться как на крупную, так и на мелкую моторику. В свою очередь это приводит к замедлению темпов формирования разнообразных двигательных и практических навыков.

Значение мелкой моторики очень велико. Она напрямую связана с полноценным развитием речи, так как центры мозга, отвечающие за моторику и речь, находятся рядом. Именно поэтому при нарушении речи рекомендуют заниматься с ребенком именно

развитием моторики детских пальчиков. Чем раньше начата работа с ладошками, тем быстрее услышите от него первые слова.

Кроме того, это поможет развить внимание и наблюдательность. Упражнения на моторику тренируют память, воображение, координацию и раскрывают творческие способности. Развитие мелкой моторики рук детей важно и для общего развития ребёнка, так как ему понадобятся точные координированные движения, чтобы писать, одеваться, а также выполнять различные бытовые и прочие действия. Поэтому в своей работе уделяем большое внимание развитию мелкой моторики через различные игры и упражнения.

Существует множество игр для развития мелкой моторики руки ребенка.

Свою работу начала с пальчиковой гимнастики и самомассажа рук. Для этого используем шарики Су-Джок, цветные карандаши с гранями, резиновые мячики с шипами. Дети катают их по столу, на весу, выполняют действия под стихотворения, речевки, чистоговорки. Су – Джок – это особой конструкции шарик с шипами и специальные металлические кольца, которые при воздействии на конечности тела дают терапевтический эффект. Су – Джок - это эффективный метод профилактики и лечения болезней. На кистях рук и стопах ног располагаются точки соответствия всем органам и участкам тела. Приемы Су-Джок терапии широко в качестве массажа для развития мелкой моторики пальцев рук, а так же с целью общего укрепления организма, для развития речи и познавательных процессов. Этот метод прост и доступен, а самое главное очень интересен детям.

Очень любят дети играть в сухом бассейне, закапывают руки, мелкие игрушки, радуются, когда находят заданную игрушку.

Игры с различными крупами не только развивают мелкую моторику, но и способствуют воспитанию усидчивости, сконцентрированности на своих действиях. Такие игры, как «Золушка», «Выложи по контуру», «Найди на ощупь» развивают тактильные ощущения, точные координированные движения.

Нравится детям и рисование на подносе с насыпанной манкой, или песком. Необычность материала для рисования – завораживает детей, они с удовольствием придумывают сюжет для рисования и исполняют его.

В группе имеется множество различных шнуровок. Это одежда, обувь, «Сад и огород», различные «Заплатки». Дети застегивают и расстёгивают пуговицы, крючки, кнопки, застежки, зашнуровывают и расшнуровывают обувь, завязывают и развязывают шнурки, ленты, банты, пришивают пуговицы, прокладывают строчку иголкой, учатся делать это последовательно. Еще не совсем получается завязывать узелки и бантики. Для этих же целей мы используем «Дидактическую черепаху». На тактильной черепахе дети осваивают различные виды застежек, а именно – липучки, молнии, шнуровку, различные фиксаторы, замочки, учатся заплетать косички. С помощью новых игр «Палочки Кьюзинера», «Математический планшет» дети также развивают моторные навыки, внимание, мышление, сообразительность, закрепляют счет, знание цветов, размера. А игры с резинками развивают пространственную ориентацию. С помощью занимательных игр дети знакомятся с числом, величиной, геометрическими фигурами; упражняются в ориентировке во времени и пространстве.

Игры способствуют формированию математического мышления; стимулируют развитие творческого воображения; воспитывают настойчивость, волю, усидчивость, целеустремленность.

Любимым занятием не только девочек, но и мальчиков является нанизывание бус, дети с удовольствием нанизывают их на шнурки, ленточки, леску. Знакомясь с техникой нанизывания бусин, дети увлеченно выкладывают бусины различной формы, диаметра и цвета вначале на салфетку, чередуя цвет и форму. Включается такая мыслительная операция, как сравнение. Затем ребенок берет в руку проволочку или леску и нанизывает бусины. Уже на этом этапе в работе задействованы обе руки, большой и указательный палец правой руки держит проволоку, а указательный палец левой руки придерживает бусину.

В группе большое разнообразие всевозможных дорожек, обводилок, рисовальных планшетов, раскрасок, имеются образцы поэтапного рисования, на которых дети могут самостоятельно потренироваться, обводя фломастером по ламинированному рисунку, затем применить этот навык на бумаге. Ребенок может уединиться и без помощи взрослого научиться рисовать тот или иной предмет. Творческие игры со штампами развивают не только моторику, но и творчество, художественный вкус, цветовое восприятие. Рисование по трафаретным и рельефным линейкам очень стимулирует развитие координации движений рук. Ребенок одной рукой придерживает трафарет, а другой, держа карандаш, учится обводить контур. Очень нравится детям игры с магнитами. Используем игры «Расставь по клеточкам», «Повтори узор», «Крестики – нолики».

Следующее приспособление, которым можно воспользоваться для игр – это бельевые прищепки. С помощью них можно конструировать. Например, дать ребенку круг желтого цвета и предложить сделать из прищепок лучики. Разнообразие персонажей зависит только от фантазии, это могут быть и ушки у зайчика, и хвост у лисы, и щупальца у осьминога, и перья и хвост у павлина. так же прищепку можно использовать для массажа и самомассажа, если ее прищепить на подушечки пальцев. эти Упражнения можно наложить на стишки, тем самым развивать помимо мелкой моторики рук, темпо-ритмическую сторону речи.

Все мальчики любят конструировать. Для этого в группе имеется несколько видов конструктора, различные виды строительных наборов: это мягкие модули, пластмассовые, деревянные, магнитные, с различным способом крепления. В этих играх закладываем конструкторские способности, образное мышление.

Все дети любят играть с песком. Наши дети – не исключение. Для игр мы используем песочницу с простым и кинетическим песком. В этих играх дети знакомятся со свойствами песка, его способностью и различным состоянием. Помимо традиционных куличиков из мокрого песка, дети вырезают с помощью форм для печенья различные фигурки, делают ходы, лазейки, строят замки.

Большое разнообразие мозаики и пазлов в группе, также способствует развитию ребенка. Это и объемная мозаика с различным креплением, и соты, мягкие, картонные и деревянные пазлы поддерживают интерес ребенка к игре.

Любят дети и игры со счетными палочками и наборами геометрических фигур, выкладывают по образцу различные предметы, самостоятельно придумывают содержание, с интересом развивают сюжет дальше – дополняя его деталями.

В заключении хотелось бы отметить, развитие мелкой моторики и тактильно-двигательного аппарата, коррекция имеющихся нарушений позволяет детям овладеть навыками письма, рисования, ручного труда, что в будущем поможет избежать многих проблем школьного обучения, лучше адаптироваться в практической жизни, научиться понимать многие явления окружающего мира.

Литература:

1. Белая А.Е. «Пальчиковые игры для развития мелкой моторики», 2006.
2. Большакова С.Е. «Формирование мелкой моторики рук», 2017.
3. Ткаченко Т. А. «Большая книга по развитию мелкой моторики», 2010.
4. Авсюкевич Н. И., Башкатова И. А., «Су-Джок терапия при коррекции речевых нарушений у детей», Дошкольное образование №5, 2017.
5. Хейнсток Э. «Система Монтессори у себя дома», 2016.
6. Мария Монтессори, Корнетов Г. «Помоги мне это сделать самому», 2014.
7. Новикова В. П., Тихонова Л. И. «Развивающие игры и занятия с палочками Кюизенера. Для работы с детьми 3-7 лет», 2012 г.
8. Мариелла Зейц «Пишем и рисуем на песке», 2010.
9. Дерягина Л.Б. «Лепим куличики, пускаем кораблики. Развивающие игры с песком и водой», 2006.

Львова Н.В.

КГКП я/с «Снегурочка», город Шахтинск

ДИФФЕРЕНЦИРОВАННЫЕ ЗАДАНИЯ В РАБОТЕ С ДЕТЬМИ С ОСОБЫМИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫМИ ПОТРЕБНОСТЯМИ

В Конституции Республики Казахстан указано, что все граждане страны между собой равны в правах и свободах. Следовательно, Конституция не допускает дискриминации, вне зависимости от социального статуса, состояния здоровья, особенностей личностей и иных факторов [1, с.11].

Инклюзивное образование в дошкольной организации подразумевает равноправное восприятие всех детей и внедрение индивидуального подхода к обучению, учитывая особенности каждого ребенка [2, с 26].

В своей педагогической деятельности имею практический опыт работы с детьми с особыми образовательными потребностями. Нами специально разработана пошаговая программа. Сопровождение – это не единовременная помощь, а долговременная поддержка ребенка, в основе которой лежит четкая организация, направленная на выбор варианта решения его актуальных проблем [3, с 26].

Дети с ООП имеют неустойчивое внимание, память, испытывают затруднения при выполнении традиционных заданий, поэтому возникает необходимость в разработке материала, который будет предоставляться в особой форме. Это проявляется в том, что в работе с детьми ООП широко используются дифференцированные задания: схемы-подсказки, мнемотаблицы, облегченные варианты карточек, упражнений, заданий, предполагающие ответ в действии (найти, показать, выбрать, принести).

При выполнении заданий больше времени предоставляю на обдумывание, поддерживаю инициативу ребёнка.

Как предлагаются разноуровневые задания? Например: выкладываем числовой ряд или геометрические фигуры по образцу.

Детям с первым уровнем усвоения знаний – продолжить ряд;

Детям со вторым уровнем – продолжить ряд, с увеличением количества фигур;

Детям третьим уровнем – выполнить задание и придумать свою последовательность.

При изучении букв и цифр:

Детям с первым уровнем усвоения знаний – обвести буквы в квадрат, цифры - в круг;

Детям со вторым уровнем – найти и зачеркнуть определенные буквы;

Детям третьего уровня – найти и подчеркнуть зашифрованные слова.

В работе по формированию связной речи используем «Живые мнемотаблицы» в качестве помощи при запоминании словесной информации. Логопедические распевки, логоритмика помогают детям ООП в развитии артикуляционного аппарата, развития звукопроизношения.

Чтобы правильно оценить ребенка, учитываю такие аспекты:

1. Стараюсь отмечать хорошее поведение ребенка, а не плохое.
2. Если возможно, не обращаю внимание на нарушения дисциплины. Готова к тому, что поведение ребенка может быть связано с приемом медикаментов.
4. Похвала на занятии в ходе работы. Использую таблицу посадочных мест для рефлексии. Ребенок с интересом оценивает достижения. Собирает звездочки или смайлики.

Гиперактивным детям чрезвычайно полезна работа с песком, крупой, водой, глиной, рисование с помощью пальцев. Все это помогает снять напряжение. В группе имеются рамки застёжки с липучками, замочки, большие пуговицы и другое оборудование по системе М.Монтессори.

Развивающие игры (мозаика, конструктор, пазлы). Мозаика – игры с мозаикой также улучшают мелкую моторику, развивают сообразительность и творческие способности.

Применяю разноуровневый подход в организации игровой деятельности. *Сюжетно-ролевая игра* с детьми ООП способствует развитию и личностных качеств. И особенно важно ребенку участвовать в общей игре, быть в коллективе. В сюжетно-ролевых играх дети расширяют представления о взаимоотношениях взрослых, формируют первичные профессиональные компетенции, проникаются уважением к труду человека. Помогаю распределить посильные роли, обязательно включая таких детей, т.к. выполняя роль в игре, ребенок привлекает внимание не только внешней логикой, последовательностью действий, но и смыслом социальных отношений. Ребенку со средним уровнем – можно предложить исполнять главную роль. С низким уровнем развития – вспомогательные роли, но обязательно необходимо, чтобы ребенок участвовал в коллективной игре и чувствовал ответственность за общий результат игры.

В режимных моментах широко использую метод *эрготерапии* (деятельности, трудовая терапия). Дети приводят себя в порядок, учатся пользоваться индивидуальными предметами - носовым платком, салфеткой, полотенцем, расчёской. Учатся по порядку одеваться и раздеваться. Использую наглядный алгоритм - яркие подсказки. Применяю алгоритм раздевания и матрицу ЗУН. В этой матрице посадочных мест дети отображают свои маленькие удачи и неудачи, педагог симулирует ребенка к большим победам. Задаю вопросы: смог ли ты раздеться, расстегнуть пуговицу, аккуратно сложить одежду, можем тебе поставить флажок на твою картинку. Это заинтересовывает ребенка в самообслуживании. Или когда он умывается, также вносится эта таблица и ребенок оценивает себя с позиции: как он намывивал руки, мыл руки, лицо; насухо вытирался после умывания (с помощью алгоритма последовательности в умывании) и также ставит значок самооценки в таблице.

Использую в режимных моментах дидактические упражнения:

- «Делаем причёску»;
- «Покажем кукле Кате, как мы накрываем на стол»;
- «Покажем кукле Айсулу, как мы умеем умываться и вытирать руки полотенцем»;
- «Покажем кукле, как делаем зарядку после дневного сна».

Осуществляем сенсорную интеграцию во время прогулки. Дети любят собирать палочки, рисовать на мокрой земле, песке. Здесь, как нигде, предоставляются уникальные условия для всестороннего развития ребенка, в полной мере удовлетворяются его потребности в активных движениях, самостоятельных действиях при ознакомлении с окружающим миром, новых ярких впечатлениях, свободной игре с природным материалом. Предлагаю ребенку потрогать снег, песок, камни, траву, обследовать кору у дерева.

Постоянно поддерживаем связь с семьей нашего воспитанника. Приглашаем на встречи, где родители с детьми проводят мастер-классы по изготовлению игрушек, делятся своим опытом. Например, интересно проходят проекты и акции «День пап», «День снега». Папы готовят бутерброды, бизборды, кормушки для птиц, знакомят ребят с профессиями.

В условиях пандемии еженедельно проводим онлайн – выступления в прямом эфире, даем консультации о значении прогулок, об условиях успешной подготовки ребенка к школе, о значении чтения вслух ребенку и многие другие. Предлагаем задания - тренажеры для детей с ООП разного возраста, подписанных на нашем канале.

В случае тяжелой психологической ситуации рекомендую родителям общение с психологом и другими специалистами. Коррекционная помощь осуществляется через тренинги, консультации, психологическую помощь, клубы, семейные мероприятия.

Образование и воспитание ребенка с нарушениями в развитии требует от всех субъектов образовательного процесса больших физических и духовных сил. Поэтому так важно нам всем сохранить свое здоровье и душевное равновесие, оптимизм. От того, как будем работать мы, педагоги, будет зависеть дальнейшая судьба ребенка и семьи.

Литература:

1. Конституция Республики Казахстан, 2001г.
2. Мухамадиярова Г. Ф., Усманова С. Г. Инклюзивное образование: содержание и практика // Мир науки, культуры, образования. 2008, № 1
3. Юнина Е.А. Новые педагогические технологии: учебно-методическое пособие. — Пермь: ПРИПИТ, 2008. — 148 стр.

Манкенова А.Е.

Букар жырау ауданы, Үштөбе ауылы, «Аяла»б/б КМҚК

**ОҚУ ПРОЦЕСІНІҢ МАЗМҰНЫ МЕН ҰЙЫМДАСТЫРУ САБАҚТАСТЫҒЫ:
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМНЕН МЕКТЕПКЕ ДЕЙІН**

Мектепке дейінгі кезеңнен мектеп жасына дейінгі өтпелі кезең ең күрделі және осал болып саналады.

Оқу-тәрбие процесі балалардың балабақшадан, мектепке ауысуы кезінде бейімделуде рұқсат етілген нормадан асып кетпейтіндей етіп құрылады.

Кәзіргі білім саласының жалпы мақсаты: Жаһандық күзiреттiлiк - адамның мобильдi болу қаблетi , басқа адамдармен ашық және тиiмдi өзара iс-қимылға өзiнiң адами қадiр-қасиетiн құрметтеуге негiзделген қатысу мүмкiндiгi.

Сiздер бiлесiздер, бiздiң табиғатымыздың төрт құрамдас бөлiгi интеллекттiң, төрт түрiне сәйкес келедi:SQ Рухани интеллект; EQ Эмоционалды интеллект; IQ Ақыл-ой интеллект;PQ Физикалық интеллект

Сондықтан, сабақтастық мақсаты ерекше тұлғалық өзектiлiктi балаларға сiнiру: әлемге пайда болатын нарсенi көр;барлық жасағанынды сүйе бiл;талант –тәртiппен шоғырланады;ар –iшкi дауыс, дұрыс нәрсенi жаса

Балабақша мен мектеп арасындағы сабақтастық күрделі құрылымға ие:

1. Ұйымдастыру-әдістемелік қамтамасыз ету
2. Білім беру жұмысының формалары мен әдістеріндегі сабақтастық.
3. Педагогикалық талаптар мен балаларды тәрбиелеу шарттарының сабақтастығы.

Оның ішінде:

- 1.Ақпараттық-ағартушылық
- 2.Әдістемелік
- 3.Тәжірибелік

Бiздiң "Аяла" бөбекжай-бақшасында оқыту және тәрбиелеу процесi баланың мектепте оқуын сәттi жалғастыруына ықпалын тигiзедi. Iс жүзiнде бiз тәрбиенушiлерге, мектеп жасындағы басым оқу iс-әрекетiне оңай ауысуы үшiн барлық жағдайларды жасаймыз.Сiздерге өз тәжiрибемiзбен бөлісуге дайынбыз. Аяла бөбекжай- бақшасы және Үштөбе орта мектебi арасындағы сабақтастығымыз кәзіргi уақытта 8 жыл құрайды. Жыл басында мектеппен өз жұмыс жоспарымызды бекiтеміз.

Жұмыс жоспарында :

- 1.Педагогтармен жұмыс
- 2.Балалармен жұмыс
- 3.Ата-аналармен жұмыс

Педагогтардың жұмыс бағытына көп септiгiн тигiзетiн: семинар-практикумдар, шебер класстар, тренингтер, кеңестер. Келесi тақырыпта: «Баланың жас ерекшелiктерiнiң күзiреттiлiгiне сай логикалық ойлау қаблетiң дамыту»; «Мәңгiлiк Ел» жалпы ұлттық идея құндылықтары негiзiнде азаматтық - патриоттық тәрбие»; «Мектеп жасына дейiнгi балалармен психодиагностикалық жұмыстарының негiзгi принциптерi»; «Дидактикалық ойын сөйлеудi дамыту құралы ретiнде».

Дәстүрге айналған жыл сайын бастауыш мұғалімдері, біздің түлектерді ашық іс-әрекетінде, ашық есік күндерінде және коштасу кешінде болашақ оқушыларымен танысады.

Балабақша педагогтары да бастауыш сыныптың ашық және тәрбие сабақтарына қатысады. Балабақша педагогтары және бастауыш мұғалімдері оқу барысында пайдаланатын әдіс тәсілдері, оқу нысандары сабақтастықта. Мысалы: Эйлер шеңбері. Біз шеңберді пайдалансақ, мектеп диаграмаларын пайдаланады және де айырмашылығымыз ламинатталған планшеттердің біз формат А4 пайдалансақ, мектепте А3 форматын қолданады. Себебі баланың жас ерекшеліктерің ескереміз.

Біз сәйкестендіруді, біріктіруді Луллия шеңберлері арқылы түсіндіреміз, соңымен қатар Геоборд планшетін игердік. Оны көрген бастауыш мектеп мұғалімдері қызығушылығын туғызды.

Жоғарыда көрсетілген нысандар, әдіс тәсілдер, түлектерге әрі қарай мектепте біздің түлектерге қыйыншылық туғызбайды, себебі біздің балалар көп нарсені пайдалануды игерген.

Мектеп мониторинг көрсеткішкітері бойынша, балабақша түлектері ағылшын тілінің меңгеруі өте жақсы деңгейде, себебі вариативтік компонент ретінде 3,4,5 жастағы балалармен ата-ана сұранысы бойынша 1 сағаттан жүргізіледі. Ол ағылшын мұғалімдерге және де оқушыларға көмек, осы бағытты жұмыс жасауды көздейміз.

Балабақша түлектері бойынша бастауыш мұғалімдерімен бейімделу мәселерін талдаймыз, бірігіп оларды шешуге тырысамыз. Слайдтағы кестеге назар бөлініздер. Біз осы көрсеткіштермен мақтан тұтамыз.

Балабақша және мектептегі шағын орталығы мен тәрбиенушілерге рухани құндылықтарды сініріп «Нурызым - берекем» атты сайыс өткізілді.

Биыл мектепте Абай залы, жаңа мұражай ашылды, жоспар бойынша мектепалды даярлық топ балаларымен экскурсияға бардық. Кітапханаға, медбике кабинетіне, ашық сабаққа қатыстысып, біздің түлектермен кездестік.

Тәрбиенушілер мектепте мақтан тұтатын оқушылар, стендте көрсетілген спорт кубоктарын, медальдарын тамашалады. Балалардың әсері жақсы оқуға, спортпен шұғылдануға қызығушылық пен ынтасын білдірді.

Жыл сайын мектептің «Жас жол инспекторлары» біздің бүлдіршіндерді жол ережелерін сақтауға үйретеді. Фотода 5 сынып оқушылары, барлығы біздің түлектер. Биыл балабақшамызда балалармен жаңа ғылыми жоба «Тоғызқұмалақ - ойынының пайдасы мен құпиясы» тақырыбы бойынша жүргізілді. Мектептің 8 сынып оқушылары, балалармен бірге ойнап, тоғызқұмалақ ойын шеберлігімен бөлісті.

Балабақша ата-аналарымен, әжелерімен тығыз қарым қатынастамыз. Наурыз мейрамында ата-әжелерімізбен күш салысып, сайыстарды өткіземіз.

«Рухани жаңғыру- Болашаққа бағдар» жобасы аясында ата-аналардың, балалардың, педагогтардың патриоттық сезімін көтеру мақсатында «Менің Қазақстаным» «Екі жұлдыз» патриоттық өлең сайысы және «Дархан далам-Сарыарқа» киелі жерімен таныстыру атты сайыстары өткізілді.

Жылына 3 рет салауатты өмір салтын насихаттауда ата-аналармен спорттық жарыстар ұйымдастырамыз және «Отбасының спорттық рекордтары» сайыстары жүргізіледі.

Ата-аналармен әр дайым жүргізілетін тренингтер, жиналыстар, кенестер келесі тақырыптар бойынша өткіземіз: «Біз мектепке барамыз», «Экстраверт және интроверт- ерте жасты кәсіптік бағдарлау», «Мектепке дейінгі балалардың мидің екі жарты бөлігің дамыту», «Бала құқығы мен ата-ана міндеттері», «Балалардың жауапкершілігін дамытамыз», «Жеті жастағы дағдарыс», «Ата-ана даналығының жолы», «Ата-аналардың жеке тұлға құқықтары», «Біздің ұйымызда «қыйын» ата-аналар», «Ата-анамен балабақша бірлістігі»

Балабақша түлектерінің ата-аналары мектеп мұғалімдерінің көмекшілері, баланың оқуына, тәрбиесіне, жан жақты болуына көп көңіл бөледі. Мұғалімдерді қолдайды, педагогикалық мартөбесің жоғары көтереді.

Балабақша мен мектептің сабақтастық байланысын орнату бойынша жұмыс тиімділігінің маңызды шарты:

- сабақтастықты жүзеге асырудың мақсаттарын, міндеттері мен мазмұнын нақты түсіну, педагогтар арасындағы достық іскерлік байланыс .

Осы бағытта балабақша педагогтары және мектеп мұғалімдері :

- баланың эмоционалды-құндылық, әлеуметтік-тұлғалық, танымдық, эстетикалық дамуына және оның даралығын сақтауға ықпал ететін пәндік-дамытушы білім беру ортасын құру;

- білім алушылардың жеке, жас, психологиялық және физиологиялық ерекшеліктерін, білім беру мен тәрбиелеудің мақсаттарын және оларға қол жеткізу жолдарын анықтау үшін қызмет түрлері мен қарым-қатынас нысандарының рөлі мен маңызын есепке алу.

Бастауыш мектеп мұғалымдерімен балабақша педагогтары ақырғы өткізген дөңгелек үстелде шешілмеген сұрағы, ол бірінші сыныпқа келген оқушының сөздерді оқу білмеуі. Сол мәселені бірігіп шешуді болжаймыз.

Сабақтастық жұмысымыз біздің ойымызша маңызды шарттардың бірі.

Әдебиет:

1. Ганелин Ш.И. А.К. Бушля.: Преимущество учебно-воспитательной работы. - М.: Педагогика, 1955. - 215 с.

2. Давыдов В.В., Кудрявцев В. Т. Развивающее образование: теоретические основания преимущества дошкольной и начальной школьной ступени // Вопр. психол. 1997. № 1. С. 3 -- 18.

3. Должикова Р.А., Г.М. Федосимов, Н.Н. Кулинич, И.П. Ищенко. Реализация преимущества при обучении и воспитании детей в ДОУ и начальной школе. М.: Школьная Пресса, 2008. - 126с.

Марченко С.А.

КГКП я/с «Аленка», город Шахтинск

КОЛЛЕКТИВНОЕ ТВОРЧЕСКОЕ ДЕЛО (КТД), КАК ЗАЛОГ УСПЕШНОГО ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С РОДИТЕЛЯМИ

Сегодня, в условиях эпидемиологической ситуации, не осталось ни одной сферы деятельности, которую бы ни коснулись изменения. Образование тоже вышло на новый формат взаимодействия всех членов педагогического процесса. Общение с родителями также пришлось строить по-новому.

На современном этапе мы изменили основные формы работы с детьми и родителями частично на дистанционный режим. Поэтому дистанционные образовательные технологии стали одним из средств, взаимодействия с семьями воспитанников, в том числе, и в нашей дошкольной организации. Потому что мы прекрасно понимаем, только от согласованности действий взрослых, зависит эффективность процесса воспитания и развития ребенка.

Тем более, что мы не имеем права упустить важный возрастной момент, когда в головном мозге дошкольника вырабатываются нейроны с огромной скоростью – 700-1000 соединений в секунду, что больше никогда не повторится. Утверждают ученые. И если мозговая активность ребенка не стимулируется должным образом, то нейроны просто сбрасываются. Все что не работает, со временем атрофируется. Нейронам требуется постоянное питание - информация. Если не подпитывать мозг ребенка-дошкольника, его развитие может серьезно, а иногда необратимо, пострадать.

Не каждая семья, к сожалению, способна прогнозировать развитие своего ребенка, поэтому мы решили оказать разумную помощь в организации домашнего образовательного

пространства, т.е. укрепить детско-родительские связи, через совместное время препровождение.

Для того, чтобы успешно реализовать любую задачу, необходимо объединиться. Людям всегда было свойственно стремление к объединению. Поэтому мы взяли себе в помощники - Коллективно творческое дело. Это социально-педагогическое мероприятие, которое может быть положено в основу любой деятельности коллектива. Понятие «Коллективное Творческое Дело» было введено в обиход Игорем Петровичем Ивановым, как социальная деятельность определенной группы участников, направленная на создание нового продукта (творческого продукта). При этом не важно, если этот или похожий продукт уже был когда-либо создан, главное, чтобы детско-взрослая группа, создавала бы его впервые, для себя, либо для своих близких.

Что значит КТД (коллективное творческое дело)? Это: Прежде всего, ДЕЛО, так как оно несет в себе продуктивную деятельность; ДЕЛО КОЛЛЕКТИВНОЕ, так как осуществляется посредством совместных усилий всех членов группы - педагогов, детей и их родителей, то есть является общей заботой; ДЕЛО ТВОРЧЕСКОЕ, так как предполагает поиск решений какой-то определенной задачи, оно задумывается, планируется, реализуется, оценивается.

Когда образуется вакуум, незанятость, всем становится плохо и скучно, а общее дело помогает привлечь всех к интересной деятельности. Каждый, кто участвует в КТД, активно проявляет свой творческий потенциал, у каждого возникают чувства, самые добрые, к тем, кто с ним рядом. КТД позволяет создать широкое познавательное и творческое поле, которое заключается в том, что каждый участник дела находится в ситуации придумывания, фантазии, созидания, то есть создания чего-то нового.

Существует два вида КТД: Малое творческое дело и Большое творческое дело. Сегодня мы остановимся на больших творческих делах, которые требуют предварительной подготовки, как от организаторов данного дела, так и от его участников. Как правило, организаторы дают задание участникам заранее.

Начиная эту работу, нам, конечно же, слабо верилось, что все 100% семей вдруг сразу научатся совместно производить какой-нибудь продукт, к тому же еще и творчески... Как правило, при таком подходе в работе участвуют от силы несколько самых активных семей, а остальные, в лучшем случае, становятся сначала наблюдателями, а уже потом исполнителями.

Как планировать КТД? Прежде всего, надо задать себе семь вопросов:

1. Кто? Т.е. кто участники? - естественно педагоги, дети и их родители.
2. Почему? Здесь необходимо определить актуальность и важность дела.
3. Когда? Необходимо определить временные рамки (сроки).
4. Где? Определить возможное место проведения мероприятия (группа, музыкальный зал, свежий воздух).
5. Зачем? Определить цели и задачи.
6. Что? Это краткое описание мероприятия, своего рода, План, для педагогов.
7. Как? Вот здесь идет подробное описание этого дела для родителей.

Разработанный Алгоритм реализации КТД состоит из трех блоков:

1. Информационный блок, т.е. теоретическая подготовка (теоретические знания по теме, владение специальной терминологией);
2. Практический блок, т.е. практическая подготовка (практические умения и навыки, владение специальным оборудованием и творческие навыки);
3. Аналитический блок, т.е. обратная связь с родителями (сбор готовой продукции, систематизация и публикация).

Одно из интересных, на наш взгляд, коллективное творческое дело - это «Радужный полет». Бумажный самолетик - это очень простая, но любимая всеми детьми игрушка. Кто только не пробовал складывать бумажный самолетик? Его, наверное, умеют складывать все: и мальчишки и девчонки, их родители, и даже бабушки с дедушками. Ведь бумажный

самолетик - это не только отличное время препровождения, это занятие, которое способствует развитию мелкой моторики, логики, фантазии и изобретательности. А какой познавательный эффект. В процессе организации, мы сами узнали так много нового и интересного: есть Международный день бумажных самолетиков; Ассоциация бумажного авиастроения; познакомились с новым понятием Аэробатика, соревнования по запуску бумажных самолетиков; проводятся даже Чемпионаты мира по запуску самолетиков. Никогда не думали, что у бумажных самолетиков есть названия: Малыш, Планер, Альбатрос, Аист, Комнатный, Стрела и т.д. Несколько дней родители вместе с детьми могут развивать практические навыки и умения, пока освоят различные модели.

В таких КТД, как День Земли, День космонавтики, День защиты детей, День книги, День Победы, День родного языка (казахского), День мяча, День волчка и другие, находится простое, сильное дело каждому: ребенку, родителю, педагогу. Будь то рисунок или открытка, поделка или инсталляция, рассказ или видео ролик.

Все КТД мы переводим в формат Акции. Информацию родители получают из Облака, пройдя по ссылке, которую мы отправляем им в группы WhatsApp. Помимо информирования и продуктивной деятельности, особое значение при организации такой работы приобретает **обратная связь** с родителями, как в комментариях, так и в СМС.

Готовых рецептов творческих дел не бывает, это известно всем. Нам не хотелось повторять чьи-то авторские идеи, но мы постарались «схватить» их и разработать свои КТД в обновленном варианте. Ведь это уже творчество. Здесь важен замысел коллективного творческого дела. Существуют сотни и тысячи моделей работы с детьми и родителями. И у каждой свой сценарий, своя композиция, свой монтаж, свое содержание, свой набор творческих ролей. Главное, чтобы участники нашли себя, реализовались в деле, насытились роскошью общения, содружеством и сотворчеством.

Для нас важен не набор мероприятий, а участие в них каждой семьи, важно, что пробуждается инициатива наших воспитанников, развивается способность к самореализации творческого потенциала, повышается самооценка в детско-взрослом сообществе.

Безусловно, никакой сайт, никакая дистанционная работа, не заменит живого общения, непосредственного участия в мероприятиях и полезных делах, однако сегодня мы не можем оставаться в стороне от тех технологий, которыми насыщено современное информационное общество. И поэтому в своей работе мы, активно прибегаем к помощи тех средств, которые дают возможность держать руку на пульсе активной детсадовской жизни.

Литература:

1. Рожков М.И. Развитие самоуправления в детских коллективах. М., 2002
2. [Григоренко Ю.Н. Коллективно-творческие дела. М.: Педагогическое общество России, 2005](#)
3. Гайдаенко Е.А. Классные часы и коллективно-творческие дела. 1-4 классы. Идеи, конкурсы, праздники - М.: Учитель, 2016
4. Интернет-ресурс
https://urok.pf/library/vospitatelnij_potencial_metodiki_kollektivnogo_t_030504.html
<http://si-sv.com/publ/ktd/4-1-0-22>
<https://nsportal.ru/nachalnaya-shkola/raznoe/2019/03/26/entsiklopediya-kollektivnyh-tvorcheskih-del>

Менлибаева И.М.

Теміртау қаласы, «Ұяша» б/б КМҚК

ЖАС ҰРПАҚҚА ҮЙРЕТЕРІМ КӨП!

«Ақырын жүріп, анық бас,

*Еңбегің кетпес далаға,
Ұстаздық еткен жалықпас,
Үйретуден балаға»*

Абай Құнанбаев.

Осындай ұлы аталарымыз жырлап кеткендей, өмірдің баспалдағымен енді қадам басып келе жатқан жас ұрпақты саналы да сауатты, алғыр да білімді етіп өсіруге ата-аналарыменмен бірге баланың күнделікті келіп жүрген балабақшасының, ондағы қамқор жандардың да қосар үлесі мол дер едім.

Балалардың былдырлап сөйлегені, олардың не нәрсені үйренуге талпынып тұратын қызығушылық қасиеттерін сөзбен айтып жеткізу мүмкін емес.

Өзім 13 жыл бойы жұмыс жасап келген балабақшадағы жұмыстарымды далаға кетпеген еңбек десем болар.

13 жыл.....

Ия, аз уақыт емес, осы жылдар аралығында қаншама бала балабақша есігін ашып, бітіріп мектеп қабырғасына аттанды.

Міне балабақша есігін ашқан әрбір бүлдіршінге екінші анасындай болған тәрбиешінің еңбегі ересен зор дер едім.

Таңертең баланы қабылдап, оларға мемлекетіміздің белгіленген стандарттарына сай күнделікті ұйымдастырылған оқу іс-әрекеттерін өткізіп, сонымен қатар жетісіне екі рет вариативтік компонент те өткізіледі.

Менің биылғы вариативтік компонентімнің тақырыбы *«Қағаздың сыры»* деп аталады.

Мен бұл тақырыпты алуымдағы басты себеп - Елбасымыздың қолдап, қуаттап отырғанындай бәсекеге қабылетті елу елдің қатарына қосылып, солармен тең түсу үшін-ен алдымен осы жетіліп келе жатқан жас ұрпақты рухани адамгершілік пен адалдыққа, еңбекқорлыққа, өнерсүйгіштікке, тәрбиелеуіміз қажет. Мектеп жасына дейінгі балаларға күнделікті ҰОІӨ - шығармашылық саласының сурет, мүсіндеу, жапсыру, сабақтарымен бірге қағазбен жұмыс жасау да артықтық етпейді деп шештім.

Аптасына екі рет өткізілетін – қағазбен жұмыс жасауда, балалардың қызығушылығы мол.

Олар осы күндерді асыға күтетін секілді.

Көңілімде қуаныш.....

Күнделікті жұмысыма деген ынта - жігерім айтып жеткіліксіз.

Не себеп деп ойларсыздар?

Біріншіден - өзім үш жасқа толар толмас қабылдап алған бүлдіршіндерді көргенше асығамын.

Екіншіден олардың: «Апай мынаны қашан жасаймыз, қағазбен қашан, не жасаймыз?» деген сөздерін естігенше асығамын.

Аптаның бірінші жартысында - **қағазды бүктеу (оригами)** әдісі бойынша жұмыс жасаймыз.

Мұнда - әр баланың қағазбен дұрыс жұмыс жасауына көңіл бөлемін.

Қағазды дұрыс таңдай алу, бүктеу әдістерін түсіндіріп, қиындық туындаған балаларға жеке көмек көрсетіп, көңіл бөлуге тырысамын.

«Тәрбиешінің әрбір қимылы, жүріс-тұрысының өзі балаларға өнеге, тәлім –тәрбие беретіндей болуы керек» дегендей қолымнан келгенінше балаларға қамқор боп, олардың алдында барлығын білетіндей, ибалы да жанашыр, шыдамды тұлға болғым келеді. Сол үшін оларға білмеген жерін үйретіп, қамқор болуға тырысамын. Балалар өз жасаған жұмыстарын бір-біріне көрсетіп мәре сәре боп жатады.

«Апай, үйге алып кетуге болама?» деген сөзді естігенде баламен бірге өз бойыңды да қуаныш сезімі билейді.

Аптаның екінші жартысында – қағазды ширату (квиллинг) өнері бойынша жұмыс жасаймыз.

Мұнда- *балалар қағазды ширату (квиллинг)* әдісімен танысады.

Керекті құрал-жабдықтар; ширатқыш, жіңішкертіп қиылған түсқағаздар, желім.

Бұл сабағымызды алғаш бастағанда расы керек, балаларымыз қиналды, ширата алмады. Оларға бірнеше үлгілер көрсеттім, қалай жасау, бүктеу, ширату, желімдеу, қысу тәсілдер сияқты өзім меңгерген дүниені балалар бойына сіңіруге тырысып келемін. Өйткені болашақта елімізді, жерімізді қорғайтын, ұлттық сана мен салт дәстүр, мәдениетімізді қолдайтын, еліміздің өркендеуіне зәулім де сәулетті үйлер салып, тастан ою оятын, ұлтжанды азаматтар мен азаматшаларды тәрбиелеп шығару әрбір педагогтың міндеті деп санаймын.

Сондықтан, өмірге жаңа қадам басып, қай жаққа исең, сонда қарап иілетін бүлдіршіндерге қолымыздан келгенше үйретіп, аянбай еңбек етуіміз керек деп ойлаймын. Қағазбен жұмыс жасау-зат пен бізді қоршаған ортаға деген баланың қызығушылығын оятып, шығармашылығының артуына септігін тигізеді.

Мысалы: бүктеу әдіс бойынша «құсты» жасасақ оған деген қамқорлықты да айта кетеміз.

-Құстарға қалай қамқор боламыз, оларды немен қоректендірсек болады?

- Оларға не үшін көмектесеміз? деген сияқты сұрауларды қоя отырып, бала жүрегінде аяушылық, қамқорлық сезімін оятамыз.

Олар өздерінің құстарға жасаған қамқорлықтарын айта келе, сонымен бірге тілдері де дамиды.

Жан-жануар, табиғат, құстар сөздеріне мән беріп келешекте айыра алатын болады. Балалардың шығармашылық қабылеттерін дамытатын тәрбиешінің өзі шығармашылықпен жұмыс жасайтын жан – жақты, әрдайым ізденіс үстінде болуы керек.

Балалардың осындай шығармашылық қабылеттерін дамыту мақсатында ұйымдастырылған оқу іс-әрекеті жаңа технологиялық элементтермен бай болуы керек. Мен өз тәжірибемде, баланы жалықтырып алмас үшін төмендегі тәсілдерді қолданғанды жөн көрдім.

*Баланың қабылетін ашуда тіл байлығына көңіл бөлу;

*Білімдерін тереңдету мақсатында, қосымша әдебиеттермен толықтыру;

*Жылы сөздер айту: «сенің қолыңнан келеді», «сен жасайсың, мен саған сенемін» деп балаларыма үнемі шабыт, қолдау беріп отырамын.

Ал, біздің алдымызға қойылған мақсат баланы білім нәрімен сусындатып қана қоймай, әр баланың «меңін» ашу болып табылады.

Әрбір жас ұрпақтың қабылетінің ашылуы үшін тәрбиеші - іскер, білімді, ізденімпаз, жауапкершілікті сезінетін, жаңа технологияны меңгере алатын, заман талабына сай тұлға болуы тиіс деп ойлаймын.

Ал, ширату сабақтарымызда да түрлі қиындықтар мен еңбегіміздің қуанышты сәттері де болды деп айта аламын. Мұндай сабақтар балалар мен ересектер арасындағы құнды да адами қарым қатынастың негізге көзі десе де болады. Бұл жұмыстар балаларға көтеріңкі көңіл - күй сыйлап, жағымды жағдайлар туғызады. Бұл әдістер балалардың саусақ моторикасын дамытып, оларды икемділікке баулиды. Айта кету керек, олардың саусақтары бірден икемге келіп кетпейді, қағазды ширатып немесе бүктеп кете алмайды.

Дегенмен педагогтың зор еңбегінің арқасында уақыт өте олар икемденіп, қағазды бүктеу жолымен бірнеше жұмыстар жасады.

Мысалы - бүктеу әдісімен-құс, ұшак, альбомдар жасадық.

Бұл жұмыстарды жасауда түстерге аса мән бере отырып, жасаған жөн.

Мысалы: Біз құсты ақ қағаздан жасадық.

Неге олай десеңіздер, балалар өздері таныстырылғын суреттегі құстар ішінен – осылай ақ көгершінді көрсетіп, соны жасағысы келді. Оны бүктеп болған соң;

-Балалар көгершінімізге енді бір нәрсе жетіспейтін сияқты, ол не деп ойлайсындар? деп әдейі сұрақ қойдым. Балалар ойлана отырып: «Оған-көз керек, оның көзі жоқ қой» деп жауап берді. Біз сөйтіп, көгершініміздің қаламмен көзін бейнеледік.

Балалар жасаған жұмыстарына қуанып, бір-біріне көрсетіп, ата-аналар бұрышына қойып жатты. Мектеп жасына дейінгі баланың шығармашылық қабылетін үш кезеңге бөлсек болады дер едім.

Біріншісі - таныстырылған материалды тез қабылдап, оны тез меңгеретін балалар;

Екіншісі - өзіне тапсырылған тапсырманы мұқият, жауапкершілікпен орындайтын бала;

Үшіншісі - берілген тапсырманы, көркемдік білімдерді де асықпай, баяу орындайтын бала;

Баланың не нәрсеге ынталы екенін дұрыс түсіну үшін-олардың психологиясын білуіміз және есеруіміз керек.

Осыны есте сақтауымыз керек:

Баланың шығармашылық қасиеттерін тежейтін бірнеше кедергілер бар.

Мысалы; Біреулері «мен жасай алмаймын» десе, енді біреуі жасқаншақтыққа салынып өз талантын танытуға ұялып, енжар болса,енді біреулері жалқаулыққа салынады.

Ал ширату әдісімен жұмыс жасау кезінде балаларға ширатқышпен ұқыпты жұмыс жасауды тапсырамын.

Ширату әдісімен-балапан,балық,гүл жасадық.

Сабақ барысында әрине,қиындықтар кездесті. Бірақ балаларды шыдамдылыққа шақыра отырып,кейінгі сабақтарымызды игеріп кеттік.

Келесі сабағымызда ширату әдәсімен – «досыма арналған қолғапты әшекейлеу» тапсырылып, оны безендіру балалардың өз таңдауына берілді.

Балалар: Апай біз қолғапты - «қаршамен» безендіргіміз келеді -деді.

Сөйтіп өздері таңдаған түспен қолғапты безендірдік. Сабақта балалар шыдамдылық танытып,жұмыс барысында ширатқышпен ұқыпты жұмыс жасауға тырысты.

«Сабақ соңында қолғабымды досыма сыйлаймын»десіп жатты.

Бұл дегеніміз өсіп келе жатқан жас ұрпақ бойында-адалдық пен шынайылық, адал достық сезімдер қалыптасып жатыр дегеніміз деп ойлаймын.

Қорыта келе айтарым, өміріміздің жалғасы, ертеңіміздің адал да алғыр ұл-қыздарын тәрбиелеу әрбір педагогтың тікелей міндеті дер едім!

Ия, өз білгенімді - еліміздің болашағы болғалы тұрған ақылды да,парасатты бүлдіршіндерге үйретуден жалықпаспын!

Мен-балалар алдында биік тұлғамын!

Өйткені мен—ПЕДАГОГПЫН!!!

Әдебиет:

1. Қ.Құнантаева «Қазақстанда халыққа білім беру» - Оқу құралы Ы. Алтынсарин атындағы Қазақ академиясының Республикалық баспа кабинеті, 1990 ж.

2. А.Джуматаева «Педагогтың педагогикалық мәдениеті». Павлодар: ПМПИ, 2009ж.

3. Қазақстан Республикасының білім туралы заңы. 2020ж.

4. Э.К Қалымбетова. Еңбек психологиясы. Алматы: Қазақ университеті, 2008 ж.

5. Ж. Санқұлова. Білім мен кәсіптің жоғары сапасы журналы №4, 2007ж.

6. Тұрғынбаева Б.А. Мұғалімдердің шығармашылығын арттыру жағдайында дамыту; Алматы, 2005 ж.

7. Сарыбаева И.С. Орта кәсіби білім: даму процессі. Саясат журналы № 6, 2010 ж.

Муратова К.А

Приозерск қаласы, «№1 ЖББМ» КММ-нің бастауыш сынып мұғалімі

БАЛАНЫҢ МЕКТЕПКЕ СӘТТИ БЕЙІМДЕЛУ МІНДЕТТЕРІН ШЕШУДЕГІ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ЖӘНЕ МЕКТЕП АРАСЫНДАҒЫ САБАҚТАСТЫҚ

Қазақстан Республикасы білім беру мәселесін тәуелсіздік алған жылдардан бастап қолға ала бастады. Әлемдік білім беру кеңестігіне кіру мақсатында Отандық білім берудің озық дәстүрлері мен стандарттарын сақтай отырып, әлемдік білім беру тәжірибесіне бағытталған үлгіні таңдап алды.

Мектепке дейінгі білім беру ұйымдары бала бақшалар, шағын орталықтар қазіргі күнде балаларды мектепке бейімдеу жұмыстарымен, тәрбиелеумен айналысып келеді. Білім беруді жаңарту бағдарламалық мектептер жүзеге асырса, ертеңгі мектепке келетін жеткіншектерді мектепке дейінгі ұйымдар жүзеге асырмақ.

Дегенмен, сол ұйымдардағы тәрбиешілердің көбі осы мәселеге көп көңіл бөлуі тиіс. Балабақшада ересектер тобын мектепке бейімде бастайды. Мұндағы қызметкерлер біліктілігі жоғары мамандар болуымен қатар, «кәсіби шеберліктері» де болуы шарт. Қазіргі балалардың көпшілігінің балабақшада тәрбиеленуі мектепке дайындық болып табылады.

Бала өзінің жаңа дағдылары қалыптасып үлкендермен қатынастар орнатуды үйрене бастайды.

Балабақшада бала сурет салу, жабыстыру, құрастыру техникасын меңгереді. Сонымен қатар мектепке баланы бейімдеуде олардың тілдік дағдыларына ерекше көңіл бөлген жөн. Бастауыш сынып мұғалімі ретінде менің тәжірибемде көптеген 1- сыныпқа келген бала әріптерді үйренгенімен, сауат ашу пәніндегі ауызша сөйлем құрауда қиындықтарға тап болады. Себебі сауат ашу пәнінде шартты белгілермен сөйлем құрастыру сияқты тапсырмалар беріледі. Ол мәселеге балабақшада көп көңіл бөлінсе екен деген ұсыныстар бар.

Қазақстан Республикасында жалпы ұлттық деңгейде мектепке дейінгі білім берудің басты мақсаты: мектепке дейінгі жастағы балаға ұлттық құндылықтарға негізделетін басты құзыреттілікті меңгеруге және қолайлы әлеуметтенуге мүмкіндік тудыратын шығармашыл тұлға тәрбиелеу.

Мектепке келген бала балабақшадан мектепке оқу материалдарын меңгеретіндей дайын болып келуі шарт.

Мектепке бару үшін баланың даму деңгейі қандай болу қажет дегенде төмендегі шарттарды айтуға болады.

- Үлкендермен қарым – қатынас жасай білуі
- Құрдастарымен қарым – қатынас жасай білуі
- Өзін – өзі бағалай білуі

Балада еріктің дамуы төмен дәрежеде болса, берген тапсырманы түсінбей, өз еркімен жасай алмайды. Сондықтан мектепке баратын жеткіншек үлкендермен де, құрдастарымен де жақсы қарым – қатынаста болуының маңызы зор болмақ.

Құрдастарымен қарым – қатынаста бала олармен жақсы тіл табыса алса, мектепке оқуға дайын деп есептеуге болады.

Жаңартылған білім беру мазмұны аясындағы бастауыш мектептің оқыту мәселесін ұйымдастыру негізінде оқушыларда түрлі мәселелерді шешу дағдыларының қалыптасуы басты мәселелердің бірі.

Бастауыш сыныптардағы тілдік пәндердің (сауат ашу, қазақ тілі және әдебиеттік оқу) оқыту бағдарламасының мақсаты ұлттық тіліміз, қазақ тілін үйренуге негіз қалау, оқушылардың функционалдық сауаттылығы негізін қалыптастыру, тілдік дағдыларын (тыңдалым, айтылым, оқылым, жазылым) дамыту.

«Математика» пәндері бойынша бастапқы математикалық білім негізінде білімді өмірде қолданудың алғашқы дағдыларын қалыптастыруға үйретеді. Дүниетану пәні

бойынша оқу бағдарламасының бөлімдері – адам, табиғат, қоғам олардың байланыстары мен бір – біріне тәуелділігі жайында білімді жүйелейтін пән.

Осы көрсетілген мақсаттарды бастауыш сынып оқушыларына терең үйретуде ұстаздардың өзі де үздіксіз ізденісте болуы керек.

Әдебиет:

1. ҚР Білім беруді дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы. Астана 2010ж
2. Мұғалімге арналған нұсқаулық (негізгі) деңгей 2012ж

Муратхан Саягуль
Шет ауданы, Ақой ауылы, Ақой ЖОБМ КММ

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ КЕҢІСТІГІ

Білім беру және ғылым саласына елеулі өзгерістер енгізіп жатқан қазіргі кезеңде мектепке дейінгі білім беру ісін жаңа сапалық деңгейге көтеру міндеті – бүгінгі күннің көкейкесті мәселесі. Осы өзгерістер білім саласының алғашқы сатысы болып саналатын мектепке дейінгі ұйымдарда болашақ ұрпақтың дүниетанымын дамытуға, жеке тұлға ретінде қалыптастыруға, баланы жан-жақты тәрбиелеуде және оған білім алуға толық жағдай жасауға, оны тәрбиелеу мен білім беруге аса маңызды жауапты қарауды басты міндет етіп отыр. Білім беру жүйесінің алғашқы баспалдағы мектепке дейінгі тәрбие ұйымы болғандықтан тәрбиешілерге мәдениетті, білімді, белсенді, жеке тұлға тәрбиелеу міндеті жүктеледі.

Бала тәрбиесі отбасынан басталады десекте ғылымға негізделген әдіс- тәсілдермен берілетін тәлім – тәрбие ісі балабақшадан басталып, мектепте жан- жақты педагогикалық өрісін табады. Дер кезінде алынған мектепке дейінгі білімнің әр бүлдіршін үшін маңызы зор. Әсіресе балабақшадағы тәрбие бала табиғатына өшпестей із қалдырады. Сондықтан әр тәрбиеші жаңа технологияны меңгерген, иетелектуралды, жан –жақты, білімді, өз ісінің шебері болуы қажет.

Сонымен қатар мектепке дейінгі баланың жеке басының дамуын, оны тәрбиелеу ерекшеліктері, оқытудың тиімді әдіс- тәсілдерін жан –жақты меңгеру қажет. Жалпы алғанда мәдениетті, ұқыпты, білімді ұрпақ тәрбиелеу үшін тәрбиешінің өзі тәрбиелі, білімді болуы қажет. Қазіргі таңда біздің міндетіміз – жаңа технологияларды, идеялар мен көзқарастарды пайдалана отырып білім мен бәсекеге қабілетті ұрпақ тәрбиелеу болып табылады. Сондықтан әр педагог өз білімін жетілдіріп, іздену қажет. Ізденуден жалықпаған педагог бала тәрбиесіне өзіндік үлесін қосатыны белгілі. Қазіргі таңда бала тәрбиесінде педагогтың алатын рөлі зор.

Баланың тәрбиесіне, біліміне бей -жай қарауға болмайды, сондықтан білім берудің әдіс- тәсілдерін түрлендіріп, жетілдіріп және жаңа иновациялық білім технологиясын меңгертуіміз қажет. Балаларымызға жаңартылған, заман ағымына сай білім меңгерту үшін пелагог өзі осы талаптарға сай болуы қажет. Балармен жұмыс жасау әр педагог үшін үлкен бақыт. Баланың тал бойына өзіміз меңгерген білімімізді сіңіру үшін баланың шамасына, жаратылысына қарай беру керек.

Халықта «Балаңды өз тәрбиенмен тәрбиелеме, өз ұлтыңның тәрбиесімен тәрбиеле» деген мақалды айта отырып әр педагог бала санасына ұлттық салт дәстүрді дәріптеуі қажет. Балаларға өз деңгейінде білімді меңгерту үшін педагог кәсіби шебер болуы қажет.

Сондықтанда әр педагог тастан сарай салғызатын, жылдам хабар алғызатын, отынсыз тамақ пісіретін керемет күш білім деген Ыбырайдың ой тұжырымына сай шебер болып, баланың бойына білім нәрін сіңіре отырып, білімді ұрпақ тәрбиелей алады. Сонымен қатар

әр педагог балаға тәрбие қылғанда әрбір тәрбешінің, педагогтың алдымен қолданылатын жолы – өз тәжірибесі. Әр педагог педагогикалық- психологиялық білімге қоса әрі биші, әрі әнші, суретші де, мүсінші, он қолынан өнер тамған тігінші, құрастырушы сияқты кәсіби дағдылары болуы қажет. Педагогтердің мектепке дейінгі білім беруде жаңа технологияларды меңгеру – бала тұлғасының табысты дамуының кепілі.

Сол үшін әр тәрбиеші, педагог технологияларды оқып үйрену, меңгеру кезеңінде арнайы курстарға барып кәсіптік біліктерін арттырып отыруы қажет. Сонымен қатар әр тәрбиеші, педагог Жаңартылған мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту мазмұнын іске асырудың негізгі бағыттары ол жаңартылған Стандарт және Бағдарламадағы мектепжасына дейінгі балалардың дайындық деңгейіне қойылған талаптарды жүзеге асырып, жаңа инновациялық технологияларды оқу және іс- әрекет барысында қолдануымыз қажет.

Педагог, тәрбиеші Бағдарламада анықталған міндеттері жемісті, әрі табысты іске асыру үшін балаларды оқу мен тәрбиелеудің барыншы тиімді құралдары мен технологияларын қолдануы және игеруі қажет. Осы мақсатта үнемі өзінің кәсіби шеберлігін арттыруы, білімін көтерімен айналысу қажет. Бала бойына білім нәрін себетін басты тұлға - тәрбиеші. Яғни балаларды тәрбиелеуде тиімді жағдайлар жасау көбінесе тәрбиеші мен педагогтерге байланысты.

Әдебиет:

1. «Жаңа технологияларды сабақта қолдану»
2. Дамыта оқыту технологиясы.

Муртазина Н.Н.

КГКП я/с «Алданыш», город Караганда

ЗДОРОВЬЕСБЕРЕГАЮЩИЕ ТЕХНОЛОГИИ В РАБОТЕ С ДЕТЬМИ С НАРУШЕНИЕМ ЗРЕНИЯ, ПОСРЕДСТВОМ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ КОРРЕКЦИОННЫХ И ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ПРИЕМОМ

Условия жизни, нравственная и эмоциональная атмосфера, в которой развивается ребенок, зависят от взрослых, отвечающих за его психоэмоциональное состояние и здоровье. Сегодня первоочередной задачей является укрепление здоровья дошкольников и формирование у них ориентации на здоровый образ жизни.

Понятие «здоровьесберегающие технологии» прочно вошло во все элементы образовательной системы, начиная с дошкольных образовательных учреждений.

Здоровьесберегающие технологии – система мер по охране, сохранению и укреплению здоровья ребенка. Охрана здоровья детей входит в число приоритетов деятельности любого дошкольного учреждения. Именно здоровье является условием успешного роста и развития личности, ее духовного и физического совершенствования, а в дальнейшем во много успешной социализации [3, С. 45].

В дошкольных группах для детей с нарушениями зрения на первый план выходит проблема восстановления здоровья ребенка. Статистические данные показывают, что большая часть детей, поступающие в группы имеют не только нарушение зрения, но и другие отклонения в состоянии здоровья.

Ниже представлены данные по группам здоровья на текущий учебный год.

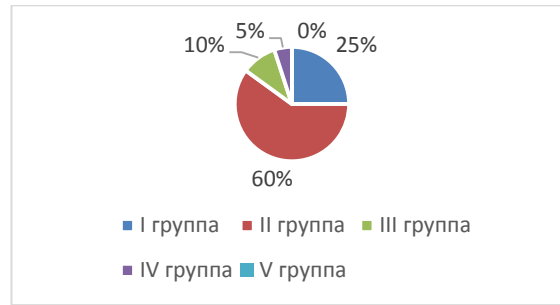

Рисунок 1. Распределение детей по группам здоровья

Через использование различных видов здоровьесберегающих технологий (медико-гигиенических, физкультурно-оздоровительных, образовательных и др.) осуществляется восстановление, охрана, сохранение и укрепление здоровья детей.

Коррекционная работа строится как многоуровневая система, обеспечивающая целостный, комплексный, дифференцированный, регулируемый процесс управления всем ходом психофизического развития и восстановления зрения на основе стимуляции всех потенциальных возможностей детей с нарушением зрения.

Для правильного построения занятия педагоги нашей ДО основываются на принципах организации работы с детьми с нарушениями зрения:

Длительность занятия не должна превышать 30 минут в предшкольной группе; 15-20 минут в младшей.

Соблюдение правильной зрительной нагрузки.

Обязательно наличие различных плоскостей рабочей поверхности, для детей имеющих различные виды косоглазия. Рабочая поверхность при расходящемся косоглазии должна быть горизонтальной, а при сходящемся – вертикальной, при миопии, глаукоме – вертикальной.

Также важно рассаживать детей на занятии с учетом остроты зрения, характера окклюзии.

При построении занятия мы предусматриваем возможность частого переключения внимания детей с одного вида деятельности на другой, с чередованием зрительной, двигательной, слуховой, тактильной и других нагрузок, что способствует поддержанию работоспособности на занятиях.

Соблюдение режима динамических поз: дети занимаются в разных положениях, что создает дополнительную возможность для тренировки мышц, формирования осанки, профилактики сколиоза [1, с.23].

Выполнение разнообразных упражнений, коррекционных физкультминуток, имеет общеукрепляющее влияние на организм ослабленного ребенка, выполняет профилактическую, тренирующую и восстановительную функцию.

В структуру каждого занятия обязательно включаем различные виды гимнастик. В первую очередь это гимнастика для глаз, которая очень важна для всех детей дошкольного возраста. Разнообразные упражнения развивают и укрепляют мышцы глаз и являются эффективными для восстановления нарушенного зрения, а также для развития подвижности глаз и восстановления бинокулярного зрения. Для более четкого восприятия упражнений для глаз применяем стихотворный материал, который повышает интерес к выполнению действия.

Релаксационные комплексы тифлопедагог проводит между общеобразовательными занятиями или на подгрупповых коррекционных занятиях. Они включают в себя элементы аутотренинга, бесконтактный массаж, «Пальминг», массаж точек акупунктуры, самомассаж глаз, все это позволяет снижать визуальное напряжение, восстанавливает зрительную работоспособность.

Широко используем на занятиях офтальмотренажеры для развития зрительного восприятия и зрительно-моторной координации. Тренажеры могут быть сюжетные,

графические, модульные и выполняются в виде плакатов, схем, настенных панно. Занимаясь на тренажерах, дети прослеживают глазами линии разной конфигурации: прямые, ломанные, сплошные, прерывистые, закругленные, спиральные. Практика показывает, что упражнения с тренажерами можно включать в занятия, также использовать в коррекционной деятельности всех педагогов ДО.

Эффективно применяем упражнение «Метка на стекле». Ребенок смотрит напряженно на кружок (предметную картинку) диаметром 1 см, наклеенный на оконное стекло в течении 10 сек. Затем расслабленно смотрит вдаль. Данное упражнение способствует снятию зрительного напряжения и переутомления.

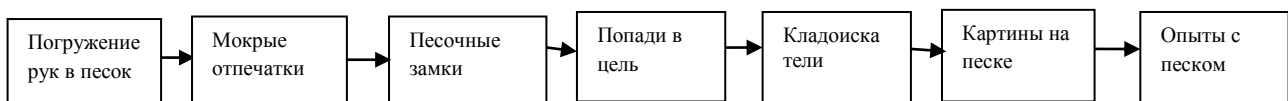
Многие дети с нарушением зрения имеют низкий уровень развития осязательной чувствительности и моторики пальцев кистей рук. Движения рук носят неточный, скованный характер. Работа тонкой моторики сопровождается повышенным, чрезмерным напряжением, что в свою очередь ведет к быстрой утомляемости и нежеланию выполнять ребенком задания, связанные с мелкими точными движениями руки. С целью снятия напряженности мышц кистей и пальцев рук, развития их подвижности и гибкости используем разнообразные упражнения для рук (самомассаж рук, пальчиковые игры, СуДжок терапию и т.п.).

Сопровождение детей с нарушением зрения педагогом-психологом является важным аспектом по организации психологической поддержки детей с нарушением зрения. Педагоги ДО по рекомендации педагога-психолога на своих занятиях и в повседневной деятельности используют кинезологические упражнения, игры на регуляцию психофизического состояния, дыхательную гимнастику.

Релаксационные занятия и упражнения полезны детям в плане восстановления адекватности и устойчивости их поведения, положительных проявлений характера, способствуют они и оздоровлению всех функций организма.

Песочная терапия оказывает не только благотворное влияние на эмоциональное состояние ребенка, но служит коррекционным медиатором в работе с дошкольниками с нарушением зрения. Подбирая задания мы, прежде всего, руководствуемся индивидуально-психологическими особенностями ребенка. С помощью рисования песком мы формируем многие необходимые личностные качества, снимаем психоэмоциональное напряжение, развиваем «мануальный» интеллект (тактильная чувствительность), зрительную память и зрительное восприятие [2, с. 89].

В процессе работы с песком можно определить следующую последовательность:

Таким образом, внедрение здоровьесберегающих технологий в дошкольных группах для детей с нарушениями зрения не только корригирует первичное нарушение, но и способствует развитию познавательной активности, повышает интерес ребенка к процессу обучения. А также улучшает психоэмоциональное самочувствие и здоровье подрастающего поколения.

Литература:

1. Ермаков В.П., Якунин Г.А. Развитие, обучение и воспитание детей с нарушениями зрения – М.,1990г.
2. Оноприенко А.М. Пескотерапия в работе с дошкольниками. Дошкольное воспитание 2009г.,№6
3. Самсонова, Е. В. Создание специальных условий для детей с нарушениями зрения в общеобразовательных учреждениях: Методический сборник // Под ред. Е.В. Самсоновой. – М.,2012г.

Мушульбаева С.А.

Ақтоғай ауданы, Шашубай кенті КММ «ТМ (РО) МББК» «Балдырған» б/б

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДАҒЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҮДЕРІСТЕГІ ДЕНСАУЛЫҚТЫ САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯЛАР

Баланың бақытты болуы, дені сау болуы үшін, үлкен қамқорлық жасауымыз керек. Дені сау баланың ақыл - ойы айқын, өз - өзіне сенімді, жан- жағына қуанышпен шаттана қарайтындай болуы шарт. Бала денсаулығының мықты болып, қозғалыс, дене құрылысының дұрыс жетілуі мектепке дейінгі кезеңде қалыптасады. Сондықтан, бала организмінің қызметін жетілдіру, қабілетін арттыру – ең басты міндетіміз.

Қазіргі таңда үздіксіз білім беру еліміздің ертеңі өсіп келе жатқан жас ұрпақтың білімінің тереңдігімен өлшенеді. Білімді, жан-жақты қабілетті ұрпақ – ұлтымыздың баға жетпес қазынасы. Заман өзгерген сайын- әдіс-тәсілдер көбейіп, жаңарып, толығып жатыр. Қазақстан Республикасының Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасын, Мемлекеттік Жалпыға міндетті білім беру стандартын басшылыққа ала отырып, бөбекжай ұжымы 5 білім беру салаларына байланысты жемісті еңбек етуде.

Бүгінгі күні денсаулық сақтау технологияларына үлкен көңіл бөлудеміз, олар мектепке дейінгі білім берудің маңызды міндеттерін шешуге бағытталған - балалардың денсаулығын сақтау, сақтау және байыту. Сонымен қатар, тәрбиеленушілердің шынайы денсаулығының мүмкін болатын ең жоғары деңгейін қамтамасыз ету, баланың өз денсаулығы мен өміріне өзінің де, басқа адамдардың да саналы көзқарасын қалыптастыру үшін валеологиялық мәдениетті тәрбиелеу маңызды міндет болып табылады. Денсаулықты сақтау технологиялардың мақсаты: балалардың денсаулығын сақтау; олардың уақытылы және толыққанды психикалық дамуына жағдай жасау; әр балаға мектепке дейінгі балалық шақ кезеңін қуанышты және мағыналы өткізуге мүмкіндік беру.

Педагогикалық ұжым өзінің алдына әр баланың сапалы білім мен тәрбие алуға конституциялық құқығын қамтамасыз ету, жан - жақты дамыған жеке тұлғаны тәрбиелеу үшін толыққанды жағдайлар жасау мақсатын қойды. Бөбекжайда ата-аналардың және мемлекеттің әлеуметтік тапсырысын орындау үшін барлық жағдай жасалған. Білім беру үдерісінде тәрбиеленушілердің физикалық, тұлғалық, интеллектуалдық және эстетикалық дамуын қамтамасыз ететін диалог, ақпараттық, жобалық, проблемалық, интерактивті оқыту сияқты инновациялық технологиялар жүзеге асырылады. Әр баланың жан - жақты дамуын қамтамасыз ету үшін отбасымен қарым-қатынаста психологиялық жайлылық атмосферасы құрылды.

Бөбекжайымыздағы жаттығу және гимнастикалық залы, сенсорлық-сауықтыру бөлмесі, құрғақ бассейн, экологиялық таза материалдар - атластық ленталар, ағаш моншақтар, қарағай жаңғақтарынан жасалған құрғақ душтар, массаж жасауға және аяқ аймағындағы тактильді сезімдерді дамытуға арналған дәстүрлі емес жаттығу тренажерлары балалардың күнделікті балабақшадағы денсаулығын нығайтатын әрі ең -көңілді зоналарының бірі. Қыс мезгілінде де қызықты ойындар ойнатып, қыс мезгіліне деген қызығушылықтарын арттырудамыз. Жаз мезгілінде күнге қыздырынып, қозғалмалы ойындар балалардың жаңа әсерлерін, шығармашылық қабілеттерін, қалыптастырады. Көл жағасында суға шомылу, күнге қыздырынумен қоса құм терапиясы сияқты жұмыстар жүргізіліп отырады. Күнделікті сауықтыру, әр апта сайын балалармен белгілі бір тақырыпқа мерекелік ойын-сауықтар өткізіледі. Ата-аналар мен ауыл тұрғындарының қолдауымен балабақша аумағында жеміс-жидек бақшасы отырғызылды. Алма, өрік, қарақат, шие ағаштарының жемістерінен жыл бойы балаларға дәруменге бай сусындар әзірленіп беріліп отырады.

Денсаулық сақтау технологиялары және салауатты өмір салтын қалыптастыру бөбекжайдың білім беру үдерісінде маңызды орындардың біріне ие болды. Бөбекжайда оқу — тәрбие жұмыстарын заман талабына сай жүргізу, баланың денсаулығын сақтау мен

нығайту мәселелерін тиімді шешу медициналық және педагогикалық қызметкерлердің бірлескен нәтижелі еңбектеріне байланысты. Осындай мәселені шешу барысында біздің анықтағанымыз, баланың денсаулығын нығайтуда және аурудың алдын — алуда тек қана баланың қимыл белсенділіктерін көтеру өте аз, сонымен қатар шынықтыру шараларын жүйелі өткізу керек. Ол үшін педагог дәстүрлі жұмыстарға дәстүрден тыс жұмыс түрлерінің жүйесін тудыруы жөн. Мысалы, жалаң аяқ жүру табан мен буындарды бекіту әдісі болып табылғандықтан барлық жаттығуларды жалаң аяқ ұйымдастырған өте ұтымды болады. Ертеңгілік жаттығуда әртүрлі формаларды қолдану:

Тыныс алу жаттығулары;

Жалпақтабандылықтың алдын — алу жаттығулары;

Сымбатты түзету жаттығулары;

Созылу(стретчинг) жаттығулары;

Көзге арналған жаттығулар.

Жұмыс кезеңдері

1. Балалардың денсаулығының бастапқы күйін, физикалық дамуы мен дене дайындығын, олардың валеологиялық дағдылары мен қабілеттерін денсаулық сақтайтын ортаны талдау.

2. Сауықтыру кеңістігін ұйымдастыру. Балалардың дәстүрлі дене шынықтырумен қатар (таңертеңгілік гимнастика, дене шынықтыру, ашық ойындар, серуендер, музыка және ырғақты сабақтар) біз тәрбие мен білім беру үдерісіне денсаулықты жақсарту және алдын алу технологияларын қосамыз:

- сергіту сәттер;

- денсаулық күндерін өткізу;

- жаттығу залы мен көшедегі дене шынықтыру және спорттық шаралар;

- жаттығу терапиясы сабақтары;

3. Балалардың денсаулығын сақтау және нығайту бойынша балабақшаның отбасымен өзара әрекеті. Денсаулықты нығайту мәселелерін ашатын ақпараттық стендтер. Ата-аналарға тірек - қимыл аппараты, көру мүшелері бұзылыстарының алдын-алуға, жалпы және ұсақ моториканы дамытуға, саусақ ойындарына арналған жаттығулар кешені ұсынылады. Ата-аналар спорттық дене шынықтыру шараларына қатысуға шақырылады

4. Қорытынды нәтижелер:

Сауықтырудың нормативтік-құқықтық базасын қалыптастыру; балалардың денсаулығын сақтау бойынша жұмысты ұйымдастыруға, мектепке дейінгі білім беру ұйымдары мен отбасыларында денсаулықты сақтайтын білім кеңістігін құруға ғылыми-әдістемелік тәсілдерді енгізу; валеологиялық сана негіздерін қалыптастыру, олардың денсаулығына қамқорлық жасау қажеттілігі; Қимыл-қозғалыс қабілеттерін дамытуға арналған бағдарлама деңгейін қолдау; соматикалық денсаулық көрсеткіштерін жақсарту.

Денсаулық сақтау технологияларды қолдану барысында, балалардың гигиеналық мәдениетінің қалыптасуы, денсаулықты сақтайтын дамушы ортаның қалыптасуы, аурушаңдықтың төмендеуі, ата-аналардың белсенді көмегі мен қызығушылығы, балалардың дене жаттығулары мен спортқа деген ынтасы артып, денсаулықты сақтау саласындағы педагогтердің кәсіби біліктіліктері әрдайым жетілдіріліп отырады. Осы бағытта болашақ еліне елеулі, жан - жақты дамыған, дені сау ұрпақ өсіру жолындағы тәрбиені басшылыққа алып келеміз.

Әдебиет:

1. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты;
2. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы;
3. Неменко Б.А. Оспанова Г.К Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы(Оқулық).- Алматы 2002.344б;
4. Кучма В.Р. Гигиена детей и подростков., М., Медицина, 2004ж.

Мякишева И.В.
КГКП я/с «Алданыш», город Караганда

ПРИБЛИЖЕНИЕ ДОШКОЛЬНИКОВ К КНИЖНОЙ КУЛЬТУРЕ И РАЗВИТИЮ ЧИТАТЕЛЬСКОЙ ГРАМОТНОСТИ ЧЕРЕЗ ТЕАТРАЛИЗОВАННУЮ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ.

Для того чтобы, подготовить дошкольников к правильному восприятию моральных, нравственных ценностей и понятий, развить у детей устойчивый интерес к художественной литературе, воспитать бережное отношение к книгам, развить познавательные и творческие способности, расширить кругозор, приобщить к миру любителей книг. С этой целью в нашем детском саду, мы проводим ряд мероприятий, используем в своей педагогической деятельности весьма действенный метод психологии – «Куклотерапия», реализуя его через театрализованную деятельность.

Театрализация художественных произведений и ситуаций из жизни с применением метода «куклотерапии» помогает более эмоциональному и глубокому восприятию их содержания, коррекции нежелательных проявлений в поведении ребёнка, развитию и укреплению эмоционально-волевой сферы, коммуникативных навыков, развитию речи, воспитанию нравственно-духовной личности. [1, с.73].

Активное участие детей в таком импровизированном театре способствует развитию речи и обогащению словарного запаса детей – обогащает речь образными сравнениями, литературными оборотами, делает её более эмоциональной и выразительной.

Наши воспитанники, живо реагируют на содержание совместной театрализованной деятельности, они охотно разговаривают с куклами, дают им советы, делятся впечатлениями со своими товарищами даже самые замкнутые и застенчивые дети. Всё это также способствует развитию навыков разговорной речи, приобщают дошкольников к книжной культуре.

Организовав такую театрализованную многофункциональную среду для свободной самостоятельной деятельности дошкольников, мы пытаемся обеспечить самореализацию детей с разными интересами и уровнем развития. [2, с.137].

Привлекая детей к театрализованной деятельности в свободное от занятий время без психологического принуждения, занимая позицию заинтересованного партнёра-участника. Используем при этом разнообразные формы организации детей (парами, подгруппами, всей группой), соответствующих их интересам и возможностям.

Инициатива в наших театрализованных играх обычно принадлежит детям, а мы в свою очередь, всячески стараемся поощрять желания своих воспитанников.

В совместной с детьми театрализованной деятельности, используем разнообразные виды театра: «театр петрушек», «кукольный пальчиковый театр», «плоскостной театр», «театр игрушек», «теневого театр», театр «живые картинки», или «оживи сказку», театр на фланелеграфе.

Также, педагогами нашего детского сада организуют кукольные музыкальные театры, инсценировки известных сказок разных народов мира, где педагоги перевоплощаются в различных персонажей и сказочных любимых героев детей, уводя их в мир удивительной сказочной страны.

Многие персонажи кукол, для разных видов театра изготавливаем своими руками, привлекая к совместному творчеству детей и родителей. Особенно детям нравится «перчатковый» и театр «живые картинки», «театр теней».

Для показа театрализованных игр и театральных инсценировок, используем: фланелеграф, магнитную доску, ширму, соответствующую росту детей, всевозможные декорации и атрибуты для спектаклей.

Для того, чтобы у детей воспитать бережное отношение к книгам, а родителей побудить и мотивировать к развитию читательского интереса у детей, любви и бережного отношения к книге, сформировать читательскую грамотность, мы стараемся заинтересовать родителей привлекая к участию в челендже по изготовлению самодельных книжек-малышек по различным лексическим темам.

Родители с удовольствием проявляют творческую активность в подобных конкурсах, стараются проявить фантазию в совместном творчестве со своими детьми, изготавливают книги из различных подручных материалов: из фетра, цветного картона, гофрированной бумаги, ткани и другой фурнитуры.

В целях активизации работы по приобщению воспитанников к книжной культуре и развитию читательской грамотности, а также, для закрепления и понимания смысла прочитанных художественных произведений, в каждой группе организуем учебную деятельность, где дети могут вновь встретиться с любимыми сказочными героями в лепке, аппликации, рисовании, в квест-играх, сказочных викторинах, проявив свои знания, умения и навыки.

Таким образом, проводя целенаправленную каждодневную работу, мы ожидаем следующие результаты: дети дошкольного возраста будут с интересом изучать произведения художественной литературы; бережно относиться к книгам; у детей будет формироваться читательская грамотность и приобщение к книжной культуре; будут развиваться познавательные и творческие способности, кругозор; родители с удовольствием будут мотивировать своих детей к чтению художественной литературы.

Литература:

1. Урунтаева Г. А. Практикум по детской психологии. М.: 1995г.- с. 277
2. Под. ред. Ерсеновой В.И. Современные образовательные программы для дошкольных учреждений. М. 1990 г.- с. 183

Н.С. Мустафина

Осакаров ауданы, «Балдырған» б/б КМҚК

БАЛАБАҚША МЕН МЕКТЕП ЖҰМЫСЫНДАҒЫ САБАҚТАСТЫҚ БАЛАЛАРДЫҢ МЕКТЕП БІЛІМІНЕ СӘТТІ БЕЙІМДЕЛУІНІҢ ШАРТЫ

Бөбекжай түлектері бастауыш мектепке түскен кезде олардың жаңа жағдайларға бейімделуі жүреді, бұл олардың бастауыш мектепте оқуға дайындығын қалыптастыру негізінде жүзеге асырылады.

Бастауыш мектепте түлектерді бейімдеу процесі көп өлшемді және оған бейімделуді қамтиды:

- мектептің жұмыс тәртібі;
- мектеп және оқушылар ұжымына;
- оқыту мен тәрбиелеудің ұйымдық нысандары;
- бастауыш мектептің дәстүрлері мен құндылықтары.

Отбасы, мектепке дейінгі мекеме және мектеп арасындағы сабақтастық практикасы баланың өзі, тәрбиешілері мен ата-аналары мектеп үстелінің артында балабақша үстелінің артында отыратын деңгейге әлі жеткен жоқ. Көбінесе бұл процесс қатысушылар үшін, ең алдымен баланың өзі үшін сезімтал және ауыр болады.

Мектепке дейінгі мекеме мен мектеп арасындағы сабақтастықтың маңыздылығы мен қажеттілігі білім беру жүйесін модернизациялауға, еліміздегі мектепке дейінгі тәрбие рөлінің едәуір артуына байланысты күшейе түсуде.

Балабақшадан мектепке көшу-бұл әлеуметтік-психологиялық және физиологиялық тұрғыдан балалар өміріндегі жауапты және қиын сәт, ол баладан әлеуметтік өмірдің жаңа жағдайларына бейімделуді қажет етеді. Мектепке барған кезде өмір сүру жағдайлары түбегейлі өзгереді, психоэмоционалды жүктеме артады, күнделікті сабақтар ойындарды алмастырады, оқу іс-әрекеті жетекші болады.

Ата-аналардың пікірінше, бұрын баланы мектепке дейінгі жаста оқыту болашақта оған мектептегі білімнің сәттілігін, мұғалімдердің оң көзқарасын және құрдастарын тануды қамтамасыз етеді. Бұл олардың сәтті оқуының кілті болады деп санайды.

Бірақ, психологтардың пікірінше, егер бала оқушының әлеуметтік жағдайына дайын болмаса, оның дағдылары мен қажетті қоры, зияткерлік даму деңгейі болса да, оған мектепте қиын, өйткені зияткерлік дамудың жоғары деңгейі әрдайым баланың мектепке жеке дайындығымен сәйкес келмейді. [1,б.115]

Біздің жұмысымыздың мақсаты-балабақшада сапалы мектепке дейінгі білім беруді қамтамасыз ететін заманауи технологиялар негізінде әлеуметтік әріптестіктің тиімді моделін құру және баланың мектепке дейінгі тәрбиеден мектепке сәтті өтуін қамтамасыз ету.

Мектепке дайындық және, ең бастысы, баланың жан – жақты дамуы-бұл мұқият және ұзақ уақытты қажет ететін процесс. Қойылған міндеттер кешенді шешімді талап етеді және біз жұмыстың негізгі үш бағытын айқындадық:

1. Әдістемелік жұмыс.
2. Ата-аналармен жұмыс.
3. Балалармен жұмыс.

Әдістемелік жұмыс тиісті әдістемелік қамтамасыз етуді әзірлеуден, мектеп туралы экскурсияларды, әңгімелесулер мен ойындарды дайындаудан және өткізуден тұрады. Мұғалімдер мен тәрбиешілер бір-бірімен тәжірибе алмасады, балалармен жүргізілген жұмыстың нәтижелері туралы әңгімелейді, ұсыныстар әзірлейді, нормативтік құжаттарды талқылайды. Әдістемелік жұмыс әр түрлі нысандар арқылы жүзеге асырылады: педагогикалық кеңестер, семинарлар, тәрбиешілер мен мұғалімдердің сабаққа өзара қатысуы, дөңгелек үстелдер, конференциялар, баланың мектеп өмірі қарсаңында отбасының әл-ауқатын зерттеу үшін ата-аналарға сауалнама жүргізу және т. б.

Балаларды мектепке дайындау кезінде біз ата-аналармен жұмыс жасауға ерекше назар аударамыз. Біздің бала балабақшаға түскен алғашқы күннен бастап отбасымен тығыз және белсенді ынтымақтастық жүргізілуде. Ата-аналармен жұмыс серіктестік, сындарлы қарым-қатынастарды сақтауды қамтиды. Біз құзыреттілікті арттыруға, мектепке дайындық мәселесі бойынша ата-аналардың көзқарастарының бірлігін қалыптастыруға бағытталған жұмысты жүргізу қажет деп санаймыз.

Ата-аналарды мектеп талаптарымен, баланың дайындығының педагогикалық, психологиялық және медициналық аспектілерімен таныстыратын сабақтастықты қамтамасыз ету бойынша іс-шаралар циклін өткізу қажет деп санаймыз:

-Сабақтастықтың өзекті мәселелері бойынша педагогикалық кеңестер, семинарлар, бөбекжай педагогтарының, мектеп мұғалімдері мен ата-аналардың дөңгелек үстелдері;

-Мектеп жасына дейінгі балалармен және бірінші сынып оқушыларымен мұғалімдердің бірлескен практикалық қызметін жоспарлау және жүзеге асыру (Мерекелер, көрмелер, спорттық жарыстар);

-Бөбекжай мен мектептің медицина қызметкерлері, психологтарының өзара іс-қимылы;

-Бөбекжайда «Түлектер күнін» өткізу;

- Ата-аналардың болашақ мұғалімдермен кездесулері;

- Сауалнама жүргізу, отбасының әл-ауқатын зерттеу үшін ата-аналарды тестілеу.

Баланың мектеп өмірі қарсаңында және мектепке бейімделу кезеңінде;

- Мектепке «Ата-аналар жиналысы»;

- Сұхбат;

- Ашық есік күні;

- Ата-аналардың жеке кеңестері;

- Балалардың мектепке дайындығы туралы жадынамалар, буклеттер әзірлеу;
- Диагностика қорытындысы бойынша медицина қызметкерлерінің,
- Педагогтардың қатысуымен конференция өткізу.

Жыл сайын бізде ата-аналар жиналысы өткізіледі, онда мынадай мәселелер қаралады: балалардың мектепке физикалық, психологиялық, зияткерлік дайындығы, табысты оқыту критерийлері зерделенеді, ата-аналардың өздерінің балаларды мектепте оқытуға дайындық деңгейі талданады.

Балалармен мақсатты және жүйелі жұмыс жасауға ерекше назар аударылады. Біз балалармен жұмыс істеудің ең тиімді түрлерін таңдадық, атап айтқанда «Білім күні» мерекесін ұйымдастыру, рөлдік ойындар, вариативті компонент және т. б.

Оқу жылының басында нәтижелерді бақылау және қойылған мақсаттың дұрыстығын тексеру үшін педагог-психолог диагностикалық әдістер кешенін таңдады. Оған оқушылармен және ата-аналармен жұмыс жасау бөлімдері кіреді.

Диагностикалық кешен баланың мектепке деген көзқарасын, оның мектептегі мотивациясын, коммуникативті мәдениетін, яғни құрдастарымен және ересектермен диалог жүргізе білу, жанжалдарды шешу, келіссөздер жүргізу қабілеттерін анықтауға көмектеседі. Бұл мектеп өміріне бейімделуге әсер ететін маңызды факторлардың бірі болғандықтан, мектепке барар алдында балалардың алаңдаушылығын анықтауға ерекше назар аударылады.[2, б. 20]

Біздің шағын ауданымыздың ата-аналарының өтініші бойынша біздің мекемеде қосымша ақылы қызмет көрсету аясында «балаларды мектепке жедел дайындау» үйірмесінде сабақтар өткізіледі. Жұмыс үш бағытта жүргізіледі: сауаттылық пен жазуды оқыту, математика мен логика, қағаз бастылық.

Қорытындылай келе, мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік бағдарламасының Қазақстан Республикасында бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларымен сабақтастығын қамтамасыз етуге негіз қаланды деп айтуға болады. Осылайша, білімнің бағдарламалық салаларының қайталануы алынып тасталады, ал мектепке дейінгі және мектеп жасындағы кезеңдерде баланың жалпы дамуының бірыңғай желісін іске асыру қамтамасыз етіледі.

Мектепке дейінгі және бастауыш мектепте білім беру кезеңдерінде баланың дамуының бірыңғай бағытын іске асырудың мұндай тәсілі педагогикалық процеске тұтас, дәйекті және перспективалы сипат бере алады.

Әдебиет:

1. Бабаева Т. И., Носоурова Т. П., Н. Г. Горячеваның өзара әрекеттесуінің әртүрлі модельдері, – М.: Ағарту, – 128б., 1993 ж.

Нагиманова Ж.Т.

Теміртау қаласы, «Ақбота» б/б КМҚК

МЕКТЕПKE ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДА ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУДА ПЕДАГОГТИҢ КӘСІБИ ШЕБЕРЛІГІ

Қазіргі уақытта ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың заманауи талаптарға сай дамуы – білімді бағалау және пайдалану жүйесін уақытылы өзгертіп отыруды талап етеді. Осыған байланысты оқытуда қолданылатын әдіс-тәсілдер, әдістемелер, технологиялар білім беру талаптарына байланысты жаңартылып отырады. Қазіргі таңда өскелең ұрпақ сандық сауаттылығы дамыған ұрпақ, себебі олар өмір жағдайлары барысында жаңа технологияның барлық мүмкіндіктерін пайдаланады. Ал, сол сандық технологиялар арқылы білім мен тәрбиені сапалы және жүйелі беру педагог міндеттерінің бірі. Сол

мүмкіндіктерді нәтижелі қолдану, әрине педагогтің біліктілігіне, біліміне, тәжірибесіне, кәсіби шеберлігіне байланысты деп білемін.

Мен де осы кезеңде өзімнің кәсіби шеберлігімді, жылдар бойы жинаған педагогикалық іс-тәжірибемді қолдана отырып, МДҰ педагогтеріне қашықтықтан оқытуды қалай тиімді әрі ұтымды ұйымдастыруға болатындығымен бөлістім. Ал, нәтижелі жұмыс жүргізу үшін ең бірінші жұмысты ата-аналармен жүргізу керек. Қашықтықтан оқытуда ата-аналармен жұмыс жүргізбейінше біз нәтижеге қол жеткізе алмаймыз. Өйткені ата-ана мен бөбекжай арасындағы ынтымақтастық – нәтижеге қол жеткізудің басты себептерінің бірі. Себебі, ата-ана және педагог арасындағы байланыс орнағанда ғана, біз өскелең ұрпаққа қашықтықтан оқыту арқылы сапалы білім мен саналы тәрбие бере аламыз.

Ал, қашықтықтан оқыту дегеніміз — педагог пен білім алушы арасында қандай да қашықтықта интернет ресурстарының сүйемелдеуімен өтілетін оқытудың формасы, яғни интернет желілерінің көмегімен белгілі бір арақашықтықта оқыту екені бәрімізге мәлім.

Мен елімізде жаңадан қалыптасып келе жатқан қашықтықтан оқыту кезеңінде тәрбиеленушілер мен ата-аналар үшін ең тиімді платформалар ішінен: WhatsApp, Instagram желілерін қолдануды жөн санадым. Әрине, бұл орайда ұстаздар қауымының атқарып жатқан еңбектері ұшан-теңіз екенін ұмытпаған жөн. Қашықтықтан оқыту кезеңінде педагогтеріміз берілген материалдың балаға түсінікті әрі қызықты болуы үшін өздерінің барлық күш-жігерін, барлық іс-тәжірибесін, сондай-ақ білім мен біліктілігін жұмсай білді.

Ал осы жұмыстың нәтижелілігі ең бірінші ата-ана мен педагог арасындағы ынтымақтастық деп білемін. Өйткені, мектеп жасына дейінгі бала мен мектеп жасындағы баланың айырмашылығы жер мен көктей екені бәрімізге мәлім.

Себебі, мектеп оқушысы – өз бетінше оқи да жаза да алады, сандық технологияны қолдана отырып, өз бетінше кері байланысты орнатады. Үлкендердің көмегінен жұмысты орындай да алады.

Ал, мектеп жасына дейінгі – бала ата-анаға сүйенеді. Ата-анасынан көмек күтеді. Бұл орайда баланың «ұстазы» әрі «түсіндіруші» - ата-ана болып табылады. Барлық тапсырмалар ата-ананың түсіндіруімен, ықпалымен және бағыт-бағдарымен орындалады. Тәрбиешінің жеткізген «дүниесін» ата-ана өз баласына түсіндіріп қана қоймай, одан нәтижесі мен жемісін алуға ұмтылады. Ал баласының нәтижесін көрген ата-ананың қызығушылығы одан да арта түседі. Ата-анаға үлкен жауапкершілік артылады. Осы орайда педагог пен ата-ана арасында тығыз байланыс орнайды. [2,б.33]

Сондықтан да біз Whatsarr желісі арқылы ата-аналармен күнделікті тығыз байланыста болдық. Күнделікті бейнежазба жазылған тапсырмаларды, Whatsarr, Instagram желілері арқылы жіберіп қана қоймай, ата-аналарға кеңестер бере отырып, балаларға үй жағдайында түсіндірудің әдіс-тәсілдері мен жолдарын үйреттік.

Жұмыс барысында педагогтерге білім беру жүйесіндегі жүктелген жауапкершілік ата-аналарға да жүктелгендігін аңғардық. Жұмыстан босамайтын ата-аналар әлемде тараған күрделі жағдайға байланысты балаларына көңіл бөле отырып, бірге тапсырмалар орындай білді.

Біздің заманымыз жаңа технология мен компьютер заманы. Мемлекеттік білім стандарты деңгейіне оқыту үрдісін ұйымдастыру жаңа педагогикалық технологияны енгізуді біз қазіргі таңда өз міндетімізге алып отырмыз.

Сонымен қатар балаларды жалықтырмау мақсатында олардың қызығушылықтарын ояту үшін, мен педагогтерге әрбір ҰОҚ түрлендіріп отыруға кеңестер бердім. Мәселен, мекетпалды даярлық тобы үшін «Ғарыш әлеміне саяхат» деген тақырыбымызды мысал ретінде келтірер болсақ, ғарыш әлемінің сиқырлығын сезіндіру үшін мен мультфильм желісімен тақырыпты кеңінен ашуға болатындығын, балаларға мультфильмнің әсерлі көңіл-күй сыйлайтындығын ұғындырдым. Ғарыш әлеміне саяхат жасау арқылы балалар Жер мен аспан әлемінің өзіндік ерекшеліктерін біліп қана қоймай, жаңа ұғымдармен (скафандр, зымыран бөліктері және т.б) таныса білді.

Сондай-ақ педагогтердің құрған тапсырмаларының құрылымына қарай, әуенді, музыканы қоса отырып, ертегі кейіпкерлерінің дауыс ырғағын келтіру арқылы балалардың қызығушылықтарын арттыра түстім. Күнделікті берілген тапсырмаларға байланысты балалардан кері байланыс үнемі алынып, бөбекжайымыздың инстаграм желісінде жүктелді.

Сондай-ақ әр мерекеге байланысты қашықтықтан мерекелік концерттер де ұйымдастырылып, балалар өз өнерлерін ортаға салды. Бірі тақпақ айтып, бірі би билеп, бірі ән айтты. Барлық өткізілген мерекелік іс-шараларды ата-аналар үйде отырып, Whatsapp, Instagram желілері арқылы көре алды. Сонымен бірге балалардың туған күндерін де Whatsapp, Instagram желілері арқылы құттықауды ұйымдастырдық.

Сөзімді қорытындылай келе айтарым, әр педагог баланың алдында тұрмағанын әрдайым естен шығармауы керек. Өйткені әр тапсырманы бала ата-ана, туған туыстарымен бірге талқылайды. Соған байланысты педагог тапсырмасына мұқият дайындалуы керек. Кейбір жағдайда баладан гөрі ата-аналардың абыржуы мен жоқтан кінә іздеуі орын алады. Сондықтан педагогтің ата-аналармен ынтымағы күшейіп, байланысы артуы керек. Мысалы баланың уақытымен оянып, уақытымен тамақтануы, тапсырманы орындауы, орындап болғаннан соң үзіліс жасауы, ойнауы, белсенді дем алуы сияқты қажеттіліктерді ата-аналары мұқият қадағалауы керек.

Ендігі менің жоспарым өзімнің ютуб каналымды ашып, оған өзімнің жинаған іс-тәжірибеммен бөлісу және өткен дүниемді сонда жүктеу.

Алайда, балалармен бетпе-бет отырып, дәстүрлі сабақ өтетінімізге жетпейтіні белгілі. Бәрі де уақытша екенін білеміз, ендеше қашықтықтан оқыту да уақытша деп білейік. «Сабыр түбі-сары алтын» дегендей сабырлық танытып, әр қадамымызды аңдап бассақ алда талай белестерді бағындыратын боламыз!

Әдебиет:

1. Білім кілті. Республикалық ғылыми-әдістемелік педагогикалық журналы. №12 2017
2. Мектепке дейінгі ұйым басшысының анықтамалығы. №9, 2014

Нарымбекова Г.А
КГКП я/с «Ер Төстік», город Балхаш

ПРИМЕНЕНИЕ МЕТОДА МНЕМОТЕХНИКИ ПРИ ОБУЧЕНИИ ДЕТЕЙ С ОБЩИМ НЕДОРАЗВИТИЕМ РЕЧИ

«К.Д. Ушинский писал: «Учите ребенка каким-нибудь неизвестным ему пяти словам- он будет долго и напрасно мучиться, но свяжите двадцать таких слов с картинками, и он их усвоит на лету».

Работая в детском саду логопедом, я обратила внимание, что большинству детей достаточно сложно связно выразить свою мысль в монологической речи. Составляя рассказ из личного опыта, пересказывая или описывая картинку, предмет, дети часто перескакивают с одной мысли на другую, путают последовательность изложения, используют весьма ограниченный словарь, в котором преобладают существительные, в меньшей степени глаголы и, практически отсутствуют прилагательные и другие части речи. Эта картина становится более яркой у детей с общим недоразвитием речи (*страдают все средства речи: звукоподражание, лексика, грамматика, связная речь*). Я стала искать причину.

Перепробовав различные методы и приемы в развитии речи дошкольников, наблюдая за своими воспитанниками и, читая литературу по вопросу развития связной речи детей, я пришла к выводу, что данная проблема происходит из-за низкого объема памяти, недостаточной сформированности логического мышления, произвольного внимания, неумения планировать свою деятельность. Ребенку, просто в силу возрастных особенностей,

трудно удерживать в памяти последовательность, изложения, при этом составляя красивые предложения. И, конечно, немаловажную роль играет малый речевой опыт дошкольника. Одновременно следует учитывать, что все дети разные: разные по уровню развития психических процессов, разные по своему темпераменту; кто-то активен все занятие, а кто-то быстро теряет интерес и тихо отсиживается.

Одним из методов применяемых мною в своей работе является – мнемотехника. Актуальность мнемотехники для дошкольников обусловлена тем, что в этом возрасте у детей преобладает образная память, запоминание зачастую происходит произвольно, его продуктивность повышается при наглядном подкреплении. Мнемотехника помогает ускорить процесс запоминания у дошкольников, развить образное, логическое, ассоциативное мышление (в том числе умение систематизировать, анализировать, вычленять части, объединять в пары, группы, целое), воображение, внимание. Кроме того, применение приемов мнемотехники обогащает словарный запас детей и способствует формированию связной речи. У детей появляются предпосылки к самообучению, умение проводить самоанализ, дети становятся более раскрепощенными и самостоятельными. Для облегчения процесса запоминания и увеличения объема памяти в своей педагогической деятельности использую приемы мнемотехники, такие как:

- Крокирование (рисуночное письмо),
- Эйдетизм (Образное запоминание),
- Метод ассоциативных цепочек,
- Метод трансформации,
- Метод Цицерона,
- Метод смысловых опор.

На своих занятиях в основном использую метод крокирования, когда дети рисуют кроки - схемы предметов, явлений, а потом легко восстанавливают в памяти все, что зарисовано. Так первобытные люди рисовали свои действия на скалах, в пещерах, не зная грамоты. Рисунок может быть использован для пересказа, для заучивания стихотворения, для составления рассказа.

При крокировании не так важно качество рисунка и его узнаваемость другими людьми, важно понимание самим ребенком того, что он нарисовал. Наглядный образ слова, созданный на бумаге, отображается в его памяти, вследствие чего запоминание происходит легче.

В основном стихи я зарисовываю в виде таблицы с ассоциативными изображениями предложений. Одно предложение - одна картинка.

План работы со стихотворением:

- прочитать стихотворение
- показать таблицу с рисунками
- разобрать, что нарисовано на таблицах
- прочитать стихотворение еще раз
- дети читают стихотворение по картинкам самостоятельно

Со старшими дошкольниками кроки рисуем вместе. Дети предлагают свои варианты кроков, я их зарисовываю. Тогда процесс превращается в совместное творчество. И скучный процесс заучивания превращается в увлекательную интересную игру. Кроме таблиц использую и карточки. Этот способ дает возможность проведения еще одной игры “Что сначала, что потом” или “Расставь карточки в нужном порядке”.

Очень эффективен метод ассоциаций при автоматизации звука. Из своей практики знаю, как трудно бывает мотивировать ребенка на многократное произношение одних и тех же слов. Сначала я отрабатываю произношение слов парами. Показываю ребенку две картинки с автоматизируемым звуком и предлагаю их запомнить. Для этого ребенок должен объединить их в единую ассоциативную картину, то есть составить предложение с этими словами. Важно отметить, что ребенок сам должен придумать ассоциацию, только в этом

случае он сможет воспроизвести образ, причем связь может быть нелепая. Например, картинки «гитара» и «корова» ребенок может объединить предложением «Корова играет на гитаре», что в свою очередь вызовет у ребенка положительные эмоции, и такая нелепица лучше запомнится. Когда ребенок запомнит таким образом все пары картинок, я показываю по одной картинке каждой пары, а ребенок должен припомнить вторую. Количество предлагаемых пар картинок зависит от уровня развития ребенка. На начальном этапе их может быть 3-4, постепенно увеличиваем до 10-15 пар.

В логопедической работе по коррекции звукопроизношения имеет большое значение многократное повторение речевого материала. Текст, необходимый для автоматизации тех или иных звуков, запоминается легко, если его последовательность наглядно предоставляется ребёнку или схему текста он зарисовывает сам. Тогда основное внимание он может концентрировать на правильном произношении трудных для него звуков.

Известно, что С.Рубинштейн, А.Леушина, Д.Эльконин, Л.Выготский считали: рассматривание картин, иллюстраций схем способствует стремлению детей называть характерные признаки представленных на них объектов, рассказывать о них. В работе логопеда очень важна заинтересованность детей. Привлечь их внимание может необычная подача материала. Использование мнемотехнических приёмов как нельзя лучше направляет внимание ребёнка к речевому материалу, способствует его заучиванию и многократному повторению. Предварительная зарисовка речевого материала способствует концентрации внимания ребёнка на объекте изучения, делает его интересным для изучения. Это ещё раз подтверждает слова К. Д. Ушинского «Дайте ребёнку картинку, и он заговорит».

По результатам логопедического мониторинга групп нашего сада у детей была отмечена положительная динамика в овладении правильным звукопроизношением, ускорением сроков автоматизации звуков. Заметно повысился объём зрительной и вербальной памяти, улучшились распределение и устойчивость внимания, активизировалась мыслительная деятельность.

Приёмы мнемотехники позволяют повысить интерес детей к логопедическим занятиям, а соответственно повышается их эффективность.

Литература:

1. Большова Т. В. Учимся по сказке. Развитие мышления дошкольников с помощью мнемотехники – СПб. ДЕТСТВО - ПРЕСС. 2005.
2. Гурьева Н. А. Год до школы. Развиваем память: Рабочая тетрадь упражнений по мнемотехнике. – СПб. ДЕТСТВО-ПРЕСС. 2000.
3. Давидович Л. Р, Резниченко Т. С. Ребенок плохо говорит? Почему? Что делать? 2001.
4. Козаренко В.А. Учебник мнемотехники. Система запоминания «Джордано» Сайт Mnemonikon (<http://www.mnemotexnika.narod.ru>) – Москва. 2007.
5. Козлова. Ю. «Я учусь запоминать. Упражнения с пиктограммами» Москва «Суфлер». Ростов- на – Дону «Феникс» 2013г.

С.П.Наумова

КГКП я/с «Айгөлек», город Балхаш

РОЛЬ ЗДОРОВОГО ПИТАНИЯ В ФОРМИРОВАНИИ ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ ДОШКОЛЬНИКОВ

Одной из главных задач в дошкольном образовании является забота о сохранении и укреплении **здоровья детей**, формирование у них элементарных представлений о **здоровом образе жизни, воспитание** у них элементарных полезных привычек, в том числе привычки к **здоровому питанию**. С самого рождения ребёнок является первооткрывателем,

исследователем того мира, который его окружает, формируются вкусовые пристрастия и привычки. И главную роль в формировании **здорового** образа жизни играет семья. Именно в **младшем** возрасте важно дать представление **оздоровом питании**, подвести маленького человечка к тому, что **здоровое питание** должно являться неотъемлемой частью повседневной жизни. Правильное **питание**- залог отличного самочувствия, настроения, работоспособности, важнейшее условие нашего **здоровья**.

Здоровое питание - вопрос актуальный для нашего времени. Дети становятся заложниками яркой рекламы фаст - фуда и в выборе между полезной и вредной, но вкусной пищей, отдают предпочтение последнему. Вместе с тем растет осознание того, что необходимо возрождать культуру правильного питания. Здоровое питание играет главнейшую роль в развитии ребенка, так как от него напрямую зависит, сколько разнообразных витаминов и микроэлементов, необходимых для роста и развития получит ребенок!

Правильное, сбалансированное питание, отвечающее физиологическим потребностям растущего организма, повышает устойчивость к различным неблагоприятным воздействиям. Сегодня существует проблема правильного питания в семье. Родители зачастую не способствуют формированию стереотипов правильного питания, а дети самостоятельно не могут оценить полезность пищи. Поэтому работая по данной теме, поставила цель: формирование у детей привычки **здорового питания**.

И определила следующие задачи:

- познакомить детей с понятием «правильное питание», «витамины»
- формировать у детей культурно-гигиенические навыки;
- расширить представление родителей о том, какие продукты питания наиболее полезны и необходимы для роста и развития их ребенка;
- развивать положительные эмоции у детей в процессе приема пищи, приучать детей к блюдам, предлагаемым дошкольным учреждением.

Несоблюдение гигиенических правил, плохое пережёвывание пищи приводят к множеству проблем с желудочно - кишечным трактом. Поэтому мы начали в процессе игр («Аккуратно кушаем», «Учимся держать правильно ложку», «Правильно моем ручки») прививать у детей культурно-гигиенические навыки.

С целью рассказать детям в игровой форме о важности правильного **питания**, а также убедить их в том, что **здоровое питание – это вкусно**, полезно и весело в своей работе использую дидактические игры: «Посмотри и назови», «Угадай на вкус», «*Волшебный мешочек*», «*Где живут витамины*», «Волшебное блюдо», «Полезная и вредная еда» и т.д. А также читаю и заучиваю с детьми потешки и загадки, провожу пальчиковые игры «Мы капусту рубим...», «Будем мы варить компот...», «У Лариски две редиски», одновременно развивая речь и мелкую моторику.

Чтобы дать детям представление, где готовят вкусную здоровую пищу, откуда раздаются ароматные запахи, была организована экскурсия на кухню детского сада. Повар познакомила детей с помещением и оборудованием, которое необходимо в работе. Дети увидели, какие предметы, машины и посуда используются для приготовления блюд. Они получили много новой информации и наблюдали за процессом приготовления обеда для нашего детского сада. Дети слушали очень внимательно и с интересом рассматривали предметы на кухне. Им очень понравился рассказ повара о своем труде. Дети поделились своими любимыми блюдами и поблагодарили за вкусные супы, котлеты, булочки.

Очень интересной и познавательной стала экскурсия на кухню, она вызвала массу положительных эмоций. А в группе в сюжетно - ролевых играх дети учили кукол мыть руки перед едой, сервировать стол, варили суп, компот, в соответствии с игровым замыслом, учились подбирать и использовать необходимые атрибуты, предметы заместители.

Ежедневно прививаю культурно - гигиенические навыки: приучаю мыть руки перед едой и после нее, пользоваться салфетками, опрятно кушать и благодарить. Процесс еды организую так, чтобы у ребенка возникло желание кушать. Красиво сервированные столы

привлекают внимание детей. Игровая ситуация с игрушками, художественное слово поднимают настроение, а волшебная морковка помогает вырасти большим и сильным

В результате проделанной работы, дети получили первичную информацию о правильном питании. Это положило начало очень важному в жизни детей принципу «Правильное питание - залог здоровья». Дети активно принимали участие в беседах, играх и другой деятельности, связанной с темой. Изменилось отношение детей к выбору блюд. Они стали охотнее кушать молочные и овощные блюда. Дети научились узнавать овощи и фрукты при помощи анализаторов на вкус и запах.

Полноценная работа невозможна без тесного контакта с родителями. Это помогло не только собрать большой методический и игровой материал, но и привлечь родителей к активному участию.

Проблема **здорового питания** детей заинтересовала наших родителей, большинство из них стало придерживаться основных правил рационального и **здорового питания**.

Большинство родителей уверены, что **проделанная работа** повлияла на гастрономические пристрастия детей. Они стали есть меньше сладкого, отказываются от газировки и охотнее кушают овощные блюда, выражают желание участвовать в приготовлении блюд вместе с мамой. Родители признались, что их участие в совместной работе заставило пересмотреть свои взгляды на организацию семейного **питания**. Некоторые семьи ввели в своё меню новые блюда из овощей и молочных продуктов, попросили рецепты таких блюд как творожная запеканка, ленивые вареники. Совместные творческие задания для детей и родителей способствовали укреплению взаимоотношений в семьях.

Таким образом, можно сделать вывод, что работа по данному направлению была успешной. Сознвая значимость работы по привлечению родителей к **воспитанию здорового** образа жизни их детей, надо продолжать фор-мировать у детей потребность в здоровом питании, так как это неразрывно связано со здоровьем.

Семья и детский сад – два **воспитательных феномена**, каждый из которых по-своему дает ребенку социальный опыт. Но только в сочетании друг с другом они создают оптимальные условия для вхождения маленького человека в большой мир. Это стало возможным благодаря объединению сил и сотрудничеству детского сада и семьи.

Литература:

1. Алямовская В.Г. и др. Ребёнок за столом: Методическое пособие по формированию культурно-гигиенических навыков. – М.: ТЦ Сфера, 2006.
2. Антонов Ю.Е. Истоки социально-оздоровительной технологии «Здоровый дошкольник» //Медработник дошкольного образовательного учреждения №1 /2009
3. Безруких М.М., Филиппова Т.А., Макеева А.Г. Разговор о правильном питании./ Методическое пособие. – М.: ОЛМА-ПРЕСС, 2006.
4. Голицына Н.С., Шумова И.М. Воспитание основ здорового образа жизни у малышей.– М.: Издательство «Скрипторий» 2003», 2007.
5. Здоровый дошкольник: социально-оздоровительная технология XXI века /под ред. Ю.Е. Антонова и др. М., 2003
6. Интернет- ресурсы
<http://vosпитateljam.ru/razgovor-o-pravilnom-pitanii-v-dou>
http://www.mircitaty.com/o_edepitanii.html
<http://health-just4you.livejournal.com/35489.html>

Нугуманова К.А.
Шахтинск қаласы, «Гүлдер» б/б КМҚК

РИТМОПЛАСТИКА, ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯСЫНЫҢ АЖЫРАМАС БӨЛІГІ РЕТІНДЕ

"Есте сақтау қабілетін арттыратын маңызды шарт-бұл жаттығу қажет нервтердің сау жағдайы". К. Д. Ушинский.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі "Денсаулық", "дене шынықтыру" сияқты жекелеген білім беру салаларын бөліп көрсетті. Бұл салалардың мазмұны жан – жақты-бұл денсаулық сақтау ортасы үшін жағдай жасау, ұтымды тамақтану және режим, физикалық қасиеттерді дамыту және тағы басқалар. Және, әрине, мектеп жасына дейінгі балалардың салауатты өмір салтын қалыптастыру.

Қазақстан Республикасы Президентінің "Қазақстан-2030. Барлық қазақстандықтардың гүлденуі, қауіпсіздігі және әл-ауқатының жақсаруы" жеті ұзақ мерзімді басымдықтардың бірі "Қазақстан азаматтарының денсаулығы, білімі мен әл-ауқаты" болып белгіленді. Ел Президенті өз Жолдауында денсаулық сақтаудың неғұрлым өзекті проблемаларына және оларды бүкіл қоғамның еңсеруіне: аурулардың алдын алуға және салауатты өмір салтын ынталандыруға назар аударды.

С.А. Сенников, М. М. Безруких, Э. м. Казин, А. Г. Сухаревтің "мектепке дейінгі мекеме балалардың денсаулығын сақтауда маңызды буын болып табылады. Балабақшалардың сауықтыру бағыты әрқашан олардың қызметінің маңызды аспектілерінің бірі болды. Мектепке дейінгі білім беру жүйесін дамытудың қазіргі кезеңінде бұл бағыт барған сайын маңызды бола түсуде".

Бүгінгі таңда мектепке дейінгі мекемелерде денсаулық сақтау технологияларына көп көңіл бөлінеді, олар мектепке дейінгі білім берудің ең маңызды міндетін шешуге бағытталған – балалардың денсаулығын сақтау, қолдау және байыту. Сонымен қатар, балабақша тәрбиеленушілерінің нақты денсаулығының ең жоғары деңгейін қамтамасыз ету, баланың өзінің де, басқа адамдардың да денсаулығы мен өміріне саналы көзқарасын қалыптастыру үшін валеологиялық мәдениетті тәрбиелеу маңызды міндет болып табылады.

Қазіргі уақытта жоғары технологиялар кезінде балалар "мотор тапшылығын" сезінеді, өйткені тіпті мектеп жасына дейінгі балалар көп уақытын статикалық күйде өткізеді (компьютерде, теледидарда, ұялы телефонда отыру). Бұл белгілі бір бұлшықет топтарының шаршауын тудырады, бұл көру, қалып және т.б. Әр ата-ана өз баласын сау, көңілді, үйлесімді түрде көргісі келеді. Сондықтан баланың қозғалыс қажеттілігін қанағаттандыру қажет.

Денсаулық сақтау технологиясының бағыттарының бірі-ритмопластика.

Балаларға арналған гимнастика, оның негізгі құралы-гимнастикалық жаттығулар кешені, әр түрлі сипатта, би қимылымен безендірілген ритмикалық музыкамен орындалады. Мектеп жасына дейінгі балаларға арналған Ритмопластика параллель түрде жалпы және жеке мәселелерді шешеді. Оның сауықтыру, оқу және тәрбиелік міндеттері бар. Балабақшадағы ритмопластика кезіндегі көңілді музыка балаларда керемет жарқын және жағымды эмоционалды фон жасайды.

Музыкаға арналған гимнастика элементтері бар жаттығулар өзін-өзі білдіруге, шығармашылықты дамытуға мүмкіндік береді. Бала музыкаға ауысып, өзін-өзі құрастырудан үлкен рахат алады! Қызметтің осы түрін қолданудың өзектілігі айқын.

Ритмопластика әдісі-мектеп жасына дейінгі балалардағы моториканың дамуы мен жетілуіне ықпал етеді. Балалардың қажеттілігі дамытады қазақша. Әр түрлі ойын жағдайларында қимылдарды орындау дағдылары қалыптасады. Бағдарламаның негізгі бағыты:

1. Психологиялық тұрғыдан баланы босату;
2. Мектеп жасына дейінгі балалардың эмоционалды саласын байытуға көмектесу;
3. Жетілдіруге, коммуникативтік қабілеті.

4. Дамытады төзімділік, күш;
5. Дұрыс қалып қалыптастыру;
6. Буындардың секіргіштігі мен қозғалғыштығы артады;
7. Қозғалыстарды үйлестіру жақсарады.

Ритмопластиканың түрлері де бар-театрландырылған ритмопластика және Малюкова Ирина Борисовнаның нейродинамикалық ритмопластикасы.

Театрландырылған ритмопластика-бұл баланың белгілі бір жасына арналған әртүрлі ертегілерді оқу, содан кейін ертегі кейіпкерлерінің әрекеттерін бейнелеу. Мұндай іс-шаралар үшін балалар жиі танымал және сүйікті орыс халық ертегілерін пайдаланады. Басты мақсаты-осындай әдісін жетілдіру болып табылады қимыл-қозғалыс дағдыларын, ым-ишара, мимика, эмоциялар, сондай-ақ білу денесімен.

Нейродинамикалық ритмопластика-бұл қимылдарды бақылауға және дұрыс орындауға, сөйлеу мен қимылдарды үйлестіруге арналған күрделі жаттығулардың арнайы сериясы. Көбінесе реттеуді, бақылауды және түсінуді қажет ететін шағын драмалық эскиздер мен эмоционалды-шығармашылық композициялар қолданылады. Негізгі міндет: органикалық генезистің сөйлеу бұзылыстарын жақсарту немесе түзету.

Әдебиет:

1. Аджимуратова З. Р. до-да ритмопластика сабақтарын ұйымдастыру әдістемесі / / Жас ғалым 2016 ж. № 11 с 1408-1410
2. Голицына Н. с. мектепке дейінгі білім беру мекемесінде дәстүрлі емес дене шынықтыру сабақтары, М.: 2004 ж. - 68 с
3. Интернет ресурстары.
4. "Балаларға арналған музыкалық ойындар, ырғақты жаттығулар мен билер» Колодницкий Мәскеу 1998 жыл.
- 5.Слуцкая А. "Би мозаикасы" М. 2006
6. "Мектеп жасына дейінгі балаларға арналған ырғақты пластик" А.и. Буренина С-Пб. 1994ж.
7. "Балаларға арналған музыкалық ойындар, ырғақты жаттығулар мен билер" тәрбиешілер мен мұғалімдерге арналған оқу-әдістемелік құрал. Мәскеу 1997 жыл
8. "Балаларға арналған музыкалық ойындар, ырғақты жаттығулар мен билер» Колодницкий Мәскеу 1998 жыл.
9. Ольга Киенко " би Әліппесі»
10. Барышникова т. "Хореография Әліппесі".1999,
11. Коренева т. Ф "Музыка, қозғалыс, Денсаулық" бағдарламасы.

Нукушова Б. С., Смаилова А. А.
Қарағанды қаласы, «Батыр»санаторлық б/б КМҚК

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ЖАСТАҒЫ БАЛАЛАРДЫҢ ТОЛЕРАНТТЫЛЫҒЫН ЖЕТІЛДІРУ

Бүгінгі күні көпұлтты Қазақстанда толерантты мәдениетті тәрбиелеу мәселесі өзекті мәселелердің бірі болып табылады. Қоғамның қазіргі даму кезеңінде мектепке дейінгі жастан бастап өскелең ұрпақтың толерантты мәдениетін қалыптастыру қажеттілігі туындады. Осы маңызды саланың қалыптасуы отбасы және білім беру мекемелері жағдайында бала кезден басталады, өмір бойы білім беруді дамуымен жалғасады. Мектепке

дейінгі жастағы балаларда толеранттылықты қалыптастырудың өзектілігі ерекше маңызға ие, себебі қоршаған ортаны қабылдау тәжірибесі әлі де көп емес, сананың және мінез-құлықтың стереотиптері жоқ. Бүгінгі күні балалар ортасында беймәлім, озбырлық, агрессивтілік, өзара төзбеушілік және мәдени эгоизм кең таралып келе жатыр.

Мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың тұлғалық қасиеттерінің жыл сайынғы диагностикасы балалардың кемшіліктерінен гөрі өздерінде артықшылықтарды көп байқайтынын көрсетеді; оларда эмпатияға қабілеттілік іс жүзінде байқалмайды; барлық мәселелерде айналасындағыларды жиі айыптайды, жоғары реніштік, агрессивтілік байқалады [1. 14 б.].

Бұған көп себептер бар - бұқаралық ақпарат құралдары, балалардың әлеуметтік ортасы, сондай-ақ бір-бірін түсінбеу түрлі құндылықтарға, мәдениетке, тілге байланысты туындайды. Балалардың әлеуметтік жауапкершілік дағдыларын, дене мүмкіндіктері мен ұлтына қарамастан балалар арасындағы сыйластық қарым - қатынасты қалыптастыру бойынша практикалық тәжірибе әлі де жеткіліксіз. дәл осы жас көптеген адамгершілік қасиеттерді, бірінші кезекте толеранттылықты қалыптастыру және дамыту үшін сензитивті болып табылады.

Өсу және даму, оқыту және әртүрлі әлеуметтік тәжірибе алу шамасына қарай, баланың санасы мен мінез-құлқында қоршаған өмірдің қандай да бір құбылыстары мен фактілеріне қатысты белгілі бір бағалау пайымдаулары біртіндеп қалыптасады. Ерте жастағы төзімділікті қалыптастыру мәселесін түсіну көбінесе мектепке дейінгі мекемеде балаларды тәрбиелеу міндеттерін анықтайды. Мектепке дейінгі жастағы баланың толерантты мәдениетінің негіздері деп балалардың қоғамдағы мінез-құлқының адамгершілік негізін, түрлі ұлттар мен мәдени топтардың адамдармен қарым-қатынас жасау мен өзара іс-қимылын көрсететін жалпы адамзаттық құндылықты түсінеді [4. 142 б.].

Ғалымдар толеранттылыққа келесі түсініктер береді: - адамның басқа мәдениет өкілдерін тану, қабылдау және түсінуден көрінетін адамдарға құндылық қатынасы; - өзгенің пікіріне, сеніміне, мінез-құлқына төзімділік. Төзімділік әрбір адамның жынысына, жасына, ұлтына, діни сеніміне қарамастан, өзіндік ішкі әлеміне деген құрметін білдіреді.

Сонымен қатар, "төзімділік" сөзі қазіргі заманғы ғалымдармен және ішкі тепе-теңдікті бұзбай, басқалармен өзара іс-қимыл жасауға мүмкіндік беретін ағзаның бейімделу қабілетін белгілеу үшін қолданылады. Өзге адамға деген өзінің көзқарасы жалпыадамзаттық сезімдердің қарапайым көріністеріне және күтпеген білімге негізделе отырып, балада шамамен 4 жастан бастап қалыптасады.

Осылайша, төзімділік мәселесін тәрбие мәселесіне жатқызуға болады және бұл бағыттағы жұмысты мектепке дейінгі жастан бастау қажет, өйткені дәл сол кезде дүниетанымның құндылық негізі қаланады. Төзімділікті тәрбиелеудің мақсаты-өскелең ұрпаққа ұлттық, әлеуметтік, діни тиістілігіне, көзқарастарына, дүниетанымына, ойлау мен мінез-құлқына қарамастан адамдармен және адамдар топтарымен сындарлы өзара іс-қимыл жасауға деген қажеттілікті және дайындығын тәрбиелеу. Бүгінгі күні баланың әлеуметтенуінің негізгі байланыстырушы буыны оның отбасы болып табылады. Дәл осы отбасында бала әлем және онымен өзара іс-қимыл тәсілдері туралы түсінік алады. Қазіргі отбасы алдыңғы жылдардағы отбасынан айтарлықтай ерекшеленеді - ең алдымен өзінің мәдени мәртебесі мен ұлттық біртектілігі [2. 16 б.].

Осындай отбасылармен және балалармен өзара іс-қимылды орнату үшін мектепке дейінгі мекемелердің педагогтарына қандай да бір халықтың мәдениеті туралы көбірек білім, өзге тілді баламен қарым-қатынаста ерекше ұқыптылық, ұлттық, діни сезімдерді тудырмау, басқа мәдениет өкілдерінің саяси ерекшеліктерін ескеру үшін тәрбиелеудің құралдары мен әдістерін таңдауда үлкен мұқияттылық талап етіледі.

Қазіргі жағдайда баланы неге үйретуге болады: - өзін бірегей тұлға және белгілі бір мәдениет өкілі ретінде түсіну және оны сақтай білу; - басқаны бірегей тұлға ретінде және басқа мәдениеттің өкілі ретінде құрметтей білу; - туындаған жанжалдарды болдырмай, қажет болған жағдайда шеше білу. Білім беру мекемесінде отбасыдан өзгеше, баланың коммуникативтік алаңы әлдеқайда оңай қалыптасады: ол әр түрлі мәдениетпен танысады, әр түрлі ұлттар өкілдерімен өзара іс-қимыл жасауды үйренеді және өз мәдениеті өкілінің рөлін меңгереді. Білім беру мекемесінің әсер ету таңдауда үлкен мұқияттылық талап етіледі. Қазіргі жағдайда баланы неге үйретуге болады: - өзін бірегей тұлға және белгілі бір

мәдениет өкілі ретінде түсіну және оны сақтай білу; - басқаны бірегей тұлға ретінде және басқа мәдениеттің өкілі ретінде құрметтей білу; - туындаған жанжалдарды болдырмай, қажет болған жағдайда шеше білу. Білім беру мекемесінде отбасыдан өзгеше, баланың коммуникативтік алаңы әлдеқайда оңай қалыптасады: ол әр түрлі мәдениетпен танысады, әр түрлі ұлттар өкілдерімен өзара іс-қимыл жасауды үйренеді және өз мәдениеті өкілінің рөлін меңгереді. Білім беру мекемесінің әсер ету ерекшелігі баланың "біз сезімін" алу болып табылады. Балаларды басқа халықтардың мәдениетімен және дінімен таныстыруды этнографиялық мұражайға бару, шығармаларды оқу, Ойындар, слайдтар, бейнероликтер, иллюстрациялар, педагогтың ұлттық және діни әдет-ғұрыптар мен салт-дәстүрлер туралы әңгімелері және т.б. арқылы жүзеге асыруға болады. Ең бастысы, бала терісінің түсіне, нанымына және біліміне немесе қандай да бір тілді білмейтініне қарамастан, барлық адамдардың бірдей екенін түсінуі [3. 35 б.].

Эмоциялық саланы, коммуникативтік дағдыларды, сенсорлық қабілеттілікті, пластикалық әлеуметтік ойлауды, шығармашылық қиялды, көркемдік іс-әрекеттің бейнелерін бастан кешіру қабілетін дамыту арқылы толерантты дағдыларды, іскерлікті және мінез-құлықты мақсатты қалыптастыру әлеуметтік-тұлғалық даму процесімен тығыз байланысты және баланың субъективті әлеуметтік әл-ауқатының негізі болып табылады. Балалармен жұмыстың шығармашылық формалары мектепке дейінгі баланың өзіне, сосын өз ортасына, отбасына, қоғамға деген қызығушылығын жандандыруға мүмкіндік береді, төзімділікті тәрбиелеуге, басқа ұлт пен нәсілдердің адам құқықтарын құрметтеуге ықпал етеді, сондай-ақ мектепте одан әрі оқыту кезінде олардың адамгершілік және құқықтық мәдениетін дамыту базасын қамтамасыз етеді.

Бала қоршаған құрбыларымен, ата-аналарымен, педагогтармен қарым-қатынаста терең ойлауға үйренеді. Ол басқаның жағдайын "білдіруді", басқасын бейнелі, эмоциялық түсінуді, мейірімділік пен жанашырлық танытуды, ынтымақтасуға, серіктестік рухын сезінуді, басқалардың пікірлеріне, мінез-құлқына төзімділікті танытуды үйренеді. Ақырында, ол қабылдауды, кешірімді болуды үйренеді.

Әдебиет:

1. Семина Л.И. Учимся диалогу. Толерантность: объединения и усилия.// Семья и школа. 2001 №№11-12
2. Воробьева О.Я. Педагогические технологии воспитания толерантности учащихся., М., 2007
3. Қазақстан Республикасы үздіксіз білім беру жүйесіндегі тәрбие тұжырымдамасы, 2009 ж
4. Управление качеством образования: Практикоориентированная монография и методическое пособие / Под ред. М.М. Поташника. - М.: Педагогическое общество

Нуржауова М.Т.

Приозерск қаласы, «Балақай» б/б КМҚК

МДҰ ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БАҒДАРЛАМАСЫ БОЙЫНША ОҚУ ҚЫЗМЕТІНДЕ 4К МОДЕЛІН ҚОЛДАНУ

Жаңартылған білім беру бағдарламасының түйінді идеяларына сүйене отырып, перспективтік жоспарға сәйкес әр апта бойынша балалардың әлеуметтік дағдылары мен өз бетінше оқып үйрену дағдыларын дамытуға бағытталған ортақ тақырыптарды жан-жақты зерделеуге арналған апталық жоспар, яғни циклограммада көрсетілген құрылымдалған ойын, тәрбиешінің жетекшілігімен жүргізілетін ойын және еркін ойындарын ұйымдастырылған оқу қызметіне енгізген себебім, ойын арқылы оқыту балалардың назарын аудару, көңілін аулау, қызықтыру үшін жүзеге асырылатын таңдауым бойынша, іске асыруға болатын әр түрлі әрекеттерді қамтиды.

Сондықтан, ойын физикалық тұрғыдан өмірлік маңызды қажеттіліктерін қанағаттандыру болып табылады. Мектепке дейінгі балалардың дамуы барысында ойын арқылы оқытудың кең ауқымын қамти отырып, олардың эмоционалдық ықпалын қолдауға толығымен мүмкіндік алуым болып табылады. Осымен қоса ойынның алдында нақты мақсат қойылып, ұйымдастырылған оқу қызметінің мақсатына жету жолдарын айқындауды үйретіп қана қоймай, әрбір баланың жеке қажеттіліктеріне сәйкес тапсырмалар мен нұсқауларды, материалдар мен әдіс-тәсілдерді іріктеп қолдану үдерісі балаларды оқуға, ынталандыруға, және сын тұрғысынан ойлау дағдыларын дамытуға септігін тигізеді.

«Сөйлеуді дамыту» ұйымдастырылған оқу қызметінде құрдастарымен қарым-қатынасқа түсу, «Дәмін татып, атын ата» атты дидактикалық тәрбиешінің жетекшілігімен жүргізілетін ойын түрін ұсындым. Балаларға үстел үстіндегі ыдысқа салынған жемістерді көрсетіп, оларың атауларын, түстерін сипаттап қана қоймай, дәмін татып атын атауды сұрадым. Балалардың көздерін байлап кезекпен жемістердің бөліктерін ауыздарына салып, сенің аузыңдағы не?

Алма ма, әлде алмұрт па? Тауып көр. Бұл ойын арқылы балаларда қабылдауын, есте сақтау қаблеті, зейінін, түсін, пішінін, дәмін тату дағдылары, сөздік қорлары дамыды. Себебі: ойын шарты баланың ойынға деген қызығушылығын, дербестігін танытуға мүмкіндік беретініне көзім жетті. Ойын барысында баланың өздігінен өз білімін айқындауға ұмтылысы байқалды. Келесі кезекте балаларды 3 топқа алма, алмұрт, банан топтарына балалардың қызығушылықтарына байланысты бөлдім.

Тәрбиеші жетекшілігімен жүргізілетін ойын құрылымдалған ойынға ұласты. Балалар бұл жемістерді әр топ пазл арқылы құрастырулары керек болатын. Балалардың сыни ойлауы дамыды, командада жұмыс барысында коммуникативтілігі артты. Әр топ өздеріне берілген жемістер туралы ақпарат бере кетті. Ойында топқа бөлгенде балалардың алма жемісін көбісі таңдағаны кедергі болды. Кедергіден шығу үшін келесі оқу қызметінде басқаларын алма тобына барасындар деп теңдей үш топқа бөлдім. Келешекте топқа бөлудің бұл жолын қолданбаймын, себебі маған тиімсіз болды.

Тәрбиешінің жетекшілігімен жүргізілетін коммуникация саласындағы «Көркем әдебиет» ұйымдастырылған оқу қызметінде эмоционалды қабылдай білуді дамыту, «Көкөністер мен жемістер» ойыны таңдалды. Балаларға үстел үстіне көкөністер мен жемістердің муляждары берілді. Балалар екіге бөлініп көкөністі бір топ, жемістерді бір топ ажыратып себеттерге жинайды. Бірінші топтың балалары ойынға белсенді қатысты. Ойынға деген қызығушылықтары жоғары болды. Креативтілігі артты.

Осы топтың балалары жеңімпаз болғандықтан, олар қатты қуанды. Ал екінші топтағы Карима мен Рамазанның ойынға деген қызығушылықтары төмен болды. Өйткені көкөністерді ажырата алмағандықтан көңіл күйлері жабырқаулы болды. Сол маған кедергі болды. Осы кедергіден шығу үшін мен алдын ала бақылау жасауым керек еді. Карима мен Рамазанға жетелеуші сұрақтар қою арқылы жемістер мен көкөністердің суреттерін бере отырып, жемістер мен көкөністердің адам денсаулығына пайдасы мол екенін айтып, қызығушылығын арттырдым.

Бұл ойында балалар жемістер мен көкөністерді ажырата отырып, ойлау есте сақтау, өз ойын анық, нақты жүйелі түрде жеткізе білді. Себебі: ойын арқылы көкөністер мен жемістерді ажыратып орналастыра білуе жаттықты, коммуникациясы, команда да жұмыс істеу дағдылары дамыды. Оқу қызметі әрі қарай еркін ойынға ұласты. Балалар өздері жемістер мен көкөністердің муляждарын алып, «Дукен» ойынын ойнай кетті. Ойынды сырттай бақыладым. Балалар еркін ойын барысында бір-бірімен келісімге келіп, қарым-қатынас дағдыларын қалыптастырып, лидерлік белсендіктерін танытты. Өзара тілдесу арқылы коммуникациясы дамыды, қызығушылықтары артты. Ойнап жатқанда менде дүкенші боламын деген балалар кедергі болды. Санамақ арқылы санап қай бала дүкенші болатынын шештім. Ал жеңілген балаға сен көмекшісі бол, келесі ойында сен дүкенші боласын деп кедергіден шықтым.

Жаңартылған білім мазмұнының түйінді идеяларын ұйымдастырылған оқу қызметінде тәрбиешінің жетекшілігімен жүргізілген ойын, құрылымдалған ойын және еркін ойын жүзеге асырылды. Себебі, өзіме тиімді болған ойынның түрі тәрбиешінің жетекшілігімен жүргізілген ойын арқылы балаларды ұйымдастыра білдім. Осы таңдалған ойындар арқылы балалардың жас ерекшелігіне қарай дағдылары дамыды. Ойын арқылы балалардың танымдық қабілеттері артты. Тәрбиешінің жетекшілігімен жүргізілген ойын арқылы іс-әрекеттерді ұғынып, ойынды өз бетінше бастап, басқалардың көмегінсіз аяқтай алатын болды. Менің тәжірибемде тәрбиешінің жетекшілігімен жүргізілетін ойын түрі тиімді өтті, болашақта құрылымдалған ойындар мен еркін ойындарды көбірек қамтуды жоспарлаймын.

Келешекте балалардың сөздік қорын молайту, дұрыс сөйлеу дағдыларын дамыту барысында, тәрбиешінің жетекшілігімен құрылымдалған еркін ойындарына жоспар құра отырып, жүзеге асыруға мақсат қойдым. Баланың әрекетін бақылау парағына түрте отырып, болашақта баланың қажеттілігін, қызығушылығын, арттыру мақсатында жұмыс жүргізуді жоспарлаймын.

Қазіргі таңда жаңа технология дамыған заман болғандықтан жаңартылған білім беру мазмұны аясында 4К моделі «Тұтас бала бейнесі» қалыптастыруында зор ықпалы бар.

Әдебиет:

1. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту» (№ 5 2020 ж.)
2. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы 2020 жыл

Нурлиева Г.Т.

Осакаров ауданы, Молодежный кенті, «Айгөлек» б/б КМҚК

ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУДІ ҰЙЫМДАСТЫРУ

Балаға бұрын игерілмеген дүниені мейіріммен, төзімділікпен және махаббатпен игеруге көмектесіңіз.

Мария Монтессори

Инклюзивті білім беру қазіргі таңдағы негізгі мәселелердің бірі. Балалардың жеке сұраныстары мен ортаның ерекшеліктері, білім беру үрдісіне толық қатысады.

Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасында балалардың мектепке дейінгі сапалы тәрбие және оқыту бағдарламаларына теңдей қол жеткізуін және инклюзивті білім беру жүйесін жетілдіруі қамтамасыз етілген.

Инклюзивті білім берудің мақсаты: даму мүмкіндігі шектеулі балаларды қалыпты балалармен бірге білім беру. Бүгінгі күнге дейін мүмкіндігі шектеулі немесе денсаулығы нашар балалар үй жағдайында немесе арнайы білім мекемелерінде білім алып тәрбиеленді. Сол себепті МДҰ-да ерекше білім беруді қажет ететін балаларды қолдау, оларды қатардан қалдырмауды қамтамасыз етуіміз керек.

1. балалар отбасы мен қоғамдастықтың мүшесі болып табылады;

2. әр бала білім алуға құқылы;

3. әр баланың қайталанбайтын бірегей ерекшелігі, қызығушылығы, қабілеті мен қажеттіліктері бар;

4. балалардың қажеттіліктері назардан тыс қалмай және дербес түрде қанағаттандырылған жағдайда олар жақсы білім алады.

Инклюзивті білім беру процесі-балаға жеке көмек көрсету мен психологиялық-педагогикалық қолдауды қамтамасыз етеді, жалпы білім беретін ұйымдарда мүмкіндігі шектеулі балаларға кедергісіз аймақ құру ғана емес, баланың психофизиялогиялық мүмкіндігін ескере отырып құрылатын оқу-тәрбие процесінің ерекшелігін де ескерген жөн. Жалпы инклюзивті білім беру-мүмкіндігі шектеулі балаларды оқытып-үйретудің бір

формасы болып табылады. Әр бала үшін жетістікке жету-өзінің мүмкіндігіне қарай орындай алатын әрекеттерді жүзеге асыру.

- Мүмкіндігі шектеулі балалардың басқа да балалармен бірдей білім және тәрбие алуын толық қамтамасыз ету үшін арнайы педагогтар, психолог, логопед, әлеуметтік педагог, дефектолог мамандар қажет;
- Балабақшаларда арнайы құралдармен жабдықталуы яғни кедергісіз орта құрылуы қажет;
- Тәрбиешілерге қайта даярлау инклюзивті курстарын ұйымдастыру;
- Тәжірибе бөлісу, семинарлар шеберлік сабақтарын өткізу.

Ерекше білімді қажет етететін, тілінде кемшілігі бар балалармен бір жылға жоспар құрып жұмыс атқарып келемін. Тілінде кемшілігі бар балалармен сюжеттік-рөлдік ойындарды ойнату арқылы бала өмірдегі тіршілік жағдай туралы терең меңгере бастайды. Мүмкіндігі шектеулі балаларда жалпы қимыл дамуы артта қалып бара жатыр. Қазіргі заманда аяқ-киімдер, кеудешелер жапсырма арқылы жасалған, сондықтан көп балалар бауын байлауды, сырмағын жабуды, түймесін қадауды өздері жасай алмайды. Ата-аналар үйде балаларынан көмек сұрамайды, бәрін өздері жасайды. Мысалы: ата-ана бұршақты немесе күрішті тазалауға көмек берші деп баладан өтінсе, бала сол жұмысты орындаған уақытта, баланың қол моторикасы жақсы дамыған болар еді. Саусақ бұлшықеттерінің дамуы нашар болған соң қарындашты дұрыс ұстай алмайды. Кейбір балалар сол қолымен жазатын болады, уақытында байқап саусаққа арналған және жалпы дамуына ойын-жаттығулар, сабақтар міндетті түрде жүргізу қажет.

Мен жұмыс барысында балалармен ойын жаттығулар: «Қуырмаш», «Саусақ», «Жұлдызқұрт», «Меннен кейін қайтала», «Ненің дыбысы?», саусақ жаттығулары: «Жүзік», «Қоян», «Суретші саусақтар», «Айнадағы сурет», «Құлақ-мұрын», «Күшік» т.б жүргіземін. Тыныс алу жаттығулары «Ақшақарлар ұшады», «Шарды үрле», «Сабын көбіктері», «Жапырақтар» және сөздік ойындар, буынұйқасты айтқызамын. Артикуляциялық жаттығуларды «Сылақшы», «Тосап», «Сағат», «Кесе», «Сырнай», «Өткеншек», «Күркетауық», «Жылан», «Тазша балаға дыбыстарды айтып жібер» айнаға қарап орындаймыз.

Балада ұсақ қол моторикасының дамуы жүйке жүйесімен, көру қабілетімен, есте сақтауымен, қабылдауымен, бақылауымен байланысты болады. Қол моторикасының дамуы баланың жан-жақты білім алғанының жоғары көрсеткіші болып табылады. Мен балалармен «Керекті заттар» деген ойын-жаттығуын өткіздім. Мақсатым: көп қасиеті бар заттармен таныстыру. «Ысқыш не үшін қажет?»

Балалардың жауаптары мынадай болды: тіс тазалау үшін, киім, аяқ-киімді тазалау үшін, ыдыс жуу үшін, кілем тазалау үшін деді. «Ал қағаз не үшін керек?»-деген сұраққа сурет салу, орау, кітап, газет жасау үшін керек деп жауап берді. Сонымен қатар үстел-үсті ойынын «Жұп суреттер», «Қай асық артық?», «Кімге не керек?» балалардың бес сала бойынша дамуына санауға, түстерін ажыратуға, пішіндерін, көлемін, аңдар, құстар аттарын білуі үшін жұмыс барысында қолданамын. Сонымен қатар ұлттық салт-дәстүріміз асық ойындарын жиі қолданамын. Өткен жылы «Асық-алтын мұра» үйірме жұмысын балалармен жүргіздім. Асық ойын жаттығулары балалардың қимыл-қозғалысын реттеуге кеңістікті бағдарлай білуге, сөздік логикалық ойлауды сатылай қалыптастыруға, шығармашылыққа, сабырға, бірлесе әрекет етуге тәрбиелейді. «Сыйқырлы әріп, дыбыс» берілген әріптерді тану, дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату, сонымен қатар текшемен жазуды, асықтармен алмастырып балалардың қызығушылығын арттырдым. «Мен жасырам, сен тап!» Жұмбақтың шешуін табу, мақалды жалғастыру, халық ауыз әдебиетінің өлеңдерін оқуда шапшаңдық танытты.

Менің қорыта келе айтқым келгені, Инклюзивті білім беру - ерекше білім алу қажеттіліктері мен түрлі жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, барлық тәрбиеленушілер үшін білімге тең қолжетімділікті қамтамасыз ету. Инклюзивті білім беру-тәрбиеленушілердің тең құқығын анықтайды және ұжым іс-әрекетіне қатысуға, балалардың қарым-қатынасына қажетті қабілеттерін дамытуға мүмкіндік берді. Инклюзивті білім беру арқылы барлық

балалардың мұқтаждықтарын ескеріп, ерекше білім беруді қажет ететін балаларды білім алуда жетістікке ықпал етіп, жақсы өмір сүруіне жағдай жасауға қол ұшымды беремін. Жалпы балаларға білім бере отырып, балаларды адамгершілікке, ізгілікке, қайырымдылыққа тәрбиелеймін.

Әдебиет:

1. Омаров Б.К. «Инклюзивті білім беру өмірге қажеттілігі»
2. Қ.Р Білім 2011-2020 жылға дейінгі білім беруді дамыту бағдарламасы. Астана 2010.

Нурмағанбетова А.Р.
Қарағанды қаласы, «Еркетай» б/б КМҚК

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМ МЕН ОТБАСЫНЫҢ ӨЗАРА ӘРЕКЕТ ЕТУІН ҰЙЫМДАСТЫРУ

Қазақстан Республикасының «Білім туралы» заңында, ата-аналар мектепке дейінгі ұйымның жұмыстарына қатысуға, психологиялық – педагогикалық консультацияларда өз балаларын оқыту мен тәрбиелеу мәселелері бойынша кеңестік көмек алуға құқылары бар делінген.

Отбасы баланың жеке негізгі ерекшеліктерінің дамуына, оның адами жағымды потенциалының қалыптасуына әсер етеді. Бірақ бұған қажетті жағдай – бұл отбасы өмірінде дұрыс ұйымдастырылған жағдай және отбасы тәрбиешілерінің педагогикалық күзiреттiлiгiнде болып табылады. Өскелең ұрпақты қоғамдық және отбасылық тәрбиелеудің мақсаты мен міндеттерінің бірлігі, ата-аналар арасында педагогикалық білімді үгітту мектепке дейінгі ұйымдар жұмысының құрамды бөлігі болып табылады.

Педагогикалық үгіттеу- бұл педагогикалық құралдарды, әдістер мен педагогикалық тәрбиелеу және білім берудің формаларын бұқара халыққа тарату және жарнамалау.

Педагогикалық ағарту- бұл адамның қазіргі кездегі тәрбиелеу және білім беру сұрақтарына теориялық дайын және тәжірбиеде қолдануы, өскелең ұрпаққа алдындағы буындардан қалған білім, білік және дағдыны жеткізе алу.

О.В.Саладианкина ата-аналардың педагогикалық мәдениетін олардың жеткілікті дайындықтарын, жекелік қасиеттінің дамуын түсіне отырып, оларды тәрбиешілер ретінде санайды. Отбасылық және қоғамдық үрдісте балаларды тәрбиелеуде көрінеді. Ата-аналардың педагогикалық мәдениетінің негізгі компоненттері болып олардың психологиялық-педагогикалық, дене- гигиеналық және құқықтық білім бойынша педагогикалық дайындықтары, сонымен бірге, бала тәрбиелеу үрдісі нәтижесінде жинақталған ата-аналардың біліктілігі және дағдыларымен суреттеледі.

Отбасы мен мектепке дейінгі ұйым арасындағы келісімдікті орнатуда негізгі роль тәрбиелеудің қоғамдық, мемлекеттік мекемесі ретінде мектепке дейінгі ұйымдарға беріледі.

ҚР «Мектепке дейінгі білім ұйымдардың іс-әрекетінің типтік ережелеріне» сәйкес негізгі мектепке дейінгі ұйымдардың міндеттерінің бірі, ол тәрбиеленушілердің ата-аналарымен өзара іс- әрекет жасау болып табылады. Бағдарлама мен жеткілікті анық және жан-жақты отбасы мен жұмыстың негізгі бағыттары көрсетілген.

Бірігіп жұмыс істеу- бұл «тең дәрежеде сөйлесу», мұнда ешкім көрсетіп, бақылап, бағалауға арақашықтықтары болмайды.

С.Ожеговтың «Орыс тілінің сөздігінде» «өзара іс-әрекет » сөзінің мағынасын былай түсіндіреді: бірінші, екі құбылыстың өзара байланысы, екі жақты қолдау.

«Отбасы – мектепке дейінгі ұйым мәтінінде ең негізгі ой – ол осы отбасында тәрбиеленіп жатқан нақты баланың тәрбиелу үрдісінде педагогтар мен ата-аналардың қиындық пен қуаныш, жетістіктер мен сәтсіздіктер, күмәндану және ойлау іс- әрекеттері»

Ата-аналармен және педагогтар арасындағы қарым- қатынастың жаңа формаларына мектепке дейінгі ұйымның жабық шеңберінде өту мүмкін емес: ол ашық жүйе болуы тиіс. Ашық жүйе дегенде «ішкі ашықтық» және «сыртқы ашықтық» айтылады.

Мектепке дейінгі ұйымдарға «ішкі ашықтықты» беру, ол педагогтар үрдісін еркін, дефференциалды етіп, балалар, педагогтар, ата-аналар арасындағы қарым- қатынасты ізгілендіру. Тәрбие үрдісінің барлық қатысушыларына (балалар, педагогтар, ата-аналар) өзін-өзі қандай да бір іс әрекет, іс-шара арқылы ашылуына, өздерінің қуаныш, үрей, жетістіктері мен сәтсіздіктері тәралы айтылуына жағдай жасау, ашылу үрдісін педагог көрсетеді. Педагог балаларға мереке күні көрген әр түрлі қызық оқиғалар туралы әңгімелеп, сол арқылы балалардың әңгімелесуге талпындырып, өз ашықтығын көрсетеді.

Ата-аналармен сөйлесу кезінде педагог бір затқа күмәнданса, жасырмай тәрбиеленушінің тәжірбиесіне, біліміне, сыйластық білдіре отырып, одан кеңес сұрайды. Маңызды кәсіби қасиет, педагогикалық такт, педагогты өріскелдікке, ұрыссуыға жеткізбейді. Педагогтың өз-өзінің ашылуына дайындығы балаларды, ата-аналарды жуықтатады. Өзінің үлгі көрсетуімен ол ата-аналарды сенімді әңгімелесуге шақырады, олар өз үрейлерімен бөліседі.

Мектепке дейінгі ұйымның ішкі ашықтығы – бұл ата-аналарды мектепке дейінгі ұйымдардың білім үрдісіне тарту. Ата-аналар, отбасы мүшелері балалардың мектепке дейінгі ұйымдардағы өмірін біршама түрлендіріп, білім жұмысына үлес қоса алады. Бұл әр отбасының шамасына қарай эпизоттық іс- шара болуы мүмкін. Кейбір ата-аналар мереке ұйымдастыруға көмектеседі, басқалары педагогикалық үрдісті қамтамасыз етуге келісімді-балаларды бір затқа үйретеді. Мектепке дейінгі ұйым жұмысында ата-аналардың қатысуынан педагогикалық үрдістің баорлық субъектілері ұтады. Бәрінен бұрын балалар олар тек қана жаңа бір зат бөлгеннен емес, ең маңыздысы олар өздерінің қолдары алтын әке, аналарына, әжелеріне, аталарына махабатпен және ризашылықпен қарап, олардың көп білетіндерне, қызықты әңгімелесуіне сыйластықпен қарап үйренеді. Педагогтар да, отбасы туралы мәліметтерді біліп отбасы тәрбиесінің күшті және әлсіз жақтарын түсінеді.

Т.А.Маркова мектепке дейінгі ұйым және отбасының бірлескен жұмысына ұйымдастыру және әлсіз мазмұнын анықтайтын, келесі негізгі ережелерін ұсынады:

-Мектепке дейінгі ұйым және отбасының баланы тәрбиелеу бойынша жұмыстардың бірі. Бұл жан-жақты тәрбиелеудің мақсаттар мен міндеттерібұл тек тәрбиешілерге ғана емес, сонымен қатар ата-аналарға да тәрбиелеудің негізгі мазмұны, әдістері, тәсілдері таныс болып, берілген жағдайды орындайды.

-Ата-аналармен педагогтар арасындағы өзара сенімді қарым- қатынас тәрбиешінің міндеті ретінде баланың қажеттілігін және мүддесін түсіну: отбасында педагогтың абыройын, мектепке дейінгі ұйымдарда ата-ананың абыройын нығайту.

-Балаларды тәрбиелеу жұмысы бойынша өзара көмектесу. Мектепке дейінгі ұйым күнделікті және әртүрлі жолдармен бала тәрбиелеуде ата-аналарға көмектеседі. Өз кезегінде әкелер мен аналар мектепке дейінгі ұйымда күтпеген тәрбиелік және шаруашылық жұмыстарға көмектеме отырып, өз баласын ғана емес, басқа да балалардың тәрбиесіне қам жейді.

-Отбасы тәрбиесінің үздік тәжірбиесін оқу, оны кең көлемде ата-аналар арасына тарату, отбасылық тәрбиенің жағымды әдістерін мектепке дейінгі ұйымдарда пайдалану.

-Мектепке дейінгі ұйым жұмысының әр түрлі формаларын отбасымен қарым- қатынас арқылы пайдалану: балалардың отбасымен танысу; ата-анамен және басқа отбасы мүшелерімен педагогикалық әңгімелер, кеңестер өткізу; топтық және жалпы ата-аналар жиналысы, конференция, ата-аналармен сұрақ- жауап кештері, педагогикалық үгіттеудің көрнекі формаларын көрсету.

Әр бір ата-ананың тәрбиелі болашақ азамат тәрбиелеу отбасылық парызы, қоршаған орта алдында да міндетін түсінуі. Оларды талқылау, күнделікті көмек көрсету мектепке дейінгі ұйымдардың жұмысы.

Әдебиет:

1. Данилина Т. Современные проблемы взаимодействия дошкольного учреждения с семьей. Дошкольное воспитание. 2015- № 1.
2. Доронова Т.Н. О взаимодействии дошкольного учреждения с родителями. Дошкольное воспитание. 2012 - №9.
3. Гладкова Ю. Педагог и семья. Дошкольное воспитание. 2018- №4

Нуршина А.Ж.

Балқаш қаласы, «Бөбек» б/б КМҚК

ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ АРҚЫЛЫ БАЛАЛАРДЫҢ ТАНЫМДЫҚ ҚАБІЛЕТТЕРІН АРТТЫРУ

Қоршаған орта – кішкентай бүлдіршіннің танымдық қабілетін арттыратыны баршамазға белгілі. Сол қабілеттің дамуына дұрыс бағытты беруші – мына біздер, ересектер, оның ішінде әрине педагогтар. Педагог өз жұмысында баламен етене жақын жүргендіктен тиімді жолдарды қарастырады. Осы орайда әр педагог түрлі тәсілдерді қолдану арқылы баланың бойындағы қабілеттердің ашылуына себепшілердің бірі болады.

Педагогикада шығармашылық өз орнын анықтап алғанын баршамаз білеміз. Шығармашылық арқылы әлемді, бойдағы қабілеттерді дамыту әрі қызықты, әрі тиімді тәсіл.

Сол себептен, біз баламен жұмыс барысында осы тәсілді қолға алдық. Баланың оның ішінде мектеп жасына дейінгі бүлдіршіндердің танымдық қабілеттерін арттыру үшін «Сиқырлы қылқалам» вариативтік компоненті бойынша жұмыс жоспары құрылды. Бағдарламаның басты мақсаты – шығармашылық арқылы баланың танымдық қабілеттерін арттыру, ұсақ қол моторикасын дамыту, тілдік құзыреттіліктерін арттыру болып табылады.

Балалардың ұсақ қол моторикасын дамыту – қазіргі таңдағы өзекті мәселелердің бірі болып тұр. Дегенмен, заманауи гаджеттер, оның ішіндегі виртуалды әлемнің қосымша ойындары, Ютуб желісіндегі түрлі арналар – ойы жетілмеген сананы тез – ақ жаулауда. Осы орайда, балалардың тілдік құзыреттілігі төмен, кей жерлері тіпті дамымаған десек те болады. Балалар ойыншықтармен ойнағаннан гөрі ғаламтор желісіндегі әлемді қызықты деп таниды.

Әрине, айтылған тақырып, баршамаз таныспыз деген ой туындайды. Бірақ, күнделікті баламен жұмыс барысында осындай мәселемен бетпе – бет кезіккенде, айтылған тақырыптың қаншалықты қиындап бара жатқанына көз жеткізуге болады.

Жұмыс барысы, әдеттегідей кішігірім ата – аналар арасында ұйымдастырылған сауалнамадан басталды. Себебі, баланың компьютер, смартфон, планшет секілді гаджеттерді қанша уақыт қолданатыны, баланың ойыншық ойнайтыны/ойнамайтыны ата – анаға ғана белгілі. Сауалнамаға 20 ата – ана қатысты.

Нәтижесінде: 7 – ата – ана баланың заманауи гаджеттерді қолдану уақытына шектеу қоятыны, 10 – ата – ана заманауи гаджеттер баланың тыныштандыратын құрал деп танитыны, 3 – ата – ана заманауи гаджеттерді қолданбаймыз, ойыншықтармен ойнататыны анықталды.

Басым көпшілігі заманауи гаджеттің зиянынан пайдасы көбірек деген тұжырымда екенін байқадық. Осындай оймен жүрген аналарымызбен, әкелерімізбен кері байланыс орнатуды да жөн көріп, вариативтік компонентте қолданылған дәстүрден тыс сурет салу техникасымен бөлісіп отырамыз.

Бағдарлама барысында балалармен жәй ғана сурет салып қоймай, сол суреттерді «сөйлетіп» отырамыз. Сюжеттік суреттердің мазмұны түрлі тақырыпта болуы мүмкін.

Мысалы: «Мен және менің ойыншығым», «Менің анам», « Сүйікті жануарыммен серуендеуде» деген секілді. Балалар өздерінің қиялдарынан шыққан суреттерді қуана « сөйлетеді». Тек балаға еркіндік берсеңіз болғаны. Сонымен қатар сурет салу барысында бір ғана техника қолданылмайды. Балаға таңдау беріледі, ол таңдауға кедергі жасауға болмайды. Бала ұялып, қысылып, қырсығып, бір сөзбен айтқанда қызығушылығын жоғалтуы мүмкін.

«Сиқырлы қылқалам» вариативтік компонентінде біз қолданылатын техникалар:

- «Соғу» техникасы – қылқаламның ұшымен қағаз бетіне бояуды күшпен басу техникасы;
- «Қылқалам - балерина» техникасы - түрлі өрнектерді салу техникасы (баланың қиялына байланысты);
- «Мамық қылқалам» техникасы – атында тұрғандай қылқаламның ұшын қағаз бетіне майыстыра басып, түлкінің құлағын, құйрығын, мысықтың мамық жүнін көрсетуге болады;
- «Саусақпен салу» техникасы;
- «Мөр басу» техникасы;
- «Үрлеу» техникасы;

Біздің топтың балалары үш – төрт жас аралығы болғандықтан күрделі дәстүрден тыс техникаларды қолданбаймыз. Бірақ, баланың бойындағы қабілетіне қарай, жеке жұмыс барысында кей техниканы күрделендіруге болады. Әрбір жұмыс барысында балалар тек өз қалауымен ғана сурет салады. Балаға өз пікірімізді міндеттемейміз. Сонымен қатар, сурет салу уақыты да шектемеуге тырысамыз. Кейбір бала үш минут сурет салып, жалығып кетуі мүмкін, осы орайда «Неге аяқтамайсың?» деген сауалды қоймаймыз. Баланы біртіндеп жұмысты аяқтауға баулимыз.

Осы жұмысты іске асыру барысында түйген ойым әр бала, тіпті ересектерге ашыла қоймайтын бала, қағаз бетіне сурет салуға қуана келіседі. Себебі, сурет салу психологиялық тұрғыдан да көмегін тигізетіні де бар.

Аралық жұмысты қорытындылай келе, осындай нәтижеге қол жеткіздік:

Кестеде көрсетілгендей, алынған үш білім беру саласы

бойынша балалардың қабілеттерінің қаншалықты дамып келе жатқанын көруге болады. Айта кетерлігі, бұл тек аралық көрсеткіш. Жұмыс барысы әлі де жалғасуда. Қорытынды диагностикасының нәтижесі артады деген сенімдеміз. Себебі, шығармашылық баланың бойындағы «тығылып» жатқан қабілеттерді байқатпай көрсетеді. Тек, бізге – ересектерге сабыр мен төзімділік қажет.

Түйіндей келе, айтарымыз, әрбір қолға алынған жұмыс бағыты бір жақты болмауы керек. Педагог пен ата – ана өзара тікелей қарым – қатынаста болса, нәтижеге жылдам жетері айдан анық дүние.

Әдебиет:

1. Э. Саланчена, Ғ. Баймағанбетова. «Бейнелеу өнері». Алматы. 2005ж.;
2. «Дәстүрден тыс сурет салу техникасы» әдістемелігі, Алматы, 2000ж.;

Нығатай Т. К.

Приозёрск қаласы, «№2 ЖББМ» бастауыш сынып мұғалімі

ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУДЕ САУАТ АШУ ПӘНІН ОҚЫТУДАҒЫ ЕРЕКШЕЛІКТЕР

Білім беру қоғамның экономикалық, әлеуметтік, және рухани прогресінің факторы ретінде мемлекеттің жалпы тұрақты дамуын қамтамасыз етеді. Елбасымыз да өз жолдауларында білім беру мәселесіне ерекше назар аударып келеді. «Қазақстанның әлеуметтік жаңғыртылуы: жалпыға ортақ еңбек қоғамына қарай 20 қадам» мақаласында жүктелген 20 тапсырманың үштен бір бөлігі білім беру жүйесіне қатысты. Себебі, тұлғаның ең басты функциялық сапалары: белсенділік, шығармашыл тұрғыда ойлауға және шешім қабылдай алуға, кәсіби жолын таңдауға қабілеттілік, өмір бойы біліп үйренуге деген қызығушылық мектеп қабырғасында қалыптасады. Алғашқы білімді, ғылым негіздерін бала ана тілінде алу арқылы оның тілі, ақылолы дамып, ауызша, жазбаша сөйлеу қабілеті қалыптасады.

Тілі дамыған оқушы қазіргі бағдарламаның бір жаңашылдығы болған барлық пәндер мен білім негіздерін асоциация түрінде қабылдауға мүмкіндік алады. Кез келген ата-ананың көкейінде «Бұл бізге не береді?» деген жаңартылған білім беру мазмұны жайлы сауалдың болуы заңды. Қолданыстағы білім мазмұнымен салыстырып көретін болсақ, мәселен, қолданыстағы білім «Мектепте нені оқытады?» деген сұрақ аясында болып, баланың теориялық біліміне, яғни бала біледі және түсінеді дегенге бағытталған.

Ал қазіргі жаңартылған білім мазмұны «Мектепте не үшін оқу керек?» деген сұрақ аясында болып, білім мазмұны күтілетін нәтижеге және баланың бойындағы түрлі дағдыларды қалыптастыруға бағытталады. Бұрынғы өтіп жүрген дәстүрлі сабақтарымызда біз, ұстаздар күнтізбелік-тақырыптық жоспранды өзіміз түзіп, сабақ мақсаттарын жазып, күнделікті өтілетін дәрістерімізге көрнекілік құралдарын әзірлеп оқушыларға дайын білім беріп жүрген болатынбыз. Ал жаңартылған білім мазмұнында білім берер болсақ, бізге оқу бағдарламалары дайын, оқу мақсаттары айқын оқулықтар негізгі ресурс көздері болып табылады.

Америкалық ғалымдардың жүргізген зерттеулері бойынша оқушылар мұғалімдерді «мылжың» дейді екен. Өйткені біз ұстаздар оқушылардың айтқысы, істегісі келетіннің бәрін жасап, оларға дайын дүниелерді береді екенбіз. Жаңартылған білім мазмұнында ұстаздар тек сабақты тиімді ұйымдастыра алатын рефлексивті педагогтар қызметін атқарып, ал оқушыларға бар мүмкіндіктерін беріп отыр. Мысалы, сабақ барысында қазақ тілінен омонимді түсіндіргенде тыңдалым дағдысы бойынша оқушылар омонимнің не екенін тыңдап, «Постер» әдісін пайдаланып, талдай білді.

Ары қарай білімдерін дамыту барысында жазылым дағдысы бойынша «Түйін» әдісіне сала отырып, жаңа сабақты қаншалықты меңгергендігіне қорытынды жасай білді. Сабақ соңында 3Қ әдісі бойынша кері байланыс жасай отырып, сабақ барысындағы ең қызықты, және ең қиын сәтті, және ең құнды жақтарын айта келіп кері байланыс жасай білді. Яғни, оқытудың жаңа мазмұны жаңарып, сабақтағы сәтті жақтарым білімді оқушының өз бетімен алып талдап аша білуі. Еркін сөйлеп, өзі қорытынды жасай білуінен сабақ мақсатының жүзеге асқандығын байқадым.

Оқытудың мазмұны жаңарып, оған деген өзгеше пікір пайда болды. Оқыту технологияларының білім беру саласындағы басты мақсаты – білім алушылардың алған білімдерін өмірлік жағдайларда тиімді және әлеуметтік бейімделу сәтті пайдалануға мүмкіндік беретін негізгі құзыреттіліктер жүйесін меңгеруі. Бұл мақсат «функционалдық сауаттылық» ұғымымен беріледі. Бұл ұғым алғаш рет өткен ғасырдың 60-жылдарында ЮНЕСКО ұйымының құжаттарында пайда болды және сол кездегі зерттеушілердің қолдануына ене бастады [2]. Функционалдық сауаттылықтан Оңтүстік Корея, Жапония, Қытай, Гонконг және т.б. табысты елдердің тәжірибелері ескере отырып, заманауи мектептің ең басты міндетін айқындау керек.

Бұл міндет – білім алушы өмірінің барлық кезеңдерінде білім алуға деген ынтасын дамыту, оған әрбір қадамының маңыздылығын түсінуге мүмкіндік беру, тәсілдер мен таным көздерін таңдауда бағдар ұстай білуге үйрету. Осы міндеттерге қарай Елбасымыздың тапсырмасы бойынша оқушылардың функционалдық сауаттылығын дамыту жөніндегі 2012-2016 жылдарға арналған Ұлттық жоспар қабылданды. Мұндағы функционалдық сауаттылықтың негізгі мақсаты – білім алушылардың білімдерін өмірді пайдалы етіп . Ұлттық жоспарда көрсетілген функционалдық сауаттылықтың екінші тетігі – оқу нәтижелерін бағалау жүйесін өзгерту. Бұл жерде бағалаудың критериалды түрін енгізген болатын.

Білім алушылардың өзін-өзі жетілдіру үшін жеке жетістіктерін бағалау арқылы жүзеге асады. Функционалдық сауаттылықтың үшінші тетігі – үш жақты тығыз қарым-қатынас, яғни білім берудегі ата-аналардың балаларға білім беру мен тәрбиелеу процесінде белсенділік танытуын қамтамасыз ету. Ата-ананың борышы – бала бойына балалық шақтан адами құндылық қасиеттерді дарытып, саналы өмір сүруге бейімдеу қажет.

2020-2021оқу жылдарында жалпы орта мектептің жаппай 1-сынып оқушылары жаңартылған оқыту мазмұнына сәйкес жаңа бағдарламамен оқытылу жүргізілді. Бағдарламадағы кез келген пән және оның ішіндегі сауат ашу оқушының коммуникативтік дағдының төрт түрі – тыңдалым, айтылым, оқылым, жазылымды дамытуды қамтиды.

Тыңдалым дағдысының 6 жастағы білім алушыда емес егде жастағы кісілерде де жетіспейтіндігінен қалған коммуникативтік дағдылардың дамуы мардымсыз болатыны анық. Сондықтанда қазіргі кезде білім беруде «алғашында тыңдаймыз» деп білім алушының тыңдалымға дағдылануына басты назар аудартып оның өз ниетімен тыңдауын қалыптастырамыз. Әрбір сабақ басталмас бұрын сол тақырып мақсатын түрліше жария ету білім алушыда мақсатқа қарай жұмыс істеу, сол тақырып соңында қойылған мақсатқа қол жеткізе алдым ба деген сұрақты қою арқылы өз нәтижесіне талдау жасауға мүмкіндік беру – бұлда бағдарламаның тағы бір жаңашылдығы.

Барлық пәндерде бірдей тақырыптың болуы, сабақтың кіріктіріліп өткізуге негізделуі оқушының материалды түсінуінде бір тақырыпты түрлі жолдармен түсініп талдауы арқылы өз бетімен өзіндік пікір қалыптастыруына ықпал етеді. Мұндағы пәнаралық қарым-қатынас негізінде кіріктіре оқыту түрі Я.А.Коменскийден бастау алады. Оның Ұлы дидактикасында: «Бір-бірімен тығыз қарым-қатынасы бар дүниені екеуінің арасындағы арақашықтықты көрсете отырып оқыту қажет», -деген болатын. Қазіргі кезде кіріктірілген бағдарламалар білім беру процесін жаңа инновацияландырудың бірден-бір шарты болып табылады. Онымен қоса енгізілген үш тілділік реформасын меңгеру класта ғана емес, сыныптан тыс шараларда да жалғасын табуы көңілге қуаныш ұялатады. Бұл да бір бағдарламаның жаңашылдығын білдіреді. Аталған коммуникативтік дағдылардың түрлері оқыту мазмұнында «спиральді» тәсілмен берілген.

Білім алушы бұрын тек тыңдаушы болса, қазіргі уақытта өзі ізденуші, сыни тұрғыдан ойлаушы, ал білім беруші болса білім алушыны осы әрекеттерге бағыттаушы, ұйымдастырушы секілді ғана болып табылады. Онымен қоса бағдарлама жеңілден күрделіге қарай, бірте-бірте күрделенген түрде білім, білік пен дағдылары қалыптасып отырады. Жаңартылған бағдарламаға енгізілген сыни ойлау технологиясы баланың ашық сөйлеуіне, өз ойын білдіруіне, өзгенің пікіріне құлақ асуға, қойылған проблеманың шешу жолдарын іздейді, кездескен қиындықты тапқырлықпен жүзеге асыру үшін жасалған.

Оқушыларымның оқу жетістігіне жету үшін жаңаша әдіс-тәсілдерді қолдандым. Бастапқы кезеңде сабақ мақсаттарын айқындап олардың оқушыларға түсіндіріп бірге талқыладық. Сонымен қатар оқушылардың оқу жетістіктерін бағалауда бірқатар дағдыларды қолдандым. Олар : білу, түсіну, қолдану, сыни ойлау, анализ, синтез бағалау. Осы жердегі мақсатым оқушылармен бірлесе жұмыс жасау, өз бетімен шешім қабылдайтын, өз пікірін, өз ойын айта алатын тұлға етіп қалыптастыру. Міндеттерім: сыныпта ынтымақтастық, қызығушылық орта ұйымдастыру.

Күтілетін нәтиже: сабаққа түрткі сұрақтарды пайдалану, оқушылардың сабаққа ынтасын белсенділігін көтеру, сөздік қорын молайтып, оқушылар топта ынтымақтасатыққа жұмыс жасауға дағдыландыру. Осы орайда синоним туралы барлық оқушылар синоним туралы білді, оқушылардың басым бөлігі синонимнің басқа сөздермен айырмашылығын ажырата алды, кейбір оқушылар қорытынды жасады. Жазылым дағдысы бойынша сәйкестендіру тестін орындады. Оқушылар сабаққа араласып белсенділіктерін көрсетті. Яғни, жаңартылған білім беру бағдарламасы бойынша жұмысты жүйелі, тиімді жүргізу арқылы оқушылардың тереңде жатқан ойын дамыта, оларды сөйлеуге, сыни тұрғыдан ойлауға өмірде тиімді пайдаланатындай дәрежеге үйреттім деп ойлаймын.

Қазіргі жаңартылған оқыту мазмұнының талабы қарапайымнан күрделіге сыни ойлау технологиясының ең тиімдісі болатын «Блум таксономиясы» стратегиясына негізделген. Материалдың берілуі Блум таксономиясы стратегиясындағы білу, түсіну, қолдану, талдау, жинақтау, бағалау деңгейлерімен біртіндеп алға жылжиды. Ең алғашқы сатысы білу деңгейі, яғни мектеп табалдырығын аттағанға дейінгі өз білімі. Одан кейінгі саты түсіну деңгейі жаңа білімді алуға негізделген. Жаңа білімді білім берушінің өзінен және оның бағыт-бағдарымен қабылдайды. Мысалы баланың тілі дамып сөздерден сөйлем құрап функционалдық қызметке ғана машықтанып мектеп табалдырығын аттап жатады.

Тиісінше сөз бен сөйлеудің мағынасын ажырата бермейді. Жаңартылған бағдарламаға сәйкес 1-сынып оқушысында сөз бен сөйлем жайлы жаңа пікір қалыптасады. Сурет бойынша сызба, тірек сөздер құрастырып сөйлеуді, қысқа мәтіндер құруды, сол мәтінге ат қоюды үйренеді. Оқытудың соңында сол материалға сай бағыттаушы сұрақтарға жауап жазу арқылы шағын көлемді шығарма жазумен аяқталады. Қолдану деңгейін 1-сынып оқушылары өз деңгейлеріне байланысты түгел меңгере бермейді. Себебі оқушы білген мен түсінген ақпаратын іс жүзінде қолдануды біле бермейді.

Мұғалімнің зер салатын жұмысы осы жерде болмақ. Неге десеңіз ол жаңа білімді қабылдай алған оқушыға оны өмірде қолдана білуге бағыттауы тиіс. Айта кететін жәйт білу, түсіну, қолдану деңгейлерінде білім алушының жетістігі қалыптастырушы бағалау арқылы жүзеге асырылады. Одан әрі талдау, жинақтау, бағалау деңгейлерінде проблеманы өз бетімен шешу, себеп-салдарын анықтау, қарама-қарсы немесе өзіндік пікір білдіру, ұсыныс жасау секілді іс-әрекеттерді жасайды. Әрбір деңгейдің өзіне арналған тапсырмасы мен оған қойылатын қалыптастырушы бағалауыда болады. Қоғамда жастардың тек қана білім алуы ғана емес, ең маңыздысы – сол білім-біліктерін қарапайым өмірде қолдану болып табылады. Сол үшінде қазір білім алушылардың функционалдық сауаттылығын арттыруға басымдық беріліп отыр. Бұл функционалдық дағдылар бала жастан қалыптасады. Оқуда кейбірі жақсы көрсеткішті көрсетсе, кейбірі мектептен алған білімнің қорытындысында өз жетістігінде көрсете алмайды.

Баланың білім деңгейін көрсете алмауы көптеген факторларға: ата-аналардың бала жалпы өміріне қызығушылықтың болмауы, салғырт қарауы, баланың психологиялық физиологиялық мүмкіндіктерінің болмауы байланысты. Білім алушы білімін бағалауда бес балдық жүйенің орнына критериалды бағалау жүйесі енгізілген. Онда білім алушыларға оқу мақсаттары алдын-ала белгілі болады, сол мақсаттарға сай оқу жетістіктері мен критерийлер негізделеді. Критериалды бағалау жүйесін Франция, Сингапур, Финляндия, Жапония, Филиппин секілді өркениетті елдерде қолданады. Бұл бағалау жүйесі оқушы үшін ерекше екендігін өндірістік практикада байқадым, себебі:

- қалыптастырушы бағалау шындыққа сай бағытталады;
- білім алушы өз бетінше әрекет жасай алады, өзіндік пікірін қалыптастыра алады;
- білім беруші сыныптағы әрбір білім алушының қай сатыда екендігін анықтай алады;
- ата-ана өз баласының оқу мақсатының қай бөлігін меңгергенін, материалды меңгеруде жетілдіру керек жақтарынан хабардар болып біліп отырады.

Қалыптастырушы бағалау күнделікті оқытуды, білім алушы мен білім беруші арасындағы тығыз қарым-қатынасты қамтамасыз етіп, бір тоқсан ішінде бағаланады. Жиынтық бағалау аты аталғандай білім беру бағдарламасының белгілі бір бөлімдерінің,

тақырыптарының соңында білім шығармашылық алушының оқу жетістігінің көрсеткішін анықтау себебімен тест жұмыстарын алып бағалау, балл көрсеткішін анықтау жүргізіледі. Бағдарламаның тек оқушыға ғана емес мұғалім үшін де жаңашылдығы бар – кәсіби жағынан дамуына үлкен ықпалын тигізетіндігін айта аламыз.

Мұғалім ізденіс үшін электронды сайтқа тіркелу арқылы қажетті материалдарын тез әрі сапалы етіп тауып жұмысына пайдалана алады. Жаңа бастаманың қашан да жаңалығы мен қиындығы да қатар жүреді. Алайда жүктелген міндетті алып шығу, білім алушыларды бәсекеге қабілетті тұлға деңгейіне көтеру - әр ұстаздың міндеті. Сол себепті уақыт ағымына қарай болған дамуда мақсатқа сәйкес жоғары сапаға қол жеткіземіз деген үміттеміз.

Әдебиет:

1. Назарбаев Н.Ә. Білім мен ғылым-даму тетігі/ Елбасының ҚР Білім және ғылым қызметкерлерінің III съезінде сөйлеген сөзі// Егемен Қазақстан, 13 қазан, 2014ж.
2. Ізғұттынова Р., Сауат ашу бағдарламасының білім стандарты. Журнал Қазақстан мектебі.- №3-2003ж. – 5 бет.
3. Жаманқұл П.Қ., Ана тілі оқулықтарының оқу-тәрбие нысандары. Журнал Қазақстан мектебі.-№8-2013ж. – 3 бет

Овсянникова Н.Ю.
КГКП я/с «Арман», город Караганда

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СРЕДСТВ НАРОДНОЙ ПЕДАГОГИКИ В МУЗЫКАЛЬНОМ ВОСПИТАНИИ ДОШКОЛЬНИКОВ

Среди проблем, обращающих на себя внимание современных исследователей, всё большее значение приобретают те, которые связаны с поисками путей повышения качества и эффективности целенаправленного воспитания в духовной и культурной сферах нашего общества. Предпочтение в процессе поиска новых средств, факторов и методов организации воспитания отдаётся тем, которые, во-первых, интегральны, многофункциональны по своему характеру; во-вторых, способствуют самореализации, самовыражению личности; в-третьих, интересны детям; в-четвёртых, органически вписываются в современные учебно-воспитательные системы.

Возрождение забытых идей народной педагогики, благодаря проводимой правительством Республики Казахстан в этом направлении политики, в последнее время приобретает особое значение, так как постижение общечеловеческой культуры через сознательное отношение к национальному народному творчеству, обрядам и ритуалам своего народа воспитывает человека настоящего и будущего.

Использование разнообразных средств народной педагогики на практике позволяет воспитать каждого ребенка человеком, знающим свои корни, любящим свою Отчизну, в дальнейшем силой этой любви и определится их способность трудиться и защищать свою Родину, землю.

Эффективность использования идей народной педагогики зависит не только от понимания их роли, но и от умения музыкального руководителя использовать всё ценное, что они в себе заключают в общем контексте педагогических воздействий, что требует, в свою очередь, правильной методики организации и проведения такой работы. Используются различные формы организации: музыкальные занятия, развлечения, утренники, музыкальные викторины, инсценировки, драматизации, различные театры (кукольный, пальчиковый, конусный, коробок и т.д.).

Очень интересна взаимосвязь современности и народности. В процессе организации и проведения мюзикла, можно в увлекательной форме познакомить детей с айтысом и казахскими сказочными героями.

Учитывая особую склонность детей к игровой деятельности, используются игры с музыкальным сопровождением. Народная игра как феномен культуры обучает, развивает, воспитывает, социализирует, развлекает, даёт отдых, и она же пародирует, иронизирует, смеётся, публично демонстрирует относительность социальных статусов и положений. С самых ранних начал цивилизации игра стала контрольным мерилем проявления всех важнейших черт личности. Специфика народной игры позволяет достаточно быстро включать в неё детей, варьировать условия, организовывать непосредственное наблюдение и ненавязчиво управлять действиями и поведением играющих. На музыкальных занятиях, развлечениях, утренниках дети знакомятся с казахскими народными играми.

Главное в воспитании – раскрыть творческую индивидуальность каждого ребенка, а для этого необходимо включить его в творческий процесс. Только через практическое освоение народного фольклора, через участие в народных играх, исполнение народных песен, танцев, игру на народных музыкальных инструментах, проведение и участие в фольклорных праздниках перед детьми постепенно раскрывается уникальный мир красоты в единстве с мироощущением. При этом принципиально важно, чтобы приобщение к познанию своих корней, народных традиций происходило, «как в жизни», т.е. естественно, на добровольных началах, не навязчиво, без принудительного включения в то или иное действие.

Игры, песни, танцы, игра на музыкальных инструментах, слушание музыки, праздник – всё это должно привлечь детей, вызвать желание принять участие в проведении мероприятий, познать новое. Музыкальный руководитель должен привлечь, заинтересовать, направить мышление и стремление ребёнка в нужное русло, приобщить его к богатому пласту народной культуры.

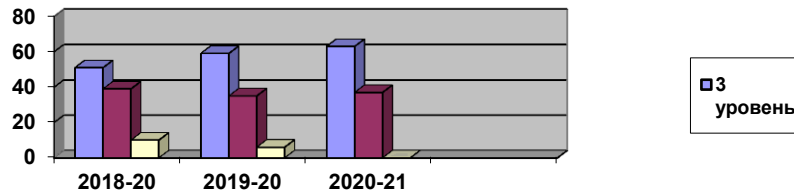
Соприкосновение с народным искусством и традициями, участие в народных праздниках духовно обогащает ребёнка, воспитывает гордость за свой народ, поддерживает интерес к его истории и культуре. Народное достояние – это призывающие ребёнка к светлым чувствам колыбельные песни матери, исполненные мудрости пословицы, поговорки, загадки, сказки, эпос, вызывающие неиссякаемый интерес народные игры – должно быть постоянным лейтмотивом воспитательной работы.

Согласно требованиям Государственного общеобязательного стандарта дошкольного воспитания и обучения Республики Казахстан от 31 октября 2018 года № 604 (с изменениями и дополнениями по состоянию на 05.05.2020г. №182) был выявлен уровень развития творческих способностей, эмоционально-чувственной сферы с использованием следующей системы индикаторов:

- восприятие и понимание произведений искусства;
- умение работать в команде (участие в различных видах музыкальной творческой деятельности: театральная деятельность, инсценирование песен, сказок, обрядов, исполнение народных танцев и т.д.);
- эстетическое отношение к окружающему миру;
- реализация самостоятельной творческой деятельности (использование приёмов игры на народных инструмента для создания собственных музыкальных образов).

По каждому индикатору были определены три условных уровня сформированности эстетических знаний: 1 уровень, 2 уровень, 3 уровень.

Музыкальное воспитание	2018-2019			2019-2020			2020-2021		
	3	2	1	3	2	1	3	2	1
	51%	39%	10%	59%	35%	6%	63%	37%	0%

Литература:

1. С.А.Елеманова. Казахская музыкальная литература. Алма-Ата: Онер, 1993.
2. Калыбекова А.А. Казахские народные традиции в музыкально-эстетической деятельности детей и взрослых по месту жительства. Бюллетень ВНИК «Школа-микрорайон» Выпуск 3. Под ред. В.Г.Бочарова и О.Ф.Выдрина. М., 1990.
3. Калыбекова А.А. Психолого-педагогические условия организации музыкально-эстетического воспитания на народных традициях. Наука и образование Южного Казахстана. Шымкент, 1997.
4. Кишкашбаев Т.А. Музыкально-эстетическое воспитание младших школьников средствами казахской народной инструментальной музыки. Алма-Ата. 1987.
5. Мухамбаева А.Х. Национальные обычаи и традиции казахского народа и их влияние на воспитание детей и молодежи. М., 1974.
6. Омар Б.С. Чурсина Н.П. Ознакомление с обычаями и традициями казахского народа. Справочное пособие. Караганда, 2004.
7. Государственный общеобязательный стандарт дошкольного воспитания и обучения Республики Казахстан от 31 октября 2018 года № 604 (с изменениями и дополнениями по состоянию на 05.05.2020г. №182).

Омарова А.С., Мамедова М.А.
КГКП я/с «Алданыш», город Караганда

АКТИВИЗАЦИЯ РЕЧЕВОГО ТВОРЧЕСТВА ДОШКОЛЬНИКОВ

Проблема развития речевого творчества в системе образования подрастающего поколения в настоящее время все шире привлекает внимание философов, психологов, педагогов. Общество постоянно испытывает потребность в творческих личностях, способных активно действовать, нестандартно мыслить, находить оригинальные решения любых жизненных проблем.

Речевое творчество, умело сочетаемое с жизненными наблюдениями, с различными видами детской деятельности способствует постижению ребенком окружающего мира, учит его понимать и любить прекрасное, закладывает основы нравственности человеческой личности. Педагоги-практики отмечают, что если ребенок талантлив, он талантлив во многих сферах. Способности, проявляющиеся в одном виде деятельности, качественно влияют на развитие других.

Дошкольный возраст – благоприятный период для развития творчества. Именно в это время происходят прогрессивные изменения во многих сферах, совершенствуются психические процессы: внимание, память, восприятие, мышление, речь, воображение. В комплексе умения складываются такие личностные качества ребенка, как критичность и пытливость ума, любознательность и сообразительность, логичность и убедительность в действиях, высказываниях, поступках.

Для того чтобы дети захотели творить, думать, говорить педагогу необходимо создать эмоционально - комфортную атмосферу. Педагог не должен допускать на занятиях педагогический нажим, повышать голос, явные и скрытые угрозы. Повышение голоса, угрозы и недоброжелательность сковывает детей особенно чувствительных и неустойчивых детей. Одним из важнейших условий, побуждающих к творчеству является «эмоциональные поглаживания», к которым относятся обращение к ребенку по имени, сохранение педагогом

ровной, доброжелательной интонации, похвала, одобрение. Но говоря о внешних условиях, способствующих созданию креативной атмосферы занятия нельзя забывать о его форме и содержании: это главное что побуждает ребенка к творчеству. Важно чтобы они были разнообразными, чтобы у дошкольников не возникло ощущения обычности, рутинности. Необычность и новизна создают определенный эмоциональный фон, поддерживают у детей состояние творческого переживания.

Организовывать речевую деятельность ребенка нужно так, чтобы она носила игровой занимательный характер, потому что только таким образом можно развивать у ребенка умение точно и образно выражать свои мысли и чувства в устном слове.

В своей работе мы используем различные игровые приемы и занятия, которые способствуют эффективной активизации речевого творчества дошкольников. Одним из увлекательнейших занятия является сочинение писем с детьми. Какой полет фантазии, воображения и словесного творчества может появиться в этой деятельности. Если вы с детьми решили написать письмо необходимо соблюдать некоторые условия.

Первое самое главное – наличие адресата. Узнайте у детей, кому бы они с удовольствием написали: Вини-Пуху, Деду Морозу, Сказочной Фее – это полет детской выдумки.

Второе – о чем писать в письме. Возможно вы напишете о каком то важном событии из жизни детей, например, о празднике в детском саду, конкурсе или выставке; может вы обратитесь к персонажа с пожеланиями и предложениями, например, посоветуете Вини-Пуху отказаться от сладостей и немного похудеть; а может быть с вопросом или просьбой о чем-либо: чаще всего дети пишут Дед Морозу с просьбой о подарках на новогодний праздник, а ведь очень интересно написать ему весной, поинтересоваться его настроением, узнать, чем занимается.

Третье – воплощение замысла на бумаге. Воспитатель обличает в нужную форму детские предложения, высказывания, письмо может дополниться детскими рисунками. Запечатав письмо, узнайте у детей, каким образом оно дойдет до адресата: самолетом, на ковре – самолете, поездом, теплоходом, может кто-то из детей изобретет новый воображаемый транспорт. А сколько радости и восторга будет у детей, когда спустя несколько дней, вы достанете из «почтового ящика» желанный ответ на отправленное вами послание, и сколько новых идей, предложении и замыслов обрушится на вас словесным потоком.

Так же очень эффективным способом активизации речевого творчества является составление дошкольниками рифмованных текстов.

1. «Слова-рифмы» (можно начинать с 3-х лет) – происходит знакомство с рифмами. Здесь можно использовать следующие игры: «Доскажи словечко» - воспитатель читает детям стихотворный текст и произносит лишь первый слог последнего слова каждой строчки, все остальные называют дети. Например: «Съел сегодня людоед сорок вкусненьких ко...».

«Складывание картинки» - дети учатся подбирать картинки с изображением предметов, которые рифмуются. Например: мак - рак, палка – галка, кошка – мошка. Игра начинается с 3-5 пар картинок, постепенно увеличивается до 15 пар.

2. «Придумай рифмованное слово», «Склад-несклад» - дети учатся самостоятельно подбирать рифмованные слова. Например: воспитатель говорит «миска» дети добавляют «киска», «сосиска». В старшем возрасте игровое упражнение проводится с усложнением: воспитатель объявляет слово определенной части речи, а дети должны придумать рифмующее слово той же части речи. Например: воспитатель: «бежали», дети «лежали», «звали» - глаголы; «молодой» - «золотой» - прилагательные; «близко» - «низко» - наречия.

3. «Придумываем рифмованные строчки» (с 4-х летнего возраста) – дети составляют чистоговорки, учатся подбирать рифму к звукосочетанию. Например: са-са-са укусила в нос оса, но-но-но мама вымыла окно, не-не-не едет Ваня на коне, ок-ок-ок во дворе растет цветок; ин-ин-ин пойдем мы в магазин. Дальше задаем рифмованные строчки.

Например: Жила была кошка (воспитатель), гуляла по дорожке (дети).

Для более успешного овладения детьми этого вида стихотворчества, можно использовать иллюстрации.

В результате систематического использования в воспитательно-образовательной работе с детьми творческих игр и упражнениях было отмечено, что дети стали более открытыми, раскрепощенными, сообразительными, обогатился их активный словарь. Составление чистоговорок благотворно повлияло на развитие фонематического слуха и звукопроизношения малышей. Речь детей стала более содержательной и красивой, повысился уровень коммуникативно - языковой компетентности. Дошкольники чувствуют себя соиздателями, открывающими что-то новое в окружающем мире. Развивается и совершенствуется целый комплекс способностей, которые позволяют ребенку самостоятельно анализировать действительность, находить решения в новых и неожиданных ситуациях, а к концу дошкольного детства осознанно относятся к собственной деятельности.

Литература:

1. Методическое пособие «Литературный пучек» Алматы кітап, 2008г.
2. Е.В. Котова, С.В. Кузнецова, Т.А.Романова «Развитие творческих способностей дошкольников» 2010г.
3. Ю.В. Микляева, В.Н. Сидоренко «Развитие речи детей в процессе адаптации в ДООУ» 2005г.

Орымбекова С. М.

Шет ауданы, Жарық кенті «Балдәурен» б/б КМҚК

БІЛІКТІЛІКТІ АРТТЫРУ ЖҮЙЕСІНДЕ ПЕДАГОГТЕРДІҢ ҮЗДІКСІЗ КӘСІБИ ДАМУЫ

Біліктілікті арттыру мақсатында «Мектепке дейінгі ұйымдардағы тәрбие мен оқытудың мазмұнын жаңарту» бағдарламасы бойынша курста оқыдым. Жаңартылған білім бағдарламасының мақсаты бала өзіндік әлеуетін байқауы, өзінің күш-жігеріне сеніп, іс-әрекетте табысқа жетуді үйренуі тиіс.

Оқу мақсатына жетуге ықпал ететін жаңартылған білім беру мазмұнындағы бағдарламасының түйінді идеясы 4к моделі, себебі бұл идея балалардың бойында ерте жасынан дамуы тиісті креативтілік, коммуникативтілік, сыни ойлау, командада жұмыс жасау дағдылармен тығыз байланысты. Баланың дамуына ең нәтижелі деңгейіне бағыт-бағдар алады. Осы мақсатта педагогтердің білімі мен тәжірибесі маңызды рөл атқарады. Жаңартылған бағдарлама бойынша білім ала отырып, мен өзімнің тәжірибемде болған өзгерістерге көңіл бөлдім. Қазіргі уақытта сол алған білімімді жүзеге асыру мақсатында мен жұмыс жасау үстіндемін.

Іс-тәжірибе кезінде, балалармен оқу кезінде танысқан үш ойын түрін өткіздім: құрылымдалған ойын, педагог жетекшілігімен ойнайтын ойын, еркін ойын. Бұл ойындар баланың жас ерекшелігіне және олардың сыни ойлауына бағытталған ойындар. Сонымен қатар, ойын кезінде балалардың үні ескерілді және эмоциялық орта қалыптасады.

Үш апталық тәжірибе, жаңартылған бағдарламаға сәйкес білім беру саласы «Шығармашылық», бөлімі сурет салу бойынша ұйымдастырылған оқу қызметінде педагог жетекшілігімен жүргізілетін «Қонжықтың үйін тап» тақырыбында ойын түрін өткіздім. Ал «Шығармашылық» білім беру саласының мақсаты шығармашыл тұлғаны, шығармашылық қабілеттерді, сезімдік-эмоционалдық саланы, қиялды, ойлауды, көркем талғамды қалыптастырады. Ойынның мақсаты түстерді ажырату және атау. Ойынның шарты бойынша әр баланың жас ерекшеліктерін, деңгейін ескере отырып мен балаларды бірнеше топқа бөлдім, топқа бөлу мақсатым балаларды командада жұмыс жасау дағдысына ие болу.

Бірінші топ ішіндегі ең шапшаң балаларға Арман, Айшаннұр, Дильназ, Айсұлу, Әминаға түрлі-түсті сары, қызыл жейделері бар қонжықтарды тараттым, балалар қонжықтың жейделерінің түсі бойынша, яғни сары түсті жейдесі бар қонжықтың түсі сары үйін тапты, қызыл түсті жейдесі бар қонжықтың түсі қызыл үйді тапты. Бұл топтағы балалардың топбасшылық дағдылары жақсы дамығаның байқадым.

Ал екінші топ балаларына Мүслім, Абай, Нұрайлым, Бегім, Бағдаулетке түстері сары, қызыл үйлердің бейнесі бар суреттерді екі бөлікке бөліп, әр түстің бір бөлігін балаларға тараттым. Себебі осы топтағы балалардың деңгейін ескеріп отырмын, өйткені Мүслім, Абай, Нұрайлым, Бегім, Бағдаулет тілдік коммуникативтік қарым-қатынасқа топтың ішінде түсе алмайды. Балалар қонжықтардың жейделерінің түсі бойынша, яғни сары түсті жейдесі бар қонжықтың түсі сары үйдің екінші бөлігін тауып, біріктіру арқылы қосты, қызыл түсті жейдесі бар қонжықтың түсі қызыл үйді тапты, сонымен қатар екінші бөлігін тауып біріктіру арқылы қосты.

Әр баланың жас ерекшеліктерін, қол жетімділігін, қажеттілігін деңгейін ескере отырып бірнеше топқа бөлу арқылы балалар командада жұмыс жасады, ойында түстерді атады, ажыратты, шығармашылықтары дамыды. Бұл өте жақсы нәтиже. Қарқын, жылдамдық, уақыт сақтады.

Жазбалар жүргізу арқылы балаларға бақылау жұмысы жасалды. Зерттей келе уақыты тиімді қолдануға болатындығын аңғардым. Алдарына қойылған тапсырмаларды еш қиындық туғызбай, балалардың дұрыс шешкендері мені өте қуанты. Себебі, балалар мен берген тапсырманы өз уақытында бітіріп, қарқын, жылдамдық, уақыт стратегиясы бойынша қолдана түсіп, өздерінің белсенділіктерін танытты.

«Таным» білім беру саласы, бөлімі сенсорика бойынша ұйымдастырылған оқу қызметінде «Жемістер мен көкөністерді ажырат» тақырыбында құрылымдалған ойын түрін өткіздім. «Таным» білім беру саласының мақсаты мектеп жасына дейінгі баланың жеке тұлғасын қоршаған әлеммен өзара іс-қимыл жасауда командада жұмыс істей білуге қажетті танымдық іс-әрекеттің қарапайым дағдыларын меңгеруі дамыту үшін қалыптасады. Үлгілік оқу бағдарламасына балалардың жас ерекшеліктерін ескере отырып білім беру саласына сәйкес күтілетін нәтиже анықтап алынды. Күтілетін нәтиже аясында смарт мақсат құрылды, себебі ол өлшемді, нақты уақытқа негізделген. Мақсаттың аясында балаларды тарту әдіс тәсілдерін қолдандым. Әр баланың үні, қажеттілігі ескерілді.

Ойынның мақсаты бойынша балаларды жемістер мен көкөністерді қайда өсетінін, көлемі, пішіні, түсі арқылы оларды ажырата білуге баулу. Ойын шарты бойынша жемістер мен көкөністер жерге шашылады (муляж), ортада үш түрлі түсті қораптар қойылады: қызыл, сары, жасыл. Балаларды үш топқа бөлдім: бірінші топ балалары Айшаннұр, Арман, Бегім арасынан түсі қызыл алмаларды жинап қызыл түсті қорапқа салды, екінші топ балалары Дильназ, Айсұлу, Мүслім түсі сары алмұрттарды сары түстегі қорапқа салды, ал үшінші топ балалары Абай, Нұрайым, Әмина жасыл түсті қиярды жинап үшінші жасыл түсті қорапқа салды.

Командада жұмыс жасау арқылы ойын барысында балалардың танымдық дағдылары қалыптасты, яғни заттардың негізгі түстерін, көлемін, сипатын ажырата білді, үлгі мен сөздік нұсқауға сүйеніп, тапсырмаларды орындай алды жақсы нәтиже көрсетті. Әр баланың даму деңгейіне қарап мен оларды мадақтап, қолдау көрсеттім. Қадағалау арқылы балаларға бақылау жұмысы жасалды және балаларды өздеріне сай деңгейге топқа бөлініп, сол топта өздері жақсы нәтиже көрсетті.

Еркін ойынды күннің екінші жартысында ойнадық, балалар өздерінің сүйікті ойыншықтарымен ойнады. Әр бала қалаған іс-әрекеттерін жасады, ешқандай шектеу қойған жоқпын, ал өзім балалардың сыртынан бақылап отырдым, балалардың қызығушылықпен ойнағандарын байқадым, өйткені ойын барысында балалар өздерің еркін сезінді, өзара қарым-қатынасқа түсіп, топтағы ұян балалар ашылып ойнай бастады.

Бақылау кезінде байқағаным Әмина мен Айшаннұр өзімнің жетекшілігімен жүргізетін «Шаштараз» сюжеттік рөлдік ойынның қажетті құрал жабдықтарын алып өздері ойнап кетті,

мүмкін қыздар қатысқаннан болар, шаштараздың құралдарында дұрыс қолдана білді. Нұрсұлтан мен Арман болса құрастырғыштармен машина, пистолет құрастырып ойнап отыр. Дильназ, Айсұлу екеуі қуыршақты алып бесікке жатқызып ыңылдап «Әлди, әлди» әнін айтып ұйықтатуға кірісті. Әмина болса ойыншық ыдыс аяқтарды алып оларды үстелдің үстіне қойып үстелді әзерлеп қонаққа Айсұлуды шақырды. Бағдәулет, Абай, Мүслім ойыншық жүк көліктерімен текшелерді тасып ойнады.

Осылайша балалар ойын арқылы ана, әке, шаштаразшы, жүргізуші бейнелерін өздері таңдай отырып, өмірдегі үлкендердің әрекетерін қайталады. Дильназдың ән айтып жатқанын қалған балалар тыңдап, балалардың ән айтуға қызығушылығы арта түсті. Осы кезде Дильназдың үні ескеріліп, дербестілігін таныта білді. Сонымен қатар, ересектердің мамандықтарына деген қызығушылықтарын көре білдім. Еркін ойында балалар бір-бірімен тіл табысып сөздік қоры, байланыстырып сөйлеу дағдылары артады және физикалық дамуына да әсері зор, себебі, балалар әрқашанда қозғалыс қимылда жүреді. Ойын аяқталған соң, мен балаларды мадақтап, бағалау жасадым. Себебі балаларды мадақтап, бағалаған кезде, баланың қызығушылығы арттады және ойлау қабілеті нығайып, ары-қарай талпынады. Осы бағалау барысында әр баланың болашақта өзі дұрыс таңдау жасауына мүмкіндік беріп отырмын.

Менің өзіме осы үш ойынның үш түрі де ыңғайлы, тиімді де болды. Себебі бұл ойындарда бала үні, қызуғышылықтары ескеріліп және оқу мақсатына жеттім. Әрине бала ойын ойнау арқылы дамиды, өседі, сондықтан, алдағы уақытта осымен жұмыс жүргізіп болашақта жаңа заман талабына сай болашақ ұрпақты тәрбиелеймін деген үміттемін. Әр бала қайталанбас жеке тұлға ең бастысы соны біз ұмытпауымыз керек, сонда бағдарламаның түйінді идеясы 4к моделі, «Бала үні», «Ойын», «Бақылау», «Тұтас бала» бейнесін тәрбиелеп шыға аламыз деп ойлаймын. Осы 4К модулі бойынша бала үні, яғни балалар өз ойларын ашық айтуға, оның дербестігі мен таңдау жасауына қолдау көрсетуіміз керек. Оқу бағдарламаларының мазмұнын, мақсатымен міндетін білдім және түсіндім. Осы мақсатта үздіксіз білімімді жетілдіріп отыруды жоспарлаймын.

Әдебиет:

1. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың Үлгілік оқу бағдарламасы 2016ж.
2. Білім берудің барлық деңгейінің жалпыға міндетті білім беру стандарты 2018ж
3. Тыңдаушыға арналған нұсқаулық 2019ж

Н.Р.Орынбаева

Ұлытау ауданы, Ұлытау селосы, «Өркен» б/б КМҚК

ҚАЗІРГІ ЗАМАНҒЫ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМНЫҢ МЕНЕДЖМЕНТ ЖҮЙЕСІ

Балабақша менеджменті-бұл мектепке дейінгі ұйымның білім беру процесінің тиімділігін арттыруға, яғни мектеп жасына дейінгі балалардың білім сапасын арттыруға бағытталған басқару принциптері, әдістері, ұйымдастырушылық формалары мен әдістерінің жүйесі. Ұсынылған анықтама тұрғысынан кез — келген тәрбиеші іс жүзінде білім беру процесінің менеджері (оны басқару субъектісі ретінде), ал балабақша жетекшісі-жалпы білім беру процесінің менеджері екенін атап өткен жөн.

"ҚР Білім туралы" Заңына сәйкес балабақша білім беру ұйымы болып табылатынын ескере отырып, оның жұмыс істеуінің негізі тұтас педагогикалық процесті ұйымдастыру болып табылады. Тұтастық, ол бір-бірімен тығыз байланысты: оқыту, тәрбиелеу және білім беруді қамтиды. Бұл процесті басқару мектепке дейінгі ұйым менеджментінің негізі болып табылады.

Білім беру процесін ұйымдастыру, жылдық жоспарды әзірлеу білім беру бағдарламасының тұжырымдамасына негізделеді; екінші жағынан, білім беру бағдарламасы миссияны, тұжырымдаманы және еншілес ұйымдарды дамыту бағдарламасын іске асыру үшін әдістемелік құжат болып табылады.

Жоспарлаудың алдында мектепке дейінгі тәрбие-білім беру жұмысының жай-күйін жан-жақты және терең талдау, әлсіз және күшті жақтарын анықтау, алдағы кезеңге арналған өзекті міндеттерді айқындау жүргізіледі. Мектепке дейінгі ұйымның жұмысын нақты жоспарлау командаға негізгі міндеттерді үнемі назарда ұстауға мүмкіндік береді.

Жоспар негізгі құжат болып табылады, оның негізінде құрылымдық бөлімше мамандарының барлық қызметі ұйымдастырылады. Жоспарлауға жүйелі көзқарас барлық тартылған мамандардың жоспарларының қатаң ойластырылған құрылымымен және мазмұнымен қамтамасыз етіледі. Алайда, іске асыру барысында жоспарлар объективті жағдайларға байланысты нақтылануы және түзетілуі мүмкін.

Бүгінгі таңда әр мектепке дейінгі ұйым "баланы оң әлеуметтендіру мүмкіндігі, оның жан-жақты жеке дамуы, ересектермен және құрдастарымен ынтымақтастық негізінде бастамашылық пен шығармашылық қабілеттерін дамыту және мектепке дейінгі жасқа сәйкес іс-шаралар" үшін жағдай жасау үшін мектепке дейінгі білім берудің негізгі міндеттерінің бірін орындау мүмкіндіктерін іздей бастады.

Білім беру процесін жобалау балалардың жас ерекшеліктерін ескере отырып, олардың жан-жақты дамуын қамтамасыз ететін білім беру салаларының жиынтығына негізделген, оларда функциялар шебер үйлеседі:

- тәрбиелік-құндылық қатынастарын дамыту;
- білім беру (білім беру) – баланың жаңа қасиеттерін дамытуға ықпал ететін құрал ретінде әрекет ететін білім алуға қызығушылықты тәрбиелеу;
- дамытушылық-танымдық және психикалық процестердің дамуы.

Білім беру процесі тәрбиеленушілер контингентін, жеке және жас ерекшеліктерін ескере отырып, тақырыптық толассыз жоспарлау негізінде және білім беру салаларын интеграциялауды ескере отырып құрылады. Біздің бөбекжайымызда оқу-тәрбие процесін тақырыптық жоспарлау балаларды адамгершілік-патриоттық тәрбиелеуге бағытталған.

Мектепке дейінгі балалық шақ-бұл баланың өміріндегі маңызды кезең, онда өз мүмкіндіктері, тәуелсіз іс-әрекетке деген қажеттілік, әлем туралы негізгі идеялар, ондағы жақсылық пен жамандық, отбасылық өмір мен Туған жер туралы идеялар қалыптасады.

Сондықтан бөбекжайда қалыптасқан Кадрлық, ата-аналық әлеуетті, мектеп жасына дейінгі балаларды адамгершілік-патриоттық тәрбиелеуді ұйымдастыру жағдайларын талдай отырып, ұжым жұмыстың мақсаттары мен міндеттерін анықтады, оларды шешу оның барлық қатысушыларын білім беру процесіне қосу арқылы мүмкін болады.

Біздің бөбекжайдың жұмысы "педагог-бала – отбасы" құрылымдық өзара іс – қимыл жағдайында мектепке дейінгі балаларды адамгершілік-патриоттық тәрбиелеу бойынша МДҰ жұмысының бағытын іске асыруға арналған іс-шаралар кешенімен ұсынылған.

МДҰ-да білім беру кеңістігінің барлық субъектілерінің өзара іс-қимылы негізінде адамгершілік-патриоттық тәрбиені ұйымдастыру мынадай міндеттерді іске асыру арқылы жүзеге асырылады:

- психологиялық және педагогикалық әдебиеттерді зерттеу және жалпылау;
- өзара іс-қимыл жүйесінде адамгершілік-патриоттық дамуды ұйымдастыру ерекшеліктерін анықтау;
- балабақшада осы жұмысты ұйымдастыру үшін жағдай жасау;
- ата-аналардың мектеп жасына дейінгі балаларын адамгершілік-патриоттық тәрбиелеуге тартуға бағытталған іс-шаралар кешенін әзірлеу және апробациялау;
- мектепке дейінгі ұйым педагогтерінің кәсіби құзыреттілігі мен адамгершілік әлеуетін арттыру.

Қойылған міндеттерді іске асыру бірнеше бағытта жүзеге асырылады.

Әдістемелік жұмыс мұғалімдердің теориялық білім деңгейін арттыруға, әр түрлі іс-әрекеттегі балалардың адамгершілік-патриоттық дамуының әртүрлі формалары мен әдістерін дамытуға, сондай-ақ балалардың отбасыларымен өзара әрекеттесудің негізгі бағыттарын анықтауға бағытталған. Осы мақсатта кадрлармен әдістемелік жұмыс жоспары әзірленді. Жоспарды іске асыру барысында теориялық және практикалық семинарлар, мастер-кластар өткізіледі, адамгершілік-патриоттық тәрбиенің түрлі аспектілері бойынша кеңес беру ұйымдастырылды.

Балабақшада сабақтардың ашық көрсетілімдері ұйымдастырылған, бұл педагогтарға әр түрлі балалар іс-әрекетінде адамгершілік-патриоттық тәрбие бойынша балалармен жұмыстың практикалық әдістері мен тәсілдерін меңгеруге мүмкіндік береді.

Менің әдіскер ретіндегі функцияларымның бірі-мектеп жасына дейінгі балалармен тәрбие және білім беру жұмысын бақылау және талдау. Бақылаудың негізгі мақсатын мен барлық жас топтарындағы педагогикалық процесті жетілдіруден және әр тәрбиешіге нақты көмек көрсетуден көремін. Оқу процесін және оның нәтижелерін, атап айтқанда балалардың білім деңгейін, дағдылары мен дағдыларын, олардың дамуын бақылауды мұқият жоспарлау керек.

Сонымен, тамыз айында біз әдістемелік кеңеспен бірлесіп МДҰ-да тәрбие-білім беру процесін бақылаудың перспективалық жоспарын жасаймыз, онда біз тақырыптық, фронтальды және жедел бақылауды қарастырдық. Бұл жоспарға біз келесі бағыттарды енгіздік: балалардың өмірі мен денсаулығын қорғау, серуендеу режимін орындау, мәдени-гигиеналық дағдылар (тамақтану, киіну-шешіну, жуу кезінде), ойын-сауық өткізу, патриоттық тәрбие бұрыштарының мазмұны мен безендірілуі, табиғи бұрыштардың мазмұны, сөйлеуді дамыту бойынша дидактикалық ойындардың болуы, зияткерлік даму, ата-аналар үшін көрнекі педагогикалық насихат, ата-аналар жиналыстарын өткізу.

Тәрбие-білім беру процесін уақтылы, жүйелі және мақсатты бақылау Мектеп жасына дейінгі балаларды оқыту мен тәрбиелеудегі педагогтердің әдістемелік сауаттылығы мен технологиялық құзыреттілігінің кәсіби деңгейін арттыру бойынша жұмыста үлкен рөл атқарады.

"Рухани жаңғыру" бағдарламасын жүзеге асырудың негізгі аспектілерін қозғай отырып, біздің балабақшада жаңа патриоттық сананы қалыптастыруға бағытталған бірқатар іс-шаралар жоспарланған. МДҰ-ның негізгі міндеттері: өзін барынша іске асыруға қабілетті тұлғаны, демократиялық қоғамда өмір сүре алатын тұлғаны әлеуметтендіру үшін жағдай жасау және балаларды патриоттық тәрбиелеуді қамтамасыз ететін тетікті құру болып табылады. Жоғарыда аталған мақсаттар мен міндеттерді сәтті шешу үшін біздің МДҰ жағдайында жұмыстың келесі формалары мен әдістері қолданылады: әңгімелер, экскурсиялар, бейнефильмдер көрсетілімдері, тақырыптық сабақтар, суреттерді қарау, тақырыптық ойын-сауық және т.б. көрнекі иллюстрациялық материалдарды, компьютерлік презентацияларды, дидактикалық ойындарды пайдалану айтарлықтай көмек көрсетеді. Мемлекеттік мерекелерге арналған ертеңгіліктер өткізіледі: Наурыз-жыл басы, 9 мамыр Жеңіс күні; Отан қорғаушылар күні; Елорда күні, ҚР Тұңғыш Президенті күні, Тәуелсіздік күні т.б. тәрбиеленушілерде өз елі, өз халқы, өз батырлары үшін мақтаныш сезімін қалыптастыруға, оның тарихына қатыстылық сезімін, Отанға деген жоғары сүйіспеншілік сезімін, күрделі сынақтарға дайын болуға көмектеседі.

Әдебиет:

1. Назарбаев Н.Ә. Білім мен ғылым-даму тетігі/ Елбасының ҚР Білім және ғылым қызметкерлерінің III съезінде сөйлеген сөзі// Егемен Қазақстан, 13 қазан, 2014ж.
2. Изғұттынова Р., Сауат ашу бағдарламасының білім стандарты. Журнал Қазақстанмектебі.- №3-2003ж. – 5 бет.
3. Жаманқұл П.Қ., Ана тілі оқулықтарының оқу-тәрбие нысандары. Журнал Қазақстан мектебі.-№8-2013ж. – 3 бет

Осемляк С.А.
КГУ «Школа-лицей № 17, город Балхаш

ЗДОРОВЬЕСБЕРЕГАЮЩИЕ ТЕХНОЛОГИИ В ПЕДАГОГИЧЕСКОМ ПРОЦЕССЕ ДО

Здоровье – главная ценность, неоценимое счастье в жизни любого человека. Каждому из нас присуще желание быть сильным и здоровым, сохранить как можно больше подвижности, бодрости, энергию и достичь долголетия. Здоровье нужно беречь и укреплять с самого раннего возраста.

В наше время, современное общество, предъявляет к содержанию и методам воспитания и обучения все более высокие требования: они должны обеспечивать гармоничное интеллектуальное, духовное и физическое развитие личности, овладение необходимыми научными знаниями и новейшими технологиями. Цели инновационных процессов, которые происходят в школьном образовании, заключаются не только в повышении качества образования, но и в укреплении здоровья учащихся, и обеспечении психологического комфорта участникам образовательного процесса.

Работая третий год воспитателем класса предшкольной подготовки, пришла к выводу, что самой актуальной проблемой детей дошкольного возраста является:

- гиподинамия (нарушение функций опорно-двигательного аппарата, кровообращения, дыхания, пищеварения)

После рассмотрения различных инновационных подходов выбрала для своей работы проект «Зерек», который разработали методисты УМЦ РО, под руководством директора Кожахметовой Г.Ш. в 2018 года.

Данный проект предназначен для оптимизации учебной деятельности, сохранения и развития творческого потенциала детей дошкольного, предшкольного и младшего школьного возраста, направлен на профилактику утомления, развитие и поддержание высокой учебной мотивации, выработки у них навыков аналитической деятельности, самоконтроля, а так же применения полученных знаний на уроках и в различных жизненных ситуациях.

Проект «Зерек» включает в себя перечень механизмов, которые позволяют беречь и укреплять здоровье детей.

Зарядка для тела: гимнастика для глаз, для осанки; физкультминутки, пальчиковая зарядка, дыхательная зарядка.

Гимнастика для ума: «Взрыв мозга», «Кинезиологические упражнения»

Мир мультфильмов (кино): обучающие ролики «Уроки безопасности», «Уроки этикета», «Уроки нравственности»

Говорение: артикуляционная гимнастика, скороговорки, пословицы, чистоговорки, заучивание стихов

Шепталочка: задания – вопрос-ответ

Грамотейка: «Пишем на кинетическом песке», «Составляем схемы предложений на стеклосках», «Полслова потерялось»

Веселая перемена: песни, ритмические движения

Использование на занятиях кинезиологических упражнений позволяет активизировать межполушарное воздействие

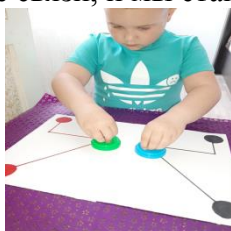
Кинезиология – наука о развитии головного мозга через движение. Она существует уже двести лет и используется во всем мире.

Ребятам даётся задание, самим придумать и снять ролик с движениями. Этот ролик помещается в план занятия и на определённом этапе ребята просматривают его и повторяют. Интерес очень большой, так как каждый хочет придумать что-то необычное.

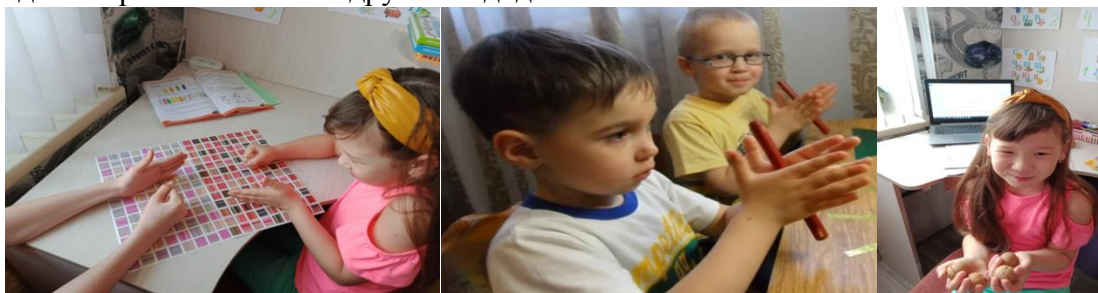
Кинезиологические упражнения

Очень полезным является упражнение, которое мы назвали «Взрыв мозга». Когда мы рисуем двумя руками сразу, мозг задействован на полную! Данный механизм способствует снятию страха, напряжения перед занятиями, а также развивает оба полушария головного мозга, формируются новые нейронные связи, и мы становимся умнее.

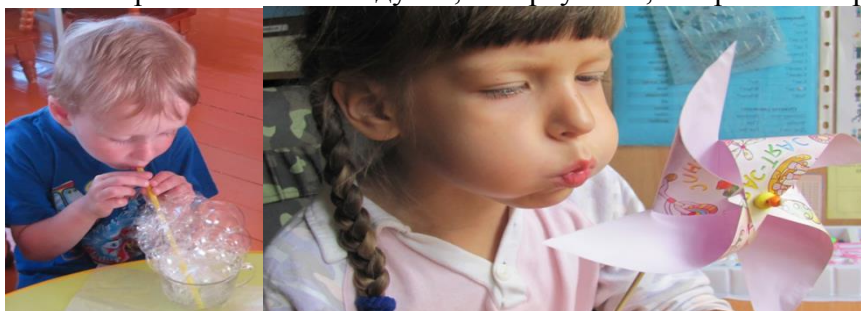
Межполушарное взаимодействие

Как известно у детей дошкольного возраста рука очень быстро устаёт от письма, поэтому пальчиковая гимнастика обязательный элемент каждого занятия. Пальчиковая гимнастика – это не просто заряд бодрости и концентрации, но и отличный способ расслабления. Отдых, как известно, это смена деятельности, что с точки зрения мозга, значит смену зоны активности. 2 минуты упражнений лучше, чем 10 минут простого отдыха, так как дети переключаются на другой вид деятельности.

«Виды пальчиковой гимнастики»

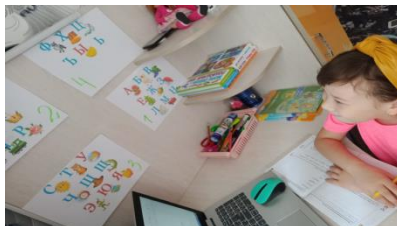
Дети данного возраста очень любознательные. Любят задавать вопросы Как? Почему? Зачем? Целесообразно использовать упражнения, которые направлены на здоровьесбережение ребёнка и наглядно показывают Как? Почему? Зачем? Интересными дыхательными упражнениями являются «Пузыри», когда дети наливают воду в стакан, добавляют шампунь, вставляют трубочку. Делают вдох через нос и дуют в трубочку, получая мыльные пузыри. И поиграли, и узнали как же делают мыльные пузыри и сделали гимнастику. Так же интересны «Мяч в воздухе», «Вертушка», «Перекасти шарик»

«Мыльные пузыри», «Вертушка»

Ни для кого не секрет, что многие дети до ДО были зависимы от гаджетов. Сейчас же все дети привязаны к ним, а это большая нагрузка на глаза. Что бы гимнастика была полезной и для здоровья и для новых знаний можно использовать задания «Алфавит», «Счёт»,

использовать готовые видео ролики, а так же связь с жизнью. Дети могут подойти к окну и глазами, не поворачивая головы, следить за машинами, кошками, птицами, сопровождая всё это комментариями. Здесь идёт интеграция : и считаем и развиваем речь, описывая то, что видно за окном.

«Алфавит»

Здоровье - это не только отсутствие болезней, но и физическое, социальное и психологическое состояние человека человека, а также доброжелательные отношения с людьми, природой, наконец, самим собой.

Таким образом, здоровьесберегающие технологии, способствуют укреплению и сохранению здоровья у детей. Развивают творческий потенциал детей, снимают стресс и повышают интерес к урокам.

Литература:

1.Педагогический проект «Зерек» ,Караганда 2018 год

Оспанова Ж.К.

КГКП я/с «Алтын сақа», город Караганда

ДУХОВНО-НРАВСТВЕННАЯ КУЛЬТУРА ДОШКОЛЬНИКА ЧЕРЕЗ ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С РОДИТЕЛЯМИ

Одной из основных целей в ясли-садах города Караганды стоит реализация направления «Формирование духовно-нравственной культуры и воспитание морально-гуманитарных основ у дошкольников». Кроме ведения предмета «Самопознание» в образовательном процессе, перед дошкольными образовательными организациями стоят задачи не только подготовить материальную базу и кадры, но и правильно донести до родителей необходимость духовно-нравственной культуры и воспитания ребёнка в семье. На первом этапе познавательное развитие, моральное воспитание и формирование мировоззрения ребенка идёт в семье. В этот период формируются духовные и морально-нравственные ценности, определяются первые нормы социального поведения, понятие о правах человека и ребёнка, а также такие качества как доброта, стыд, честность.

А это целый комплекс в программе воспитания и обучения дошкольников, который охватывает общечеловеческие духовные ценности, проникает в прошлое, живёт настоящим и передаёт будущему поколению опыт и культуру. Соответствуя классическим канонам и принципам дидактики, педагогика образования на содержательном уровне основывается на нравственных ценностях, направлена на гуманное, коммуникабельное и толерантное воспитание ребёнка.

Особая ответственность за успешное нравственно-духовное и социальное воспитание детей, взросление юных поколений возложена на педагогов образовательных учреждений и родителей. В процессе предметного обучения формируется познавательная активность, и закрепляются навыки доброго, заботливого, внимательного и дружелюбного отношения к близким, знакомым и незнакомым людям, к миру. В старшем дошкольном возрасте ребенок включается в деятельность коллективную или подгрупповую, где дети учатся решать проблемы сообща. И ребёнок все отчетливее осмысливает своё место в социальных группах: в семье, среди сверстников, в общении со взрослыми.

Интегрированный характер нравственно-духовного образования предполагает, что содержание центрировано на обучении, позволяет реализовывать богатый потенциал развивающего обучения в русле гуманистических традиций, на развитии его способностей восприятия, оценки и нравственной ориентации и мире взаимоотношений со сверстниками и со взрослыми. Идейной основой нравственно-духовных ценностей для детей дошкольных групп является образовательная область «Социум», раздел «Самопознание». Направления этого раздела реализуются через основные виды деятельности: ОУД, проведение праздников.

Нравственно-патриотическое же воспитание дошкольников всех возрастных категорий проходит через все режимные моменты, особенно при проведении праздничных мероприятий и участия в детских конкурсах, обыгрывании сюжетно-ролевых и дидактических игр, проведение тематических досугов, бесед, изодеятельности и другое.

Педагоги нашего ясли-сада ежегодно разрабатывали план «Неделя самопознания», в котором отражалась работа педагогов с детьми всех возрастных групп. Это открытые уроки вежливости и дружбы, упражнения «Минута тишины», «От сердца к сердцу», «Споем песню», «Подари улыбку», «Солнечный лучик любви», выполнение с детьми совместных творческих работ, выступления старших деток в Доме Дружбы, приглашение национального культурного центра «Достык», проведение викторин и прочего.

В день благодарения 1 марта наш ясли сад «Алтын сақа» участвовал в необычных акциях: дети и сотрудники готовили благотворительные концерты «От сердца к сердцу», и накрывали чайный стол в доме престорелых города Караганды №1. В предверии Международного женского дня между воспитателями проводили конкурс «Мы ищем таланты», по номинациям: Вокал, Мое творчество, Дефиле, Марафон танцев. Также планировали в нём и работу с родителями по совместной деятельности: информационные родительские уголки, нетрадиционные родительские собрания «Семейное дерево», «Вместе мы сила», консультации, тесты и опросники, тренинги, , фоторепортажи, театрализованная деятельность, выставки, концерты с участием родителей и детей, творческие посиделки, на которых некоторые родители делились своим умением изготавливать красивые поделки из бросового материала и другое. Взаимопонимание с родителями даёт нам возможность решать задачи последовательного формирования личности ребенка, раскрывать и обогащать его внутренний мир. Поэтому мы знакомим родителей не только с тем, что изучают дети по типовой программе и с проведёнными мероприятиями, но и проектами, в которых принимает участие КГКП «Ясли-сад «Алтын сақа». Постоянно привлекаем родителей к взаимной деятельности.

На сегодняшний день идёт работа по областным проектам «Әжемнің ертегісі», «Алғышқы ұстаз – ата-ана», городской социальный проект «Адал бөбек», которые направлены на изучение государственного языка, культурное наследие казахского народа, воспитания основ правосознания и правового поведения у дошкольников через разные виды педагогической деятельности. Определили задачи по расширению представлений родителей о том, как правильно направлять ребёнка, чтобы научить любить себя, уважать окружающих, сеять зерно нравственности, дать понятия правил поведения в обществе. Поставили на рассмотрение такие вопросы: Что такое нравственно-духовное воспитание? Что такое самопознание? Как научить дошкольника знать основные правила социального общества? Так как именно в семье идёт закладка основных понятий социальной среды общества и возрождение личности.

Реализация задач наших проектов многогранна, но главное предназначение – дать воспитанникам основы нравственности и практические навыки эффективного взаимодействия с социальным миром. Научить необходимым культурным навыкам, моральному поведению и воспитанию патриотизма. Во всех возрастных группах воспитатели разрабатывают групповые проекты по работе с родителями, направленные на понимание нравственно-духовного и патриотического воспитания личности ребёнка-

дошкольника. В которых воспитатели отражают разные проведённые мероприятия с родителями.

Даже в период пандемии родители идут на контакт через онлайн-деятельность. В условиях домашнего обучения учат стихи, выполняют задания, обыгрывают сценки, знакомят детей с тем, что происходит в их отсутствие в садике. Присылают свои ролики, фотографии рисунков и поделок. В январе предложили родителям поучаствовать в областном проекте, организованным учебно-методическим центром Желающих участвовать становится всё больше и больше, это говорит о том, что родители заинтересованы в совместной деятельности с воспитателями, так как дети охотно принимают участие в разных мероприятиях, выполняют задания воспитателей и родителей с удовольствием. Активных родителей и детей мы поблагодарили благодарственными письмами и грамотами.

Проекты будут осуществляться и далее, с целью реализации поставленных задач: воспитания уважения к моральной самобытности ребенка и культурным ценностям других стран; подготовку детей к сознательной жизни в свободном обществе, терпимости, равноправия мужчин и женщин и дружбы между народами; воспитание уважения к окружающей среде. А самое главное, научить ребёнка любить себя.

Таким образом, взаимосвязь с родителями позволяет реализовать основную цель по формированию духовно-нравственной культуры и воспитанию морально-гуманитарных основ у дошкольников. Надеемся, что реализация проектов по работе с родителями в данном направлении поможет воспитателю зерно нравственности в каждом выпускнике ясли-сада.

Процесс всестороннего развития личности и становления личности как ячейки общества со своим миропониманием – это задача всего общества, его воспитательных и образовательных учреждений, и, конечно же, семьи. Понять, что человек не рождается личностью, он становится ею, овладевая нравственно-духовной культурой своего народа и всего человечества, приобретая и усваивая бесценный социальный опыт предыдущих поколений. Как гласит казахская пословица «Не ексең, соны орасың. Что посеешь, то и пожнёшь».

Литература:

1. Прохорова Г.А. «Взаимодействие с родителями в детском саду», Айрис-пресс, москва 2009г.
2. Самопознание. Методическое пособие для воспитателей дошкольных групп и учителей дошкольных классов организаций образования. - Алматы: ННПООЦ «Бобек», 2009г.
3. // журналы «Самопознание», «справочник руководителя ДО»

Пилецкая С.А.

КГКП я/с «Балғын», город Сарань

РАБОТА С РОДИТЕЛЬСКОЙ ОБЩЕСТВЕННОСТЬЮ: ОПЫТ, СТРАТЕГИИ, ПЕРСПЕКТИВЫ

Наши дети — это наша старость.
Правильное воспитание — это наша счастливая старость,
плохое воспитание — это наше будущее горе,
это наши слезы, это наша вина перед другими людьми.

Антон Семенович Макаренко

Работа с семьями воспитанников в КГКП я/с «Балғын» ведется в системе родитель – ребенок - детский сад - педагог, эффективно объединяя их для решения задач по воспитанию и обучению. Педагогический коллектив взаимодействует с семьями

воспитанников через активные формы работы, с целью оказания педагогической помощи и поддержки молодым семьям, обмена опытом по воспитанию детей. Данная система работы с родителями способствует построению воспитательного и образовательного процессов по запросам родителей на основе механизма обратной связи.

В каждой возрастной группе дошкольной организации, согласно годового плана и в рамках функционирования «Школы дошкольных наук», ежегодно утверждается план работы проекта «Цветок семейного счастья». Анализ работы проектной деятельности показал наиболее эффективные, продуктивные, популярные формы работы с родителями, дающие высокий результат и высокую оценку.

Наиболее результативными являются проекты, где родители проявили высокую активность. Например, «Жас оқырман» - показали читательскую активность, участвовали в викторинах, в создании читательских дневников семьи; «Лаборатория флористики» - организовали для детей лабораторию с элементами гидропоники, изготовили лепбуки для детей, облагородили площадки детского сада культурными растениями; «Путешествие по родному краю» - приняли участие в создании макетов природных зон Казахстана, организации опытно – экспериментальной деятельности детей; «Сортировка мусора» - провели с детьми исследования через эксперимент; «Народно - прикладное творчество народов Казахстана» - созданы семейные творческие поделки.

Анализ проведённой работы помог выстроить будущее планирование с учетом запросов родителей, их потребностей, учитывая те формы работы, в которых они проявили себя. По сравнению с предыдущим годом, участие родителей в проектной, творческой деятельности дошкольной организации возросло на 20%, так как, перестроив свою работу, мы учли интересы родителей, запланировали практическую продуктивную деятельность, показали возможности интерактивного обучения в игре.

Мониторинг вовлеченности родителей в работу «Школы дошкольных наук»

Диаграмма №1

Мониторинг активности родителей в различных формах работы

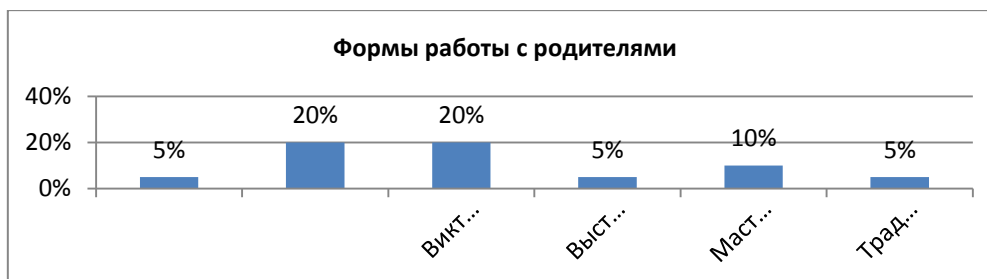

Диаграмма №1

Участие родителей выражается в подготовке атрибутов, поделок для выставок, фоторепортажей из семьи, участие в играх для родителей и т.д.

Деятельность педагогов детского сада представлена **традиционными (коллективными) и активными формами** работы, которые подразумевают работу со всеми или большинством родителей дошкольной организации (индивидуальные,

предназначенные для дифференцированной работы с родителями воспитанников; наглядно – информационные просветительского характера; круглые столы, дни открытых дверей, родительские клубы, ярмарки, выставки, мастер – классы, совместные тренинги и другие). Данные формы работы проводились в формате офлайн.

Актуальным и действенным инструментом работы с родителями является оказание педагогической и психологической поддержки семьям воспитанников. В детском саду функционируют комната «Материнской помощи» и консультационный пункт «Открытая дверь», где ведется прием родителей всеми специалистами детского сада. Работа в данном направлении способствует установлению неформальных контактов с родителями, привлечению их внимания к деятельности дошкольной организации.

Анализ обращений в консультационный пункт помог перестроить работу, с учётом запросов и потребностей родителей, способствовал актуализации тематики запланированных консультаций и бесед.

Отдельно хочется отметить работу Попечительского совета, где обсуждаются вопросы деятельности детского сада. По итогам заседаний проводится разъяснительная работа в группах.

В связи с требованием времени (работой дежурных групп) и обновлением содержания дошкольного образования, необходимой является активизация взаимодействия дошкольной организации с семьей дистанционно. Согласно нового формата работы, информация для родителей размещается через платформу WhatsApp в группу или лично родителям. Для живого общения используется WhatsApp - звонок.

Особой популярностью в данное время пользуются онлайн – беседы, консультации группового и индивидуального характера, где доминирующую роль играет общение педагога и родителя.

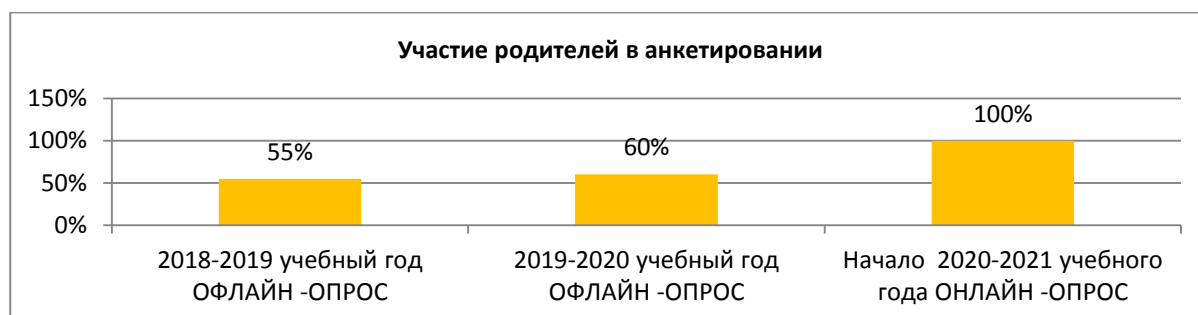
Для организации дистанционной работы с родительской общественностью в данное время используется приложение ZOOM, в котором удобно проводить родительские собрания, индивидуальные консультации, решать задачи по поддержке семей воспитанников.

Каждой группой детского сада оформлена своя страница на платформе Facebook, где педагоги размещают фото продуктивной деятельности детей, информационные листы и флаеры, фоторепортажи «Один день из жизни группы», фотовыставки творческих поделок, достижений детей. Под публикациями родители могут оставлять комментарии.

Родителям предложены видео - марафоны для закрепления изученного материала по образовательным областями, в усиление обучения казахскому языку в рамках проекта «Тіл – білім, тәрбие тұғыры», «Назови не повторяясь», «Нарисуй время года и расскажи о нем», «Продолжи сказку». Наиболее популярными стали записи видео-занятий для закрепления знаний и выполнения домашних заданий «Учим казахский вместе с нами», «Выполнять домашние задания – это весело».

Изучать запросы родителей, узнавать мнение о работе педагогического коллектива при дистанционном общении помогают Интернет - платформы «Google-документы», которые позволяют создать любой вопросник, анкету и распространить ее через платформы Телеграмм, WhatsApp.

На данный момент анализ показывает, что активность родителей возросла с 55% до 100%.

Данные диаграммы показывают в сравнении участие родителей в анкетировании. Удобный формат организации анкетирования позволяет родителям в любое время ответить на вопросы, анонимно высказать свое мнение и отношение к работе дошкольной организации, а специалистам создать анкеты необходимой тематики исследования, выявить через подбор вопросов потребности родителей, получить обратную связь, обработать результаты опроса.

Анализ деятельности работы с родительской общественностью позволил систематизировать и объективно продемонстрировать состояние работы в данном направлении, правильно построить будущую работу через краткосрочное и долгосрочное планирование, своевременно предвидеть проблемы, предотвратить различные ситуации.

Сильные стороны:	Возможности:
<ul style="list-style-type: none"> - повышение педагогической компетенции родителей; - обмен опытом семейного воспитания родителей; - включенность 100% родителей в работу детского сада при дистанционном общении во время работы дежурных групп; - участие родителей в проектной деятельности, распространении наглядной информации; - участие родителей в видео –марафонах, выполнение домашних заданий и закрепление знаний через Интернет –платформы. - проведение онлайн обучения; -активность родителей в анкетировании, возможность высказать своё мнение анонимно. -повышение цифровой компетентности педагогов и родителей при работе на Интернет –платформах. 	<ul style="list-style-type: none"> - организация обучения через различные Интернет –платформы; - сотрудничество родителей в дистанционном общении; -организация индивидуального обучения родителей; - своевременная доставка информации, ее распространение; - привлечение семей воспитанников к участию в Интернет - конкурсах, олимпиадах; - создание семейных мини-сообществ для достижения ожидаемого результата.
Слабые стороны:	Угрозы:
<ul style="list-style-type: none"> - не все родители принимают дистанционное общение; - не все родители участвуют в предложенных формах опроса; - не все родители поддерживают педагогов в предложении закреплять материал дома; - низкий уровень участия в конкурсах семейного творчества; - не все родители принимают идеи обновления содержания образования, желают обучать детей традиционными формами, отвергая инновационные методики. - недостаточная активность родителей в рамках сотрудничества с педагогическим коллективом детского сада. 	<ul style="list-style-type: none"> - низкая активность родителей в работе детского сада; - низкий уровень педагогической грамотности родителей при изучении предоставляемого материал; - неприятие дистанционного общения и обучения; - низкая правовая грамотность родителей; - недопонимание родителями важности процесса обновления содержания образования.

Тесное сотрудничество семьи и детского сада обеспечивает эффективность учебно-воспитательного процесса, удовлетворение родительских запросов и потребностей, включение родителей в жизнь ребенка и детского сада, планирование и реализацию планов по организации совместных мероприятий, легкую адаптацию и успешную подготовку детей к обучению.

Литература:

1. Елжова Н.В. Работа с детьми и родителями в дошкольном образовательном учреждении. Ростов на Дону «Феникс».2008г.
2. Глебова С.В. Детский сад и семья. Воронеж «Учитель».2007г.
3. Пастухова И.О. Создание единого пространства развития ребенка. Взаимодействие ДООУ и семьи. Москва. Творческий центр «Сфера».2007г.

4. Евдокимова Е.С. Педагогическая поддержка семьи в воспитание дошкольника. Москва. Творческий центр «Сфера».2008г.
5. О.Л.Зверева. Общение педагога с родителями в ДОУ. Москва. Творческий центр «Сфера».2007г.
6. Федотова Т.В. Роль наглядной информации в сотрудничестве детского сада и семьи. Журнал №4 «Управление дошкольным образовательным учреждением». 2009г.

Полякова Е.А.
КГУ «Школа-лицей № 17, город Балхаш

ЗДОРОВЬЕСБЕРЕГАЮЩИЕ ТЕХНОЛОГИИ В ПЕДАГОГИЧЕСКОМ ПРОЦЕССЕ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

«Принцип здорового образа жизни, принцип оптимальных физических нагрузок, человек должен усваивать как элементы культуры в худшем случае со школьной скамьи, в лучшем - еще раньше, в семье, в детском саду...» Н. М. Амосов:

«Здоровый ребенок - успешный ребенок», применение в условиях дошкольных учреждений здоровьесберегающих технологий, выделяется настоящее время в качестве одного из приоритетных направлений педагогической деятельности.

В условиях пандемии COVID-19, руководствуясь изменениями в [приказе](#) от 28 августа 2020 года министра здравоохранения РК, в Санитарных правилах "Санитарно-эпидемиологические требования к объектам образования", которые мы соблюдаем, живя и работая по-новому, мы стараемся находить возможность поддерживать привычный ритм жизни. В этом, успешно нам помогают здоровьесберегающие педагогические технологии, которые повышают результативность воспитательно-образовательного процесса, формируют у родителей ценностные ориентации, направленные на сохранение и укрепление здоровья детей, формируют у ребенка стойкую мотивацию на здоровый образ жизни.

Здоровьесберегающие технологии в дошкольном образовании - технологии, направленные на решение приоритетной задачи современного дошкольного образования - задачи сохранения, поддержания и обогащения здоровья субъектов педагогического процесса: детей, педагогов и родителей.

Здоровьесберегающие технологии несут в себе не только воспитательную нагрузку, но и формируют у ребёнка потребности здорового образа жизни. Средства и методы эффективны и просты, не требуют в приобретения дорогостоящего оборудования.

Цель здоровьесберегающих технологий в дошкольном образовании - сформировать знания о здоровье, умения оберегать, поддерживать и сохранять его, воспитать валеологическую культуру, как осознанное отношения ребенка к здоровью и жизни человека, позволяющие дошкольнику самостоятельно вести здоровый образ жизни и безопасное поведение.

В своей работе с детьми, использую физкультурно-оздоровительные технологии при проведении:

- дыхательной гимнастики;
- гимнастики для глаз;
- пальчиковой гимнастики;
- точечного массажа и самомассажа;
- физкультминуток;
- релаксаций;
- динамических пауз;

- физкультурных занятий;

В своей работе применяю следующие **здоровьесберегающие технологии:**

1. Приобщение детей к физической культуре.
2. Использование развивающих форм оздоровительной работы.

Виды применяемых здоровьесберегающих педагогических технологий

Ритмопластика - на занятиях рисования, аппликации, лепки в повседневной жизни, развиваю пластическую и двигательную выразительность, образное мышление детей. Изобразить дерево, ветер, цветок, падающий снег - не только весело, занимательно и интересно, но и очень познавательно. Дети, изображая цветок, называют, придавая соответствующую форму. В ход идут руки, кисти, ноги, туловище.

Динамические паузы (физкультминутки) доставляют огромную радость ребятам. Позволяют расслабиться, приятно отдохнуть.

Подвижные и спортивные игры - с малой и со средней степенью подвижности. Использую, как часть физкультурного занятия, на прогулке, в классе.

Релаксация - использую спокойную классическую музыку (Чайковский, Рахманинов, звуки природы). Эти упражнения снимают эмоциональное и мышечное напряжение, прививают эстетический вкус.

Гимнастика для глаз. Упражнения для детских глаз - эффективная профилактическая мера, выполняем ежедневно по 3-5 мин, в любое свободное время.

Проблемно-игровые (игротренинги и игротерапия)- формирую устойчивый интерес к двигательной активности, а также возможность детям самореализоваться, проявить двигательное творчество. Занятия строю по определенной схеме, из нескольких частей(беседы, этюды и игры разной степени подвижности, занятия рисованием, лепкой и др.)

Пальчиковая гимнастика, самомассаж – «Волшебные пальчики», «Нет - простуде!», «Волшебные точки» - применяю как массаж, гимнастику для пальцев рук, разминку между упражнениями, использую на занятиях для детей, особенно с речевыми проблемами. Проходит в форме занимательной игры, где движения сопровождаем короткими веселыми стихами, что доставляет большое удовольствие детям. повышает устойчивость к физическому здоровью, приучает ребенка заботиться о своем здоровье.

Технологии цвета и музыкального воздействия - применяю на протяжении всех занятий и режимных моментов. Ребята знают много музыкальных композиций, танцуют и поют, что не только повышает эмоциональный настрой и снимает напряжение, но и закладывает у детей чувство сплоченности, коллективизма, развивает музыкальный вкус.

Сказкотерапия (обязательно с музыкальным сопровождением!) - этот прием применяю на занятиях развития речи, художественной литературы, драмы. Дети с удовольствием включаются в игру, становясь не только сказочниками, но и героями рассказов, сказок, мультфильмов. Придумывают своих персонажей. Так на свет появился «Старик Долголет», который рассказывает занимательные, поучительные истории, а дети их дополняют, приводя свои примеры из жизни, рассказывая свои истории. Так развиваются творческие и коммуникационные способности, речь детей.

Применение в своей работе здоровьесберегающих педагогических технологий помогает мне повысить результативность воспитательно-образовательного процесса, сформировать у детей и родителей ценностные ориентации, направленные на сохранение и

укрепление здоровья. Ведь только здоровый ребенок с удовольствием включается во все виды деятельности, он жизнерадостен, оптимистичен, открыт в общении со сверстниками. А это залог успешного развития всех сфер личности, всех ее свойств и качеств.

Правила здоровьесбережения:

- Режим дня – это важно!!
- Питание - правильное!
- Движение – это жизнь!
- Сон- полноценный!
- Развивайте память!
- Думайте о хорошем!
- Спорт и физкультура!
- Культурное просвещение!
- Положительные эмоции!

Литература:

1. Деева, Н.А. Игровые здоровьесберегающие технологии: психогимнастика, зарядка для глаз, пальчиковые игры, физкультминутки. ФГОС ДО / Н.А. Деева. - М.: Учитель, 2018. - **870** с.
2. Харитоновна, Л.А. Здоровьесберегающие технологии в начальной школе / Л.А. Харитоновна. - М.: Феникс, 2011. - **377** с.
Цабыбин, С.А. Здоровьесберегающие технологии в образовательном процессе / С.А. Цабыбин. - М.: Учитель, 2009. - **243** с.
3. Здоровьесберегающие образовательные технологии. Новые стандарты. - М.: Перспектива, 2013. - 268 с.

Ә.Т. Пошанова

Теміртау қаласы, «Ақбота» б/б КМҚК

МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫ ОҚЫТУ МЕН ДАМУДА ИНТЕЛЕКТУМ ОЙЫНДАРЫНЫҢ МАҢЫЗЫ

Ойын - мектеп жасына дейінгі балалардың білімі мен білік, дағдыларын қалыптастыруда негізгі қызметті атқарады. Ойын арқылы бала өсіп, дамиды. Г.Спенсердің айтуы бойынша, ойын көзі өмірде жұмсалмаған күштердің көптігі. Еңбекке жарамсыз артық күштер ойын арқылы шығып кетеді, - деген. Ойынның қай түрі болмасын, тіл, мәдениет және технологиялармен қатар азаматтың ең жоғарғы жетістікерінің бірі болып табылады. Ойын - балалардың назарын, көңілін аудару, қызықтыру үшін жүзеге асырылатын таңдау бойынша іске асыруға болатын әртүрлі іс-әрекет түрлерін қамтыйды. Ойын түрлерін оқыту әдісі ретінде қолдану балалардың танымдық қызығушылығын арттыруға ықпал етеді.

Ойындар, құрылымдалған, педагогтың жетекшілігімен ойналатын ойын және командалық ойындар болып бөлінеді. Баланы тәрбиелеуде – оның өмірі мен іс-әрекетін дұрыс ұйымдастырған жөн. Қандай да бір ойын болмасын, ол педагогтың жетекшілігін талап етеді. Педагог балаларды қажетті материалдармен қамтамасыз етіп, ойынды бастап, бағыт-бағдар беріп отыруы тиіс.

Қазіргі таңда мен Нұр-Сұлтан қаласының «ИНТЕЛЛЕКТУМ» қосымша білім беру орталығы ұйымдастырған «Интеллектуалдық дамыту ойындары – баланың әлеуетін арттыру құралы» тақырыбында өткен тренингте алған білімімді біртіндеп өзімнің оқу үдерістерімде, балалармен жүргізетін ойын әрекеттерімде тиімді қолданып келемін. Сондай-ақ қалалық деңгейде өткен семинарда да мен өз әріптестеріммен интеллектум ойындарын қолдану бойынша шеберлік сынып өткіздім. Сурет 1. Бұл семинарда мен интеллектум ойындары

жайлы түсінік бере отырып, оның қандай пайдалы жақтарының мол екенін айта отырып, бірнеше ойындарды ойнауға ұсындым.

Сурет 2.

Сурет 1

Сурет 2

Интеллектуалды ойындары балалардың ой-өрісінің дамуына, бір-бірімен достық қарым-қатынасқа түсуіне мол ықпал етеді. Интеллектуалды дамыту ойындар кешені:

- Жаңа ақпарат алу кезеңінде балалар қоршаған ортаны байқауға және өздерінің шағын қиындықтарын шешуге;
- Шынайылықты түсініп жүйелі ойлауға, өзін – өзі тануға;
- Білімге деген қызығушылығын қанағаттандыруға;
- Ой-өрісін дүниетануын жоғарылатуға;
- Ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің тақырыбын ашуда;
- Жан-жақты қалыптасқан жеке тұлға тәрбиелеуде атқаратын рөлі зор.

Қазіргі таңда біздің бөбекжайымызда интеллектуалды ойындарының 13 түрі бар. Олар: Block buddies, rondo vario, pattern play, zigzag, watzizz, equilibrio, legolino, shary, cumilo, Candi, pomela, skippity, beserikli уарилар, lagoona ойындары. Олар балалардың жас ерекшеліктеріне қарай жеңілден күрделіге дейін болып бөлінген. Сапасына келер болсақ, интеллектуалды ойындары балалардың қауіпсіздігіне қолайлы таза ағаштан жасалған. Түстері де қанық болғандықтан, балаларды қызықтырмай қоймайды. Бұл ойынды Германияның Beleduc компаниясы шығарған.

Жоғарыда аталаған интеллектуалды ойындарын тек оқу қызметтерінде ғана емес, сондай-ақ күннің екінші жартысында балалардың уақытын тиімді әрі пайдалы қолдану үшін өте пайдалы. Сурет 3. Мен өз жұмысымда балалардың жас ерекшеліктеріне байланысты ойынды тандай отырып жұмыс жүргіздім. Сурет 4.

Сурет 3

Сурет 4

Ойын ойнап, ән салмай, өсер бала болар ма?,- демекші, балалар ойын ойнағанды жақсы көреді. Біз де өз бөбекжайымызда балалармен ойындар ойнап, ойын арқылы олардың білімдерін одан әрі шыңдай түсеміз. Егер біз әр оқу қызметін ойын ретінде қарастырып, ойнай отырып балаларға түсіндіріп отырсақ, ол баланың жаңа материалды қабылдауына, оны меңгеріп, әрі қарай түсініп кетуіне жеңіл болады.

«Он саусақ бірдей емес» дегендей, баланың да бәрі бірдей емес. Бірі ашық, өзін еркін сезінсе, ал кейбіреуі тұйық, өз ойын айтуға қысылып, ұялуы да мүмкін. Осындай жағдайда да «ойын» көмекке келеді. Ойын барысында балалар ойнай отырып, қоршаған ортаға деген көз-қарастары өзгереді. Өз ойларын еркін айтып, оны ашық жеткізуге мүмкіндік алады. Сондай-

ақ бір-бірімен қарым-қатынасқа түсіп, еркін сөйлеуді үйренеді. Эмоциялық көңіл-күйлері өзгереді: бала еркін күледі, қуанады, таң қалады.

Осы оқу жылында мен бөбекжай әкімшілігінің ұсынысымен «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ Педагогикалық шеберлік орталығының Қарағанды қ. филиалында 4К моделі бойынша 235 академиялық сағат көлемінде курс оқыдым. Курс барысында ойынның бала өмірінде ерекше орын алатыны, ойын арқылы баланың жан жақты дамитыны жөніде көптеген ақпараттар алдым.

4К моделі – күнделікті ұйымдастырылған оқу қызметінде немесе күннің екінші жартысын ұйымдастыруда бірден бір таптырмас технологиялардың бірі екенін курс барысында ұғындым. Алдағы уақытқа қойған мақсатым 4К моделі мен интеллектум ойындарын өз іс-тәжірибемде ұштастыра отырып қолдану.

Әдебиет:

1. Қазақстан Республикасы мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2020 жылғы 24 қыркүйегі №412 бұйрыққа қосымша.
2. Электронды ресурс. <https://Infourok.ru>

Псарева Е.С.

КГКП я/с «Күншуақ», город Сатпаев

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

«Чтобы иметь будущее, нужно быть готовым сделать что-то новое»

Питер Джукер

Статья посвящена вопросам развития и образования дошкольника в наше время. Поиска проблем и перспектив в дошкольном образовании и развитии. Взаимосвязи дошкольного образования, семьи и самого ребенка. Ключевые слова: дошкольник, детский сад, родители, обучение, педагог.

Дошкольное образование является самой первой и важной ступенью в развитии обучения и становлении ребенка, как личности. Дошкольный возраст быстротечный период развития ребенка, когда все процессы, такие как физиологические, эмоциональные, когнитивные, социально-нравственные, интеллектуальные, коммуникативные взаимосвязаны и дополняют друг друга. Именно в раннем детстве закладывается тот фундамент, который и будет главным на протяжении всей жизни ребенка.

В этот период очень важно быть внимательными как родителям, так и педагогам детского сада. Именно физическое, психологическое, эмоциональное состояние ребенка является очень важным в обучении. Ведь когда ребенок здоров, спокоен, счастлив, то и процесс обучения будет проходить быстрее и продуктивнее. На этом стоит сделать главный аспект воспитателям и педагогам детского сада.

Жизнь не стоит на месте, нынешнее общество это уже не то, что было еще лет десять назад. Век компьютеризации и новых технологий накладывает свой отпечаток на сегодняшний день, а значит соответственно и требования и условия уже другие. Сегодня в век скоростных технологий время бежит очень быстро, поток информации огромен и разнообразен. Нужно идти в ногу со временем и соответствовать новым стандартам, успевать охватить всю информацию, быть лабильным, креативным, готовым принять новшества, не бояться перемен. Система образования претерпела ряд изменений.

Традиционная система образования оказалась несостоятельной в нынешней ситуации. Если раньше обучение и развитие дошкольника основывалось лишь на одностороннее обучение такое, как дать определенные знания и навыки. То есть были некие конкретные рамки в обучении и развитии ребенка, за которые не выходили воспитатели и педагоги

дошкольных учреждений. Обучение шло по стандартной схеме, которая была внедрена давно и из года в год практически не менялась. Сегодняшнее современное общество ориентировано на другие приоритеты и к обучению дошкольника подходит с позиции новых технологий развития и обучения.

Сегодня от воспитателей и педагогов требуется не только обучать и развивать ребенка, то есть давать базу конкретных знаний, но и учить ребенка применять свои знания в ходе активной деятельности, учиться анализировать, думать, спорить, быть креативным. Процесс внедрения новых технологий и методов в воспитание, развитие и обучение детей в дошкольном учреждении идет постоянно.

Результаты уже есть и плюсов больше, чем минусов, но к сожалению проблемы есть. заключаются они в том, что не все педагоги готовы поменять старые установки и не готовы принять новшества, в силу укоренившихся годами репродуктивных методов в процессе воспитания и обучения. Эта проблема постоянно решается с помощью введения нового в систему подготовки и переподготовки педагогов ДО.

Внедряются курсы повышения квалификации педагогов, семинары, круглые столы, где раскрываются главные и важные вопросы всех образовательных областей. Идет обучение комплексно-тематического планирования, мониторинговая деятельность, новые аспекты в детской психологии и педагогики. Делается акцент на саморазвитие и самообразование воспитателей и педагогов. Что бы шагать в ногу со временем и передовыми технологиями необходимо постоянно учиться и самообразовываться.

Изучать литературу, статьи, знакомиться и использовать новые методы в преподавании и развитии детей дошкольного возраста. Грамотный современный педагог это очень важно в педагогическом процессе. Ведь именно он может донести до родителей дошкольника степень важности новых внедрений, новых технологий. Объяснить и научить как нужно воспитывать и развивать своего ребенка, идти в ногу со временем.

Для этого в ДО проводятся общие родительские собрания, специальные открытые занятия для родителей, издается электронный журнал, где любой родитель может отслеживать обучение и успехи своего ребенка, а так же группа ДО в социальной сети Instagram, где так же можно наблюдать за повседневной жизнью детского сада, увидеть работы и грамоты своих детей, поделиться комментариями. Все это способствует взаимодействию родителей ДО и самого ребенка. Здесь можно отследить положительную тенденцию и увидеть все плюсы внедрения данных методов.

Главная задача современного педагога это индивидуальный подход к каждому ребенку, взятие во внимание его индивидуальных особенностей и способностей. К сожалению в наше время немало детей *особенных*, которые имеют те или иные особенности и отклонения либо в физическом, либо в психологическом развитии. Это обязательно должно быть учтено воспитателями и педагогами в процессе воспитания и развития таких детей в детском саду. Плюсом является то, что теперь при новом подходе в обучении и воспитании, эти дети могут посещать детский сад наравне со всеми детьми, но при этом должен быть особый, щадящий подход у воспитателя к этим детям. Это на сегодняшний день является проблемой в дошкольном учреждении. Группы укомплектованы либо переполнены и должного внимания эти дети все же не получают. А именно им необходимо повышенное внимание, время, индивидуальные задания, упражнения, игры. Нужно уделять этому вопросу больше внимания и искать пути решения этой проблемы.

Образование признано одним из важнейших приоритетов долгосрочной стратегии «Казахстан -2030». Общей целью образования и реформ в Казахстане и является адаптация системы к новой социально-экономической среде. Нынешнее время требует перемен и новых внедрений, образование видоизменяется благодаря новым технологиям и методам работы дошкольных учреждений. Нынешние общеобразовательные учебные программы дошкольного воспитания и обучения направлены на полноценное физическое развитие, охрану жизни и укрепление здоровья ребенка, развитие речи и родного языка, культуры общения, выявления творческих способностей в изобразительной, художественной,

музыкальной деятельности. В рамках каждой программы всестороннее развитие ребенка идет в пяти основных направлениях: «Здоровье», «Коммуникация», «Познание», «Творчество», «Социум». В дошкольных учреждениях интенсивно идет развитие и обучение на трех языках: казахском, русском и английском. Именно с раннего возраста дети легче и охотнее могут освоить и выучить другой язык. Идет закладывание интереса к иноязычному общению, а языковая база, приобретенная в дошкольном возрасте, впоследствии помогает преодолеть страх к освоению иностранной речи.

Основной целью введения триединства языков в образовательный процесс является формирование коммуникативной культуры воспитанников на основе интегрированного изучения казахского, русского и английского языка. Прогнозы на будущее детских дошкольных учреждений благоприятные. Идет постепенное внедрение новых современных стандартов в систему образования, готовность педагогических кадров самообразовываться, учиться, развиваться. Новые стандарты в дошкольном образовании не предусматривают предъявления жестких требований к детям. Ребенок должен за время обучения в детском саду овладеть не только суммой конкретных знаний и навыков, но и совокупностью личных качеств и психологической готовности к школе.

Основная общеобразовательная программа помогает ребенку овладеть базисным уровнем дошкольного образования. Она призвана обеспечить дошкольнику тот уровень развития, который позволит ему быть успешным в дальнейшем обучении, т. е. именно уже в школе. Любая инновация – это изменение того, что уже существует. Новое время диктует свои правила, а значит возрастает актуальность поиска новых, более эффективных форм, средств, методов и технологий обучения и воспитания. Формирование новой личности неосуществимо традиционными подходами к образованию. Поэтому введение новых образовательных стандартов – это требование времени.

Литература:

1. Государственная программа развития образования и науки РК на 2020-2025 года, Постановление Правительства Республики Казахстан от 27 декабря 2019 года № 988
2. УМК к программе «Развитие качества образования в дошкольных организациях МОН РК, РЦ «Дошкольное детство», Астана, 2013;
3. Анализ современной системы дошкольных организаций в РК Журнал «Вестник» КарГУ 2011 Караганда.

Радевич Н.Г.

ГККП д/с «Балдырған», город Темиртау

АКТУАЛЬНОСТЬ И ПРОБЛЕМЫ ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В ДОШКОЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЯХ. ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ФОРМИРОВАНИЯ ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ГРАМОТНОСТИ.

Право каждого человека - это право на образование. А образование детей - это основное и неотъемлемое условие их социализации, полноценного участия в жизни общества. Адаптация в социуме – одно из приоритетных направлений инклюзивного образования в Казахстане. Нашему государству необходимы педагоги, которые бы не только хотели, но и умели работать с детьми с ограниченными физическими и умственными способностями. Поэтому нам нужно работать сообща с обществом, чтобы преодолеть стереотипы в отношении различных детей.

В 2013 году я пришла работать в детский сад № 18 «Балдырған» города Темиртау, в котором воспитываются и обучаются дети с особыми образовательными потребностями. Первое время мне было очень сложно адаптироваться к специфике инклюзивного образования, но постепенно, с помощью специалистов: учителей-логопедов, дефектологов,

психолога, с которыми мы работаем в тесной взаимосвязи, у меня все получилось. Я поняла, что каждого ребенка можно раскрыть, обучить, развить, если приложить к этому профессиональные усилия, терпение, а главное любовь.

В нашей группе находились и находятся дети с разными нарушениями развития: нарушение слуха, зрения, речи, опорно-двигательного аппарата, интеллекта, с выраженными расстройствами эмоционально-волевой сферы, с задержкой и комплексными нарушениями развития. Таким образом, самым главным приоритетом в работе с такими детьми является индивидуальный подход с учетом специфики психики и здоровья каждого ребенка.

Когда к нам приходит новый ребенок, прежде всего мы встречаем его маленьким сюрпризом, например: можно украсить приемную и группу шариками, или на шкафчик разместить веселый смайлик, чтобы ребенок понял – Его здесь ждут! Затем проводим индивидуальную беседу с родителями, знакомимся, располагаем на доверительную беседу, узнаем о привычках, особенностях поведения ребенка. У большинства дошкольников с ООП отмечается недостаточный уровень познавательной активности, незрелость мотивации к учебной деятельности, сниженный уровень работоспособности и самостоятельности. Поэтому поиск и использование активных форм, методов и приёмов обучения является одним из необходимых средств повышения эффективности коррекционно-развивающего процесса в работе педагога.

Раскрою некоторые из методов и приемов:

- Индивидуальный подход к каждому ребенку: использую наблюдение за ребенком, если вижу изменения в поведении (ребенок может залезть под стол), можно включить в процесс яркую игрушку, оживив ее, выманить ребенка, организовать дополнительную физическую минутку со всеми детьми. Посадить игрушку, предложить ей понаблюдать за игрой детей.
- Предотвращение наступления утомления: использую для этого разнообразные средства (чередование умственной и практической деятельности, преподнесение материала небольшими дозами, использование интересного и красочного дидактического материала и средств наглядности, цифровые образовательные ресурсы, игровые приемы). Как утверждают психологи, дети дошкольного возраста не могут удерживать свое внимание на одном каком-либо предмете более 5-7 минут. Дальше дети начинают отвлекаться, переключать свое внимание на другие предметы, поэтому необходима частая смена видов деятельности во время занятий.
- Создание зоны ближайшего развития ребенка: в группе расположены центры (сюжетно-ролевых игр, психологической разгрузки, физкультурный, художественный, центр творчества, театрализации, центр экспериментирования), которые способствуют всестороннему развитию воспитанников.
- Проявление педагогического такта: постоянное поощрение за малейшие успехи, своевременная и тактическая помощь каждому ребёнку, развитие в нём веры в собственные силы и возможности, включение детей во все сферы деятельности, в совместные игры со сверстниками. Формирование у детей дружелюбия, желание помогать сверстникам, сопереживать, радоваться совместным успехам и победам.

Каждый ребенок имеет право быть полноценным членом нашего общества, и никто не застрахован от болезни. Если мы, педагоги, не будем толерантными, то наше общество деградирует. Поэтому мы должны с дошкольного возраста воспитывать у детей духовно-нравственные качества, терпимость, толерантность, дружелюбие, взаимопомощь. Таким образом изменится общественное мнение к лицам с ограниченными возможностями.

После прохождения курсов по образовательной программе повышения квалификации педагогов дошкольных организаций, разработанной Центром педагогического мастерства АОО «Назарбаев Интеллектуальные школы», изучив программу обновления содержания воспитания и обучения, на практике в своей группе по использованию игр я поняла, что внедрение игр (под руководством педагога, структурированной, свободной) в организованную учебную деятельность позволит мне эффективнее мотивировать детей на учебную деятельность, ставить конкретные, достижимые цели, добиваться ожидаемых

результатов, применять спиральную форму обучения, которая позволяет дать знания от простого к сложному, вести наблюдение за действиями детей, выявляя сильные и слабые стороны развития, корректировать дифференцированный, индивидуальный подходы, услышать «Голос ребенка», учитывать возрастные особенности, интересы детей, развить умение работать в команде, креативность, критическое мышление, коммуникативные, познавательные навыки, в итоге подготовить дошкольника к дальнейшему обучению в школе.

Дети – это наше будущее, а каким оно будет, полностью зависит от нас.

Литература:

1. Государственный общеобязательный стандарт дошкольного воспитания и обучения. 2020 год
2. Образовательная программа курсов повышения квалификации педагогов дошкольных организаций. Рекомендованная центром педагогического мастерства. АОО «Назарбаев Интеллектуальные школы».
3. Закон «Об образовании РК», Глава 1, статья 1, пункт 21-4
4. Государственная программа развития образования Республики Казахстан на 2020-2025 годы

Нурмаганова А.Ж., Райымбекова Н.Ж.

Шет ауданы, Ақадыр кенті, «Нұршуақ» б/б КМҚК

БАЛАНЫҢ МЕКТЕПКЕ СӘТТІ БЕЙІМДЕЛУ МІНДЕТТЕРІН ШЕШУДЕГІ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ЖӘНЕ МЕКТЕП АРАСЫНДАҒЫ САБАҚТАСТЫҚ

*«Балаға қуаныш сыйлай отырып,
оқыта тәрбиелеуге міндеттіміз»
Аркин Ефим Аронович*

Жас буын ол — біздің болашағымыз. Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқыту баланың ғана емес, еліміздің де жарқын болашағы. Балабақша білім берудің алғашқы баспалдағы. Сондықтан, мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытудың негізгі мақсаты – әр баланың жеке тұлға ретінде қалыптасып, оның дамуына үлес қосады.

Бүгінгі таңда мектепке дейінгі білім беретін мекемелерге тәрбиеленушінің жан – жақты қалыптасуына ықпал етіп, дүниетанымын кеңейтіп, тәрбиелеу мен оқытуда дұрыс бағыт - бағдар бере отырып, әр баламен жеке жұмыс жасау міндеттеледі. Өйткені, бастауыш

буынның бірінші сыныбына келетін баланың физиологиялық жағынан мықты, адамгершілік, мәдениеттілік, еңбексүйгіштік қасиеттерге ие ерік-жігері күшті болуы қажет. Сондықтанда балабақша ұжымы мен ата-аналардың басты міндеті-баланы мектеп өміріне даярлау.

Балабақшадан мектепке ауысу - бұл әлеуметтік-психологиялық тұрғыдан да, физиологиялық тұрғыдан да балалардың өміріндегі шешуші және қиын сәт. Бала мектеп табалдырығын аттағаннан бастап оның күнделікті өмірі түбегейлі өзгереді, психо-эмоционалдық жүктеме артады, ойындары күнделікті іс-шаралармен алмастырылады, ал басты орында оқу қызметі болады.

Білім беру жүйесінде мектеппен мектепке дейінгі мекеме арасы тығыз байланыста. Мектептегі жетістіктер көбінесе мектепке дейінгі балалық шақта қалыптасқан білім мен дағдылардың сапасына, баланың бойындағы ерекшеліктері яғни, танымдық қызығушылықтары мен белсенділігінің даму деңгейіне байланысты болады. Балабақша мен бастауыш мектептің сабақтастығы, бір жағынан, балаларды мектепке осындай білім, білік, жалпы білім беру деңгейіне және мектептегі білім беру стандарттарының талаптарына сай тәрбиеге ауыстыруды қамтамасыз етеді.

Үздіксіз сабақтастыққа нені жатқызуға болады: біріншіден, балабақша және мектеп арасындағы ортақ мақсат міндеттер, мазмұндық жүйе, баланың сатылы дамыту, бір ортадан басқа ортаға неғұрлым сәтті өтуге бағыттау, екіншіден білім берудің әдістемелік жүйесінің әрбір компонентінің үйлесімділігі.

Мектепке дейінгі ұйым және бастауыш білім беру арасындағы қарым-қатынас балалық шақ деңгейінде келесі басым мақсаттарға жетуді көздейді:

- балабақшадан мектепке ауысу кезінде сәтті бейімделуге жағдай жасау;
- мектеп жасына дейінгі балалар мен бірінші сынып оқушыларының жас ерекшеліктерін ескере отырып, нақтылы білім беру жүйесін қамтамасыз ету;
- әр баланың жеке тұлға ретінде танымдық белсенділігін, дербестігін, шығармашылығын дамыту үшін балабақша мен мектепте қолайлы жағдай жасау.

Бұл мақсаттар келесі міндеттерде көрсетілген:

- мектепке дайындық жасына дейінгі балалардың денсаулығын нығайту және сақтау.
- болашақта мектеп бағдарламасын ойдағыдай игеруге мүмкіндік беретін балаларды жан-жақты дамыту.
- баланың ақыл-ой және жеке дамуына қолайлы жағдайлар жасау.

Тағы бір ескеретін нәрсе мектепке дейінгі ұйым және мектептегі білім беру деңгейлері арасындағы сабақтастықты тек балаларды оқуға дайындау деп түсінбеу керек. Мұғалімдер мектепке дейінгі білім беру ұйымдарындағы жұмыс формалары мен әдістерімен мұқият танысып, бірінші сынып оқушыларына жаңа жағдайларға тез бейімделуіне көмектесуі керек. Сонымен бірге мектептің мектепалды даярлық топтарының тәрбиешілері 1-сынып оқушыларына қойылатын талаптарды жақсы біледі және оларға сәйкес мектепке дейінгі жастағы балалардың оқу қызметінің алғышарттарын қалыптастыра отырып, мектеп жасына дейінгі балаларды мектепке дайындайды.

Бастауыш буында оқуға дайындықты қалыптастыру дегеніміз-балалардың мектеп бағдарламасын ойдағыдай игеруі үшін барлық жағдайды жасау және әр баланың оқушы ретінде сезінуге мүмкіндік беру.

Мектепке дейінгі ұйым тәрбиешілері мен мектеп мұғалімдері арасындағы тұрақты байланыстар нәтижесінде ынтымақтастықтың нәтижелі түрде дамуына төмендегі іс-әрекеттер әсер етеді:

- баланың өмірі мен білім беру жағдайымен және ұйымдастырылуымен танысу мақсатында мектептегі мұғалімнің сабағына, ал мұғалімнің - балабақшадағы сабаққа қатысуы;
- тәжірибе алмасу, жұмыстың оңтайлы әдістері, тәсілдері мен формаларын іздеу;
- бірлескен қызметтің нәтижелерін талдау.

Жұмыс барысында мектепке дейінгі ұйым тәрбиешілері мен мектеп мұғалімдері арасындағы өзара әрекеттесудің мұндай түрлері өте тиімді болды, мысалы ашық сабақтар

мен сабақтарға өзара бару, жұмыс әдістері мен формаларымен танысу, баланың дамуының жас ерекшеліктері туралы тақырыптық әңгімелер.

Балалардың жаңа өмірге ену процесі біркелкі және ауыртпалықсыз өтуі үшін балаларды бір-бірімен мүмкіндігінше тезірек таныстыру, оларды күнделікті өмірге үйрету және санитарлық-гигиеналық нормаларды сақтауға, балаларға жағдай жасау керек өзін-өзі көрсету, өзін-өзі дәлелдеу мүмкіндігі.

Білім берудің алғашқы сатысында бірінші сынып мұғалімінің жұмысының негізгі бағыттары - балаларды және олардың отбасыларын зерттеу, бірінші сынып оқушыларына мектеп өмірінің ережелерін және өздерін оқушы ретінде түсінуге және қабылдауға, бейімделу қиындықтарын жеңуге, қалыптастыруға көмектесу. команда, сыныпта достық атмосфера құру, балалар арасындағы өзара әрекеттесуді ұйымдастыру.

Осының ішінде маңыздылары:

- педагогикалық кеңестер мен семинарларға бірлесіп қатысу;
- ата-аналармен өзара әрекеттесу арқылы отбасымен ынтымақтастық;

Біз сондай-ақ балалармен қатар ата-аналарды мектеп өміріне өтуге дайындау керек деп санаймыз. Мектепке дейінгі мекеме мен мектептің сабақтастығын ұйымдастыру жұмысы дәл осыған бағытталған. Мектепке жаңа қадам басқан бала тәрбиесі - ата-ана үшін жауапты міндет. Бала мінезі жас шыбық иілгіш болса, ол жақсыға да, жаманға да бірдей бейім болатыны баршамызға мәлім. Сондықтан ата-ана оған барлық жағынан қамқорлық таныту қажет. Кез-келген қиындықты тәрбиешілері мен мұғаліммен бірлесе отырып, шешіп шығар жолды бірге табу керек. Ол үшін МДҰ педагогтері ата - аналармен жиі ақыл-кеңестер, сауалнамалар, сұрақ-жауаптар, тесттер жүргізіліп отырылуы керек.

Тәрбиешілердің ата аналармен ынтымақтастығы, олармен бірлесе отырып жұмыс жасауы баланың кез келген ортаға тез бейімделуіне әсерін тигізеді. Ата-аналармен жұмыс жоспарлау кезінде бала дамуының түрлі бағыттарын қарастырып алу қажет. Сонда үштік яғни ата-ана, балабақша, мектеп арасында сабақтастық үзілмейді. Қазіргі кезеңде көптеген ата-аналар бала тәрбиесіндегі педагогикалық талаптарды білмеуі мүмкін. Сондай-ақ өз баласының физиологиялық-психологиялық даму ерекшелігінен де назардан тыс қалатын жағдайлар да болып жатады. Бұның бәрі балаға мейлінше көңіл бөлмеуінен. Сондықтан педагогтердің басты міндеті алдына қойған қосымша ата-аналармен жұмысты одан әрі жетілдірудің тың жолдарын қарастыра отырып, ортақ мақсатқа жетудің ұтымды сәттерін жіберіп алмау.

Мектепке дейінгі ұйым, мектеп мен ата-ана арасындағы байланыс сақталғанда ғана баланың мектепке көзқарасы түбегейлі өзгереді, оның психологиялық жағдайы оң нәтиже береді. Сондай-ақ, бастауыш сыныптағы оқыту мен тәрбие беру жұмыстарының негізі қаланып, мектепке дейінгі балалық шақтан жүйелі оқытуға кедергісіз көшу үшін жағдай жасалады.

Қорыта айтқанда, әр педагогтің басты міндеті баланың мектепке дейінгі балалық шақтан бастап оқыту әлеміне ыңғайлы енуін қамтамасыз ету керек, оны қиындықсыз, әрі жеңілдету керек. Осындай бірлескен іс әрекет тәрбиешілер мен мұғалімдердің мақсатты жұмысы балалардың бастауыш сыныпта өзін жайлы сезінуіне мүмкіндік береді деп ойлаймын.

Әдебиет:

1. «Дошкольное воспитание» № 3, 2007
2. М. Жұмабаев, «Педагогика» -1992 ж.
3. «Ойнайық та, ойлайық» бағдарламасы
4. Мектепалды даярлық Республикалық әдістемелік журнал
5. Мектепке дейінгі тәрбие стандарттарын дайындау мәселелері жөніндегі халықаралық конференцияның материалдары. Алматы-2007ж.
6. «Начальная школа» № 1, 2008
7. «Бала мен балабақша» - 2020ж.

Распекова А.Д
КГКП я/с «Гүлдер», город Темиртау

ОРГАНИЗАЦИЯ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ ДОШКОЛЬНИКОВ

Развитие системы дошкольного воспитания и обучения является приоритетным направлением государственной политики Республики Казахстан. Качественное дошкольное образование и развитие способностей детей имеет важное значение для общества, так как дети будущей интеллектуальной потенциал страны. Современная образовательная политика Казахстана в связи с интеграцией в мировое образовательное пространство предъявляет высокие требования к поиску новых эффективных психолого-педагогических подходов, в первую очередь, к системе дошкольного образования, как начальной ступени раскрытия потенциальных способностей ребенка [1].

В период, когда по всей стране активно принимаются меры и разрабатываются мероприятия по предупреждению распространения коронавирусной инфекции, многие перешли на режим дистанционной работы.

Перестраиваться пришлось и дошкольной системе образования на новый формат работы. В сложившихся условиях педагоги детского сада столкнулись с такими вопросами: как правильно организовать деятельность педагога с детьми и их родителями в дистанционном режиме как вовлечь родителей в учебный процесс и дать возможность продуктивно проводить время с детьми.

В нынешней ситуации организовать работу в новом формате сложно. Это связано с техническими возможностями дошкольных учреждений и с нехваткой опыта в таком формате у педагогов, которым приходится на ходу осваивать новые формы обучения. Поэтому у педагогов появилось больше возможностей проявить фантазию и творчество для реализации дистанционного обучения детей дошкольного возраста.

Дистанционное обучение детей дошкольного возраста – это процесс получения знаний на расстоянии при помощи современных технологий, которые в настоящее время заменяют традиционную форму обучения.

Главная цель дистанционного обучения – получение качественного и эффективного дошкольного образования в период самоизоляции на дому.

Задачи:

- Повышение качества знаний детей с помощью новых технологий и нового формата обучения
- Создание благоприятных условий для развития детей с учетом их возрастных и индивидуальных способностей
- Обеспечить психолого-педагогическую поддержку семьи и повышения компетентности родителей в вопросах развития и образования, охраны и укрепления здоровья детей.

Для достижения этих задач ежедневно разрабатывалось содержание деятельности в соответствии с типовой учебной программой и с перспективным планом работы каждой возрастной группы по всем образовательным областям:

- занятия в виде презентаций
- проведение досуговых мероприятий
- проведение мастер-классов с использованием платформы Zoom
- интерактивные игры и обучающие мультфильмы
- консультации и презентации для родителей
- конкурсы, флешмобы, акции.

В течение всего периода дистанционного обучения мы осуществляли взаимодействие с родителями: отвечали на вопросы, давали рекомендации по выполнению заданий.

Дистанционное обучение предполагает наличие мотивации у ребенка к получению новых знаний. Поэтому педагогу необходимо так преподнести материал, чтобы родитель,

показав его ребенку, смог заинтересовать его, пробудить интерес к познавательной деятельности. Здесь большое значение имеет наглядность предлагаемого материала. Использование мультимедийных элементов способствует лучшему восприятию и запоминанию материала, так как у детей дошкольного возраста преобладает наглядно-образное мышление.

Считаем важным отметить, что видео занятия должны быть записаны самим педагогом. Ребенок видит и слышит своего воспитателя, и это вызывает ассоциацию с тем временем, когда «всё было хорошо». Продолжительность видео занятия не должна превышать пять-семь минут. После просмотра видео рекомендуется провести гимнастику для глаз для профилактики чрезмерной зрительной нагрузки.

Дистанционные образовательные технологии в данный период времени стали новыми средствами обучения дошкольников. В современном мире педагогам важно обладать многими навыками: уметь создавать презентации, видео-занятия, уметь подбирать аудио и видео материал соответственно возрасту ребенка, работать с разными фото и видеоредакторами. Уметь грамотно подобрать иллюстрации. Большую роль играет самообразование педагога и желание провести качественное и интересное занятие.

Дистанционное общение и обмен информацией с родителями происходит через мобильное приложение и мессенджер WhatsApp, Facebook, Telegram, Instagram и электронную почту.

Результаты работы дистанционного обучения показывают, что дети с большим удовольствием справляются с предложенными заданиями педагогов. Об этом говорит «обратная связь» от родителей в виде сообщений, фотографий и видеофайлов с работами детей, но и о том, как они проводят досуг, помогают родителям, готовятся к праздникам, видеозаписи с выученными стихами и песенками. Обратную связь детей педагоги публиковали на сайте детского сада.

Преимущества дистанционного обучения детей дошкольного возраста:

1. Родители сами определяют, в какое время ребенку удобнее заниматься.
2. Увеличение времени общения родителей со своими детьми.
3. Ребенок может свободно обучаться. Основное условие – наличие ПК и доступа к интернету;

Недостатки дистанционного обучения детей дошкольного возраста:

1. Отсутствие времени у родителей в связи занятости.
2. Полное отсутствие компетентности родителей, нежелание выполнять задания с детьми.
3. Не все имеют возможность получения дистанционного обучения, в силу сложных материальных условий, у родителей нет необходимого специального оборудования (компьютер или ноутбук, интернет, скайп).
4. Отсутствие «живого» общения со сверстниками.
5. Переутомление детей при занятиях на компьютере [2].

Внедряя дистанционное обучение дошкольников, мы также получили много положительных отзывов от родителей. Родители охотно шли на контакт, доверяли и прислушивались к мнению воспитателей. Мы считаем это очень важно в работе с родителями.

На самоизоляции родители пребывают в домашних проблемах и заботах, обстановка дома бывает напряженная, члены семьи устают от постоянного нахождения вместе в одном помещении. Дистанционное обучение позволило родителям, с помощью педагогов организовать деятельность детей дома грамотно и эффективно, помогло родителям лучше узнать своих детей, их интересы, желания потребности и способности, а также создать дома комфортную спокойную, доброжелательную атмосферу. Общение детей и родителей будет более интересным и насыщенным. Это позволит детям не скучать и провести с пользой время дома, получить больше внимания, любви и общения со стороны самых близких ему людей, а родителям это поможет лучше узнать своих детей: их интересы, потребности, желания и способности.

Опыт использования дистанционного образования в детском саду невелик и требует доработок. Мы считаем, что необходима разработать образовательную платформу именно для дошкольных организаций.

Педагоги в период самоизоляции получили практический опыт дистанционного обучения, опыт использования ИКТ технологий в дистанционном обучении, что стало одной из ступеней в развитии методической площадки детского сада и личностного роста педагога. Мы верим, что подобное взаимодействие не останется невостребованным после окончания карантина и поможет в работе с детьми, которые по каким-либо причинам не могут посещать детский сад.

Литература:

1. Типовая учебная программа дошкольного воспитания и обучения.-Астана,2016.
2. Лобанов Ю.И., Крюкова О.П., Тартарашвили Т.А. Дистанционное обучение. Опыт, проблемы, перспективы. - М., 1996.
3. Караев Ж.А., Балафанов Е.К., Есбосынов М. Анализ и тенденция развития дистанционного образования // Высшая школа Казахстана, 1998.

Редькина С.В., Султанова А.В.
ТОО «Детский сад Одарёшка», город Караганда

ОДИН ШАГ ДО ШКОЛЫ

Дошкольное воспитание – это самое первое звено системы образования. Незаметно для себя и окружающих, ребенок из – за детского столика пересаживается за школьную парту. Очень часто такой процесс бывает болезненным для ребенка. Поэтому проблема преемственности детского сада и школы актуальна. Преемственность между дошкольным периодом и школой важная и болезненная проблема. Актуальность проблемы преемственности обусловлена тем, что нет стабильности и качества в процессе образования, в том числе данная проблема связана с нарушением преемственных связей в целях, содержании, методах обучения и воспитания и изменением требований общества к качеству воспитания и обучения детей. Преемственность должна осуществляться совместно с профессиональными педагогами: воспитатель, учитель, психолог, а также родители, которые будут целенаправленно осуществлять работу, включая разнообразные цели, содержание, формы, методы и приемы обучения.

Преемственность детского сада и школы предусматривает следующие задачи:

- 1.Создание преемственности и успешной адаптации при переходе из детского сада в школу.
- 2.Обеспечение системы непрерывного образования с учетом возрастных особенностей дошкольников и первоклассников.
- 3.Создание благоприятных условий в детском саду и школе для развития познавательной активности, самостоятельности, творчества каждого ребенка.
- 4.Организации системы взаимодействия педагогов школы и воспитателя через совместное проведение методических мероприятий, работы с детьми и родителями.
- 5.Создание психолога – педагогических условий, обеспечивающих сохранность и укрепление здоровья, непрерывность психофизического развития дошкольника и младшего школьника.
- 6.Обеспечение условий для реализации плавного, бесстрессового перехода детей от игровой к учебной деятельности.

С целью успешной адаптации детей в школьных стенах, педагоги дошкольных организаций знакомятся с требованиями, которые предъявляют к детям в первом классе. Это

необходимо для того, чтобы выпускник детского сада соответствовал всем требованиям подготовки к школьному обучению. С этой целью ведется непрерывная работа между воспитателями детского сада и педагогами школ. Выйдя из стен детского сада, мы сопровождаем своих выпускников по микрорайону близ стоящие школы (СОШ № 51, СОШ № 25, Школа «Бастау»), посещаем уроки, беседуем с учителями, интересуемся какие ошибки следует исправить в обучении или какие есть проблемы у детей, чтобы потом правильно запланировать свою дальнейшую работу. В конце года, в мае, приглашаем учителей школ, чтобы они посетили наши занятия, с целью обмена педагогическим опытом.

Совместно со школой «Бастау» было проведено мероприятие «Хочу в школу». Воспитанники детского сада показали свои знания по таким разделам программы, как «Основы грамоты», «Основы математики», «Естествознание» и другие разделы. Ребята почувствовали себя настоящими учениками, ведь тестирование проходило в школьных классах. В результате тесного сотрудничества, педагоги школ информируют воспитателей групп дошкольной подготовки об успеваемости детей и трудностях, которые встречаются у детей в период школьного обучения. В свою очередь, воспитатель дает учителю подробные сведения о личных качествах ребенка, его интересах, состоянии здоровья, уровне развития, индивидуальных особенностях, характере, делится опытом личностно-ориентированного подхода к каждому ребенку. Это дает возможность сделать период адаптации учеников первого класса менее болезненным.

В обязательном порядке на каждого ребенка заводится портфолио, где отражаются его достижения и успехи, хранятся творческие работы, грамоты. Эта инновационная технология позволяет учителю лучше узнать ребенка, увидеть прогресс в его развитии по отношению к самому себе.

Хочется отметить трудности и не соответствие между программой ДО и школы. В программе детского сада не предусмотрено знакомство детей с буквами и обучение чтению, в то же время, когда ребята приходят в школу, то многие учителя требуют и чуть ли не с первых дней начинают проверять у ребенка технику чтения. Не зная программы дошкольной подготовки, педагоги начальной школы начинают винить воспитателей в некачественной подготовке детей. Поэтому, мы считаем, что на данном этапе в системе образования эта проблема существует, а не соответствие программы детского сада и первого класса создает дополнительные трудности в обучении для первоклассников. Конечно, понимая эту проблему, на дополнительные занятия мы стараемся знакомить детей с буквами, учим слиянию слогов и даем первые навыки чтения.

Особое место в ДО отводится и психологической подготовке ребенка к школе. Передавая ребенка в школу, мы даем и психологическую характеристику, особенности его темперамента, развитие психических процессов, чтобы педагог знал, на что обратить внимание. В детском саду регулярно проходят занятия детей с психологом, которые направлены на развитие психических процессов: памяти, внимания, мышления, воображения, что является немало важным условием подготовки ребенка к школе. Особенно на современном этапе, когда дети идут с шести лет в первый класс, очень важна психологическая подготовка ребенка к школе. Обязательно, в мае, ведем будущих первоклассников на экскурсию в школу, чтоб дети знали к чему стремиться, знакомим с педагогами, ребята посещают класс, школьную библиотеку.

Большую роль играет работа с родителями. На первом родительском собрании мы знакомим родителей с моделью выпускника, т.е. к чему мы должны стремиться к концу учебного года. В течении всего года с родителями работает психолог. Родители делятся проблемами по развитию своего ребенка, обсуждают вопросы воспитания, совместно принимают решения. Родители начинают понимать, что подготовка к школе начинается не за год до школы, а на много раньше. На родительских собраниях настраиваем родителей на то, чтоб дома закрепляли пройденный материал в детском саду, что только совместная работа приводит к плодотворным результатам.

Наш детский сад заинтересован в тесном сотрудничестве с педагогами школ. Только так мы можем приблизиться к решению проблемы преемственности детского сада и школы, и только тогда педагогический процесс будет целостный, перспективный и последовательный.

Н.К. Крупская подчеркивала: «Если мы поставим правильно дошкольное воспитание ребят, мы тем самым поднимем школу на более высокую ступень...»

Литература:

1. Закон Республики Казахстан от 27.07.2007 года №319 – III «Об образовании (с изменениями и дополнениями по состоянию на 27.08.2020г. №361 – VI)
2. Типовая учебная программа дошкольного воспитания и обучения, Астана 2020
3. Авраменко Н.К. Подготовка ребенка к школе М. Педагогика 2006
4. Ботова Г.С. Личность и ее формирование в детском возрасте, М., 1986
5. Гуткина Н.И. Психологическая готовность к школе. М. 1996

Родь М.Н., Флярковская Т.А.
КГКП я/с «Салтанат», город Шахтинск

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МИНИ-МУЗЕЯ «ҚУЫРШАҚ», КАК СРЕДСТВО НРАВСТВЕННО-ЭСТЕТИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

Самая главная игрушка для детей всех возрастов — это кукла. «Кто в куклы не играл, тот счастья не видал» гласит народная мудрость. С древних времен дети всего земного шара играют в куклы, независимо от того - это простая тряпичная кукла или современная Барби. Каждый человек хоть раз в жизни сталкивался с куклой. На куклу не влияет время, она по прежнему находит путь к сердцам детей. При помощи воображения детей кукла обретает жизнь.

В рамках реализации городского проекта «ҚҰҰРШАҚ», учитывая значимость данной темы, мы решили организовать в нашей группе мини – музей с аналогичным названием «ҚҰҰРШАҚ».

Основное назначение мини-музея – развивающее: дети узнают историю куклы, учатся играть с ней. Мини-музей занимает небольшое пространство и не отвечает строгим правилам настоящего музея. Экспонаты мини-музея всегда на виду у детей. Они в любое время могут их рассмотреть, потрогать и вспомнить, о чем они узнали.

Мини-музей «Куыршақ» - это результат совместного труда воспитателя, детей и их родителей. К тому же мини-музей для ребенка – это что-то свое, родное, так как дети принимают участие в его создании. Они с гордостью показывают принесенные из дому экспонаты и рассказывают о них.

Благодаря работе в мини-музее кукол, мы совершенствуем нравственно-эстетическое воспитание дошкольников. Именно нравственно-эстетическое воспитание формирует у детей первые добрые, гуманные чувства: заботливость, внимательность, доброжелательность.

Проводя экскурсии, открытые занятия или просто беседы у мини-музея, учим детей внимательно слушать, бережно относиться к музейным экспонатам и к своему труду, а также уважительно относиться к культуре страны.

Первым шагом было составление плана и знакомство родителей с планом работы мини-музея. Также на этом этапе провели анкетирование родителей; «Какими игрушками играет ваш ребенок дома?».

В анкетах большинство родителей написали, что игрушки покупают часто, выбирают по желанию детей. Из любимых игрушек были названы мягкие игрушки, куклы, машинки.

В ходе второго этапа (теоретической части) был поиск и систематизация информации об истории появления куклы. Разработали тематические консультации для родителей, сценарий мастер-класса, оформили информационные стенды, подобрали материал для папки-передвижки.

Провели родительское собрание: «Роль игрушки в играх современных детей». На собрании, в презентации «История кукол», родителей познакомили с историей и разновидностями кукол. Осуществлялось пополнение предметно-развивающей среды. В этой работе активное участие принимали родители, совместно с детьми. Вместе с родителями собрали творческую папку, куда поместили интересные материалы о куклах, фото из музеев кукол разных стран мира, стихи, загадки, сказки, открытки.

Собрали материал и организовали фотовыставку «В мире кукол». Для родителей провели консультации: «Кукла в игре современных детей», «Роль куклы в жизни ребенка», оформили папки передвижки «Кукла из бабушкиного сундука», «Игрушка в жизни ребенка».

На третьем (практическом) этапе осуществлялся подбор различной ткани для изготовления кукол. С детьми рассматривали и обследовали различные материалы (вата, ткань, бумага, нитки и т. д.). Итогом этой работы стал конкурс совместного творчества детей и родителей «Тряпичная кукла».

Для родителей провели мастер-класс по изготовлению куклы «Пеленашки».

На мастер-классе познакомили родителей с историей кукол-оберегов и правилами изготовления куклы «Пеленашки». Также родители вместе с детьми сделали очень интересные книжки-малышки «Кукольные истории», в которых были собраны сказки, стихи, истории про любимых кукол.

В результате проделанной работы в нашем мини-музее собралось много экспонатов. Это и альбомы, и книжки-малышки, и разнообразные куклы.

Музей пополнился куклами Би-ба-бо, матрешками, вязаными куклами, куклами – оберегами, куклами День-ночь, куклами-перевертышами, куклами с набором одежды по временам года, пальчиковыми куклами, куклами-героями сказок и множеством современных кукол. При подведении некоторых итогов за период существования мини-музея «QYRSHAQ» в нашей группе, можно с уверенностью сказать, что опыт использования мини-музея в практике работы с детьми в плане нравственно-эстетического воспитания дает неплохие результаты.

В перспективе работы мини-музея:

- пополнение музея куклами в национальных костюмах разных народов, - пополнение куклами героями казахских народных сказок,
- обогащение родительского опыта путем взаимодействия и сотрудничества с ребенком в семье и детском саду.

Литература:

1. Рыжова Н.А. От коллекции к музею. Фотосессия и методические материалы — М.: Обруч, 2008.
2. Рыжова Н. А. Развивающая среда дошкольных учреждений. - М.: Линка-Пресс, 2004.
3. Ветлугина Н.А., Казакова Т.Г., Пантелеев Г.Н. и др. Нравственно-эстетическое воспитание ребенка в детском саду М.: Просвещение, 1989.

Рыбакова А.А.

КГКП я/с «Снегурочка», город Шахтинск

**ДИСТАНЦИОННОЕ ОФЛАЙН ОБУЧЕНИЕ ДЛЯ ЭФФЕКТИВНОЙ ПОДГОТОВКИ
ДЕТЕЙ К ШКОЛЕ**

На сегодняшний день дистанционное обучение является одной из самых актуальных тем, обсуждаемых в системе образования. Условия самоизоляции изменили жизнь детей и взрослых, поэтому все дети дошкольного возраста оказались в ситуации необходимости освоения содержания дошкольного образования без возможности непосредственного контакта с педагогом[1]. В связи с этим возникла необходимость для педагогов и воспитателей изменить основные формы работы с детьми и родителями на дистанционный режим.

Нынешнее время значительно отличается от предыдущего: сегодня миром правит техника, интернет и компьютерные технологии. Недаром говорят, что **21 век — век информационных технологий**, век компьютеризации. Именно по этой причине нам важно не стоять на месте, а шагать в ногу со временем и использовать компьютерные технологии для эффективной подготовки дошкольников к школе.

Так как же помочь родителям и их детям дошкольного возраста в освоении содержания дошкольного образования с использованием дистанционных технологий?

Дистанционное образование детей – образование на расстоянии, без непосредственного контакта с педагогом и другими детьми, при помощи коммуникативных технологий[2].

Для создания эффективного дистанционного обучения, поставила перед собой ряд целей:

- Привлечь родителей к участию в дистанционном обучении наших воспитанников, заинтересовать и вызвать желание у дошкольников заниматься дистанционно.
- Предоставить материалы, занятия и задания для родителей и детей в соответствии с ГОСДВО и ТУПДВО в режиме офлайн.
- Повысить качество и эффективность образования путем включения дистанционных технологий в обучение[3].

В процессе подготовки решила, что обучение будет проходить в офлайн режиме, т.е. без зрительного контакта с педагогом в указанное время. Родитель и ребенок сами выбирают удобное время для изучения материала и прорабатывают задания с ребенком, но у них всегда имеется возможность связаться с педагогом и предоставить обратную связь для отслеживания успеваемости и корректировки дальнейшего обучения.

В работе использую такие принципы:

- принцип развивающего образования, целью которого является развитие ребенка;
- сочетание принципа научной обоснованности и практической применимости;
- принцип интеграции образовательных областей;
- построение образовательного процесса на адекватных возрасту формах работы с детьми[4].

Основной формой работы с детьми дошкольного возраста и ведущим видом деятельности для них является игра, поэтому все занятия строю в игровой форме. В процессе работы на каждый день разрабатываю презентации занятий, включающие в себя демонстрационный и раздаточный материал к занятиям с элементами видео и аудио, с включением иллюстраций и анимации, с обязательным соблюдением щадящего режима обучения: количество времени, проводимого ребенком за компьютером (телефоном, планшетом).

При подготовке к составлению занятий активно использую разнообразные материалы, задания, методы и приемы работы. Для снятия напряжения применяла гимнастику и пальчиковые игры, физминутки в стихах и видео физминутки. В начале занятий применяю разнообразные четверостишья, цитаты, загадки, старалась каждое занятие составлять в виде игры, путешествия или квеста. Для системного развития детей и поддержания заинтересованности включаю билингвальный компонент, научные факты и видео ролики, вопросы и карточки различного рода и назначения. Для лучшего усвоения материала обогащаю занятия всевозможными схемами, кластерами и мнемотаблицами. В конце каждого занятия включаю разнообразные оценочные листы, смайлики, значки, медали и прочее.

Подготавливая задания для ребят, обращаю внимание на то, что используемый ребенком и родителем компьютер (ноутбук, телефон, планшет) может не поддерживать наиболее современные программы и форматы предлагаемых документов, поэтому предоставляю занятие в нескольких форматах, а также отдельно отправляю необходимые видеоматериалы и карточки, указывая ссылки на видеофайлы, ролики и презентации. Для того чтобы избежать чрезмерной загруженности материалами отправляю занятия на каждый день, а не на большой период сразу. Всегда стараюсь провести интеграцию между запланированными областями, но если вдруг такой возможности нет, то предоставляю сначала материал по одной теме (например, основы математики), а следующим письмом другое задание по другому виду деятельности или теме. Для отслеживания успехов воспитанников, объясняю родителям важность обратной связи при помощи фото и видеороликов, присылаемых родителями.

Естественно, были и сложности, с которыми столкнулась при построении оффлайн занятий. Сюда можно отнести сложность оказания эмоционально-волевого влияния на обучающегося. Сложность в умении определить эмоциональное состояние ребенка по его внешнему виду, жестам, мимике, движениям, невозможность встретиться глазами с собеседником через веб-камеру, сложность в пояснении словами запахов, вкуса и т. д. Не всегда удается найти материалы и игры, соответствующие возрасту, теме и интересам детей. Поэтому приходится придумывать, составлять и адаптировать уже имеющиеся материалы.

Благодаря работе в новом режиме, поняла, что дистанционное оффлайн обучение дошкольников может стать мощным импульсом к привлечению родителей к подготовке воспитанников к обучению в школе. Опрос родителей, обратная связь показали, что дети ждали задания и с интересом их выполняли. А самое главное, новая форма обучения способствовала развитию творческой инициативы дошкольных педагогических коллективов.

Литература:

1. Методические рекомендации по организации воспитательно-образовательного процесса в дошкольных организациях, в группах/классах предшкольной подготовки в период ограничительных мер, связанных с недопущением распространения коронавирусной инфекции.
2. Об особенностях учебного процесса в организациях образования Республики Казахстан в 2020-2021 учебном году, инструктивно методическое письмо.
3. Организация проектной деятельности в образовательном учреждении, издательско – торговый дом «Корифей».
4. <https://nsportal.ru/detskii-sad/distantsionnoe-obuchenie/2020/09/17/distantsionnoe-obrazovanie-v-dou>

Сабитова П.Р

Осакаров ауданы, «Балдырған» б/б КМҚК

ҚҰМ ТЕРАПИЯСЫН-МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРМЕН ЖҰМЫС ІСТЕУДІҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ӘДІСІ РЕТІНДЕ ПАЙДАЛАНУ

«Құм терапиясында, балалық шақ әлемі қайтадан адамға есігін ашады, және дәл осы есіктер бейсаналыққа және онда жасырылған құпияларға әкеледі».

Біз бәріміз, ересектер мен балалар, қолымызбен құм ұстадық. Ұсақ құмды көргенде, ерекше ештеңе жоқ, бірақ қандай да бір себептермен онымен бірдеңе жасағыңыз келеді: дымқыл құмнан қалыптардың көмегімен пішіндер жасау және оны саусақтарыңыздың арасынан төгу өте қызықты. Және де құмға сурет салып ойнай аласыз.

Диагностика нәтижелері бойынша соңғы уақытта гиперактивтіліктің ауытқушылығы бар балалар саны көбейді, оларды түзетуде әртүрлі әдістер қолданылады, олардың бірі - құм терапиясы. Бұл әдіс жалпы релаксацияға, мотор стереотиптерін жоюға, зейін мен табандылықты арттыруға бағытталған көптеген жаттығулар мен ойындарды біріктіреді. Гиперактивтілік белгілері 2-3 жастан бастап байқала бастайды.

Алайда, ата-аналар мен тәрбиешілер, ереже бойынша, баланың мінез-құлқындағы ауытқуды оның жеке ерекшеліктерімен байланыстырады және дәрігермен немесе басқа маманға жүгінбейді, мәселені өз бетімен жеңемін деп үміттенеді, бірақ уақыт өтіп, мәселе одан сайын күрделене бастайды. Сондықтан назар жетіспеушілігі мен гиперактивтіліктің бұзылуын мүмкіндігінше ертерек диагностикалау өте маңызды. [2, 39 б.]

Бірақ ұсынылған әдістер үлкен балаларға арналған. Сондықтан мектепке дейінгі мекемелерде құм терапиясы жиі қолданыла бастады. Өз тәжірибемде мен құм терапиясына жиі жүгінемін. Құммен ойнаудың арқасында белсенді балалар тезірек тынышталады, ал құрдастарымен сөйлесуде қиналатын балалар ортақ тіл табысады.

Құмсалғыш - баламен байланыс орнатуға арналған тамаша делдал. Егер ол нашар сөйлесе және ересек адамға өзінің тәжірибесі туралы айта алмаса, онда осындай құммен ойындарда бәрі мүмкін болады. Кішкентай пішіндердің көмегімен қызықты жағдайды көрсете отырып, құмның бетіне жасай отырып, бала ашылады, ал педагог баланың ішкі әлемін көруге мүмкіндік алады және құм терапиясы кезінде ол міндетті түрде құм бетіне «түседі».

Алғашында сабақтар жеке өткізілді, мен негізінен балалардың құммен салынған суреттеріне түсініктеме бердім, бірақ біртіндеп балалар өздері құмсалғыштағы әрекеттері туралы айта бастады және олар онда ұзақ уақыт ойнағысы келді. Содан кейін мен кіші топты ала бастадым, біз өзім ұсынған, содан кейін балалардың өздері ойлап тапқан ойындарды ойнай бастадық.

Неліктен құм ойындары пайдалы?

- Қабылдау, ойлау, есте сақтау, зейін, сөйлеу, өзін-өзі бақылау және өзін-өзі реттеу дағдыларын, шығармашылық ойлауды, қиялын дамытады;
- Баланың қоршаған әлем туралы түсініктерін қалыптастырады;
- Кернеуді жеңілдету арқылы тыныштандырады және босаңсытады. [3, 87 б.]

Мектеп жасына дейінгі баланың оқу процесі өте қиын, қиын тапсырмаға кезіккенде бала тез шаршайды, бірақ, мен іс жүзінде тексергенімдей, баланың ұзақ жұмыс жасауына мүмкіндік беретін құм, өйткені қиын тапсырмаларды да құмда шешу оңайырақ. Бала құмсалғышта қожайын болып табылады және осы сезімді бастан өткергенде ол іштей күшейеді, өйткені ол суреттерін, сюжеттерін, көзқарастары мен көңіл-күйлерін өзгерте алады.

Гиперактивті балалармен ойындар өте сабырлы, үлкен шыдамдылық пен шыдамдылықты қажет етеді: мысалы, «Жарылғыш» ойыны (бала саусақтарының қайда екендігі анық болмайтындай қолын көміп тастайды. Басқа бала саусақтарына тигізбеуге тырысып, бұл құмды баяу тарта бастайды. Кім саусақтарын көбірек тапса, оған қол тигізбесе, жеңеді. Тағы бір ойын «Әрі қарай созыңыз» (түймені бәрі пайда болғанша мүмкіндігінше созу керек). [1, 15 б.]

Құм терапиясында жұмыс істеу кезінде ең тиімді ойындар мен ойын жаттығулары келесі ойын жаттығулары болып табылады:

- «Құмды күреппен үйіп тастау»;
- «Шелектерге, жүк көліктеріне, арбаларға құм тасу»;
- «Құрғақ құмды түтік арқылы құю»;
- «Қуыршақпен серуендеуге шұңқыр дайындау, ойық жасау»;
- «Қуыршақ үшін үй салу»;

- «Ылғал құмға пішіндерді басып шығару»;
- «Таяқшамен сурет салу»;
- «Мен құмға не көмдім?»

Біздің балаларымыз ұнататын құммен жұмыс істеудің тағы бір тәсілі – «Құммен сурет салу». Құммен сурет салу-бұл шығармашылық және қызықты ғана емес, сонымен қатар пайдалы. Кез-келген сурет сияқты, құммен сурет салу қиялды, зейінді, саусақтардың қозғалғыштығын және кеңістіктік қабылдауды дамытады. Баланың сөйлеуі көбінесе саусақтардың ұсақ моторикасының қалыптасу дәрежесіне байланысты екені белгілі, өйткені саусақтарда адамның орталық жүйке жүйесіне импульстар жіберетін көптеген рецепторлар бар. Сондықтан бұл қызмет түрі мидың екі жарты шарының дамуына ықпал етеді.

Балабақшада дәстүрлі педагогикалық сабақтарды құмға ауыстыру оқытудың стандартты формаларына қарағанда, үлкен тәрбиелік және білім беру әсерін береді. Сабақтарды өткізу барысында кинетикалық құмды пайдаландым. Кинетикалық құм WABA Fun швеция өндірушісінің ол оқу-дамыту процесіне және терапевтік мақсаттарға арналған инновациялық құм. Кинетикалық құм ылғалды теңіз құмына ұқсас, бұл ретте ол сусымалы және пластикалық, ол саусақарасынан су сияқты «ағады» және көлемді фигураларды мүсіндеуге мүмкіндік береді. Кинетикалық құмсалғышты кіші жастағы балалар үшін пайдалану мақсаты(бір жастан үш жасқа дейін) – бұл белсенділіктің, білімділіктің, сенсорлық қабылдаудың, ұсақ моториканың және сөйлеудің, жалпы ой-өрісінің дамуына көп әсер етеді. Сонымен қатар, оң эмоцияналдық көңіл-күй, шыдамдылық, түрлі заттармен практикалық эксперименттеу дағдылары қалыптасады.

Кинетикалық құммен сабақтар баланың өзіне деген сенімділік, жаңа ұжымда, жаңа өмірлік жағдайда тиімді бейімделуге ықпал етеді. Құм ойындарының көмегімен баланың мінез-құлқын, оның эмоционалдық-тұлғалық қасиеттерін түзетуге болады. Бірінші сабақта бірден қандай әсерді көруге болады? Бала өзін еркін ұстайды, жаңа орын мен ұжымға бейімделуі, көңіл-күй аясы оңға өзгереді, бала «ашылады», дербес немесе бірлескен қызметке тартылады, сөйлеу мен коммуникативтік дағдылары белсенді дамиды.

Осындай құммен ойындарды дамытушы сабақтың бір бөлігі немесе толық сабақ ретінде пайдалануға болады. Сабақ жақсы шығармашылық көңіл-күйді өтуі керек. Сабақтың құрылымын баланың мүдделеріне бейімдеу қажет. Білім беру қызметін бейнелеу қызметіндегі шығармашылық қабілеттілікті, белсенділікті және дербестікті дамытуға бағытталған ойындар мен ойын жаттығуларын пайдалана отырып құру керек.

Құм терапиясы бойынша жобалау қызметі

Құм терапиясы- мектеп жасына дейінгі балалармен жұмыс істеудің инновациялық әдісі ретінде пайдалану құмсалғышта сезімталдыққа қосымша көңіл бөлінеді, баланың "қолмен ақыл-ойы" дамиды. Құмның жағымсыз психикалық энергияны «ұнтақтайтын» керемет қасиеті бар, содан кейін тәрбие жұмысы процесінде баланың психоэмоционалды жағдайы үйлеседі. Құм жәшігін пайдалану күрделі тәрбиелік және терапиялық әсерге ие.

Әдебиет:

1. Белоусова, Е. Д. Синдром дефицита внимания и гиперактивности 2000 г.
2. /Е. Д. Белоусова, М. Ю. Никанорова // Российский вестник перинатологии и педиатрии. Научно – практический рецензируемый журнал. – 2000 г.

3. Брызгунов, И. П. Дефицит внимания с гиперактивностью у детей / И. П. Брызгунов, Е. В. Касатикова. – М.: Медпрактика-М., 2002 г.

Сагитаева К.Ф., Жунусова Т.Е.
Қарағанды қаласы, «Алтын сақа» б/б КМҚК

ҰЛТТЫҚ ОЙЫНДАРДЫҢ ТӘРБИЕЛІК МӘНІ

Ғасырлар бойы дамып, қалыптасқан және өркендей беретін халық шеберлерінің өнерін, қасиетін қадірлеп, ұлттық тәрбиеге жан-жақты жағдай жасап, көңіл бөле бастағанымыз-болашақтың сәулетіне нұрын шашқан күн шуағы іспетті.

Елбасымыз «болашақ, ұрпағымызды тәрбиелегенде оларға жастайынан имандылық пен салауаттылық қасиеттерді сіңіре білсек, тәрбиелесек, сонда ғана біз рухы дамыған, егеменді еліміздің дамуына өз үлесін қоса алатын азамат өсіре аламыз»-деген болатын. Жалпы жас ұрпаққа тәлім-тәрбие беруде халық өнерін жүйелі пайдалана білсек, дәстүріміз жалғасып, әдет-ғұрпымыз сақталып, ұлтжанды ұрпақ тәрбиелеуімізге әбден болады. Адамды адам еткен еңбек пен тәрбие, оны адалдыққа баулыған халқымыздың танымдық, тәрбиелік дәстүрлері, салт-санасы, әдептік хадистері мен тұжырымдары арқылы мәңгі нәр алатын рухани асыл қазынамызды үйрету.

Білім мен тәрбие бастауын балалар балабақшадан алады. Бүгінгі таңда қоғамымыздың даму бағытында мектепке дейінгі тәрбие саласы мамандарының алдында жан-жақты дамыған, сауатты, саналы, өзіндік орыны бар үлкенге құрмет көрсетіп, кішіге қамқор бола білетін азаматты тәрбиелеу мәселесі жүктеліп отыр. Ы.Алтынсариннің: «Ұстаз балалармен істес болады: егер олар бір нәрсені түсінбесе, онда ұстаз шәкірттерді кінәламай, олардың көкейіне қондыра алмағаны үшін өзін-өзі кінәлауға тиіс»-деп жазған.

Балабақшада тәрбиеленушілердің танымдық іс-әрекетін қалыптастыруда негізгі жұмыс түрі- ойын әрекеті. Қазіргі таңда балаларды ұлттық ойындар арқылы тәрбиелеу аса маңызды. Өйткені ойын арқылы берілген тәрбие мен білім балаланың санасында ұзақ сақталады. Демек тәрбиенің бір көзі-ұлттық ойындарды тиімді пайдалану деп білеміз. «Баланы жастан» деген қазақ ойынның нағыз мәнін осы тұрғыда пайдалану керек. Ата-бабаларымыз балаларын батырлыққа, батылдыққа, шеберлік пен шешендікке, табандылық пен төзімділікке баулыды. Әже-аналарымыз қыздарын мейірімділікке, әдептілік пен бауырмалдыққа тәрбиеледі. Қазірде балабақшада осы үрдісті жолға қоятын уақыт жетті. Ойын дегеніміз-жас ерекшелікке қарамайтын, адамның көңіл-күйін көтеретін, ойландыратын үрдіс. Ойын-төзімділікті, алғырттықты, тапқырлықты, ұқыптылықты, ізденпаздықты, іскерлікті, дүниетаным өрісінің көлемділігінің, көп білуді, сондай-ақ, басқа да толып жатқан сапалылық қасиеттерді қалыптастыруға үлкен мүмкіндігі бар педагогикалық, тиімді әдістерінің бірі. В.А.Сухомолинскийдің сөзімен айтар болсақ: «Ойынсыз ақыл ойдың қалыпты дамуы да жоқ және болуы да мүмкін емес»

Ойындар арқылы кез-келген ұлт өкілдері өз ұрпақтарын өмірдегі әр түрлі жағдаяттардан жол таба білуге, кикілжіңді қатігездіксіз шешуге, әр қилы эмоцияларды дұрыс қабылдай білуге үйретеді.

Ұлттық ойындарды баланың еңбектенуіне қызығушылығын арттыру үшін пайдалануға болады. Іс-әрекет үрдістерінде ұлттық ойындарды ойнату -баланың тілін ширатады, ойын дамытады, зейінділікке, ұстамдылыққа, ойлылыққа, зерделілікке, мергендікке баулиды. Біз балабақшада ұлттық ойындардың тәрбиелік мәніне байланысты семинар өткіздік. Ұлттық ойындарды әр салаға байланысты балалардың жас ерекшеліктерін ескере отырып дәстүрден тыс әдіс-тәсілдерді қолдану арқылы ұйымдастырдық. Мына ұлттық ойындар «Ат мінгізіп, шапан жабу», «Хан алшы», «Омпы», «Атбақыл» (Көтеріспек), «Асық ойыны», «Ақ серек, көк серек», «Бәйге», «Тақия тастамақ», «Көтермек», «Түйілген орамал», «Сиқырлы қоржын», «Сақина», «Оюмен ой айтайық» балалардың ширақтық, қозғалғыштық, жинақылық сияқты

жеке тұлғалық қасиеттерін қалыптастырып, және физиологиялық дамуын жетілдіре түседі деп ойлаймын. Ойындар әр топта жас ерекшелігіне сай жүргізіледі. Қазақ халқының ұлттық киімдермен ойнатылатын дидактикалық ойын пазлдар: «Етікті құрастырып жина», «Айшаның сәукелесін құрастыр», «Әжемнің камзолын жинап бер»

Салт-дәстүр, әдет-ғұрып атадан балаға қалып отыратын мол мұра. Бүгінгі жас ұрпақты ата-бабаларымыздың мол мұрасымен сусындату біздің міндетіміз. Демек, өскелең ұрпақты бабаларымыздың өнегесін, өсиетін ойын арқылы бойларына сіңіре отырып тәрбиелеу, ұлттық тұлғаны қалыптастырады.

Сондықтан, біз өз жұмысымызда ойын арқылы ұлттық дәстүріміз ою-өрнекке байланысты жоспарға сәйкес жиі шығармашылық саласын ұйымдастырамыз.

Ондағы біздің алға қойған мақсатымыз:

Мектеп жасына дейінгі балалардың эстетикалық талғамын арттырып, олардың көркем дүниені қабылдауы мен шығармашылық қабілетін жетілдіру; Ою-өрнек қолданбалы өнердің қайсы бірі түрлерінің ерекшеліктері жөнінде балалардың білімдерін толықтыру; Қазақ халқының көне мәдени мұралары арқылы бала бойына ұлтымыздың әдет-ғұрпы мен дәстүрін сіңіру; Бабаларымыздың игі дәстүрлерін сақтай отырып балаларымызды үлкенді құрметтейтін адал, ержүрек, ар-ұжданы биік етіп тәрбиелеу; ҰОҚ -де қазақ халқының өнерін вариативтік оқу үрдісі арқылы шебер ұйымдастыра отырып, ұлттық мақтаныш, ұлттық патриоттық сезім қалыптастыра отырып, бүгінгі күн талабына сай дамыту; Салт-дәстүрді кастерлей білуге, өз білімін көтеруге, шығармашылыққа баулу; Ұсақ моториканы жетілдіру, сөздік қорларын байыту, ой-өрісін кеңейту.

Осы мақсат-міндеттерді алдымызға қоя отырып, біздің балабақшада ұйымдастырылған оқу қызметі барысында да, күннің екінші жартысында да «Оюхан мен Жоюхан» ертегісі, «Оюлар әлеміне саяхат», «Оюмен ой айтайық», «Шеберлер бізде қонақта» атты сахналандырылған ертегі кейіпкерін ойнау іс-әрекетінің сипатымен ерекшеленді. Оған қатыса отырып балалар кейіпкер арқылы айналасындағы әлемнің жан-жақтылығымен танысады, ал ақылмен қойылған сұрақтар оларды ойландырады, талдауға, түйін шығаруға үйретеді.

Егер ойын балаға қуаныш әкелетін болса, онда бала кез-келген белсенділікке дайын болады. Ол ойын ережесінің сақталуы, көріністер ойнау, рөлдерді орындаумен байланысты. Шешу, табу, қорытындыға жете білу жолындағы іс-әрекетті көрсетеді. Біз балабақшада ұлттық ойындарды күннің екінші жартысында жиі жүргізіп отырамыз.

Ұлттық тәлім-тәрбие сәбидің шыр етіп жерге түскен сәтінен бастап ата-анасының, ұстаз-тәрбиешілердің үлгі-өнеге көрсетуімен жалғасуы тиіс. Қазақ халқының біртуар зиялы азаматтары А.Байтұрсынов, М.Дулатов, М.Жұмбаев және басқалар ұлт мәселесі, ұлт тәрбиесі саласында өздерінің құнды көзқарастарын айтып, ой-пікірлерін қалдырғаны белгілі. Әрбір ұлттың баласы өз ұлтының арасында өз ұлты үшін қызмет жасайтын болғандықтан, тәрбиеші баланы сол ұлт тәрбиесімен тәрбиелеуге міндетті. Себебі өз халқының тарихын, мәдениетін, тілін меңгерген, адамгершілік қасиеттерін, эстетикалық талғамын дамытуға ынтызар, өмірдің әрқилы кезеңдерінде дербес еңбек етуге даяр ұрпақты қалыптастырудың бір жағы білім мазмұны арқылы іске асса, екінші жағы ұлттық ойын мазмұны арқылы тәлім-тәрбие бойына сіңеді. Ұлтымыздың мақтанышы болған ғұлама жазушы М.Әуезов «Ел боламын десең бесіңді түзе» деген. Тәуелсіз ел екенімізді әр бала тәнімен бар болмысымен сезінуі тиіс.

Әдебиет:

1. Аймағанбетова Б.Р., Бейсенбаева А.А. «Жеке адамның дамуы» Алматы 1991ж.
2. Мусаева С.А, Бегалиев Т.Б. «Жас ерекшеліктер педагогикасы» ҚР Білім және ғылым министрлігі. «Фолиант» баспасы Астана – 2006ж.
3. «Ойын технологиясының ерекшеліктері» М.Жұмбаев.

Сакенова Ж.Г., Габдоллина А.С.
Қарағанды қаласы, «Нәзік б/б КМҚК

«ЕКІ ТІЛДІ КОМПОНЕНТ –БІЛІМ БЕРУДІҢ ЖАҢА ӘДІСІ»

Жыл сайын қазақ тілін үйренуге деген қажеттілік артып келеді. Бұл толығымен мектепке дейінгі кезеңге қатысты. Мектеп жасына дейінгі балалардың ата-аналары балаларының мемлекеттік тілді үйренуіне, атап айтқанда, мектепке дейінгі ұйымдар жағдайында көбірек қызығушылық танытады, бұл көбінесе қазақ тілін міндетті оқытуды жүргізу үрдісімен анықталады. Оқу процесінің бір бөлігі бола отырып, қазақ тілін оқыту білім берудің негізгі компоненттерінің біріне айналады, бұл шет тіліндегі коммуникативтік құзыреттілікті қалыптастыру процесін жеделдетіп қана қоймай, өз кезегінде баланың жалпы дамуына оң әсер етеді.

Соңғы уақытта билингвальды білім туралы жиі айтылады. "Билингвалды оқыту" термині өткен ғасырдың 90-жылдарының басынан бастап әлемде кеңінен қолданыла бастады. Билингвизм немесе билингвизм – бұл екі тілді функционалды түрде еркін меңгеру және қолдану; билингвальды білім – бұл екі тілді қолданатын мақсатты процесс; осылайша оқу пәнінен екінші тіл оқыту құралына айналады; оқу пәндерінің бір бөлігі екінші тілде оқытылады.

Көпшілігі үшін мектепке бірінші тілін, олар үйренеді, сөйлеу, ойлау, қарым-қатынас, қоршаған адамдармен, орыс тілі болып табылады. Сонымен бірге балалар радио, теледидар арқылы, ересектерден, балалардан, балабақшада (күн ішінде, мекеменің сөйлеу режиміне байланысты жеке және арнайы сабақтарда) ести отырып, қазақ тіліне ерте қосылады. Ұлттық мәдениеттің басты элементі ретінде қазақ тіліне күнделікті қарым-қатынас саласына және айналадағы шындыққа байланысты ауызекі тіл, сондай-ақ ауызша халық шығармашылық тіл. Үйренетін мектепке дейінгі жаста ғана назар аудару орынды. Қазақ тілінің мұндай көрінісі басқа ұлттардың балаларына да қызықты. Сондықтан, мектепке дейінгі мекемеде көп ұлтты балалар тобы ана тілдері мен мәдениеттері туралы объективті түсінікке ие болады, баланың балабақшада болған алғашқы күндерінен бастап ол мемлекеттік тіл ретінде қазақ тіліне деген құрмет пен қызығушылықты дамытады. Қазақстанның мектепке дейінгі ұйымдарында балабақшаның ортаңғы тобынан (3-4 жас) балаларды қазақ тіліне жүйелі оқыту жүзеге асырылады. Мақсаты - мемлекеттік тілді үйренуге дайындығын, ересектермен қарым-қатынас жасауға ұмтылысын қалыптастыру. Мұғалімнің осы жас кезеңінде қойған міндеттері - балаларды ойыншықтардың, тұрмыстық заттардың, кейбір жануарлардың аттарын түсіну және үйрету; "Мынау не?", сұраққа қысқа сөйлем түрінде жауап беруге үйрету (мысалы, "Мынау доп").

К. С. Ильяшева, А. Е. Шалаханова "зерттейміз" оқу — әдістемелік кешенін әзірледі 3 жастан бастап балаларға қазақ тілін үйретуге бағытталған "Қазақ тілі". Балалардың мемлекеттік тіл бойынша білімінің мазмұны "Зерек бала", "Біз мектепке барамыз" мектепке дейінгі кіші жастағы балаларды тәрбиелеу және оқыту бағдарламаларында көрсетілген. Балабақшада жүзеге асырылуы тиіс негізгі міндеттер, оқыту және тәрбиелеу бағдарламаларына сәйкес, мектеп жасына дейінгі балаларды қазақ тіліне оқыту бойынша тәрбие — білім беру жұмысы процесінде:

мемлекеттік тілге (қазақ тіліне) орнықты, мүдделі, құрметпен қарауды қалыптастыру);
қазақ тілінің ерекше дыбыстарының дұрыс айтылуын тәрбиелеу (ә, ө, ү, ұ, і, ғ, қ, ң, һ);
қарапайым диалогтық және монологиялық сөйлеуді қалыптастыру;
қарым-қатынас мәдениетін тәрбиелеу;
сөздікті байыту және белсендіру.

"Күз, Күз, мейірімділік сұраймыз" мерекесі - Бала қазақ тілінде өлең айтады:

Күз келді

Гүлдер солды,

Дала көңілсізденді.

Осень наступила,
Высохли цветы,
И глядят уныло
Голые кусты

Қазақ тілінде "күніңді жина" ойыны (шуақ-шуақ, көз-көз, ауыз-ауыз). Балалар өз бөліктерін табады, содан кейін мұғалімнің өтініші бойынша айтылады және көрсетіледі.

Күн сайын таңертең таңертеңгілік шеңберден басталады. Таңертеңгілік шеңберді не үшін өткіземіз? Бұл балаларды "жинауға", оларды алдағы іс-әрекетке бейімдеуге көмектеседі: баланың сөйлеуін белсендіреді, босатады:

Жақсы көреміз, көреміз, көреміз,
Қоршаған ортаны,
Қуаныштымыз, қуаныштымыз,
Қасымыздағы досымызға.
Любим, любим, любим,
Любим, мир вокруг,
Рады, рады, рады,
Что рядом с нами друг!

Балалар қазақ тілін үйлесімді сөйлеуді дамыту, сөйлеудің дыбыстық мәдениетін тәрбиелеу, сөздік жұмысын, сөйлеудің грамматикалық жағын қалыптастыру арқылы меңгереді.

Қазақ тілін оқытудың бүкіл процесі баланың ересектермен және құрдастарымен қызықты қарым-қатынаста жеке, танымдық, ойын қажеттіліктерін қанағаттандыру процесі ретінде құрылады. Сондықтан, бастапқы кезеңде, мектепке дейінгі жаста, қазақ тілін оқытудағы коммуникативті бағыт сюжеттік ойындар, ойын жағдайлары мен драматизация жүйесінде жүзеге асырылады.

Ойын іс-әрекеті мен драматизация процесінде балалар жана білім алады, бар білімдерін қолданады, оқу іс-әрекетіне қажетті дағдылар мен дағдыларды дамытады. Балаларда сөз бен зат, сөйлем мен іс-әрекет арасында байланыс пайда болады, қазақ тілінде сөйлеу әдеті қалыптасады, бұл екінші тілді үйренуге айтарлықтай кедергі келтіретін тілдік кедергіні одан әрі жеңуге ықпал етеді, жеке қасиеттер қалыптасады, шындыққа, адамдарға деген көзқарас қалыптасады, мінез-құлық ережелері мен сөйлеу этикеті игеріледі.

Қазіргі уақытта республиканың барлық балабақшаларында мектеп жасына дейінгі балалардың мемлекеттік тілді үйренуіне бағытталған жұмыстар жүргізілуде. Балалар қазақ тілін арнайы ұйымдастырылған сабақтарда ғана емес, күнделікті өмірде де меңгереді.

Бұл үшін барынша қолайлы кезеңде қазақ тілін толыққанды меңгеру, балаларда ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынасты ойдағыдай құру қабілетін қалыптастыру баланың жеке басының дамуының қажетті шарты болып табылады.

Айта кету керек, балалары қазақ тілін оқиды. Олар үйде ата-аналарымен сөздерді қайталайды, осылайша өздерінің мемлекеттік тілді білуін жетілдіреді. Ата-аналар балаларының қазақ тілінде сөйлей бастағаны үшін алғыс сөздерімен келген кезде есту өте жағымды.

Екі тілді білім берудің мәні-екі тіл оқыту тілі ретінде әрекет етеді. Мұндай білім берудің мақсаты - барлық өмірлік жағдайларда екі тілде коммуникативті-белсенді операцияларды еркін жүзеге асыра алатын екі тілді тұлғаларды қалыптастыру.

Халық даналығы былай дейді: "Өзге тілдің бәрін біл, өз тіліңді құрметте". Біздің президентіміз Тоқаев Қасым Жомарт Кемелұлының арқасында еліміздің әрбір азаматы өз ана тілінде сөйлей алады, өз халқының дәстүрлерін сақтай алады. Сондықтан барлық халықтар бейбітшілік пен келісімде өмір сүретін елде адамдардың мемлекеттік тілді үйренуге деген үлкен ықыласы бар. 2030 бағдарламасына сәйкес әрбір қазақстандық мемлекеттік тілде сөйлеуі керек. Сондықтан қазір қазақ тілін ерте жастан үйренуге үлкен көңіл бөлінуде. Қазақ тілін енгізу басқа халықтардың құқықтарына нұқсан келтірмей, біртіндеп жүргізілуде. Мұның бәрі Президенттің тікелей бақылауымен өтеді, ол

Қазақстанның барлық халықтарының бейбітшілігі мен келісімі арқылы өз елінің өркендеуіне үлкен мән береді.

Әдебиет:

1. Бөрібекова Ф. Б., Жанатбекова Н. Ж. Қазіргі заманғы педагогикалық технологиялар. Алматы: 2014.-360 б.
2. Құрманалина Ш., Мұқанова Б., Ғалымова Ә., Ильясова Р. Педагогика. Астана: Фолиант, 2012.-656 б.
3. Тұрғынбаева Б. А. Дамыта оқыту технологиялары. — Алматы, 2000.
4. Модернизациялық жетілдіру: дүниежүзілік тәжірибе және қазіргі Қазақстан// Республикалық ғылыми-практикалық конференция: баяндамалар және баяндамалардың тезистері-Алматы, 1995.-171 б

Салғиева М. Т, Белгитаева А. К.
Шет ауданы, Ақадыр кенті, «Балбөбек» б/б КМҚК

МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫН ЖАҢАРТУДЫҢ ТИІМДІЛІГІ

Балабақша бүлдіршіндерін, қазіргі жаңаша инновациялық әдістер мен технологияларды қолдану арқылы, мектепке сапалы, білімді етіп дайындау тәрбиешінің басты міндеті.

Мектепке дейінгі ұйымда білім беру үдерісін жоспарлау: перспективалық жоспарлау, апталық жоспарлау (циклограмма), ұйымдастырылған оқу қызметі - негізінде жүзеге асады. Перспективалық жоспар оқу жылына жасалады. Топқа арналған перспективалық жоспарды бірдей жастағы балалар тобымен жұмыс істейтін екі педагог әзірлейді. Педагогтар өзара бір – бірімен тығыз байланыста болып, балаларды бақылау нәтижелері бойынша үнемі пікір алмасып отыруы керек. Балалардың бағдарламаны қалай меңгергендігі, олардың мәдени дағдыларының қалыптасуы, ойын барысында балалардың өзара қарым – қатынасы т.б. жұмыс барысы жайында пікір алмасу арқылы жоспардың негізгі бөлігін екі тәрбиеші бірігіп белгілейді, ал жекелеген бөлігін әр тәрбиеші өзі қарастырады. Тәрбиеші өз тобындағы балаларды қадағалап, бақылау арқылы әр баланың даму деңгейін көрсетеді.

Перспективалық жоспар құру үшін, ең алдымен мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспарынан– жас топтары бойынша бір аптаға ұйымдастырылған оқу қызметінің тізімін, көлемін, ұзақтығы қарап аламыз.

Перспективалық жоспарлау бес білім беру саласын негізге ала отырып, ортақ тақырыптар (өтпелі тақырып) арқылы жасалады. Өтпелі тақырыптан әр аптаға бөлінген тақырыпшалар шығады. Жоспар құрудың жаңаша бір өзгерісі, ол, ең алдымен күтілетін нәтижені анықтап алып, соған байланысты SMART мақсат құру.

Біз күтілетін нәтижені мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасынан аламыз, бір күтілетін нәтижеден бірнеше мақсат шығаруға болады, бұл күтілетін нәтижені SMART мақсатқа айналдыру дегеніміз, – балалар заттарды белгіленген белгілер бойынша топтастыра алады: нақты, өлшенімді, қол жетімді, шынайы және нәтижеге бағытталған, уақытпен шектелген.

Әрі қарай білім берудің барлық деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартынан - балалардың біліктері мен дағдылар тізбесін аламыз. Одан кейін, мектеп жасына дейінгі балалардың біліктері мен дағдыларының дамуына мониторинг жүргізудің әдістемелік ұсынымдарынан - білім беру салалары бойынша меңгеру индикаторларын анықтап жазамыз. (баланың даму деңгейі) Күтілетін нәтиже индикатормен сәйкес келеді. Бұл

перспективалық жоспарды - жаңаша құрудың бір тиімділігі, осы төрт құжатты негізге ала отырып жасалады. Ол, тәрбиеші үшін өте тиімді жаңаша өзгеріс болды деп ойлаймын.

Перспективалық жоспарға сәйкес әр апта бойынша балалардың әлеуметтік дағдылары мен өз бетінше оқып үйрену дағдыларын дамытуға бағытталған ортақ тақырыптарды жан жақты зерделеуге арналған апталық жоспар циклограммажасалады.

Циклограммада санитарлық ережелер талаптарына сәйкес балалардың жас ерекшеліктері ескерілген, әрбір режимдік кезеңнің міндеттері, мазмұны және ұзақтығы белгіленеді. Сонымен қатар, циклограммада баланы балабақшаға қабылдаған сәттен бастап, үйге қайтқан уақыт аралығында - күн тәртібі, таңғы гимнастика, ойындар, ата- анамен сұхбат, ас ішу уақыты, ұйымдастырылған оқу қызметі, серуен және жеке жұмыстар белгіленген. Бұл жерде мен үшін таныс емес нәрсе - бағдарламаның түйінді идеялары болды. Курс барысында бұл идеялар жаңаша білім берудің негізгі бағыттары екенін түсіндім. Бұл идеяларды осы циклограмма жазу барысында қолданып отырмыз.

Әр ұйымдастырылған оқу қызметінде: 4К моделі, ойын, бақылау, саралау - бойынша жұмыс түрлерін циклограммаға енгізу жоспарланған.

4К моделі - баланың өз ойын жеткізуге бағыт бағдар беру, командада жұмыс жасау, креативтілікті, коммуникативтілікті, сыни ойлауды дамыту болып табылады. Баланың дамуына мүмкіндік беру, ықпал ету; жас ерекшеліктерін ескере отырып, дағдыларға сүйене отырып, тапсырмалар беру; ойынды да жас ерекшеліктеріне сай алу керек. Баланың ойымен санасып, оның дербестігі, қажеттілігін, қызығушылығын ескеру – баланың үнін есту болып табылады.

Тәрбиеші жұмысы, оқыту жұмысы, ата – ана бірге жүрсе, балаға үнемі қолдау жасап отырса – тұтас бала бейнесі (бала- тәрбиеші, ата – ана) болады, бала жан жақты ортаға бейімделе отырып дамиды. Баланың қажеттілігін анықтау үшін – баланың қатарында болып, үстемділік, шыдамсыздық танытпау керек. Ата – аналарға әр баланың дағдысын, іс – әрекетін, жасаған жұмыстарын айтып, кері байланыс жасап отыру қажет. Ойын – баланың назарын аудару, көңілін аулау, қызықтыру үшін жүзеге асырылатын таңдау бойынша іске асыруға болатын әртүрлі іс – әрекет түрлерін қамтиды. Тәрбиеші жетекшілігімен жүргізілетін ойын – педагог ойынға қажетті материалдармен балаларды қамтамасыз етіп, ойынды бастап береді немесе ойынды бағыттау не баланы бағдарлау үшін, ойынға қосылады. Құрылымдалған ойын – мектеп жасына дейінгі балаға белгілі бір дағдыларды үйретуге және дамытуға бағытталған ойын түрі. Еркін ойын – нақты шекаралары мен ережелері жоқ, бала қалағанын жасауға мүмкіндік беріледі. Циклограмма жазған кезде осы үш ойынды қолданамыз. Бақылау - қадағалау, танымдық оқиға, фактілерге негіздеу, деректерді тіркеу болып табылады.

Балаларға – жазбалар жүргізу, бақыланған бір оқиғаның жазбасы, дамуды тексеру парағы, жетелеуші сұрақтар, оқиға үзіндісі, уақыт үзіндісі, жиілікті есептеу, бағалау шкаласы, социогарма бойынша бақылау түрлерін жүргізуге болады. Саралау – алдын ала ойластырылған үдеріс. Саралап оқыту стратегиялары: нәтиже; қызығушылық мүдде; қарқын, жылдамдық, уақыт; педагогтің түрлі қажеттіліктері мен деңгейі бар балаларға қолдау көрсетуі; ресурстарды саралау; диалог/сұрақтар қолдану; заттық – кеңістік ортаны ұйымдастыру; топтарға, рөлдерге бөлу;

Қорыта келгенде, мектепке дейінгі тәрбие мен білім беру мазмұнын жаңартудың негізгі мақсаты - баланың жас ерекшелігіне сай, функционалдық тұрғыдан сауатты, кез келген өмірлік жағдайларда, меңгерген білім, білік дағдыларын тиімді қолдануға қабілетті тұлғаны қалыптастыру; «бала үні» ескеру, балалардың келешекте әлемнің толыққанды азаматтары болып қалыптасуына ықпал етеді; бала өз ойын еркін айтуға дағдыланады ; өзінің тұлға екенін сезініп, одан әрі дамуға ұмтылады; қызығушылығы оянады.

Бала өзінің күш жігеріне сеніп, іс – әрекетте табысқа жетуді үйренуі тиіс, сонымен қатар, күнделікті баланың білімінің нәтижесін, дағдысын, даму деңгейін бақылап, саралау арқылы ата - анамен де кері байланыс орнатуға болады.

Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқыту мазмұнын жаңарту бағдарламасы бойынша, балалар сыни ойлауды, командамен жұмыс жасауды, креативтілікті, коммуникативтілікті меңгеру арқылы, өз ойын еркін жеткізе алатын, тіл байлығы дамыған, өзіне деген сенімі жоғары, әрі сауатты ұрпақ болып тәрбиеленеді. Білім берудің бұл әдіс-тәсілдері өте қолайлы, әрі тиімді, себебі, әрқашан баланың ойымен санасып, бала үнін тыңдау; баланың қызығушылығын бақылау арқылы, саралау жұмыстарын жүргізу, баланы толық тани білудің жаңаша бағыты.

Әдебиет:

1. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы
Нұр – Сұлтан 2020ж
2. Қ.Р. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты /
Нұр – Сұлтан 2020ж
3. «Мектепке дейінгі білім» Республикалық әдістемелік журнал
4. Қ.Р. Н.Ә.Назарбаев Қазақстан халқына Жолдауы / Егемен Қазақстан 2018ж
5. Мектепке дейінгі ұйым педагогтерінің біліктілігін арттыру курсының білім беру бағдарламасы. Тыңдаушыға арналған нұсқаулық / Нұр – Сұлтан 2019ж

Сальденова Б.З.

КГКП я/с «Нұрай», Осакаровский район

О ПРЕЕМСТВЕННОСТИ МЕЖДУ ДО И ШКОЛОЙ, ГОТОВНОСТЬ РЕБЕНКА К ШКОЛЕ

Детский сад и школа – это два главных звена в системе образования, где происходит психологическое и физическое развитие ребенка.

Поступая в школу ребенок, который не подготовлен к школе, в дальнейшем испытывает большие затруднения в обучении. И эта проблема очень важна для педагогов дошкольных организаций и школ. Поэтому в работе дошкольных организаций, где и ведется первоначальная подготовка ребенка к обучению в школе и в работе школы должна быть преемственность.

То есть процесс воспитания и обучения ребенка должен иметь непрерывность и общие цели для дальнейшего становления личности ребенка. Дошкольная организация дает начальное развитие способностей ребенка, а начальная школа дальнейшее развитие полученных знаний, умений и навыков ребенка.

Преемственность в работе детского сада и школы имеет ввиду создание единой образовательной среды между этими звеньями в единой системе. Соответственно, целью, при организации такой единой образовательной среды, должно быть умение выработать единый подход к обучению и воспитанию.

По мнению Д. Б. Эльконина дошкольный и младший школьный возраст, это часть одного периода человеческого развития и они должны жить общей жизнью, воспитываясь и обучаясь в едином образовательном пространстве, и недопустимо не сохранять взаимосвязь между начальной школой и дошкольной организацией. Значит переход от одной ступени образования к другой должен быть последовательным и иметь общие методы и формы обучения.

В успешном осуществлении работы по реализации готовности ребенка к школе является совместная работа педагогов ДО, школы и родителей.

В планирование работы с родителями, мы включаем консультации, беседы, советы, анкеты на тему: «Что необходимо знать и уметь ребенку, поступающему в школу», «Что должен знать ребенок 5 – 6 лет», «Готов ли ваш ребенок к школе?», «Советы родителям

будущего школьника», «Развитие критического мышления». Знакомим родителей с тем, что образование в Республике Казахстан направлено на обновление содержания воспитания и обучения, для воспитания человека нового поколения, на внедрение ключевых идей Программы дошкольного обучения и воспитания: модели 4К, то есть развитие у детей критического, креативного мышления, коммуникабельности и навыков работы в команде. Приглашаем психолога, для решения волнующих вопросов родителей будущих первоклассников.

Наши выпускники, после выпуска из нашего детского сада, поступают в школу, будучи знакомы со школой и будущими наставниками, так как при составлении в начале учебного года плана работы, обязательно включаем экскурсии в школу, школьный музей, библиотеку, знакомство с учителями начальной школы.

Педагоги школы, в свою очередь, посещают утренники, открытые занятия, педагогические советы, семинары, мастер-классы, родительские собрания с педагогами ДО, проводят анкетирование, тестирование родителей для изучения семьи ребенка перед его поступлением в школу и в период адаптации к школе.

Проводя работу по преемственности ДО и школы по подготовке детей к обучению в школе мы повышаем психологический уровень готовности детей к обучению в школе, повышаем показатели уровня развития: памяти, мышления, внимания, эмоционального восприятия. Так как происходит развитие интеллектуального и речевого уровня готовности детей к школе. Повышаем познавательный и мотивационный уровни готовности детей к обучению в школе.

После посещения школы и знакомства с жизнью наших бывших выпускников, где наши дети с радостью и восторгом принимают участие в мероприятиях, подготовленных школьниками, у детей появляется мотивация к обучению в школе. Школа воспринимается детьми, в первую очередь, как место, где они получают новые знания, навыки, необходимые им в дальнейшем.

Таким образом, у детей появляется осознанное желание учиться, то есть происходит активное формирование познавательных мотивов обучения. А это и является доказательством эффективности совместной работы педагогов дошкольного образования и начальной школы по организации преемственности обучения и воспитания детей.

Литература:

1. Авраменко, Н.К. Подготовка ребенка к школе / Н.К. Авраменко. – Москва: Юникс, 2012. – 148 с.
2. Бабаева, Т.И. Примерная образовательная программа дошкольного образования / Т.И. Бабаева, А.Г. Гогоберидзе, О.В. Солнцева и др. – Санкт-Петербург; ООО «Детство-Пресс», 2014. – 98 с.
3. Венгер, Л.А. Готов ли ваш ребенок к школе / Л.А. Венгер. – Москва: Владос-Пресс, 2004. – 159 с.
4. Выготский, Л.С. Проблема возраста / Л.С. Выготский. – Москва: Издательство МГУ, 2008. – 515 с.

Сатиева А.Т.
КГКП я/с «Аленка», город Шахтинск

Я Б ЯЗЫК УЧИТЬ ПОШЕЛ, ПУСТЬ МЕНЯ НАУЧАТ...

«Знать много языков - значит
иметь много ключей к одному замку»

Ф.Вольтер

Знание других языков открывает перед человеком много новых возможностей. Поэтому личность, свободно владеющая несколькими языками, определена как залог успешного будущего Казахстана.

Ученые утверждают, что дошкольный возраст признан наиболее благоприятным периодом для успешного овладения детьми иноязычной речью потому, что детей отличает более гибкое и быстрое запоминание языкового материала и естественность мотивов обучения - отсутствие так называемого языкового барьера, т.е. страха торможения, мешающего вступить в общение на другом языке.

Таким образом, дошкольный возраст является курсом погружения в язык, и главной задачей такого курса должно быть не накопление слов с упором на их произнесение, а приучение уха к звучанию речевого потока на другом незнакомом языке. Занятия другим, не родным языком, для детей дошкольного возраста в лучшем случае можно считать тренировкой памяти.

Пока ученые спорят, какие методы преподавания наиболее оптимальны для развития казахского языка, мы, практики, вынуждены ежедневно делать свое дело: разрабатывать конспекты, программы, создавать различные проекты, использовать интерактивные методы и новые технологии.

Создать в детском саду новые условия для углубленного изучения казахского языка - это проблема, которую мы пытаемся решить на данном этапе. А именно, мы запускаем проект «Я б язык учить пошел, пусть меня научат...», при взаимодействии педагогов, детей и родителей. И очень надеемся на то, что родители помогут нам его реализовать.

Почему мы обращаемся к родителям, да потому что исследования показывают, что осознанное включение родителей в единый, совместный с педагогами процесс развития ребенка позволяет значительно повысить его эффективность.

Ведь казахский язык, на данном этапе, является ключом, посредством которого открывается дверца в мир казахской культуры, души, а если подходить к делу более практично, то и в мир деловых интересов и отношений.

Актуальность проекта «Я б язык учить пошел, пусть меня научат...» состоит в том, что для современного гражданина Казахстана владение двумя языками - это обязательное условие собственного благополучия. Гражданин республики в XXI веке должен уверенно общаться с сообществом на двух языках. Эти навыки общения должны закладываться уже в дошкольном возрасте.

Чтобы государственный язык вошел в повседневную жизнь каждого казахстанца, необходимо создать условия. А именно, объединить усилия педагогов и родителей. Известно, что профессиональная деятельность педагога может быть по-настоящему результативной лишь в том случае, если родители являются его активными помощниками и единомышленниками.

Раскроем механизмы проекта, которые планируем использовать при его реализации:

- «Репетиторский час»,
- «Заинтересованное партнерство»,
- «Облачное консультирование»,
- «Театральная пятница»,
- «Фестивали, конкурсы разного уровня».

Что такое «Репетиторский час»? Среди детей, изучающих казахский язык, есть дети, которые имеют ярко или слабо выраженные способности к языкам. Как с такими детьми строится работа в детском саду? Прежде всего, разрабатываются Индивидуальные маршруты развития ребенка, которые предусматривают обследование этих детей каждые три месяца. У каждого ребенка, имеющего ярко или слабо выраженные способности к языкам, есть Портфолио.

1 раз в неделю эти дети (с ярко или слабо выраженными способностями к языкам) посещают дополнительные занятия, для того, чтобы расширить и углубить свои знания государственного языка. С ними проводятся игры, тренинги, аудирование, сцениграфия.

Следующий механизм - «Заинтересованное партнерство». Это сообщество создано с целью установления сотрудничества дошкольной организации и семьи в вопросах обучения детей дошкольного возраста государственному языку. Работает сообщество через современные платформы общения - ZOOM, Облако.mail.ru, WhatsApp, Telegram канал. Участниками Сообщества являются родители детей, которые изучают казахский язык в дошкольной организации, а также педагоги детского сада. Свою деятельность Сообщество осуществляет в соответствии с утвержденным Положением.

Основные формы работы сообщества «Заинтересованное партнерство» – это индивидуальное консультирование родителей по их запросам, а также консультирование всех родителей по плану учителя казахского языка. Здесь же планируются практические занятия-онлайн «педагог - дети» и «родитель - ребенок» (обратная связь).

Еще один механизм - это «Облачное консультирование». В наше время уже нет такого человека, который не знает, что такое облачное хранилище. Его можно назвать некой виртуальной флэшкой, на которую помещается определенный объем данных. Однако если USB-устройство для доступа к загруженной информации нужно постоянно носить с собой, то к такому сервису (например, облако Mail.Ru) доступ можно получить и с компьютера, и с мобильного устройства. Информацию (консультации, буклеты, листовки, познавательные видео ролики) родители получают из Облака, пройдя по ссылке, которую мы отправляем им в группы WhatsApp.

Механизм «Театральная пятница», на наш взгляд, еще один из важных подходов в обучении государственному языку - это создание атмосферы облегчения. То есть, в процессе театрализованной деятельности государственный язык усваивается легко, быстро и с желанием. Театрализованные представления на казахском языке с участием детей проводятся 1 раз в квартал. Записывается видео, которое могут посмотреть все дети дошкольной организации в конферен-зале.

Такой механизм, как «Фестивали, конкурсы разного уровня», проводится с целью формирования интереса к художественному слову на государственном языке, с целью развития умения чувствовать красоту и выразительность поэтического слова. Фестивали чтецов среди воспитанников, в стенах дошкольной организации, посвящены следующим праздникам: День Первого Президента, День независимости РК, День родного языка, День языков Республики Казахстан, Наурыз.

Заканчивая выступление, необходимо сказать о том, что в свое время великий казахский поэт, писатель, философ Абай Кунанбаев призывал казахов изучать русский язык. Он понимал, что через русский язык и русскую культуру казахский народ сможет приобщиться к мировой литературе. Сейчас мы призываем всех выучить казахский государственный язык, что даст возможность нам быть коммуникативно - адаптированными в нашей стране. «Сколько языков ты знаешь - столько раз ты человек», - гласит народная мудрость. И с этим невозможно не согласиться.

А еще есть сенсационное сообщение английских ученых о том, что люди, владеющие двумя или более языками, в старости отличаются более уравновешенным характером и ясным умом, менее эгоистичны и преисполнены оптимизма. Не правда ли, аргументация впечатляющая.

Литература:

1. «Стратегия «Казахстан-2050»: Новый политический курс состоявшегося государства».
2. Закон Республики Казахстан «О языках в Республике Казахстан» от 11.07.1997 г. №151 (с изменениями и дополнениями по состоянию на 24.05.2018г. №156-VI)
3. Программная статья от 12 апреля 2017 года «Взгляд в будущее: модернизация общественного сознания»
4. Постановление Правительства РК «Об утверждении Государственной программы по реализации языковой политики в Республике Казахстан на 2020 – 2025 годы» от 31.12.2019 № 1045.
5. Послание Главы государства К.К.Токаева народу Казахстана «Казахстан в новой реальности: время действий».

Сахарова Ю.А.

КГКП я/с «Снегурочка», город Шахтинск

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ОНЛАЙН-РЕСУРСОВ, ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ПЛАТФОРМ И СЕРВИСОВ В ОБУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ ДЕТЕЙ-ДОШКОЛЬНИКОВ (5-6 ЛЕТ)

Потребность в формировании поликультурной личности определяется глобализационными процессами, происходящими в мире, увеличивается диапазон взаимодействия стран, значимость владения иностранным языком как средством межкультурной коммуникации растет, что придает иностранному языку статус обязательной составляющей профессиональной компетенции современного специалиста [1, с.15].

Ведущая деятельность в дошкольном возрасте - это игра, которая является одним из важнейших факторов психологического развития детей. В ходе игры активизируется познавательный интерес, развиваются интеллектуальные и творческие способности, дети имеют возможность проявить себя в увлекательной деятельности, что способствует более продуктивному запоминанию лексического и грамматического материала. Для того чтобы разнообразить процесс обучения, а также сделать его более эффективным, стоит использовать образовательные онлайн-ресурсы и платформы, давать детям старшего дошкольного возраста на занятиях по английскому языку различные интерактивные задания в игровой форме. Такой вид деятельности позволит повысить мотивацию, познавательную активность дошкольников, будет поддерживать неподдельный интерес к дальнейшему изучению английского языка [2].

В настоящее время существует множество Интернет-ресурсов, которые позволяют сделать процесс обучения эффективным и увлекательным. Так, например, в ходе проведения

занятий вариативного компонента в детском саду, нами были использованы следующие онлайн-ресурсы:

1) Платформа Genially (<https://www.genial.ly/>) - подходит для создания интерактивных презентаций, видео-презентаций, интерактивных заданий и др. В рамках обучения английскому языку, данная платформа была использована для ознакомления с темами занятий посредством интерактивной презентации (изображены ключевые слова, фотоизображения и видео изучаемой лексики). Например, были представлены презентации на тему «Products», «Fruits and vegetables», «Autumn», «Parts of the body», «Furniture», «Animals». Данная платформа была также использована для проведения разминок (видео «The animal song», «Autumn leaves are falling down»), поощрения детей необычным сюрпризом (создана present-box с поощрением внутри «You are the best», «Great job», «Very good»), а также для создания тематического квиза «Christmas and New Year» и проверки знаний детей. Genially предоставляет множество возможностей для создания креативного, современного и интересного урока. Достоинством здесь является то, что есть готовые образцы, которые можно переделать под себя, либо создать свой собственный продукт.

2) Сервис Padlet (<https://padlet.com/>) – это уникальная онлайн-доска, которая позволяет визуализировать информацию. Данная доска была использована для презентации новых тем, с использованием фото и видеоматериалов («Autumn», «Colors», «My favorite toys», повторения изученного ранее материала, а также для получения обратной связи от детей в форме видео и создания виртуальной выставки (Family members, My favorite animal), Таким образом, использование интерактивной онлайн-доски Padlet помогает разнообразить учебный процесс и получить обратную связь от детей.

3) Платформа Wordwall (<https://wordwall.net/>) – это многофункциональный инструмент для создания интерактивных материалов. На самой платформе представлен разнообразный спектр шаблонов дидактических игр, которые могут быть использованы для изучения иностранного языка дошкольниками. Применение платформы Wordwall на занятиях вариативного компонента для групп дошкольной подготовки было осуществлено при выполнении интерактивных упражнений с использованием картинок и видео («Match up», «Random Wheel», «Find the couple», «Open the field», «Classification»). Также данный сервис был использован для введения и закрепления лексических единиц, посредством использования вращающихся карточек «Flip Tiles» и при проведении викторин по изученным темам для проверки качества усвоения знаний.

Данная платформа позволяет не только поднять мотивацию к изучению иностранного языка, но дает возможность дифференцировать и индивидуализировать учебный процесс, создавая интерактивные или печатные упражнения с учетом возможностей каждого ребенка. Большое преимущество данной платформы в том, что уже есть готовые шаблоны, которые можно либо сразу использовать в учебном процессе, либо отредактировать по необходимости.

4) Quizizz (<https://quizizz.com/>) – сервис для создания викторин, тестов и опросов. Он также был использован для проведения игр и опросов по изученным лексическим темам.

5) Сервис Learning Apps (<https://learningapps.org/>) позволяет создавать интерактивные упражнения для проверки знаний. Здесь представлены около 20 шаблонов по разным темам, которые были использованы при изучении таких тем, как «Animals», «Body parts», «Colors», «Days of the week», «Family», «Food», «Fruits», «Numbers», «Seasons», «Weather» и др. Также есть возможность создать собственное упражнение по нужной тематике. На занятиях по иностранному языку были проведены с детьми дошкольных групп викторины с несколькими вариантами ответов, задания на сортировку картинок по темам «Wild/Domestic animals», «Fruit/Vegetable», «Colors», игры «Найди пару» (Professions, Household appliances, Colors, Seasons) и «Классификация» (Wild/Domestic Animals, Birds, Fruit/Vegetable, Toys, Transport, Nature). Данный сервер отлично подходит для закрепления теоретических и практических знаний, активизации познавательной деятельности учащихся.

б) Видеохостинг Youtube (<https://www.youtube.com/>) используется на занятиях для проведения разминок, разучивания песен по темам занятий, среди песен можно отметить такие как: «One little finger», «Rain, rain, go away», «One potato», «If you are happy», «Greeting song», «Head, shoulders, knees and toes», «Number song», «Five little ducks» также можно использовать видеоуроки по определенным темам («Sam's adventure»).

Проанализировав разнообразные образовательные онлайн-ресурсы, платформы и сервисы, стоит отметить, что они все многофункциональные, адаптированные для изучения иностранного языка в дошкольных учреждениях и могут быть использованы при обучении английскому языку детей дошкольного возраста. Выбор онлайн-платформы зависит от целей и задач занятия, так как каждый сервер обладает собственными отличительными чертами и функциями. Включение таких игровых моментов в каждый этап занятия будет способствовать легкому усвоению лексических и грамматических тем, поддержанию интереса и мотивации к изучению английского языка.

Литература:

1. Кунанбаева С.С. Теория и практика современного иноязычного образования, Алматы, 2010.

2. Никитина И.Н. Урок английского языка с использованием новых информационных технологий. [Электронный ресурс] Интернет-журнал Фестиваль педагогических идей "Открытый урок", 2005. – Режим доступа <https://urok.1sept.ru/articles/213950>.

3. <https://www.genial.ly/>

4. <https://padlet.com/>

5. <https://wordwall.net/>

6. <https://quizizz.com/>

7. <https://learningapps.org/>

8. <https://www.youtube.com/>

Седова А.В., Китибаева А.К.
КГКП я/с «Балғын», город Сарань

ЗНАЧЕНИЕ ЭМОЦИЙ В ДОСТИЖЕНИИ ЭФФЕКТИВНОГО РЕЗУЛЬТАТА ОБУЧЕНИЯ ДОШКОЛЬНИКОВ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ

«Эмоции, обычно, через какое-то время проходят,
но то, что они сделали, остаётся»
Вильгельм Швобель

Слова цитаты, сказанные более ста лет назад немецким учёным и публицистом, очень ярко отражают суть содержания данной статьи. Эмоции... Без них не могут прожить ни взрослые, ни дети. Это то, что придаёт жизни какое-то значение, смысл, суть.

Всё чаще и чаще в педагогических кругах всплывает такое понятие, как эмоциональный интеллект. Что это такое и можно ли использовать этот вид интеллекта для успешного обучения дошкольников английскому языку? Прежде, чем ответить на эти вопросы, нужно разобраться со значением слов – эмоциональный интеллект.

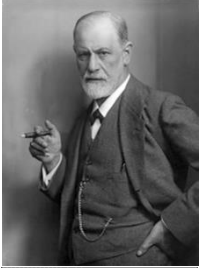
Выделяют четыре вида интеллекта: ментальный - IQ, эмоциональный - EQ; физический - FQ, духовный - SQ.

В мировом справочнике Википедия понятию «эмоциональный интеллект» даётся следующее определение: сумма навыков и способностей человека распознавать эмоции, понимать намерения, мотивацию и желания других людей и свои собственные, а также

способность управлять своими эмоциями и эмоциями других людей в целях решения практических задач. [1]

Эмоциональный интеллект относится к гибким навыкам, то есть им могут обладать все без исключения, в отличие от навыков профессиональных.

Чтобы немного разобраться в истории формирования понятия «эмоциональный интеллект», нужно проследить за основными моментами прошлого.

Всемирно известный австрийский психолог, психиатр и психоаналитик Зигмунд Фрейд очень активно занимался проблемой эмоций и контроля над ними.

Позднее, в 1920 году появилось понятие «социальный интеллект», которое ввёл профессор Эдвард Торндайк. Американский психолог и педагог описал социальный интеллект как «способность понимать людей, мужчин и женщин, мальчиков и девочек, умение обращаться с людьми и разумно действовать в отношениях с людьми». [1] В 1926 году был создан первый получивший широкое распространение тест (тест-анкета) для измерения социального интеллекта — George Washington Social Intelligence

Test. [1]

Ещё одним исследователем интеллекта был Дэвид Вэкслер - американский психолог и психиатр, психодиагност. Он внёс важный вклад в становление понятия «эмоциональный интеллект». В 1940 году им была написана публикация, в которой он говорил о том, что способности человека можно разделить на «интеллектуальные» и «неинтеллектуальные». К интеллектуальным он относил всё то, что сейчас мы называем IQ, к неинтеллектуальным – социальные, личные и аффективные способности человека, отметив, что именно они являются ключевыми для жизненного успеха. В статье он так же обращал внимание на то, что кроме интеллектуальных факторов в разумном поведении человека участвуют и другие факторы, которые позднее стали называть эмоциональным интеллектом. Произошло это в 1960-х.

Исходя из теории Майера, Саловейя и Карузо существует четыре составляющих эмоционального интеллекта: восприятие эмоций, понимание эмоций, управление эмоциями и использование эмоций для стимуляции мышления.

Размышляя о том, как можно использовать эмоциональный интеллект при обучении английскому языку, хочется подробнее остановиться на последней составляющей. Как же использовать эмоции для стимуляции мышления? Оказывается, испытывая определённые эмоции человек неосознанно активизирует свой мыслительный процесс, в нём пробуждается креативность, творчество, а эмоции являются своего рода «мотиваторами». Следовательно, чтобы запустить мыслительный процесс у обучаемых, необходимо вызвать эмоции.

Дети младшего дошкольного возраста очень эмоциональны и открыты. Вызвать у них эмоции можно при помощи сюрпризного момента или яркого дидактического пособия. Живое слово учителя так же играет большую роль. Педагог должен создать такую обстановку, чтобы малыши комфортно себя ощущали и были расположены к эмоциональному контакту. Улыбка, весёлый настрой, доброе отношение – вот то, что так же поможет вызвать у детей позитивный эмоциональный настрой. Создание положительного климата на занятии так же приветствуется. Всё остальное произойдёт неосознанно, появится мотивация – стремление к получению новых знаний.

Дети младшего дошкольного возраста очень эмоциональны и открыты. Вызвать у них эмоции можно при помощи сюрпризного момента или яркого дидактического пособия. Живое слово учителя так же играет большую роль. Педагог должен создать такую обстановку, чтобы малыши комфортно себя ощущали и были расположены к эмоциональному контакту. Улыбка, весёлый настрой, доброе отношение – вот то, что так же поможет вызвать у детей позитивный эмоциональный настрой. Создание положительного климата на занятии так же приветствуется. Всё остальное произойдёт неосознанно, появится мотивация – стремление к получению новых знаний.

У детей старшего дошкольного возраста уже больше жизненного опыта, а соответственно их эмоциональный интеллект выше. Здесь для достижения результата уже

допускается использование грустных эмоций, которые так же могут стать отличными мотиваторами. Например, при изучении слов по теме «Animals» педагог может рассказать грустную историю о девочке, которая осталась одна и не может найти своих друзей животных. Чтобы помочь девочке, детям нужно выучить и назвать их на английском. Тогда они появятся в группе и будут вместе с девочкой снова играть и веселиться. Испытывая чувство сострадания, дети будут мотивированы на изучение новых слов по английскому языку.

Безусловно, подбирать различные педагогические приёмы для мотивации детей нужно осторожно, чтобы не навредить их эмоциональному состоянию. Зная детей, с которыми предстоит использовать эмоциональный интеллект для изучения языка, педагог сможет рассчитать дозу эмоций правильно.

Педагогу нужен какой-то крючок, чтобы зацепить эмоции дошкольников. Хорошо работает способ, когда учитель начинает рассказывать о чём-то современном, интересном, важном для них. Их эмоции оживают. Начинают мотивировать на обсуждение, а в последствии изучение новой английской лексики. Актёрские качества педагога будут большим подспорьем для реализации такой беседы.

Нужно обратить внимание и на то, что в процессе изучения английского языка у обучаемых могут возникнуть и негативные эмоции. Педагог со своей стороны должен тактично и грамотно их дисквалифицировать. Негативные эмоции, как и позитивные, могут играть значимую роль в обучении. Поэтому педагогу следует избегать всевозможного негатива по отношению к своим ученикам, и нормализовать его, если он вызван чем-то другим. Чтобы иметь хорошие результаты, нужно любить свою профессию, любить свой предмет и любить учеников.

Эмоции через какое-то время пройдут, но то, что они сделали, останется навсегда. В памяти учеников останутся новые слова и выражения на английском языке, песни и стихи, изученные на занятиях, что в последствии станет прочным фундаментом для дальнейшего изучения языка в школе.

Исходя из всего вышесказанного, можно сделать следующий вывод: эмоциональный интеллект может стать хорошим помощником при обучении дошкольников английскому языку и современным педагогам нужно принимать это во внимание при подготовке своих занятий.

Литература:

1. <https://ru.wikipedia.org/wiki>

Сергиенко Н. Н.

КГКП я/с «Балғын», город Сарань

«РЕАЛИЗАЦИЯ ТЕХНОЛОГИИ «ГОВОРЯЩАЯ СТЕНА» ПРИ ОБУЧЕНИИ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ»

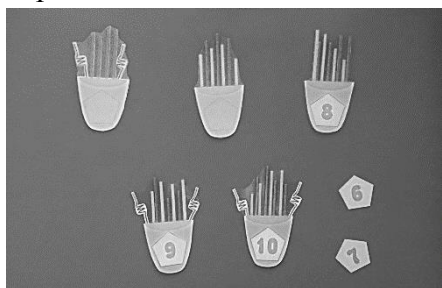
На сегодняшний день большое внимание уделяется развивающей предметно–пространственной среде в дошкольных организациях, так как здесь дети проводят большую часть дня: приобретают навыки социальной адаптации, развиваются, исследуют и познают мир, обучаются, воспитываются.

А.С. Макаренко в «Книге для родителей» писал: «Воспитывает всё: люди, вещи, явления, но прежде всего и дольше всего – люди. Из них на первом месте – родители и педагоги» [3]. Добавлю, что в детском саду могут воспитывать и обучать даже стены, т.е. грамотно организованная развивающая предметно–пространственная среда.

Выбранной мной из ряда современных технологий для эффективной реализации образовательного потенциала развивающей предметно– пространственной среды детского сада, является технология «Говорящая стена».

Термин «говорящие стены» впервые стал использоваться в одной из современных музейных технологий, в которой учебное пространство, оформленное специалистами, меняется при непосредственном участии неспециалистов (учеников, детей и взрослых). У зрителей появилось право на активное взаимодействие с элементами экспозиции, моделирование собственного маршрута по экспозиции (т. о. экспонаты, начинают *говорить* с каждым зрителем доступным ему и рассчитанным только на него, его опыт, его интересы и т. д. языком) [2].

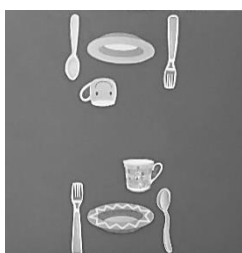
Данная технология позволяет активно взаимодействовать с объектами окружающего мира с целью познания их свойств и особенностей, позволяет ребёнку по своему усмотрению конструктивно использовать предложенный педагогом дидактический материал.

Выбрав технологию «Говорящая стена», я сформулировала цель её применения: создание условий для лингвистического развития дошкольников в соответствии с особенностями и требованиями образовательной программы по английскому языку.

Данная технология способствует решению

следующих задач:

- создание условий для самостоятельного закрепления детьми лексико– грамматического материала;
- развитие детей в соответствии с моделью «4 К»;
- создание атмосферы эмоционального комфорта;
- создание условий для творческого самовыражения детей;
- создание условий для проявления познавательной активности детей;
- создание благоприятных условий для восприятия окружающего

мира.

Технология «Говорящая стена» - это способ организовать самостоятельную коммуникативную, творческую, познавательную деятельность детей [1]. Для этого могут быть использованы ширмы, магнитные доски, мобильные игровые системы, бизборды, сенсорные панно, модульные игры.

Так как использовать стационарные основы в группах детского сада (стены, магнитно– маркерные доски, ширмы) для реализации технологии «Говорящая стена» у учителя английского языка нет, мною были изготовлены мобильные игровые поля (переносные «Говорящие стены» формата А3, которые располагаются в каждой группе в доступном для детей месте) и модули к лексическим темам.

Одной из первых тем для закрепления лексико-грамматического материала с применением данной технологии был «Счёт». Детям было предложено считать трубочки в стаканах на английском языке и крепить к ним соответствующие цифры (с учётом возрастных особенностей и возможностей детей).

«Account»

Для закрепления лексико–грамматического материала по теме «Посуда» дети могут накрыть на стол, используя игровые поля и модули.

Затем посуду можно расставить на полки.

Во время использования «говорящих стен», дети 3–4 лет называют лексические единицы на английском языке;

дети 4–5 лет составляют простые словосочетания на английском языке (прилагательное + существительное);

дети 5–6 лет составляют простые предложения на английском языке («Это жёлтая кружка», например); закрепляют образование множественного числа имён существительных.

«*Plates and dishes*»

Для закрепления лексико–грамматического материала по теме «Насекомые», на поляну прилетели и приползли насекомые. Они добрые и дружные.

Во время использования «говорящих стен», дети 3–4 лет называют лексические единицы на английском языке; дети 4–5 лет составляют простые словосочетания на английском языке (прилагательное + существительное); дети 5–6 лет составляют простые предложения на английском языке; закрепляют образование множественного числа имён

«*Insects*»

существительных.

Аналогичным образом закрепляется лексико–грамматический материал по всем темам, согласно перспективного планирования.

Использование технологии «Говорящая стена» при обучении детей дошкольного возраста английскому языку способствует эффективному закреплению лексико–грамматического материала, социальной коммуникации и адаптации, взаимодействию в команде, развитию коммуникативных навыков, логического мышления, самостоятельности, мелкой моторики и творчества.

Литература:

1. Бережная Р.Х. «Говорящая» среда как технология организации образовательного пространства в ДОУ / Р.Х. Бережная. — Текст: непосредственный // Вопросы дошкольной педагогики. — 2020. — № 10 (37). — С. 37-42. — URL: <https://moluch.ru/th/1/archive/183/5807/> (дата обращения: 14.01.2021)
2. Клочкова М. Социальные сети: публично – о личном [Электронный ресурс] // Фонтанка.ру. URL: <https://www.fontanka.ru/2014/12/12/090/>. (дата обращения: 14.01.2021)
3. Макаренко А.С. Книга для родителей [Электронный ресурс] // Труды классиков природосообразной педагогики. URL: http://jorigami.ru/PP_corner/Classics/Makarenko/Makarenko_A_Book_for_Parents/Makarenko_A_Book_for_Parents.html (дата обращения: 15.01.2021)

Серикова Т.В., Васильева Т.Ю.

КГКП я/с «Балауса», город Караганда

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ РАЗВИТИЯ СИСТЕМНОСТИ МЫШЛЕНИЯ ЛЕВОРУКИХ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

Адаптация ребенка в повседневной жизни - важная задача для родителей и педагогов. Опасения вызывает у них любое отклонение от общепринятых норм (не обязательно это патологические нарушения). Часто родители (педагоги) стремятся подстроить своего малыша под общие стандарты, как им кажется для его же удобства. В основном это касается леворуких детей. Но вот стоит ли подвергать их «перевоспитанию»? Как мы, педагоги, можем помочь леворукому ребенку?

Основная часть населения Земли – праворукие. И только часть другие, не такие как все, они пишут и шьют, едят и делают еще множество дел левой рукой. Так им удобнее, легче. Тем не менее заметив, что ребенок активнее действует левой рукой, его родители (педагоги)

начинают волноваться. Начинают интенсивно переучивать, стремятся сделать леворуких детей «такими, как все», «выровнять», а иногда еще и «гармонично развить».[2, с. 12-24]

Взрослые должны помнить, что существенная особенность детей владеть той или другой рукой, определена не желанием или прихотью ребенка, а особой организацией его центральной нервной системы. Поэтому, вынудить левшу писать правой рукой означает вмешиваться в уже сформированную сложную функциональную систему и восстанавливать ее без достаточных предварительных условий для этого. Если ребенок часто использует левую руку, и этот процесс отрегулирован, по крайней мере частично правым полушарием, то настаивая на том, чтобы он писал правой рукой, создается дополнительная нагрузка на левое полушарие. Это не должно быть принято так, что у леворуких детей полушария как бы поменялись местами: правое полушарие делает то, что должно делать левое и наоборот. Это понимание - грубое заблуждение.

Главное помнить: переучивание может быть трудным в сегодняшней жизни дошкольника и создать проблемы в будущем. Так, в некоторых случаях это может привести к развитию невротических расстройств и развить некоторые формы патологии, таким как, например - признаки «зеркального» мышления, проявляющихся в перевернутом справа налево написании букв или целых слов, к трудностям ориентирования на местности, планированию своего поведения. Когда насильственное принуждение к переучиванию, действовать и писать правой рукой, в сознании леворукого ребенка могут появиться ранее нетипичные ему астенические признаки: повышенная усталость, снижение работоспособности, жалобы на слабость, «усталость в его правой руке», головные боли. Необходимо знать и понимать, какие негативные последствия могут привести к переучиванию леворуких детей.

Есть несколько способов для определения доминирующей руки. Однако любой анкетный опрос - это самооценка, и специальные исследования доказали, что она не всегда совпадает с объективной оценкой руки. Особенно трудно использовать анкетный опрос в работе с детьми. Поэтому, предпочтительно проводить комплексную диагностику во время непосредственного наблюдения за действиями ребенка, отмечая, какая рука более активна, например делает движения чаще и более проворно и точно. Вы можете использовать системные тесты, чтобы определить доминирующую руку, разработанную М. Г. Князевой и В. Ю. Вильдавский. [4, с. 46-51]

Как понять ваш ребенок, правша или левша? Чтобы ответить на этот вопрос, предложите ребенку следующие упражнения, и посмотрите, какой рукой он более активен, та и является ведущей. Чтобы определить доминирующую руку ребенка, попросите, чтобы он выполнил задачи и ответил на вопросы. Используйте практические упражнения:

- попросите, чтобы ребенок расчесал свои волосы. В какую руку он возьмет расческу;
- понаблюдайте за тем, в какой руке он держит карандаш или ручку во время рисования;
- позвольте своему ребенку послушать часы. К какому уху он поднесет часы;
- попросите посмотреть одним глазом в бумажную трубу. Каким глазом;
- наблюдайте, какая рука у ребенка активнее, когда он делает цепь из скрепок или нанизывает на толстую нить пуговицы или бусинки;
- попросите, чтобы ребенок построил из спичек колодец. Какой рукой он выполняет большинство действий, та рука является ведущей;
- пусть ребенок несколько раз, бросит шар (мяч) в предварительно запланированную цель. Обратите внимание, какой рукой он будет делать это;
- позвольте своему ребенку вырезать ножницами - элемент, рисунок, фигуру (цветок, автомобиль, и т.д.). Ведущая та рука - которой ребенок держит ножницами;
- предложите ребенку 2-3 пузырька с крышками. Попросите, чтобы он открыл и закрыл пузырек. Доминирующей является та рука, которая поворачивает крышку (или пузырек).

Если ребенок из этих заданий более шести выполнил левой рукой, то скорее всего он левша. Если после этих тестов, вы неспособны определить доминирующую руку ребенка,

осуществите следующее упражнение. Возьмите стакан, заполните его маленькими кнопками или бусинками и попросите, чтобы ребенок достал ложкой их одну за другой. Эти действия очень трудны для ребенка, таким образом, он возьмет ложку в доминирующую руку. Кроме того, эффективность тестирования в основном зависит от соответствия определенных условий. Все важно: то, где исследователь сидит, что он делает, что говорит, его голосовая тональность и т.д. Наблюдение предпочтительно проводить один на один в расслабленной, дружественной окружающей среде. Вы не должны сосредотачивать внимание ребенка на факте, что взрослый проверяет что-то. Вы можете начать проверять в следующих словах: «Теперь мы будем играть» или «Давай посмотрим, можем ли мы сотрудничать, я предложу тебе задания, а ты попытайся выполнить их».[1, с. 48]

Из-за господства правого полушария леворукий ребенок имеет слабую способность к регулированию, планированию и контролю собственных действий, таким образом, для таких детей нужно проводить больше сюжетно-ролевых игр, учить их следовать правилам игры. Игра по правилам не только помогает сформировать коммуникативные навыки, но также и развить способность запланировать свои действия, чтобы скоординировать свои действия с действиями других детей, способствуют общей осведомленности среди своих сверстников, формируют определенное отношение к себе и своим поступкам.

Однако важное значение для формирования самооценки у ребенка есть оценка взрослых. От ее соответствия зависит многое. Важно помнить, что 6-7 лет ребенок все еще учится отличать свое эмоциональное состояние, начинает прислушиваться к себе, своим ощущениям, адекватно оценивать себя. Поэтому необходимо, чтобы оценка, которую сам ребенок получает во время своих действий, коммуникативной деятельности, не расходилась с оценкой взрослых, как это часто происходит в семьях, где неадекватно относятся к леворукости. Обычно ребенок не должен оцениваться как «плохой» или «хороший», а его действия, поступки, результат его работы.[3, с. 13-19]

То, когда ребенок учится держать карандаш, ручку, пытается писать, необходимо выполнить эти сложные шаги доминирующей рукой.

Ребенка с ведущей левой рукой нужно учить, полагаясь на его врожденную интуицию, эмоциональность, креативное мышление, обращая его особенности в преимущества. С проблемами нужно справляться поэтапно, шаг за шагом, используя множество обучающих методов и индивидуальный подход. Веря в ваше искреннее желание помочь, сам ребенок станет подсказывать своими вопросами путь к успеху.

Таким образом, необходимо предотвратить любой вид давления правой социально-биологической окружающей среды. Это - сущность психогигиенических действий дошкольных учреждений. Это - способ, которым педагоги-психологи и педагоги детского сада способствуют охране психического здоровья дошкольников, и создания полноценной, гармонично развитой и общественно активной личности леворукого ребенка.

Литература:

1. Безруких М.М., Князева М.Г. Если ваш ребенок левша. М., 1994.
2. Макарьев И. Если ваш ребенок-левша. СПб.: Лань, 1995.
3. Хорсанд Д.В., Если ребенок левша... маленькие подсказки для родителей М., АСТ; СПб.: Сова, 2006
4. Справочник педагога-психолога 2012. № 12. С. 46-51

Серикова С.М., Асылбек А.А.
Шет ауданы, Акадыр кенті, «Нұршуак» б/б КМҚК

**МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДАҒЫ БІЛІМ БЕРУ КЕҢІСТІГІН
ЖОБАЛАУ-ЗЕРТТЕУ ҚЫЗМЕТІ**

Қазіргі уақытта мектепке дейінгі мекемелерде инновациялық технологиялар белсенді енгізілуде. Осындай технологиялардың бірі жобалау қызметі (жобалар әдісі) болып табылады.

Жоба - бұл уақыт өте келе басталуы мен аяқталуы бар және алдын-ала анықталған нәтижеге немесе мақсатқа жетуге бағытталған ерекше әрекет. Жобалау қызметінің нәтижесі сапасына белгілі бір талаптар қойылатын бірегей өнімді жасау болып табылады.

Қоғам дамуының қазіргі тенденциялары, әлеуметтік салада және ең алдымен білім беруде болып жатқан өзгерістер білім беру қызметін тұтынушылардың теориялық білімді ғана емес, сонымен бірге оларды қолданудың практикалық дағдыларын да алуға деген ұмтылысына байланысты. Қазіргі заманғы мемлекеттік білім беру саясаты барлық деңгейдегі білім алушылардың қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған. Осыған байланысты білім алушылардың танымдық белсенділігін дамытуға, оқу іс-әрекетіне мотивациялық дайындығын қалыптастыруға, құрдастарымен және ересектермен өнімді өзара әрекеттесуге ықпал ететін жобалық іс-әрекет әдісі педагогикалық ортада барған сайын өзекті және танымал бола түсуде.

Мұғалімдердің практикалық тәжірибесі жобалық іс-әрекетті дұрыс ұйымдастыру баланың әлеуметтік-коммуникативтік және реттеуші қабілеттерін дамытуға ықпал ететінін көрсетеді. Жобалық іс-әрекет процесінде мектеп жасына дейінгі балалар қажетті әлеуметтік дағдыларды игереді: балалар бір-біріне мұқият және шыдамды бола бастайды, тек өз мотивтерін ғана емес, сонымен бірге қоғамда қабылданған нормалар мен ережелерді басшылыққа ала бастайды. Бақылаулар көрсеткендей, мектеп жасына дейінгі балалардың рөлдік ойындарының сипаты мен мазмұны өзгеріп отырады, олар әр түрлі, күрделі құрылымдалған, шындыққа жақын болады.

Мектепке дейінгі білім беру процесінде жобалық іс-әрекет әдісін қолданудың пайдасы оның арқасында баланың шығармашылық және ақыл-ой қабілеттерін дамытуға, Тәуелсіздік, мақсаттылық, әлем туралы білімді үнемі байытуға деген ұмтылыс сияқты қасиеттерді дамытуға болатындығы туралы айтады. Мұғалімнің алдында қиын міндет тұр, атап айтқанда баланың танымдық және шығармашылық белсенділігін арттыру, әртүрлі жағдайларда әрекет ету әдісін таңдауда сенімділікті қалыптастыруға ықпал ету.

Педагогикалық технология бойынша жұмыс істеу кезіндегі іс-әрекеттің бірегейлігі балалармен жұмыс түрін (оның ішінде дәстүрлі емес) еркін таңдау, әртүрлі материалдармен жұмыс істеудің белгілі бір дағдыларын дамытуға емес, бір мақсатқа жету үшін жалпы күш-жігерді біріктіруге бағытталған әртүрлі әдістемелік және педагогикалық әдістерді қолдану болып табылады.

Балабақшадағы жобалар, әдетте, тәрбиелік сипатта болады. Мектеп жасына дейінгі балалар өздерінің психофизиологиялық дамуы бойынша өз жобаларын басынан аяғына дейін жасай алмайды. Сондықтан қажетті дағдылар мен дағдыларға үйрету тәрбиешілердің негізгі міндеті болып табылады.

Қазіргі уақытта жобалар әртүрлі белгілері бойынша жіктеледі: қатысушылар құрамы бойынша; мақсатты орнату бойынша; тақырып бойынша; іске асыру мерзімі бойынша.

Ең маңыздысы-қызметтің басым түрі.

Мектепке дейінгі мекемелердің тәжірибесінде жобалардың келесі түрлері қолданылады:

- зерттеу-зерттеу ізденісі жүзеге асырылады, оның нәтижелері қандай да бір шығармашылық өнім (газеттер, драматизация, тәжірибе картотекасы, балалар дизайны және т.б.) түрінде ресімделеді.

- шығармашылық ойындар элементтері бар жоба, балалар ертегі кейіпкерлерінің бейнесіне еніп, қойылған мәселелерді өздері шешкен кезде;

- ақпараттық-тәжірибеге бағытталған: балалар объект, құбылыс туралы ақпаратты әртүрлі көздерден жинайды, содан кейін оны әлеуметтік мүдделерге: топ дизайнын, витраждарды және т. б. назар аударып отырып жүзеге асырады.;

- шығармашылық: әдетте, қатысушылардың бірлескен қызметінің егжей-тегжейлі құрылымы жоқ.

Нәтижелер балалар мерекесі, көрме, дизайн және газет, альбом, альманах және т.б. түрінде шығарылады, мысалы, "театр апталығы".

Мектеп жасына дейінгі баланың жетекші қызметі ойын болғандықтан, жас кезінен бастап ролево-ойын және шығармашылық жобалар қолданылады.

Мектепке дейінгі мекемеде жобалық әдісті енгізу барысында мұғалім балалардың өнімді іс-әрекетін ұйымдастырушы ретінде әрекет етеді, ол ақпарат көзі, кеңесші, сарапшы. Тәрбиеші-жобаның және одан кейінгі зерттеу, ойын, өнер, практикаға бағытталған іс-әрекеттің негізгі жетекшісі, мәселені шешудегі балалардың жеке және топтық күш-жігерінің үйлестірушісі.

Бұл бағыттағы жұмыс мұғалімдерді оқыту, ата - аналармен ағартушылық жұмыс, жоба әдісінің талаптарына сәйкес пәндік-дамытушылық ортаны құру арқылы жүзеге асырылады. Бұл технологияны тәжірибеге енгізу мұғалімге шығармашылық тұлға ретінде және педагогикалық кәсіпқойлықты арттыру үшін арнайы оқыту ретінде белгілі бір талаптар қояды, өйткені жоба әдісін технология ретінде және кәсіби кеңістікті ұйымдастыру әрекеті ретінде білетін мұғалім баланы жобалауға үйрете алады.

Осылайша, бүгінгі таңда мектеп жасына дейінгі балалармен жұмыс жасаудағы жобалар әдісі - бұл мектепке дейінгі білім беру жүйесінде лайықты орын алуы керек оңтайлы, инновациялық және перспективті әдіс. Жоғарыда қаралған әдіснамалық негіздері жобалау қызметінің жоғары дәрежеде бейімделуі инновациялық технологиялардың ерекшелігі.

Мектепке дейінгі білім беруде жоба әдісін мектеп жасына дейінгі балаларды интеграцияланған оқыту әдістерінің бірі ретінде пайдалану балалардың өзіндік белсенділігін едәуір арттыруға, шығармашылық ойлауды, балалардың өз бетінше қабілеттерін дамытуға, қызығушылық тақырыбы немесе құбылысы туралы ақпаратты әртүрлі тәсілдермен табуға және осы білімді шындықтың жаңа объектілерін құру үшін пайдалануға мүмкіндік береді. Сонымен қатар мектепке дейінгі білім беру жүйесін ата-аналардың белсенді қатысуы үшін ашық етеді.

Мектепке дейінгі тәжірибеде жоба әдісін қолданудың ерекшелігі-ересектер баланы "бағыттау", проблеманы анықтауға көмектесу немесе тіпті оның пайда болуына себеп болу, оған қызығушылық таныту және балаларды бірлескен жобаға "тарту" керек. Оқыту мен тәрбиеге жеке тұлғаға бағытталған тәсілге сүйене отырып, сайып келгенде, ол білім беру процесінің стратегиясын, тактикасын мен технологиясын әзірлеуде мұғалімдердің жеке шығармашылық қызметін дамытуға, оқушылардың жеке дамуына ықпал етуі және педагогикалық қызметтің сапалы нәтижелерін қамтамасыз етуі керек.

МДҰ жүйесіндегі жоба әдісінің болашағы-бұл құбылыстарды байқау мен талдауды дамытуға, салыстыру, жалпылау және қорытынды жасау, шығармашылық ойлау, таным логикасы, ақыл-ой қызығушылығы, бірлескен танымдық-іздеу және зерттеу қызметі, коммуникативті және рефлексивті дағдылар және тағы басқалар, бұл сәтті тұлғаның құрамдас бөлігі.

Әдебиет:

1. М.Жұмабаев. Педагогика. Алматы «Ана тілі» 1992
2. Чернобровкин В.А., Пустовойтова О.В. Сущность и значение проектной деятельности для современных организаций, Современные наукоемкие технологии. 2018 г.

Серсембаева А.А.

Балқаш қаласы, «Бөбек» б/б КМҚК

**POWER POINT БАҒДАРЛАМАСЫМЕН БАЛАЛАРДЫҢ ПСИХИКАЛЫҚ
ПРОЦЕСТЕРІН АНЫҚТАУҒА АРНАЛҒАН ОЙЫНДАР**

Заманға сай педагог ол қандай болады? деген сұрақ көпшілікті мазалайды. Жан-жақты, креативті, шығармашыл, сыни ойлап, командамен жұмыс істей алатын, заманға сай балаларға жаңа әдістерді қолданып білім беріп, тәрбиелей алатын педагогтарды айтамыз.

Осыған орай балабақшада Power Point бағдарламасымен қолданып, балалардың психикалық процестерін анықтайтын ойындарды жасап, күнделікті ҰОҚ қолдануды жөн көрдім.

Мектеп жасына дейінгі баланың негізгі іс-әрекеті ойын. Балалардың зейінің, есте сақтауын, қабылдауын, ойлауын, қиялын анықтайтын ойындарды Power Point бағдарламасы арқылы жасадым. Power Point бағдарламасы өте ыңғайлы, бір презентацияға бірнеше ойын түрін жасап, жұмыс істеуге ыңғайлы мультимедиялық құрал. Балабақша баласына электрондық құралдар, біріншіден олардың қызығушылығын арттырады, екіншіден зейін қойып көрумен қатар, түсінбеген жерлерін қайта көруге мүмкіндік береді.

Мақсаты:

Power Point бағдарламасы арқылы балалардың жас ерекшеліктеріне сай, мектеп жасына дейінгі балалардың психикалық процестерін анықтайтын ойындарды қолдану.

Міндеттері:

- ❖ Мектепке дейінгі мекелерде оларды қолданудың тиімділігін көрсету.
- ❖ ҰОҚ барысында Power Point бағдарламасы арқылы балалардың психикалық процестерін анықтайтын ойындарды қолдану.

Power Point бағдарламасымен жұмыс істеу үшін төмендегідей алғы шарттар қажет:

- ❖ Power Point бағдарламасын меңгеру;
- ❖ Балаларға ҰОҚ ойындарды қолдану;
- ❖ Балалармен топтық және жеке жұмыс атқару;
- ❖ Үй жағдайында ата-аналармен бірлесіп жұмыстар атқару.

Болжам:

Егерде балабақшада Power Point бағдарламасы арқылы балалардың психикалық процестерін анықтайтын ойындар әзірленсе, күнделікті балалардың қызығушылығы артып, үй жағдайында ата-аналары балаларына үйретуі үшін ұсынылса, ұоқ қолданылысқа енгізілсе, онда міндетті түрде баланың психикалық процестерін анықтап, ойын арқылы баланың қызығушылығы, зейіні, ойлауы, есте сақтауы, қабылдауы дамиды.

Өз жұмыс барысымды Power Point бағдарламасын меңгеруден бастадым. Бағдарлама жайлы ақпаратты ғаламтор арқылы қарап, видеосабақ арқылы үйрендім. Бағдарлама арқылы балалардың жас ерекшелігіне сай психикалық процестерді анықтайтын ойындарды әзірледім. Ең алдымен ойынның мақсатын, барысын презентацияға жазып алдым. Содан кейін керекті көрнекі суреттерді салып, ең соңында ойынның атауын жазып сақтадым. Ойындарды дисктерге жазып, сақтап қоюға болады.

Екінші кезеңде Power Point бағдарламасын толық меңгеріп, ұоқ қолданатын «Кімнің баласы», «Жануаларды тап», «Артық фигураларды тап» деген электронды ойын әзірледім.

Үшінші кезеңде балалардың психикалық процестерін анықтайтын 5 түрлі электронды ойындар жасап, күнделікті ұоқ қолданып, балалармен топтық және жеке жұмыс жасалды.

Педагогтарға осы бағдарламаның тиімділігін түсіндіріп, кеңестер бердім. Жұмысымның жемісін қалай күнде байқап отырдым. Қалай дейсіздерме? ҰОҚ келгенде балаларым Айман Айболқызы бүгін қандай ойын әзірлеп келдіңіз деп алдымнан жүгіріп шығатын болды. Сол дайындаған ойындарым балалардың қызығушылығын оятса, мінекей бұл менің жеңісім.

Төртінші кезеңде дайын ойындарды ата-аналарға ұсынып, балалар демалыста болғанда ойындарды үйде ойнатуға кеңес бердім.

Қазіргі заманға сай педагог болу үшін жан-жақты, креативті, коммуникабельді, сыну ойлатын, шығармашыл болу керек. Жаңа педагогикалық технологияны меңгеру, педагогтардың іскерлігін, ізденісін туғызып, шығармашылықпен жұмыс істеуіне жол ашса, балалардың білім сапасын аттыруға өз үлесін қосатыны сөзсіз.

«Ұстаздық еткен жалықпас, үйретуден балаға» демекші, балаға білім беруге бірге атсалысайық.

Әдебиет:

1. Қойбағарова Т., Ельтинова Р. Информатиканы оқыту әдістемесі: Оқулық. Алматы: «ЭВЕРО» баспасы, 2014. – 412бет.
2. Байғожанова Д.С. Информатикадан сыныптан тыс жұмыстарды ұйымдастыру: оқуәдістемелік құралы. I. Жансүгіров атындағы ЖМУ баспа орталығы, Талдықорған: 2013 ж, – 70 б.
3. Болсанбекова С.Қ. Информатикадан сыныптан тыс жұмыстарды ұйымдастыру курсынан электрондық оқулық жасау: //Маг.дисс. Мамандығы: 6М011100 Информатика, – Талдықорған, 2012.

Сидорова Т.В.

КГКП я/с «Малыш», город Сарань

ONLINE - ШКОЛА ДЛЯ РОДИТЕЛЕЙ ДОШКОЛЬНИКОВ «ЮНЫЙ ПОЛИГЛОТ»

Работа школы направлена на улучшение полиязычной среды в семье, на обеспечение оптимальных условий для саморазвития и самореализации родителей по организации полиязычной среды в семье.

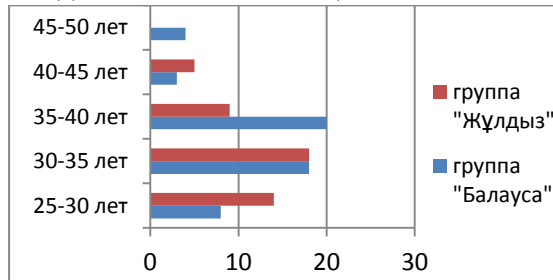
В раннем детстве ребенок без особых усилий усваивает и один, и два языка, поскольку это происходит с помощью одного и того же механизма. Языковая способность человека нейтральна в отношении того, какой язык и сколько языков (в разумных пределах) усваиваются ребенком.

Ребенок относится к каждому из языков как к средству коммуникации, он готов на любом из них общаться, выражать свои мысли и чувства, как на занятиях, так и в своей семье. При специальном обучении ребенок относится к новому языку как предмету изучения, к новой игре, новому виду деятельности, он не рассматривает его как одно из средств коммуникации. Это признак искусственного билингвизма. Однако при создании

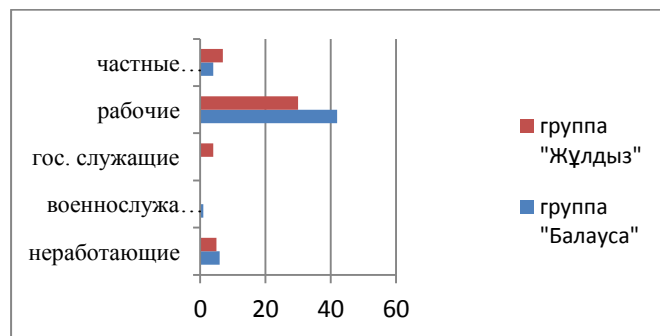
особых условий в семье, активном подключении общения с членами своей семьи в течение длительного времени, новый язык тоже может стать для ребенка одним из средств коммуникации.

Основными задачами при обучении в online - школе «Юный полиглот» являются: оказание квалифицированной консультативной и практической помощи родителям по организации полиязычной среды в семье, формирование у родителей потребности в общении на языках в повседневной жизни.

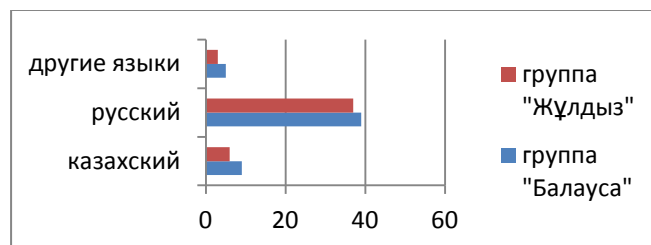
Анализируя возрастной состав родителей, организаторы работы школы пришли к выводу: 66 % родителей возрастом от 30 до 40 лет. Это говорит о том, что родители окончили школу от 13 до 23 лет назад. С изучением языков они сталкивались достаточно давно. А значит, им требуется педагогическая помощь.

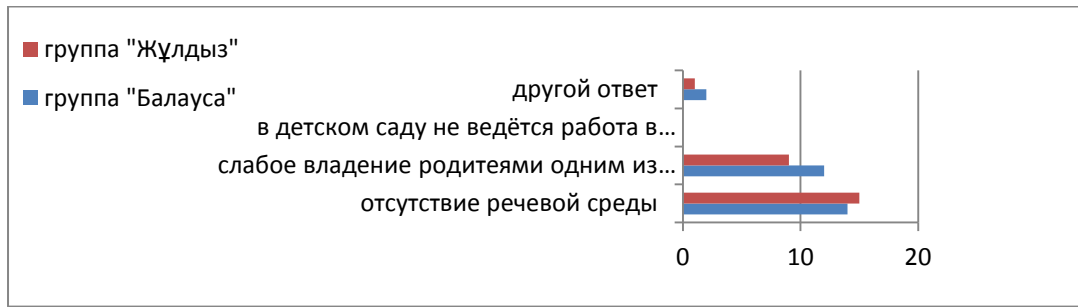
Анализ рода деятельности родителей показал, что 73 % родителей имеют рабочие специальности, что достаточно проблематично для выбора свободного времени для проведения разного рода мероприятий в режиме offline.

Также были получены данные о родном языке родителей: только 16 % родителей владеют казахским языком, остальные 85% родителей нуждаются в эффективном обучении языку, приемам и методам его применения в семье.

И в заключительном вопросе анкеты родителям предлагалось указать главные причины возможных затруднений полиязычного образования детей в современном обществе. 55 % родителей указали главной причиной – отсутствие языковой среды.

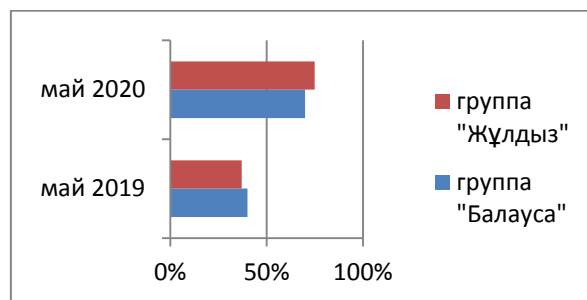

В организации работы online - школы существует ряд проблем: наблюдается тенденция самоустранения некоторых родителей на конечном этапе работы; в некоторых семьях отсутствуют межличностные связи между детьми и родителями; есть семьи испытывающие затруднение в применении полученных знаний из-за нехватки свободного времени.

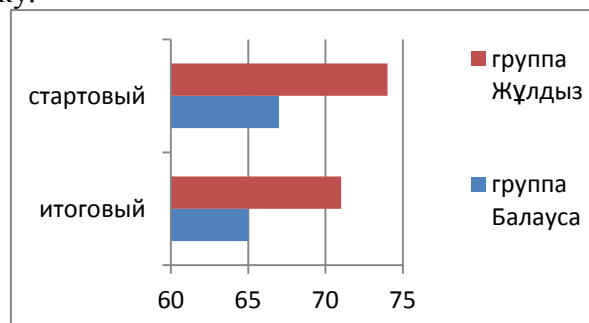
Родителями сегодня предъявляются новые требования. Требуются иные подходы в обучении самих родителей. Из-за нехватки свободного времени и быстрого темпа жизни, многие родители более склонны к онлайн методам обучения (YouTube канал «Юный полиглот», группа WhatsApp «Биллингвальная семья», страница ВКонтакте VK, прямые трансляции в Instagramm).

Отсюда и возникла необходимость единых, согласованных действий семьи и детского сада в создании полиязычной среды в семьях воспитанников, с применением новых технологий и требований времени. Современные семьи развиваются в условиях качественно новой и противоречивой общественной ситуации. С одной стороны, наблюдается поворот родителей к вопросам важности и значимости применения полиязычия в семье. С другой стороны, наблюдаются факты непоследовательного и непостоянного участия в работе школы.

За время работы online - школы количество участников школы увеличилось в 2 раза. Особый прирост участников школы произошёл в период *Lockdown в нашей стране*. *Благодаря ранее налаженной работе online сервисов школы наши воспитанники и родители плавно перешли к online режиму работы.*

Результаты стартового мониторинга по отслеживанию развития умений и навыков детей показали, что процент качества знаний не только не уменьшился, но даже имеет положительную динамику.

Полученные результаты подтверждают эффективность и актуальность организации *online – школы для родителей дошкольников по организации полиязычной среды в семье.*

Литература:

1. Алхазидзе А.А. Основы овладения устной иностранной речью. – М., 1988
2. Леонтьев А.А. Раннее обучение детей языкам: что нас всех объединяет//РЯЗР- 2005.- №4.
3. Негневицкая Е.И., Шахнарович А.М. Язык и дети. - М.: Наука, 1981
4. Пассов Е.И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению-М: Просвещение, 1991

Скиданова Р.П., Буравлева Е.В.
КГКП я/с «Алмагүл», город Караганда

ЗДОРОВЫЕ ДЕТИ - ЗДОРОВОЕ БУДУЩЕЕ.

Выдвижение проблемы здоровья в число приоритетных задач общественного и социального развития общества обуславливает актуальность теоретической и практической ее разработки, необходимость развертывания соответствующих научных исследований и выработку методических и психологических подходов к сохранению здоровья ребенка, его формированию и развитию.

Основная цель дошкольного образования – развитие ребенка при сохранении здоровья, то есть развитие ребенка в соответствии с принципом целесообразности. Здоровье определяет степень жизнеспособности, устойчивость организма к соответствующей среде обитания.

В детском саду ребенок проживает треть своей дошкольной жизни, и эту его жизнь организуют сотрудники ДО. И от того как она будет организована, зависит в немалой степени состояние здоровья детей.

Чтобы наше сердце, как и сердце ребенка, находилось в крепком, красивом и прекрасном доме, имя которому «физическое тело», нужно заботиться о нем, используя разнообразные методы и приемы, способствующие бодрому радостному настроению и положительной трансформации психологии человека.

Все методики и технологии взаимодействия на ребенка без Любви сузя профанация, также как воспитание ребенка без культивирования чувства Любви в его душе к себе, ко всему окружающему. Сильным и здоровым становится тот, кто черпает силы в Любви и нигде больше. Положительное эмоциональное состояние относится к важнейшим условиям развития личности

Разработанный нами проект «Здоровые дети – здоровое будущее» направлен для:

- Использования всех режимных моментов как психопрофилактической работы, направленной на развитие положительных эмоций, их удерживание и сохранение.
- Создание соответствующих педагогических условий для реализации задач, способствующих развитию внутреннего благополучия, психического равновесия, накоплению репертуара положительных эмоций.
- Использования в занятиях оздоровительного цикла, а также включение элементов оздоровительной работы с детьми во все виды деятельности педагога с детьми как стихийно возникающих обстоятельствах, так и в процессе обучения.
- Развитие представления о возможностях своего организма; устранение психической напряженности; восстановления бодрого настроения; благотворного влияния на мозг и нервную систему.

Работая по проекту «Здоровые дети – здоровое будущее» необходимо соблюдать принципы:

- Общеврачебный и общепедагогический принцип «Не навреди!»;

- Поверь в ребенка, его силу и возможности;
- Помоги ребенку стать уверенным в себе;
- Развивай его волю, а не подавляй его, дай ребенку приобрести опыт достижения цели. «Воля развивается не запрещениями, а разрешениями»;
- Не торопи. У каждого ребенка свои «сроки созревания»;
- Помни: «Воспитать счастливого человека – это, прежде всего, воспитать независимого, свободного человека»;
- Не забывай: «Главное для ребенка – радость жизни, духовная свобода и духовная пища»

Реализация поставленных задач проводилась в процессе всей воспитательно - образовательной и коррекционной работе с детьми в течение всего дня.

Нами разработана технологическая карта, которая предусматривает работу воспитателя и дефектолога, начиная с утреннего приема до ухода детей домой.

Утренний прием начинаем с психоречевой настройки, которая создает атмосферу доброжелательности и защищенности.

Далее проводим комплекс оздоровительной гимнастики, к которой относятся: ритмическая гимнастика под музыкальное сопровождение; оздоровительный бег; любой комплекс утренней зарядки. После гимнастики обязательно выполняем дыхательные упражнения, комплекс самомассажа, «круг радости» с пожеланиями друг другу хорошего дня. Закачивается цикл утреннего приема игрой, которая способствует развитию у детей навыков саморегуляции: «Колокольчик», «Газета», «Дрозд», «Добрые эльфы» и др.

Прием пищи в течении всего дня (завтрак, обед, полдник, ужин) проходит под легкое звучание классической музыки, что способствует развитию положительных эмоций и спокойному приему пищи. После приёма пищи поласкаем полость рта солевым раствором.

Перед началом любого занятия мы проводим упражнение на развитие мелкой моторики, которое способствует развитию мыслительной деятельности и функции речи детей, развивает память, восприятие, внимание, воображение, мышление, активизирует творческие способности.

В начале занятия проводим «Круг радости», во время занятий проводим медитационные игры по содержанию стихотворений, физминутки, релаксации, психогимнастики, дыхательные упражнения, гимнастики для глаз, используем «режим меняющихся поз»

Во время наблюдений на прогулке мы учим детей любить слышать и слушать, чувствовать природу. Для этого используем такие виды работы как: эмоциональное общение с природой; учим слушать и слышать (шум ветра, капли дождя и др.); используются тактильные ощущения; медитационные игры: «От семечка до цветка», «Спаси птенца» и др. Проводим подвижные игры разной степени подвижности, коррекционную работу по развитию у детей основных движений. Растущему детскому организму необходим дневной сон. И для того чтобы сон приносил детям отдых, расслабление, снятие психоэмоционального напряжения, проводим такие ритуальные действия как: шепнуть на ухо ласковое слово, укрыть одеялом. Используем речевые установки: в кроватке тепло, уютно, детки закрывают глазки и засыпают и др. Используем чтение сказок перед сном, слушаем колыбельные песни.

После дневного сна проводим комплексы гимнастик пробуждения, закаливающие процедуры: босохождение, воздушные ванны, упражнения на снятие напряжения со ступней ног, профилактики плоскостопия, умываемся прохладной водой.

Все оставшееся время (до ухода детей из детского сада) используем для профилактики утомления проводим любимые игры и упражнения детей такие как «час можно» - когда ребенок может делать все что он хочет, педагог только наблюдает за детьми и вмешивается в их процесс игры только в том случае если поведение ребенка может привести к негативным последствиям, ненавязчиво вступает в процесс игры, старается незаметно для ребенка перевести игру на другой уровень, но так чтобы ребенок сам без назидания педагога понял, осознал, что до этого он поступал неправильно; «час тишины» - дети играют в любимые игры,

или игры которые предлагает им педагог, но есть единственное правило – соблюдать тишину.

Во время работы в течении всего рабочего дня мы используем основные правила общения с детьми: ребенок должен чувствовать спокойствие, видеть примеры добрых отношений; не водить ничего внушающего страх ни рассказа, ни намека на страх наказания. Всем доверие, снисходительность, сопереживание, понимание, любовь. Оберегаем ребенка от грубых слов, поощряем в словах ласковых и нежных.

Для того чтобы проследить влияние данного проекта на динамику развития детей группы провели обследование. Сравнивая полученные показатели стартового обследования детей итоговым обследованием, делаем выводы:

Проводимые по данному проекту формы работы служат достижению широких воспитательно - оздоровительных и коррекционных целей.

Среди последних особо выделяем:

- Развитие осмысленности, эмоциональной регуляции и произвольности
- Обогащение творческого потенциала детей, прежде всего их воображение
- Создание и закрепление целостного, позитивного психосоматического состояния при выполнении различных видов деятельности
- Культивирование у детей ценностного отношения к своим и чужим психическим и физическим возможностям, формирование осознания их значимости и уникальности.

Литература:

1. Антонова Ю.Е., Кузнецова М.Н. «Здоровый дошкольник социально – оздоровительная технология 21 века»
2. Смирнов Н.К. «Здоровье сберегающие образовательные технологии в современной школе», Москва, 2002г
3. Вавилова Е.Н. «Укрепляйте здоровье детей»
4. А.П. Зарина, Е.Л. Ложко «Музыка и движение в коррекционно – воспитательной работе в специальном детском саду для детей с нарушением интеллекта» СПб., /Под ред. 1999

Смирнова У.Е.

КГКП я/с «Аленка», город Шахтинск

«ПЛЮС К ЗДОРОВЬЮ» ИЛИ РАЗДЕЛЬНОЕ ФИЗИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ МАЛЬЧИКОВ И ДЕВОЧЕК

«При физических упражнениях мы должны, прежде всего,
думать об организме ребенка, его темпераменте
и отнюдь не подводить всех под один шаблон».

П.Ф. Лесгафт

Всем известно, что в период дошкольного детства закладывается фундамент здоровья, физическое развитие и культура движений. Выпускник детского сада, имеющий достаточный потенциал в сфере двигательной подготовленности и функциональных физических возможностей, сможет адаптироваться в любом общеобразовательном пространстве. А ребенок в XXI веке, прежде всего, должен быть здоровый, потому что, только здоровый ребенок может адекватно воспринимать огромный поток информации. Развивая детей физически, мы решили ориентироваться не на среднестатистического ребенка, а на мальчика и девочку.

Наблюдая за детьми, мы заметили: если дать мяч мальчикам, то они начинают с ним пытаться играть в футбол, т.е. проявляются движения в сильных ударах по мячу; если мяч

попал в руки девочкам, то они начинают повторять упражнения из «школы мяча», т.е. упражняются в бросках, отбивании и ловле мяча. Перед нами встала задача - организовать педагогический процесс по физическому развитию детей с учетом их половой идентичности, особенностей развития, потому что мальчика и девочку нельзя обучать физическим упражнениям одинаково. Ведь они по-разному воспринимают мир, по-разному смотрят и видят, слушают и слышат, по-разному говорят и молчат, чувствуют и переживают.

Для мальчиков занятия физической культурой - это школа мужественности, это закалка характера и повышение самооценки, и, конечно же, это возможность выплеснуть энергию. Но совместная организованная учебная деятельность (раздел физическая культура) не позволяет в полную силу использовать энергетический потенциал мальчиков. Да и девочкам тоже, потому что они хотят проявить себя в ритмической гимнастике, танцах, т.е. приобрести пластичные, плавные, эстетически богатые мимикой и жестами движения.

Решили обратиться к родителям наших воспитанников с желанием узнать, а как они отнесутся к проблеме гендерного подхода в физическом развитии детей. Взрослым задавался вопрос: «Какими бы вы хотели видеть в будущем мальчиков и девочек?» Суть, высказанных родителями пожеланий, была следующей: большинство родителей сыновей в будущем хотят видеть их ответственными, смелыми, решительными, выносливыми, сильными; дочерей хотят видеть ласковыми, красивыми, изящными. Таким образом, эти ответы убедили нас в необходимости проведения данной работы.

К сожалению, фактически не одно методическое пособие для детского сада не содержит рекомендации по дифференцированному физическому воспитанию мальчиков и девочек. Поэтому мы построили эту работу по трем блокам:

1 блок «Подвижные ребята» - ежедневное проведение малых форм физкультурной работы: оздоровительный бег, минутки здоровья (утренний образовательный блок); физминутки, динамические паузы (организованная учебная деятельность); гимнастика в постели, закаливающие мероприятия (вечерний образовательный блок).

Обратили внимание и на ОУД (физическая культура), которая проводится совместно, но часть занятия для мальчиков и девочек имеет отличия. Это выражается в том, что девочкам и мальчикам предлагаются разные варианты выполнения движений. Например, в общеразвивающих упражнениях - разное исходное положение; в основных движениях - мальчики перелезают, девочки подлезают; в метании - разное расстояние до цели и разная дозировка. Чтобы не снижать моторную плотность, используем карточки-задания, графически отображающие действия мальчиков и девочек. Это помогает нормировать физическую нагрузку.

Что касается подвижных игр, то мы предлагаем детям игры, как для мальчиков, так и для девочек. Но, разделения эти условны и мы учитываем не только половые, но и индивидуальные особенности, склонности и интересы детей. В процессе проведения подвижных игр довольно сложно определить физическую нагрузку. Часто игра настолько захватывает дошкольников, что они не чувствуют утомления. Поэтому мы внимательно следим за самочувствием детей и в случае необходимости своевременно прекращаем игру или уменьшаем нагрузку. Физическую нагрузку регулируем размерами дистанции, которую пробегают дети, уменьшаем или увеличиваем количество преодолеваемых препятствий, усложняем правила, введением кратковременных пауз для отдыха.

Для мальчиков рекомендуем игры: «Юные матросы», «Встреча богатырей», «Юные пожарные», «Сильная хватка», «Борьба в квадратах», «Перетяжка парами», «Перетягивание каната», «Борьба всадников». Для девочек: «Самая гибкая», «Самая ловкая», «Классы», «Школа мяча», «Музыкальные салки», «Ленты - помпоны - мячи». С этой целью создали картотеку «Подвижные ребята».

2 блок «Спортивно-познавательный час» - кружковая работа «Здоровый дошкольник» во вторую половину дня (через дополнительные платные услуги) - раздельное физическое развитие девочек и мальчиков, где мальчики и девочки занимаются отдельно друг от друга. Для мальчиков разработаны тренировочные упражнения на силу, выносливость, смелость

(отжимание, подтягивание, лазание по канату, упражнения на кольцах, упражнения с эспандером и гантелями). Для девочек разработаны упражнения на гибкость, пластику, растяжку, упражнения с лентами, мячами, обручами. Детям также дается познавательная информация о спортивном оборудовании и, раскрываются различные понятия, связанные с физической культурой. Таким образом, обогащается словарный запас по спортивной тематике.

3 блок «Информационно-просветительский портал» - 1 раз в месяц родители и педагоги получают полезную информацию из электронной почты ОблакоMail.ru.: «История мяча и игр с мячом для мальчиков и девочек», «История возникновения скакалки», «Зимние виды спорта», «Водные виды спорта», «Горячая десятка идей», «Какой вид спорта лучше выбрать?», «Методические приемы для учета половых особенностей дошкольников» и другие. Результатом проводимой работы, является проектная деятельность в данном направлении. А именно, семейные проекты «Мой любимый вид спорта» и «Спорт в моей семье».

Как большой плюс здорового образа жизни, на современном этапе, являются оздоровительные акции «Мы выбираем спорт». Акции проводятся ежегодно 7 апреля во Всемирный день здоровья. Они проходят под девизами: «Мы гимнасты», «Мы футболисты», «Мы волейболисты», как для девочек, так и для мальчиков. У детей формируются и расширяются представления о различных видах спорта, дети узнают о выдающихся спортсменах, хотят стать похожими на них. В этом и заключается основная задача проведения данной работы - вызвать желание заниматься спортом с дошкольного возраста.

Гендерный подход в физическом развитии детей помогает больше раскрыть и раскрепостить детей, снять психоэмоциональное напряжение, процесс обучения становится интереснее, у детей повышается уверенность в себе, в своих силах, поднимается самооценка, что благотворно влияет на здоровье детей.

Основная задача дошкольной физкультуры - дать хорошее общее физическое развитие каждому, привить желание заниматься физическими упражнениями в любом возрасте, полюбить здоровый образ жизни. Именно раздельное обучение на занятиях физической культуры старшего дошкольного возраста позволяет упростить решение многих этих проблем.

Литература:

1. Еремеева В.П., Хризман Т.П. Мальчики и девочки - два разных мира. М.: Линка-пресс, 1988.
2. Ефименко Н.Н. Театр физического воспитания и оздоровления детей дошкольного и младшего школьного возраста. М.: Линка-пресс, 1999.
3. Ильин Е.П. Психология физического воспитания: учеб. Пособие для студентов. - СПб., 2000.
4. Филиппова С.О. Мир движений мальчиков и девочек. - СПб.: Детство-пресс, 2001.
5. Интернет-ресурсы:
<http://roditelskiy.site/services/razvlecheniya/podvizhnye-igry-dlya-detey-na-ulice>
<https://multi-mama.ru/podvizhnye-igry-dlya-detey/>
<https://nsportal.ru/detskiy-sad/fizkultura/2020/05/17/fizicheskaya-kultura-v-detskom-sadu>

Сочнева А.Н.

Шахтинск қаласы, «Салтанат» б/б КМҚК

**ЛОГОПЕД ЖҰМЫСЫНДАҒЫ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ-
ЛОГОПЕДТІК СӘТТІ ТӘЖІРИБЕНІҢ КЕПІЛІ**

Педагогикалық тиімділіктен басқа балалардың денсаулығын сақтау мен қорғауды қажет ететін педагогикалық технологиялар жыл сайын сұранысқа ие болып келеді. "Денсаулық сақтау технологиялары" ұғымы нені қамтиды? Бұл баланы оқыту мен дамытудың барлық кезеңдерінде оның денсаулығын сақтауға бағытталған білім беру ортасының барлық факторларының өзара байланысы мен өзара әрекеттесуін қамтитын шаралар жүйесі.

Тәрбие мен оқыту процесінде балалардың денсаулығын сақтау және нығайту логопедтің маңызды міндеттерінің бірі болып табылады. Сөйлеу қабілеті бұзылған балалар үшін бұл өте маңызды, өйткені, әдетте, бұл балалар соматикалық әлсірейді, созылмалы ауруларға, эмоционалды-сауық саласындағы бұзылуларға ие болуы мүмкін. ЖСД (ОНР) бар балалар үшін есту-сөйлеу жады және зейін, ауызша-логикалық ойлау, артикуляциялық, ұсақ және жалпы моторикадағы бұзушылық сияқты сөйлеу әрекетімен тығыз байланысты процестердің жеткіліксіз қалыптасуымен сипатталады. Баланы сөйлеуге үйрету үшін оның артикуляциялық аппаратын жаттықтыру ғана емес, сонымен қатар қолдың ұсақ моторикасын дамыту қажет. Анатомиялық тұрғыдан алғанда, ми қыртысының қозғалтқыш проекциясының үштен бірін сөйлеу аймағына өте жақын орналасқан қолдың проекциясы алады.

Брок орталығы (немесе Брок аймағы) — ми қыртысының бөлігі және 1865 жылы оны ашқан француз антропологы және хирургі Пол Броктың есімімен аталатын, сол жақ жарты шардың үшінші фронтальды гирусының артқы жағында (оң жақта) орналасқан, оның жұмысы сөйлеуді моторлы ұйымдастыруды қамтамасыз етеді және негізінен фонологиялық және синтаксистік кодификациямен байланысты.

Вернике саласы (сенсорлық сөйлеу аймағы, Вернике сөйлеу аймағы) — Брок аймағы сияқты, XIX ғасырдың аяғынан бастап сөйлеуге байланысты ми қыртысының бөлігі. Бұл сөйлеу аймағы жазбаша және ауызша сөйлеуді түсіну және түсіну үдерісіне қатысады. Вернике аймағы Бродманның бойындағы 22-ші өрісте, яғни мидың басым жарты шарының жоғарғы уақытша гирусының артқы бөлігінде екендігі бұрыннан белгілі болды (оң жақ жарты шардың 95% - ы және сол жақ жарты шардың 60% - ы сол жақта).

Балалардың саусақтарымен қозғалу кезінде мидың уақытша және фронтальды бөліктерінің келісілген белсенділігі артады. Ал мидың сөйлеу аймақтары саусақтардан келетін импульстардың әсерінен қалыптасады. Қол неғұрлым көп қозғалса және саусақтар жылынса, баланың миы соғұрлым тез дамиды. Сондықтан, логопедиялық сабақтарда стандартты емес жабдықтармен келесі ойындар мен жаттығулар ұсақ моториканы және олардың денсаулық сақтау технологияларымен бірлігі мен өзара қарым-қатынасында сөйлеуді дамытудың ерекше құралы ретінде қолданылады: (

Кузнецовтың аппликаторы - аппликатордың рефлекторлық-механикалық әсері белгілі бір аймақтарды, биологиялық белсенді нүктелерді, терінің микро массажен, тері астындағы тіндерді Үстірт бірнеше рет акупунктурадан тұрады, бұл денсаулық сақтау кезінде маңызды. Терінің белгілі бір аймақтары рецепторлар мен жүйке талшықтары арқылы тиісті ішкі мүшелермен байланысады. Жақсартатын процестер васкуляризациясы күшейтетін зат алмасу және қалпына келтіру процестері. Дененің табиғи сауығуы жүзеге асырылады.

Аппликатордың көмегімен балалар заттардың қасиеттері мен қасиеттерін біледі, сезімтал сезімдер дамиды, өйткені аппликаторда инелердің әртүрлі түрлері болады, олар баланың жеке сезімталдығына байланысты өткір инелерден өткір және керісінше ауысуды жүзеге асырады. Қозғалыс қарастырылған барлық материалдар өлеңдерде жақсы, өйткені өлеңдер қозғалыс ырғағына еруге мүмкіндік береді. Сөйлеу үлкен нәтиже береді. Бұл буын құрылымының бұзылуын түзетудің бір түрі. Сөйлеу ырғағы, әсіресе өлең ырғағы үйлестіру мен еркін моториканың дамуына ықпал етеді. Сонымен қатар, өлеңдердің көмегімен тыныс алудың дұрыс ырғағы қалыптасады, сөйлеу-есту жады дамиды.

"Гантань" шарлары - Гантанның құрылу тарихы мыңжылдықтардың тереңінен бастау алады. Дәстүрлі қытай медицинасының басқа ережелеріне сәйкес, массаж шарларымен жаттығу саусақтардың денсаулығы мен қозғалғыштығын бақылайтындардың

барлығына пайдалы. Қан айналымын, саусақтардың моторикасын жақсартады. Қолдың және саусақтардың кәсіби ауруларының алдын-алу ретінде ұсынылады. Доптың салмағы үлкен мәнге ие, соғұрлым ауыр, сәуле қолды күшейтеді. Денсаулық шарлары-бұл керемет стресске қарсы құрал болып саналады.

Грек жаңғағы - бұл әйгілі қытай темір денсаулық шарларының прототипі. Екі грек жаңғағын алыңыз, алақандар бір-біріне параллель болатындай етіп алақандарыңыздың арасына қысыңыз және жаңғақтарды алақандарыңызбен бір-біріне немесе екінші жағына домалатыңыз. Мұны күшпен жасау керек, алақанға батпас үшін үш минут ішінде домалату қажет. Жаңғақтарды алақанның артына қойып, екінші қолыңызбен сағат тіліне қарсы бағытта ораңыз. Содан кейін қолыңызды ауыстырыңыз. Әр қолыңызға екі грек жаңғағын алыңыз, оларды щеткаға қысыңыз және алақаныңызбен жылжытып, бір немесе басқа бағытта айнала бастаңыз.

Су-Джок шары- (немесе суджок) терапия бізге шығыс медицинасынан келді-бұл дененің аяқ-қолдарына әсер еткен кезде терапиялық әсер беретін арнайы дизайн, шыбықтары бар доп және арнайы металл сақиналар. Олар дененің белгілі бір функцияларын қалпына келтіруге мүмкіндік беретін қолдар мен аяқтардың рефлекторлық нүктелерімен жұмыс істейді. Түзету-логопедиялық жұмыста Су-Джок терапиясының әдістері дизартриялық бұзылуларға массаж ретінде, сондай-ақ саусақтардың ұсақ моторикасын дамыту үшін белсенді қолданылады. Шарларды үстелге немесе еденге саусақтарыңызбен немесе алақандарыңызбен орап, саусақтарға серіппелер қойып, сәл қызарғанша және жылу сезімі пайда болғанша жоғары-төмен жылжытамыз. Логопедиялық сабақтарда денсаулық сақтау технологияларымен қатар стандартты емес жабдықтар кеңінен қолданылады:

Фингерборд (саусақ скейт)- – саусақ тақтасы немесе қарапайым - саусақ тақтасы деп аударылады. Ең маңызды бөлігі- дека. Ол, скейттектен айырмашылығы, пластиктен жасалған, оған құмыраға ұқсайтын тері жабыстырылған. Саусақтарды басқару үшін қолданамыз. Саусақтардың қозғалысы скейтбордпен жүру кезінде аяқтың қозғалысына шамамен 100% еліктейді. Бүгінгі таңда фингербординг бүкіл әлемде өте танымал, көптеген адамдар үшін бұл жай хобби ғана емес, спорт түрі.

Пенспиннинг - "қаламның айналуы";" қаламсап " аудармасы бар — бір немесе екі қолмен жазуға арналған құралды немесе ұқсас заттарды манипуляциялау болып табылатын байланыс манипуляциясының бір түрі. Сипаттамаларын өзгерту үшін снарядтар басқа қаламдар, қарындаштар, маркерлердің бөліктері арқылы өзгертіледі. Басқа материалдарды да қолдануға болады. Мұндай "қалам" " сән " деп аталады. Мұндай хобби саусақтардың ептілігін дамыту үшін пайдалы болуы мүмкін.

Спиннер - қолдың моторикасын дамытады және қолмен сезімталдықты арттырады. Тренажерді күнделікті жылыну үшін де, жарақат алғаннан немесе қолдың қатты зақымдануынан кейін саусақтардың өнімділігі мен икемділігін қалпына келтіру үшін де қолдануға болады.

Осылайша, логопедиялық тәжірибеде денсаулық сақтау технологиялары мен стандартты емес жабдықтарды қолдану түзету жұмыстарының тиімділігін едәуір жақсартуға, сөйлеу терапиясының әдістері мен тәсілдерін әртараптандыруға және балалардың сауығуына ықпал етеді, өйткені балаларды сапалы дамыту, оқыту және тәрбиелеу денсаулықты сақтау мен нығайтуға назар аудармай мүмкін емес.

Әдебиет:

1. Ахутина, Т.В. Денсаулық сақтауды оқыту технологиялары: жеке бағдарланған тәсіл // Денсаулық мектебі. 2000. Т. 7. №2. Б.21-28.
2. Буденная Т. В. логопедиялық гимнастика. Әдістемелік құрал. Санкт-Петербург: "Балалық шақ-Пресс", 2001 ж.
3. Кувшинова, И.А. Денсаулық сақтау сөйлеу патологиясы бар балаларды кешенді оңалтудың қажетті аспектісі ретінде [Мәтін]/ И. А. Кувшинова.-М:2009.("Логопед" журналының кітапханасы.6 шығарылымы) 13 б.

Степанова Т.Ю.
 ТОО Детский сад «Одарёшка», город Караганда

О ЗАКОНОМЕРНОСТЯХ РАЗВИТИЯ КОГНИТИВНЫХ ПРОЦЕССОВ И ПЕВЧЕСКИХ СПОСОБНОСТЕЙ У ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

Певческий голос – это музыкальный инструмент каждого певца. А чтобы инструмент хорошо звучал, им нужно умело управлять.

Развитие певческих способностей детей дошкольного возраста задача не из простых, но она важна, так как решение её способствует развитию познавательной сферы детей.

Для развития певческих способностей потребуется немало времени, сил и терпения. Начиная с воспроизведения одного-двух примарных тонов детьми младшего дошкольного возраста, в результате систематических, регулярных, правильно организованных занятий, певческий диапазон дошкольника может расшириться до пределов целой октавы и более.

Работа над развитием певческих способностей включает в себя распевочный материал, материал темпо - ритмических попевок, скороговорки (для отработки навыков дикции и артикуляции), разучивание разнообразных по характеру и сложности песен.

Качественно насыщенный подготовительный этап пения позволяет развить большее количество умений и навыков в управлении голосовым аппаратом и интонировании, что, безусловно, влияет на качество исполнения музыкальных произведений.

В свою очередь, развитие певческих способностей происходит на базе формирования когнитивных процессов. В пении задействованы многие из них, например: кратковременная и долговременная слуховая память, внимание, воображение.

Запоминая распевки, попевки, песни ребята тренируют не только музыкальный слух, но и музыкальную память. Развитие этого познавательного процесса расширяет возможности ребенка и позволяет использовать в познании окружающего мира не только визуальную (как наиболее часто используемую) и кинестетическую память, но и слуховую. Музыкальный материал впеваётся и нарабатывается не одну неделю, а то и месяц (в зависимости от поставленных задач и сложности), следовательно, долговременная слуховая память задействуется очень активно.

Для регуляции голосового аппарата в первую очередь включается в работу познавательный процесс – внимание. Только умеющий сосредотачиваться, сохранять внимательность, удерживать нужный материал необходимое количество времени, переключать внимание по мере необходимости, будет успешен. Так как от концентрации и объема данного психического процесса зависит качество обучения и уровень полученного результата.

Ни одно музыкальное произведение невозможно «просто» спеть. Его можно исполнить только «сердцем и душой». И такой познавательный процесс, как воображение включается в помощь и развивается очень активно. Разучивая и исполняя музыкальный материал, ребята опираются на образы и ассоциации, который помогают передать характер музыкального произведения и его основной образ.

Развивать певческие способности через активизацию когнитивной сферы мне в работе позволяют данные авторские методики:

- «Я пою, значит здороваю!» Дыхательная методика А.Н. Стрельниковой
- «Фонопедические упражнения для стимуляции голосового аппарата, профилактики расстройств певческого голосообразования в процессе формирования певческих навыков» В.В. Емельянова
- «Вокально – ладовые упражнения» Л.Б. Дмитриева
- «Развитие слуха и голосовых навыков» Хоровое сольфеджио Т.Бырченко, Г. Франио

Наряду с развитием познавательных функций, у дошкольника, совершенствующего певческие способности, успешно формируются хороший уровень саморегуляции, самоконтроля, высокая самооценка и высокий эмоциональный интеллект. Все это, в свою очередь, оказывает благоприятное влияние на успешное становление личности юного дарования.

Литература:

1. Емельянов В.В. Развитие голоса. Координация и тренаж, СПб, 1997.
2. Мухина В. С. Возрастная психология: феноменология развития, детство, отрочество. - М., 1999.
3. Смирнова Е. О. Детская психология. - М.: Владос, 2003. Урунтаева Г. А. Дошкольная психология. - М.: Академия, 2001.
4. Орлова Т. статья «Учим детей петь» // «Музыкальный руководитель» №5,6 -2004г., с.21, №2-2005г., с.22
5. Тарасова К. статья «К постановке детского голоса» // «Музыкальный руководитель» №1-2005г., с.2

Суковская Т.Г.

КГКП я/с «Айналайын», Бухар-Жырауский район, п. Кушоки

«ЭТА УДИВИТЕЛЬНАЯ СОЛЬ», КАК ПРАКТИЧЕСКИЙ ОПЫТ РАЗВИТИЯ ПРОЕКТНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОГО ПРОСТРАНСТВА В ДОШКОЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ»

Согласно требований обновленного образования и с учетом требований нормативно-правовых документов (Закона РК «Об образовании» [1], Государственного стандарта образования [2]), дошкольное образование должно быть направлено на обеспечение детям условий для индивидуального развития, для самоопределения и самореализации, как личности и реализации его права на свободный выбор мнений, суждений и деятельности. При этом следует понимать, что является ребенок в педагогическом процессе активным участником, и потому следует привлекать детей к занятиям различного рода, без принуждения, опираясь на развитие у них того или иного интереса, при учете наличия у них возрастного и социального опыта.

В данном направлении интересным и важным является развитие у детей дошкольного возраста практического опыта в проектно-исследовательском пространстве. Понимается под ним обычно проектно-исследовательская деятельность (или проектная система обучения), которая включает в себя задачу современного образования, направленную на то, чтобы не «вдалбливать» знания в ребенка, а научить его, через включение в процесс обучения таких методов обучения, как исследования и эксперимент, находить и использовать, и формировать навыки, требуемые для человека в XXI веке [3]. Проектная деятельность является в настоящее время одним из значимых и наиболее ярких, интересных и развивающих методов, не только для взрослых, но и для детей.

Значимость получения опыта в проектно-исследовательском пространстве в дошкольном образовании обозначена и тем, что она позволяет детям самостоятельно получить прочные и ценные знания и навыки в ходе собственных (организованных педагогами) творческих поисков и изысканий. При этом является не менее важным и то, что для ребенка, особенно в дошкольном возрасте, гораздо легче постигать новое, в естественных условиях, проводя собственные исследования (подобно ученому), наблюдая за определенными условиями или объектами, ставя относительно них эксперименты, и затем, на их основе, делая свои собственные выводы и умозаключения.

Нужно отметить, что является основной целью получения практического опыта проектно-исследовательского пространства в детском саду: развитие у них свободной и творческой личности через удовлетворение присущей им любознательности об окружающем мире. Поэтому рекомендуется в дошкольном учреждении организовывать учебный процесс с использованием метода проектов и организации исследовательской деятельности, по модели личностно-ориентированного взаимодействия, исходя из которой является ребёнок не объектом, а субъектом в процессе обучения. Работу над творческими и исследовательскими проектами в дошкольном возрасте следует проводить во взаимодействии с родителями воспитанников. Для этого нужно обсудить вначале план работы над проектом и обозначить роль и место родителей в реализации задач. С помощью родителей обычно приобретается познавательная литература, они могут помогать детям в проведении опытов, в изготовлении поделок [4].

Нами в данной направлении реализован групповой исследовательский проект «Эта удивительная соль», имеющий творческую направленность, в группе дошкольной подготовки «Ертегі». Проект является среднесрочным и был реализован в течение 2019-2020 учебного года, в период подготовки детей к школе. Актуальность проводимой работы заключалась в развитии интереса ребенка к познаниям через исследования, так как ребёнок обычно является по своей натуре (или природе) исследователем. Актуальность основана и на том, что в ходе развития исследовательской деятельности у детей, особенно в дошкольном возрасте, с успехом проявляются такие свойства, как любознательность и стремление к экспериментированию.

Выбор темы проекта «Эта удивительная соль» обусловлен тем, что соль относится к продуктам, находящимся рядом (в каждом доме и на каждом столе), но при этом имеет в своем составе много интересного и необычного. Это позволило нам представить соль детям для исследования не как известную и знакомую часть пищи, а как еще непознанное и таинственное для них вещество, поддающееся различным экспериментам (исходя из того, что дети дошкольного возраста обычно любят их делать).

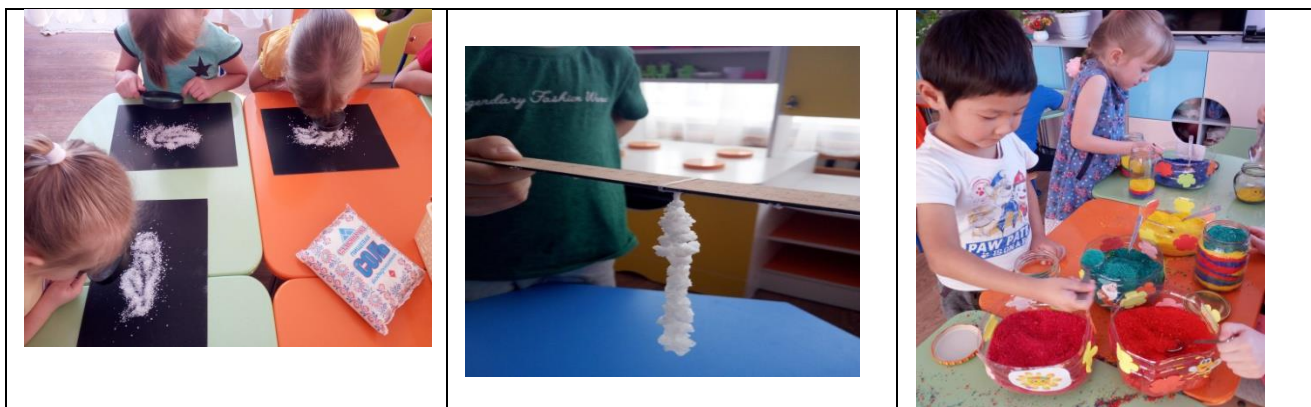
Цели проекта направлены на: создание условий для формирования у детей готовности самостоятельно изучать окружающий мир и решать задачи в процессе поисковой деятельности; знакомство с необычными свойствами соли и выявление области ее применения. Для их достижения определены следующие задачи: формирование у детей дошкольного возраста интереса к исследованию соли, её основных свойств и качеств; развитие у детей стремление к поисково-познавательной деятельности; развитие четырех основных качеств: критического мышления, креативности, коммуникации и кооперации; воспитание у детей любознательности и уверенности в своих возможностях.

Используя выше обозначенные теоретические подходы, были учтены возрастные психологические особенности детей группы дошкольной подготовки и разработана поэтапная план-схема для осуществления проекта. Исследование проведено в три этапа: подготовительный; основной и заключительный. В ходе основного периода проведена беседа на тему «По следам соли». Изучена с детьми познавательная и научная литература (пословицы, поговорки, загадки, сказка, удивительные истории о соли) [5;6;7].

Проведена опытно-экспериментальная деятельность по теме: «Изучение свойств и качеств соли»; «Кристаллизация соли». Дополнена экспериментальная деятельность творческими работами: «Декорирование баночек цветной солью». В таблице 1 показано на примере отдельных опытов и творческих работ, как проводилась проектно-исследовательская работа с детьми.

Таблица 1 - Проведение исследовательской работы с детьми

<i>Опыт №1. «Свойства соли»</i>	<i>Опыт №5. «Выращивание кристаллов соли»</i>	<i>Декорирование баночек солью</i>
---------------------------------	---	------------------------------------

Таким образом, нами подтверждена гипотеза исследования: если при исследовании соли расширить знания о ней не только как о веществе, необходимом для жизни человека, то можно выяснить, что это интересный материал для наблюдений, проведения различных опытов и детского творчества. В ходе реализации проекта достигнуты все запланированные результаты: сформирован интерес к исследованию, стремление к поисково- познавательной деятельности и такие качества, как любознательность, критическое мышление, коммуникативность, умение работать в группе и уверенность в своих силах. Выработаны творческие и исследовательские навыки. Следует обозначить, что полученные знания и навыки в ходе проектной, творческо-исследовательской деятельности более значимы, чем знания, полученные детьми по данной тематике в «готовом виде». К тому же в результате использования в дошкольном обучении проектной технологии становятся дети более активными участниками всего процесса воспитания.

Литература:

1. Закон Республики Казахстан от 27 июля 2007 года № 319-III «Об образовании» (с изменениями и дополнениями по состоянию на 08.01.2021 г.) https://online.zakon.kz/document/?doc_id=30118747
2. Об утверждении государственных общеобязательных стандартов образования всех уровней образования. Приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 31 октября 2018 года № 604. <http://adilet.zan.kz/rus/docs/V1800017669>
3. Краля Н.А. Метод учебных проектов как средство активизации учебной деятельности учащихся: Учебно-методическое пособие / Под ред. Ю.П. Дубенского. – Омск: Изд-во ОмГУ, 2005. – 59 с.
4. Пашкевич Т. Д. Таинства педагогического проектирования в ДОУ. – Барнаул, 2009
5. Зебзеева В. А. Развитие элементарных естественнонаучных представлений и экологической культуры детей. – М.: Творческий центр, 2009.
6. Воронкевич О.А. «Добро пожаловать в экологию». Санкт-Петербург, 2007
7. Дыбина О.В., Рахманова Н. П., и др. Неизведанное рядом. М., 2006

Сулейменова Ж.Ж.

Бұқар жырау ауданы, Доскей ауылы, «Ақбота б/б КМҚК

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДА ӘДІСТЕМЕЛІК ЖҰМЫСТЫ ҰЙЫМДАСТЫРУДЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ФОРМАЛАРЫ

Тәрбие-білім беру процесінің тиімділігін қамтамасыз етуде педагог, оның кәсібилігі жетекші рөл атқарады. Педагогтердің шеберлік деңгейін арттыру-мектепке дейінгі мекемені басқару жүйесінде ерекше орын алатын және педагог кадрлардың біліктілігін арттырудың

біртұтас жүйесінде маңызды буын болып табылатын әдістемелік жұмыс қызметінің басым бағыты. Әдістемелік жұмыс мазмұнының педагогтардың жұмыс нәтижелерімен тұрақты байланысы әр тәрбиешінің кәсіби шеберлігін үздіксіз жетілдіруді қамтамасыз етеді. Сонымен қатар әдістемелік жұмыс озық сипатқа ие және педагогикалық және психологиялық ғылымдағы жаңа жетістіктерге сәйкес балалармен барлық жұмысты дамыту мен жетілдіру үшін жауап береді. Ең бастысы педагогтарға нақты, пәрменді және уақытылы көмек көрсету болып табылады.

Бүгінгі таңда педагогтарды қызметке және диалогқа тартуға тән, еркін пікір алмасуды көздейтін жаңа, белсенді жұмыс түрлерін пайдалану қажет. МДҰ педагогтарының инновациялық әдістемелік жұмысқа белсенді қатысуын қамтамасыз ету үшін өнімді формаларды жобалау қажет.

Қажетті педагогикалық жағдайлар кешені:

1. мектепке дейінгі білім берудің инновациялық мазмұнын іріктеу және сараптау (бағалау);

2. МДҰ педагогтарын кәсіби құзыреттілігін арттыруға белсендіретін әдістемелік жұмыстың өнімді формаларын жобалау.

Инновациялық әдістемелік жұмыс - кәсіби-басқару, педагогикалық қызметтің бір бөлігі:

3. даму режимінде білім беру мекемесінің жұмысын қамтамасыз ету;

4. мектепке дейінгі жастағы баланың тұлғалық дамуын, оның өзін-өзі дамуын қамтамасыз ететін әдістемелік жұмыстың мазмұнын іріктеу;

5. педагогтарды инновациялық фактілер мен құбылыстар туралы ақпаратпен қамтамасыз ету және сараптаманы ұйымдастыру;

6. педагогтарды баланың жеке дамуына тиімді әсер ететін кәсіби-педагогикалық іс-әрекет тәсілдерімен жабдықтау.

Педагогтардың инновациялық қызметін жандандыру әдістері мен формалары.

Қазіргі уақытта құзыреттілікке, креативтікке, инновацияларды пайдалануға және құруға дайындыққа ие инновациялық мектепке дейінгі мекеменің педагогын қалыптастыру проблемасы бар.

Педагогтардың кәсіби шеберлігін арттыру бойынша жұмыс жеке бағытқа бөлініп, келесі негізгі талаптарды ұстану қажет:

1. практикалық-бағдарлы сипатқа ие болу;

2. біліктілікті арттыру және ғылыми зерттеулер мен инновациялық педагогикалық тәжірибе нәтижелерін енгізуді біріктіру;

3. педагогтардың мүмкіндіктерін және олардың кәсіби мүдделерін ескеретін жеке-сараланған тәсілді қамтамасыз ету;

4. білімді белсенді меңгеруге және кәсіби біліктерді бекітуге ықпал ету;

5. біліктілікті арттыру нәтижелілігін бағалау және осы процеске уақытылы түзетулер енгізу;

6. педагогтардың кәсіби шеберлігін арттыруға жүйелі және кешенді көзқарасты қамтамасыз ету.

Тәрбиешінің қызметі мен тұлғасын зерттеу – әдістемелік жұмыстың сапасы мен тиімділігін арттырудың қажетті алғышарты:

Тәрбиешіге балаларды оқыту мен тәрбиелеуде жоғары нәтижелерге қол жеткізуге көмектесу тек әрі қарай жетілдіру міндеттерін жан-жақты есепке алғанда ғана емес, әр тәрбиешінің нақты мүмкіндіктерін де ескергенде ғана мүмкін болады.

Біліктілікті арттырудың түрлері мен әдістерін іріктеу ересектердің танымдық іс-әрекетінің психологиялық ерекшеліктеріне байланысты. Сондықтан оқу үдерісі келесі талаптарды ескере отырып құрылады:

1. білім беру сұраныстарының вариативтілігін іске асыру;

2. өзін-өзі тану және өзін-өзі дамыту тәртібіне көшу тәсілдерін меңгеру;

3. бейресми кәсіби қарым-қатынас қажеттілігін қанағаттандыруға бағдарлау;

4. өз қызметінің өзіндік талдауына бағдарлау және оны жетілдіру қажеттілігін ұғыну;
5. пәнаралық синтезді талап ететін дәрістер, семинарлар мазмұнын проблемалық құру;
6. зерттеу сипаты бар және өзінің педагогикалық тәжірибесін ұғынуға және оны шығармашылықпен өңдеуге бағытталған оқу жұмысының нысандары мен әдістерін қолдану.

Қазіргі уақытта педагогтармен жұмыста пайдалану үшін ұсынылатын көптеген нысандар мен әдістердің ішінен кейбіреулеріне тоқтауға болады.:

1. Семинар-шығармашылық сабақтар шығармашылық ойлауды дамытуға және инновациялық жобаларды құруға бағытталған.

Педагогтердің шеберлігін арттыру, олардың теориялық және практикалық білімдерін толықтыру әдістемелік жұмыстың түрлі формаларының көмегімен, атап айтқанда интерактивті формалар мен әдістерді пайдалану арқылы жүзеге асырылады. Мұндай тәсілдің құндылығы-ол кері байланысты, ашық пікір алмасуды қамтамасыз етеді, қызметкерлер арасында оң қарым-қатынасты қалыптастырады.

Кадрмен жұмыс істеу формаларының өзегі ұжымдық талқылау, тұжырымдарды дәлелдеу, ақыл-ой мен талант жарыстары болып табылады.

Интерактивті әдістердің маңызы - осындай маңызды мақсаттарға қол жеткізу:

1. Өзін-өзі білім алуға қызығушылық пен ынталандыру;
2. Белсенділік пен дербестік деңгейін арттыру;
3. Өз қызметін талдау және рефлексия дағдыларын дамыту;
4. Ынтымақтастыққа, эмпатияға ұмтылуды дамыту.

Бұл жұмыстың артықшылықтары неде?

-Біріншіден, педагогтардың кәсіби қызметінің уәждемесі, олардың әлеуметтік және танымдық белсенділігі айтарлықтай артады.

-Екіншіден, күнделікті, бірқалыпты өмірде қолдану мен дамуды таппайтын адамның жақтары іске асырылады.

-Үшіншіден, ұжымдық қызмет, өзара құрмет, қолдау, ынтымақтастық тәжірибесі пайда болады, онсыз адам қоғамында еңбек ету мүмкін емес.

Педагогтың әдістемелік дайындық деңгейі, оның кәсіби жетілдіру қабілеті тестілеу және сауалнама әдістерімен зерттелді. Бұл не берді?

Тестілеу көрсеткендей: тәрбиешілер жаңа бағдарламаларды меңгеруде, сюжеттік-рөлдік ойындарды ұйымдастыруда, тұлғалық-бағдарлы өзара іс-қимылды орнатуда қиындықтарға тап болады, көбінесе туындаған мәселелерді шеше алмайды.

Сауалнама жұмыс барысында тәрбиешілерде туындаған әдістемелік мәселелерді, қиындықтарды анықтауға мүмкіндік берді.

Жұмыс қарапайымнан күрделіге, логикалық негізделген, тартымды мазмұнға сәйкес құрылады.

Интерактивті форманың негізгі бағыты педагогтарды белсендендіру, олардың креативті ойлауын дамыту, проблемалық жағдайдан стандартты емес шығу болып табылады.

Қорытынды: мектепке дейінгі білім беру сапасын арттыру кадрларға тікелей тәуелді. Білім беруді реформалаудың заманауи жағдайында педагог мәртебесі, оның білім беру функциялары түбегейлі өзгертінін, тиісінше оның кәсіби-педагогикалық құзыреттілігіне, оның кәсіби деңгейіне қойылатын талаптар өзгертінін атап өткен жөн. Қазіргі уақытта мектепке дейінгі баланы тәрбиелеу мен дамытудың қазіргі заманғы жүйесінде жеке әлеуметін жұмылдыруға қабілетті, шығармашыл, құзыретті педагог қажет екенін атап өтеміз.

21 ғасырдың педагогы-бұл:

1. Рухани, Кәсіби, жалпы мәдени және физикалық жетілуге ұмтылатын үйлесімді дамыған, ішкі бай тұлға;
2. Алға қойылған міндеттерді іске асыру үшін оқыту мен тәрбиелеудің ең тиімді тәсілдерін, құралдары мен технологияларын таңдай білетін;
3. Рефлексивті қызметті ұйымдастыруға қабілетті;

4. Кәсіби құзыреттіліктің жоғары дәрежесі бар педагог өз білімі мен біліктерін үнемі жетілдіріп, өз бетімен білім алумен айналысуы, қызығушылықтың сан алуандығына ие болуы тиіс.

Қорытынды жасай отырып, педагогикалық кадрлармен жұмыстың интерактивті формаларының сауатты құрылған жүйесі МдҰ - ның тәрбие-білім беру жұмысының деңгейін арттыруға алып келеді және педагогтар ұжымын біріктіреді деп айтуға болады.

Әдебиет:

1. Мектепке дейінгі ұйым педагогтерінің біліктілігін арттыру курсының білім беру бағдарламасы. Нұр-Сұлтан, 2019
2. Белая, К.Ю. Методическая деятельность в дошкольной организации М:Сфера, 2014.-128с
3. Виноградова, Н.А., Микляева, Н.В., Родионова Ю.Н. Методическая работа в ДОУ. Эффективные формы и методы работы.- М:Сфера, 2008-170 с
- Литература
4. Асмолов А.Г. Через практическую психологию - к развивающему образованию / в кн. Культурно - историческая психология и конструирование миров. М., 1996
5. Межиева М.В. Развитие творческих способностей у детей.- Ярославль: Академия развития, 2002-127 с.
6. Кашапов М.М. Психология педагогического мышления. Спб., 2000
7. Митина Л.М. Психология профессионального развития учителя. М., 1998
8. Маркова А.К. Психология труда учителя. М., 1993
9. Слостенин В.А., Подымова Л.С. Педагогика: инновационная деятельность. М., 1997
10. Халперн Д. Психология критического мышления. Спб., 2000

Сулейменова А. М., Макишева А. Ж.
КГКП я/с «Нұрай», Осакаровский район

ПРОЕКТНО–ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОСТРАНСТВА В ДО

«Я не боюсь ещё и ещё раз повторять:
забота о здоровье – это важнейший
труд воспитателя. От жизнерадостности,
бодрости детей зависит их духовная жизнь,
мировоззрение, умственное развитие,
прочность знаний, вера в свои силы».
В.А. Сухомлинский

В современном обществе проблема сохранения и укрепления здоровья детей дошкольного возраста является чрезвычайно важной, так как именно в этот возрастной период закладываются основы здоровья, приобретаются двигательные навыки и умения, гармоничного физического развития. Поэтому большое внимание уделяется здоровьесберегающим технологиям, которые направлены на решение главной задачи дошкольного образования – сохранить, поддержать и обогатить здоровье детей.

«Здоровье – это состояние полного физического, душевного и социального благополучия, а не только отсутствие болезней и физических дефектов» - определение Всемирной организации здравоохранения.

Если мы научим наших детей с самого раннего возраста беречь, ценить и укреплять своё здоровье, если мы будем личным примером, демонстрировать здоровый образ жизни, то только в этом случае можем мы надеяться, что будущее поколение будет более развитым и здоровым, не только личностно, духовно, но и физически.

Проектно–исследовательская деятельность с использованием здоровьесберегающих технологий занимает прочное место в нашей работе. Она органично вписывается в систему работы детского сада, во все виды деятельности распорядка дня. Проектная деятельность стала увлекательным и интересным процессом, как для детей, так и для взрослых.

Цель проектно–исследовательской деятельности: Организация работы по сохранению и укреплению психического, физического и социального здоровья детей посредством здоровьесберегающих технологий в я/саду.

Задачи:

1. Изучить современные здоровьесберегающие технологии, и их основное содержание, принципы и направления использования в детском саду.
2. Создать условия для сохранения и укрепления здоровья детей в я/с и семье.
3. Повышать родительскую компетентность по вопросу сохранения и укрепления здоровья дошкольников посредством здоровьесберегающих технологий в условиях я/сада и семьи.

Для успешной реализации проектной деятельности в воспитательно–образовательном процессе требуется серьезная подготовка.

Свою работу мы начали с подбора и изучения методической литературы по вопросам здоровьесбережения. Разработали план, по которому работали не только с детьми, но и с родителями. Для родителей мы разработали и провели цикл консультации, раздавали памятки.

В работе с детьми проводятся тематические беседы такие как: «Витамины я люблю – быть здоровым я хочу!», «О здоровье и чистоте», «Правила личной гигиены», «Таблетки растут на грядке», «Полезная и вредная пища», «Мои помощники» и т.д. Читается художественная литература: К.Чуковский «Доктор Айболит», «Федорино горе», «Мойдодыр», С.Михалков «Про девочку, которая плохо кушала», А.Барто «Девочка чумазая», И.Демьянова «Замарашка», З.Александрова «Купание» и т.д. Читаем и разучиваем с детьми стихотворения, потешки, загадки и пословицы, сопровождающие режимные моменты о здоровом образе жизни. Пополнили и разработали картотеки: дидактические игры, физкультминутки, пальчиковых игр, подвижных и малоподвижных игр, дыхательной и зрительной гимнастики, точечный массаж, релаксационные упражнения, упражнения игрового стретчинга, комплексы коррекционных упражнений для профилактики плоскостопия, закаливающих процедур, гимнастики после дневного сна и т.д., по которым работа с детьми ведется ежедневно.

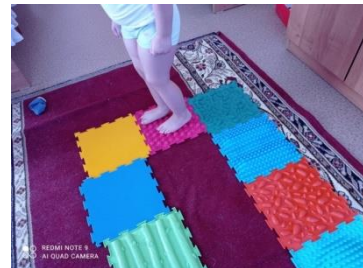
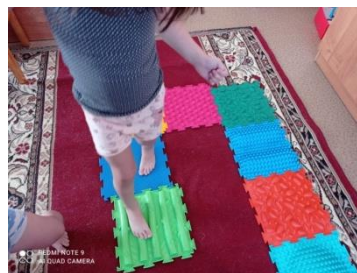
Одно из самых действенных закаливающих процедур в повседневной жизни является прогулка. На прогулке, чтобы дети в достаточной степени могли реализовать свои двигательные потребности, нами менялась последовательность видов деятельности детей, в зависимости от характера предыдущего занятия и погодных условий.

В течение года используются различные варианты гимнастики.

Разминка в постели. Дети просыпаются под приятную спокойную музыку, лежа в постели выполняют несколько упражнений. Упражнения выполняются из различных положений: лёжа на животе, лёжа на боку, сидя. После выполнения упражнений дети встают и выполняют в разном темпе движения: ходьба на месте, ходьба по массажным коврикам, постепенно переходящая в бег.

Пробежки по массажным дорожкам сочетаются с контрастными воздушными ваннами и проводятся 2 раза в неделю по 5-7 минут.

Массажный коврик состоит из пособий и предметов, способствующих массажу стопы. Дети занимаются босиком, идут в быстром темпе по дорожке и плавно переходят на бег (1-1,5 мин) и снова переходят на спокойную ходьбу с дыхательными упражнениями. Это способствует развитию выносливости, координации движений, формированию стопы и укреплению организма детей.

В завершении хочется отметить, что основной причиной успешной работы в данном направлении может являться только наличие системности.

Литература:

1. Сократов Н.В. Современные технологии сохранения и укрепления здоровья детей. – М.: ТЦ Сфера, 2005г.
2. Степаненкова Э.Я. Физическое воспитание в детском саду. – М.: Мозайка-Синтез, 2010г.
3. Гаврючина Л.В. Здоровьесберегающие технологии в ДОУ. – М.: ТЦ Сфера, 2010г.

Султанбекова С.С.
Қарағанды қаласы, «Нәзік б/б КМҚК

ПЕДАГОГТИҢ ҮЗДІКСІЗ КӘСІБИ ДАМУЫ

Қазіргі заманғы педагог үнемі шәкірттерін дайындауға және оларды тез өзгеретін әлемде бәсекеге қабілетті ету үшін белсенді инновациялық технологияларды іздеуде. Үздіксіз кәсіптік оқыту-бұл белгілі шындық және бүгінгі күні өзекті. Бес жылдан кейін педагог біліктілікті арттыруды қажет етеді, өйткені оның кәсіби құзіреттілік деңгейі педагогикалық университеттерде алған базалық білімінен едәуір асып кетуі керек. Білім беру-қоғам мүшелерінің зияткерлік адамгершілік мәдени дамуы мен кәсіби құзыреттілігін тәрбиелеуге бағытталған үздіксіз процесс.

Ұлттық және жалпыадамзаттық құндылықтар негізінде жеке тұлғаны қалыптастыру және дамыту үшін қажетті жағдайлар жасау — білім берудің басты міндеті. Мемлекет дамыған елдердің деңгейіне бағдарлана отырып, білім беру жүйесін дамытудағы басым бағыттарға кепілдік береді. Үздіксіз білім беру әрқашан педагогтің қызметінде басым бағыт болуы керек. Біліктілікті арттыру жүйесі Педагогикалық тәсілдердегі өзгерістерге тез ден қоятын педагогтарды білім берудің икемді құрылымы болып табылады.

Педагогикалық инновацияларды кәсіби әдістемелік қолдау және тәжірибелік сүйемелдеу қамтамасыз етіледі және жаңартылады. Осыған байланысты инновациялық формалармен, құралдармен, әдістермен қамтамасыз ету қажеттілігі туындайды. Әдіснамалық білімді жаңарту жүзеге асырылуда. Ал біліктілікті арттыру жүйесі педагогтің өзін-өзі танытуына, оның негізгі құзыреттілігін дамытуға жағдай жасайды.

Педагогикалық білім олардың қалыптасуына бағытталуы керек. Сондықтан педагогтердің кәсіби дайындығы нүктелі емес, жүйелі болуы тиіс. Басқаша айтқанда, педагогтерді мектеп жүйесіндегі қазіргі жағдайға дайындау орынсыз. Біліктілікті арттыру жүйесі үздіксіз білім берудің «көпірі» болып табылады. Бұл білім беру практикасы мен ғылым мен педагогикалық білім арасындағы қажетті байланыстырушы буын. Сапалы талаптар артып келеді, дайындық мұғалімнің кәсіби құзыреттілігін дамытуға бағытталған. Құзіреттілікке ие болу дәрежесі туралы айтатын болсақ, біз кәсібилікті, шеберлікті, біліктілікті айтамыз, бірақ құзыреттілік тәсіл жеке тұлға әлеуетінің жетекші құрамдас бөлігі болып табылады. Міндет-педагогтің санасында жасына қарамастан үздіксіз білім алуға деген көзқарасты қалыптастыру, бұл белсенді кәсіби қызметтің ұзақтығын арттыруға мүмкіндік береді. Тек үнемі өзін-өзі жетілдіру әр адамға белгілі бір саладағы табиғи бейімділіктер мен таланттарды толық түсінуге мүмкіндік береді.

Ауыспалы жұмыс және өзін-өзі жетілдіру процесі педагогтер кәсіби қызметте тиімді бола бастайды. Әдіснаманың педагогтің тәжірибесімен байланысын ашатын кәсіби құзыреттілікті арттыру формаларын құру қажет. Ал педагог үшін үздіксіз білім беру болашаққа ұмтылу — перспективалық кәсіби білімді пайдалана отырып, қоғамның даму проблемаларын шешуге бағытталуы тиіс. Үздіксіз білім беру немесе «өмір бойы оқыту» оқу процесін әдістемелік әлеуетті пайдалануға, зерттеу қызметі арқылы дербестікті дамытуға бағыттайды. Барлық инновациялық тәсілдер оқытуды нақты шығармашылық процестегі қарым-қатынас моделіне айналдырады, ол біліммен, идеялармен және іс-әрекет тәсілдерімен белсенді алмасуды қамтиды.

Білім беру жүйелеріне қойылатын міндетті талап-оқуды үйрену қабілеті, ал адам өмір бойы оқуға деген қажеттілігі. «Өмір бойы білім алу» формуласы және «өмір бойы білім алу» формуласы келеді. Біліктілікті арттырудың пәрменді нысаны проблемалық оқыту болып табылады. Бүгінде оқытудың интерактивті әдістеріне ерекше көңіл бөлінеді. Шығармашылық немесе проблемалық топтар белгілі бір кәсіби проблема үшін құрылады. Нәтиже өнім болуы мүмкін-нұсқаулықтар, жұмыс бағдарламасының құрылымы, дидактикалық материал, іс-шара жоспары, семинар, кеңес беру. Біліктілікті арттыру

жүйесінде оқытудың интерактивті әдістерін қолдана отырып, әр сабақта өз қызметінің мақсатын анықтау қажет.

Сабақтардың формалары семинарлар, дәрістер-әңгімелер, семинарлар-практикумдар, сондай-ақ жалпы білім беретін мектептерге барып сабақтарға қатысу болуы мүмкін. Практикалық маңыздылығы тек педагогтің практикалық қызметінде белгілі. Әдістемелік қолдау педагогикалық қызметкерлерге қалалық, облыстық, республикалық практика жетістіктерін беру арқылы жүзеге асырылады. Мұндай тәжірибе сіздің жеке траекторияңызды қалыптастыруға және педагогтің кәсіби өсуі үшін ғана емес, сонымен бірге жеке өсуі үшін де қажет болатын кәсіби дайындықты алуға мүмкіндік береді.

Осылайша, біліктілікті арттыру институттарында педагогтің кәсіби өсуіне жүйелі бақылау жүргізуге және педагогтердің тәжірибесінде пайда болған жаңалық элементтерін әдістемелік сүйемелдеуді анықтауға мүмкіндік бар. Түрлі өңірлерден педагогтарды жинау арқылы тәжірибенің таралуына ықпал етеді, жаңа идеялармен, әдістемелік олжалармен алмасуды ұйымдастырады. Уақыт талабына сай біліктілікті арттыру институттары бірлескен жобалар мен зерттеу жұмыстарын жүргізуде. Шағын жинақты мектептердің де, инклюзивті білім берудің де проблемалары қалып отыр. Үздіксіз білім беруді дамытудың тұжырымдамалық пайымын мынадай деңгейлерде ұсынуға болады:

- жеке тұлға деңгейінде – бұл кәсіби өзін - өзі іске асыру, өзін - өзі жетілдіру, функционалдық сауаттылықты дамыту;

– қоғам деңгейінде - қарқынды дамып келе жатқан әлемнің шынайылығына әлеуметтік-белсенді қалыптастыру;

-мемлекет деңгейінде-бәсекеге қабілетті түлектер арқылы ел дамуының әлеуметтік;

-экономикалық деңгейіне ықпал ете алатын білікті мамандарды даярлау.

Үздіксіз білім беруді жүзеге асыру үшін келесі қағидаларды сіңіруге арналған:

- адамның барлық белсенді өмірін біліммен қамту – социум мен оқытылатын пәндер интеграциясын жүзеге асыру;

-отбасының, әлеуметтік топтардың өзара іс-қимылында оқытуды жүзеге асыру, оқыту әдістемелерінің сапасы мен икемділігіне бағдарлану;

- оқу қабілетін жетілдіру, мотивацияны дамыту, білім мен дағдыларды игеру жылдамдығын арттыру осылайша біліктілікті арттыру жүйесі педагогке жеке траекторияны қалыптастыруға және одан әрі өсу үшін қажет кәсіби дайындықты алуға мүмкіндік береді. Жүйенің өзінің тұрақты дамуы білім берудің сыртқы сұраныстарына бейімділігін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді, бұл сөзсіз еңбек нарығына әсер етеді.

Әдебиет:

1. Драйден Г., Вос Дж. Оқытудағы Революция. -М.: Парвин, 2003 Дрейвс в. онлайн оқыту. — М.: 2003.
2. Ключарев Г.А., Огарев Е. И. Трансформация жағдайында үздіксіз білім беру. — М.: "Франтера", 2002..
3. Москвич Ю. Н. Жаңа жағалауларға барар жолдағы білім: жаңа әлемнің адамын құру бағыты. Психологиялық ғылым және білім беру практикасы: қазіргі тенденциялар: II бүкілресейлік ғылыми-практикалық конференция материалдары / Краснояр. мемлекеттік пед. ун-т им. А. П. Астафьева. Красноярск, 2008. 124 с.

Тапаева М.Г.

Шахтинск қаласы, «Гүлдер» б/б КМҚК

**МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ЖЕКЕ ТҮЛҒА СЫН
ТӘРБИЕЛЕУ МЕН ДАМЫТУДАҒЫ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ - ПЕДАГОГИКАЛЫҚ
ТЕХНИКАЛАР**

Мектепке дейінгі ұйымдарда оқыту әдістері мен психологиялық педагогикалық технологиялар ерекше өзектілікке ие. Мақалада мынандай маңызды ұғымдар қарастырылады; «технология түрлері» сонымен қатар педагогикалық технология түрлері, психологиялық-педагогикалық технология ұғымдары, олардың өзара байланысы мен өзара әрекеттесуін анықтауға әрекет жасалады. Аталған және басқада ұғымдардың мазмұндық сипаттамалары өзекті болып табылады және психологиялық-педагогикалық іс-әрекетте біртіндеп жетілдіреді. Сонымен қатар, оқыту әдістері мен технология түрлерінің әртүрлі жіктелуі талданады. «Технология» термині көптеген әдеби көздердің тұжырымдарына сүйене отырып, өнер, шеберлік, өңдеу әдістерінің жиынтығы, күйдің өзгеруі деп түсініледі.

Педагог-психологтың мақсаттары мен міндеттері психологиялық педагогикалық технологиялардың көмегімен жүзеге асырылады. Бұл тәрбиешілермен ата-аналармен және балалармен жұмыстың ұйымдастырушылық формаларының дәйектілігі балабақшадағы баланың психологиялық жан-жақты қолдауы және білім беру процесіне қатысушылардың күш-жігерін ұйымдастыруды қамтамасыз етеді.

Педагогикалық технологиядағы түбегейлі маңызды аспект – бұл баланың оқу-тәрбие процесіндегі ұстанымы. Оның мақсаты – баланың тұлға ретінде қалыптасуына ықпал етуі. Психологиялық-педагогикалық технологияларды дұрыс таңдау және қолдану, балаға өз жас ерекшелігіне сәйкес дамуына ықпал етеді.

Психологиялық-педагогикалық технологияның басты талаптары:

- Тұжырымдамалық
- Жүйелілік
- Басқарылуы
- Тиімділік
- Репродуктивтілік

Тұжырымдамалық - белгілі бір ғылыми тұжырымдамаға, оның ішінде білім беру мақсаттарына жетудің философиялық, дидактикалық және әлеуметтік – педагогикалық негіздемесіне сүйену.

Жүйелілік-технологияда жүйенің мынандай түрлері болуы керек; логикалық процесс, оның бөліктерінің өзара байланысы, тұтастығы.

Басқару - диагностикалық мақсат қою, жоспарлау, оқуды кезең-кезеңімен диагностикалау, нәтижелерді түзету мақсатында құралдармен әдістерді өзгерту мүмкіндігі.

Тиімділік – нақты жағдайларда қолданылатын қазіргі заманғы педагогикалық технологиялар нәтижелер бойынша оңтайлы болуы, оқытудың белгілі бір стандартына қол жеткізуге кепілдік беруі тиіс.

Репродуктивтілік – мектепке дейінгі білім беру мекемелерінде білім беру технологиясын қолдану мүмкіндігі, яғни технология педагогикалық құрал ретінде оның тәжірибесіне қолданатын кез-келген педагогтың қолында тиімді болуға кепілдік берілуі керек.

Бүгінгі білім беру технологияларының қатарына мыналарды жатқызатын болады;

- Денсаулық сақтау технологиялары;
- Жобалау қызметінің технологиялары;
- Зерттеу қызметінің технологиялары;
- Ақпараттық – коммуникациялық технологиялары;
- Мектеп жасына дейінгі және тәрбиеші портфолиясының технологиясы
- Ойын технологиясы
- «ТРИЗ» технологиясы және тағы басқалар.

Денсаулық сақтау технологияларының мақсаты баланың денсаулығын сақтау мүмкіндігін қамтамасыз ету, салауатты өмір салты бойынша қажетті білім, біліктілік, дағдыларды қалыптастыру болып табылады.

Денсаулық сақтау технологиялары келесідей жіктеледі;

- Медициналық – профилактикалық

- Дене шынықтыру-сауықтыру

• Баланың психологиялық әл-ауқатын қамтамасыз етуге (баланың отбасындағы және басқада балалармен қарым-қатынас барысындағы баланың эмоционалдық жайлылығы мен жағымды психологиялық көңіл-күйін қамтамасыз етуге бағытталған.

Жобалау қызметінің технологиялары

Мақсаты: балалардың тұлғааралық қарым-қатынас саласына қосу және жеке тәжірибені дамыту және байыту.

Оқу жобаларының жіктелуі;

Ойын – балалардың сабақтары, топтық іс-шараларға қатысу (ойындар, халық билері, драматизация, түрлі ойын сауық түрлері);

«**Экскурсиялық**» - қоршаған табиғат пен қоғамдық өмірге байланысты мәселелерді шешуге бағытталған.

Баяндау- балалар өзәсерлері мен сезімдерін ауызша, жазбаша, вокалдық көкем (сурет), музыкалық (түрлі жеңіл аспаптарда ойнау) формада жеткізуді үйренеді.

Конструктивті – белгілі бір қолөнер түрін жасауға бағытталған; құс үйі, гүлзар жасау.

Зерттеу қызметінің технологиясы – мақсаты мектеп жасына дейінгі балада зерттеушілік қиял құзыреттілігін ояту. Айта кету керек шығармашылық жоба бойынша жұмысты ұйымдастырған кезде балаларға бір нәрсені зерттеу немесе эксперимент жасау арқылы шешуге болатын проблемалық тапсырмалар ұсынылады.

Ақпараттық -коммуникациялық технологиялар – қазіргі бала дамып келе жатқан әлем, ата-анасының дамыған әлемнен ерекшеленеді. Бұл үздіксіз білім берудің бірінші буыны ретінде мектепке дейінгі тәрбиеге сапалы жаңа талаптар қояды; заманауи ақпараттық технологияларды (компьютер, интерактивті тақта, планшет және т.б) қолдана отырып білім беру.

Тұлғаға бағытталған технологиялар - мектепке дейінгі білім беру жүйесінде баланың тұлғалық дамуын алға қояды, жеке басының дамуына отбасы мен мектепке дейінгі мекемеде ыңғайлы жағдайларды туғызу, баланың дамуына қауіпсіздік жағдайларды қамтамасыз ету.

Ойын технологиясы. Оқу процесінің белгілі бір бөлігін қамтитын және жалпы мазмұнмен, сюжетпен кейіпкермен біріктірілген тұтас білім ретінде құрылады.

- Заттардың негізін, сипаттамалық белгілерін анықтап, салыстыра білуді қалыптастыратын ойындар мен жаттығулар;

- ортақ белгілеріне байланысты заттарды жалпылауға арналған ойындар тобы;

- нақты құбылыстар мен нақты емес құбылыстарды ажырата алатын ойын топтары;

- өзін-өзі ұстай білуге, сұраққа тез жауап беруге, фонемалық естуге, тапқырлыққа тәрбиелейтін ойындар жиынтығы.

ТРИЗ технологиясы баланы шығармашылық тапсырмаларды орындауды үйретеді және оның бойында шығармашылық қажеттілікті дамыта отырып, оның қызығушылығына сүйене отырып, шығармашылыққа жүйелі түрде жетелеуге мүмкіндік береді. ТРИЗ және оның принциптері тек техникалық қана емес, сонымен қатар басқа да шығармашылық тапсырмаларды шешуге қолайлы.

Психологиялық – педагогикалық технологияларды қолданудың әсері оқытудың заманауи және дәстүрлі құралдарымен әдістерін ақылға қонымды үйлестіруге мүмкіндік береді, балалардың қызығушылығы мен қарым-қатынас қажеттілігін тудырады. Коммуникативті кедергілерді алып тастайды. Сонымен қатар тактильді сезімдер мен ұсақ маториканы дамытады.

Әдебиет:

1. Жақыпов С.М., Тоқсанбаева Н.Қ. Психологияны оқыту әдістемесі. Алматы, 2012 ж.
2. Әмірова Б.А., Молдабаева Р.А. Психологияны оқыту әдістемесі. Қарағанды, 2012 ж.
3. Психологияны оқыту әдістемесі: дәріс конспектілері / О.Ю.Тарская, В.И.Валовик, Е.В.Бушуева және т.б. 2007

4. Бадмаев Б.Т. Психологияны оқыту әдісі. М., 2001
5. Лаудис В.Я. Психологияны оқыту әдісі. М., 2000

Тезекбаева К.А.

Жаңаарқа ауданы, «Ақтайлақ негізгі орта мектебі» КММ

БАСТАУЫШ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ САБАҚҚА ҮЛГЕРМЕУШІЛІК СЕБЕПТЕРІН АНЫҚТАУ

Осы уақытқа дейін барлық мектептердегі «қиындықтардың» бірі - оқушылардың нашар үлгерімі. Оның себебі мектеп жұмысының жетілмеген әдістерінде ғана емес, сонымен қатар жас ерекшеліктерінде, баланың мектепке психологиялық даярлығында.

Әдеби дереккөздерді талдау көптеген авторлардың мектеп оқушыларының оқу үлгерімі мәселесін зерттеп жатқандығын көрсетеді. Сәтсіздік - біздің назарсыздығымыздың, немқұрайдылығымыздың, «мүмкін өздігінен өтіп кететіндігіміздің» нәтижесі. Тәжірибе көрсеткендей, уақытында және дұрыс жеңілген қиындықтар баланың қалыпты оқуына мүмкіндік беріп қана қоймай, оның физикалық және психикалық денсаулығын сақтайды.

Мектептегі үлгермеушілік мәселесі - педагогика мен білім беру психологиясының орталық мәселелерінің бірі. Мектептегі сәтсіздік психологиялық емес сипаттағы себептердің салдары болуы мүмкін екендігі анықталды: отбасылық өмір жағдайлары, педагогикалық қараусыздық, ата-аналардың білім деңгейі және психологиялық танымдық, қажеттілік-мотивациялық салалардағы кемшіліктер, жеке психологиялық ерекшеліктер, талдау мен синтездің қалыптасуының болмауы.

Оқу үлгерімінің әр түрлі болуы мұғалімге оларды анықтауды қиындатады, және көп жағдайда мұғалім төмен үлгеретін оқушылармен жұмыс істеудің дәстүрлі әдісін - олармен негізінен өткен оқу материалын қайталаудан тұратын қосымша сабақтарды таңдайды. Сонымен қатар, көбінесе мұндай қосымша сабақтар бірнеше үлгермеуші оқушылармен өткізіледі. Алайда, көп уақыт пен күш жұмсауды қажет ететін бұл жұмыс пайдасыз болып шығады және қажетті нәтиже бермейді.

Нашар жұмыс істейтін балалармен жұмыс *нәтижелі болу үшін*, ең алдымен, әр оқушының білімді толық игеруіне кедергі болатын нақты психологиялық себептерді анықтау қажет.

Мектептегі үлгермеушілік мәселесіне әрдайым психологтар да, мұғалімдер де ерекше назар аударған (М.Н. Данилов, В.И. Зынова, Н.А. Менчинская, Т.А. Власова, М.С. Певзнер, А.Н. Леонтьев, А.Р. Лурия, А.А. Смирнов, Л.С. Славина, Ю.К. Бабанский). Мектептегі үлгермеушіліктің себептері атап өтілді:

- мектептегі білімге дайын болмау;
- оның әлеуметтік-педагогикалық назардан тыс қалуы;
- мектепке дейінгі кезеңдегі ұзаққа созылған аурулардың нәтижесінде баланың соматикалық әлсіздігі;
- мектепке дейінгі жаста түзетілмеген сөйлеу кемістігі, көру және есту кемістігі;
- ақыл-ойдың артта қалуы;
- сыныптастарымен және мұғалімдермен жағымсыз қатынастар.

Қазіргі кезде ғылыми ой екі фактор теориясымен сипатталады, яғни биологиялық және әлеуметтік теорияларды қабылдау. Сарапшылар академиялық сәтсіздік мәселесі педагогикалық, медициналық, психологиялық және әлеуметтік болып табылатындығын атап өтті. Сондықтан, соңғы онжылдықта мектеп оқушыларының үлгерімін жақсарту мақсатында әр түрлі профилдегі мамандардың күш-жігерін біріктіруге шақырулар көбейе түсті. Оқу үлгерімінің себептерін анықтау үшін кешенді емтихан қажет деген пікір бар. Психологиялық

тексеруге антропометриялық (дене типі) және психофизиологиялық (жүйке жүйесінің қасиеттері) зерттеуді қосу қажет.

Педагогтар мен психологтардың, ғалымдар мен практиктердің мектептегі үлгермеушілік мәселесіне мұқият назар аударғанына қарамастан, оқуда қиындықтарға тап болатын оқушылардың саны үнемі өсіп келеді.

Оқушылардың үлгермеушілігі туралы түсінік.

Оқу іс-әрекеті әдістерін адам қызметінің объектілері, міндеттері мен мотивтерімен, адамдар арасындағы қарым-қатынас нормаларымен, қоғам әзірлеген мәдениет пен ғылымдардың барлық жетістіктерімен сіңірудің негізі ретінде бала дамуының әмбебап формасы болып табылады. Оқытудың сыртында дамудың болуы мүмкін емес.

Қазіргі кезде біз оқытудың әр түрлі әдістері мен формаларын білеміз: еліктеу арқылы, ойында, өндірістік әрекеттерді орындау процесінде, өзіне-өзі қызмет ету үшін бастауыш жұмыс тапсырмаларын орындау барысында, сайып келгенде жүйелі түрде мектепте оқыту.

Мектепке бару баланың қоғамдағы орнын түбегейлі өзгертеді. Балалар мазмұны мен қызметіне байланысты жаңа оқу әрекетін бастайды. Олардың өмірдегі позициясы, құрдастарымен және ересектермен, отбасындағы және одан тысқары жерлердегі барлық қарым-қатынастар олардың алғашқы, жаңа және маңызды әлеуметтік маңызды міндеттерін қалай орындауларымен анықталады.

Оқу үлгерімсіздігінің элементтерін анықтауда бағдарламалар мен оқулықтарды, сонымен қатар педагогикалық процесті бақылау нәтижелерін қолдана отырып, дидактикалық, әдістемелік және психологиялық әдебиеттерге сүйену қажет.

Олқылықтарды анықтаудың негізгі әдістері: оқушылардың жұмыстағы қиындықтарға, жетістіктер мен сәтсіздіктерге реакциясын байқау; оқытушының сұрақтары немесе оның осы немесе басқа ережені тұжырымдау жөніндегі талаптары; сыныптағы тәрбиелік өзіндік жұмыс. Өзіндік жұмысты жүргізген кезде мұғалім іс-әрекет нәтижелері мен оның жүру барысын бағалау үшін материал алады. Ол оқушылардың жұмысын бақылайды, тыңдайды және олардың сұрақтарына жауап береді, кейде көмектеседі.

Кешіктіру белгілерін таңдау оларды анықтау әдістерімен тығыз байланысты: артта қалудың сол немесе басқа көріністері тек сол жағдайда ғана оны сабақта қолдануға болатын анықтауға болатын болса, белгі ретінде қарастырылуы мүмкін.

Оқушылардың артта қалу белгілерінің сипаттамасы:

1. Оқушы есептің қиындығы не екенін айта алмайды, оны шешудің жоспарын құра алмайды, есепті өздігінен шеше алмайды, оны шешу нәтижесінде жаңа нәрсе алынғанын көрсетеді. Оқушы мәтінге қатысты сұрақтарға жауап бере алмайды, одан не білгенін айта алмайды. Бұл белгілерді есептер шығарғанда, мәтіндерді оқығанда және мұғалімнің түсіндірмелерін тыңдағанда табуға болады.
2. Оқушы оқыған мәтін бойынша сұрақтар қоймайды, оқулыққа қосымша дерек көздерін іздеуге тырыспайды және оқымайды. Бұл белгілер мұғалім әдебиетті оқуға ұсынған кезде мәтіндерді қабылдай отырып, мәселелерді шешкен кезде пайда болады.
3. Оқушы белсенді емес және сабақтың сол сәттерінде ізденіс жүріп жатқан кезде алаңдайды, бұл қиын ойларды жеңу, шиеленісті талап етеді. Бұл белгілерді мәселелерді шешуде, оқытушының түсіндіруін қабылдағанда, өз бетінше жұмыс істеуге арналған тапсырмаларды таңдау жағдайында байқауға болады.
4. Оқушы сәттілік пен сәтсіздікке эмоционалды реакция жасамайды (мимикамен және қимылмен), өз жұмысын бағалай алмайды, өзін-өзі басқара алмайды.
5. Оқушы өзі орындайтын жаттығудың мақсатын түсіндіре алмайды, оның қай ережеге берілгенін айта алмайды, ереже нұсқамаларын сақтамайды, әрекеттерді өткізіп жібереді, олардың тәртібін шатастырады, нәтиже мен жұмыстың барысын тексере алмайды. Бұл белгілер жаттығуларды орындау кезінде, сондай-ақ неғұрлым күрделі іс-әрекет шеңберіндегі әрекеттерді орындау кезінде пайда болады.
6. Оқушы ұғымдардың анықтамаларын, формулаларын, дәлелдемелерін көбейте алмайды, ұғымдар жүйесін белгілей отырып, дайын мәтіннен алшақтай алмайды, зерттелген ұғымдар

жүйесіне құрылған мәтінді түсінбейді. Бұл белгілер оқушыларға тиісті сұрақтар қойылған кезде пайда болады.

Жоғарыда айтылғандардың барлығы келесідей қорытынды жасауға мүмкіндік береді: танымдық қатынастарды тәрбиелеу, оқытудың нәтижесін көрсететін белгілі бір көрсеткіштермен көрсетілуі мүмкін, оқытудың мазмұны мен процесіне тікелей байланысты, оқыту процесінде анықталып, кейіннен артта қалу ұғымы және оның белгілері арқылы анықталуы мүмкін.

Оқу сәтсіздігін жеңу жолдары

Әр түрлі зерттеулерге сүйенсек, бастауыш сынып оқушыларының оқудағы қиындықтары соңғы жылдары 7-ден 10% -ке дейін болды. Оқушылардың жартысына психикалық дамуы тежелген деген диагноз қойылған. Бұл балаларға когнитивті бұзылыстар тән. Осы тұста сұрақ туындайды: «Мектепте оқушылардың өмірі мен білімін онда сәтсіз оқушылар болмайтындай етіп ұйымдастыруға бола ма?». Оқушылардың толық оқу жетістіктерін қамтамасыз ететін оқу процесін ұйымдастырудың әр түрлі түрлерін сипаттамас бұрын, осындай оқу процесін құруға болатын теориялық ережелерді қарастырған жөн. Мұндай бірінші негіз мектептің мақсаттары болып табылады, өйткені оқу процесін ұйымдастыру мектептің басты мақсатымен анықталады. Мектептің және мұғалімдердің жұмысын бағалайтын бірден-бір көрсеткіш - оқушылардың оқу үлгерімі пайызы, ал оқушының өзі оның оқу үлгерімімен ғана бағаланып, оның жеке басының бағалауымен анықталды: «өте жақсы оқушы», «жақсы» оқушы», «нашар».

Мектепте бір мақсат емес, бірнеше түрлі мақсаттар қойылады. Мұғалімдердің қателіктері мен сандырақтарының көпшілігі дәл олардың білімсіздігімен, мектептің басты мақсатын түсінбеуімен байланысты. Кез-келген мұғалім қандай пәнді оқытса да, оқушыларының жеке басының тәрбиешісі болуы керек.

Егер мұғалім өзінің педагогикалық іс-әрекетінің сәтті болуын қаласа, ол кез-келген оқушының үлгермеуіне жол бермейді және заманауи мектептің басты мақсатын жүзеге асыруға үлкен үлес қосады. Мұғалім оқу процесінде өз оқушыларын жоғары адамгершілікті тұлға ретінде қалай тәрбиелей алады? Оқу процесінде осы мақсатқа жету үшін мұғалімнің қандай құралдары бар? Бұл дегеніміз, ең алдымен, білім беру процесінің өзін-өзі адамгершілік тұрғыдан ұйымдастыру. Бұл процесті әртүрлі тәсілдермен ұйымдастыруға болады. Оны авторитарлық негізде ұйымдастыруға болады.

Сіз білім беру процесін мұғалім мен оқушылар арасындағы ізгілікті қарым-қатынас ретінде ұйымдастыра аласыз. Екіншісі, мұғалімнің қарамағында оқушылардың білім беру үрдісіне мұғалімнің педагогикалық ықпалының объектілері ретінде ғана емес, сонымен қатар осы процестің субъектілері ретінде қосылуы дегенді білдіреді. Үшіншісі, мұғалім оқушыларды адамгершілік рухта тәрбиелеуі керек дегенді білдіреді, оның жеке өнегесі. Балаларды мектепке алдын-ала жаздыру керек, жақсырақ сәуір-мамыр айларында. Сонымен бірге, әр бала мектепке келген сайын оның мектепте оқуға физикалық дайындығын анықтау үшін медициналық тексеруден өтіп, оның оқуға психологиялық дайындығын анықтау үшін жеке сұхбаттасу қажет. Бірінші сыныптарды екі жолмен қабылдауға болады: гетерогенді рекрутинг, әр сыныпта, даму деңгейі мен мектепке дайын әр түрлі жастағы балалар бірінші сыныпқа қабылданғанда.

Мұндай жалдаудың жағымды жақтары мынада: мұндай сабақта әлсіз оқушыларға мықты оқушылардың көмегін ұйымдастырудың, әлсіз оқушылардың мықтыларға ұмтылатын, әлсіз жақтарынан арылуға тырысатын жағдай жасаудың барлық мүмкіндіктері бар. Бірінші сыныптарды біртекті аяқтау (егер мектепте бірнеше бірінші сыныптар аяқталса). Әлсіз балаларға көмек келесідей болуы керек: балалардың жалпы дамуына арналған арнайы сабақтарды ұйымдастыру және өткізу. Бастауыш мектепте үлгермеушіліктің алдын алу үшін бастауыш сыныптарда: мектепте, сыныпта балалар жалықтырмайтындай етіп оқыту керек, олар таусылған жоқ, бірақ, керісінше, оқуға деген құштарлық артты.

Адамның мыңдаған қырлары бар, олардың әрқайсысы өртеніп, ежелгі сұлулықпен жарқырайды, тек егер осы бетке шебер және нәзік ұнтақтаушыға, мұғалімге тигізу керек

болса. Азапты күрделілік, тәрбиенің барлық қиындығы мен қуанышы әркімнің өз шетін дәл табуы керек екендігінде. Мектептің, отбасы мен қоғамның алдында тұрған ең маңызды міндет - балалардың өмірге берік сенімі бар, биік мұраттардың адамдары, жылы жүрек, таза ақыл, үлкен азаматтық өмір сүруді білетін адамдар ретінде енуі.

Әдебиет:

1. Дубровин «Мектеп психологының жұмыс кітабы». - М., 1991.
3. Кумарина Г.Ф. Нашар оқитын мектеп оқушыларын оқытуды дараландыру. № 2, 2000
4. Овчарова. «Оқытудың практикалық психологиясы»
5. Ред. проф. СМ. Громбах. Мектеп пен оқушылардың психикалық денсаулығы. - М., 1998.

Тепикина Ю.В.
КШЯС «Бахыт», город Сарань

«РУКИ И УМ» - КАК ОРГАНИЗОВАТЬ ИНТЕГРИРОВАННОЕ ЗАНЯТИЕ ПО ЕСТЕСТВОЗНАНИЮ И КОНСТРУИРОВАНИЮ В ПРЕДШКОЛЬНЫХ ГРУППАХ

В процессе игр и занятий у детей дошкольного возраста наряду с техническими навыками развивается умение узнавать, анализировать окружающие предметы, формируются обобщенные представления о задаваемых объектах, развиваются самостоятельность мышления, творчество, художественный вкус, формируются ценные качества личности (аккуратность, целеустремленность, настойчивость в достижении цели).

В дошкольной педагогике детское конструирование рассматривается как средство развития и, прежде всего, умственного воспитания детей. Конструируя, ребенок учится не только различать внешние качества предмета, образца, у него развиваются познавательные и практические навыки. В конструировании ребенок помимо зрительного восприятия качества предмета реально, практически разбирает образец на детали, а затем собирает их в модель (так в действии он осуществляет анализ и синтез).

В работе, направленной на достижение определенной цели, совершенствуется не только сама деятельность, но и зрительное восприятие ребенком предметов окружающего мира. Таким образом, создается предпосылка для приобретения способности производить более глубокий анализ модели предмета. В процессе восприятия активно включаются процессы мышления, воображения, памяти, внимания.

В ходе обучения детей конструированию создаются условия для развития творческих умений дошкольного возраста. Ребенок устанавливает элементарные схемы изготовления предметов, объектов, предавая в них общие и различные признаки, осуществляют это в определенной последовательности. Такой характер деятельности является основой, позволяющей детям искать способ самостоятельного изготовления нового варианта предмета, что часто требуется в игре. В процессе обучения конструированию у детей вырабатываются обобщенные способы действий, умение целенаправленно обследовать предметы или образцы. Дети учатся планировать работу, представляя ее в готовом виде, контролировать свои действия, самостоятельно исправлять ошибки.

Ни для кого не секрет, что организация и подготовка данного вида занятия вызывает трудности у многих педагогов из – за недостатка опыта и отсутствия методически разработок. Наш опыт поможет педагогу интересно и увлекательно организовать детей как в регламентированной, так и в нерегламентированной деятельности, повысить свое

профессиональное мастерство. При этом я определила, что такое конструирование поможет каждому ребенку:

- развить мелкую моторику рук;
- ознакомиться с формой и текстурой предметов на практике;
- развивать фантазию и воображение, внимание;
- вырабатывать технические навыки в процессе задумки и реализации поставленной задачи;
- стимулировать образное и логическое мышление.

С 2019 года в свою деятельность я начала внедрять обновленное содержание образования, которое включает интеллектуальное развитие детей через развитие мелкой и крупной моторики. Данные направления я развиваю через опытно – образовательную программу “Интеллектуальное развитие детей через технологию В.В.Воскобовича Сказочные лабиринты”

В связи с обновлением содержания дошкольного образования, я стала внедрять интегрированные занятия, способствующие развитию познавательного интереса детей. Созданные условия дают возможность каждому ребенку максимально раскрыть свой интеллектуальный потенциал, в процессе игровой деятельности, используя предметы и объекты, включенные в них.

На этапе стартовой диагностики, в начале учебного года 2019-2020, у детей выявился низкий уровень знаний, умений и навыков. Были выбраны 3 направления (естествознание, аппликация и конструированию) для выявления уровня сформированности интеллектуальных и творческих способностей детей дошкольного возраста.

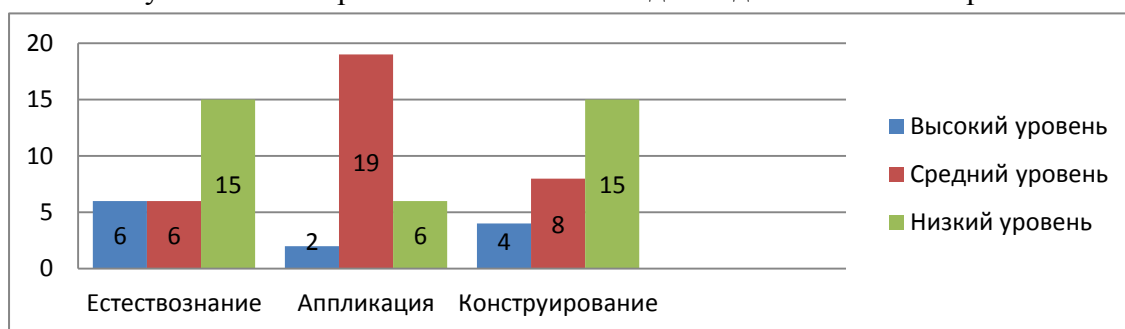

Рис.1

По результатам проведенных исследований , мы можем сделать вывод , что уровень знаний , умений и навыков детей группы старшего возраста , к сожалению находится не на достаточно уровне (см Рисунок 1).

Это свидетельствует тому, что в данной работе с детьми не на достаточном уровне применялись игровые технологии В.В. Воскобовича. Если процесс занятий был бы креативным и разнообразным, уровень значительно был выше.

Проанализировав материал, я сделала вывод, что данные игры (технологии В. Воскобовича «Сказочные лабиринты игры») являются эффективным инструментом для развития креативного и критического мышления у детей, развития мелкой моторики рук, инженерного мышления, что необходимо для формирования навыков 21 века.

На занятиях по **естествознанию** в образовательной области “познание” я внедряю интегрированные занятия, а именно опытно – экспериментальную деятельность, через конструирование и аппликацию.

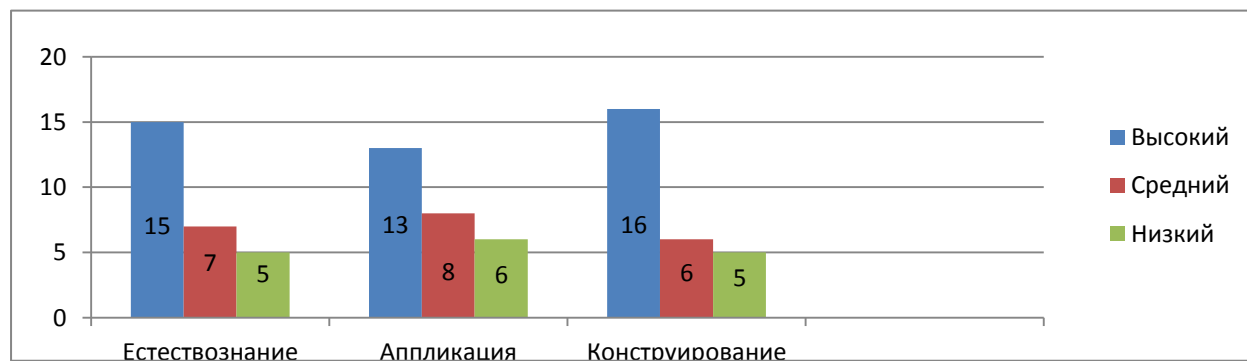
В своей группе вместе с детьми на занятии по естествознанию, узнали свойство бумаги. После того как получили первоначальные знания о бумаге и ее свойстве, было проведено интегрированное занятия по конструированию.

Была проведена опытно – экспериментальная деятельность: «Исследование бумаги на прочность». Цель: узнать, может ли бумага служить мостом.

Описание: Сделать из двух брусков и листа бумаги мост так, как показано на рисунке. Положи на мост третий брусок. Что произошло с мостом? (Он прогнулся). Можно ли из

бумаги сделать мост? Сложи другой лист гармошкой так, как показано на рисунке. Теперь попробуй сделать из этой бумаги. Проверь выдержит ли груз такой бумаги. Ребенок сам себя и свой результат проверяет и делает анализ.

Проведя промежуточный мониторинг в 2020-2021 учебном году, я пришла к выводу, что выбранная стратегия развития воспитанников позволяет их вывести на высокий уровень развития

Принимая во внимание современные тенденции, модель 4к, голос ребенка, дифференциация, игра и наблюдение и идя в ногу с преобразованиями в дошкольном образовании, было принято решение: постепенно, поэтапно изменить систему проведения занятий в соответствии с современными требованиями и с учетом методических рекомендаций обновленного содержания образования.

Литература:

1. Е.В.Бабич, Ю.Н.Г.Иванова «Малыш в мире открытий» 2019, Санкт Петербург.
2. Л.Шлеггер, Москва 2018 г.

Теске Л.И.

КГКП я/с «Алтын сақа», город Караганда

РАСКРЫТИЕ ТВОРЧЕСКИХ СПОСОБНОСТЕЙ У ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

*У каждого из нас, внутри талант таится
И очень важно в детстве дать ему раскрыться.*

С детьми дошкольного возраста я работаю более 20 лет, потому могу сказать о том, что в ясли-саду программное содержание и методика работы с детьми ориентированы на формирование умений и навыков, а развитие творческих способностей детей в их деятельности стоит на втором плане, хотя эти способности необходимо развивать с раннего детства. В каждом ребенке сидит творческое зёрнышко, которое мы, взрослые, можем помочь им вырастить. Дошколята очень любопытный народ. Их возможности, умения во многом будут зависеть от взрослого, который рядом с ним.

В практике работы в детском саду все более убеждаюсь в том, что если во взаимоотношениях с детьми воспитатель отличается особой чуткостью, доброжелательностью, не наигранной, а искренней любовью к ним, дети отвечают ему взаимностью и душевной открытостью.

Хочу поделиться своими мыслями по поводу методик по раскрытию творческих способностей малышей. С детства сама люблю рисовать и этому учу детей. Вовлекаю их в художественное творчество, используя разные стимулы, известные всем воспитателям: игра, сюрпризный момент, эффект неожиданности, просьба о помощи. Например, игровая ситуация «Маленькому зайке холодно зимой. Как ему помочь согреться?» Каждый ребенок, переживая за зайку, хочет быть значимым: оказать помощь - слабому. Начинает активно

работать мозг, возникает желание сделать то, чтобы зайчик мог согреться. Рисуем результат решения проблемы. На музыкальных занятиях дети слушают музыку, импровизируют движения, оставляя свой эмоциональный отклик в танце. В драматизации сказки «Колобок» – Айлин решила, что её лисичка маленькая и беспомощная и не смогла съесть колобка. В свободное время, во второй половине дня, мы придумываем разные сказки. Берём любого сказочного героя и наделяем его неприсущими ему качествами: Курочка-ряба у нас стала очень при очень большая и принесла бабушке с дедушкой не яичко, а трактор и помогла им вспахать большое поле, посадить зёрнышки и вырастить хлебные колоски! А в народной сказке «Теремок» зверята построили большой дом и дружно жили в нём. И, как интересно детки научились «показывать» загадки! Сначала в пантомиме пытаются представить, затем все вместе стараемся их отгадать, а потом нарисовать отгадку.

Важно создание условий, среды, обстановки, доступность материала, что позволяет ребенку самостоятельно и уверенно действовать, чувствуя собственную безопасность, раскованность, свободу за счет поддержки воспитателя. В нашей группе достаточно разного материала для изобразительного творчества, который расположен в доступном месте. Ещё у нас в ясли-саду есть картинная галерея, которую мы уже несколько раз с детьми посещали и потом рассказывали о своих впечатлениях в группе и дома своим близким.

Дети раскрывают свои таланты во время свободной деятельности даже больше и чаще, чем во время ОУД, где задания даются по образцу или определённой теме. Часто, чтобы заинтересовать детей, сажусь за стол, начинаю на листе бумаги, простым карандашом, делать чуть заметные наброски какого-то сюжета. Наиболее заинтересованному ребенку (а это бывает заметно сразу) даю обвести контуры яркой краской или фломастером (например, раскидистое дерево). Задаю вопросы: «Что это?», «Как называется дерево?», «Какое оно?», «Кому оно очень-очень нужно?», «Какую пользу приносит людям, зверям, птицам?», «Чего здесь не хватает?», «Как бы ты продолжил рисунок?». Приклеиваю крышку от пластмассовой бутылки на лист бумаги и предлагаю им дорисовать рисунок, используя метод «обрисовок и обводок». Даю детям возможность свободно себя чувствовать во время собственной фантазии, чтобы они почувствовали уверенность и моторную свободу. Чем больше ребенок видел, слышал, переживал, чем больше знает, тем продуктивнее, богаче будет его воображение. Именно с накопления опыта начинается развиваться творчество.

Считаю, что надо задавать ребенку как можно больше вопросов, побуждающих к активному размышлению в комфортной психологической обстановке при умной доброжелательной помощи, а не подсказки взрослых, при постоянном поощрении ребенка к творчеству. Любим с детьми читать, наблюдать, беседовать на разные темы и делать зарисовки. Иногда предлагаю детям пофантазировать: предлагаю из нарисованного наброска узора изобразить любой предмет или животное. Или вырезаю фигуру в форме геометрических фигур, иногда с обрезанными, волнистыми краями, чтобы придать более красивую форму. Ребенок имеет возможность изображать, используя разные, доступные ему способы рисования, разную технику: например, пальцевую живопись, метод тычка, рисование свечкой, ватными палочками, спичкой, мылом, губной помадой, рисование поролоном, губкой, по мокрой бумаге, кляксографию. Для того чтобы научить детей рисовать животных и человека в движении, сделать дидактическую игру «Живые фигурки», «Палочные человечки», «Животные из кружков» «Семейный портрет». Для развития воображения применять карточки «На что это похоже?».

Часто по утрам получаю в подарок новое творение детей, которое они произвели дома или в свободное утреннее время. Восхищаюсь вместе с детьми при создании неповторимых рисунков при использовании новых, нестандартных идей. Приведу пример: Игорь Б. не любил рисовать «Не умею», «Не хочу», «У меня ничего не получится». Однажды он сидел и просто, кистью водил по альбомному листу оранжевой краской. «Посмотрите, какая каляка-маляка получилась у Игоря», - крикнул кто-то из детей. Я, увидев его рисунок, сказала детям: «Да какая же это каляка-маляка», это же настоящая Баба Яга с метлой! Игорь, сделай ей метлу чуточку подлинней и попушистей!» В итоге мы все восторгались творчеством

Игорька. Ребенок преодолел свой страх перед работой с кистью и красками. Затем мы вместе с ним искали: на что же похоже его следующее «художество», а далее ребенок стал рисовать самостоятельно и рассказывать о том, что у него получилось: полилась неиссякаемая фантазия.

Эмоциональная речь воспитателя очень важна при рассматривании рисунков детей. Искренняя заинтересованность воспитателя в совместной художественной деятельности вселяет уверенность детей в свободном применении разных техник и нетрадиционных материалов: восковой рисунок, печать листьями, ладошками, пальцами, поролоном и др. И не важно, что какую - то часть работы сделал ребенок не один, а вместе со взрослым, важно то, что он учится свободно, смело, уверенно мыслить и действовать. Любые команды, типа «Постарайся!» исключаются! Важно свободное рисование. Только при широком диапазоне проб и ошибок ребенок овладевает способами действия. Фантазируем вместе с детьми! Бывает, начинаю рисовать на листе овалы разной величины или другие геометрические фигуры. У детей возникает вопрос: «Что это?» «Секрет! А вы как думаете: что это?» Когда иссякают ответы детей, дорисовываю к одному из овалов детей другой, размером поменьше. «На что похоже?». Одобряю активную фантазию детей. Дорисовываю клювик: «Кто же это?» Выслушав ответы, дорисовываю хвост. Угадайте по хвостику, это -» (воробей, петух, павлин, сойка). Предлагаю им дорисовать разных птиц. По хвостам я попробую угадать, кто это!». Лично мое мнение в том, что если применять несколько разнообразных методов, например метод «окрылённость», то это поможет самому неумелому ребёнку стать увереннее в своих рисунках. Уверенность в себе, в своих мыслях и действиях, поможет детям точнее, оригинальнее, выразительнее выражать свое творчество на бумаге.

Итогом всей работы являются выставки детских работ. Они служат праздничным украшением ясли-сада к праздникам. На выставку вывешиваются все работы, действуя по принципу: «Некрасивых работ не бывает». У детей появляется возможность рассказать о своих впечатлениях родителям, спросить их мнение, ответить на вопросы. Много зависит от взрослого, который окажется рядом у входа в мир искусства и красоты. Творчество – это чудо, где дети раскрывают свои способности, испытывают радость, которую доставляет их труд.

Пусть творчество доставляет радость нам и нашим детям!

Литература:

1. «Академия раннего развития. Развитие творческих способностей, или Прикоснемся к прекрасному», В.Г. Дмитриева 2009г
2. «Большая книга развития творческих способностей для детей 3-6 лет» Гаврин С.Е. 2001г
3. «Дидактическая копилка воспитателя детского сада» П.П. Дзюба, 2009г
4. «Игры для развития творческих способностей», М.А. Орлова, 2010г

Кутищева И.А., Тихомирова Т.А.
КГКП я/с «Балдырган», Осакаровского района

ЗДОРОВЬЕСБЕРЕГАЮЩИЕ ТЕХНОЛОГИИ В ПЕДАГОГИЧЕСКОМ ПРОЦЕССЕ ДО

В современном динамическом мире с каждым годом становится все важнее сохранять и беречь свое здоровье, в особенности здоровье наших детей. С раннего возраста ребенка нужно заботиться о его здоровье. И в этом нам поможет условия для сохранения и укрепления здоровья воспитанников.

Одной из целей, стоящей перед любой организацией образования является охрана и укрепление физического и психического здоровья, эмоциональное состояние ребенка. Для

этого каждый из нас старается найти подход к каждому ребенку, учитывая его индивидуальные особенности при этом используя здоровьесберегающие технологии.

Образовательная среда является для каждого из нас, очень важным фактором воздействия на эмоциональное состояние, физическое здоровье детей и взрослых. Поэтому режим пребывания ребенка в детском саду предусматривает четкий порядок жизни в течении дня, чередование бодрствования и сна, различные виды деятельности, что позволяет всестороннее развивать и укреплять здоровье ребенка. Ведь здоровье – это бесценное состояние человека, которое зависит от образа жизни и формируется самим человеком.[1, 22 с.]

Чтобы сохранить и укрепить здоровье своих воспитанников в своей работе мы используем различные методы и формы здоровьесберегающих технологий такие как:

1. Закаливающие процедуры.
2. Гимнастика после сна
3. Утренняя гимнастика.
4. Массаж рук, ног, спины, плеч, груди, массажные коврики.
5. Фитотерапии, ароматерапии.
6. Дыхательная, артикуляционная и пальчиковая гимнастики.
7. Игры на свежем воздухе.
8. Сбалансированное питание

Все эти методы предоставляют возможность укреплять здоровье детей через разные виды деятельности. Очень важно для сохранения здоровья детей четко соблюдать очередность режимных моментов, создавая положительный эмоциональный настрой. Приступая к здоровьесберегающим технологиям прежде всего мы ведем опрос родителей, с целью уточнения подбора средств для укрепления здоровья детей. Ведь здоровьесберегающая технология- это комплекс мероприятий включающий в себя взаимодействие и взаимосвязь всех моментов образовательной среды, направленных на сохранение и укрепление здоровья.

Также к здоровьесберегающим технологиям в дошкольном образовании относятся:

- медико-профилактические;
- физкультурно-оздоровительные;
- технологии обеспечения социально-психологического благополучия ребенка;
- здоровьесбережения и здоровьесобогащения педагогов дошкольного образования;
- здоровьесберегающие образовательные технологии в детском саду;
- технологии валеологического просвещения родителей.[2, 19 с.]

Целью здоровьесберегающих технологий в дошкольном воспитании и обучении является обеспечение высокого уровня реального здоровья детей и воспитание валеологической культуры, как совокупности осознанного отношения ребенка к здоровью. Другими словами, целью здоровьесберегающих технологий является обеспечение ребенку возможности сохранения здоровья, формирование у него необходимых знаний, умений и навыков по здоровому образу жизни.

Основными этапами здоровьесберегающей технологии являются:

1. Организация режима дня.
2. Организация образовательного процесса в детском саду
3. Мониторинговое состояние детей.
4. Воспитательно – образовательный процесс с учетом соответствия с санитарным гигиеническим требованиям.
5. Создание благоприятных условий, в образовательном процессе, для комфортного пребывания детей в детском саду.
6. Формирование мотивации использование многообразия игр, игровых приемов, и навыков здорового образа жизни.

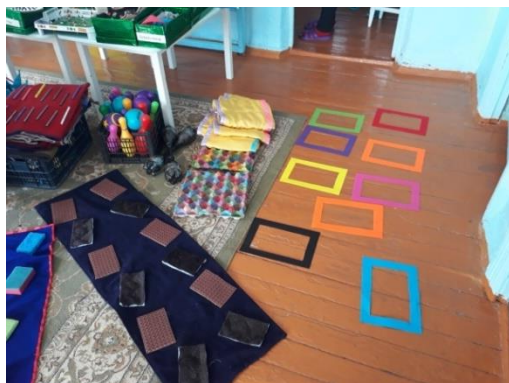
В настоящее время возрастает популярность использования разноцветного кинетического песка с детьми дошкольного возраста. И действительно, положительный

эффект от его использования заметен сразу - он снимает у ребенка стресс, агрессию, поднимает настроение, улучшает работоспособность, развивает мелкую моторику рук пальцев. Игры с песком имеют большое значение для психического состояния здоровья ребенка, развития его познавательных интересов, которые влияют на всестороннее развитие личности ребенка. [3, 10 с.]

На каждой ОУД мы применяем физминутки, пальчиковые гимнастики, массажи, которые благотворно влияют на весь организм ребенка, снимают стресс, напряжение. Высокую продуктивность имеют также проводимые игры: подвижные, малоподвижные, спортивные, игры на свежем воздухе, спортивные мероприятия, гимнастика после сна, закаливающие процедуры, релаксация.

Во второй половине дня, в свободное от организованной учебной деятельности время нами активно применяются игровые пособия, изготовленные своими руками из бросового материала и подручных средств:

- массажеры для рук: «Варежки», «Мячи Су-Джок», «Ленточки», «Косички»;
- массажеры для ног: «Массажные коврики», «Ходули», «Валики», «Массажные тапочки», «Массажные следы»;

Физкультурное - оздоровительное оборудование

- пособие для равновесия «Бусы»;
- игровые пособия для развития дыхательной гимнастики: «Облако», «Расчески», «Платочки».

Гимнастика пробуждения

Применение в воспитательно - образовательной работе здоровьесберегающих технологии приводит к достижению поставленных целей в нашем ясли-саду. По результатам проведенной работы, заметно повышение уровня физического, духовного, нравственного уровня развития способностей детей, снижения уровня заболеваемости. Именно применение здоровьесберегающих технологий поможет улучшить результаты воспитательно-образовательного процесса, сформирует важные аспекты сохранения и укрепления здоровья у педагогов, родителей, направленных на здоровьесбережение.

Литература:

1. Ахутина Т.В. Здоровьесберегающие технологии обучения: индивидуально-ориентированный подход // Школа здоровья. 2000 г.
2. Ковалько В.И. Здоровьесберегающие технологии. – М.: ВАКО, 2007 г.
3. Сивцова А.М. «Использование здоровьесберегающих педагогических технологий в дошкольных образовательных учреждениях» Методист. – 2007 г.

Токешова А. К.

Жаңаарқа ауданы, «Ақерке» б/б КМҚК

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ТӘРБИЕ БЕРУДІҢ ИНТЕРАКТИВТІ ӘДІС-ТӘСІЛДЕРІ

Адам мен оның айналасындағы әлем бір-бірімен тығыз байланысты, бірақ біз объективті әлемді жиі көреміз, бірақ табиғатты шатастырмаймыз. Біздің ғаламшардың экологиясының жыл сайынғы жағдайы бүгінгі таңда әлемдегі ең алаңдатарлық және өмірлік маңызды мәселе болып табылады, қоршаған ортаның сақталуы ғана емес, сонымен бірге өмір сүру және ғаламшарда адамзат баласының одан әрі өмір сүруі оның сәтті шешілуіне тікелей байланысты. Балалар әлемнің кереметтігін көріп-білу үшін, ғаламшардың біздің ортақ үйіміз екендігін сезініп, сүю үшін табиғатты танып бастауы қажет.

Мектеп жасына дейінгі балаларға экологиялық тәрбие беру – бұл адамгершілікке, руханиятқа, интеллектке тәрбиелеу. Барлық қоғам үшін маңызды әлеуметтік мәнге ие, адам тұлғасында экологиялық мәдениеттің уақтылы негізі қаланып, өз жемісін береді.

Тақырыптың маңыздылығына қарамастан, мектеп жасына дейінгі балаларға экологиялық тәрбие беру процесі көптеген қуаныш пен тосынсый әкеледі. Бұған интерактивті технологиялар көмектеседі.

Интерактивтілік дегеніміз-сөйлесу, диалог режимінде өзара әрекеттесу дегенді білдіреді.

Интерактивті оқыту-танымдық ұйымдастырудың арнайы формасы.

Интерактивті оқытудың мәні-барлық балалар таным процесіне қатысады.

«Жұпта жұмыс істеу» интерактивті технологиясы: балалар бір-бірімен қарым-қатынас жасауды, жұппен әрекет етуді үйренеді. Жұпта жұмыс жасай отырып, балалар келіссөздер жүргізу, жұмысты дәйекті, бірлесіп орындау қабілеттерін жетілдіреді.

«Түрлі-түсті тұзбен сурет салу».Жалпы тақырып берілген:" Күздің белгілері", балалар жұпқа бөлінеді, ал бір бала күздің белгісін салады, ал екіншісі ол туралы айтады, содан кейін балалар бір-бірімен ауысып отырады.

«Хормен жүру» (*қол ұстасып әндетіп ойын ойнау*)Бастапқы кезеңде ересек адам жетекші болып табылады, өйткені балалар өз кезегінде тапсырманы өз бетінше орындай алмайды.Тәрбиеші тақырыпты қолдана отырып, балаларға тапсырманы кезекпен орындауға үйретеді, осылайша оларға жауаптарды тыңдау және бір-бірін үзбеу сияқты қасиеттерді тәрбиелейді.«Хормен жүру» интерактивті технологиясы мектеп жасына дейінгі балаларда ерікті мінез-құлықтың бастапқы дағдыларын қалыптастыруға ықпал етеді.

«Тамшы нені жақсы көреді?» дамыту ойыны, балалар тұрады немесе шеңберге отырады, балалар суға байланысты табиғат нысандарын атайды және тамшы моделін шеңбер бойында тұрған балаларға беріп: мысалы: "шөпке су не үшін керек?.-деп сұрайды.»

«Тізбек» интерактивті технологиясы мектеп жасына дейінгі балалардың топта жұмыс істеу қабілетін қалыптастыруға көмектеседі.Бұл технологияның негізі әр қатысушының бір мәселені реттілікпен шешуі болып табылады. Ортақ мақсаттың болуы, балалардың бір

жалпы нәтижені ойлап, бір-біріне көмек беріп, қарым-қатынас жасайды, тапсырманы шешудің жолдарын ұсынады.

«Жұмбақты құрастыру» балалар екі кіші топқа бөлінеді, жұмбақты құрайды (теріске шығару әдісі).

«Карусель» Бұл технология жұппен жұмысты ұйымдастыру үшін қолданылады. "Карусель" интерактивті технологиясын қолдана отырып, балалар бойында бір-біріне қамқорлық танытып, көмек бере білу, адамгершілік қасиеттерін қалыптасады.

«Тамақтану тізбегі» дамыту ойыны.

Балалар екі топқа бөлінеді, табиғат объектілерінің суреттерін алады, екі шеңберге тұрады (ішкі және сыртқы) және бір-біріне сәйкес келетін суреттерді таңдайды, нәліктен сол суретті таңдағаны туралы түсіндіреді.

«Сұхбат»

Білімді қорытындылау, бекіту кезеңінде интерактивті "сұхбат" технологиясы қолданылады. Осы технологияны қолдану арқылы балалар диалогтық сөйлеуді белсенді дамытады.

«Сұрақ-жауап» дамыту ойыны.

Бұл ойында бір бала жүргізуші рөлін атқарады. Балаларға допты лақтыра отырып, сұрақ қояды. Допты қайта алып, жауабын алады. Ойын жүргізушісі санамақ арқылы ауысып отырады.

"Шағын топтардағы жұмыс" (үштік)

Интерактивті оқыту режимінде үш адамнан тұратын мектеп жасына дейінгі балалар тобы қатысады. «Үштікте» топтық жұмыс технологиясын қолдану барлық балаларға жұмыс істеуге мүмкіндік береді. Балалар өз жұмыстарын, жолдастарының жұмысын бағалауды, қарым-қатынас жасауды, бір-біріне көмектесуді үйренеді. Оқу процесінде ынтымақтастық принципі жетекші болады.

"Аквариум" – балаларға бір мәселесін талқылауды ұсынатын диалог формасы. "Аквариум" интерактивті технологиясы бірнеше бала шеңберде ойнайды, ал қалғандары бақылайды, талдайды. Бұл тәсіл мектеп жасына дейінгі балаларға өз құрдастарын сырттан қалай қарым-қатынас жасап жатқанын бақылауға, басқалардың ойына қалай әрекет ететіндерін, туындаған жанжалды қалай шеше білетіндерін бақылауға, талдау жасауды үйретеді.

"Үлкен шеңбер" технологиясы балаларға сөйлеу және қарым-қатынас дағдыларын дамыту, себеп-салдар байланысын орнату, алынған ақпараттан қорытынды жасау және тапсырманы шешуге мүмкіндік береді.

Оқу барысында интерактивті технологияларды қолдана отырып, экологиялық тәрбие беру міндеттерін ғана емес, сонымен қатар балаларды қарым-қатынас жасауға, келіссөздер жүргізуге, бір-бірін тыңдай білуге үйрете аласыз, бұл балалардың болашағы үшін де маңызды.

Әдебиет:

1. Назарбаев Н.Ә. «Қазақстан 2030» бағдарламасы. - Алматы, 1998. -140 б.
2. Қазақстан Республикасының 2015 жылға дейінгі білім беруді дамыту тұжырымдамасы. «Қазақстан мұғалімі», 20 қаңтар, 2014.
3. Қадірқайырұлы Қ., Монахов В.М., Орзбекова Л., Әлдибаев Т. Оқытудың педагогикалық жаңа технологиясы - Алматы, 1999. – 241 б.
4. Қармысова Л. Интерактивті оқыту // Қазақстан мектебі

Ж.М.Толеубаева, К.М.Нуркадирова
Шет ауданы, Ақадыр кенті, «Нұршуақ» б/б КМҚК

БІЛІМ БЕРУ КЕҢІСТІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ НЕГІЗГІ КОМПОНЕНТІ РЕТІНДЕ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДЫ ДАМУ ТУРАЛЫ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ РӨЛІ

Адам әлеуетін қалыптастырудың бастапқы кезеңі мектепке дейінгі білім беру болып табылады. Өйткені дамудың ең жоғары қарқыны, даралықтың көрінісі дәл мектепке дейінгі жаста болатындығы белгілі. Мұнда тұлғаның негізі қаланады, негізгі әлеуметтік қатынастар, дүниетанымның негіздері, әдеттер интенсивті түрде қалыптасады. Танымдық қабілеттер, эмоционалды-ерік сферасы дамиды, сыртқы әлеммен алуан түрлі қатынастар қалыптасады.

Мектепке дейінгі білім беру жүйесінің қазіргі жағдайын талдау Қазастанда балаларды мектепке дейінгі тәрбиеден бастауыш білім беру жүйесіне көшіруде бірқатар проблемалар туындайтындығын көрсетеді, олар:

- баланың мектепке дайындығының бірыңғай критерийлері жоқ, сондықтан балалар бастауыш мектепке оқу және санау дағдыларымен келеді, бірақ сонымен бірге, мектеп жасына дейінгі балаларда ұсақ моторикасы, ауызша сөйлеу жоқ, өз іс-әрекетін ұйымдастыру қабілеті қалыптаспаған және бұл білім беру қызметін сәтті қамтамасыз ететін негізгі дағдылар;

- әр түрлі әлеуметтік топтар мен халықтың қабаттарынан шыққан мектеп жасына дейінгі ересек балалардың әр түрлі бастапқы мүмкіндіктері бар.

Балаларды мектепке дейінгі тәрбиеге қабылдау мәселесін шешу үлкен әлеуметтік маңызға ие, өйткені баланың өмірінің сәттілігі оның деңгейіне байланысты.

Сонымен, бұл зерттеудің өзектілігін әлеуметтік-педагогикалық және ғылыми-теориялық деңгейде тұжырымдау қажет деп санаған жөн. Балаларға мектепке барғанда «бірдей бастапқы мүмкіндіктер» беру. Бұл бес-жеті жас аралығындағы балаларды мектепке оқытудың белгілі бір дайындығымен (белгілі бір дағдыларды қалыптастырумен) ғана емес, сонымен бірге баланың өмірінің алғашқы жеті жылындағы жалпы дамуымен де анықталады.

Мектепке дейінгі білім берудің қазіргі даму кезеңі вариативті білім беру модельдерін құрудың негізінде жатқан негізгі тенденцияларды анықтайтын бірқатар ерекшеліктерімен сипатталады. Трендтердің бірі білім беру процесінің тұлғаны дамытуға бағытталғандығының артуына байланысты, қоғамның экономикалық дамуын қамтамасыз ету мақсатында өзін-өзі анықтау және өзін-өзі актуализациялау (адамның қадір-қасиетін тәрбиелеу, әлеуметтік серіктестік, олардың іс-әрекеттері үшін жауапкершілік, білім беру процесінде әлемдік мәдени құндылықтарды пайдалану).

Тағы бір тенденция Қазастандағы біртұтас білім кеңістігін сақтаудың, оқудың жалпы мерзімдері мен оқу орындарының мәртебесін және білім деңгейлері бойынша құжаттардың біркелкілігін анықтаудың объективті қажеттілігімен байланысты.

Ересек мектеп жасына дейінгі балалар үшін бұл мектепке дейінгі тәрбиеден бастауыш білім беруге ауыртпалықсыз көшуді қамтамасыз ету қажет. Сонымен бірге, мектепке дейінгі және мектептегі білім беру кезеңдерінің сабақтастығын мектеп пәндерінің сабақтастығы және мектеп жасына дейінгі мектепте нақты мектеп дағдылары мен қабілеттерінің қалыптасуы деп түсінуге болмайды. Өйткені мектеп жасына дейін «ыңғайлы» талапкерді бастауыш сыныпқа дайындау емес, баланың жалпы дамуы және оның мектептегі білім берудің бастапқы кезеңіне психологиялық және физикалық дайындығы тұрғысынан сабақтастық туралы айту дұрысырақ.

Бұл екі тенденцияны баланың мектепке дайындығын қамтамасыз ететін фактор ретінде мектепке дейінгі білім беру мекемесінің дамып келе жатқан білім кеңістігін ұйымдастыру арқылы жүзеге асыруға болады.

Сонымен, білім беруді модернизациялау жағдайында баланың мектепке дайындығын қамтамасыз ететін іс-әрекеттерді, модельдерді дамытуға мүдделі мектепке дейінгі мекемелер

желісін дамыту қажеттілігі туындайды, демек, мектепке дейінгі мекемелерде қолданыстағы тәрбие жұмысын ұйымдастыруды қайта қарау объективті түрде артып келеді.

Ғалымдар баланың мектепке дайындық дәрежесі көбінесе баланың әлеуметтік жетілуіне байланысты екенін, қоғамда жаңа орын алуға, әлеуметтік маңызды және әлеуметтік бағаланған іс-әрекеттерді жүзеге асыруға деген ұмтылыста көрінеді. Мектепке барғанда бала білімді игеріп қана қоймай, бүкіл өмір салтын түбегейлі қайта құруға дайын болуы керек.

Мектепке дейінгі білім берудің теориясы мен практикасы бойынша материалдарды жалпылау мектепке дейінгі білім беру мекемесінің кеңістігін ұйымдастыруға және балалардың мектепке дайындығына байланысты ғылыми зерттеулердің бірқатар бағыттарын анықтауға мүмкіндік берді: мектепке дейінгі балалық шақта тұлғаны қалыптастыруға байланысты теориялық бағыттардың мәселелері; мектепке дейінгі мекемелердің мағыналы қызметін дамыту. Психологиялық-педагогикалық зерттеулердің нәтижелері жоғары мектеп жасына дейінгі балаларды тәрбиелеу идеяларын дамытуға белгілі бір үлес қосты, бірақ бұл жұмыстардың шеңберінен тыс өзекті мәселелер қалды:

- баланы мектепке даярлау процесін зерттеудің жеке және сараланған тәсілдерін жүзеге асыру; мектепке дейінгі білім беру мекемесінің білім беру кеңістігін ұйымдастыруда мектеп жасына дейінгі жастағы балаларды тұлғалық-бағдарлық, дамыта оқыту теориясын қолдану;

- мектепке дейінгі білім беру мен бастауыш мектеп білімінің мақсаттарын нақты белгілеу;

- баланың мектепке дайындығын қамтамасыз ететін ұйымдастырушылық-педагогикалық жағдайлар жасау;

- баланың мектепке дайын болуының критерийлерінің бірыңғай жүйесін құру және мектепке барған кезде компетенттілік тәсіл тұрғысынан мектеп жасына дейінгі балалар үшін «тең бастапқы мүмкіндіктер» мазмұнын түсіндіру.

Сонымен, зерттеліп отырған мәселенің өзектілігі мыналар арасындағы қайшылықтарға байланысты:

- мектеп жасына дейінгі ересек жастағы балаларды тәрбиелеудегі қоғамның объективті қажеттілігі, олардың мектепке дайындық деңгейі, олардың бастапқы мүмкіндіктері мен білім беру тәжірибесін деңгейге келтіру;

Зерттеу нысаны: мектепке дейінгі білім беру мекемесінің білім беру кеңістігін дамыту.

Зерттеу пәні: мектепке дейінгі жастағы баланың негізгі құзыреттілігін қалыптастыратын, оның мектепке дайындығын қамтамасыз ететін мектепке дейінгі білім беру ұйымының кеңістігін ұйымдастыру процесі.

Зерттеу гипотезасы: мектепке дейінгі білім беру ұйымының білім кеңістігі баланың мектепке дайын болуына ықпал етуі мүмкін.

Үлгіні жүзеге асыру ұйымдастырушылық-педагогикалық жағдайдың кешенді жағдайында жүзеге асырылатын болады, оның ішінде: а) қоғамның нормативті талаптары мен баланың қажеттіліктерін ескере отырып, психологиялық-педагогикалық процестің тұтастығын қамтамасыз ету, б) балалардың жеке ерекшеліктерін ескере отырып, мектеп жасына дейінгі балалардың негізгі құзыреттіліктерін қалыптастыру (жалпы мәдени, құндылық-семантикалық, ақпараттық, білімдік, танымдық, коммуникативті); в) мектепке дейінгі білім беру кеңістігінің қалыптасу кезеңдеріне сәйкес келетін баланың мектепке дайындығын үнемі бақылауды ұйымдастыру.

Мектепке дейінгі білім берудің қорытынды кезеңі баланың мектепке дайындық деңгейіне шешуші әсер ететіндігіне байланысты, біз өз зерттеу жұмысымыздың шеңберінде мектепке дейінгі білім беру мекемесінде жоғары мектеп жасына дейінгі баланың дамуы мен тәрбиесінің ерекшеліктерін қарастырамыз. Осылайша, жұмыста шектеулер қабылданды: мектепке дейінгі білім беру мекемесінің білім кеңістігі зерттеліп жатыр, бұл үлкен мектеп жасына дейінгі баланың негізгі құзыреттіліктерін қалыптастыруды қамтамасыз етеді.

Қорыта келе айтарымыз, бұл мәселені тиімді шешу үшін жаңа тәсілдер іздеп, және сол бағытта мақсатты шараларды жүзеге асыру қажет. Балалардың мониторингтік деңгей көрсеткішінің іс жүзінде де жоғары болуын қадағалайық.

Әдебиет:

1. Амонашвили Ш.А. Адамгершілік педагогикасының негіздері. 2013 ;.
2. Мектепке дейінгі білім антологиясы: Мектепке дейінгі білім берудің білім беру бағдарламаларының навигаторы: жинақ. - М.: «Ұлттық білім» баспасы, 2015 ж.
3. Асмолов А.Г. Білім берудің оптикасы: әлеуметтік-мәдени перспективалар. - М.: Білім, 2015.

Трусова Е.Л.

КГКП я/с «Балғын», город Сарань

РАЗВИТИЕ РЕЧИ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА В УСЛОВИЯХ СОВРЕМЕННОГО ПОЛИЯЗЫЧНОГО ПРОСТРАНСТВА

*Народ будет мудр в воспитании потомства,
заботясь о его здоровье, образовании и мировоззрении
Будет одинаково хорошо владеть казахским,
русским и английским языками...
Он будет патриотом
своей страны, известной и уважаемой во всем мире
Н.А.Назарбаев*

Будущее нашего многонационального государства – это сегодняшние дети: дошкольники, школьники. И их завтрашние личностные и профессиональные компетенции закладываются сегодня. Какими средствами и методами необходимо эффективно сформировать у детей, подростков качества, которые помогут им найти достойное место в мировом сообществе, уверенно чувствовать себя в любой профессиональной деятельности, стать личностью, яркой, независимой – вопрос, который волнует нас.

Необходимым условием успешного вхождения ребенка в современный мир является внедрение полиязычного пространства в образовательный процесс.

Полиязычная среда детского сада «Балғын» способствует формированию культуры полиязычного общения, воспитанию дошкольников в духе толерантности и взаимопонимания людей разных национальностей.

Наше дошкольное учреждение работает по программе развития, где основной задачей является воспитание поликультурной личности ребенка.

Педагоги детского сада находятся в постоянном поиске новых идей, которые позволят обратить особое внимание на развитие полиязычной личности ребенка. Поэтому, в соответствии с программой в КГКП я/с «Балғын», взято направление на усовершенствование системы дошкольного образования.

Создать благоприятные условия для развития поликультурной личности дошкольника, ввести в основу базовой системы развитие культуры, всестороннее развитие психических и физических качеств.

Наша основная задача – создание условий для раннего обучения трем языкам – казахскому, русскому и английскому.

Первые навыки социальной коммуникации дети получают при контакте со сверстниками, и огромную роль в их первичной языковой подготовке играют педагоги и

родители. Для изучения языка педагоги внедряют программу, разработанную городским отделом образования города Сарани «Играй, обучаясь!»

Так же внедряют идеи республиканских программ. Следующим шагом на уровне нашего дошкольного учреждения стало моделирование деятельности по внедрению билингвизма на основе собственно авторских проектов, разработок, методических рекомендаций родителям, сотрудникам.

В течение 3-х лет дошкольным учреждением «Балгын», создается модель детского сада с билингвальным и поликультурным компонентами образования. Сюда входят комплексный, интегрированный подход, который обеспечивается через освоение материала посредством взаимосвязи всех видов деятельности – игры, познания, общения, обучения, в которых задействованы все участники педагогического процесса.

Согласно стратегии развития в детском саду по направлению полиязычия организована «Школа полиязычия», создан клуб «ТЯМ» (тайна языков мира). В дошкольном учреждении ведется гибкая и продуманная работа по изучению языков. Осуществляется работа по проектам, направленная на развитие поликультурной личности дошкольника.

Если расширенно посмотреть на работу по обучению языкам, можно выделить поэтапную систему в виде блоков:

Первый блок - вхождения в языковую среду с 3-х лет - через слушание колыбельных, хороводных игр, использование слов, фраз в течение всего дня.

Второй блок - установление межпредметных связей через все виды деятельности с использованием полиязычия.

Третий блок - углубленное изучение языков педагогическим персоналом.

Четвертый блок - создание семейно –консультативного центра, активно привлекающего родителей к сотрудничеству.

Пятый блок - билингвальная среда – открытое образовательное пространство, необходимое для развития коммуникативных компетенций педагогов и детей.

Работу по обучению языкам проводят все дошкольные специалисты: воспитатели группы, учителя языковеды, музыкальный руководитель, инструктор по физкультуре. Речевое общение строится во всех режимных моментах. У большинства детей сформированы речевые практические навыки и умения в соответствии с возрастом. Дети проявляют активность в речевом взаимодействии со взрослыми.

В течении 3-х летнего срока в детском саду отслеживается уровень знаний языков. Общие результаты мониторинга в дальнейшем позволят сделать анализ работы по обучению языкам с детьми дошкольного возраста.

Литература:

1. Послание Президента Республики Казахстан Н.А. Назарбаева Астана, 2012.
2. Государственный общеобязательный стандарт дошкольного воспитания и обучения Республики Казахстан.
3. Государственная программа функционирования и развития языков
4. Курс – триединство языков для педагогов дошкольных организаций: методическое пособие. – Астана, 2013.

Тусупова Г.А.
Шет ауданы, Ақадыр кенті, «Нұршуақ» б/б КМҚК

ЗАМАНАУИ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМЫНЫҢ МЕНЕДЖМЕНТ ЖҮЙЕСІ

Соңғы онжылдықтарда мектепке дейінгі білім беру жүйесінде түбегейлі өзгерістер болды, бұл білім беру мекемесінің дамуының осы кезеңіндегі оқыту, тәрбиелеу және басқару проблемаларына айтарлықтай әсер етті. Нормативтік-құқықтық, әлеуметтік, экономикалық жағдайларда болған үлкен өзгерістер мектепке дейінгі білім берудің барлық буындарын жаңғыртуға мүмкіндік берді. Мектепке дейінгі ұйымдарда өз деңгейін нақтылауға, өз жұмысында бұрылыс табуға мүмкіндік беретін маңызды нұсқаулықтар мен нақты білім беру нысандарын іздеудің айқын өзгерістері байқалады.

Мектепке дейінгі білім беру мекемелерін біріктіру олардың түрлерінің әртүрлілігімен, оқу жоспарлары мен бағдарламаларының өзгеруі және жаңа технологиялардың енгізілуімен алмастырылды.

Білім беру жүйесін модернизациялаудың қазіргі бағыттары - қол жетімділік, сапа, тиімділік.

Мектепке дейінгі білім беру жүйесін дамытуды ұйымдастыру мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының қызметіндегі сапалы өзгерістерге ықпал ететін және олардың сапалы жаңа кезеңге – даму режиміне ауысуынан көрінетін инновацияларды дамыту кезінде ғана мүмкін болады.

Педагогикалық жүйенің ж қалыптастырушы факторы - менеджмент, ал оқу процесін басқару өнері – педагогикалық менеджмент, яғни оның тиімділігі мен сапасын арттыруға ықпал ететін оқу процесін басқарудың принциптері, әдістері, ұйымдастырушылық формалары, технологиялық әдістер жиынтығы.

Педагогикалық менеджмент білім беру мекемелерінің педагогикалық ғылымы мен тәжірибесіндегі өз позициясын енді ғана қорғай бастады.

Педагогикалық менеджмент білім беру мекемелері мен оқу процесін басқаруды мақсат етеді, оның мәні адам-центрлік көзқарас және қызметті үздіксіз бақылау мен түзетумен түпкілікті мақсатқа бағдарлау болып табылады.

Мектепке дейінгі мекемеде менеджменттің екі деңгейін шартты түрде бөлуге болады:

- көшбасшы – мұғалімдер мен қызметкерлер тобы;
- педагогтар – балалар.

Менеджменттің бірінші деңгейінің мақсаты қызметкерлердің шығармашылық әлеуетін дамыту, өзін-өзі дамыту арқылы өнімді қызметін қамтамасыз ету болып табылады. Екінші деңгейдің мақсаты-әр баланың мүмкіндіктері мен қабілеттерін барынша ашып, дамыта отырып, оқу процесін оңтайлы басқаруды жүзеге асыру.

Қазіргі инновациялық процестер өте күрделі және сөзсіз. Олар басқарудың кез-келген саласында орын алады (жоспарлауды, басқару органдарының құрылымы мен функцияларын, кадрлармен жұмыс жүйесін және т.б. жетілдіру).

Инновациялық менеджмент-бұл инновациялық процестерді басқарудың принциптері, әдістері мен формаларының жиынтығы, осы қызметпен айналысатын ұйымдастырушылық құрылымдар мен олардың қызметкерлері. Менеджменттің кез-келген саласы сияқты, ол мыналармен сипатталады:

- мақсат қою және стратегияны таңдау;
- жоспарлау, шарттарды анықтау және ұйымдастыру, орындау, көшбасшылық.

Мектепке дейінгі білім беру мекемесі жағдайында балалардың жеке дамуын жан-жақты қолдауды ұйымдастыру білім беру процесіне, оны жоспарлауға және балабақшаның

қызметін бағдарламалық-әдістемелік қамтамасыз етуді әзірлеуге, еңбекті қорғау қызметінің жұмысын ұйымдастыруға көптеген әдіс - тәсілдерді қажет етеді.

Білім беру сапасына қатысты өзгеріп жатқан сұраныстар мектепке дейінгі мекемені заманауи білім берудің кешенді бағдарламаларын, технологияларын, әдістерін қолдануға ынталандыруы керек.

Өз кезегінде, мектепке дейінгі білім беру сапасын жақсартуды жоспарлау жоспарланған стратегиялық бағдарламада қабылданған шешімдерді нақтылауды және қысқа мерзімді немесе орташа уақыттық мақсаттар мен олардың жетістіктерін көрсетуді қамтиды. Қазіргі заманғы мектепке дейінгі білім беру ұйымының басшысы мектепке дейінгі білім беру сапасын арттыру жөніндегі жұмысты жоспарлау кезінде БСҰ белгілі бір мерзімде қол жеткізуі тиіс мақсаттарды қоюы тиіс. Бұл мақсаттар қазіргі қоғамның қажеттіліктеріне және тұтастай алғанда мемлекеттің білім беру жүйесіне байланысты болуы керек. Көшбасшы орындаушылардың мүмкіндіктерін ескеріп, іске асырылатын мақсаттарға сәйкес дамуға барлық жағынан ықпал етуі керек, әдістер мен құралдарды, өзара әрекеттесудің сипатын шебер анықтап, мақсатқа жету процесін болжауы керек.

Қазіргі мектепке дейінгі ұйымның іздену жұмысының мәні басқару объектісінің ерекшелігін ескеруді қамтиды, оны тек объект ретінде ғана емес, сонымен қатар басқару субъектісі ретінде де қарастырған жөн. Бұл өз кезегінде басқарудың жаңа моделін жүзеге асыруда мектепке дейінгі ұйым ұжымының барлық мүшелерінің белсенді, тең құқылы қатысуын қамтамасыз ететін ұйымдастырушылық-педагогикалық қызметті жүзеге асырудағы ұйымдастырушылық қатынастардың сипатына әсер етеді.

Жоспарлаудың тағы бір кезеңіне – дизайн. Бұл кезең түпкілікті нәтиже, оның қасиеттері мен сипаттамалары туралы нақты көріністі қамтамасыз етеді және ұзақ мерзімді кезеңге арналған мектепке дейінгі білім беру ұйымдарын дамыту бағдарламалары, басқарушылық шешімдер қабылдау жөніндегі перспективалық жоспарлар және оларды іске асыру әдістері түрінде ұсынылуы мүмкін. Менеджерге мектепке дейінгі білім беру ұйымының және оның барлық компоненттерінің өмірін жобалай білу маңызды. МДҰ-ны дамыту бағдарламасы басшының жұмысын жобалау нәтижесі болады. Зерттеушілер мектепке дейінгі білім беру ұйымын дамыту бағдарламасы ұйымның барлық қызметкерлерінің қызметін жоспарлау арқылы жүзеге асырылатынын атап өтті.

Педагогикалық дизайн, жоспарлаудың келесі кезеңі, басқару жүйесінің егжей-тегжейлі сипаттамасын, атап айтқанда қабылданған шешімдер мен оларды қысқа мерзімге жүзеге асыру әдістерін қамтиды. Менеджер жоспарлаудағы барлық нәрсені жүзеге асыруы керек, ол үшін басқару процесін ұйымдастыру қажет. Басқару процесінің ең маңызды функциясы-ұйымдастыру. Ұйым тік және көлденең байланыстарды көрсете отырып, мектепке дейінгі білім беру сапасын басқаруға қатысатын жеке және ұжымдық субъектілердің ұйымдық құрылымын құруды болжайды. Басқару жүйесі ұйымдастырушылық принциптерге негізделуі керек. Ұйымның басты мақсаты – мектепке дейінгі білім беру ұйымын дамытудың бірыңғай жүйесі ретінде ұжымның бірлігі. Осыған сүйене отырып, басқару жүйесіндегі ұйым ұжымның әр мүшесінің рөлі мен орнын нақты анықтауы керек. Ұжымда ұйымдастырушылық қатынастар мен тиімді қатынастар жүйесін жасайды.

Осылайша, заманауи мектепке дейінгі білім беру мекемесін тиімді және ұтымды басқару үшін білім беру менеджері – менеджер, директор, менеджер басқару негіздерін игеруі керек, мектепке дейінгі білім беруді басқарудың заманауи тиімді стратегиялары мен әдістерін, жағымды конструктивті тәсіл мен көшбасшылық функцияларына негізделген ұжыммен жұмыс жасау технологияларын түсінуі керек.

Әдебиет:

- 1 Абчук В.А., Панфилова А.П. «Менеджмент для педагогических специальностей», ИЦ «Академия», 2010 г.
2. Белая К.Ю. Третьяков П.И. «Дошкольное образовательное учреждение: управление педагогическим процессом по результатам», УЦ

«Перспектива», 2010 г.

Тұржаубай Ж. Н.

Сәтбаев қаласы, «№19 мектеп-лицейі» КММ

БІЛІМ МАЗМҰНЫН ЖАҢАРТУ БАҒЫТЫНДА ТИІМДІ ОҚЫТУДЫҢ ЖОЛДАРЫ

Қазақстан Республикасы педагог қызметкерлерінің біліктілігін арттыру бағдарламасы бойынша оқыған курсым мынау қарқынды өзгеріп жатқан әлем жағдайында кәсіби дамуыма оң ықпал еткенін айта кетейін.

Жаңартылған білім беру мазмұнын оқу барысында оны шамам келгенше халықтық педагогикамен байланыстыруға әрекет еттім. Себебі, біздің алдымызда отырған әр қазақ баласы ұлттық рухта тәрбие алуы қажет деген ұстаныммен жүретінмін. Оқушының білімін көтерудің ең басты шарты – оның пәнге деген қызығушылығын арттыру.

«Қазіргі жаңаның бәрі – жақсы ұмыт болған ескілер» демекші, қолданып жатқан дүниеміздің бұрында да бізде бар екендігін, біздің алдымыздағы ата буын ұстаздарымыздың әдістемелері екендігін күн өткен сайын мойындай бастадым.

Оқытудың белсенді әдіс-тәсілдері дәстүрлі оқытудың жаңаруы керектігін байқатса да, оны өз ұлттық болмысымызға тән етіп ыңғайлау басты мақсатым болды. Осы күнге дейін «Тәртіп бар жерде, білім бар» деген қағиданы ұстанған болсам, осы орайда керісінше еркін берілген білімнің ұзақ уақыт жадыда сақталатындығына көзім жетті. Әр сабағымды психологиялық дайындықпен бір-біріне жақсы көңіл-күй сыйлау мақсатында тілектер айтудан бастау дәстүрге айналды. Алғашқыда оқушыларым тартыншақтап, ұялып өз ойларын толық жеткізе алмайтын. Бұл әдісті күнделікті қолдану арқылы ашылып сөйлемейтін оқушыларымның сөз құраулары алғашқыдан көп жақсарғаны байқалды. Әр сабақта топтық жұмыстар ұйымдастыру оқушы белсенділігімен ұштасып жатты. Бірлесіп жұмыс істеу барысында топта бірлік, бір-біріне деген бауырмашылық, ынтымақтастық орнады. Топпен жұмысты қорғағанда да топта сөйлемей қалмайтын оқушының болмайтындығына көзім жетті.

Құзырлы оқытудың маңызды факторы оқушы тақырыптың мағынасын өз бетімен аша отырып меңгерсе, бұл үдеріске өзі қатысып, өзі ізденіске түссе, онда ол оқуы үшін жауапты болады делінген, әйтседе оған жауапкершілікті мұғалім қалыптастырады деп Шульман ұтымды ой айтқан.[1]

Осы орайда Шульман ғалым «**Бас, қол, жүрек**» деп мұғалімге үш көмекшіде тағайындап қойыпты. Құзырлы мұғалімге тән белгілерді әрқашан ұран етіп айтып жүруді әдетке айналдырдым, себебі менің ойымда **кәсіби түсінік** қалыптаспаса оқушыларда жеткілікті білім болуын талап ете алмаймын және тәжірибеде түсіндіріп, дамытып, жетілдіре алмаймын, қалай оқу керектігін дәлелдей алмаймын, алайда маған Шульманның «басы» түрткі болды. Егер **оқытудың тәжірибелік дағдыларын дамытуда** оқушыларды дұрыс бағалай, бақылай алмай, әдіс-тәсілдерді дұрыс түсіндірмей, ынталандыру мен көтермелеу әрекеттерін жасай алмасам, сабақ кезеңдері жоспарлауда сәйкесінше қалыптаспаса, Шульманның қолы көмекке келді. Осы жағдайда **кәсіби-өнегелілік тұтастық** менің шыншыл, батыл, төзімді, оқушыларға аяушылықпен қарау, құрмет көрсетіп, сыйластық орнату, шынайы қарым-қатынас жасауға «жүрек» үйретті. Расында, оқытудың сапалы және табысты болуы қалыптасып отырған жағдайларға менің бейімделе алуымның арқасы деп білемін. Бұл бағдарламаның да негізгі идеясы дайын білімді ұсыну емес, оқушылардың өздерінің құрылған идеялары маңызды болып саналады делінген. «Ақыл, қайрат, жүректі бірдей ұста, Сонда толық боласың елден бөлек» деген Абай сөзі бар емес пе?! [2]

Сыни тұрғыдан ойлауға үйрету барысында, ең бірінші, оқушылар қалай оқу керектігі туралы ойлану мен ойлау туралы ойлануы қажет болды. Менің сыныбым үшінші сынып болғандықтан, енді қалыптасып, дамып келе жатқан оқушыларды сыни тұрғыдан ойлауға үйрету өте маңызды деп санаймын. Ол үшін мұғалімнің өзі сыни тұрғыдан ойлауы керек. Содан соң сабақтарымда аталған модульдің стратегияларын жетік меңгеріп, оқушыға оны қалай жеткізу керек екендігі туралы, қалай оқыту керектігі жайлы ойландым.

Бірінші, өзім меңгеріп, содан кейін балаларды да сыни тұрғыдан ойлауға үйреттім. Әрине, барлық стратегияларды бірден сабағыма енгізу мүмкін емес. Біртіндеп игеруге мақсат қойдым.

Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды сабақтарымда пайдалану менің оқу үдерісіме айтарлықтай өзгерістер алып келді. Оның мүмкіндіктері өте жоғары. Мысалы, мен сабақтарымда электрондық оқулықтарды пайдалану оқушылардың оқуға деген қызығушылығын арттырып, «Аимектер», «bilimland» сайты арқылы замануи технологиялардың соңғы мүмкіндіктерін қолдана отырып, оқу үдерісін қызықты да қызғылықты етіп өткізуге мүмкіндік берді. Оқушыларға қызықты материалдар, аудио, видео материалдарды көрсету керек болған жағдайда, сергіту сәтін жасайтын уақыттарда да АКТ-ны қолданған өте тиімді.

Оқыту үшін бағалау және оқуды бағалау модуліне келсем, бұрынғы сабақтарымда оқуды бағалау немесе жиынтық бағалауды ғана қолданатынымын. Ал енді осы курстан соң формативті бағалау деген жаңа ұғыммен таныстым. Бұл – өте тиімді бағалау түрі. Оқушыны сабақты оқу үшін итермелейтін күш болып табылады десе де болады. Қолайлы оқу үшін мен

сабақтарымда кері байланысты жиі пайдаландым. Мадақтау арқылы оқушыларды оқуға ынталандыру тәсілін де назардан тыс қалдырған жоқпын. Оқу үдерісінің нәтижесін бағалау аса оңай шаруа емес, сол себепті ол ізгі болғаны жөн. Бұл сұраққа келсем, балалардың көпшілігі баға үшін оқиды.

Олардың мұндай түсінігіне менің сабақтарда қолданған әдісім оқушыларымның бұл көзқарастарын өзгертті. Оқу әр оқушының жеке басының дамуына ауадай қажетті үдеріс екендігіне көз жеткізген соң, ол дәлелдемелер арқылы жүзеге асты, оқушыларым оқу үдерісі туралы түсініктерін өзгертті. Бағалау тек қана менің тарапымнан болған жоқ. Мен бағалаудың бірнеше түрлерін «Бас бармақ», «Бағдаршам», «графикалық кесіндіні» қолдануға тырыстым. Ал топтар арасында бір-бірлерін бағалауда әр топ басшылары әр топтың атқарған жұмыстарын талдай отырып баға берді. Аталған әдіс-тәсілдерді қолдану оқушалырма қатты ұнады. Мұғалім мен оқушы арасында кері байланыс жақсы орнады. Кері байланыс жасау арқылы оқушы өзін қадағалайды және бағалайды. Оқушылар: «Мен мұны есте сақтай аламын ба? Мен мұны дұрыс түсіндім бе? Маған көмек қажет, бұл тақырыпты мен шынымен біліп алдым ба?» деген сияқты сұрақтарды өздеріне қою арқылы өз-өздерін реттеді.

Сабағыма енгізген әдістер оқушылар бойында өзгеріс тудырды, олардың сабаққа деген енжарлығын сыпырып, бүгін қандай тәсіл арқылы оқимыз деген қызығушылықтарын оятты, менің де ізденушілік қабілетім артты.

Алдағы уақытта оқушыларымның бойына сапалы білімді сіңдіре отырып, қалай оқу керектігіне жіті мән беріп, оқытудың жаңа әдіс-тәсілдері өз шешімін тауып жатса деймін. Өйткені әр бала қай сыныпта оқыса да, қай жаста болса да өзінің кім болатынын армандайды және өмірден өз орнын табуды басты мақсатым деп санайды, сондай-ақ өз айналасынан дұрыс бағдар беретін ақыл-кеңес күтеді.

Сондықтан әрбір мұғалім оқушының рухани өсуіне жағдай туғыза алатын жаңалықтарды да қабылдауға дайын болуы тиіс деп ойымды тұжырымдаймын.

Әдебиет:

1. Мектептегі тәжірибе кезеңінде орындауға арналған тапсырмалар, 2016[3]
2. Абай Құнанбаев шығармаларының екі томдық жинағы. Алматы. 1957 ж
3. Мұғалімге арналған нұсқаулық 2018 жыл

Федорова О. В.

КГКП я/с «Снегурочка», город Шахтинск

ПРАЗДНИКИ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ В ДЕТСКОМ САДУ КАК СРЕДСТВО РАЗВИТИЯ ПАТРИОТИЧЕСКИХ ЧУВСТВ ДЕТЕЙ СТАРШЕГО ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

«Настало новое тысячелетие – и пора, наконец, задуматься
о душе, о морали. Мы должны вернуться к своим истокам.

Нельзя нарушать законы жизни»

С.А. Назарбаев

Концепция духовного манифеста «Рухани жаңғыру» заключается в том, то патриотическое воспитание необходимо рассматривать как систематическую и целенаправленную деятельность по формированию и развитию у детей дошкольного возраста духовности, гражданской ответственности и социальной активности. А музыкальное воспитание является одним из средств формирования личности ребенка. За основу педагогической практики взята цель - воспитание у детей старшего дошкольного возраста чувства истинного патриотизма, которое выражается в любви, гордости и преданности к своей стране, его истории и культуре, традициям и быту.

Подготовка и проведение государственных праздников, как к ярким и радостным событиям в жизни дошкольника, служат нравственно – патриотическому воспитанию. Дети объединяются общими переживаниями, у них воспитываются основы патриотического воспитания, формируется дисциплинированность, любовь к Родине.

Праздники и развлечения являются основной формой подведения итогов работы в этом направлении. Для качественного образования использовались проекты детского сада «Жас оқырман», «Государственные символы РК», «Три языка - три культуры», которые позволяют донести до детей нравственные ценности, колорит обычаев, своеобразие казахского языка, формировать интерес к национальной культуре, традициям. Проектная деятельность помогла реализовать актуальные в настоящее время цели нравственного воспитания детей дошкольного возраста.

При проведении мероприятий различного значения педагоги воспитывают в детях активную жизненную позицию, формируют социальные нормы и правила поведения, не нарушая норм морали и права. Для ознакомления с национальной самобытностью широко

использовала видеопрезентации, как один из механизмов качественного обучения по программе «Зерек», по которому детский сад работает два года. Создана медиатека музыкального материала к каждому государственному празднику.

Например, одной из форм приобщения к национальной культуре являются флеш-мобы, разучивание танцевальных движений из программы «Сары Арка». Дети осваивают ценности, идеалы и ориентиры таких упражнений как поза орла, беркута, джейрана. Дети наблюдали при видеопросмотре за летящим по просторам степи грациозным скакуном, слушали плавные и стремительные ритмы скачек. Поэтому мальчики с интересом подражали грациозным движениям лошади. А девочки учились красиво демонстрировать свою пластику, нежность, красоту.

Широко использую на каждом мероприятии материалы из программы по этнокультуре «Народные игры», «Национальные орнаменты», «Народные обряды» к государственным и календарным праздникам, например, к празднику Наурыз, разработанные с учётом казахской национальной культуры, как средство этнокультурного развития детей дошкольного возраста [1, с.54].

Работая над разделом «Игра на детских музыкальных инструментах» воспитываем умение слушать игру взрослого на домбре, а затем привлекаем детей к игре на казахских ударных инструментах, таких как асатаяқ, дангыра, дабыл. Свои творческие способности затем дети демонстрируют на праздниках.

Чтобы наша Республика стала процветающей, конкурентоспособной страной, мы должны привить подрастающему поколению – уважение к историческим традициям, культуре родной земли, духовной культуре. Каждый понедельник, утром перед зарядкой, воспитатели и дети групп дошкольной подготовки в музыкальном зале, а в период пандемии в группе, исполняют Гимн РК и в торжественной обстановке получают грамоты за свои достижения, которые в конечном итоге укрепляют нашу страну.

Применяю театр показа различных традиций детьми, родителями и педагогами. Как детям, так и родителям нравится сотрудничать друг с другом в стенах детского сада. В рамках кружка «Радуга», квестов показывают театральную постановку обрядов. Например, дети и взрослые осознают, что участвуя в обряде, например, «**Тұсау кесу**», **малыш, выполняя первые шаги в жизни, перенимает лучшие качества души взрослого человека, проводящего обряд.**

Особенно большая работа велась с родителями по организации и проведению праздника «Алтын Сұңқар», где дети и родители показали свои творческие дарования. Такое сотрудничество придает детям уверенность в своих целях, дети ценят участие родителей. Такой подход устраняет отчужденность, решает многие проблемы детско-родительских отношений [2, с.9].

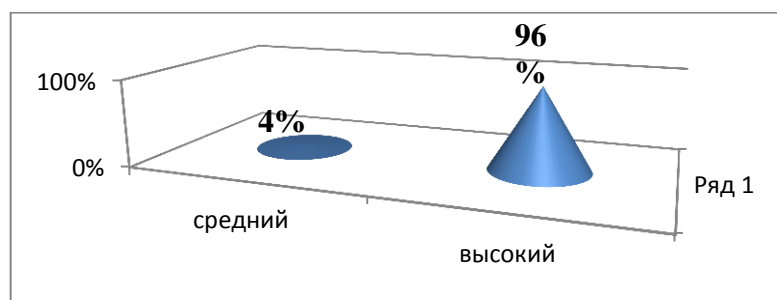
Также одной из ярких страниц профессиональной деятельности и школой профессионального мастерства родителей считаю семинары - практикумы, к которым готовила музыкальные, творческие, игровые тестовые задания для родителей по приобщению к музыкальной, духовной культуре. Например, на семинаре «Пробежимся по проблемам» родители отражали свои знания народных сказок, музыкальных игр, навыки полиязычия.

С целью всестороннего творческого развития детей наш детский сад пять лет активно сотрудничает с **детской музыкальной школой. Так как музыкальное воспитание детей** осуществляется не только во время занятий, праздников, развлечений, но и в часы досуга. Наши воспитанники старшего **дошкольного** возраста проявляли большую любознательность и активно принимали участие в работе музыкальной гостиной.

Система духовно-нравственного воспитания осуществляется через проведение социальных акций День музыки, День театра и другие, которые воспитывают у детей устойчивый интерес к музыке, расширять музыкальные впечатления, создают у ребенка и взрослого радостное настроение, положительный эмоциональный настрой.

Последовательная, систематическая работа по духовно-нравственному воспитанию в нашем детском саду способствует эстетическому и интеллектуальному развитию детей, развивает творческую и познавательную активность, учит осознанному отношению к восприятию музыки, другим видам искусства. Это наполняет детей радостью, открывает огромный мир добра, света, красоты и научит их творчески преобразовывать окружающий мир.

Диагностика уровня развития творческих способностей отслеживается по следующим направлениям: знание государственных символов, традиций, обычаев, казахских народных игр, песен, казахских народных танцев.

Диагностика уровня развития творческих способностей старшего дошкольного возраста (итоговая) за 2019-2020 учебный год

Эффективность работы по патриотическому воспитанию возможна лишь при условии постоянной консолидации всех участников образовательного процесса. Такое тесное взаимодействие педагогического коллектива, детей, родителей, всех заинтересованных структур может привести к успешному решению поставленных задач.

Музыкальному руководителю важно объединить всех для раскрытия личностного потенциала ребенка, обеспечить возрастную и индивидуальную ситуацию развития.

Литература:

1. Абжан Г.М., Абылханова Г.А. Обычаи и традиции Казахстана // Современные наукоемкие технологии. – 2014. – № 10. – С. 54-58.
2. Кенжеахметулы С. «Быт и культура казахского народа», Алматы, 2012. – С. 9.
3. Ресурсы интернета.

Хамзина А.Ж.

Осакаров ауданы, «Нұрай» б/б КМҚК

БАЛАНЫҢ ПСИХОЛОГИЯСЫНЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫНА ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ САЛАСЫНЫҢ ЫҚПАЛЫ

Шығармашылық қабілеттілік баланың табиғатында әуел баста салынған. Мектеп жасына дейінгі баланы тәрбиелейтін, әр педагогтың міндеті - әр тұлғаның бойында жасырынып жатқан мүмкіндіктерін ашу. Баланың тілі шыға бастаған кезден, осы күнге дейінгі жетістіктері шығармашылықтың нәтижелері. Бұл жетістікке бүкілхалық шығармашылығы нәтижесінде келдік. Әр кезеңдегі ұрпақ, өзіне дейінгі ұрпақтың қол жеткен жетістіктерін меңгеріп қоймай, өз іс-әрекетінде сол жетістіктерді жаңаша бейімдей, жетілдіретүсе, барлық салада таңғажайып табысқа қол жеткізеді.

Қазіргі әлеуметтік-экономикалық жаңаруға байланысты шығармашылық қабілеттің болуы негізгі мәселе саналып, ойландыруы тиіс. Өмірде кездесетін күрделі мәселелерді шешу тек шығармашыл адамның қолынан келеді. Шығармашылық қабілет адамға өмірдің

мәнін түсінуге мүмкіндік береді. Оқу-ісі әрекетінен шығармашылық әрекеттің айырмашылығы – әр тұлғаның өзін-өзі дұрыс қалыптастыруына, өз ойын, идеясын жүзеге асыруына бағытталған жаңа әдістер іздейді. Қандайда бір мәселені өзінше жаңаша шешуге талпыныс жасайды. Бала оқу іс-әрекетінде берілген ережені меңгеріп, дағдыларын нақты қалыптастыратын жаттығулар орындаса, шығармашылық іс-әрекетінде әр тұлғаның іздену жұмысы басты нысанда болады. Оқу қызметі әр тұлғаның қабілетін дамытса, шығармашылық іс-әрекеті нақты жағдайды шешуге қабілетін дамытады.

Әр тұлғаның бойындағы шығармашылық қабілетін ашуға және дамытуға қазіргі кезде көптеген тәсілдер бар. Тәрбиеленушіні оқыту қызметінде қолданатын түрлі оқыту әдістері бар, солардың негізгілері:

Бақылау бойынша бейнелеу. Бала серуенге шыққанда жылдың қай мезілінде болсын, табиғаттың әсем көрнісін көзбен көріп, бақылап оны қағаз бетіне өз қиялын қоса түрлендіріп жеткізу арқылы баланың есте сақтау және шығармашылық қабілетін анықтауға болады.

Шағын әңгімелер, ертегілер бойынша сурет салу. Бала ертегінің мазмұнын есте сақтау арқылы ішкі сезімімен жеткізуді көздейді. Ол өзін бейнелеу өнерінің шебері ретінде сезінеді.

Берілген тақырып бойынша белгілі бір суретке қарап, соның суретін салуға болады. Ол үшін: Сол суретті мұқият қарауға уақыт беру. Балаға берілген тірек-схемалар:

-Суретші қандай көңіл-күйде болған?

-Сенің ойыңша мына сурет қашан салынған?

Тағы басқа да суреттер бойынша сұрақтар қойып әңгіме құрастыруға болады.

Ішкі жан дүниенің бейнелері. Тыныштықта отырып бейнелеу әр балаға шығармашылыққа кеңістік береді. Егер балаға нені көргендерін қағаз бетіне бейнелеу ұсынылса, кішкентай бүлдіршіннің ішкі дүниесінің қаншалықты бай екенін түсінуге болады. Ол бейнелеу арқылы ішкі сезімдерін жеткізуге тырысады.

Жүн талшығымен сурет салу (Фелтинг өнері). Жүнмен сурет салу өнері, өте қызықты әрі пайдалы қолөнердің бірі. Мектепалды және ересек топ балаларымен қызықты суреттер салуға болады. Жүнмен сурет салу баланың саусақ моторикасының дамуына таптырмас құрал. Жүнді ұқсату өнері өте ерте кезден-ақ дамыған, осыдан сегіз мың жыл бұрын.

Менің тәжірибемде, бала жүнмен жұмыс істеген кезде икемділікке, шыдамдылыққа және шығармашылыққа дағдыланады. Мысалы, ересек «Қарлығаш», «Күншуақ» топтарының балалары бірінші жарты жылдық оқу бойы жүн талшығының құрылымы мен танысты. Саусақтарымен әртүрлі пішінге келтіруді, түйіршіктерден босатуды меңгеріп келеді. Мектеп алды даярлық тобы жүнмен сурет салудың, қарапайым тәсілдерін меңгеріп келеді.

Музыка әуенмен бейнелеу. Бала музыка әуенімен өз ойын, көңіл-күйін бейнелеп бере алады. Музыка адам сезімін, ойын, ерік-күшін дыбыстық формада суреттейтін қатынас құралы ретінде қызмет етеді.

Адамзаттық құндылықты бейнелеу. Сабақтың тақырыбы бойынша балалардан адамның әлдебір сапасы туралы айтатын бір нәрсені бейнелеуді сұраңыз. Бұл оларға алғашқыда күрделі тапсырма болып көрінер. Алайда, балалар уақыты келгенде кез-келген шығармашылық ойын қағаз бетіне түсіруге болатынын түсінеді және оны өзінің пікірімен, қиялымен қоса әсерлі жеткізуді мақсат етеді.

Жас бүлдіршіндердің шығармашылық қабілеттерін жетілдіруге, одан әрі дамытуға көптеген әдіс-тәсілдер жеткілікті. Мысалы, бастырма әдісі, нүктелер арқылы суреттер салу, әртүрлі заттарды пайдалану арқылы далаппен сурет салу, құммен сурет салу, сия тамшыларымен сурет салу, жіп графикасы, тіс пастасы т.б. Бейнелеу арқылы балалар іскерлік дағдыларды меңгеріп, қоршаған әлем құбылысы мен заттарды талдауға үйренеді. Бейнелеу барысында тәрбиеленушінің сенсорикалық ақыл-ой, адамгершілік, эстетикалық алуан түрлі жақтары ашылып жүзеге асырылады. Шебер педагогтың басшылығымен баланың шығармашылық қабілеті ашылады.

Суретті бейнелеу кезінде бала әртүрлі сезімде болады: қуанады, ойындағыдай шықпаса ренжиді. Бала психологиясының дамуына сурет салудың маңызы зор. Аристотельдің мына сөзі бар, «Сурет салу баланың жан-жақты дамуына жағдай жасайды». Мектеп жасына дейінгі бала шығармашылығы - сурет салу, ойын түрлерін ойнау, би үйрену, жапсыру жұмысы. Бала белсенділігін дамытуға осындай өнер түрлерін үйрету барысына назар аударған жөн. Кез келген баланың шығармашылығын дамыту үшін, дағдыны қалыптастыру керек. Мектеп жасына дейінгі балалар берілген көркем материалдарды ұқыпты, тиянақты пайдалануға үйренеді. Баланың жас ерекшелігіне қарай әртүрлі тапсырмалар беріледі, кіші топ балаларына түстермен таныстыру, дәстүрлі емес тәсілдермен суреттер салу. Ересек топтарға әр заттың түстерін тауып бояу, пішіндерін анықтау сол сияқты т.б. тапсырмалар. Мектеп жасына дейінгі балалардың психологиясының дамуына дидактикалық ойындардың да ықпалы зор. Мысалы, «Суреттерді құрастыр», «Түстерін тап», «Суреттерді аяқта» т.б. ойын түрлері.

Қорыта айтқанда мектеп жасына дейінгі баланы, шығармашылық іс-әрекеті қиял-ғажайып сезімдерге бөлейді. Баланың психологиясының тұрақты қалыптасып дамуына, өмірге деген көз қарасының құштарлығын оятуға шығармашылық саласының ықпалы жоғары деп тұжырымдаймын.

Әдебиет:

1. Мектепке дейінгі жастағы балаларға халық өнері туралы. А.А. Грибовская, Т.А. Левченко. Алматы «Просвещение-Қазақстан»2008г.
2. Мен – Адаммын. Игенбаева Б.Қ. Алматы-2000ж.

Хамзина Д.Т.
Шахтинск қаласы, «Гүлдер» б/б КМҚК

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДАҒЫ БІЛІМ БЕРУ КЕҢІСТІГІНІҢ ЖОБАЛАУ-ЗЕРТТЕУ ҚЫЗМЕТІ

Қазіргі кезеңде мектепке дейінгі білім берудің сапасын жаңарту мен жақсарту, мектепке дейінгі білім берудің балалардың шығармашылық және танымдық қабілеттерін анықтауға және дамытуға бағытталған мектепке дейінгі білім беруді бағдарламалық-әдістемелік қолдаудың жаңа буынын енгізу қажеттілігі туындап отыр. Мектепке дейінгі білім берудің БЖСМ-де когнитивті және зерттеушілік іс-әрекет баланы дамыту механизмі ретінде анықталады. Зерттеу қызметі мен зерттеу бастамасы - бұл танымдық процестерді дамытуда, жеке тұлғаны әлеуметтендіруде және оның субъектісін қалыптастыруда маңызды функцияларды орындайтын адам әрекетінің әмбебап компоненттері. Бұл мектепке дейінгі жастағы қызметтің осы түрінің маңыздылығы мен маңыздылығын көрсетеді, бұл балаға эксперимент жасауға, алған білімін синтездеуге, шығармашылық пен коммуникативті дағдыларды дамытуға мүмкіндік береді.

Айналадағы әлемді тануға деген ұмтылыс - баланың табиғи қажеттілігі. Мектепке дейінгі жаста бала алғашқы тәуелсіз жаңалықтар ашады, оқудың қуанышын сезінеді, бұл оның әрі қарайғы интеллектуалды күш-жігерін ынталандырады. Жеке балалардың интеллектуалды пассивтілігінің себептері көбінесе олардың интеллектуалдық әсерлері мен қызығушылықтарының шектелуінде, сәтті эксперимент тәжірибесі болмаған кезде жатыр. Бұл көбіне мектеп жасына дейінгі балалардың зерттеу қызметін ұйымдастырудағы 4 дұрыс емес есептеулерге және мұғалім мен балалардың өзара әрекеттесуінің тиімсіздігіне байланысты.

Мұның бәрі мектеп жасына дейінгі балалардың зерттеу қызметін дамытуды педагогикалық қолдау проблемасын өзектендіреді және біздің мекеме үшін бірінші маңызды міндет - балалар оқи алатын білім кеңістігін құруға ықпал етеді. Балалардың білімін және зерттеушілік бастамаларын жүзеге асыруға ықпал ететін білімін практикада қолдана алады. Оқу жетістігі көбінесе мектепке дейінгі мекемеде қалыптасқан баланың танымдық қызығушылықтары мен танымдық белсенділігінің даму деңгейіне байланысты. Инновациялық жобаның идеясы Бұл жобада біз зерттеу қызметін педагогикалық қолдауды ұйымдастыруды және мектеп жасына дейінгі балалардың ойдағыдай оқуы үшін интеллектуалды әлеуетін ашатын жағдай жасауды ұсынамыз.

Жоба әдісі негізінде мектеп жасына дейінгі балалардың танымдық белсенділігін дамыту бойынша жұмыс жүйесін ұйымдастыру. Жобаның мақсаты: Педагогикалық жобалау технологиясы саласындағы мұғалімдердің кәсіби құзыреттілігін арттыру үшін жағдайлар жасау – Барлық қатысушылар, қатысушылардың күш-жігерін үйлестіру және үйлестіру арқылы білім беру үдерісіне қатысушылардың командалық жұмысын ұйымдастырыңыз. Балалардың іс-әрекетінің әртүрлі түрлерінде мектеп жасына дейінгі баланың шығармашылық әлеуетін, ғылыми-зерттеу бастамасын дамыту үшін дамып келе жатқан пәндік-кеңістіктік ортаны қалыптастыру; – Жобалық әрекеттерді қолдану арқылы мектеп жасына дейінгі балаларда жалпыға бірдей білім беру іс-әрекеттерінің алғышарттарын қалыптастыруға үлес қосу. – Үлкендермен, құрдастарымен және мектеп оқушыларымен бірлескен іс-шаралар арқылы адамгершілік және мәдени құндылықтардың қалыптасуына ықпал ету.

Инновациялық жобаны іске асыру кезеңдері мен мерзімі. Жоба шеңберіндегі іс-шаралар 2019 жылға арналған. Инновациялық жобаны іске асыру кезеңдері Іске асыру мерзімі Дайындық кезеңі innovative Инновациялық жобаны іске асыру шарттары мен мүмкіндіктерін талдау. – Жобалық тапсырмаларды орындау үшін жұмыс тобын ұйымдастыру: жауапкершілікті бөлу, жобаға қатысқан барлық орындаушылардың күштерін басқару және

үйлестіру. – Жобаның мақсаттарын, өнімдерін және нәтижелерін анықтау, және жұмыс пен жоба параметрлерін жоспарлау.

Жоба тақырыбы бойынша ғылыми және оқу-әдістемелік әзірлемелерді зерттеу және талдау. – Жобаға сәйкес іс-шараларды сәтті жүзеге асыру үшін нормативтік-құқықтық базаны әзірлеу. – 6 қаңтар-ақпан инновациялық жобасы және дамып келе жатқан пәндік-кеңістіктік ортаны бақылау шеңберінде мектеп жасына дейінгі балалардың танымдық іс-әрекетінің диагностикасын жасау. – Мұғалімдердің кәсіби қызметінің тиімділігін бақылау. Мұғалімдерге әдістемелік қолдау көрсету. Мектепке дейінгі топ мұғалімдері үшін мемлекеттік білім беру стандартының талаптарына жауап беретін жобалау және зерттеу қызметін дамытудың тиімді әдістері мен технологияларын қолдану бойынша кәсіби құзыреттілікті дамыту мақсатында теориялық және практикалық іс-шаралар өткізу. және балалардың танымдық іс-әрекеті үшін жобалық әрекеттерді дамытуға бағытталған технологиялар. Жобаның идеяларына сәйкес топтардағы және серуендеу аймақтарындағы дамып келе жатқан пәндік-кеңістіктік ортаны оңтайландыру және зерттеу орталықтарына интерактивті жабдықтармен дамыту орталықтарын толықтыру – танымдық іс-әрекеттің диагностикасы және дамып келе жатқан пәндік-кеңістіктік ортаны бақылау

Жобалау және зерттеу жұмыстарын жүргізуде мұғалімдердің кәсіби қиындықтарын анықтайтын диагностикалық құралдарды әзірлеу – Тәжірибелік кезеңге сұрақ қою. Проблемалық-бағдарланған семинарлар, жобалық материалдарды жариялау, мұғалімдердің ашық тәжірибесі арқылы тәжірибені тарату. Мектепке дейінгі топтарда жобалар банкі құру.

Миға шабуыл әдісі; пікірталастар; Жұмыс тобы қызметінің жол картасы. Жобаны іске асыруға арналған нормативтік құжаттар пакеті диагностикалық құралдар мұғалімнің құзыреттілік деңгейін арттыру. Жобаға қатысушылардың ҚБА өту кестесі Мектепке дейінгі топтардың білім кеңістігін өзгерту бойынша ұсыныстар мен әдістемелік ұсыныстар – Жобалау-мақсатты басқару әдісі; талдау; Іскери құжаттарды талдау әдістері

Қызметтің мазмұны мен әдістері, жобаның әр кезеңі үшін болжамды нәтижелер Дайындық және ұйымдастыру кезеңі Қызметтің әдістері мен құралдары Қызметтің болжанған нәтижелері.

Кейс әдісі. – дөңгелек үстел; шарттарды аралық бағалау; – іскерлік ойындар; пікірталастар; – Сұрақтар ойындары; – Мастер-класстар; – практикалық семинарлар; Вебинарлар; – Кейс әдісі. жобаның барлық қатысушылары үшін кәсіби даму кезеңдерін және кері байланыс уақытын анықтау. Балалардың зерттеу қызметін дамытуға бағытталған әдістер мен технологияларды кейс-стади. Мұғалімдердің біліктілігін арттыру курстары; – Триз; идеялар матрицасы;

Мұндай жағдайда қалай болу керек? Әрине, біздің балабақшада ата-аналарға арналған ақпараттық стендтер жасалды, әңгімелер, кеңестер, дөңгелек үстелдер, жеке консультациялар және т.б. Алайда, біз жұмыстың ең тиімді түрлері - бұл сөзден практикалық іс-әрекетке көшуге мүмкіндік беретін әдістер деп санаймыз. Бүгінгі күні барлық ата-аналар екі мемлекеттік тілді үйренудің маңыздылығын түсінеді. Алайда, олар практикалық қызметке (белсенді позицияға) көшу үшін қарапайым түсініктен (бұл енжар позиция) көмекке мұқтаж. Ата-аналарды балалық шақтың атмосферасына енуге, баланың рөлін ойнауға шақыру керек.

Әдебиет:

1. Венгер Л.А. Қабілеттілік педагогикасы. - М., 1973.
2. В.П.Дуброва Мектепке дейінгі жастағы әдістемелік жұмысты ұйымдастыру. - М., 1995.
3. Михайленко Н.Я., Короткова Н.А. Нұсқаулар мен талаптар мазмұнын жаңарту.
4. Арапова-Пискарева Н.А. Қазіргі білім беру технологиялары
5. Селевко Г.К. Қазіргі білім беру технологиялары: Білім беру жәрдемақы - Халыққа білім беру, 1998 ж.

8. Эзопова С.А. Мектепке дейінгі тәрбие, немесе балаларды тәрбиелеу аға мектепке дейінгі жас: инновациялар мен дәстүрлер // Мектепке дейінгі педагогика.

Хасанова Т.И. Азнабаева Р.Р.
КГКП я/с «Нұршуақ», Шетский район, пос. Агадырь

ЗДОРОВЬЕ-СБЕРЕГАЮЩИЕ ТЕХНОЛОГИИ В ПЕДАГОГИЧЕСКОМ ПРОЦЕССЕ

«Здоровье ребенка»

Здоровье, а много ли нужно?

Чтоб его сохранить.

Задумайтесь люди!

Здоровье ребенка

Нам нужно его,

Как богатство хранить.

Хасанова Т.И.

В чем заключается богатство нашей страны? Многие, наверное, сейчас скажут. Что это - полезные ископаемые, находки, месторождение нефти, газа, угля. Возможно, будут правы, но мне кажется, что самое главное богатство страны - здоровье всего народа. Одна из причин необходимости повышения качества дошкольного образования - внесение новых физических, информационных и здоровьесберегающих технологий.

Дошкольный возраст самый главный в формировании здорового образа жизни. Задача педагога состоит в том, чтобы дать ребенку возможность подумать, поразмышлять, прислушаться к своему организму. В настоящее время ученые используют «здоровоохранение» в специально организованных программах физической культуры, образования, санитарии, лечения и профилактики. Понятие «забота о здоровье» стало использоваться в педагогической науке очень давно. Главное выработать у детей отношение к своему организму, уметь вести здоровый образ жизни. Воспитание всесторонне физически зрелого и здорового ребёнка, задача каждого родителя и детского сада. Главная цель проводимых реформ в сфере образования страны. Воспитание всесторонне физически зрелого и здорового ребёнка, задача каждого родителя и детского сада. Главная цель проводимых реформ в сфере образования страны, воспитание всесторонне сформированной личности с высоким мировоззрением, способной работать на инновационном, творческом уровне. Воспитание всесторонне сформированной личности с высоким мировоззрением, способной работать на инновационном, творческом уровне.

Здоровьесберегающие технологии - это система, создающая максимально возможные условия для сохранения, укрепления, личностного и физического здоровья образовательного процесса. Воспитывать надо без изучения культуры здоровья. Здоровьесберегающие технологии активно связаны с другими отраслями образования, например, образовательная область "творчество", «Музыка» пение в организованной учебной деятельности. Также пение положительно влияет на здоровье и развитие ребенка: умственные способности активизирует эстетические и нравственные представления, слух, память, развивает речь, чувство ритма, внимание, мышление, развивает легкие.

Здоровьесберегающие технологии это фактор эффективного образования, укрепления и сохранения здоровья детей дошкольного возраста, что в наше время является особенно актуальной задачей. Образование детей зависит от состояния здоровья детей.

В результате реализации здоровьесберегающих технологий повышается результативность учебно-воспитательного процесса, у педагогов и родителей формируется подход, направленный на сохранение и укрепление психического здоровья детей. В детском саду созданы все условия для комфорта ребенка, а также для их развития. В группах

медицинский работник и воспитатель проводят с детьми дыхательную гимнастику после сна. Не менее важно правильно организовать режим дня ребенка во время бодрствования. Длительные однообразные занятия, малоподвижные игры тела ведут к быстрому снижению активности во время бодрствования и появлению утомления. При построении режима дня должны соблюдаться принципы максимального пребывания ребенка на свежем воздухе. Известный русский физиолог Н. Е. Введенский писал о том, что беспорядочность жизни быстро истощает нервную систему, ведет к изнашиваемости организма. От того, чем заполнено у ребенка активное бодрствование, во многом зависит его работоспособность, настроение, качество и глубина сна. Как известно, игре принадлежит ведущая роль в умственном и физическом развитии ребенка, воспитании у него нравственных качеств, чувства коллективизма и самостоятельности. В процессе игры решаются многие образовательные задачи, формируются и совершенствуются у детей необходимые полезные навыки, умения, закрепляются и углубляются их представления об окружающей деятельности.

Общий уровень развития ребенка и приобретенные им нравственные качества зависят от педагога, культуры, любви к детям каждого воспитателя. В целях укрепления здоровья детей и обеспечения их всестороннего воспитания педагогам дошкольных организаций совместно с семьей необходимо стремиться сделать детство каждого ребенка счастливым. У дошкольников преобладает чувственное, образное восприятие окружающей действительности посредством, так называемых физиологических анализаторов, зрительного, слухового. Особое значение в воспитании детей – физическое занятие. Для развития и интереса детей необходимо пользоваться традиционными занятиями и сюжетно-ролевыми.

В детском саду обеспечивают сбалансированное питание детей. Питание детей проводится с учетом возрастных особенностей, режима работы, частота которого определяется в соответствии с нормативными правовыми актами. Дошкольная организация обеспечивает формирование культуры питания детей, в том числе путем пропаганды здорового сбалансированного питания, а также потребления натуральных и свежих продуктов. Полноценное физическое и нервно-психическое развитие ребенка возможно лишь при обеспечении рационального питания, предусматривающего использование необходимого набора продуктов, содержащих все нужные пищевые компоненты, минеральные соли, витамины. В настоящее время специалистами по питанию разработаны научно обоснованные диеты для каждого возрастного этапа, способствующие гармоничному развитию ребенка.

Путем нетрадиционных средств, проведение общих тренировочных мероприятий и развлечений позволили повысить результаты оздоровительной работы детского сада. Тогда в результате освоения здоровья сберегающих технологий повышается результативность учебно-воспитательного процесса, у воспитателей и родителей формируется подход, направленный чтобы сохранить и укрепить психическое здоровье детей. Обеспечение психологической безопасности детей во время их пребывания в дошкольном учреждении строится на взаимосвязи психолога. Психолог выявляет возникновение и развитие стрессовых ситуаций у детей и помогает воспитателям в предупреждении нежелательных эффектных реакций детей. Для этого в кабинете психолога имеется уголок с разными видами театров, набором пальчиковых гимнастик.

Главный результат работы – понижение заболеваемости наших детей. Во многом воспитание детей зависит от отношения в семье. Именно обучение и воспитание, проявляясь в единстве целей гармонично развитой личности, создают мотивацию в человеке. Только здоровые дети могут быть успешными во многом: в учебе, физическом и интеллектуальном развитии. Оттого насколько грамотно организована работа с детьми по физическому и психологическому воспитанию, насколько эффективно используются, для этого условия дошкольного учреждения зависит здоровье ребенка.

Завершаю свое выступление словами главы государства Нурсултана Назарбаева, озвученными в Послании народу Казахстана: «Ведение здорового образа жизни сегодня является одной из актуальных проблем». В этом направлении мы ориентируемся на воспитание в стране будущего серьезного, желанного для народа, гордого родителя, способного вырастить здоровое поколение. Каждый родитель в ответе за здоровье своего ребенка. Здоровые дети- успех его родных и близких.

Помните мы в ответе за здоровье наших детей!

Литература:

1. Т.Л.Богина. «Режим дня в детском саду».1987г.
2. «Детский сад»№3 2015г.
3. Н. А. Петрова «Организация работы детского сада» 1988г.
4. А.Г.Хрипковой «Мир детства» 1979г.
5. Макаренко А.С. «Книга для родителей» 1969г.

Хауымдас Жупар
Осакаров ауданы,«Нұрай» б/б КМҚК

БАЛАНЫҢ МЕКТЕПКЕ СӘТТІ БЕЙІМДЕЛУ МІНДЕТТЕРІН ШЕШУДЕГІ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ МУЗЫКА ЖӘНЕ МЕКТЕП АРАСЫНДАҒЫ САБАҚТАСТЫҚ

Музыка ол айтса тіл жетпейтін ерекше сезім, бұл бізді жігерлі және дені сау ететін ең күшті құрал екенін адамдар түсінген сайын болашақта білім беруде, музыка мен әннің оқу мен жазу сияқты қажетті болына шек келтіруге болмайды.

Мектепке дейінгі балалардың тілін ән арқылы дамыту, сәби шағынан бесік жырын тыңдатып, құлаққа жағымды үн сіңіру.

«Әнді сүйсең менше сүй» деген қазағымның жақсы бір сөзімен айтсам, әуенді сүйіп тыңдауға, көркем сөйлеуге бейімдеу .

Ән балаларды топта жұмыс істеуге,басқалармен бірлікте сезініп, хормен (қосылып) айтуға үйретеді. Ән балаларға көптеген себептер бойынша қажет. Біріншіден,тынысты терең және ырғақты етеді, бұл денсаулыққа пайдалы.Екіншіден өзінді-өзің тәртіпке келтіруге үйретеді.Дауыс еркін және анық шығуы үшін ән ырғағының пайдасы зор.Музыка мен дауыстың әсері адамның дене және жүйке сияқты барлық құрылымына таралады. Ән сабақтары жалпы білім беру бағдарламасына қосылғанымен көптеген адамдар оларды ешбір пайда бермейтін қосалқы пән деп санайды. Бірақ ән мен музыка баланың жан-жақты дамуына маңызды рөл атқарады.

Мектепке дейінгі жастағы балалар әр нәрсеге бейім, үлкендердің үйретуін тез қабылдап алады және басқалайда көп нәрсе күтеді.Өзім осындай балалармен жұмыс жасағанда,олар үлкендердің табиғатында жоқ нәрсені бізге үйрете алатындығын байқадым. Бала сияқты сезіну, түсіну, сүю, тыңдау, ересектерде әлсіз. Балабақшаға келген сәттерінен бастап, мектепке аттанған шағына дейінгі ірге тасын қалау біздің қолымызда. Әр баланың даусы жеке-жеке құлақта қалады.

Сондайақ балалар ән сабағына келместен бұрын, музыка залына кірместен бұрын, өзімнің көңіл-күйімді әдемі етуге дайындаймын, себебі қандай көңіл –күймен қабылдасаң, балаларда сондай сезімде сабағыңа қатысады.

Әр әдіс-тәсіліңді жаңаша бастап отырсаң, балаларада да жаңалай көз-қарас пайда болып отырады. Музыканың тілін түсінгендей, әр баланың да тілін жете түсінуге тырысамын.Мектепке дейінгі және мектеп арасындағы байланысты біріктіре, бір үлкен үлесімділік ұштастырамын. Әр мерекелік сценарий жазағанда ,оның ерекше болуын қадағалаймын, әр мереке өзінше сиқырлы көңіл—күй сыйлауын талап етемін.

Балалардың мінез-құлқын қалыптастырып, олардың білімін дамытуда сахыналық шығармалардың эмоциялық әсері мол болады. Балалар сахынасында көбірек пайдаланылатын шығармалар: Көркем әңгіме, ертегі, тақпақ, өте қажет. Музыка шығармашылыққа дем береді, сондықтан балалар сурет салумен, жабыстырумен, шұғылданғанда оны қосып қойған жөн. Музыканың тамаша үлгілері баланың санасын оятуға, оның бойынан күтпеген талант пен қабілетті ашуға себепкер болады.

Біздің міндетіміз баланы сәби шақтан музыкаға қызықтыру, бойындағы өнерді әрі-қарай өзі жетектеп, басқарып кететіндей етіп тәрбиелеу.

Біз тәрбиелеп отырған бөбектер, ертеңгі болашақта нық тұрып, ақылды, қабілетті, белсенді, болып шығуына сенімдімін.

Баланың музыканы тыңдауы, қабылдауы, есте сақтауы. Әнді жеке айту, қосылып айту, әннің сөзін дұрыс, анық айту, әні мен сөз арасындағы байланысын, ән мен дене қимылының, үйлесімділігін бере білу, қызығушылығын қалыптастыру-музыка жетекшісінің шеберлігіне, іскерлігіне, білімділігіне, осы мамандықты, бар жан дүниесімен меңгере білуінде деп білемін.

Әнді балалардың жас ерешеліктеріне қарай таңдаймын, өздері еріп айта алатындай мүмкіндік беремін. Қасындағы баланы тыңдап, бір-бірінен қалыспай тең айтуға машықтандырамын.

Бала жетекшісінің айтқанын бұлжытпай ұғатындай тәсіл енгіземін, ол үшін тыныштық режимін ұстанамыз. Сонда ғана зейін қою тұсы артады, әрі сабақты түсіну оңай болады. Балаларға сабақ үстінде, тосыннан келген қонақ қызықтырақ, ойыншық қуыршақ, т.б. қолдансақ соған назары ауып сөйлесіп, сұрақтарға жауап беріп, бірге ән айтып, бірге қимыл жасайды жүздерінен қуаныш белгісі еседі.

Балалардың бойына өзі орындай алатындай міндет қоя біл керек. Сен жасай аласың, қолыңнан келеді, айта аласың деп. Және мақтау сөздері арқылы көтеріп отыру қажет.

Ал үнемі дұрыс емес, олай болмайды, деп айта берсек баланың зейінін бұзады, сабаққа құлшынысы төмендеп кері бағытты ұстанады. Тағы бір сәтті әдіс, ол эмоцияға берілу арқылы музыкаға қызықтыру мыс: қараңдаршы балалар қандай түрлі-түсті ноталар деп, бұл жерде нотаның түрлі-түсті болғанында емес, нотаның өзіне көңіл бөлуі үшін қаратамын.

Мектеп жасына дейінгі баланы өнерге ынталандырып, келесі сатыда соны шыңдап, із басатындай жол сілтеймін. Барлық бала өнер жолын қумайды, әркім өз бойындағы қасиетіне қарай жүгіреді.

Мектеп арсындағы сабақтастықты кірістіру, ол осы бағыттан сәл жоғарырақ жүретіндіктерін түсіндіру болып табылады.

Ертеңгілігімізге саяхаттасақ оның күйі шексіз таусылмайтын өзінше бір жеке әлем. Сол әлемнің бірнеше атауын ғана айтып өтейін соның бірі түрлі-түсті «Жомарт күз», балалардың сарғая күткен ертеңгілігі. Әр топ жеке дара жарыса дайындық жасап, бірінен бірі өтетіндей күз түстес сары киім киіп, қолшатырмен би билеп, күзгі әндерін айтып, ойын ойнап керемет естеліктер қалдырады. Атап өте кететін ерекше тағы бірі ол егемендігімізді сарыла күтіп қол жеткізген тыныш өмір «Тәуелсіздік тұғыры». Аспанымызға ұқсас көк туымыз желбіреген күн, ән арқылы балаларға отанын, жерін сүйюге, қорғауға үйретемін. Көк туымыз құламайтындай берік болсын деп, туымызды жоғары ұстап жаңырта ән айтып, мың бұралып аққу биін билейміз.

Қортындылай келе мектеп жасына дейінгі балалардың, талпынысына қарай өнерге деген көзін ашу. Дарынды балалардың бойындағы білімін жоғарғы сатыға көтеру. Бүлдіршіндерді шындайтын, әдіс-тәсілдерді ойлап табу. Біздің міндетіміз балаға оның бойында көрінбей тұрған мүмкіншілігін ашып көрсету. Қуыршақ ертегісін көрсету арқылы ойларын дамыту, Тыныштық режимін сақтап үйренуін қалыптастыру.

Тәрбиелік мәні бар ертегі ұйымдастыру. Тыныс жолдарын ашу жаттығуларынан бастап, дене қоғалысына дейін жас ерекшеліктеріне сай болу керек. Мектеп жасына дейінгі балалармен жұмыс жасағанда, эмоционалды және саналы принципін алға қою көбірек талап етіледі.

Әдебиет:

1. (Адам бол) авторы: Б. Байқадамов.
2. (Музыка Сезім тілі) авторы; Ш Құлманова.

С.В. Хисамова
КГКП «я/с «Еркетай», город Караганда

ПРОЕКТНО – ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В ДОШКОЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ КАК ВИД ДЕЯТЕЛЬНОСТИ, ПОМОГАЮЩИЙ ОБНОВЛЕНИЮ СОДЕРЖАНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ

На сегодняшний день педагогические исследования в области дошкольного образования дают неутешительные результаты. Проблема заключается в том, что у детей потерял интерес к познанию нового. Нет живости, притягательности, заинтересованности. Век смартфонов вытеснил из нашей жизни книги, журналы, научные публикации. С каждым годом снижается положительная мотивация к занятиям, успеваемость детей падает.

Обновление содержания образования, становление новой системы, стремящейся войти в мировое пространство, требует преобразования в педагогической теории и практике дошкольного образования, совершенствования педагогических технологий. Одним из таких методов является проектно-исследовательская деятельность.

Метод проектной деятельности не является новым. Он был разработан еще в 20-е годы прошлого столетия французским психологом Джон Дьюи. По мнению французского психолога обучение должно строиться на интересующих ребенка вещах, явлениях, событиях, взятых из реальной жизни, которые будут побуждать его к дальнейшему изучению и исследованию, заставят маленького исследователя применить уже имеющиеся знания и получать новые.

Этот метод актуален и эффективен и в настоящее время, так как дает ребенку возможность экспериментировать, исследовать, изучать, развивать творческие способности, коммуникативные навыки, помогает адаптироваться к школе.

Метод проектно-исследовательской деятельности – это педагогическая технология, стержнем которой является самостоятельная деятельность детей (исследовательская, познавательная, продуктивная), в процессе которой ребенок познает окружающий мир и воплощает новые знания в реальные продукты [2].

Дети по своей природе исследователи, с радостью и удивлением они открывают для себя окружающий мир. Им интересно все. Мир открывается ребенку через опыт его личных ощущений, действий, переживаний. Малыш изучает мир как может и чем может – глазами, руками, языком, носом. Он радуется даже самому маленькому открытию. Задача взрослых – не пресекать, а активно развивать исследовательскую деятельность детей.

Годовая задача нашего детского сада в 2019-2020 учебном году была «Познание объектов окружающего мира через исследовательскую деятельность дошкольников». Педагоги работали с детьми в самых разных и неожиданных направлениях, ставили опыты и эксперименты, при этом повышая свой уровень знаний, приобретая собственный педагогический опыт.

Были проведены открытые показы ОУД по экологии, ознакомлению с окружающим, художественной литературе, драмме, рисованию.

Ребята на практике познакомились со свойствами воды, льда, стекла, мыла, бумаги. Познакомились с техникой изготовления объемных картинок POP-UP.

Знакомство со свойствами воды: прозрачная, имеет вес, не имеет вкуса и запаха, имеет температуру (холодная или горячая), в воде есть воздух, может окрашиваться в разные цвета, может изменять свой вкус (соленая, сладкая, горькая), может принимать запах

других предметов (кофе, лимона), принимает форму предмета, в котором находится, но своей формы не имеет, растекается. Вода – это жидкость. Вода – это реки, озера, лужи, дождь, снег, лед. Без нее нет жизни на земле, она нужна людям, животным, растениям.

Знакомимся со свойствами льда. Лед – это замороженная вода. Он всегда холодный. Если бросить лед в стакан с горячей водой, он сразу растает. Лед может быть цветной, может быть сладкий или соленый, лед бывает прозрачный, в него можно заморозить любой предмет. Лед хрупкий, его можно разбить. Лед имеет форму, в холодной воде лед плавает, не тонет и не тает. От холодного льда можно заболеть, а еще можно построить ледяную крепость.

Обычное мыло тоже имеет свои секреты. Оно бывает твердое и жидкое. Твердое мыло имеет форму, а жидкое мыло нет. Мыло имеет цвет, запах. Мыло изготавливают на специальных мыловаренных заводах. Мыло бывает лечебное, бывает красивой формы и яркого окраса. Мыло используют не только для мытья рук или посуды. Мылом можно рисовать. Если смешать воду и мыло, через трубочку с помощью воздуха можно взбить густую пену. Можно рисовать цветной мыльной пеной на бумаге. Или рисовать кистью и красками на мыльной пене. С мылом можно экспериментировать, но кушать мыло нельзя. Без мыла людям было бы не очень хорошо жить.

Стекло – оно бывает разное. Стекло изготавливают на специальных стекольных заводах из песка и соды под воздействием высокой температуры. Стеклодувы выдувают форму посуды из жидкого стекла с помощью стеклодувной трубки, похожей на огромный мундштук. За многие тысячелетия эта трубка совсем не изменилась.

Стекло бывает тонкое и толстое, хрупкое и крепкое, прозрачное, непрозрачное, цветное. Стекло имеет форму и вес. Если налить в посуду воду холодную или горячую, тогда стекло тоже изменит свою температуру. Стекло имеет звук. Стекло окружает нас повсюду: окна, зеркала, посуда, витрины, бутылки, вазы. Без стекла жизнь человека не была бы такой интересной.

Ну, а теперь о бумаге. Бумага так вошла в нашу жизнь, что без нее уже невозможно. Обедаем за столом – пользуемся бумажными салфетками, читаем газеты, журналы, книги, сделанные из бумаги. Пишем на бумаге. Пользуемся бумажными деньгами. Изготавливаем украшения к празднику (снежинки, цветы) – применяем бумагу. Какая же она, бумага?

Маленькие исследователи проводили опыты с бумагой в своей научной лаборатории. Бумага бывает тонкая (салфетки) и толстая (картон), тонкая бумага рвется, а толстая – гнется. В воде бумага намокает, не плавает. Бумагу можно разрезать, порвать, смять – она легко меняет форму. Бумага умеет летать. Из бумаги можно конструировать (самолет, корабль, лягушка и т.д.). Бумага бывает цветная и белая. Если бумагу пропитать подсолнечным маслом, она станет прозрачной. На бумаге можно рисовать, писать.

Только действуя самостоятельно, дети учатся разными способами находить информацию об интересующем их предмете или явлении и использовать полученную информацию для создания новых объектов деятельности. Развивается эмоциональная сфера ребенка, творческие наклонности, происходит накопление фонда умственных приемов и операций.[1]

Исследования предоставляют ребенку возможность самому найти ответы на вопросы «как?» и «почему?». Это огромная возможность для детей думать, пробовать, экспериментировать, и главное, самовыражаться [1]. О высоком уровне проектно-исследовательской деятельности свидетельствует наличие устойчивой мотивации к решению проблемных ситуаций и поиску ответов на поставленные вопросы.

Деятельность между педагогом и детьми носит характер сотрудничества, где участие может принимать и третья сторона образовательного процесса – родители. Благодаря участию родителей в проектно-исследовательской деятельности у детей формируется чувство гордости за своих родителей, повышается самооценка, наблюдается значительное продвижение в развитии. Также участие взрослых в проектно-исследовательской деятельности способствует социально-личностному развитию каждого ребенка.

Путей развития потенциала личности существует много, но собственно проектно-исследовательская деятельность, бесспорно, один из самых эффективных.

Каждый ребенок – это маленький исследователь. Если малыш найдет поддержку у своих педагогов, родителей или других взрослых, из него вырастет умный, наблюдательный, умеющий логически мыслить и делать выводы. Такой человек всю жизнь будет находить интересное и необычное в окружающем его мире. Будет радоваться и удивляться всему, что видит вокруг себя. Будет заряжать своей энергией, тягой к знаниям и неизвестному окружающих его людей.

Литература:

1. Садикова Е.А. «Исследовательская деятельность в детском саду». Ж-л «Дошкольное образование в Казахстане» № 2 2013г
2. Скопина М.А. «Теоретические основы организации познавательно-исследовательской деятельности в детском саду». Ж-л «Дошкольное воспитание» № 4 2010г.

Худайбергенова М.А.
КГКП я/с «Балауса», город Жезказган

ЯЗЫКОВОЕ ОБРАЗОВАНИЕ, КАК ЦЕННОСТЬ И ПРОЦЕСС

В 2012 году введена реализация и внедрение в учебный процесс трёхязычного образования. Безусловно, в воспитании актуализированной современности личности поможет компетентностный подход, при котором образование призвано «развить у обучаемых способности к самостоятельному решению проблем в разных видах и сферах деятельности, используя социальный опыт, в который включен и собственный опыт воспитуемых». Этот подход ценит не сами знания, а способность использовать их.

В условиях коммуникативной направленности обучения дошкольников иностранному языку в соответствии с основной целью обучения иностранного языка в детском саду является формирование коммуникативной компетенции, т.е. способности и готовности осуществлять межличностное и межкультурное общение-проблема обучения аудированию является особенно актуальной. Методы и приёмы формирования компетенций – все они носят активный характер.

Активные методы обучения (АМО) – это система методов, обеспечивающих активность и разнообразие мыслительной и практической деятельности воспитуемых в процессе освоения учебного материала; методы, стимулирующие познавательную деятельность обучающихся. Причем условие достижения образовательных результатов – система работы.

Методы и приёмы создают в группе атмосферу открытости и ответственного сотрудничества; развивают критическое мышление и самостоятельность, творчество и умения грамотно анализировать свою деятельность на занятии. Особенность педагогических целей по развитию компетенций состоит в том, что они формируются не в виде действий педагога, а с точки зрения результатов деятельности обучаемого, т.е. его продвижения и развития в процессе усвоения определенного социального опыта.

На данный момент в детском саду проводится определённая работа в направлении развития трёхязычного образования. Для реализации идеи триединства языков, которая выражена следующей формулой, которая отражает принцип сбалансированности языков: «развиваем государственный язык, поддерживаем русский и изучаем иностранный язык». В каждом детском саду преподаются государственный, русский, английский языки как и

предметы инвариативной части учебного плана с целью реализации лингвистической направленности. С учётом запросов родительской общественности с целью всестороннего развития личности и создания равных условий разработаны программы вариативной части «Тіл ашар» для групп с русским языком обучения; «Совёнок» для групп с казахским языком обучения; «Английский вокруг нас», способствующие более глубокому усвоению и погружению в языковую среду для развития речевых навыков. Каждая из программ имеет свою направленность. Вариативная часть помогает закрепить предметную терминологию на казахском, русском и английском языках, развивает понятийный аппарат дошкольников, повышает уровень предметной и языковой компетентности

Девизом педагогической деятельности современного учителя стало высказывание «Учитель живёт до тех пор, пока он учится. Как только он перестаёт учиться, в нём умирает учитель». Поэтому педагоги стремятся соответствовать приоритетам сегодняшнего дня: детей «учить не содержанию науки, а деятельности по её освоению»

Педагогами активно применяется подход предметно-языкового интегрированного обучения. Обучение общим знаниям через использование английского языка, а не изучение языка через предметное содержание. Поэтому, изучение предметов на английском языке через применение инновационных технологий становится более осмыслённым и мотивированным. Учителями-предметниками (узкими специалистами) используются различные методы и приёмы организации познавательной деятельности. Безусловно, в начале пути по реализации трёхязычия, у предметника возникают множество вопросов о том, с чего начать? Поэтому учителями-предметниками рассматривались такие формы и методы работы, которые помогли бы найти оптимальные пути по формированию полиязычной и компетентной личности. Процесс общения невозможен, если у дошкольников не сформированы умения и навыки восприятия, осмысления и критической переработки звучащего материала, не развита слуховая память, отсутствует интерес к приобретению новой информации.

Целью обучения иностранному языку является владение дошкольниками способностью осуществлять непосредственное общение с носителями изучаемого языка в наиболее распространённых ситуациях повседневного общения. А общение-это не только говорение на иностранном языке, но и восприятие речи собеседника на слух. Дошкольники должны уметь понимать на слух речь педагога и сверстников; представлять себя и других окружающих; понимать вопросы и отвечать на них; уметь понимать на слух речь преподавателя. Поэтому перед педагогом стоит конкретная задача развития речевых навыков дошкольников, формирование словарного запаса, умение работать в диалоге. В ходе занятия развиваются четыре навыка: чтение, письмо, аудирование и говорение. Говорение и аудирование являются основными видами речевой деятельности в общении с носителями иностранного языка. Аудирование даёт возможность овладеть звуковой стороной изучаемого языка, его фонемным составом и интонацией: ритмом, ударением, мелодией. Через аудирование осуществляется освоение нового лексического состава и грамматической структуры.

Развивать навыки аудирования помогают аудиовизуальные и аудитивные источники (изобразительная наглядность: картинки и слайды озвученные диа-, кино- и видеофильмы, телевидение; грамзаписи, фото и аудиозаписи; речь учителя). Структура занятий имеет определённый алгоритм-приветствие: постановка проблемы, изложение нового материала, закрепление предметной терминологии через выполнение практических заданий, работа в парах, малых группах, индивидуальное и совместное проговаривание. Так как дошколята имеют разную степень языковой подготовки, то учителя-предметники учитывая этот фактор, на своих занятиях большое внимание уделяют разноуровневым заданиям.

Вся эта деятельность помогает дошкольникам погружаться в языковую среду и осваивать терминологию на английском, русском и государственном языках. Аудирование является неотъемлемой частью занятия для формирования коммуникативной компетенции воспитуемых, способности осуществлять и межкультурное общение. В модели аудирования

прослеживается алгоритмический характер формирования умений понимания текста, воспринимаемого на слух. Следует отметить, что с целью взаимодействия между учителями-предметниками собственными наработками и оттачивания профессионального мастерства в детском саду регулярно осуществляется взаимопосещение учителями занятий друг друга в качестве «критического друга», активно работает сетевое профессиональное сообщество учителей-предметников и осуществляется менторское сопровождение.

Модель выпускника детского сада, описывает его не как ученика с набором суммы знаний, а способного «... осуществлять информационно-познавательную деятельность; умеющий вести конструктивный диалог, достигать взаимопонимания и успешно взаимодействовать».

Выпускники детского сада должны удовлетворять требованиям высшей, а главное – требованиям работодателей. Для человека важны креативность, мобильность, динамизм и конструктивность. Безусловно, в воспитании актуализированной современности личности поможет компетентностный подход, при котором образование призвано «развить у обучаемых способности к самостоятельному решению проблем в разных видах и сферах деятельности, используя социальный опыт, в который включен и собственный опыт учеников». Этот подход ценит не сами знания, а способность использовать их. Владение тремя языками становится в современном обществе неотъемлемым компонентом личной и профессиональной деятельности каждого человека. Мы уверены, что разумное, грамотное и правильное внедрение трёхязычия даст возможность дошкольникам быть коммуникативно-адаптированными в социуме и способствует самоопределению.

Литература:

1. М.Р.Кондубаева «научно-исторические основы формирования культуры речи двуязычного учителя-словесника».
2. Е.Н. Соловова «Методика обучения иностранным языкам».
3. Н.В.Елухина «Интенсификация обучения аудирования на начальном этапе

Хусайнова К.А.

Қарағанды қаласы, «Балақай» бөбекжайы КМҚК

ИННОВАЦИЯЛЫҚ ӘДІСТЕР АРҚЫЛЫ БОЛАШАҚ МАМАНДАРДЫҢ КӘСІПТІК ШЕБЕРЛІКТЕРІН ДАМУ

«Жастар жалын жүректі, өршіл намысты, биік рухты болса, ол елдің еңсесі биік болады», - деп Н.Н. Назарбаев

Адамзат алдында тұратын ұлы мұрат –міндеттердің ең бастысы –өзінің ісін , өмірін жалғастыратын салауатты, саналы, рухани бай және ақыл-парасаты мол, мәдени-ғылыми өрісі озық азамат тәрбиелеу. Бұл біздің қоғам алдындағы борышымыз. Бүгінгі әлемдегі елдер мен халықтардың өзара тарихи байланысының дамуы, экономика, мәдениет пен ғылымның әлемдік деңгейге бет бұруы, ертенгі күннің бүгінгіден де нұрлы болуына ықпал етіп, адамзат қоғамын алға апаратын құдіретті күш тек білім мен тәрбиеге ғана тән.

Әрбір мемлекеттің болашағы балабақшада шындалады. Ертең осы елге ие болып тізгінін ұстар азаматтар бүгінгі балабақша тәрбиеленушісі болғандықтан қазастандық барлық балабақшаларда бүгінгі жайы, даму бағыты мемлекеттің назарында. Сапалы білім ,саналы тәрбие беру әр тәрбиешінің алға қойған міндеті болса, өз ісінің білімді, өнегелі азаматы болу –әр баланың міндеті.

«Тәрбиешінің шеберлігі талантты қажет ететін ерекше бір өнер емес, бірақ ол дәрігер мен музыкантты шеберлікке баулитындай етіп үйретуді қажет ететін мамандық», - деп А.С. Макаренко атап көрсеткендей бұл мамандыққа деген сұраныс қазіргі қоғамда артып отыр.

Тәрбиеші мамандығын даярлауға Қарағанды гуманитарлық колледжі елеулі үлес қосуда. «Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту» бөлімінде студенттердің теориялық білім алуына барлық жағдай жасалған, атап айтсақ, білікті де білімді ұстаздар қауымы мен ақпараттық –материалдық тұрғыда жабдықталған база мамандықты терең меңгеруге мүмкіндік береді.

Қазақстан Республикасының жалпыға міндетті стандартына сай өндірістік тәжірибе - мектепке дейінгі мекемелер тәрбиешілерін мамандыққа дайындаудың маңызды сатыларының бірі болып табылады.

Өндірістік тәжірибенің мақсаты - студенттерді болашақ, мамандыққа баулу және балалармен жүргізілетін оқу-тәрбие жұмыстарын ұйымдастыруға қажетті дағдыларын жетілдіру және дамыту.

«Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту» мамандығы бойынша байқау және бақылау тәжірибесі барысында студенттер тәрбиешінің іс-әрекетін, режимдік процестерді бақылап, өз беттерімен орындауға дағдыланады. Болашақ мамандардың теориялық тұрғыдан алған білімдерін өндірістік тәжірибеде қолдануын, кәсіптік шеберліктерін шыңдауға колледж оқытушылары мен балалар бақшасының әдіскерлері өз үлестерін қосуда.

Болашақ мамандар мынандай көрсеткіштерді естерінде сақтаулары қажет:

1. Жас маман адамгершілігі жоғары, мәдениетті, ғылым жетістіктерін дұрыс бағдарлай алатын, әдебиет пен өнердің, техниканың дамуын жақсы білетін, оны түсіндіре алатын болуы керек.

2.Әдептілігі, қоғамдық орындарда өзін сыпайы, еркін, ортаға лайықты ұстай білуі, адамдармен сыйластықта жақсы қарым қатынаста болуы қажет.

3.Үнемі жинақы, таза, ұқыпты жүруге, сөйлеген сөзі мәнді, ойлы, асықпай, байыппен сөйлеуі керек.

Өндірістік тәжірибенің алғашқы апталарында студенттер тәрбиеші әрекеттерін бақылай отырып, қажетті білім, білік дағдыларын үйрене отырып, кейінгі апталарда меңгерген іскерлік дағдыларын балалармен жұмыста қолданады.

Өндірістік тәжірибе барысында қолданылатын әдіс-тәсілдерді әдіскерлер анықтайды, оқу-тәрбие жұмыстарына басшылық жасайды. Мысалы: жоспар бойынша студенттер жеке әдістемелерден оқу- іс әрекеттерін, режимдік процестерді т. б дербес ұйымдастырады. Ұйымдастырылған оқу-іс әрекеттерін, режимдік процестерді, ойын; еңбек және серуен жұмыстарын жоспарлауда әдіскерлер студенттерге бағыт- бағдар беріп отырады. Студенттер өндірістік тәжірибе барысында оқу-іс әрекеттерін, режимдік процестерді өткізіп қана қоймайды, олар ата-аналармен түрлі шараларды кеңестер, әңгіме, сауалнама, көрмелер, балалармен жекетоптық жұмыстар және балабақша ұжымымен бірлесіп мерекелік іс-шараларды ұйымдастыруға көмек көрсетіп тәжірибелер жинақтайды .

Өндірістік тәжірибе барысында студенттер жаңа технологияларды қолдана отырып әртүрлі шараларды өткізеді.

Олар:

-электронды сергіту сәттер;

- электронды дидактикалық ойындар;

-жарыс және ойын түрінде өтетін сабақтар;

-қиял-ертегілерді қолдану сабақтары: ертегі сабағы,сиқырлы кейіпкерлер тосын сыйды әрбір оқу әрекетінде пайдалану т.б.

Студенттер өндірістік тәжірибе барысында тәрбиешілердің үлгі сабақтарын көріп талдауға үйренеді. Өндірістік тәжірибе кезінде студенттің өз бетімен ізденісіне мүмкіндік туғызған сайын, оның жауапкершілігі, оқуға тәжірибеге қызығушылығы артады.

«Қазақстан Республикасының білім беруді дамыту тұжырымдамасында білім берудің» басты мақсаты - студенттердің талдау, синтездеу, логикалық ойлау қаблеттерін дамыту, яғни студенттердің үнемі ой еңбегімен шұғылдануын қамтамасыз ету, студенттерді ізденуге өз беттерімен қорытынды жасауға үйрету деп атап көрсетілгені белгілі. Мысалы: тәжірибе

кезіндегі оқу-іс әрекеттеріне дайындық, оқу-іс әрекетінің конспектiлерiн, мерекелiк iс - шаралардың сценарийiн құру студенттiң iзденiсiнiң жемiсi деуге болады.

Ал шеберлiк - студенттiң iзденiсiмен тығыз байланысты. Шеберлiк - тек қана студенттiң жалпы, жан-жақты және әдiстемелiк сауаттылығы.

Студенттер жеке әдiстемелерден, мектепке дейiнгi педагогика, мектеп жасына дейiнгi балалар психологиясы пәндерi бойынша алған теориялық бiлiмдерiн өндiрiсте өтiлетiн тәжiрибе кезiнде шыңдайды. Шеберлiгi артып, өзiндiк тәжiрибе жинақтайды.

Әр әдiстемеден сабақ жоспарын, оқу-іс әрекетінің технологиялық картасын құрып, оны балалармен ұйымдастырып өткізу дағдыларын игереді.

Сондай-ақ студенттер балалармен жұмыс iстей бiлуге, олардың даму деңгейiн бағалай және талдай бiлуге, баланың одан әрi дамып жетiлуiне бағытталған тәрбие жұмысын жоспарлай бiлуге үйренедi.

Ұйымдастырылған оқу әрекеттеріне арналған көрнекi құралдарды, демонстрациялық материалдар мен қажеттi құрал-жабдықтарды өз беттерiмен даярлап, балалардың қызығушылықтарын арттыра отырып жұмыс жасайды.

Мектепке дейiнгi мекемеде әр түрлi оқу әрекеттерi мен шаралар дайындау кезiнде студенттер әдiскерлер мен тәрбиешiлерден кеңес алып отырады. Байқау және бақылау тәжiрибесi кезiнде студенттер балалардың жас және жеке ерекшелiктерiн ескере отырып, қарым-қатынас жасайды, iс-шаралардың мақсаты мен мiндеттерiне сәйкес әдiс- тәсiлдер мен технологияларды таңдап пайдаланады. Студенттер педагогтардың озық тәжiрибелерiн қарастырып, өздерiнiң жұмыстарында қолдана бiлуге дағдыланады.

Өндiрiстiк тәжiрибе соңында қорытынды педагогикалық кеңес өткiзiлiп қорытынды баға қойылып, керектi iс-құжаттар дайындалынады. Студенттер өндiрiстiк тәжiрибе барысында өздерiнiң теориялық бiлiмдерiн iс жүзiнде көрсете бiлгендерi түрлi шараларды ұйымдастыруына белсендiлiк танытқандары үшiн балабақша тарапынан алғыстармен марапатталып жатады. Осы атқарылған жұмыстарды оқытушылар мен әдiскерлер басшылыққа ала отырып, студенттердiң мамандыққа деген қызығушылығы мен жауапкершiлiктерiнiң зор екендiгiн сезiне отырып, болашақ тәрбиешiлердi мамандыққа тәрбиелейдi. Тәрбиешiлердiң жан-жақты құзiреттiлiгiн арттыруда және бәсекеге қабiлеттi, кәсiби оңтайлы маманның бойында белгiлi бiр құзiреттiлiктер қалыптасуы қажет:

- бағдарлы құзiреттiлiк (азаматтық белсендiлiк, саяси жүйенi түсiну, баға бере бiлу қабiлетi);
- мәдениет тану құзiреттiлiгi (ұлттық ерекшелiктердi тани бiлу, өз халқының мәдениетiмен өзге ұлттар, әлем мәдениетiн салыстыру, саралай бiлу қабiлетi);
- оқу-танымдық құзiреттiлiгi (өзiнiң бiлiмдiлiк қабiлетiн ұйымдастыра бiлу, жоспарлай бiлу, iздeнушiлiк-зерттеушiлiк әрекет дағдыларын игеру, талдау, қорытынды жасай бiлу);
- коммуникативтiк құзiреттiлiк (адамдармен өзара қарым-қатынас тәсiлдерiн бiлу, мемлекеттiк тiл ретiнде қазақ тiлiнде, халықаралық қатынаста ағылшын тiлiнде сөйлесе бiлу дағдылары болуы);
- ақпараттық-технологиялық құзiреттiлiк (ақпараттық технологиялармен, техникалық объектiлер көмегiмен жоспарлы еңбектi бағдарлай бiлу, өз бетiнше iздей бiлу, таңдай, талдай бiлу, өзгерте бiлудi жүзеге асыра бiлу қабiлетi);
- әлеуметтiк-еңбек құзiреттiлiгi (әлеуметтiк-қоғамдық жағдайларға талдау жасай бiлу, шешiм қабылдай бiлу, түрлi өмiрлiк жағдайларда жеке басына және қоғам мүддесiне сәйкес ықпал ете бiлу қабiлетi);
- тұлғалық өзiн-өзi дамыту құзiреттiлiгi (отбасылық еңбек, экономикалық және саяси қоғамдық қатынастар саласындағы белсендi бiлiмi мен тәжiрибесiнiң болу қабiлетi).

Жаңа педагогикалық технологияны ұстаздық iс-әрекетте қайта құрудың жүйелi тұтас құралы ретiнде тиiмдi пайдалану оқу-тәрбие үрдiсiнiң сапасын жақсартуға, жеке тұлғаны дамыту мiндеттерiн шешуге, оқушы-жастардың құзiреттiлiгiн қалыптастыруға септiгiн тигiзедi.

Сонымен қатар, жаңа педагогикалық технологияны меңгеру мұғалiмнiң интеллектуалдық, кәсiптiк адамгершiлiк, рухани, азаматтық және де басқа көптеген адами

келбеттің қалыптасуына игі әсерін тигізеді, өзін-өзі дамытып, оқу-тәрбие үдерісін тиімді ұйымдастыруына көмектеседі.

Бүгінгі таңда әрбір студентті болашақ мамандық иесі етіп даярлап шығу ісінде, жеке тұлға етіп қалыптастыруда педагогтар қауымы өздерінің шеберліктерін қайта жетілдіріп, шығармашылық тұрғыда ізденуге, өз кәсіби құзыреттілігін жетілдіруге талпыныс жасауына бар мүмкіндік жасалған.

Әдебиет:

1. «Мектепке дейінгі ұйым» басшының анықтамалығы №8 (56) -2016ж.
2. «Білім беру» ұйымының әдіскері №4 (16) -2016ж.

Цветкова С. А.
КГКП я/с «Қарлығаш», город Шахтинск

ПРЕЕМСТВЕННОСТЬ МЕЖДУ ДОШКОЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИЕЙ И ШКОЛОЙ В РЕШЕНИИ ЗАДАЧ УСПЕШНОЙ АДАПТАЦИИ РЕБЕНКА К ШКОЛЕ

«Школьное обучение никогда не начинается с пустого места, а всегда опирается на определённую стадию развития, проделанную ребёнком».

Л. С.Выготский

Проблема преемственности между начальной школой и ДО была всегда глобальна. Всё меняется для ребенка: его окружение, режим дня, поведение. Психологи утверждают, что когда ребенок приходит в школу в его сознании начинает все меняться. Организм ребенка не выдерживает нагрузки. Дошкольники привыкли к беззаботным играм и тут наступают ежедневные учебные занятия.

Этот период является одним из значимых переломных периодов в жизни ребёнка, ведь от того, как пойдёт привыкание к школе, во многом зависят психологическое состояние, работоспособность, успеваемость в начальной школе и в последующие годы. Поэтому нам необходимо выработать единые требования между ДО и школой, которые будут обеспечивать эффективное развитие, обучение и воспитание.

В первую очередь, для того чтобы ребенок успешно смог справиться с новыми требованиями школьной жизни, он должен обладать набором качеств, которые тесно переплетены между собой, а самое главное ребенок должен быть психологически готов к поступлению в первый класс.

Чтобы сделать переход детей в школу безболезненным, мы должны дать им возможность быстрее адаптироваться к новым условиям, а в свою очередь учителя должны знакомиться с формами, методами работы в дошкольных организациях, поскольку психологическая разница между шестилетним и семилетним ребенком не столь велика.

Чтобы развить у дошкольников интерес к школе, желание учиться необходимо знакомить будущих первоклассников со школой, учебной и общественной жизнью. Необходимо разработать формы осуществления преемственности, а именно - экскурсии в школу; посещение школьного музея, библиотеки; знакомство и взаимодействие дошкольников с учителями и учениками начальной школы участие в совместной образовательной деятельности, игровых программах.

Ребятам очень нравится когда к ним приходят бывшие воспитанники детского сада (ученики начальной и средней школы), ведь они с большим удовольствием рассказывают об увлекательной и интересной школьной жизни.

В нашем детском саду реализуется образовательная программа «Успешный ребенок», которая направлена на обеспечение плавного и безболезненного перехода ребенка в школу,

на формирование школьной зрелости с помощью единства требований родителей, воспитателей, и учителей начальных классов. Данный проект включает в себя:

Создание единого образовательного пространства – педагоги, дети и их родители, которая предполагает тесную связь всех участников воспитательно-образовательного процесса: дети, родители и учителя начальных классов.

- Структурирование работы воспитателей с родителями.
- Организация домашнего образовательного пространства.
- Создание в дошкольной организации благоприятных условий для безболезненного перехода детей в школу.
- Создание единой для педагогов и родителей Программы достижений ребенка по пяти образовательным областям.

Согласованная, дружная работа педагогов ДО и школ позволяет оценить адаптацию наших выпускников, поговорить о каждом ребенке, постараться ему помочь. Участие в совместных педагогических совещаниях. Учителя начальных классов совместно с детьми ставят спектакли.

Во время проведения Дней открытых дверей проходят открытые показы организованной учебной деятельности в ДО и открытых уроков в школе, совместные педагогические советы, мастер-классы; круглые столы педагогов ДО и учителей школы, где принимают участие не только педагоги школ, но и родители наших воспитанников. Совместно с родителями детей проводятся родительские собрания с педагогами ДО и учителями начальной школы; круглые столы, дискуссионные встречи, педагогические «гостиные», родительские конференции, вечера вопросов и ответов, консультации с педагогами ДОУ и школы, встречи родителей с будущими учителями. Проводятся совместные мероприятия (праздники, развлечения). Внедряются новые формы нерегламентированной деятельности детей (кружковая, студийная работа).

Вовлечение семьи в воспитательно-образовательный процесс улучшает эмоциональное самочувствие детей, обогащает воспитательный опыт родителей, повышает их родительско – педагогическую компетентность при подготовке дошколят к школе. Поэтому педагоги должны проявить инициативу и понять, каким образом взаимодействовать с каждой отдельной семьей на благо ребенка. Мы уверены, что, только взаимодействуя с родителями, можно добиться результатов в воспитании и обучении детей, подготовки их к школе, причем наше взаимодействие мы рассматриваем как социальное партнерство, что подразумевает равное участие в воспитании ребенка, как детского сада, так и семьи. Разработанное перспективное планирование включает разнообразные формы работы с нашими родителями.

Например, «Семья на пороге школьной жизни» - лекторий с привлечением в качестве лекторов авторитетных специалистов: логопедов, психологов, медицинских работников, а также учителей начальных классов. Выпуск и распространение семейной газеты «Школьные прелюдии», которая выходит 1 раз в два месяца.

Творческое сотрудничество, установление взаимосвязи между детским садом и школой — вот необходимое условие успешного решения задач подготовки детей к обучению в школе.

В процессе проведения указанных мероприятий устанавливается тесный контакт воспитателей ДО, учителей начальных классов, детей и их родителей. Эти мероприятия помогают взрослым (педагогам и родителям) построить доверительные отношения и стать настоящими партнерами в воспитании и обучении детей, подготовке их к школе и успешной адаптации в 1 классе. Родители и педагоги, объединив свои усилия, обеспечивают ребенку двойную защиту: эмоциональный комфорт и интересную, содержательную жизнь дома, в детском саду и, в последующем, в школе.

Литература:

1. Заряна и Нина Некрасовы «Ты учишь, а мы поможем!». Москва, Санкт Петербург, Нижний Новгород 2010 г.

2. Л.А. Венгер, А.Л. Венгер «Готов ли Ваш ребенок к школе». М.,1994 г.
3. Бережнова О. В., Долгих Л. М., Бубнова С.Ю. Вариативные формы организации дошкольного образования. – СПб.: ООО «Издательство «Детство-пресс», 2011
4. С.В. Глебова «Детский сад – семья» Воронеж 2005 г.
5. М.С. Аромштам «Дом, в котором живет малыш» Ярославль 2001 г.

Цыганкова Т.В.

КГКП я/с «Балдэурен», Бухар-жырауский район, п. Ботакара

ПЛАСТИЛИНОГРАФИЯ - КАК СРЕДСТВО ВОСПИТАНИЯ И РАЗВИТИЯ ЛИЧНОСТИ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

Работая не первый год с детьми дошкольного возраста и постоянно наблюдая за ними в ходе учебного процесса и во вне учебной деятельности, я решила применить один из новых технологий обучения детей - пластилинографии. В процессе работы, мне пришлось более тщательно познакомиться с этой техникой и её влиянием на детей. Пластилинография, является нетрадиционным способом выражения мыслей и настроения ребёнка с помощью пластилина.

Дети с раннего возраста смотря мультфильм про пластилиновую ворону любят возиться с этим пластичным и красочным материалом, лепить из него различных животных, цветы, автомобили и другие предметы. А то, что при помощи пластилина можно даже «рисовать», стало для них и их родителей открытием. Известно, что пластилинография –это нетрадиционная техника работы с пластилином, принцип которой заключается в создании лепной картины с изображением полуобъемных предметов на горизонтальной поверхности. Слово пластилинография имеет два смысловых корня: «графия» - создавать, изображать, а первая половина слова «пластилин» подразумевает материал, при помощи которого осуществляется осуществление замысла. [1]

Ребёнок с удовольствием увлекается таким занятием, включает фантазию и воображение. И уже после первых неуверенных мазков, видит что работа получается яркой, красочной, мгновенно поднимая настроение ребенка и повышая интерес к выполняемой работе. Материалом, которым пользуются дети в пластилинографии, как уже было сказано выше, является пластилин. А основным инструментом выступают руки ребёнка.

Работая с пластилином, ребёнок учится выражать свои эмоции и чувства. В процессе занятий пластилинографией у него формируется эстетический вкус, образное мышление, развивается гибкость, координация и мелкая моторика пальцев. Пластилин, так же обогащает сенсорный опыт ребёнка, который через пальцы рук ярко ощущает пластичность материала его форму и вес. [3] Техника пластилинографии доступна детям дошкольного возраста, так как она является одним из простых и эффективных методов эстетического и художественного воспитания детей, позволяет быстро достичь желаемого результата и вносит свежую струю в их творчество. Делает процесс развития детей увлекательным и интересным, что очень важно для работы с малышами.

При занятии пластилинографией развиваются творческие способности, развивается внимание, мышление, память, мелкая моторика рук. При этом укрепляется сила рук, их движения становятся более согласованными, а движения пальцев дифференцируются. Дети в процессе лепки подготавливают руки к освоению такого сложного навыка, как письмо. Этому всему способствует хорошая мышечная нагрузка пальчиков. У детей развивается волевое усилие – малыши проводят больше времени при выполнении задания, стараются выполнить его до конца, у них формируются элементарные навыки самоконтроля (самостоятельно готовят своё рабочее место, убирают его, контролируют поведение),

отмечается повышенный интерес к занятиям (стараются выполнять задание правильно), у них реализуется познавательная активность.

Создавая свои картины из пластилина, у детей развивается многомерное видение предметов в пространстве. Развитие этих функций, необходимо для успешного развития личности ребёнка и его дальнейшего обучения. Работая в технике пластилинографии дети учатся планировать свою работу и доводить её до конца. Весь подбираемый материал для занятий с детьми, имеет практическую направленность, максимально опирается на имеющийся у детей жизненный опыт, помогает выделить сущность признаков изучаемых объектов и явлений, активизирует образы и представления, хранящиеся в памяти. Это позволяет уточнить уже усвоенные ребенком знания, расширить их и применять на практике.

В процессе обыгрывания сюжета и выполнения практических действий с пластилином идёт непрерывный разговор с детьми. Такая организация деятельности детей стимулирует их речевую активность, развиваются сенсорные эталоны (цвет, форма, величина), что занимает одно из центральных мест в работе с детьми по пластилинографии.[2] При создании работы дети знакомятся со средствами художественной выразительности (пропорция, ритм, цвет, объем, фактура, колорит). У детей воспитываются тактильные и термические чувства пальцев, что необходимо для накопления социокультурного опыта ребенка.

Для того, чтобы лучше владеть информацией по выбранной теме, я изучила ряд методической литературы и поставила цель: развить у детей художественно-творческие способности при помощи пластилинографии.

Применяя технику пластилинографии с дошкольного возраста была поставлена цель развития ребенка как всесторонне развитой личности, именно в дошкольном возрасте начинается становление и развитие ребёнка как личности. Для того, чтобы достигнуть эту цель выделила следующие задачи:

- формирование навыков работы с пластилином, пробуждение интереса к лепке;
- освоение новых приемов (скатывание, надавливание, размазывание) и создание с их помощью сюжетных картин;
- обучение умению ориентироваться на листе бумаги;
- знакомство с окружающим миром;
- развитие эмоции и фантазии;
- умение создавать фигурки или картины из пластилина, развивать художественное восприятие для создания творческих работ;
- развитие мелкой моторики и координации движения рук, глазомера, воспитывание усидчивости, аккуратности, желание доводить начатое дело до конца;
- снятие мышечного напряжения;
- развитие детского воображения, побуждение к самостоятельности.

После чего был разработан план, по которому занимались с детьми в течении всего учебного года:

- подготовить конспекты занятий;
- выступить с консультацией для воспитателей на педсовете по теме: «Нетрадиционная художественная техника – пластилинография»;
- мастер класс для родителей «Развиваем творческие способности детей»;
- выставка совместных творческих работ (дети + родители);
- оформление информационно-наглядного материала в родительский уголок;
- самоанализ и самооценка ОУД в своей группе;
- проведение открытых мероприятий;
- отчет о проделанной работе на педсовете.

Практический выход: выставка детских поделок в технике пластилинографии, открытое занятие.

Работа по пластилинографии велась как в ОУД, так и во второй половине дня. Дети с удовольствием занимались рисованием в технике пластилинографии. Работы детей,

получались яркими, красочными. Были проведены следующие занятия: «Цветочная полянка», «Яблоки в саду», «Весёлое солнышко», «Забавный медвежонок», «Курочка», «Колочий ёжик», «Ваза с цветами», «Дед Мороз принёс подарки», «Снеговички» и др. Мастер – классы для педагогов и родителей: «Ракета летит в космос», «Умелые ручки», «Замечательный цветок», «Рыбки плавали, ныряли».

В результате проведённой работы у детей повысилась сенсорная чувствительность, т. е. развилось тонкое восприятие формы, фактуры, цвета; воображение, пространственное мышление, общая ручная умелость, мелкая моторика, художественно – творческие способности. [4] Дети научились планировать работу по реализации замысла, предвидеть результат и достигать его. Синхронизировалась работа обеих рук; сформировалось умение планировать работу по реализации замысла, предвидеть результат и достигать его; при необходимости вносить коррективы в первоначальный замысел.

Я считаю, что проведённая мною работа поможет моим детям в их дальнейшей образовательной деятельности. Потому что, изобразительная деятельность, имеет важное значение для всестороннего развития детей дошкольного возраста.

Наши дети со своими работами принимали участие в Республиканском конкурсе «СИҚЫРЛЫ ЖАПСЫРМА», в котором Ким Элина заняла третье призовое место и была награждена Дипломом 3 степени, а Аймакова Айлин – первое место и была награждена Дипломом 1 степени.

С уверенностью можно сказать, что пластилинография является одним из средств воспитания в развитии личности детей дошкольного возраста.

Литература:

1. И. Степанова «Веселый пластилин» Белгород 2014
2. Давыдова Г. Н. Детский дизайн. Пластилинография. М. Скрипторий 2003, 2015г
3. Ткаченко Т. Б. «Лепим из пластилина» Ростов на Дону 2003
4. Яковлева Т. Пластилиновая живопись Сфера 2010

Цыплакова Л.Н. Терентьева А.А.
КГКП «я/с «Балақай», город Караганда

ТРЕХЪЯЗЫЧНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В СИСТЕМЕ ДОШКОЛЬНОГО ВОСПИТАНИЯ

В настоящее время основным показателем, определяющим высоко -интеллектуальный уровень развития ребенка, является его умение творчески мыслить и идти в ногу со временем. Умение говорить на нескольких языках сейчас можно назвать вопросом дипломатического характера. Детей обучающихся на трех языках, очень мало. Ведь цель трехязычного образования - научить детей общаться на нескольких языках на академическом уровне.

В Казахстане сейчас широко распространяется программа трехязычия, направленная на усиленное, целенаправленное изучение Казахстанцами - казахского, русского и английского языков, укрепления общественного согласия, благополучного развития Казахстана. Трехязычие - это общение граждан на трех языках в пределах государства, где каждый из языков применяется в определенной сфере общения. Владение человеком тремя языками в пределах его речевых потребностей.

Ребенок, который может говорить сразу на двух языках в дошкольном возрасте - это редкость. Как правило - это возможность и желание тех, кто родился в смешанных семьях. А если ребенок сможет говорить и на трех языках?

Без знания иностранных языков современному человек, а тем более ребенку обойтись нельзя, ведь это стало очевидным. В основном методика ориентировалась, прежде всего, на

школьников, то теперь родители спешат, как можно раньше начать обучение детей иностранному языку. Тем более что дошкольный возраст признан психологами наиболее сенситивным возрастом для этого вида деятельности.

Раннее обучение дошкольников иностранному языку является понятным и для преподавателей, родителей, так как этот возраст является сенситивным для обучения, дает возможность плавного перехода к последующему изучению иностранного языка в начальной школе, позволяет создавать положительную мотивацию, повысить интерес к изучению иностранных языков в дальнейшем. Повышает авторитет детей и нашей страны. И свидетельствует о высоком уровне образования в нашей Республике.

Воспитание детей младшего дошкольного возраста - это очень сложное дело, которое требует совсем другого профессионально - педагогического подхода, чем обучение школьников. Игра - является ведущим видом деятельности в обучении дошкольников иностранным языкам. Благополучное изучение детьми иностранной речи становится возможным еще и потому, что детей (особенно дошкольного возраста) отличает более гибкое и быстрое запоминание материала, чем на последующих возрастных этапах. Имеющийся у детей дошкольного возраста позитив в общении; отсутствие так называемого языкового барьера, то есть страха тормозящего, мешающего вступить в общение на иностранном языке даже при наличии необходимых навыков. Так же сравнительно небольшой опыт в речевом общении на родном языке. Все это дает возможность в раннем возрасте оптимально сочетать коммуникативные потребности и возможности их выражения на иностранном языке детьми данного возраста. Вследствие чего, помогает избежать одного существенного противоречия, которое постоянно возникает при более позднем начале обучения этому предмету между коммуникативными потребностями обучаемого (желание узнать и сказать много) и ограниченным языковым и речевым опытом.

У детей дошкольного возраста отличный речевой слух и яркая языковая память. У них так же сильно развито эмоционально - образное восприятие языка. Форма слова, его звуковая оболочка, складность и ритмичность речи, красота и выразительность звука для детей этого возраста важнее лексического значения и грамматической стройности. Дошкольники в большинстве своем достаточно коммуникабельны, общительны и лишены тех многочисленных комплексов и зажимов, которые становятся психологическим барьером для многих взрослых в овладении иностранным языком как средством общения (например, взрослый гораздо больше боится сделать ошибку). Дошкольники любознательны, и стремятся к активному познанию мира; причем именно в этом возрасте процесс непосредственного чувственного познания дополняется словесным опытом.

Процесс обучения детей дошкольного возраста на занятиях включает в себя коллективное обучение детей, где ведущими ориентирами выступает уровень речевой активности детей. Обучение строится с использованием игровых приемов. У детей формируется словарь, обрабатывается звуковая сторона языка, формируется связная речь.

На занятиях дети учатся воспринимать и понимать речь на государственном и иностранном языке, употреблять речевые обороты, выполнять простейшие задания и указания, узнают особенности произношения специфических звуков. Эффективный путь закрепления речевых умений – участие детей в утренниках, конкурсах, викторинах, на которых они поют песни на казахском, русском и английском языке, читают стихи, разыгрывают различные сценки, отгадывают загадки.

Если ребенок попадает в атмосферу, где общение на том или ином языке естественно и непринужденно, ему не нужен перевод или целенаправленное обучение. Он будет запоминать, изучать язык всем своим существом: чувствами, эмоциями и интеллектом.

Актуальные принципы обучения дошкольников трехязычию:

- обучение без принуждения, на добровольных началах (неформальная обстановка);
- обучение с увлечением, интересом, любовью, усердием;
- обучение через игру с удовольствием;
- создание духа общительности;

- от простого к сложному, поступательное движения;
- создание комфортных условий для деятельности, благоприятной - положительной атмосферы;
- укрепление взаимосвязи и взаимоотношений с семьей.

Обучение дошкольников трехязычию дает широкую возможность развитию познавательной деятельности и социальной инициативности, самостоятельности дошкольников и решительности в собственных силах. В отличие от взрослого, который в процессе обучения непроизвольно «накладывает» новые знания на уже существующую в его голове привычную лингвистическую систему, ребенок параллельно разрабатывает три (или больше) новых для него языковых схем.

Сейчас, когда открыт доступ в интернет и широко используется для общения немаловажно знать иностранный язык. Значительная часть людей учат языки, потому что им необходим язык для работы, другим странствовать за границу, и для третьих это просто увлечение, хобби. В настоящее время люди хотят знать языки, писать друзьям по электронной почте, общаться с людьми разных стран, встречать больше новых людей и заводить знакомства. К тому же, современные, образованные люди хотят читать книги известных писателей в оригинале, читать газеты и журналы разных стран. Это дает возможность узнавать больше о разных событиях, в жизни людей, обычаях и традициях других стран.

Знать иностранные языки сегодня - это абсолютно необходимо для каждого современного человека, для каждого высококлассного специалиста. Поэтому, важно учить иностранные языки и открывать с ними огромное количество интересных вещей в нашем Мире!

Для Казахстанцев идея триединства языков очень важна, поскольку сформулирована была Главой государства как ответ на вызов времени, как решение важной жизненной потребности общества, активно интегрирующегося в глобальный мир. Вхождение Казахстана в мировое сообщество зависит сегодня от осознания и реализации простой истины: мир открыт тому, кто сможет овладеть новыми знаниями через овладение доминирующими языками. Благодаря инициативе главы нашего государства, наша Республика приступила к осуществлению концепции полиязычия в образовании, потому что именно полиязычие служит укреплению конкурентоспособности Казахстана и укреплению межэтнического согласия.

Литература:

1. Государственная программа развития образования РК на 2011 - 2020 гг., Государственная программа развития и функционирования языков в РК на 2011-2020 годы. Утверждена Указом Президента РК от 29 июня 2011 года № 110-Астана, 2011.
2. Кин Е. А. Развитие трехязычия в РК// Научное сообщество студентов XXI столетия. Гуманитарные науки: сборник статей по материалам XXXVII международной студенческой научно - практической конференции № 10(37).

Чжао С.Б., Грабова В.П.
КГКП я/с «Балақай», город Караганда

ПРОЕКТНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

В конце 20 века проектирование превратилось наиболее распространённый вид интеллектуальной деятельности. Работа над проектом - это работа направленная на решение конкретной проблемы, на достижение оптимальным способом заранее запланированного результата. В Государственном общеобязательном стандарте дошкольного воспитания и

обучения [1] в требованиях к содержанию образования сказано: «Дошкольное воспитание и обучение обеспечивает познавательное развитие ребенка, формирование способов интеллектуальной деятельности, развитие любознательности».

Экспериментирование в использовании как метод обучения, один из важнейших. Организация обучения обеспечивает сочетание интересов детей и педагогов. Метод проектов нашел широкое применение главным образом потому, что позволяет органично интегрировать знания детей из разных областей при решении проблемы, дает возможность применить полученные знания на практике. Из опыта работы можно отметить педагоги глубоко изучают тематику проекта, при составлении совместного плана работы с детьми над проектом обязательно поддерживают детскую инициативу, любознательность и устойчивый интерес к проблеме. [2]

В ясли - саду создан музей «Ассамблея народов Казахстана», где основная часть экспонатов является результатом работы проектной деятельности. В проекте «Ремесла» рассмотрены более пятнадцати видов деятельности: кузнечное дело, шорное мастерство, ювелирные украшения, плетение из лозы, гжель, хохлома, английская церемония чаепития и т.д.

Методом проектов проведены мероприятия на тему «Как я провел лето», «Куклы разных национальностей», «Красная книга Карагандинской области», «Я люблю свой город» и т.д. С помощью экологического проекта «Лаборатория природы» был создан «Огород на окне», где с помощью метода гидропоники выращивали фасоль, лук. Из жёлудя был выращен росток дуба, который впоследствии был посажен на территории ясли - сада.

Ведущий вид деятельности дошкольников - игра. Начиная со среднего возраста используются ролево-игровые и творческие проекты, что не противоречит, а лишь подчеркивает специфику проектной деятельности с дошкольниками. Например: «Осень, осень в гости просим», «В гостях у сказки».

В старшем возрасте проводятся соответствующие виды проектной деятельности. Комплексные: выставка творческих работ и праздники: «Город мой - Караганда», «Мамин праздник». «День благодарности» Межгрупповые: «Если хочешь быть здоров», «В стране математики»

Исследовательские: «Что мы знаем о воде?», «Как растет фасоль?» и др. Использование в работе с детьми данной технологии позволяет обеспечить взаимосвязь в работе воспитателей, родителей, специалистов, детей. Усвоить с высокой прочностью материал программы, приобрести детьми необходимые знания, навыки, умения.

Участвуя в совместном проекте с АОО «Назарбаев Интеллектуальные Школы» филиал «Центр педагогического мастерства» города Караганды добились совершенствования методики преподавания по оздоровительному проекту «Профилактика и коррекция плоскостопия». Наблюдалось повышение уровня знаний воспитанников, в проекте по физическому воспитанию. Работа в данном проекте, используя инструменты исследования помогла увидеть, что существует необходимость изменения основных видов движений для получения эффективных результатов по профилактике плоскостопия у детей средней группы.

В целях профилактики и коррекции плоскостопия у детей младшего дошкольного возраста, научили более 80 процентов детей ставить правильно стопу через специальные комплексы основных движений. Принимая участие в международной научно-практической конференции АОО «Назарбаев Интеллектуальные школы» «Учителя меняющие мир школы» в городе Нур – Султане, инструктор по физической культуре выступающая на секционном заседании по теме: «Хочу профессионально развиваться. LESSON STUDY в детском саду» поделилась опытом работы по профилактике плоскостопия у детей средней группы через основные физические упражнения. Данный опыт работы был одобрен руководителем дошкольной секции - Джоном Эллиоттом, почетным профессором образования, Университета Восточной Англии, специалиста в области теории и практики исследования в действии спикером данной конференции.

В проведенном обучающем семинаре на тему «Критерии успешности LESSON STUDY в дошкольном образовании», целью которого являлась организация и поддержка процесса исследовательской работы в педагогическом процессе дошкольного образования, были проведены практические мастер-классы с применением обзорных презентаций, мозгового штурма, деловых игр и игр-разминок по обучению педагогов в использовании подхода «LESSON STUDY». В практической деятельности педагоги с участниками семинара, работая в группах, пополняли знания по подходу LESSON STUDY, заинтересовались качеством проведения исследования занятия, составили прогноз развития собственной практики по данному опыту. В рефлексии была дана положительная оценка работы ясли-сада в данном направлении.

Для педагогов психологов по теме: «Психолого-педагогическое сопровождение проектной деятельности» представили опыт работы. Осветили все направления в работе, сопровождение детей, родителей и педагогов в проектной деятельности. Теоретический материал сопровождался практическим закреплением, большим спросом пользовались методики с использованием творческого потенциала. Данная подача материала способствовала поддержанию интереса к теме и активной работе педагогов. В процессе семинара были проведены мастер – классы воспитателями по нетрадиционным методам рисования (ЭБРУ), по лаборатории природы «Свойства магнита», педагогом дополнительного образования по народным ремеслам, на которых педагоги психологи могли непосредственно познакомиться с проектной деятельностью ясли-сада.

В рамках реализации программы «Рухани жаңғыру» прошел форум «Ұлы дала мұрагерлері». В целях обеспечения непрерывности процесса формирования духовно-нравственных ценностей, патриотического воспитания у детей дошкольного возраста, возрождение казахстанской ментальности, толерантности, креативности, уважение к историческому прошлому нашей страны. В демонстрации социальных практик воспитанники ясли-сада показали мастер классы по творческим проектам: «Көрпе FEST», «ЭБРУ», «Панно-текемет». На оригинальной выставке было представлено более 80 образцов көрпе для юрты.

«Пространство детской реализации» (прикладной научно-исследовательский проект). Развивающая предметно-пространственная среда – часть образовательной среды, представленная специально организованным пространством, материалами, оборудованием и инвентарем для развития детей дошкольного возраста в соответствии с особенностями возрастного этапа с 3-х до 5-ти лет, охраны и укрепления здоровья детей. В качестве прикладного научно-исследовательского проекта выбрана одна группа. Расширено пространство за счет демонтажа внутренней перегородки и части коридора. Сделан косметический ремонт. Обстановка в группе создана таким образом, где ребёнку предоставлено самостоятельно сделать выбор, чем он будет заниматься. Помещение группы разделено на несколько центров, в каждом из которых содержится достаточное количество материалов для исследования, продуктивной деятельности и игры. Педагог данной группы развивает и формирует сенсорные навыки, учит детей накапливать жизненный опыт, упорядочивать и сопоставлять разные предметы и явления, получать опыт эмоционально-практического взаимодействия со сверстниками, на собственном опыте приобретать знания.

Проекты, вне зависимости от вида, нуждаются в постоянном внимании, помощи и сопровождении со стороны взрослых на каждом этапе реализации. Специфика использования методов проектов в дошкольной практике состоит в том, что взрослым необходимо «наводить» ребенка, помогать обнаруживать проблему или даже провоцировать ее возникновение, вызывать к ней интерес и включать детей в совместный проект, при этом не переусердствовать с опекой и помощью педагогов и родителей.

Литература:

1. Приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 31 октября 2018 года № 604 «Об утверждении государственных общеобязательных стандартов образования всех уровней образования».

2. Приказ и.о. Министра образования и науки Республики Казахстан от 12 августа 2016 года № 499 «Об утверждении Типовых учебных программ дошкольного воспитания и обучения».

3. Татьяна Гулидова: «Проектная деятельность в детском саду. Организация проектирования, конспекты проектов.» Издательство: Учитель, 2020 г.

4. Земсков Ю.П., Асмолова У.В: Основы проектной деятельности. Учебное пособие Издательство: Лань, 2019 г.

Шабанбаева Г.Б.

Балқаш қаласы, «Бөбек» б/б КМҚК

«МУЗЫКА САБАҒЫНДА ҚАЗАҚТЫҢ ҰЛТТЫҚ АСПАПТАРЫМЕН ТАНЫСТЫРУ»

Өткен ғасырларда ата бабаларымыз баланы ерте жастан бастап қазақтың ұлттық аспаптарын, бесік жырларын, өсиет термелерін тыңдатып өсірген. Өйткені, баланың білімі, танымы мен түсінігі, мәдениеті мен ұлттық ерекшелігі рухани байлығымен сипатталатын болған. Қазақтың ұлттық аспаптары баланы жастайынан баулып, олардың адамгершілікке, музыкаға деген сүйіспеншілікке, мәдени дәстүрге деген сыйластық сезімін дамытуға қасиеттерін арттырған.

Қазіргі кезде ойлап қарасақ, елімізде көптеген балалар қазақтың ұлттық аспаптарын біле бермейді.

Өйткені балалар тек техникалық құралдарын талап етеді. Сондықтан, музыка сабағында қазақтың ұлттық аспаптарымен таныстырып, ойнап үйретуге басты мән берген дұрыс. Қазақтың ұлттық аспаптарын жасынан біліп, үйренген, тыңдап өскен әрбір баланың бойына әсемдік ұялайды, ол өзінің ұлттық рухани мәдениетін құрмет тұтуға, оны қорғауға және деңгейін көтеруге жағдай жасайтын болады. Сол себепті, бүгінгі бүлдіршін, ертеңгі қоғам мүшесін өнерпаздыққа тарту арқылы ұлттық дәстүрдің ұмытылмауына әрекет жасау керек.

Музыка сабақтарында негізгі мақсат - балаға ұлттық өнердің құдіреттілігін таныту арқылы олардың санасына, сезімі мен ұшқыр қиялына игі әсер ету. Сонымен қатар, музыка сабағында қазақ халқының көне заманнан мұра болып келе жатқан ұлттық аспаптарымен таныстыру. Қазақтың ұлттық аспаптары құрылыс құрылымына қарай топ-топқа бөлінеді.

Қазақтың ұлттық аспаптарының жіктелуі:

Шертпелі аспаптар: Домбыра, жетіген, адырна.

Ыспалы аспаптар: Қобыз, нарқобыз, сазген.

Үрмелі аспаптар: Керней, үскірік, сыбызғы, шаңқобыз.

Ұрмалы аспаптар: Даңғыра, дабыл, кепшік, асатаяқ, тоқылдақ, тұяқтас.

Аспаптар өздерінің аталуына, құрылысына, пішініне, ою өрнегіне, үніне қарай белгілі бір ұлттық өнерін паш еткен.

Музыка сабағында аспаптармен таныстырмас бұрын олар қалай пайда болғаны туралы аңыздар айтып, сосын осы аспаптармен ойналатын күйлерді тыңдатып аламыз. Күйді тыңдау барысында балалар әр түрлі бейнелерді көз алдарына елестете білу керек. Сонда ғана бала сол күйдің мәнін және сол аспаптың дыбысын ести отырып түсіне біледі. Және де басқа да музыкалық шығармаларды тыңдап, мазмұнын, сипатын, көңіл-күйін ажырата біледі. Жалпы музыканың күйін сезінуге, көркем бейнесін дамуына қадағалауға бейімделеді.

Кейін балаларға сол аспаптарда қандай күйлер орындалатын, аспаптарды ойнау әдіс-тәсілдерін үйренуге, олардың тембрлерінен ажырата білуге үйретеді. Жеңіл күйлерді аспаптарда ойнап, ырғақтық бейнесін бере отырып, ойнауды меңгереді. Аспапта ойнау – музыкалық тәрбиенің аса маңызды құралы және баланы жан-жақты жетілдіру міндеттерін шешуде елеулі роль атқарады. Аспапта ойнағанда ырғақты қимылдарды жүргізу баланың бойында естуді, есте сақтауды, шапшаңдықты, зейінді, балалардың дене бітімінің сұлу да, сымбатты болып қалыптасуына көмектеседі. Музыка сабағы барысында бұл аспаптарда ойнауды үйрену үшін арасында дидактикалық ойындар да ойналады.

«Музыкалық аспаптар дүкені» ойыны. Ойынның мақсаты: Балаларға арналған музыкалық аспаптардың дауыс тембрін ажыратуға үйрету. Аспаптарда өз еріктерінше ойнап үйрету, шығармашылыққа баулу.

Ойынның барысы: Балалар аспап түрлеріне сәйкес бірнеше қатар болып отырады. Музыка жетекшісі перде артында аспапта ойнайды, балалар дауысын ажыратып, суретті карточкалардан көрсетеді. Келесі кезеңде балалармен кішігірім оркестр құрып, аспаптарда ойнайды. Бір әуенді аспаптарда қайталап ойнау керек. Бұл музыкалық есту қабілетін, шығармашылық қиялын жетілдіреді.

Балабақша балалары қиялшыл болып келеді. Мысалы, ертегі айтқанда олар көз алдына сол оқиғаны елестетіп отырады. Сондықтан, күйлерді тыңдағанда да музыкалық ырғақтық қимылдар жасағанда да, ойларын сол шығарманың сипатын дәл жеткізуге тырысады. Бұл қасиет балалардың бойындағы шығармашылық қабілетті дамытуға игі ықпалын тигізеді. Қазақтың ұлттық аспаптары балалардың ойын ұштап, қиялын қанаттандырады, сезімталдық қабілетін, байқампаздығын арттырады.

Музыка сабағында балаларға қазақтың ұлттық аспаптарды таныстыра отырып, қазақ халқының әсемдікке құмар екенін, ұлттық өнерге деген сүйіспеншілігін арттыруға талпыныс жасап, шығармашылыққа баулимыз. Осы қазақтың ұлттық аспаптары арқылы балалардың ұлттық аспап сазына деген әдемілігін сезіне отырып, сол аспапты үйренуге, ән салу шеберлігіне құштарлықтары артады.

Әрбір музыка сабақтарында қазақтың ұлттық аспаптарын пайдалануға тырысамын, өйткені балалардың осы қазақтың ұлттық аспаптарына деген қызығушылығын арттырғым келеді. Және де музыка сабағында балалар домбыра аспабымен билер. Осы тақырып бойынша кішігірім ата аналарымен де, балалармен де сауалнамалар жүргіздім. Осы сауалнама арқылы ата аналар мен балалардың қаншалықты қазақтың ұлттық аспаптары туралы білетінін деңгейлерін байқадық. Және де ол бос әурешілік емес, қазір балалар қызығып, жақсы бір бастамаға басталды десем болады.

Музыка сабағында қазақтың ұлттық аспаптарын таныстыра отырып оқыту мынадай нәтижеге ие болдым:

\ Қазақтың ұлттық аспаптарын біле бастады.

\ Қазақтың ұлттық аспаптарын ойнауға деген қызығушылықтары артты.

\ Тұлғаның шығармашылық белсенділіктері артты.

Осы тақырыпты қорытындылай келгенде музыка сабағындағы қазақтың ұлттық аспаптары маңызды құралы және баланы жан-жақты жарасымды жетілдіру міндеттерін шешуде елеулі роль атқарды десемде болады. Музыка сабағында музыкалық ырғақты қимылдарды жүргізу баланың бойына естуді, есте сақтауды, икемділік пен шапшаңдықты, зейінді, балалардың дене бітімінің сұлу да, сымбатты болып қалыптасуына көмектеседі.

Музыка сабағында балалар әр түрлі бейнедегі музыкалық шығармаларды тыңдап, мазмұнын, сипатын, көңіл-күйін ажырата біледі. Жалпы музыканың күйін сезінуге, көркем бейнесін дамуын қадағалауға бейімделеді. Аспапта ойнау баланы мәдениеттілікке, қоршаған ортамен жақсы қарым-қатынаста болуға жетелейді. Өз халықтың мәдени дәстүрлерін, тілін, дінін, тарихын құрметтеуге үйренеді. Сондықтан да халқымыздың жарқын болашаққа нық қадам басуы оның ұрпағының рухани байлығына мәдениеттілігіне жетік білім қабілеттілігінде.

Әдебиет:

1. Қоңыратбай Ф., Қазақ композиторлары және ұлттық музыкалық аспаптар. Дидактикалық материал. Мектеп дейінгі жастағы (3-6) балаларды оқытатын педагогтерге арналған – Алматы, 2013.
2. Оразалиева М., Музыка хрестоматиясы (5-7) жастағы балаларға арналған – Алматы, 2008.

Шайбас Е

Осакаров ауданы, Молодежный кенті «Айгөлек» б/б КМҚК

ОЮ ӨРНЕК АРҚЫЛЫ МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ҚАБІЛЕТТЕРІН ДАМУЫ

Елбасының «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» жолдауында қозғалған бағыттарды кеңінен тарқатып, мемлекеттік идеологияны анықтайтын, көпке түсінікті, рухани жаңғыртуға бағытталған құжат деп білемін. Мақаланы оқи отырып, оның әрбір сөйлемінде бүгінгіміз бен болашағы жарқын Қазақстанға апаратын нақты жоспар, мақсат көрсетілгендігін түсіндім. Елімізде әлеуметтік-экономикалық, саяси реформалар жақсы жүзеге асуда. Ал бұл мақаладағы рухани өрлеу, рухани жаңғыруды біздің дамуымыздың ең басты тұғырларының бірі деп есептеймін.

Әр халық, әр мемлекет ғасырлар бедерінде рухани жаңғырып, жаңарып отырады. Ал рухани жаңғыру мен жаңаруда білім берудің рөлі зор. Біз өзіміздің ұлттық ерекшеліктерімізді сақтай, ескере отырып, әлемде болып жатқан жаңалықтарды қабылдай білуіміз керек. "Білекке сенген заманда ешкімге есе бермедік, білімге сенген заманда қапы қалып жүрмелік"-деп Абылай хан айтқандай елбасымыздың болашаққа бағдар: рухани жаңғыру атты мақаласында ісімізден санамыз озып жүру керектігі тайға таңба басқандай анық айтылған. Біздің ендігі мақсатымыз тарихи ұлттық құндылықтарды сақтай отырып, салт дәстүрімізді, қолөнерімізді ұрпақтан ұрпаққа жеткізу парызымыз. Міндетіміз болып отыр.

Қазақ халқының ою-өрнегі ұрпақтан ұрпаққа мирас болған, мәдени қазынамыз, ұлттық келбетімізді, қазақ халқының мінез құлқын, серілігін, сән салтанатын, бейнелейтін өнеріміздің бір түрі.

Ою-өрнектің пайда болуы ежелгі көшпенділерден жеткендігі тарихымызда тайға таңба басқандай жазылғанын білеміз. Қазақ халқы негізінде малмен саятшылықпен қолөнермен, айналысқан. Ою-өрнек күнделікті өмірден, қоршаған ортадан, аңнан, құстан, өсімдіктер, жануарлар, табиғаттан алынып, белгіленіп отырған. Қолөнеріміздің сән салтанатын ою өрнекпен әсемдеуге қолданылған. Тартымды жасалып, биязы көркемделген өнердің көне мұралары ыдыс аяқ, кілемдер кестелерден көреміз. [1, 66]

Ою өрнектің түрі өте көп. Соның ішінде көп тараған, қолданысқа ие түрі, "Мүйіз оюы" деп айтуға болады. Мысалы: «Қошқар мүйіз», «Арқар мүйіз», «Қос мүйіз», «Қырық мүйіз», «Сынық мүйіз».

Ою-өрнек үй жиһаздары, сәндік тұрмыстық бұйымдар, киімдерді нақыштап безендіруге әсемдеуге қолданылатын өрнектер. Қазақ халқының тұрмыс тіршілігінде, аналарымыз жиі қолданылып келген өру, тоқу, тігу, кию, сызу арқылы тұрмысқа керекті барлық бұйымдарды өз қолдарымен, шикі затты яғни малдың жүнін, түбітін қылшығын жабағысын, жалын тазартып, өңдеп қол өнерді жылдан жылға дамытып отырған. Кез келген үй жиһазы немесе киімдер, тұрмыстық бұйымдар барлығында ою-өрнекпен әсерлеп, әсемдеген. Киіз үйдің жабдықтарын атап айтсам барлығын ою-өрнекпен жасалатынын білеміз.

Мысалы:

Басқұр, Желбау, Құр,

Туырлық, Түндік, Уыққап, үзік, Көшкі, ши, түскигіз. Кереге көшкі осы жабдықтардың барлығы тігіу тоқу арқылы жасалады.

Ою-өрнектің қыр сырын көріп, жүрегіммен сезініп өскендіктен жанымға жақын жүрегіме жылы. Әсемдігі мен әсерін, құндылығын кішкентай бүлдіршіндеріміздің санасына сіңіруіміз керек деп ойлаймын. [2, 66]

Балалардың дамуына ықпал ететін ірге тасы қаланатын сәт балабақшадан басталатыны анық. Сондықтан балабақшадан бастап, салт дәстүрімізді, өнерімізді, бала бойна сіңіріп, ұлттық сана сезімін оятуымыз керек деп ойлаймын. Мен сондықтан үйірме жұмысына «Ою-өрнек» тақырыбын алдым. Балалардың санасына азда болса ою-өрнек туралы түсінік қалыптасқаны мен үшін өте маңызды. Оқу жылы басталғалы бері 20 шақты ою өрнек түрімен таныстық. Әр ою туралы түсінік беріледі. Оқу қызмет барысында, дайын оюды бояу, дайын оюды кию, дайын оюды бастыру яғни оюластыру әдісімен жұмыс жасап жатырмыз.

Оқу қызметі барысында балалардың қызығушылығы жоғары. Балалар әдемілікке әсемдікке жарқыраған дүниеге құмар екенін білеміз. Сол себепті де түрлі түсті қағазбен оюластырған өрнектер бала қызығушылығын туғызды. Оқу қызмет барысында өте белсенді жұмыс жасап жатырмыз деп айта аламын.

Менің ойымша оқу қызметінде әр жастағы балаларға ою –өрнек сабағы немесе үйірме сабағы өткізлуі керек деп ойлаймын. Жоғарыда айтып кеткендей балалардың қызығушылығы балабақшадан басталады. Мысалы:

1. Кіші топтарға ою-өрнектің атауын, түрін түсін тани білуге үйрету;
2. Ортанғы топқа ою-өрнектің қалай қайда қолданылуы туралы түсінік беру, дайын оюды жапсыру, бояу түстермен таныстыру;
3. Даярлық тобына ою –өрнектің элементтерін сызу, бастырып сызу, дайын оюды киюді үйретуге болады.

Міне осылайша балабақшадан бастап балалардың санасына ою-өрнек туралы түсінік қалыптастыра аламыз. Ұлттық ою өрнектің жасалуы мен орындалу жолдарына жаттықтыруға болатыны анық. Балалардың шығармашылық сезімдерін ояту және дамыту, ойлау қабілеттерін қалыптастыру болып табылады. Оқу бағдарламасына енгізілгендіктен, яғни қазақтың ұлттық қолөнерін сабақта пайдалану арқылы, қазақ халқының ою- өрнегінде кездейсоқ ешнәрсе жоқ, ондағы әрбір өрнектің өзінің белгілі бір мәні, мағынасы айтар ойы, бар екені туралы балаларға түсінік бере аламыз. Балалардың ұлтына деген көзқарасын, өнеріміздің түпсіз тереңде жатқанын саналарына сіңіріп, ұлтына деген құрмет, сенім, сүйіспеншілік қалыптастыра аламыз.

Әдебиет:

1. Арғынбаев Х. Жаңа дәстүр, жаңа салт. Алматы 1988ж.
2. Кенжахметұлы С. Қазақ халқының тұрмысы мен мәдениеті. Алматы 2006ж.
3. Мектептегі технология» ай сайын шығатын республикалық әдістемелік журнал, 2015 жыл.

Шайгозова А. М.

Балқаш қаласы, «Алпамыс» б/б КМҚК

БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМЫНДАҒЫ ЖОБАЛАУ-ЗЕРТТЕУ ҚЫЗМЕТІ

Бала туылғаннан бастап, оны қоршаған әлемді танушы, зерттеуші. Ол үшін бәрі бірінші рет: күн мен жаңбыр, қорқыныш пен қуаныш. Бала өзін қызықтыратын барлық сұрақтарға жауап таба алмайды, тәрбиешілер оған көмектеседі. Мектепке дейінгі мекемелерде тәрбиешілер проблемалық оқыту әдісін кеңінен қолданады: логикалық ойлауды дамытатын сұрақтар, проблемалық жағдайларды модельдеу, эксперимент, тәжірибелік-зерттеу қызметі, кроссвордтар, жұмбақтар және т. б.

Британдық психолог Эдвард де Боно: "Ойлау – бұл адамның негізгі ресурсы, біздің болашағымыздың сапасы толығымен біздің ойлау қабілетімізге байланысты болады", - дейді. қазіргі заманғы адамға табысты мансап, өзін-өзі жетілдіру, бақытты өмір сүру үшін жауапкершілік, құзыреттілік, шығармашылық, қарым-қатынас қабілеті сияқты қасиеттер қажет.

Экономикалық және әлеуметтік қатынастардың тез өзгергіштігі әртүрлі жағдайларда жаңа, стандартты емес әрекеттерді іздеуді қажет етеді. Бұл қасиеттер мен дағдыларда бала кезінен тәрбиелеу керек.

Мектепке дейінгі білім беру проблемасы-балалардан дайын білімді игеруі және оларды әрі қарай дамыту талабы. Сонымен, мектепке дейінгі кезеңде бала үнемі конвергентті (үйренген алгоритмдер негізінде) ойлауды жаттықтырады. Оның тәжірибесі де, стандарты емес ойлау құралы да жоқ.

Мектепке дейінгі білім берудің мемлекеттік білім беру стандартын зерделей отырып, оның негізінде жүйелі-әрекеттік тәсіл жатқанын түсінесің. Бұл оқыту әдісі, онда бала дайын түрде білім алмайды, оларды өзінің танымдық іс-әрекеті процесінде алады. Бұл бағыттағы тиімді технологиялардың бірі жобалық қызмет әдісі болып табылады.

Жобалық әрекет әдісі-бұл тәрбиешінің балаларға өздігінен немесе ересектермен бірге жаңа практикалық тәжірибе ашуға, оны іздеу арқылы алуға және оны талдауға мүмкіндік беретін жағдай жасауы. Жоба әдісін қолдана отырып, мұндай қасиеттер дамиды, олар тек қызмет барысында қалыптасады және ауызша игерілмейді. Бұл, яғни ұжымда жұмыс істей білу, жауапкершілікті өзіне ала білу, жауапкершілікті бөлісе білу, өз қызметінің нәтижелерін талдай білу.

Жобалық белсенділік тек балаларға ғана әсер етпейді. Жобалау әдісі тәрбиешілерді үнемі іздеу кеңістігінде болуға мәжбүр етеді, оның дүниетанымын өзгертеді және стандартты әрекеттерді қолдануға мүмкіндік бермейді, өйткені бұл әдістің маңызды сәті педагог мәселені шешуді ұсынбайды, ол балалардың ойларын қолдайды.

Мектеп жасына дейінгі балалардың психикалық дамуының заңдылықтары мен факторларын ашатын отандық және шетелдік психологтардың (А. Валлон, А. В. Запорожец, О.М. Дьяченко, Н. С. Денисенко, Н. Н. Поддъяков) бірқатар жұмыстарын талдауына сүйене отырып, педагогтар жобалық-зерттеу қызметінің ұсынылған моделін мектеп жасына дейінгі балалармен жұмыс тәжірибесіне енгізудің орындылығын көреді.

Бұл мақсатты жүзеге асыру үшін қолайлы даму ортасы қажет. Отбасымен және қоғаммен өзара іс – әрекет тұрақты адамгершілік-патриоттық қасиеттерді қалыптастыруға және балаларды қоғамға қолайлы бейімдеуге бағытталған бірлескен іс-шаралар арқылы

жүзеге асырылады. Ол үшін біздің бөбекжайда сенімді адамгершілік қатынастар, жеке өсу перспективалары басым болатын атмосфера құрылды.

Жобалау және зерттеу қызметі келесі бағыттар бойынша жүргізіледі:

- мектеп жасына дейінгі балаларда іздеушілік мінез-құлқын дамыту;
- білім компонентін қалыптастыру;
- мектеп жасына дейінгі балалардың адамгершілік-патриоттық, көркемдік-эстетикалық дамуы.

Кез-келген жобаны жүзеге асыру барысында педагогтың алдында тәрбие жұмысын баланы қоршап тұрған ең жақын және қол жетімді қоршаған әлеуметтік өмірмен байланыстыру міндеті тұрды, осылайша оны әлеуметтік маңызды қызметке тартады. Жобаның мазмұны блоктарға бөлінді: Менің балабақшам; Отанға қызмет етеміз; Менің кіші Отаным; менің отбасым; Менің елім, оның рәміздері, мәдениеті мен дәстүрлері; Жер – біздің ортақ үйіміз. Әрбір блок ұзақтығы, қатысушылар саны бойынша ерекшеленетін жобалардың әртүрлі түрлерін қамтиды: Кешенді, шығармашылық, ойын, зерттеу, жеке, топ аралық, топтық болып бөлінеді.

Жобалар мазмұнына жұмыстың әр түрлі формалары мен әдістерін қолдана отырып, түрлі іс-шаралар енгізілді: сабақтар, мерекелер, экскурсиялар, ойындар. Жобалық қызметтің өнімі көрмелерде, конкурстарда, практикалық сабақтарда, акцияларда көпшілік алдында ұсынылды. Іздеу әрекетін қалыптастыру, қызығушылықты дамыту үшін проблемалық оқыту әдісі кеңінен қолданылады: логикалық ойлауды дамытатын сұрақтар, тәжірибелік-зерттеу жұмыстары.

Оқытудың жобалық әдістерін іске асыру барысында шығармашылық және іздеу белсенділігін дамыта отырып, педагогтар бірқатар ерекшеліктерді ескереді: баланың жеке басын құрметтеу, оның мақсаттарын, мүдделерін қабылдау, өзін-өзі анықтауға және өзін-өзі жүзеге асыруға жағдай жасау.

«Менің кіші Отаным» бөлімі аясында өткізілген "Табиғат әлемі" зерттеу-шығармашылық жобасы балаларға табиғи әлемнің әртүрлілігімен, өлкеміздің әсемдігімен және байлығымен танысуға көмектесті. Бұл жоба келесі жұмыс түрлерін біріктірді: экологиялық жолға экскурсиялар, суреттерге шолу, "Біздің гүлзарымыздағы гүлдер", "Жапырақ қандай ағаштан?", фотоальбомдар мен күнтізбелер: "Жыл мезгілдері", көркем әдебиет пен энциклопедияларды оқу: "Таңғажайып өсімдіктер", "Біздің табиғатымыздың құпиялары", "Не? Не үшін? Неліктен?", "Күзден жазға дейін", "Табиғат туралы әңгімелер – жұмбақтар".

Экскурсия кезінде алған білімдерін "Біздің өлкеміздің табиғи әлемі" танымдық сабақтар циклі кезінде балалар шығармашылық жұмыстарда көрсете білді. Осы жоба аясында "Өз үйің өз жерінде", "Алтын күз" көрмелері безендірілді. Топ балалары "Туған өлкемді жақсы көремін" акциясына ата-аналарымен бірге қатысы.

Дәстүрлі емес түрде Отан қорғаушыларға арналған мереке өтті. Балалар өз әкелеріне арнап құттықтау хат жасауға негіз болған әр түрлі әскер форалары, медаль, ордендардан жасалған көрме болды. Ересектермен бірге пластилиннен және әртүрлі материалдардан медальдар жасау топта "Медальдар" топтамасының пайда болуына ықпал етті. Бұл іс-шара ата-аналарды білім беру процесіне тартуға, балалар мен ата-аналар ұжымын біріктіруге мүмкіндік берді.

Шығармашылық тәжірибе жинақтай отырып, мектепалды даярлық тобындағы балалар рөлдік – ойындар жасайды, "Саз ойыншықтары патшалығында" ертегілерін ойлап табады, оларды қуыршақ театрында кіші топ балаларына қойылым қояды, еркін іс – әрекетте өздерінің шығармашылық жұмыстарында халық костюмдерін модельдейді.

Іздеушілік мінез-құлқының дамуы тәжірибелік-зерттеу қызметінде жүреді. Топта танымдық әдебиеттің болуы балаға тәжірибе жасауға, алған білімдерін синтездеуге, шығармашылық қабілеттері мен қарым-қатынас дағдыларын дамытуға мүмкіндік береді. Балалар педагогтың қолдауымен жеке зерттеу жобаларының авторлары болады: "Магнит қасиеттері", "Қышқыл ортаның кристалдануы". Балалар өз жобаларын құрдастарына, басқа

топтардың балаларына, қонақтарға мақтанышпен көрсетті. Сонымен қатар, жағымды эмоциялар-таңқаларлық, ересектердің мақұлдауынан және оларды мақтау балалардың өз күштеріне деген сенімін тудырады. "Мен жаяу жүргіншімін" жобасы іс-шараларды біріктірді: отбасылық суреттер көрмесі «Біз жаяу жүргіншіміз», «Қиылыста» атты балалар суреттері. «Жол ережелерін үйренеміз» атты агитбригаданың құрылуы жолдағы мінез-құлық ережелері туралы алған білімдерін бекітуге мүмкіндік берді.

Жобалау технологиясын қолдану өзекті және өте тиімді. Бұл балаға тәжірибе жасауға, алған білімдерін синтездеуге, шығармашылық қабілеттері мен қарым-қатынас дағдыларын дамытуға мүмкіндік береді, адамгершілік-патриоттық сезімдердің сапалы қалыптасуына ықпал етеді. Білім берудегі жүйелі-әрекеттік тәсіл біздің балаларымыздан армандай және әрекет ете алатын, айналамыздағы адамдармен қарым-қатынас орната алатын, елдің лайықты азаматтарын тәрбиелеуге көмектеседі деп сенеміз.

Әдебиет:

1. Веракса Н. Е., Веракса А. Н. Мектеп жасына дейінгі балалардың жобалық қызметі. Мектепке дейінгі мекемелердің педагогтарына арналған нұсқаулық - М.: Мозайка-Синтез, 2010.- 112 б.
2. Отбасы және балабақша 1919 жыл №9-10
3. Виноградова Н.А. Балабақшадағы білім беру жобалары. Тәрбиешілер мен ата-аналарға арналған нұсқаулық /Н.А.Виноградова, Е.П.Панкова. - М.: Айрис-Пресс, 2008. - 208 с.
4. Жарықбаев Ж., Қалиев С. Қазақ тәлім – тәрбиесі. А., 2000 жыл
5. Майер А.А. Мектепке дейінгі білім берудегі инновациялық процестерді басқару: әдістемелік құрал /А.А.Майер. - М.: ТЦ «СФЕРА», 2008. - 128 б.
6. Садырова Ш.Ф. «Жобалау іс-әрекеті – балабақшада », «Отбасы мен балабақша»-2016ж.

Шарченко Т.Н.

КГКП я/с «Күншуақ», город Сатпаев

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ ЗДОРОВЬЕСБЕРЕГАЮЩИХ ТЕХНОЛОГИЙ

Современная жизнь ставит перед нами множество проблем, наиболее актуальной из которых сегодня является проблема сохранения здоровья. Здоровье-это счастье! Вот когда ты счастлив, и все работает на тебя. Каждый нуждается в здоровье - как ребёнок, так и взрослый.

Здоровье ребенка зависит от целого ряда факторов: биологических, экологических, социальных, гигиенических и от качества взаимодействия семьи и детского сада. Отношение ребенка к здоровому образу жизни немислимо без непосредственного участия педагогов, всего коллектива детского сада и родителей. Только изменив образ дошкольной и семейной жизни, можно ожидать реальных результатов в изменении отношения дошкольников и их родителей к собственному здоровью.

«Заботьтесь о своем здоровье с малых лет» - этот девиз отражает необходимость укрепления здоровья вашего ребенка с первых дней вашей жизни. Здоровое, сильное, эмоциональное воспитание детей-это обязанность каждого дошкольного учреждения.

Невозможно представить жизнь ребенка в детском саду без занимательных, интересных, увлекательных, шумных праздников, конкурсов. Одни развивают смекалку, другие-сообразительность, третьи-воображение и творчество, но сливаются в одно общее-воспитание потребности ребенка в движении и эмоциональном восприятии жизни. Двигаясь, ребенок познает мир, учится любить его и целенаправленно действовать в нем, совершенствуя игровой опыт, так как игра дошкольника-это не просто воспоминание о каких-то сценах действия. Это творческая переработка случившихся переживаний,

объединение их и построение новой реальности, удовлетворение потребностей переживания ребенка.

Меня очень интересует тема «Использование инновационных здоровьесберегающих технологий в процессе дошкольного образования».

Отдельная статья закона Республики Казахстан «Об образовании детей дошкольного возраста» направлена на охрану здоровья детей. В котором говорится, что «Организации, осуществляющие образовательную деятельность при реализации образовательных программ, а также создающие необходимые условия для охраны здоровья обучающихся, профилактики заболеваний, а также оздоровления детей, пропаганды физической культуры, спорта обучают навыкам здорового образа жизни»

Согласно Уставу Всемирной организации здравоохранения, здоровье-это состояние полного физического, психического и социального благополучия, а не только отсутствие болезней и физических дефектов.

Здоровье детей сегодня становится общенациональной проблемой, а формирование здорового образа жизни у дошкольников-общественной задачей, решение которой во многом зависит от организации работы в детском учреждении.

На данном этапе внедрения государственной системы образования необходима разработка необходимых когнитивно-развивающих педагогических технологий оздоровления на основе целенаправленной интеграции по пяти ключевым направлениям: социальное, коммуникативное развитие; когнитивное развитие; речевое развитие; художественно - эстетическое развитие и физическое развитие.

Здоровьесберегающая технология-это целостная система воспитательных и оздоровительных, коррекционных и профилактических мероприятий, реализуемых в процессе взаимодействия ребенка и педагога, ребенка и родителей, ребенка и медицинского работника, педагога и родителя.

Целью здоровьесберегающих образовательных технологий является предоставление дошкольникам возможности сохранять и укреплять свое здоровье, развивать знания, умения и навыки, необходимые для здорового образа жизни, а также использовать полученные знания в повседневной жизни.

Успешное решение задач по укреплению здоровья ребенка с использованием здоровьесберегающих технологий стало моим профессиональным интересом. Особое внимание я уделяю подготовке детей детского сада к здоровому образу жизни, использованию на практике инновационных здоровьесберегающих технологий: растяжка, ритмопластика, динамические паузы вместе с мультяшными персонажами, подвижные, оздоровительные и народные игры, оздоравливающая гимнастика, оздоровительный массаж, гимнастика пробуждения.

Ожидаемые результаты при выполнении здоровьесберегающих технологий:

- Культура гигиены.
- Наличие и обеспечение потребностей в здоровом образе жизни.
- Индивидуализация физического развития.
- Навыки самообслуживания в соответствующих ситуациях.
- Повышение педагогической компетентности родителей по факторам здорового образа жизни.
- Утренняя гимнастика с музыкальным сопровождением (ежедневно).
- Ходьба, бег, прыжки -неотъемлемая часть укрепления здоровья детей, которая осуществляется ежедневно путем вовлечения в подвижные игры.
- Ежедневные прогулки
- Физическая подготовка свежем воздухе
- Ежедневные физические упражнения после сна укрепляют здоровье детей, создают условия для систематического закаливания организма, воспитания хорошей осанки, гигиенических навыков.
- Психогимнастика.

- Гимнастика для глаз.

И много других гимнастик укрепляющих все части детского организма.

- Пропаганда здорового образа жизни-беседы с детьми по теме ЗОЖ.

Экскурсия в СОК, стадион города Сатпаева с целью формирования интереса к здоровому образу жизни и занятием физической культурой и спортом.

Дни открытых дверей проводились раньше, с целью привлечения родителей к совместному процессу воспитания здорового ребёнка, всесторонне развитой личности. Родители могли принять участие во всех оздоровительных и физкультурных занятиях, утренней гимнастике и ознакомиться с формами оздоровительной работы в ДО. Но в период пандемии коронавируса исчезла такая возможность.

В данный период родители озакамливаются с работой детского сада через онлайн беседы.

Надеемся что в скором времени всё станет как прежде и работа по здоровесберегающим технологиям станет ещё успешнее и плодотворнее.

Литература:

1. Вареник Е. Н. Физкультурно-оздоровительные занятия с детьми 5 – 6 лет. М.: ТЦ Сфера 2008.

2. Лазарев М. Л. Здравствуй! Программа формирования здоровья детей дошкольного возраста: руководство для воспитателей ДОУ. – М.: Академия здоровья, 1997.

3. Карасева Т.В. Современные аспекты реализации здоровьесберегающих технологий. М. 2005.

4. Кареева Т. Г. , Жуковин И. Ю. Программа формирования культуры здорового образа жизни у дошкольников “Наша традиция – быть здоровыми!”. - Психолог в детском саду. -2006. -№3. -с. 52-80с.

Шекен Ж.

Балқаш қаласы, «Ақбота» б/б КМҚК

БІЛІКТІЛІКТІ АРТТЫРУ КУРСЫНЫҢ ӨЗЕКТІЛІГІ

Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған Мемлекеттік бағдарламасы, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы желтоқсандағы № 988 қаулысымен бекітілді. Бұл бағдарламаның мақсаты: «Қазақстандық білім мен ғылымның жаһандық бәсекеге қабілеттілігін арттыру және жалпы адамзаттық құндылықтар негізінде тұлғаны тәрбиелеу және оқыту».

Міндетері:

1. Педагог кәсібінің жоғары мәртебесін қамтамасыз ету, педагогикалық білім беруді жаңғырту.

2. Оқытудың қауіпсіз және жайлы ортасын қамтамасыз ету т.б. Осы бағдарлама аясында мектепке дейінгі ұйым педагогтерінің біліктігін арттыру курсының жаңартылған бағдарламасын 2020 жылдың 12-қазанынан 27-қараша аралығында қашықтан оқып шықтым.

Біліктілікті арттыру - қызметкерлерді оқытудың кәсіби түрі, олардың теориялық білім деңгейін арттыру, практикалық дағдылары мен мамандықтарын жетілдіру, білімдерін шыңдап ары қарай даму.

Педагогтардың біліктілікті арттыруы білім сапасын көтереді. «Білім туралы» ҚР Заңындағы: «Білім беру жүйесінің басты міндеті – ұлттық және азаматтық құндылықтар, ғылым мен практика жетістіктері негізінде жеке адамды қалыптастыруға және кәсіби шыңдарға бағытталған білім алу үшін қажетті жағдайлар жасау, оқытудың жаңа технологияларын енгізу, білім беруді ақпараттандыру, халық аралық ғаламдық

коммуникациялық желілерге шығу» деген жолдар әрбір педагогтан ізденісті, білімділік пен біліктілікті, шығармашылықты қажет етеді. Жан-жақты заманауи білімді, білікті педагог ғана білім алушыны білім нәрімен сусындата алады. Курс аясында оқу сабақтары проблемалық - ақпараттық дәрістер, рөлдік және іскерлік ойындар, өзара қарым-қатынас арқылы өткізілетін командалық тренингтер түрінде жүргізіліп отырды. Бұл педагогтардың белсенділіктерін, қызығушылықтарын арттыра түсті.

Оқыту әдісінің ең басты ерекшелігі – оның интербелсенді түрде өтуі болды. Интербелсенді әдіс түрлері жеке жұмыс, жұптық жұмыс және топтық жұмыс арқылы жүзеге асырылып отырды. Әрине, бұл жұмыста педагогтардың білім алуға, үйренуге деген ынта-ықыласы, белсенділігі арта түсті. Сондықтан бұл біліктілікті арттыру курсы ір педагогты білім нәрімен сусындатты деуге болады.

Бұл курста бәрі де жүйелі: алдымен мақсат пен күтілетін нәтижелер қойылады да, соңында оларға жеткен-жетпегендігіміз талданып отырады. Мұнда бәрі де шынайы: қашықтықтанболса да оқудан қалу жоқ, талап та жоғары, тапсырмалардың орындалуы қадағаланып, соңындаосы курс барысында не үйрендің, не түсіндің курстағы тапсырған тапсырмаларды қорғау немесе есептер жазу нысанында емтихан тапсырылып, тыңдаушылардың жауаптары сонау ел ордасында тексеріледі. Курстар мазмұны педагогиканың ең соңғы жетістіктеріне негізделінген, тәрбиешілердің күнделікті тәжірибесін зерттеуге бағытталған.

Курста мен «Үйрететін - мұғалім емес, үйрететін - орта» деген қағиданың өміршендігін өзім үшін дәлелдедім. Біз ең алдымен бір-бірімізден оқыдық, түсінбегенімізді талдыладық, үйрендік. Оқу барысында топпен жұмыс жасау өте қолайлы болды. Бұл курста тәрбиешілер бір-бірімен тәжірибе алмасып, бар ойларын ортаға салып отырды. Туындаған мәселелер мен кедергілерді ылғи да кері байланыс жасап бірлесе шешіп отырдық. Осылардың арқасында облыстың жан - жағынан қашықтықтан оқып жатқан әріптестермен арамызда жылы қарым-қатынас орнады. Курс аясында перспективалық жоспарды дұрысқұруды, тиімді әдіс тәсілдерді, бақылау, саралап оқу стратегияларын, 4 К моделін, бала үнінеқұлақ асу керек екенін түсіндім. Перспективалық жоспар құруда мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу үлгілік оқу бағдарламасынан күтілетін нәтижені алып, SMART мақсат құру керектігін үйрендім.

SMART мақсат дегеніміз- балаға орындауға қолжетімді, шынайы болу, шындыққа сай, қысқа да нұсқа, белгілі бір уақыт аралығымен шектелген, нақты, белсенді әрекетке негізделген білім алуға мүмкіндік беру. SMART мақсат бойынша сипаттарына жауап берсек, жұмысымыз да соғұрлым нәтижелі болатынына көзім жетті.

Джон Кеннедидің «Ұлттың дамуы толығымен білім сапасының дамуына тәуелді» деген ұлы сөзі бар. Демек, мақсатты дұрыс қою арқылы біз сол оқу қызметінің нәтижесін болжаймыз. Оқу қызметін өткізген соң мақсатымызға қайта оралып, оқыту тиімділігін анықтай аламыз.

Нормативтік төрт құжаттың аясында жоспармыз жүйелене түсті. Есепті жазғанда көп нәрсе өзгеріс алды. Оқу қызметін беру әдістемесі бойынша біз үш мақсатты белгілеп жүрдік. Бірізділік жүйе болмады. Ол үш мақсаттың орындалғаны маңызды емес, көп болып жазылып тұрса, көп жұмыс жасайтын сияқты түсінікте болдық. Қазір оқу қызметін беру үрдісіне деген көзқарасым өзгере бастады. Әр педагог қазіргі заман талабына сай біліктілік курстарынан өтсе білгеннен білмейтіндері көп екенін ұғынар еді.

Болашағымыз жарқын болу үшін тәрбиеленушілеріміз білімді, егеменді елімізді одан әрі дамытатын азамат шығару үшін педагог бір орнында тұрмай заман талабына сай білімін шыңдап, үнемі біліктілігін арттырап, ізденісте болу керек.

Осы курс аясында үйренгенімді арықарай дамытып, әр баланың шығармашылық танымдық қасиеттерін ашып, оқу қызметін тиімді әдіс тәсілдерді, бақылау, саралап оқу стратегияларын, 4 К моделін, бала үніне ерекше мән бере отырып ұйымдастырамын. Ары қарай да үйренерім көп, үнемі ізденісте болу, үйрену бұл педагогтардың мықты қағидасы болу керек деп ойлаймын.

Әдебиет:

1. Қазақстан Республикасының «Білім туралы заңы» 27.07. 2007 ж.
2. Қазақстан Республикасының білім беруді және ғылымды дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы. 27.12.2019ж.

Шектибаева А.А.
Осакаров ауданы, «Балдырған» б/б КМҚК

ЕРЕСЕКТЕР ТОБЫНДА ЖОБАЛЫҚ-ЗЕРТТЕУ ҚЫЗМЕТІН ҰЙЫМДАСТЫРУ

Танымдық – зерттеу қызметі туралы талқылағанда, біз баланың іс-әрекетін, заттардың құрылымын, сондай-ақ қоршаған әлем құбылыстары арасындағы байланыстарды, оларды ретке келтіру мен жүйелеуді тікелей түсінуге бағыттаймыз.

Мектепке дейінгі балалық шақта «аралдар» танымдық – зерттеу іс-әрекетімен, өнімді іс-әрекетімен, оларға индикативті іс-қимыл түрінде токумен, кез-келген жаңа материалдың мүмкіндіктерін сынаумен бірге жүреді. Бала неғұрлым үлкен болса, танымдық – зерттеу іс-әрекеті оны жүзеге асырудың барлық құралдарын және тиісінше, іс-әрекеттің, кескіннің, сөздің (қабылдау, ойлау, сөйлеу) күрделі араласуы ретінде әрекет ететін әртүрлі психикалық функцияларды қамтиды.[1, 89 б.]

Белсенді танымдық – зерттеу іс – әрекеті процесінде өзінің қызығушылығын қанағаттандыра отырып, бала, бір жағынан, әлем туралы түсініктерін кеңейтеді, екінші жағынан, тәжірибені ұйымдастырудың негізгі мәдени формаларын игереді: себеп – салдар, рулық, кеңістіктік және уақытша қатынастар, бұл жеке идеяларды әлемнің тұтас бейнесіне байланыстыруға мүмкіндік береді.

Мектеп жасына дейінгі кезеңде танымдық-зерттеу қызметінің негізгі дамып келе жатқан функциялары ретінде мыналарды белгілеуге болады:

1. Баланың танымдық бастамасын дамыту (қызығушылық);
2. Баланың тәжірибені ретке келтірудің негізгі мәдени формаларын игеруі: себеп – салдарлық, рулық (жіктеу), кеңістіктік және уақытша қатынастар;
3. Баланы практикалық іс-әрекет деңгейінде тәжірибені жүйелеуден символдық іс-әрекет деңгейіне ауыстыру жүйелеу, қоршаған әлемнің объектілері мен құбылыстары арасындағы қатынастар мен қатынастарды бейнелеу;
4. Заттар мен құбылыстардың байланысын іздеу бойынша белсенді іс-қимыл процесінде қабылдауды, ойлауды, сөйлеуді (ауызша талдау-пайымдау) дамыту;
5. Балалардың көкжиегін оларды тікелей практикалық тәжірибе шеңберінен кең кеңістіктік және уақытша перспективаға шығару арқылы кеңейту (табиғи және әлеуметтік әлем туралы идеяларды, қарапайым географиялық және тарихи идеяларды дамыту). Танымдық белсенділік - бұл баланың айналасындағы әлемді, табиғат объектілерін, адамдарды және т.б. игерудің табиғи жолындағы таным процесінің сапалық сипаттамасы, баланың танымдық белсенділігінің көрінісі іс-әрекеттер мен ойлардың шоғырлануында, фокусталуында, жеке бастамалық көріністерінде көрінеді (салыстыруға, айтуға, іздеуге деген ұмтылыс). [2, 95 б.]

Белсенділік баланың іс-әрекет түрлерін таңдаудағы, ойынды ұйымдастыруға қатысудағы, қарым-қатынас жасауға деген ұмтылысындағы, мәлімдеме жасаудағы, оқиғаға деген көзқарасындағы және т.б. тәуелсіздік дәрежесінде көрінеді.

Педагогикада:

- Баланың үлгі, схема, алгоритм негізіндегі іс-әрекеттерінде көрінетін танымдық белсенділігі («мен солай істеймін», «ойланудың қажеті жоқ», «бұл қарапайым»);

- Ұсынылған тапсырманы қабылдаудан, ересектерге қойылатын жалпы талаптар негізінде әрекет ету әдісін таңдаудан тұратын орындаушылық белсенділік («мен көмек күтемін», «мен күмәнданамын», «мен асықпаймын»);

- Бірнеше сөйлем айту, жеке маңызды нәтиже алу арқылы жүзеге асырудың өзіндік әдісін таңдаудан тұратын шығармашылық, зерттеу қызметі («мен аламын», «мен жетістікке жетемін», «мен тәжірибе жасағым келеді»).

Баланың танымдық іс-әрекетте белсенді мінез-құлық тәжірибесін жинақтауы, әдетте, оның жеке жетістігі болады және басқа білім беру салаларына (еңбек, коммуникация, әлеуметтену) ауысады.

Осы қызметті жүзеге асыру мақсатында. Біздің топтың тәрбиешілері әр түрлі жастағы үлкен топтағы үлкен мектеп жасына дейінгі балалармен жұмыс жоспарын (жобалық қызмет) жасады, оған келесі тақырыптар кірді: «кока-коланың ғажайыптары», «Жыл мезгілдері», «Өсіп келе жатқан сәбилер», «Почемучкин сұрақтары», «Аяз Атаның тосын сыйы», «Сұйықтық көлемінің өзгеруі», «Жарық тамшысы», «Ас атасы нан».

Төменде «Ас атасы нан» бағыты бойынша жобалық – зерттеу жұмыстарының мазмұнын шамамен жоспарлау берілген»

Жобаның мақсаты:

Нан және нан-тоқаш өнімдерінің мұражайын құру.

Міндеттері:

- Балаларды нан біздің үстелге қалай түсетіні туралы таныстыру.
- Балаларды нан не үшін қажет екенін түсінуге шақырыңыз.
- Балаларды диалогты сақтауға үйрету.
- Балаларға схеманы қолдана отырып, сипаттамалық әңгіме құруға үйрету.
- Балаларға нанға ұқыпты қарау дағдыларын үйрету.
- Балаларға зерттеу дағдыларын үйрету.
- Дыбысты айтуды бақылау.

I кезең

1. Мәселеге кіру: балалар таңертең балабақшаға келді, ал таңғы асқа нан жоқ. Мұның себебі неде?

2. Жоба тақырыбын анықтау.

3. Мақсат пен міндеттерді қою.

II кезең

Үш сұрақ «әдістемесі»

Біз не білеміз? Не білгіміз келеді? Мұны қайдан білуге болады?

III кезең

Әдіс-тәсілдері

1. Оқу жұқа. әдебиет.
2. Энциклопедияларды оқу.
3. Мұражайға саяхат.
4. Электр құрылғыларының суреттерін қарау.
5. Әңгіме.
6. Электрикпен кездесу.
7. Батареямен жұмыс істейтін ойыншықтарды қарау.

IV кезең

Жұмыс жобасымен

1. Материал жинау.
2. Мұражай құру.
3. Орналасуды құру.
4. Ертегілер кітабын шығару.
5. Суреттер кітабын жасау.

Жоғарыда айтылғандарды қорытындылай келе, жобалық-зерттеу қызметіне осындай көзқараспен балалар қоршаған әлемді зерттеуге деген қызығушылықты ғана емес, сонымен

бiрге туындаған проблемалармен өз бетiнше жұмыс iстеу үшiн қажеттi бiр қатар пайдалы ойлау дағдыларын қалыптастырады деген қорытындыға келуге болады.

Әдебиет:

1. Веракса Н. Е., Галимов О.Р. «Познаватель-исследовательская деятельность дошкольников» М., 2014 г.
2. Соломенникова О.А. Ознакомление дошкольников с природой, М., 2015 г.

Шишканова Н.А.
КГКП я/с «Снегурочка», город Шахтинск

КАЧЕСТВЕННОЕ ОБРАЗОВАНИЕ ЧЕРЕЗ ДИСТАНЦИОННОЕ ОБУЧЕНИЕ В УСЛОВИЯХ ПАНДЕМИИ

В связи с пандемией коронавируса подавляющее большинство учащихся в мире перешли на дистанционное обучение. Это влечет за собой совершенно иной стиль и содержание работы [1, с.11].

Для государства успех — рост качества жизни его граждан, для человека успех — в реализации его личных возможностей, признании их гражданами государства. Объединяет эти ресурсы — образование. Главная проблема современного образования — это его качество [2, с.26].

В чем это проявляется?

Серьезным вызовом для систем образования всего мира стала развившаяся пандемия. Традиционное обучение оказалось невозможным. С такой глобальной проблемой столкнулись впервые. Из-за вынужденного внедрения дистанционного образования стали повсеместно искать альтернативные формы обучения. Ведь не должна пандемия отразиться на качестве образования.

Для повышения профессионального мастерства, в первую очередь педагоги прошли онлайн курс «Эффективный онлайн урок» от проекта SKLAD. На этих курсах изучили методики и технологии обучения в других странах, таких как Греция, Швеция, Финляндия, Италия, Польша.

На курсах познакомились со следующими образовательными онлайн ресурсами: онлайн-доска Padlet, Learnis, Genially, LearningApps, «Quizizz» и «Kahoot».

Попробовали создать в браузере Google Chrome - «Google Classroom». Конечно, «Google Classroom» больше подходит для школьников, но очень интересно было узнать о такой образовательной платформе, и как она работает.

Также, мной был пройден онлайн курс по теме: «Дистанционное обучение: выстраивание процесса и использование бесплатных приложений, курсов, видеолекций». На курсе познакомилась с такими онлайн платформами, как Uchi.ru, обучающей онлайн интеллектуальной системой Ismart, системой онлайн - образования Универсариум [3].

Следующим шагом стал поиск разных видов дистанционного обучения. Применяем трансляцию обучающих видео занятий на телеграмм канале. Размещая занятия на специальных платформах, используем обучающие платформы, для того, чтобы не только дать в интересной форме материал детям, но и чтобы родителям было понятно и удобно заниматься с ребенком в режиме онлайн.

Материалы на канале телеграмм публикуются согласно сетке занятий. Используются не только обучающие видеоролики, но и для снятия напряжения- гимнастика для глаз, физкультурные минутки, пальчиковые и речевые игры.

Третий шаг - нужно было перестроить работу с родителями.

Подготовили и провели серию онлайн консультаций через публикации и прямой эфир в инстаграмм, на такие темы как:

- "Развитие интеллектуальных способностей у детей дошкольного возраста";
- "Условия успешной подготовки детей к школе";
- "Роль книги в развитие ребёнка";
- "Изучение государственного языка" и другие.

Выставки поделок и рисунков, различные акции и тематические дни так же проводим дистанционно через страницу инстаграмм. Например, выставка рисунков и приложений на тему "Мой любимый Казахстан", выставка поделок "Мой робот" и другие.

Для закрепления и обобщения знаний детей, предлагаем родителям для занятий такие образовательные платформы как:

- IQША;
- "Робоборик";
- "Образовариум";
- "Викиум" и "Игровой центр сова".

На этих платформах дети с родителями могут не только проверить знания в игровой форме, но также узнать новое и интересное.

Обратная связь с родителями - в зоне особого внимания. Заключается в том, что родители присылают рисунки, фото и видео отчеты выполненных заданий ежедневно.

Например, обратная связь по "Дню доброты" осуществлялась через онлайн-доску Padlet, родители фото с кормушками публиковали на доску самостоятельно[4].

На сайте infourok.ru создали свой онлайн класс, где публикуем видео уроки и задания. Родители с детьми в удобное время заходят в свой личный кабинет, изучают тему и выполняют задания.

Также, проходят онлайн тесты по теме, выполненные задания и пройденные тесты педагог видит в своем личном кабинете, и может оценить качество знаний ребенка и увидеть проблемные зоны по теме, на которые стоит обратить внимание[5].

На последнем этапе необходимо показать родителям качество дистанционного обучения. Для этого с детьми участвуем в дистанционных олимпиадах на таких сайтах как: инновационное образование e-edu.kz, infourok.ru, "СНЕЙЛ",urker.goo.kz.

Проведя сравнительный анализ, стартового и промежуточного мониторинга видим, что процент детей с низким уровнем снизился с 33% до 6% , а дети со среднего уровня перешли на высокий уровень, что составило 34% по сравнению с началом года. Из этого следует, что, несмотря на то, что шесть месяцев карантина дети занимались дистанционно, качество обучения не снизилось.

Сравнительная диагностика

Таким образом, каждый педагог пробует и выбирает наиболее подходящий ему вариант с учетом доступа к интернету, технической инфраструктуры, адаптации содержания к дистанционному обучению, чтобы, как можно скорее, сделать процесс дистанционного обучения доступным для дошкольников. Ведь чем доступнее будет обучение, тем оно будет качественнее, а это один из приоритетов нашего государства.

Литература:

1. Послание Главы государства Касым-Жомарта Токаева народу Казахстана. 1 сентября 2020.
2. Бенис У., Томас Р. Как становятся лидерами. Менеджмент нового поколения. — М.: Вильямс, 2006.
3. <https://uchi.ru/teachers/stats/main>.
4. <https://padlet.com/nadin197939/jc8e8bcdudv3kcbjq>.
5. <https://infourok.ru/newHomeWork/view/id/79420>.

Шоланова М. Е., Дюсенова Г. Б.

Жаңаарқа ауданы, «Ақерке» б/б КМҚК

МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ КОНСТРУКТИВТІ ОЙЛАУЫН ДАМУЫТҰ ҚҰРАЛЫ РЕТІНДЕ ГЕОМЕТРИЯЛЫҚ МАЗМҰНДАҒЫ ТАПСЫРМАЛАРДЫ ҚОЛДАНУДЫҢ МАҢЫЗЫ

Конструктивті ойлау ұғымы ойлау тұжырымдамасынан және оның анықтамасынан тұрады. Мектепке дейінгі мекемелердегі ойлау-бұл ең жоғары танымдық процесс болып табылады. Бұл психикалық практикалық іс-әрекеттің ерекше түрі, оған трансформациялық және танымдық сипаттағы әрекеттер мен операциялар жүйесі кіреді.

Ересек топтардағы мектеп жасына дейінгі балалардың конструктивті ойлауы бойынша объектіні кешенді көру және сонымен бірге оның бөліктерінің арақатынасын елестету қабілеті қалыптасады. Бұл нысанды оның құрамдас бөліктерінің контурларын жоғалтпай, мөлдір етіп жасау мүмкіндігі, яғни. (математикадан көрінбейтін сызықтар мен бөліктерді көре білу, оны ақылмен бөлу, жинау және түрлендіру қабілеті).

Осылайша, конструктивті іс-әрекет процесінде пайда болатын ойлаудың ерекше түрі, оның "түпкілікті өнімі" құрылыс, дәлірек айтқанда, негіз болып табылады. [1]

Мектеп жасына дейінгі балаларға геометриялық мазмұндағы тапсырмаларды қолдана отырып, конструктивті ойлауды қалыптастыру бойынша жұмысты біз қарапайым математикалық көріністерді қалыптастыру оқу қызметтерінде ғана емес, бос уақытында да жүргіземіз. қарапайым математикалық пішіндер туралы әр-түрлі ойындар мен қызықты дидактикалық тапсырмаларды кешенді түрде орнатамыз.

Конструктивті ойлауды қалыптастыру бойынша тиімді жұмыс істеу үшін бізге дидактикалық құралдар кешенінің болуы қажет: көрнекі материал (графикалық бейнелер, геометриялық фигуралардың модельдері, тұрмыстық заттар, табиғат объектілері, өнер) – көрсету және тарату; сызба-графикалық құралдар, құрастыруға және модельдеуге арналған материалдар. Оларды орналастыру үшін біз топта балаларға еркін қол жетімді арнайы «Таным» бұрышын ұйымдастырдық.

Жұмысты ұйымдастыру барысында біз балалардың бақылау және өзін-өзі бақылау дағдыларын дамытуға, сондай-ақ қажетті нәтижеге қол жеткізу үшін нұсқауларды орындау және оларды ұтымды түрде ұстану, өз іс-әрекеттерін жоспарлау және рефлексия жасау, алынған нәтижелер мен ықтимал қателіктердің себептерін талдай білу сияқты оқу қызметінің әдістеріне ерекше назар аудардық. Бұл дағдылар балалардың болашақта мектепте одан әрі табысты оқуы үшін қажет.

Біздің жұмысымыздың бірінші кезеңінде біз балаларды "Пішін және түс" дидактикалық мазмұнды суреттермен таныстырдық. Бұл суреттер геометриялық фигуралар туралы білімді бекітуге көмектеседі. Мұндай оқу қызметінің негізгі мақсаты-геометриялық фигуралардың модельдерімен практикалық тәжірибе жинақтау. балалар суреттер арқылы пішіндерді ажырата алады, атауын біледі, түстерін айтады, қай затқа ұқсайтынын анықтайды.

Балалардағы конструктивті ойлауды дамытудың маңызды көрсеткіштерінің бірі-олардың математикалық ойлау қабілеттерінің шығармашылықпен өзгерту мүмкіндігі.

Балалардың пішіндер туралы бұл идеясы тек нақты ғана емес, сонымен бірге жалпыланған болуы керек, өйткені бұл жалпыланған идеялар - бір тақырыптың әртүрлі нұсқаларын құрудың шарттарының бірі. Мұндай идеялар балаларда байланысты заттардың бүкіл тобын арнайы құрылған зерттеу барысында қалыптасады, ал жалпы белгілерді салыстыру, салыстыру және бөлектеу үлкен орын алады.

Оқу қызметінен тыс уақытта балаларға үнемі заттардың пішінін бөліктерге бөлу және заттарды бөліктерден қайта құру мақсатында ойын жаттығулары өткізіледі. Мұндай

ойындарға "сурет салу", магниттік фигуралар, геометриялық Мозаика, "Танграм", "Колумб жұмыртқасы", «Геоконд» ойындары кіреді. [2]

Бұл ойындар балалардың сенсорлық дағдылары мен қабілеттерін, аналитикалық қабылдауын дамытуға арналады. Мұндай ойындарда балалар геометриялық фигураларды ажырата білуді, олардан қандай-да бір сурет, пішін, геометриялық фигураны тек үлгі бойынша ғана емес, сонымен қатар тәрбиешінің нұсқауы бойынша және өз ниетімен құруды үйренеді. Осылайша математикалық функционалдық ойлау қабілеттері дамиды.

Балабақшадағы қарапайым математика ұғымдары -бұл сандар әлеміне бастама. Математикасыз өмірде ешкім өмір сүре алмайды. Алғашқы қадамдар мектепке дейінгі мекемеде қалыптасады.

Бала сандардың атауын, олардың қалай жазылғанын (сыртқы түрін) және шоттың өзін (сандар тізбегін) білуі керек.

Уақыт өте келе, бала беске дейінгі сандардың мәнін оңай санап, түсінген кезде, сіз күрделі тапсырмаларды қосуға болады мәселен онға дейін санау. Онға дейін есептеудің ең қарапайым нұсқасы-саусақтармен санау түрі. Сонымен қатар, бала тапсырманы талдау кезінде қызығушылық танытады. Уақыт өте келе, балалардың жақсы жетістіктерімен сіз білім деңгейін жиырмаға дейін көтере аласыз.

Мектеп жасына дейінгі балаларда геометриялық фигуралардың тән қасиеттерін білу бірнеше кезеңнен тұрады. Біріншіден, балаларға бұл фигураны бірдей көлемдегі қарама-қарсы фигурамен салыстыруға шақырылады, мысалы, доппен (немесе цилиндрмен) призмалар. Бұл салыстыру әдісімен анықталады: фигурада кедергілер (бұрыштар) бар ма, жоқ па, ол шеңбер ме, жоқ па, мұнара салуға болады немесе жоқ. Содан кейін бұл фигураны балаларға ұқсас көлемдегі белгілі фигурамен, мысалы, жалпы көріністің төртбұрышты призмасын текшемен салыстырған жөн.

Бұл кезеңде балаларға текшедегі барлық жақтардың (қабырғалардың) ұзындығы бірдей, ал жалпы көрінетін призмада іргелес қабырғалардың ұзындығы әртүрлі екенін шартты өлшеммен көрсетуге болады. Келесі кезеңде одан да жақын пішіндер салыстырылады, мысалы, төртбұрышты және үшбұрышты призмалар. Ол үшін фигураның негізінің пішінімен (төртбұрыш — үшбұрыш), бұрыштар санын (сегіз — алты) салыстыру керек.

Сіз төртбұрышты призмалардан әрқашан мұнара салуға болатындығын, ал үшбұрыштардан — олар негізде тұрған кезде ғана, ал егер үшбұрышты призма оның жағында болса, оны үй үшін шатыр ретінде пайдалануға болатындығын көрсете аласыз. Барлық көрсетілетін әдістер тек ойын түрінде балаларға түсіндіріледі. [3]

5-6 жаста балалар геометриялық фигураларды стандарт ретінде қабылдай алады, олар заттардың пішінін анықтайды. Бұл кезеңде олар форманың белгісін заттардың өзінен анықтай алады. Бұл оларға белгілі бір фигураның сипаттамалық қасиеттері мен оның атауы арасындағы байланысты түсінуге көмектеседі.

Нысандарды формада жалпылауға үйрету үшін балаларға кеңістікте әр түрлі орналасқан бөліктердің әр түрлі пропорциялары бар әртүрлі түсті, мөлшердегі бірдей геометриялық фигураның бірнеше моделін беру керек. Балаларды осы фигураларды тексеруге, олардың қалай ерекшеленетінін, жалпы не екенін табуға және соңында осы сандар тобын бір сөзбен атауға шақырады.

Мектеп жасындағы балаларда қарапайым математикалық ұғымдарды қалыптастыру математика саласының ең бірінші баспалдағы!

Әдебиет:

1. Қазіргі заманғы педагогикалық технологиялар Н.Ж.Бөрібекова 2019ж
2. ҚР Білім туралы Заңы
3. Балаларды мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту мен қамтамасыз ету жөніндегі 2010-2020 жылдар арасындағы Балапан бағдарламасы

Шораева Г. М.

Осакаров ауданы, «Балдырған» б/б КМҚМ

БӨБЕКЖАЙДАҒЫ ҚАЗАҚ ТІЛІН ОҚЫТУДА БАЛАЛАРДЫҢ СӨЙЛЕУ ТІЛІН ДАМУЫ БОЙЫНША ЖҰМЫС ТҮРЛЕРІ

Өркениет сабағы-өз тілімен өмір сүру.
Н. Назарбаев

Лингвист ғалымдар мектепке дейінгі балалық шақта мемлекеттік тілді ерте үйрену баланың жеке басының үйлесімді дамуына ықпал ететіндігін дәлелдеді. Сондықтан ҚР мектепке дейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты 3 жастан бастап балаларда қазақ тілін дамытуды көздейді. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік жалпы білім беру бағдарламасындағы «Коммуникация» білім беру саласы ана тілінде және басқа тілдерде әлеуметтік-мәдени өзара іс-қимыл жасауға дайын, тілдің базалық құндылықтарын меңгерген мектеп жасына дейінгі баланың тұлғасын тәрбиелеуге бағытталған. Осыдан балаларды мемлекеттік тілге оқыту тілдік сананың жаңа жүйесін қалыптастырудың күрделі және көп өлшемді процесі деп қорытынды жасауға болады.

Балаларды қазақ тіліне оқыту дамытушылық сипатқа ие болуы және тілді оқыту бойынша ұйымдастырылған оқу іс-әрекеті қызықты болуы үшін қазақ тілін оқыту мазмұнына толық сәйкес келетін технологияларды қолдану, мектеп жасына дейінгі балалардың коммуникативтік даму мақсаттарына қол жеткізу қажет.

Тәрбие-білім беру процесіне алуан түрлілік енгізу және оны тәрбиеленушілерді қазақ тілінде дұрыс айтуға, қарапайым сөйлемдерді, сөз тіркестерін сауатты құрастыруға үйрету кезінде неғұрлым қызықты ету үшін суреттерді, картиналарды, тірек сызбаларды, кестелерді, фотосуреттерді қолдану қажет.

Тәрбиеленушілер өз халқының тарихы мен мәдениеті туралы түсінікке ие болуы, мемлекеттік тілді меңгеруі және тіл білімін өмірде қолдана алуы үшін тиісті пәндік-кеңістік дамытушы ортаны құрып қана қоймай, мемлекеттік тілді күшейтілген оқыту бойынша іс-шараларды тұрақты негізде жүргізу қажет.

Мемлекеттік тілді үйренуді күшейту жөніндегі барлық іс-шараларды заңнамалық және нормативтік-құқықтық актілерге сүйене отырып жоспарлау қажет.

Мектепке дейінгі жастағы патриоттық сезімдерді тәрбиелеу үшін балабақшада келесі әдістерді тиімді қолданыңыз:

- * мақсатты серуендер, ескерткіштерге, монументтерге, Осакаров тарихи-өлкетану мұражайына экскурсиялар;
- * туған кент және өз елінің тарихы туралы балалармен әңгімелер;
- * тақырыптық слайдтарды, бейнероликтерді, иллюстрацияларды көрсету;
- * тақырыптық аудиожазбаларды тыңдау, елдің мемлекеттік рәміздерін көрсету (Елтаңба, Ту) және олар туралы әңгімелер;
- * халық фольклорымен және қолданбалы өнермен танысу.

Мектепке дейінгі ұйымдарда патриоттық тәрбие беру бойынша жұмыстың мынадай нысандары бар: ОУД, бала-кітапшалар жасау, мәнерлеп оқу конкурсы, әңгімелесулер, жеке жұмыс, квесттер, ата-аналар жиналыстары, тілдік үйірмелер немесе вариативтік компонент, суреттер көрмесі және т.б.

Әр түрлі ұлттардың балаларын екінші тілге оқыту-бұл тілдік сананың жаңа жүйесін қалыптастырудың күрделі процесі. Балаға екінші тілді үйренуге, яғни қолайлы сөйлеу ортасын құруға, екінші тілді үйрену бойынша жұмысты мақсатты түрде ұйымдастыруға неғұрлым ертерек мүмкіндік берілсе, нәтиже соғұрлым сәтті және тиімді болады. Бұл үшін

ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінде балалардың сөйлеуін дамыту бойынша дәстүрлі емес жұмыс түрлерін жүргізу қажет.

Түсіндірме және иллюстрациялық оқытуда оқытудың догматикалық түрі басым болады, ол оқу мазмұнын игерудің ұрпақ жаңғырту әдісін қамтиды. Бұл жағдайда оқушылар бірден дайын білім алады және белгілі бір мәселені шешудің жолын табуға тырыспайды.

Дәстүрлі емес оқытуда мұғалімнің қызметі түбегейлі өзгереді. Енді мұғалімнің басты міндеті-балаларға дайын ақпаратты «түсіндіру» емес, олардың алдында туындаған мәселені немесе тапсырманы бірлесіп іздеуді ұйымдастыру. Дәстүрлі емес оқытудағы осындай формалардың бірі-тек қазақ халқының ғана емес, сонымен қатар елімізде тұратын басқа да халықтардың ұлттық мәдениетіне ену арқылы балаларды мифтерге, аңыздарға батыру. Алдар Көсе, Батыр, Тұлпар, Иванушка – дурачок сияқты фольклорлық кейіпкерлер балаларға өздерінің мінез ерекшеліктерін, мінездерінің күшті және әлсіз жақтарын білуге көмектеседі.

Тәрбиеленушілерді қазақ тіліне оқытуда келесі маңызды дәстүрлі емес түрі сюжеттік-рөлдік ойын болып табылады. Әрине, орта және жоғары топтарда диалог мазмұнының көп бөлігі, мысалы, «Жайлауда», «Ферма», «Отбасы» сияқты сюжеттік-рөлдік ойындарда орыс тілінде өткізіледі, бірақ негізгі сөйлеу құрылымдары міндетті түрде мемлекеттік тілде енгізілуі тиіс.

Мектеп алды топтарында жарыстық сипаттағы ойындарды кеңінен қолдануға болады: КТК, Викторина, «Ғажайып алаң», «Полиглот», «Флешмоб» және т.б. түрлі Челленджер. Бұл дәстүрлі емес формалар балаларға өз қабілеттеріне деген сенімділік сезімін береді, олардың көмегімен көркем әдебиет, тапқырлық, шығармашылық ізденіс сияқты зияткерлік қасиеттер көрінеді.

Біздің әрқайсымыз, мұғалімдер - қайталанған жұмыспен айналысса да, технологиялар мен әдістерді жасаушы. Технологиялық деңгейде жұмыс істеуді үйренген мұғалім үшін оның дамып келе жатқан жағдайындағы танымдық процесс әрқашан басты бағдар болады. Барлығы біздің қолымызда, сондықтан мектеп жасына дейінгі балаларды оқытудағы инновация процесін елемеуге болмайды. Олардың сауатты және дұрыс оқуы біздің балаларымызға кез-келген сөйлеу ортасында коммуникативті-бейімделгіш болуға мүмкіндік береді деп ойлаймын.

Әдебиет:

<https://mektpezhurnal.kz/baza-materialov/kazaxskij-yazyik/netradiczionnyie-formyi-raboty-i-po-rechevomu-razvitiyu-detej-ispolzuemyie-v-pedagogicheskoi-praktike>

Алтынбаева М.З., Шортанбаева Ж.Н.
Шет ауданы, Ақадыр кенті, «Нұршуақ» б/б КМҚК

МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ЖЕКЕ ТҰЛҒАСЫН ДАМЫТУ МЕН ТӘРБИЕЛЕУДЕГІ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР

Қазіргі жаһандану дәуірінде жас ұрпаққа әлемдік стандартқа сәйкес білім беру, тәрбиелеу мәселесі өзекті болып отыр.

Қазақстан Республикасының «Білім туралы Заңында»: «Білім беру жүйесінің негізгі міндеттерінің бірі – оқытудың жаңа технологиялырын енгізу, білім беруді ақпараттандыру, халықаралық, ғаламдық коммуникациялық желілерге шығу» - деп көрсетілген.

Аталған міндеттерді жүзеге асыра отырып, нәтижеге бағытталған білім берудің жаңа жүйесіне көшу үшін әр тәрбиеші күнделікті ізденіс арқылы барлық жаңалықтар мен өзгерістерге батыл жол ашарлық жаңа тәжірибелерді, жаңа ақпараттық технологияларды меңгеріп, әлеуметтік, тұлғалық және жеке кәсіптіктеріне ие болуы тиіс. Бұл талаптар

күнделікті әдістемелік жұмыстың жүйелі түрде ұйымдастырылуы негізінде жүзеге асырылады.

Сонымен қатар, тәрбие мазмұнын жаңарту мақсатында да тәрбиеленушілерге дүниежүзілік дамыған педагогикалық – инновациялық жетістіктер мен ұлттық құндылықтар негізінде тәрбие беру аса маңызды. Бұл мәселені жүзеге асыру үшін негізгі мақсаттардың бірі: тәрбие үрдісінде жаңаша мазмұн беру арқылы салауатты өмір салтын сақтайтын, ұлтжанды, қоғам талабына сай, шығармашылық қабілеті мол жеке тұлғаны тәрбиелеу болып табылады. Тәрбие арқылы балаға қоғам өзінің ғасырлар бойы жинаған асыл мұрасын, дағды тәжірибесін береді.

Болашағымыз – ұрпағымызды бүкіл ғұмырлық рухани азығы тал бесіктен басталып, күнделікті тұрмыс-тіршіліктегі әдет-ғұрыптармен, салт-дәстүрлермен, халқымыздың бай інжу-маржандары жыр-аңыздарымен, батырлар жырларымен, ертегілермен, әнші-күйші, сал-серілеріміздің сұлу әуендерімен, жыршы-жырауларымыздың жыр-толғаулары негізінде тәрбиелеу қажет.

Бүгінгі білім беру жүйесінде жеке тұлғаны қалыптастыруда алға қойылған талаптар өте жоғары. Алайда айтып тауыса алмайтын ата-бабаларымыздан мирас болып қалған рухани байлықтарды ұрпақ санасына берік сіңірудің жолдары мен амал-тәсілдерін заман ағысына сай жаңаша қарастыратын мезгіл келіп жетті. Мұндай жаңалықтарды ашудың кілтін қайдан аламыз? Мектеп жасына дейінгі балалардың жеке тұлғасын дамыту мен тәрбиелеудегі психологиялық - педагогикалық технологиялар Мағжан Жұмабаевтың «Педагогикасында» тайға таңба басқандай сайрап тұр. Қазақ елінің болашағына алаңдаған әрбір азамат, ата-ана, қоғам қайраткері, ұстаз осы еңбектен «жоғалтқан асылын» табады.

Дана халқымыздың қай мұрасына да ой жүгіртсең, адамгершілік пен ізгіліктің, парасаттылық пен даналықтың қойнауына сүңгисің. Оның дәні мен нәрін алу үшін терең білім, өмірлік жинақталған тәжірибе, кең пейіл, нұрлы ақыл, ыстық қайрат, жылы жүрек, асқақ ұлы арман, нәзік сезім...керек. Бұлардың адам бойында тамыр жаюы тал бесіктен, отбасы тәрбиесінен. 5-6 жасқа дейін отбасының қазақи ұлттық тәлім-тәрбиесімен, наным-танымдарымен, ақыл-кеңесімен, үлгі-өнегесімен «алшысынан» тұрып келген жеткіншекке мектепте білім мен тәрбие беру қиынға соқпасы анық.

Білім беу саласында әрбір жасқа арналған шамадан тыс салмақ салмай, тәрбиелік, дамытушылық, білімділік мақсаттар мен міндеттер қамтылған.

Балабақша балалардың жеке тұлғасын дамыту мен тәрбиелеудегі психологиялық - педагогикалық технологиялар жастарына сәйкес негізделеді. Төмендегі бірнеше бағыттар тұлғаның жан – жақты дамуына тікелей әсер етеді. Мысалы:

- дене дамуы: кешенді дене шынықтыру, жаттығулар мен қимылды ойындар;
- әлеуметтік – тұлғалық даму: жағдаяттық әңгімелесу, тапсырмалар арқылы еңбек дағдыларын дамыту;
- танымдық – тілдік дамыту: ойын, диалог, жағдаяттық әңгіме, еңбек қимылдары, сөйлеу мәдениеті, белсенділігін арттыру;
- көркем – эстетикалық даму: музыканы қолдану, серуен, бейнелеу, ойыншықтардың әсемдігі мен тазалығына балалардың назарын аудару.

Білім беру саласында жеке тұлғаны дамыту мен тәрбиелеуде ойын технологиясын ұйымдастырудың тиімділігі жоғары деп айтуға болады. Ойын элементтері әрбір баланың физикалық және психологиялық дамуына, адамгершілік – жігерлі қасиеттері мен шығармашылық қабілеттерін дамытуда үлкен рөл атқарады. Жас ерекшелігін ескере отырып берілген рөлдік – сюжеттік, дидактикалық, қимылды ойындар, драмалық ойындар тәрбиеленушілерді шығармашылыққа және ортада бірігіп жұмыс жасауға дағдыландырады.

Тәрбиеші ойынды ұйымдастырып, оларды үйрету, қалыптасыру үшін ең алдымен балалардың психологиялық ерекшеліктерін білу қажет. Бақылаудың жаппай және ішінара түрі іс – әрекет барысында зерттеледі. Тәрбиеленушінің бойындағы зейін, қабылдау, қиялдау, сөйлеу, ойлау сезімдерінің болуы мен өзгеріп жетілуін қадағалап отыру қажет. Баланың психикалық даму ерекшелігі - ойлауында, ақыл – ойында, ынтасында,

кабылдауында оқу – тәрбие барысында негізгі ерекшелік болып табылады. Ойын барысында тәрбиеші баланың мінез – құлқын зерттеп, бақылай алады.

Сонымен қатар, ұйымдастырылған оқу іс – әрекеті - бұл балалар бақшасында оқытуды ұйымдастырудың негізгі формасы. Ол барлық мектепке дейінгі балалар үшін міндетті, олар үшін ұйымдастырылған оқу іс – әрекетінің бағдарламалық мазмұны белгіленген, күн тәртібінде оны өткізуге тұрақты уақыт бөлінген. Ұйымдастырылған оқу іс – әрекеті тәрбиешінің басшылығымен өтеді, ол балаларға жаңа білім береді, білетіндерін дәлдеп, бір жүйеге салады, практикалық іс – әрекеттерді ұйымдастырады, оның барысында балалар алған жаңа білімді нығайтып алуан түрлі іскерлікке, дағдыға үйретіледі.

Балабақшадағы оқудың балаларды мектепке дайындауда үлкен маңызы бар. Ұйымдастырылған оқу қызметі үстінде балалар оқу іс – әрекеті дағдыларына, жинақы, ұйымшыл болуға үйренеді. Оларда тұрақты зейін, назарын бір нәрсеге аудару, ерік – күш қабілеті өсіп жетіледі. Тәрбиеленушілерді ұжымда оқытудың белгілі артықшылықтары бар: бірігіп жұмыс жүргізуде олар біріне – бірі үлкен әсер етеді, белсенділік көрсетеді.

Топта бірігіп жұмыс жасауда ұжымдық бірлік қалыптасады. Саяхат – сабақ, сурет салу, мүсін жасау, құрастыру жөніндегі жұмыстарды бірігіп орындау, қимыл дамыту және музыка оқуларында жалпы ойындар мен би билеуге біріктіру, көркем әдебиетті оқудан алған әсері бойынша бірлесіп талдау, әңгімелеу ұжымда жұмыс жасау жүйесін қалыптастырады.

Сонымен қатар, баланың өздігінен жұмыс жасауына да көңіл бөлген жөн. Ұжымдық жұмыста, жеке жұмыста бала өзінің жасаған жұмысына және топтың жұмысына баға беруге дағдылану қажет. Балаға жұмыс беруде тәрбиеші жұмыс түрін жетік түсіндіріп, бірлесіп атқарғанда нәтиже беретіні дәлелденген.

В.Г. Сухомлинский «Ойын баланың алдынан өмір есігін ашып, оның шығармашылық қабілетін дамытады, ойынсыз ақыл – ойдың қалыптасуы мүмкін емес» деген пікір қалдырған. Демек, ойын арқылы іс – қимыл, қуаныш, шаттық іс – әрекет қалыптасады.

Ал, Шығыстың ұлы ойшылы Әбу Насыр әл – Фараби өзінің «Бақыт жолында» атты шығармасында адманың ойы бақытқа жетелейді деп көрсетсе, Абай өзінің қырық үшінші қара сөзінде баланың танымын алғаш күннен бастап дамытпаса жетістікке жетпейінін айтады. «Тәрбие жан иесіне тиісті азық беріп, сол иесінің дұрыс өсуіне көмек көрсету деген сөз.» Ендеше «адам баласы өмір бойы тәрбиеге мұқтаж.»

Тәрбиенің негізгі ережесі – адамды, ұлтты, асса, барлық адамзат дүниесін бақытты қылу. Ұлт мүшесі – әрбір адам бақытты болса, ұлт бақытты; адамзат дүниесінің мүшесі – әрбір ұлт бақытты болса, адамзат дүниесі бақытты». Адамзат бақыты – ел бақыты. Бақыттың бастауы – ғұламалардың ақыл-ойында.

Балаға жүрек жылуымен білім беру адами ізгілікті асыл қасиеттердің кең ашылуына жол ашады. Тарих қатпарында есімі сақталған әрбір данышпанымыздың ақыл-ой жетістігі әлемдік ойлау барысында өзіндік ерекше орны бар. Сондықтан ұлттық дәстүр мен жаңа инновациялық ойды дұрыс байланыстыра білсек, болашағымыз зор болмақ!

Әдебиет:

1. М.Жұмабаев. Педагогика. Алматы «Ана тілі» 1992
2. Ғ.Есім. Абай туралы философиялық трактат. Алматы. Қазақ университеті. 2004
3. М.Әлімбаев. Халық – ғажап тәлімгер. Алматы. «Рауан» 1994
4. Н.Назарбаев. Тарих толқынында.

Шынадилова С.Е.

Сәтбаев қаласы, «Ертегі» б/б КМҚК

«ТІЛДІК БІЛІМ, ҚҰНДЫЛЫҚ ПЕН ҮДЕРІС»

«Тіл білімі»жайлы сөз етпекке оқталған жан қазақ әліпбиінің ,тіл білімінің негізін салушы Ахмет Байтұрсынұлының еңбегіне жүгінеді. Ахмет Байтұрсынұлы сөз өнеріне тірек болатын адам санасының Ақыл, Қиял және Көңіл деген үш негізін атап көрсетеді. Әрі қарай ақылдың ісі – аңдау, қиялдың ісі – меңзеу, көңілдің ісі – түйю, талғау деп әрқайсына тән қызметтерін жіктейді. «Тілдің міндеті – ақылдың аңдауын аңдағанынша, қиялдың меңзеуін меңзегенінше, көңілдің түйюін түйгенінше айтуға жарау» [1,141].Тіл дүниені танытып, бейнелейді, тарихты жазады. Ұлттың түрлі кезеңдеріндегі тұрмыс-тіршілігін, салт-дәстүрін, дүниені қабылдауын, сенімін, діни көзқарастарын, тұтынған бұйым-заттарын сол ұлттың тіліндегі көне сөздері, афоризмдері, аңыз-ертегілері арқылы тани аламыз, зерттеп, зерделейміз. Яғни, тіл білімінің рөлі аса зор.

Ана тілі арқылы болмысымызды сақтап, тарихимызды түгендеп, алыс-жақынымызды аңдап, жақсы-жасығымызды айрамыз. Ал, басқа ұлт тілін үйрену арқылы таным көкжиегімізді кеңейтеміз. Күн санап өсіп келе жатқан жаһандану үдерісі бірнеше тілде сөйлесе алатын адамдарға үлкен қажеттілік туғызды. Сауда, туризм, халықаралық қатынастар , технологияның дамуы үшін көп тіл білуге мұқтаждық артты. Көптеген елдер бастауыш және орта мектепте кем дегенде бір шет тілін үйретеді. Бұл – «Бір тіл білсең бір адамсың, екі тіл білсең екі адамсың» деген тәмсілден туған дүние деп ойлаймыз. Ерте балалық шақ – бұл тіл меңгерудің ең жылдам және маңызды кезеңі десек қателеспейміз.Балалардың тілді меңгеруі негізінен ауызша қарым-қатынас барысында қалыптасады. Біз балаларға бағыт-бағдар беріп, мүмкіндіктер жасай алсақ, балалардың тілдік қабілеттерін дамыту оңай.

Тіл үйренуде төрт түрлі дағдыны басшылыққа алған жөн: тыңдау, сөйлеу, оқу және жазу. Алайда жақында жалпылау, сипаттау, әңгімелеу және тағы да өзге дағдылар анықталды. Өткен ғасырдың аяғында осы төрт негізгі дағды әдетте өте қатаң тәртіппен оқытылды, мысалы, сөйлемес бұрын тыңдау. Алайда, қазіргі уақытта білім алуудағы еркіндік тезірек нәтижеге жеткізетіні мойындалды және барлық дағдыны бір уақытта қолдана берудің еш әбестігі жоқ. «Адамға екі нәрсе тірек тегі, бірі – тіл, бірі – ділің жүреkteгі» деп Жүсіп Баласағұн айтқандай, әрбір жан алдымен өзінің ана тілін сүйіп, сол тілде ойлауы тиіс. Ананың уызына жарығандай өз тілінің қайнар бұлағын қанып ішсе, өзге тілдерді үйрену қиындық туғыза қоймайды. «Тәуелсіздік пен жаһандану тоғысқан қазіргі күрделі заманда тілдің ұлтты тұтастыратын негізгі құрал болуы – ата-бабадан қалған аманат іспетті.

Осымен байланысты қазіргі тіл білімінде тілді зерттеудің өзі жаңа сапалық деңгейге, яғни кешенді адамтанымдық (антропологистикалық) сипатқа көшті. Оның негізгі ғылыми-әдістанымдық қағидасы бойынша, «ұлттың болмысын танытатын күшті құрал – ұлттық тіл» деп анықталып, тілдің табиғаты адамның мәдени-рухани, әлеуметтік, психологиялық сипаттағы қимыл әрекетімен ұштастыра қарастырылады. Соның нәтижесінде рухани-заттық төл мәдениетіміз сөз арқылы айшықталып, тілдің ұлтты ұйытып, тұтастыратын арқау екені айқындалады» [2].

«Құндылық – бір заттың маңыздылығы, пайдалылығы.Сырттай құндылық зат не құбылыстың қасиеті болып анықталады. Алайда оның маңыздылығы мен пайдалылығы табиғаттан, объекттің ішкі құрылымының әсерінен емес, адам болмысына енген, адам оған құштар, не қажеттілік сезетін нақты қасиеттердің субъективті бағалануынан болады»[3]. Тіл – қатынас құралы. Тіл – ерекше құндылық . «Ана тілің – арың бұл Ұятың боп тұр бетте. Өзге тілдің бәрін біл,Өз тіліңді құрметте» деп Қадыр Мырза-Әли ақын жырлағандай, біз өз ана тілімізді сүйіп, өзге тілді ұлт өкілдеріне құрметпен қарауымыз керек.

Менің Қарағанды облысы Сәтбаев қаласының «Ертегі» бөбекжай балабақшасында қызмет атқарып келе жатқанымға жиырма жеті жылдан асты. Бастапқыда тәрбиеші, соңғы сегіз жылда ортанғы, ересек, мектеп алды даярлық топтарында орыс тілінен сабақ беремін. Тәрбиеленушілерім ұжым ішіндегі ертеңгіліктерге, мәнерлеп оқу байқауларына, ән байқауларына қатысып, жүлделі орындар алуымен қатар, облыстық, республикалық, бүкілодақтық байқауларға қатысып жүлделі бірінші, екінші, үшінші орындарды иеленіп жүр.

Бұл орайда, әр тәрбиеленушімен жеке жұмыстар жүргіземін. Балалардың орыс тілінде дұрыс айта білулеріне көп мән беремін.

Мәнерлеп айтуға балаларды үйрету көп еңбек етуді керек етеді. 2018 жылы тәрбиеленушілерім Мереке Темірлан, Берік Айсұлтан, Жаппар Айғаным Республикалық қашықтықтан өткізілген «Наурыз – көктем мерекесі» байқауында жүлделі ІІІ- орындарды иеленді. Ал 2019 жылы Республикалық «Шабыт» білім беру әдістемелік орталығының ұйымдастыруымен өткен «Жаңа жылдық калейдоскоп» қашықтықтан өткізілген байқауында Қайыржан Төрегелді І- орын иеленсе, Айтжан Дастан ІІ-орынға ие болды. 2020 жылы тәрбиеленушім Тәтімән Ақниет Бүкілодақтық балалар мен жасөспірімдер арасында қашықтықтан өткен байқауда «Мәнерлеп оқудан» І-орын алды. 2020 жылы желтоқсан айында Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күніне арналған «Туған жерім менің – Қазақстаным» атты қашықтықтан өткізілген республикалық байқауда «Мәнерлеп оқу» номинациясы бойынша ересектер тобының тәрбиеленушілері Нұртаев Жасұлан І - орын алса, Байшат Кәусар ІІІ-орынға ие болды. Қазақстан көп ұлтты мемлекет. Сондықтан мемлекеттік тіл қазақ тілімен қатар, орыс тілі де ұлтаралық қатынас тілі болып саналады. Елбасымыз Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев үштұғырлы тіл туралы атап айтты. Осы жылдар ішінде байқағаным, үш жастан бастап балабақшада қазақ топтарында орыс тілін оқытқан дұрыс деп ойлаймын. Қазіргі заман талабына сай балалардың тілі балабақшада қалыптасатынын ескерсек, үш жастан асқан баланың тілі басқа ұлттың тілінде жеке сөздер, сөйлемдер айтуға оңай келеді. Мектепке барғанда балабақшада орыс тілін оқыған балалар қинамай орыс тілінде еркін сөйлей алады.

Біз орыс тілін үйрете отырып, өз ана тілімізді ардақтап, таза сөйлей білуіміз керек. Елімізде тұратын өзге ұлт өкілдеріне құрметпен қарауға балаларды жастайынан үйрете отырып, өзге ұлт тілін меңгере білуіміз керек. «Қанша елдің тілін білсең, сонша түрлі ілім білесің» деген халқымыз. Атақты Әбунасыр Әл-Фараби бабамыздың өзі көп тіл білген ғой. Бүкіл түркі әлемінің ұлы перзенті Мұстафа Шоқай жеті ұлттың тілін жетік білген. Бірақ осы ұлы тұлғалардың барлығы өз ана тілін қатты құрметтеген. Адам баласы тіл білу арқылы өзге ұлттың салт-дәстүрлері, әдет-ғұрыптары, батырлары, жазушылары, атакты адамдары туралы мағлұматтар алады.

Тілші-ғалым Ә.Қайдар: «Кез-келген тілдің қоғамда өзара байланысты үш түрлі қызметі бар. Оның басты қызметі – коммуникативтік, яғни қоғам мүшелерінің өзара қарым-қатынас жасап, бір-бірін түсінуі, пікір алысуы үшін қажетті қызметі. Оның екінші қызметі – көркем шығарма тіліне тән, адам баласына образ арқылы ерекше әсер ететін, ләззат сыйлайтын эстетикалық қызметі. Ал тілдің үшінші бір қызметі, ғылыми терминмен айтқанда аккумулятивтік қызметі деп аталады. Ол – тілдің ғасырлар бойы дүниеге келіп, қалыптасқан барлық сөз байлығын өз бойына жиып, сөйтіп оны келешек ұрпаққа асыл мұра ретінде түгел жеткізіп отыратын қасиеті». Халқымыз өз құндылықтарын сақтаған, мұраларын ұрпақтан ұрпаққа жалғастырып отырған.

Біздің міндетіміз – өз ата дәстүрлерімізді, құндылықтарымызды, тілімізді сақтай отырып, қазіргі жас ұрпақты саналы, білімді, көп тіл білетін, озық ойлы азамат етіп тәрбиелеу. Халқымыз шебер сөйлейтін, сөзге шешен адамға «тілінен май тамып тұр» деп тамсана қарайтынын білеміз. Басқа ұлттың тілін білемін деп өз ана тілін ұмытуға болмайды. Өз ана тілін жақсы білген бала орыс тілін де тез меңгеріп алады. Оған жұмыс барысында көзім жетіп отыр. Қыркүйек айының басында Тілдер мерекесіне орай мектепалды даярлық тобында ертеңгілік өткіздім. Орыс тілі сабағын ортаңғы, ересектер, мектепалды даярлық топтарында жүргіземін. Қазіргі заман талабына сай балалардың өз ана тілімен қатар орыс тілін білуі маңызды деп ойлаймын. Біздің балабақшада орыс тілін ортаңғы топтарда айына екі рет, ересектер топтарында айына екі рет, мектепалды даярлық тобында айына төрт рет жүргіземін.

Сонымен қатар мектепалды даярлық тобында айына төрт рет үйірме жұмыстарын жүргіземін. Қыркүйек айында «Менің балабақшам», «Менің достарым», «Сүйікті ойындарым мен ойыншықтарым», «Жиһаз», тақырыбында ұйымдастырылған оқу қызметін

өткіздім. Балаларға қызықты болу үшін тақырыптарға сай көрнекіліктер, ойыншықтар, ойындар қолдандым. Балалар балабақша қызметкерлерін, өз достарын, сүйікті ойыншықтары мен ойындарын, жиһаздарды орыс тілінде атап айта білді. Ұйымдастырылған оқу қызметінде «Не жоқ?», «Кімге не қажет?», «Көрсет және ата», «Сөз тізбегі», «Не артық?» деген дидактикалық ойындарды пайдаландым. Сабақты Шаттық шеңберімен бастап, арасында тақырыпқа сай сергіту сәтін өткізіп отырамын. Балаларға берілетін тапсырманың баланың жеке басының даму ерекшеліктеріне, қабілетіне, жас ерекшеліктеріне сай болуына мән беріп отырамын.

Әр баланың көңіл күйіне, денсаулығына назар аудару керек. Қазан айында балабақшамызда «Алтын күз» ертеңгілігі өтті. Осы ертеңгілікке әр топ балалары күз туралы орыс тілінде өлеңдер, әндер жаттады, орыс халқының ойынын ойнады. Қазан айында «Менің отбасым», «Менің көшем», «Үйдегі және көшедегі қауіпсіздік», «Дархан күз», «Салауатты өмір салты» тақырыптарына ұйымдастырылған оқу қызметін өткіздім. Балаларға өлеңдер жаттатқан кезде дауыстап, мәнерлеп айтуларына көп көңіл бөлемін.

Сонымен қатар мектепалды даярлық тобында аптасына бір рет үйірме жұмыстарын өткізіп отырамын. Жаңа технологияларды қолдану балалардың оқу материалдарын жақсы меңгеруіне әсер етеді. Ары қарай жас ұрпақты оқытып тәрбиелеу жолында ізденіп еңбек ете бермекпін.

Әдебиет:

1. Байтұрсынұлы А. Шығармалары. Алматы, Жазушы, 1989ж. 141-217б.
2. Айтбайұлы Ө. «Тіл қазынасы – елдік құндылық» - «Ана тілі» газеті, 21 мамыр, 2015 жыл.
3. Энциклопедиялық анықтамалық. Алматы, Аруна Ltd ЖШС, 2005жыл.

Щаева А.С.

КШЯС «Бахыт», город Сарань

РАЗВИТИЕ МОДЕЛИ 4К У ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

Дошкольное образование остается мировой моделью первой ступени непрерывного воспитания и ранней социализации детей.

Основной целью обновления содержания воспитания и обучения в дошкольных организациях является создание условий для максимального раскрытия индивидуального возрастного потенциала ребенка, для развития функционально грамотной личности - человека, способного решать любые жизненные задачи (проблемы), используя для этого приобретаемые в течение всей жизни знания, умения и навыки и оставаясь при этом человеком.

Основными задачами дошкольного воспитания и обучения, определенными в Государственной программе развития образования в Республике Казахстан, являются:

- обновление содержания дошкольного воспитания и обучения;
- внедрение инновационных методов и технологий, ориентированных на качественную подготовку детей к школе;
- внедрение системы индикаторов по отслеживанию развития умений и навыков детей дошкольного возраста. Таким образом, обновление содержания дошкольного образования связано с подготовкой детей к школьному образованию и самостоятельной жизни ребёнка.

Акценты в современном образовании смещаются в сторону модели 4К: развития креативности, критического мышления, коммуникабельности и умения работать в команде.

Активно развивая модель 4К, я хочу, чтобы мои воспитанники умели работать в команде, потому что большинство различных заданий, решать в одиночку практически невозможно, слишком быстро надо находить решения, работать на общий результат.

Работа в команде сближает детей, делает их дружными, готовыми всегда прийти друг другу на помощь, не оставлять в беде.

Развивая креативность у детей, в будущем они будут способны находить нестандартные решения, видеть проблему с различных сторон, выходить за рамки привычного.

Развитие коммуникативных навыков способствует умению договариваться, аргументировано отстаивать свою точку зрения, устанавливать контакт для продолжения дружбы или сотрудничества.

Для реализации модели 4К, в свою практическую деятельность я внедряю и реализовываю через использование трех способов организации игр: игра под руководством педагога, структурированная игра, свободная игра.

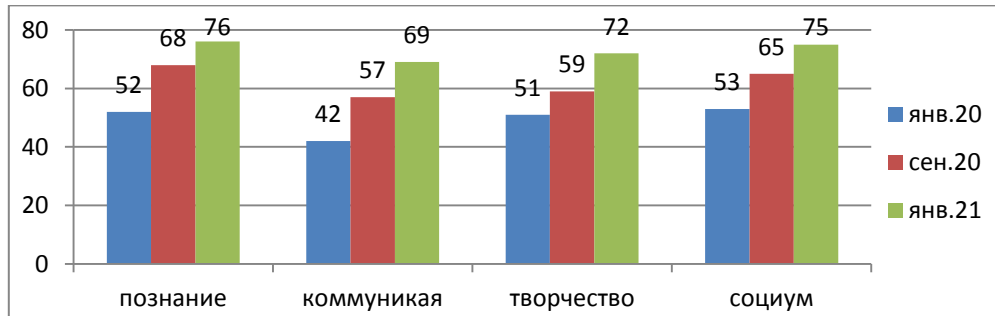

Диаграмма №1

В данной диаграмме (диаграмма № 1) показана результативность детей по развитию познавательных, коммуникативных, творческих и социальных навыков через использование игр на ОУД. Процент развития составляет от 21 до 28.

Для достижения цели обучения, мною были выбраны игры, потому что, внедряя игры в организованную учебную деятельность, я ставлю цель в формате SMART- которая способствует разработке четкого планирования с развитием модели 4К в ОУД.

Разрабатывая и внедряя игры я учитываю возрастные и индивидуальные особенности детей, их интересы, таким образом, я смогу удовлетворить их потребности. Через вопросы высокого порядка происходит развитие критического мышления у детей, которое способствует умению анализировать, делать выводы и принимать рациональные решения.

Внедряя в свою практику игру под руководством педагога «Сложи узор» в ОУД по образовательной области познание по основам математики, где дети складывают узор, опираясь на картинки в масштабе один к одному, собирают вместе сюжет из двух и более персонажей.

Далее эта игра перешла в структурированную (закрепляла навыки, вела наблюдение за детьми). Дети складывали узоры по прототипам уменьшенного масштаба, цель ставила более сложную. Сильные стороны этой игры, дети работают в командах, слышат друг друга,

Внедряя свободную игру в образовательную область, познание в ОУД по конструированию «Сложи узор». Я поставила цель перед детьми, что они смогут составлять те узоры, которые им хочется и в той подгруппе, где им комфортно. Предложив детям сделать подарок для своего друга, дети дали волю своим фантазиям, они создавали те узоры, которые им хотелось, тем самым проявляя свою креативность и объединялись в те подгруппы, в которых им было комфортно. Сильные стороны использования игр - учитывала голос ребенка, развитие модели 4К. Также могу отметить, что в трех этих играх, игра под руководством педагога, структурированная игра и свободная игра «Сложи узор» прослеживается принцип спиральности, идет постепенное наращивание умений и знаний.

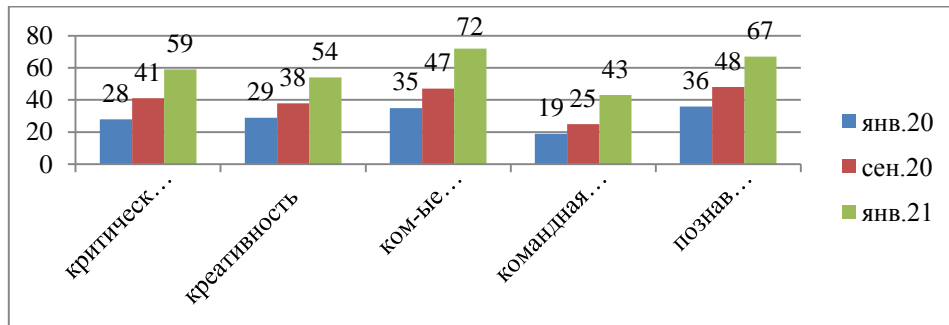

Диаграмма № 2

Основываясь на свою практическую деятельность, я могу отметить что, внедрение игр в ОУД и применение активных и интерактивных подходов, методов способствуют повышению эффективности образовательного и воспитательного процесса, что видно на диаграмме № 2 (дети стали лучше работать в команде, креативнее подходят к той или иной поставленной задачи, развиваются познавательные, коммуникативные навыки).

Данные игры открывают перед детьми широкий круг различных интересов. Они подталкивают, мотивируют детей на осознанную необходимость заниматься на ОУД, участвовать во всех заданиях, принимать на себя лидерские роли, в различных областях знаний и поэтому игра служит первым толчком к дальнейшей самостоятельной деятельности, развитию критического и креативного мышления, а также навыков 21 века.

Литература:

1. Государственная программа развития образования и науки Республики Казахстан на 2020-2025 годы. – Астана, 2016.
2. Гонина, О. О. Психология дошкольного возраста : учебник и практикум для СПО / О. О. Гонина. — 2-е изд., испр. и доп. — М. : Издательство Юрайт, 2019. — 425 с
3. Дошкольное образование. Практикум по дисциплинам профессионального учебного цикла : учеб. пособие для вузов / О. М. Газина [и др.] ; под ред. О. М. Газиной, В. И. Яшиной. — 2-е изд., испр. и доп. — М. : Издательство Юрайт, 2018. — 111 с.

Щаева С.В.

КШЯС «Бахыт» г.Сарань

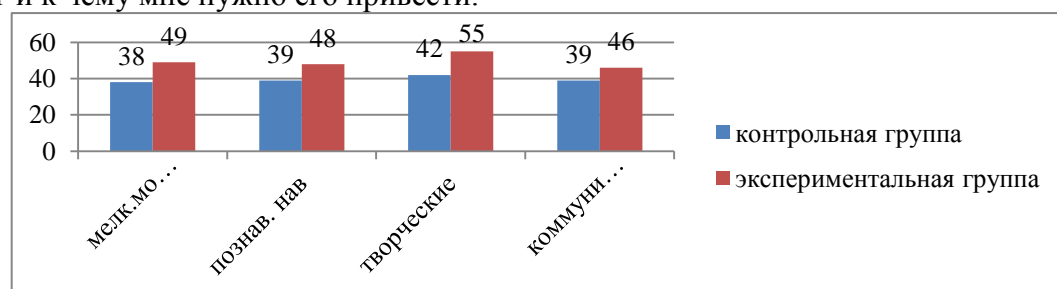
ИНДИВИДУАЛЬНАЯ ТРАЕКТОРИЯ РАЗВИТИЯ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

С момента рождения человека начинается его взаимодействие с внешней средой, возникает способность к приспособлению. Многообразные, индивидуальные приспособления возникают в условиях естественной жизни или вырабатываются человеком специально, преднамеренно.

В качестве образца поведения, обнаруживается стремление к освоению этого мира у ребёнка, появляется интерес в подражании, все это происходит при виде взрослого, взрослый для ребёнка становится эталоном, гарантом.

В своей работе я стало все больше использовать наблюдение за детьми, которое показывает, что их поведение, возможности, действия при одних и тех же условиях воспитания различно. Через непосредственное наблюдение я могу увидеть сильные и западающие стороны у каждого малыша. Это в большей степени зависит от особенностей высшей нервной деятельности детей – силы нервных процессов, их подвижности, уравновешивания процессов возбуждения и торможения, степени возбудимости нервной системы.

Наблюдение на ОУД я веду целенаправленно, так как хочу увидеть, чего ребенок достиг и к чему мне нужно его привести.

В данной диаграмме можно увидеть, как прослеживается работа по развитию навыков у детей используя наблюдение, выстраивание индивидуального маршрута развития малышей. В экспериментальной группе мы работали по ИМР, а в контрольной нет. У детей вновь пришедших в детский сад, практически 78 % была не развита мелкая моторика рук, дети не могут коммуницировать друг с другом, но практически за год мы, через использование ИМР (индивидуальный маршрут развития), модульных игр и технологий В.Воскобовича раскрыли все западающие стороны малышей в экспериментальной группе. Теперь могу с уверенностью сказать, что ИМР детей необходим для детей дошкольного возраста, он помогает не только систематизировать работу с каждым ребенком, но и работать в одном направлении с узкими специалистами ДО.

Принципами построения ИМР я считаю следующие:

1. Принцип систематической ступенчатой диагностики.
2. Принцип индивидуального подбора педагогических технологий.
3. Принцип контроля и корректировки.
4. Принцип систематичности наблюдений

Структура индивидуального маршрута развития включает следующие компоненты:

- **целевой** (постановка целей, определение задач образовательной работы);
- **содержательный** (отбор содержания программного материала на основе типовой программы, реализуемой в ДО, в том числе программ вариативного компонента);
- **технологический** (определение используемых педагогических технологий, методов, методик, систем обучения и воспитания с учетом индивидуальных особенностей ребенка);
- **диагностический** (определение системы диагностического сопровождения);
- **результативный** (формулируются ожидаемые результаты, сроки их достижения и критерии оценки эффективности реализуемых мероприятий).

Этапы реализации ИМР

Этапы	Формы и способы деятельности	Практический выход
Диагностический	Проведение диагностики, наблюдения, мероприятий	материал для исследования
Аналитико-исследовательский	1. Анализ диагностических работ, наблюдения 2. Выявление успешности обучения по конкретным темам	информация о типичных ошибках, возможных причинах их возникновения
Организационно-проектировочный	Поиск путей педагогической коррекции 1. Определение темы, ЗУН (знаний, умений, навыков). 2. Выбор форм и способов работы. 3. Сроки. 4. Составление ИМР. 5. Разработка пояснений для родителей к ИМР дошкольника.	ИМР пояснения для родителей к ИМР дошкольника
Коррекционный	Работа по ИМР дошкольника с целью ликвидации пробелов по направлениям	ликвидация пробелов

Итоговый	Анализ работы по коррекции <ul style="list-style-type: none"> • Выявление нереализованного субъекта (причины) • Определение перспектив для дальнейшей работы • Продумывание системы мер по предупреждению ошибок на скорректированные
----------	--

На примерах из собственной педагогической практики доказали, что взрослый может не делать что-то за ребенка, а помогать ему действовать самостоятельно, при этом развивать все навыки, знания у детей в игре, в свободной деятельности и, конечно же на ОУД.

Для правильного планирования работы педагогу необходимо, помимо контроля за ходом всестороннего развития дошкольника, знать и индивидуальные особенности каждого ребёнка, каждого возраста.

Проводя диагностику в ДО мы опираемся на требования ГОС ДВО, Типовую учебную программу, которые позволяют выявить качественный и количественный уровень усвоения программного материала, что даёт возможность наглядно увидеть сильные и западающие стороны в усвоении программы каждым ребёнком.

Я считаю, что работа с ИМР реализует право ребенка на выбор темпов работы, форм обучения и, несомненно, даёт шанс маршрут открыть себя как индивидуальность, как личность, самое главное подготовить его к начальной школе. В дальнейшем мы планируем в контрольной группе использовать построение ИМР, для полноценного и всестороннего развития малышей.

Литература:

1. М.Д. Ковригина: «Сестра – воспитательница яслей и младших групп детских садов»
2. Т.Г. Харько «Сказки Фиолетового леса»

Ыбрайханова С.К.

Балқаш қаласы, «Балауса» б/б КМҚК

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДАҒЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҮДЕРІСТЕГІ ДЕНСАУЛЫҚТЫ САҚТАУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ

Мектепке дейінгі жас - дұрыс әдеттерді дамыту және салауатты өмір салтын қалыптастыру үшін қолайлы кезең. Мектепке дейінгі жастағы баланың денсаулығын жақсартуға, салауатты өмір салтын тәрбиелеуге бағытталған міндеттер білім беруді модернизациялау бағдарламасында басымдыққа ие. Денсаулықты сақтау тәсілдері мен технологиялары заманауи балабақшаның педагогикалық процесінде көрсетілген міндеттерді шешу құралдарының біріне айналуға. Мектепке дейінгі білім беру ұйымының педагогикалық процесінде денсаулықты сақтайтын қандай технологиялар бар және оларды қалай жасаймыз - бұл кәсіби педагогикалық аудиторияның кең ауқымы үшін, тіпті осы технологияларды өз тәжірибесінде сенімді қолданатындар үшін жұмбақ.

Денсаулық - адамның физикалық және әлеуметтік әл-ауқатының жағдайы. Қазіргі кездегі балалар денсаулығының өзекті мәселелері: гиподинамия (тірек-қимыл аппараты қызметінің бұзылуы, қан айналымы, тыныс алу, ас қорыту); балалардың күйзелісі (отбасындағы жағымсыз психологиялық ахуалға байланысты жүйке аурулары, балалар ұжымындағы шулар мен жүйкелер); мазасыздық (балабақшада және отбасында эмоционалды қолдаудың болмауы, ақпараттың жеткіліксіздігі).

Осыған байланысты мектепке дейінгі білім беруде дені сау және әлеуметтік бейімделген баланы тәрбиелеуге, оның психикалық әл-ауқатын қамтамасыз етуге, сондай-ақ мектеп жасына дейінгі баланың денсаулығына деген жауапкершілігін қалыптастыруға ерекше назар аудару қажет. Сонымен қатар, мектепке дейінгі ұйымдағы педагогтардың

денсаулық мәдениетін, оның ішінде кәсіби денсаулық мәдениетін дамытуға және салауатты өмір салтына деген қажеттіліктің дамуына ықпал ету маңызды.

Мектепке дейінгі білім беру мекемесінің денсаулық сақтау педагогикалық процесі - мектеп жасына дейінгі балаларды тәрбиелеу және оқытуда баланың физикалық, психикалық және әлеуметтік әл-ауқатын қамтамасыз етуге бағытталған маңызды шарттарының бірі. Бұл дегеніміз уақытында және белгілі бір білім беру жүйесінің шеңберінде дамып отыратын, білім беру барысында денсаулықты сақтау мақсаттарына жетуге бағытталған балалар мен тәрбиешілердің өзара әрекеті.

Технология - бұл тәрбиешінің кәсіби қызметінің құралы. Педагогикалық технологияның мәні оның айқын кезеңделуіне, әр кезеңдегі белгілі бір кәсіби іс-әрекеттер жиынтығын қамтитындығында, тәрбиешіге жобалау процесінде де өзінің кәсіби педагогикалық іс-әрекетінде нәтижелерін болжауға мүмкіндік береді.

«Денсаулықты сақтау технологиясы» - бұл баланың білім алуы мен дамуының барлық кезеңдерінде денсаулығын сақтауға бағытталған білім беру ортасының барлық факторларының өзара байланысы мен өзара әрекетін қамтитын шаралар жүйесі. Мектепке дейінгі білім беру тұжырымдамасы тәрбиеленушілердің денсаулығын сақтауды ғана емес, сонымен бірге олардың салауатты өмір салтын және денсаулығын белсенді қалыптастыруды қамтамасыз етеді.

Қазіргі мектепке дейінгі білім беруде басым міндеттерді шешуге бағытталған денсаулық сақтау технологияларының міндеті - балабақшадағы педагогикалық процестің субъектілері: балалар, тәрбиешілер және ата-аналар денсаулығын сақтау болып табылады.

Мектепке дейінгі білім берудегі денсаулықты сақтау технологияларының мақсаты - балабақша тәрбиеленушісінің нақты денсаулығының жоғары деңгейін қамтамасыз ету және адамның денсаулығы мен өміріне, біліміне деген саналы қатынасының жиынтығы ретінде валеологиялық мәдениетті тәрбиелеу.

Валеологиялық құзыреттілік, бұл мектепке дейінгі жастағы балаға салауатты өмір салты мен қауіпсіз мінез-құлық мәселелерін, қарапайым медициналық, психологиялық өзін-өзі көмек пен көмек көрсетуге байланысты мәселелерді дербес және тиімді шешуге мүмкіндік береді.

Мектепке дейінгі білім беруде денсаулықты сақтау технологияларының жіктелуі, мақсаттар мен міндеттердің басымдылығымен, сондай-ақ балабақшадағы педагогикалық үдеріс субъектілері денсаулықты сақтаудың жетекші құралдарымен анықталады.

Денсаулық сақтау технологияларының түрлері: медициналық - профилактикалық; денсаулық пен фитнес; баланың әлеуметтік-психологиялық әл-ауқатын қамтамасыз ету технологиялары; ата-аналарға валеологиялық білім беру, балабақшадағы денсаулық сақтау технологиялары.

Денсаулық сақтау технологияларын енгізу кезеңдері: мектеп жасына дейінгі балалардың денсаулығының бастапқы күйін, физикалық дамуы мен дене дайындығын, олардың валеологиялық дағдылары мен қабілеттерін, сондай-ақ мектепке дейінгі білім берудің денсаулықты сақтайтын ортасын таңдау; мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында денсаулықты сақтайтын білім кеңістігін ұйымдастыру; мектеп жасына дейінгі тәрбиешілердің денсаулығын сақтау әдістерін меңгеру; әр түрлі санаттағы балалар мен ересектер үшін денсаулықты сақтау және нығайту бойынша әртүрлі жұмыс түрлерін енгізу; мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының ата-аналарымен валеологиялық бағытта жұмысы істеу.

Мектепке дейінгі білім беру ұйымдарындағы денсаулықты сақтау жүйесі: әртүрлі денсаулық режимдері (адаптивті, икемді, жұмсақ, жыл мезгілдеріне сәйкес, демалыс кезінде); шынықтыру шараларының жиынтығы («денсаулық жолдарымен» жүру, жалпақ табандылықтың алдын алу; жалаң аяқ жүру, тамақ пен ауыз қуысын шаю, балалардың таза ауада максималды болуы, сергітетін гимнастика); барлық типтегі дене шынықтырудың ұйымдастырылған оқу қызметтері; қозғалтқыш режимін оңтайландыру: балалардың дәстүрлі қозғалыс белсенділігі (таңертеңгілік жаттығулар, дене шынықтыру, ашық ойындар,

серуендер) және денсаулықты жақсарту мен алдын-алудың инновациялық технологиялары (ритмопластика, лого ритмикасы, құрғақ бассейн, массажистер, тактильді жолдар); рационалды тамақтануды ұйымдастыру; балалармен және ата-аналармен емдеу-профилактикалық жұмыс; педагогикалық процесті ұйымдастыруға арналған санитарлық талаптарға сай орындалуы; педагогтардың физикалық және психологиялық денсаулығын сақтау жөніндегі шаралар кешені.

Балалардың денсаулығын сақтау және нығайту бойынша мектепке дейінгі білім беру ұйымының отбасымен өзара әрекеті. әр жастағы топтағы ата-аналарға арналған ақпараттық стендтерде денсаулықты жақсарту мәселелерін қамтитын айдарлар бар (тірек-кимыл аппараты, көру органдарының бұзылуларының алдын алу, жалпы және ұсақ моториканы дамыту, саусақ ойындары); мектепке дейінгі білім беру ұйымдарындағы балалармен медициналық-профилактикалық жұмыс туралы медициналық қызметкерлердің ақпараттық стендтері; ата-аналарды мектепке дейінгі білім беру мекемесінің дене шынықтыру іс-шараларына қатысуға шақыру (жарыстар, спорттық шаралар, ашық есік күндері, денсаулық күндері мен апталары, мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының спортшылардың ата-аналарымен кездесулері және т.б.); ата - аналармен жұмыс, консультациялар, әңгімелер

Балабақшадағы денсаулық сақтау технологиясының мақсаты - баланың денсаулығы мен өміріне деген саналы көзқарасын қалыптастыру, денсаулық туралы білімін жинақтау және оны қорғау, есте сақтау қабілетін дамыту, валеологиялық құзыреттілікке ие болу, салауатты өмір салты мен қауіпсіз мінез-құлық мәселелерін, қарапайым медициналық, психологиялық көмек көрсетуге байланысты міндеттерді өз бетінше және тиімді шешу. Педагогикалық үдеріс барысында баланың жеке ерекшеліктерін, оның дамуының жеке логикасын, білім беру және оқыту барысында іс-әрекеттің мазмұны мен түрлерінде балалардың қызығушылықтары мен талғамдарын ескеру қажет.

Осылайша, қарастырылатын технологиялардың әрқайсысы сауықтыруға бағытталған, кешенде қолданылатын денсаулықты сақтау қызметі бар, баланың салауатты өмір салтын, толыққанды қалыптастыруына тиімді болуы керек.

Мектепке дейінгі білім беру мекемесінің жұмысында денсаулықты сақтайтын педагогикалық тәсілдер мен технологияларды қолдану білім беру және тәрбие процесінің тиімділігін арттырады, тәрбиешілер мен ата-аналардың тәрбиеленушілердің денсаулығын сақтауға және нығайтуға бағытталған құндылық бағдары қалыптасады, мектепке дейінгі білім беру мекемесінің нақты жағдайлары мен мамандануына байланысты технологияларды реттеу мүмкіндігі; балалардың денсаулығын статистикалық бақылау негізінде технологиялық әсер ету қарқындылығына қажетті түзетулер енгізілсе, әр балаға жеке көзқарас қамтамасыз етіледі; мектепке дейінгі тәрбиешілер мен балалардың ата-аналары арасында оң пікір қалыптасады.

Әдебиет:

1. Білім берудің барлық деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты, Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 05 мамыр №182 бұйрығы.
2. Караева К.А., Сламбекова Н.М./Қауіпсіз мінез құлық негіздері/ Караева К.А., Сламбекова Н.М/ әдістемелік құрал –Аруна баспасы, Алматы 2005
3. Кочеткова Л.В./Оздоровление детей в условиях детского сада/ТЦ «Сфера», 2007

Ысқақ М. С.

Жезқазған қаласы, №8 «Айсұлу» инклюзивті б/б КМҚК

БІЛІКТІЛІКТІ АРТТЫРУ ЖҮЙЕСІНДЕ ПЕДАГОГТЕРДІҢ ҮЗДІКСІЗ КӘСІБИ ДАМУЫ

Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңында: “Білім беру жүйесінің басты міндеті – ұлттық және азаматтық құндылықтар, ғылым мен практика жетістіктері негізінде жеке адамды қалыптастыруға, дамытуға және кәсіби шыңдауға бағытталған білім алу үшін жағдайлар жасау, оқытудың жаңа технологияларын енгізу, білім беруді ақпараттандыру мен халықаралық ғаламдық коммуникациялық желілерге шығу” – деп атап айтылуы білім беру жүйесін одан әрі дамытуда жаңа тұрпатты тәрбиешінің шығармашыл ізденісте, білімді, кәсіби білікті болуын міндеттейді.

Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы білім мен ғылым қызметінде білім беруді басқарудың мемлекеттік-қоғамдық жүйесін қалыптастыруға, жеке тұлғаның еңбегін мемлекеттік қолдау және ынталандыруды күшейтуге, білім беру саласындағы үздік әлемдік тәжірибеге сай келетін білім сапасының жоғары деңгейіне қол жеткізуіне бағытталған. Тұңғыш Президентіміз – Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың «Болашақтың іргесін бірге қалаймыз!» атты Қазақстан халқына Жолдауында «Өмір бойы білім алу» әрбір қазақстандықтың жеке кредосына айналуы тиіс» деп нақты айтылған.

Педагог кадрлардың біліктілігін арттыру – сабақ беру мен оқыту сапасын арттыру үшін жаңадан және бұрын алынған кәсіби білімін, іскерлігін, дағдысы мен құзыретін дамытуға, кеңейтуге, тереңдетуге және жетілдіруге мүмкіндік беретін кәсіби оқыту нысаны. Ал, біліктілік дегеніміз – бұл білімдегі, тәжірибедегі, берілген білімді меңгертудегі бейімділік, құндылықты бейнелейтін жалпы қабілеттілік болып табылады. Сонымен қатар, біліктілік – тиісті кәсіби қызмет шеңберінде жұмыстарды орындау үшін қажет кәсіби білім, іскерлік, дағды және жұмыс тәжірибесінің жиынтығы. Білімді де білікті маман даярлаудың мақсаты — маманның бойында іргелі де жүйелі білім, кәсіби іскерлік пен дағды, шығармашылық белсенділік пен еркіндік, мәдени ойлай білу қабілеттерін қалыптастыру болса, білім ғасырындағы білім берудің жаңа жүйесі нені оқыту? (білім мазмұны), қандай жүйеде оқыту? (құрылымы), қалай оқыту? (педагогикалық технология) мәселелерін шешуге бағытталуда.

Білім беру жүйесінде жастарға сапалы білім беріп, олардың үйлесімді дамуы мен тұлға ретінде қалыптасуында ұстаздың кәсіби шеберлік көрсеткіштерінің бірі – жалпы педагогикалық, ғылыми-теориялық, әдістемелік жаңалықтар мен озық тәжірибені жетік меңгерудің маңызы зор.

Қазіргі тәрбиешілер алдындағы міндет: ғылым мен техниканың даму деңгейіне сәйкес оқушының білімі терең, іскер және ойлауға қабілетті, әлемдік стандарттар негізінде жұмыс істей алатын құзырлы тұлғаны қалыптастыру. Мұндай талапқа сай қызмет істеу үшін тәрбиеші үздіксіз ізденісте, кәсіби білікті болуы тиіс.

Заманауи тәрбиеші тұлғаға бағдарлы білім беретін, балалармен кері байланысты ұйымдастыра білетін, өзінің тәрбиешілік іс-тәжірибесін сыни бағалайтын және білім беру жүйесінде шығармашылықпен жұмыс істейтін, арнайы білім, білік, дағдыларды меңгеру нәтижесінде инновациялық білікті ұстаз ретінде қалыптасуы тиіс. Бұл бағдарлама білім беру технологияларын тиімді пайдалану және оқушылар арасында сыни ойлау дағдыларын дамытуға, білімдерін дербес шығаруға және практикада одан әрі қолдану үшін алынған ақпаратты өңдеуге мүмкіндік беретін әртүрлі әдістер арқылы ұлттық білім берудің сапасын жақсартады.

Білім беру жүйесіндегі инновациялық процестерді ұйымдастыру үшін педагогтың біліктілігі, оның кәсіптік даярлығы, оның тұрақты және динамикалық түрде дамитын педагогикалық ортада өз қызметін жүзеге асыруға дайындығының маңызы зор.

Еліміздің білім беру саясатындағы көкейтесті мәселелердің бірі де осы оқытушылардың біліктіліктерін жүйелі арттыру болып табылады. Біліктілікті арттыру курстары арқылы тәрбиешілерді оқытуда оқытушы жетекшілік, бағыт берушілік, ұйымдастырушылық, түзетушілік әрекеттерді атқаруы керек. Оқытушының осындай әрекетіне білім алушы мұғалімнің өзі де бойындағы бар білімін көрсете байланыс жасағанда ғана сапалы нәтижеге жетуге болады. Қазақстан Республикасында педагогтар біліктілігін арттыру курстарының бағдарламасы «Кембридж» тәсілдеріне негізделген жаңаша оқытудың баспалдақтарында да «...білім беру жүйесінің алдына жаңа инновациялық технологиялық әдістерді қолдануды игеру, ...үнемі жетілдіріп отыру міндеттері қойылып отыр».

Әрбір күні өзгеріске толы бүгінгі жауапты кезеңде заманың көшінен қалып қоймай, уақыт талабына сай жас ұрпақты білімді етіп тәрбиелеу тәрбиешілерге зор жауапкершілік жүктейді. Ол тәрбиешінің үздіксіз ізденуді, өз білімін жетілдіріп отыруды талап етеді.

“Ұстаз ...жаратылысынан өзіне айтылғанның бәрін жете түсінетін, көрген, естіген және аңғарған нәрселерінің бәрін жадында жақсы сақтайтын, ешнәрсені ұмытпайтын, ...алғыр да аңғарымпаз ақыл иесі, мейлінше шешен, өнер-білімге құштар, аса қанағатшыл, жаны асқақ және ар-намысын ардақтайтын, жақындарына да, жат адамдарына да әділ, жұрттың бәріне жақсылық пен ізгілік көрсетіп, қорқыныш пен жасқану дегенді білмейтін батыл, ержүрек болуы керек” – деп, шығыстың ұлы ойшылы Әбу Насыр әл – Фараби ұстаз болмысын айқындаған екен.

Олай болса, жауапкершілігі шексіз, қадірі мол мамандық иесінің ұрпаққа білім мен тәрбие берудегі алар орнын әр тәрбиеші бар болмысымен сезінгені абзал. Өйткені бәсекеге қабілетті тұлға даярлауда білім сапасын көтерудің негізгі тетігі — білімді педагогте.

Әдебиеттер:

1. Балабақша: тәрбиелеу және оқыту №10, 2017 Республикалық педогогикалық журнал.
2. Pedagogiki_psih/spes_obrazovanie/defektologia_2017_kaz сайты.
3. Бала мен балабақша №2 2017. Республикалық педогогикалық журнал

Яхиина А.А., Назырова А.Е.
КГКП я/с «Гауһар», город Караганда

ФОРМИРОВАНИЕ НАВЫКОВ ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ У ДОШКОЛЬНИКОВ

Проблемы сохранения и поддержания здоровья детей в дошкольном возрасте на сегодняшний день приобрела особенную актуальность и востребованность в плане исследования. Число детей, которые не имеют каких-либо отклонений в состоянии здоровья, уменьшилось практически в 3 раза. Общеизвестно, что здоровье – это самый важный компонент для обеспечения человеческого благополучия и счастья, одно из обязательных прав человека, одно из требований для максимально эффективного социального и экономического развития каждого государства. В Конвенции по правам детей выделено их ключевое право – право на обеспечение здорового роста и развития.

Дети из-за своих недостаточно окрепших психофизиологических особенностей зачастую могут болеть. Вследствие этого особо значимо обеспечение необходимых важных санитарно-гигиенических, психолого-педагогических условий, и, кроме того, выбор наилучших средств оздоровления.

«Заботы о здоровье – это самая важная часть труда каждого воспитателя. От уровня жизнерадостности и бодрости детей во многом зависит формирование и развитие их духовной жизни, мировоззрения, умственного развития, прочности знаний, и, кроме того, веры в свои собственные силы» так писал В.А. Сухомлинский.

Первоначальные взгляды на здоровье и ЗОЖ у детей начинают формироваться еще в дошкольном возрасте. Данный период считается, не без оснований, ключевым в формировании и развитии личности детей.

Отметим, что дошкольные учреждения являются самым первым звеном, которое может обеспечить подобное многостороннее развитие детей практически от самого рождения и до семи лет.

И на первое место на сегодняшний день ставятся задачи по охране жизни и укреплению здоровья детей за счет применения различных здоровьесберегающих технологий, формирования наиболее позитивного отношения у них к своему собственному здоровью и ЗОЖ.

А в случае если обучить детей уже с самого раннего возраста полностью ценить, беречь и укреплять свое собственное здоровье, лишь на основе собственного примера ЗОЖ, только тогда возможно надеяться, что наше будущее поколение, наши дети будут наиболее здоровыми и развитыми, и не только лишь физически, но, кроме того, и личностно, и интеллектуально и духовно.

На сегодня стоит главная задача по сохранению и укреплению физического и психического здоровья детей, приобщая их к здоровому образу жизни. Самым значимым и приоритетным является обучение их овладению современными здоровьесберегающими технологиями.

Предметно-пространственная среда, которая может быть сформирована в группах в дошкольном образовательном учреждении, может поспособствовать укреплению здоровья и закаливанию детского организма, и, кроме того, удовлетворяет врожденной потребности в движениях у детей, служащая значимым условием для формирования и развития всех систем и функций организма, и, кроме того, одним из подходов для осуществления познания мира, ориентирования в нем, и помимо этого, особым средством для развития детей в различных направлениях.

Организованный в группе дошкольного учреждения спортивный уголок, может включать в себя не только лишь различный спортивный инвентарь, в том числе и: обручи, скакалки, резинки, погремушки, бубны, флажки, батуты, кегли, рули, кольцоброс, веревочки, валики, ленточки, коврики профилактические при плоскостопии и самые разные дидактические игры для развития. У дошкольников проявляется интерес к собственному здоровью. Они учатся самостоятельно и в совместной деятельности с воспитателем приобретать самые элементарные знания и навыки для формирования и развития здоровья.

Формы работы для приобщения дошкольников к ЗОЖ, следующие:

- физкультурные минутки и занятия;
- самостоятельная деятельность дошкольников;
- подвижные развивающие игры;
- дидактические игры;
- утренняя гимнастика;
- физкультминутки и упражнения после окончания дневного сна;
- физические упражнения совместно с различными процедурами по закалке;
- прогулки на свежем воздухе и физкультурные досуги, спортивные и музыкальные праздники;
- развивающие беседы;
- чтение литературы.

Каждый месяц проводятся специальные занятия по формированию и приобщению ЗОЖ. На протяжении подобных занятий дошкольникам передаются соответствующие представления о строении их тела, предназначении всех органов, и, кроме того, о том, что может быть полезным и вредным для человеческого организма, помимо этого в процессе прививаются самые простейшие навыки ухода за собой и методы оказания первой помощи.

Подобные занятия обладают огромным значением в воспитании у детей потребностей в ЗОЖ. В течение занятий используются различные динамические и оздоровительные паузы,

упражнения и пальчиковые игры. Помимо этого, материалы подобных занятий возможно использовать в различных режимных моментах ДО, в самостоятельной и совместной деятельности дошкольников.

Все такие навыки ЗОЖ могут закрепляться у детей в играх (к примеру, дидактических, развивающих, подвижных и сюжетно-ролевых), и, кроме того, в их обычной повседневной жизни.

Различные игры могут создавать положительный эмоциональный подъем, вызывая хорошее настроение и самочувствие.

Значимым является применение различных сюжетных и игровых ситуаций, имеющих проблемный характер, на занятиях, с решением ситуационных различных задач, к примеру: «Что произойдет в дальнейшем как ты думаешь, если мы будем... много есть сладкого или мучного, не будем чистить зубы, не будем умываться, не будем расчесываться каждый день и прочие примеры. Также в таких сюжетно-ролевых играх, как: «Семья», «Поликлиника», «Аптека», «Пожарные», «Продуктовый магазин» и прочие, закрепляются навыки здоровьесформирования.

Особо значимо проведение физкультурных досугов и физкультурных праздников.

Проведение дней здоровья, досуга и развлечений считается хорошей базой для осуществления развития двигательной активности детей и обучения их основным навыкам. С одной стороны, закрепляются основные навыки и умения, которые получаются на таких занятиях, а с иной – в занимательной и интересной форме могут вызвать потребность в познании нового, могут значительно расширить детский кругозор, и, кроме того, знания об окружающем мире, могут обучать общим действиям и переживаниям.

Литература:

1. О правах ребенка в Республике Казахстан - ИПС "Әділет" adilet.zan.kz>Рус
2. В.А.Сухомлинский. Сто советов учителю.-Ижевск:Удмуртия.1981-296с.
3. В.А.Сухомлинский. Сердце отдаю детям.-Педагогика.1979.-560с.
4. Ушинский К. Д. Собрание сочинений: в 11 т. / редкол.: А. М. Еголин (гл. ред.), Е. Н. Медынский и В. Я. Струминский; [сост. и подгот. к печати В. Я.

Юсупова Т.А.

КГКП я/с «Балауса», город Караганда

ИННОВАЦИОННЫЙ ПОДХОД В РАЗВИТИИ ИНДИВИДУАЛЬНОСТИ И ТВОРЧЕСКИХ СПОСОБНОСТЕЙ ДЕТЕЙ ЧЕРЕЗ ТЕАТРАЛИЗОВАННУЮ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

«Мы играем не потому, что мы дети,
но само детство нам дано для того,
чтобы мы играли»
М. Гросс.

Музыкальное образование в детском саду - это организованный педагогический процесс, направленный на развитие детей, воспитание музыкальной культуры с целью формирования творческой личности ребенка.

Проблема развития творческих способностей сегодня очень актуальна, потому что из-за скованности, напряженности, неуверенности в себе дети не могут по-настоящему расти как творческая личность. Наша главная задача - воспитать людей любознательных и способных реализовать себя в творческой деятельности.

Вся жизнь детей полна игр. Каждый ребенок индивидуален. Наша задача - помочь ребенку обрести жизненный опыт, научив его играть роли.

Театр - это инструмент эмоционального и эстетического воспитания детей в детском саду. Благодаря театру ребенок познает мир не только умом, но и сердцем, выражает собственные взгляды на добро и зло.

Игра – ведущая деятельность дошкольника. Этот постулат детской психологии хорошо известен.[3, с.12] Концепция игры разнообразна. Что для дошкольников является наиболее важной игровой деятельностью? Мы заметили, что среди множества игр дети играют в «театр».

Театр развивает детское воображение, учит их быть открытыми, создает соответствующую эмоциональную среду, ребенок чувствует себя свободным, повышает уверенность в себе, развивает дружеские отношения.

Театр - это вид искусства, способствующий творческому развитию ребенка. Дети дошкольного возраста должны знать персонажей русских и казахских народных сказок. Поэтому в свободное время мы знакомили детей со сказочными персонажами. Тогда решили организовать в детском саду не просто театр, а театр кукол-марионеток, с актерами, зрителями, реквизитом, театральными программками. [1, с.21]

Основа моей работы – это равноправия, свободы действий, внезапности, принцип вовлечения ребенка в режиссерский процесс, принцип индивидуального подхода - «каждый ребенок - личность».

Для начала изучили литературу по этой теме. В основу положена программа «Театр - творчество - дети» (автор Н. Ф. Сорокина, Л. Миланович). [2, с.43]

Строили и планировали свою работу по принципу триединства: работа с детьми, взаимодействие с педагогом, сотрудничество с родителями.

Мы использовали «Модель развития творческих способностей детей дошкольного возраста», куда вошли такие виды деятельности, как: «Знакомство с основами драматизации», «Основы актерского мастерства», «Основы кукольного театра», «Театральная самодеятельность», «Праздники и развлечения».

Вместе с детьми мы разработали правила поведения на занятиях:

- тихо говорить;
- спокойно ходить;
- помнить, как вести себя на занятии;
- не стесняться показать свои способности;
- заботиться друг о друге;
- помогать друг другу;
- внимательно слушать друг друга (дать возможность высказаться каждому).

Занятия проходят по двум направлениям:

1. Развитие у детей основ актерского мастерства при выполнении творческих упражнений;

2. Дети знакомятся с разными приемами, характерными для разных видов театрального искусства.

Построен по той же схеме:

- представьте тему, создав эмоциональное настроение;
- театральная деятельность (в различных формах) с педагогом и возможность реализовать творческий потенциал каждого ребенка;
- эмоциональное заключение, обеспечивающее успех театрализованной деятельности.

Для вовлечения всех детей в работу используются разные методы приёмы: творческие задания; упражнения и уроки; дети выбирают роли по своему желанию; назначение на главные роли.

Театральные работы проводились в тесном контакте с педагогическим коллективом: воспитателем, учителем казахского языка, учителем музыки.

• Создана предметно-пространственная среда для успешной работы:

в группе оборудованы театральные уголки для самостоятельной деятельности детей из разных видов театров, костюмов и простых декораций, созданных воспитателями и

родителями. Кроме того, в музыкальном зале установили занавес, изготовили куклы - марионетки, пальчиковый театр, наглядно-дидактические материалы, выбрали карточки с изображениями сказочных персонажей для работы с пантомимой.

Взаимодействие с родителями включает в себя: выступления на родительских собраниях; индивидуальные консультации; помощь в изготовлении атрибутов, театральных костюмов и декораций; участие в написании сценариев и показе сказок, тематических выставках и папках передвижках, участие в праздничных, развлекательных, театральных постановках.

По словам ребят, мы узнали, что многим семьям очень нравится заниматься театральными постановками дома. Этот общий интерес объединяет детей, педагогов и родителей.

Проанализировав результаты, мы обнаружили, что не только дети, но и родители изменили свое отношение к театру.

Взаимодействуя изо дня в день с театральным искусством, дети учатся быть терпимыми, миролюбивыми, сдержанными и внимательными друг к другу. Театр формирует у детей целеустремленность, взаимовыручку и замену. Миссия нашего театра - не воспитывать профессиональных артистов, но детям всегда присуще творчество, поэтому важно уметь его развивать и поддерживать.

В жизни дошкольника много эмоций и переживаний, которые иногда бывает трудно контролировать. Работая с детьми более 30 лет, мы научились помогать любому ребенку найти точку зрения, выразить эмоции движением, словами и мимикой.

Работа подтвердила целесообразность выбранного направления:

- дети освоили театр кукол;
- речь детей более связна, выразительна, словарный запас расширен;
- дети научились выражать свои чувства и понимать чувства других;
- повышена уверенность в себе, научились преодолевать трудности, сострадать;
- дети стали больше интересоваться театром и искусством в целом.

Этот опыт и созданные условия помогли сотрудникам нашего детского сада обеспечить условия организации театральной деятельности с детьми, так как эта деятельность является наиболее благоприятной и доступной для развития творческих способностей детей.

Литература:

1. Антипина А. Е. «Театральная деятельность в детском саду», М., «ТЦ поле» 2006,
2. Артемова Л. В. «Театрализованные игры дошкольников», Москва, Просвещение, 1991.
3. Буренина А. И. «Театр родов», С.-Петербург, 2002
4. Губанова Н. Ф. «Театрализованная деятельность дошкольников», М., «Вако», 2007.
5. Сорокина Н. Ф. «Играем в кукольный театр: «театр-творчество – дети», М., Аркти, 2004

Тусупбекова Н.К., Чугуевская О.В.
КГКП я/сад «Арман», город Караганда

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В РАЗВИТИИ РЕЧИ ДОШКОЛЬНИКОВ

Основным условием развития речевой деятельности дошкольников является создание эмоционально благоприятной обстановки, способствующей возникновению желания активно участвовать в речевом общении. Речь во всём её многообразии, является необходимым элементом общения, для детей дошкольного возраста в процессе которого она формируется.

Сначала для нас было проблемой недостаток опыта, в недостаточно высоком профессиональном росте, мы педагоги зачастую боимся пробовать свои силы в чем-либо новом, воплощать и претворять еще малоосвоенные технологии в своей педагогической деятельности не только на занятиях, но и в повседневной жизни, тем самым занижая свою планку притязаний на саморазвитие и самообразование, вынуждая тем самым не только себя оставаться долгое время на одном и том же профессиональном росте, но и не давая ничего нового своим воспитанникам.

Дошкольники получают много интересных и полезных знаний на занятиях по развитию речи, учатся говорить правильно, развивают свой активный и пассивный словарный запас, но без инновационных новшеств качество обучения детей снижается, не дает таких высоких результатов развития именно в плане формирования речи.

Для обеспечения детей качественным обучением и воспитанием, с целью воспитания и развития в каждом ребенке гармонично развитой личности нами были использованы, внедрены и апробированы нетрадиционные методы и приемы на занятиях по развитию речи, включающие в себя инновационные технологии.

Нами осуществлялось комплексное внедрение информационных и коммуникационных технологий как средства повышения качества обучения дошкольников.

Мы активизировали свою работу с небольших достижений в использовании средств ТСО, разнообразных видов проектирования, прослушивания разнообразных грамзаписей, показа слайдов на занятиях. Одними из таких технологий являются видеозаписи и телевидение. Видео пленки и соответствующие средства ИКТ позволяют провести обучение на занятиях на новом высоком уровне. Видеокассеты с элементами интересной полезной информации могут быть использованы как в группах, так и в домашних условиях. Так на занятиях по развитию речи мы используем слайдовые презентации на тему проговаривание или заучивание скороговорок, детям демонстрируются красочные картинки с заданными звуками и путем наглядно образного восприятия и мышления дети учатся говорить правильно. Также на занятиях используем лингвистические игры «Язычок заблудился», «Страна звуков», «Путешествие по стране слов», их многоплановость способствует становлению разнообразных сторон речевой активности ребёнка. Благодаря им, происходит возникновение культуры речи и общения: формируется интонационно-динамическая выразительность речи, её темпо ритмические качества, чёткость произношения каждого слова, правильность ударения в слове, грамотность, ясность, умение верно формулировать свою мысль, чтобы быть понятыми другими; развиваются диалогическая и монологическая речь.

Апробировав инновационные технологии на занятиях по развитию речи такие как ТСО, показ фильмов, слайдовых презентаций, использование физкультурных минуток под аудио и видео записи, мы пришли к выводу, что дети лучше усваивают данный материал, лучше его запоминают.

Кроме занятий в повседневной деятельности детей используем такие неординарные методы и приемы по различению детьми свистящих, сонорных и шипящих звуков, как рисование цветных пятен, игра «Нарисуй звук», на развитие дифференциации свистящих и шипящих слогов, а также игры «Выбери нужное слово», «Кто где стоит», «Закончите предложение»:

Черепашка ползет медленно, а страус прыгает ... (быстро).

Снежинка летит легко, а камень падает ... (тяжело).

В доме тихо, а на улице ... (шумно).

Заяц убегает трусливо, а лев сражается ... (отважно).

В качестве инновационных методов и приемов работы нами была введена система занятий по ТРИЗ – педагогики: «Хорошо – плохо».

Болезнь хорошо? А может плохо?

Брат в больнице. Это хорошо? А может быть плохо.

Давно не является секретом, тот факт, что, чем больше на занятиях педагог использует средства ТСО или других различных информационных и коммуникационных технологий, тем выше качество обучения и воспитания дошкольников.

Заложенная информация будет усваиваться детьми более непринуждённо и естественно, если на занятиях по развитию речи и в повседневной жизни мы будем использовать выше предложенные виды и средства обучения, показывать в слайдовых презентациях игровые упражнения на развитие артикуляционной гимнастики, создавать проблемные ситуации и решать их с творческим подходом.

Основная наша задача в работе с детьми дошкольного возраста не просто воспитать, но и выдвинуть на качественно новую ступень обучения. При этом нельзя не отметить тесную взаимосвязь работы детского сада и семьи. Только в тесной преемственности возможен благоприятный положительный результат знаний и умений. Например, нужно приобщать родителей работать в системе с педагогами над данной проблемой, этому способствуют проведение семинаров с родителями, круглых столов, консультации «Говорим правильно дома», «Разговариваем вместе с семьёй» и рекомендации о том, как предупреждать и исправлять возникшие дефекты речи детей. Не лишним будет отметить и взаимосвязь родителей с работой логопедического пункта в дошкольных организациях, как это делается в нашем саду.

Так работая над данной проблемой нами был разработан план по самообразованию, где имеются различные игровые задания и упражнения по развитию фонематического слуха у детей и грамматически правильного строя речи. Например, «Догони звук», «Звуки потерялись», «Скажи правильно».

Мы нацелены на саморазвитие, везде и во всем искать творческое начало и развивать в себе такие качества, как дисциплинированность, креативность мышления, творческий неординарный подход к делу, и уверены, что такой воспитатель сможет развиваться самостоятельно, так как будет повышать свое самообразование, и тем самым сможет вывести на новый уровень развития, воспитания и обучения своих воспитанников.

Мы варьируем те или иные методы и приемы по использованию информационных и коммуникационных технологии. Это обусловлено тем, что каждый педагог соответственно должен учитывать, как возраст детей, их возможности, так и новизну, полезность, доступность и целесообразность преподносимого материала по средствам ИКТ.

Не зря говорится великими людьми: «В профессии педагога сотканы и переплетены между собой тысячи эмоций, чувств, через большое сердце воспитателя проходят миллионы детских судеб. Воспитатель и заботливая мама и знающий наставник. Другими словами, Воспитатель-огромная энциклопедия детских жизней».

Литература:

1. Богуславская З.М., Смирнова Е.О. Развивающие игры для детей младшего дошкольного возраста. – М.: Просвещение, 1991.
2. Болотина Л.Р., Микляева Н.В., Родионова Ю.Н. Воспитание звуковой культуры речи у детей в дошкольном образовательном учреждении. Методическое пособие. – М.: Айрис пресс, 2006.
3. Гербова В.В. Занятия по развитию речи в средней группе детского сада. – М.: Просвещение, 1999.
4. Максаков А.И. Правильно ли говорит ваш ребенок. – М.: Просвещение, 1982.
5. Максаков А.И., Тумакова Г.Т. Учите, играя. – М.: Просвещение, 1983.

Филатова М.Н.
КГКП я/с «Арман», город Караганда

БИЛИНГВАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В ДЕТСКОМ САДУ

Язык — основа нации, жизнь поколений.

Язык народа — паспорт населения.

Это нужно всегда помнить.

К.Токаев [1]

На сегодняшний день в Казахстане языковое развитие находится под постоянным контролем Президента и является одной из важнейших задач, стоящей перед всеми уровнями образования. Наши дошкольники – это будущее нашей страны. И поэтому, уже сегодня необходимо заботиться о воспитании маленьких граждан РК. Одним из важнейших факторов в воспитании гражданственности и патриотизма в любом обществе является чувство глубокого уважения к языку своего государства.

Дети дошкольного возраста отличаются особой чуткостью к языковым явлениям, у них появляется интерес к осмыслению своего речевого опыта, «секретов» языка. Дошкольники с лёгкостью запоминают небольшой по объёму языковой материал и хорошо его воспроизводят. Существует и иная причина, по которой дошкольный возраст предпочтителен для занятий казахским языком. Чем младше ребенок, тем меньше его словарный запас в родном языке. Но при этом, меньше и его речевые потребности: сфера общения у маленького ребенка меньше, чем у старшего, ему еще не приходится решать сложные коммуникативные задачи. Следовательно, овладевая казахским языком, он не ощущает такого огромного разрыва между возможностями в казахском или русском языках, и чувство успеха у него будет более ярким, чем у детей младшего школьного возраста.

В нашем детском саду языковому образованию уделяется большое внимание. Мы понимаем языковое образование как процесс овладения системой научных и культурных ценностей, в котором язык является не только объектом изучения, но и используется для получения новых знаний. При этом суть билингвального образования состоит в том, что два языка выступают языками обучения. Цель такого образования – формирование двуязычной личности, способной свободно говорить и общаться на двух языках.

Поэтому, решая вопросы билингвального образования в работе с детьми дошкольного возраста, мы ставим перед собой следующие задачи:

- развитие и усвоение языковых культур казахского и русского народов на основе создания и развития двуязычной среды общения взрослых и детей;
- расширение применения государственного языка в разных сферах общения;
- воспитание чувства патриотизма, гражданственности и любви к своей Родине;
- воспитание интереса и уважения к обычаям, обрядам и традициям народов Казахстана.

Для решения поставленных задач мы большое внимание уделяем языковой подготовке, в частности изучению казахского языка. Это проявляется во внедрении билингвального компонента в различные виды деятельности: организованная учебная деятельность (например, на занятиях по математике мы учим детей считать на казахском языке, закрепляем знание цветов; на занятиях по ознакомлению с окружающим миром, экологии дети называют времена года, животных на казахском языке); праздники, утренники, развлечения, досуги, посвящённые знаменательным датам Республики Казахстан, где дети читают стихи и поют песни на казахском языке, рассказывают об обычаях и традициях казахского народа, играют в казахские национальные игры; использование государственного языка при оформлении документации, уголков (в перспективных планах, циклограммах мы пишем дни недели, месяцы, названия разделов на казахском языке).

При этом мы руководствуемся требованиями Государственного общеобязательного стандарта РК, Типовой учебной программой дошкольного воспитания и обучения Республики Казахстан.

Обучение детей казахскому языку осуществляется не только в организованной учебной деятельности, но и на прогулке, в процессе режимных моментов (например, желаем приятного аппетита на двух языках, используем билингвальный компонент в процессе развития культурно – гигиенических навыков). Мы стараемся не просто заставить детей выучить определенные слова, предложения, а делаем это ненавязчиво, через игру, загадки, сюрпризы, использование дидактических и развивающих игр, что позволяет повысить интерес детей к изучаемому языку.

Большое внимание уделяется работе с родителями. Родителям предлагаются консультации, где, в каких ситуациях использовать и закреплять слова казахского языка, навыки произношения, полученные в детском саду, какие методы использовать при закреплении у детей полученных знаний. Родители активно привлекаются к изучению казахского языка через разнообразные формы работы.

С целью повышения педагогической культуры молодых родителей в вопросах обучения казахскому языку детей дошкольного возраста, оказания им консультативной помощи нами осуществляется реализация проекта «Алғашқы ұстаз — ата-ана» школа молодого родителя в обучении казахскому языку, утвержденного Учебно-методическим центром развития образования Карагандинской области. В рамках реализации проекта с родителями проводятся анкетирования, консультации, мастер-классы, обучающие занятия по изучению казахского языка. В практике работы с детьми используются чтение и драматизации сказок, просмотр обучающих мультфильмов, способствующих созданию благоприятной обстановки для усвоения языка.

Использование казахского языка как способа постижения специальных знаний, приобщения к культуре казахского народа, осознания детьми принадлежности к своей стране – все эти идеи билингвального образования имеют особое значение для нашего детского сада. Они находят свое выражение в оформлении уголка национальной культуры, с помощью которого дети знакомятся с обычаями и традициями казахского народа, у детей формируется устойчивый интерес и уважительное отношение к культуре, государственному языку и желание говорить на нем.

В современных подходах больший акцент ставится на формирование у ребенка разговорного навыка. Наша работа в первую очередь направлена на создание условий для развития личности ребенка, владеющей социальными навыками и способами взаимодействия, как с взрослыми, так и со сверстниками без какого – либо языкового барьера. Считается, что языковое образование наиболее эффективно с раннего возраста. Ведь именно в дошкольном возрасте дети наиболее восприимчивы к новому, к получению новых знаний, они любознательны и с большим интересом воспринимают новый материал. И если нам удастся создать благоприятные внешние условия, языковую среду, сформировать положительную мотивацию у детей и родителей - тогда можно с уверенностью утверждать, что билингвальное образование достигнет высокого уровня.

Литература:

1. Интернет – газета © ZONAkz, 2020г.
2. Чан Динь Лам. Полиязычное образование – важнейшая стратегия развития Казахстана // Успехи современного естествознания. – 2013. – № 7.
3. Иванова Н.В. Билингвальное образование дошкольников // Современные проблемы науки и образования. – 2013. – № 4.

Семиренко Н. В.
КГКП я/с «Айсұлу», город Караганда

ВОСПИТАНИЕ ГРОССМЕЙСТЕРА, КАК ИНСТРУМЕНТ РАЗВИТИЯ МОДЕЛИ 4К

Сегодня шахматы самая распространённая настольная игра. Безусловно, игра в шахматы имеет большое воспитательное значение, она учит логически мыслить, развивает усидчивость и концентрацию внимания, способствует становлению настоящей творческой личности.

Для чего нужны шашки и шахматы...Нужно ли учить дошкольников этой игре? Многие исследования показали, что обязательно надо учить детей шахматной игре. Это самая гениальная игра, которую придумало человечество. Шахматы-спорт, но не физический, а умственный. Шахматы — это отличная подготовка к школе.

Взвесив все за и против, мы пришли к выводу, что необходимо внедрение данного проекта в нашу дошкольную организацию. И уже в начале этого 2020 года на форуме «Ұлы дала мұрагерлері» нами был представлен небольшой опыт работы в данном проекте.

Из своего опыта работы мы можем сделать вывод, что у детей дошкольного возраста действительно имеется громадный потенциал возможностей обучения игре в шахматы и шашки.

Раннее обучение детей дошкольного возраста игре в шахматы позволяет обеспечить более комфортное вхождение ребенка в учебный процесс начальной школы, позволяет снизить уровень стресса, благотворно влияет как на процесс обучения, так и на развитие личности ребенка, повышение продуктивности его мышления.

Актуальность данного проекта обусловлена тем, что родители и педагоги в школе жалуются на отвлекаемость и рассеянность внимания детей. Дети плохо ориентируются на плоскости. Эти проблемы можно решить с помощью обучения детей игры в шашки и шахматы. Обучения детей игре в шахматы обусловлена поиском эффективных методов интеллектуального развития детей дошкольного возраста. Идея использования игры в шахматы в формировании развития интеллекта у детей научно и практически давно апробирована и, так или иначе, реализуется во многих странах.

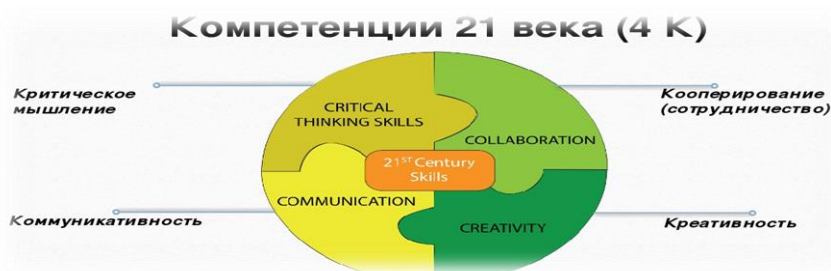
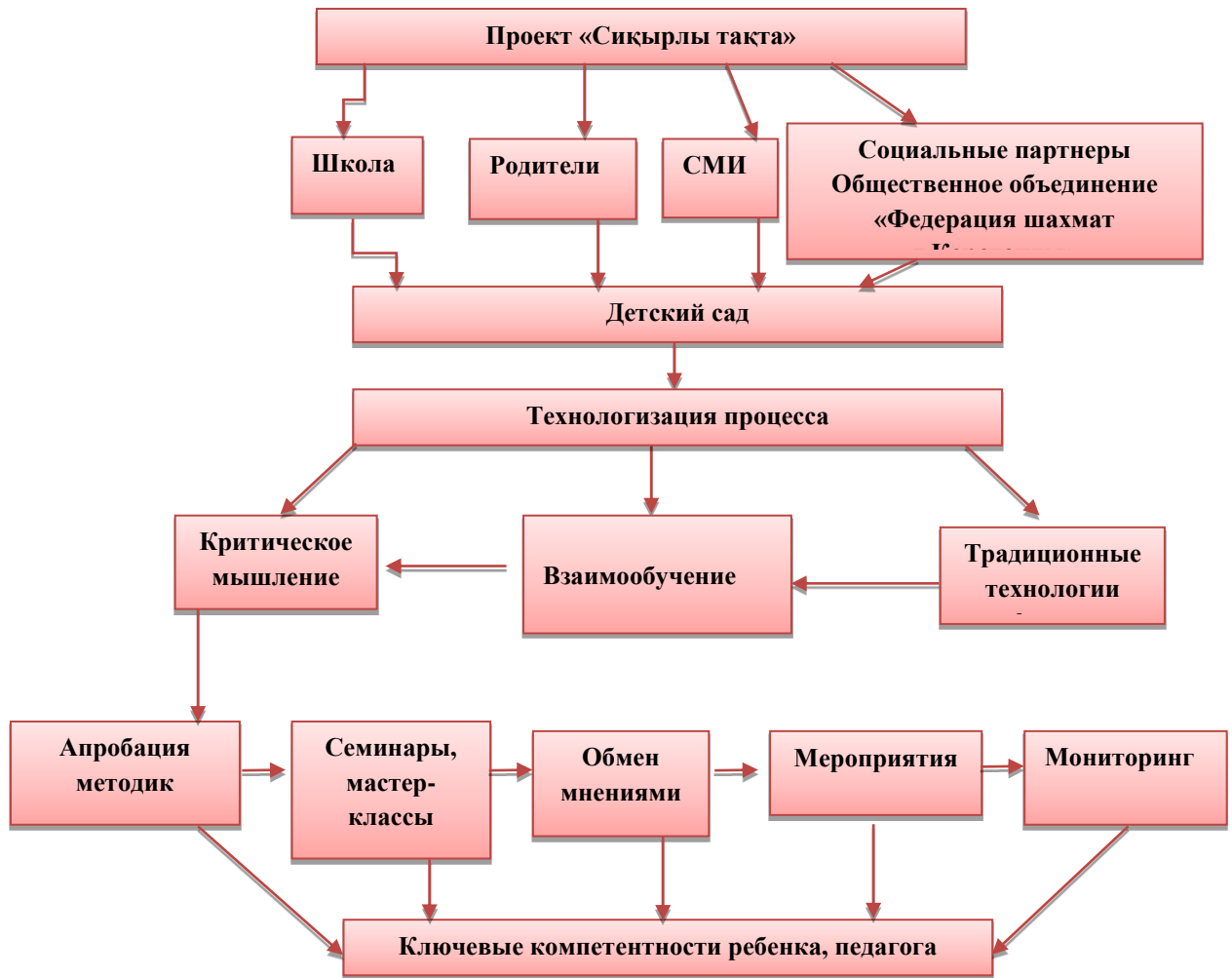
Социально-педагогический проект «Сикырлы такта» нашел одобрение и поддержку УМЦ РО КО.

Цель проекта: разработать и реализовать педагогические условия для формирования интеллектуальных способностей дошкольников средствами шахматной деятельности.

Задачи проекта:

1. Обеспечивать подготовку педагогов к внедрению интеллектуальных игр шахматной направленности в образовательную деятельность, организовать активные формы обмена педагогическим опытом.
2. Обеспечить методическое сопровождение использования интеллектуальных игр по шахматной деятельности в ДО, трансляцию и тиражирование инновационного опыта, обеспечить проведение мониторинга эффективности проекта.
3. Разработать методические рекомендации для педагогов по использованию интеллектуальных игр шахматной направленности в работе с детьми дошкольного возраста.
4. Разнообразить формы и средства популяризации интеллектуальных игр, сопряженных с шахматным образованием, в сотрудничестве с семьями воспитанников.

Модель управления качеством

Навыки коммуникации

В современном мире навыки коммуникации играют первостепенную роль. Занятия шахматами дают возможность необщительным детям преодолеть замкнутость, научиться продолжать общение и вне шахматной игры.

Помимо этого, активно развиваются вербальные навыки: несмотря на то, что на протяжении партии соперники, как правило, общаются крайне сдержанно, активно задействуются участки мозга, ответственные за владение языком и коммуникацией.

Навык нестандартного мышления

Шахматы – это игра, в основе которой лежит сложная многоуровневая логика и оригинальный игровой мир, функционирующий по своим собственным строгим законам и правилам. Но главный феномен шахмат заключается в активном стимулировании нестандартного мышления.

Шахматы - уникальный инструмент развития творческого мышления, мощное средство для гармоничного развития интеллекта ребёнка. Это творчество, сочетающееся со строгими

правилами и широким простором для самостоятельности и выдумки. А шахматные правила достаточно просты и доступны, а играть в них можно где угодно. Отличительной особенностью данной игры является то, что шахматная игра - увлекательная игра для детей.

Важным достижением работы можно считать возросший у детей и их родителей интерес к шахматной игре и желание научиться играть в эту развивающую, дисциплинирующую игру. Дети научились рассуждать, делать выводы, у них стало более развито логическое мышление, умение работать в паре, умение поддерживать командный дух и играть за себя.

Совершенствованию в шахматах нет предела, всегда есть чему учиться и чему удивляться. Их глубина и красота неисчерпаемы, и поэтому они могут стать вашим спутником на всю жизнь.

Научить играть в шахматы можно каждого, но для этого необходимо запастись терпением. Наша цель – не воспитывать чемпионов, а прививать интерес к мудрой игре. Шахматы – это целый мир логики и эмоций, прекрасный и страстный мир со своими взлетами и падениями, радостями и несчастьями. В наших силах подарить ребенку золотой ключик в этот волшебный мир.

Литература:

1. Арчаков В. М. Первые шаги в шахматной композиции. К.: Советская школа, 1987. 143с.
2. Мельниченко В.А. Мастера шахматной композиции. К.: Здоровье, 1984.
3. Гурьев С.В. Влияние современных информационных технологий на развитие детей дошкольного возраста // Современное дошкольное образование. – 2018. – №1. – С.61–68.
4. Сухорукова Е.П. Особенности исследования креативности дошкольников на основе концепции креативности Р. Стернберга / Е.П. Сухорукова, Г.Н.Бухер, Е.Г. Бахолдина и др. // Вопросы гуманитарных наук: журнал. – 2012. — №6. – С.100-101.

Л. А. Алиева

Жаңаарқа ауданы, «Ер Төстік» б/б КМҚК

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДА ТӘРБИЕЛЕУ МЕН ОҚЫТУ ҮРДІСІН ТИІМДІ ҰЙЫМДАСТЫРУ

Отандық білім беру саласының алдында жаңаша міндеттер мен талаптар тұр. Осы орайда мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту үздіксіз білім беру жүйесінің алғашқы деңгейі ретінде заманауи әлемде табысты бейімделуге қабілетті тұлғаның қалыптасуы мен дамуы үшін жағдай жасайды.

Жаңа заманғы мектепке дейінгі білім беруді анықтайтын негізгі бағыттар ретінде келесілерді көрсетуге болады:

- Мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының қызметтерінде отбасы және бала қажеттіліктерін қанағаттандыру;
- Балабақшадағы баланың саулығы, оның денсаулығын сақтау және нығайту;
- Білім беру бағдарламаларын таңдау және ғылыми-әдістемелік қамтамасыз ету;
- Бала тұлғасын дамытуға барлық жағдай жасау.

Ең маңыздысы, балалармен жұмыс жасайтын маманның кәсіби деңгейі, сауаттылығы, жан-жақтылығы, педагогикалық үрдісті ұйымдастыруда заманауи әдістер мен технологияларды қолдануы.

Әр білім саласы бойынша мектепке дейінгі алаларды тәрбиелеу және оқыту бағдарламалары мазмұнды ғана емес, сонымен бірге құралдарды, түрлерді, әдістерді, тәсілдерді, балалардың іс-әрекетін ұйымдастыру және басқару технологиясын, яғни педагогикалық процесті анықтайды, сонда:

- педагогикалық процесс білім беру салалары мазмұны арқылы іске асырылады;
- педагогикалық процесс ұйымдастырудың жеке-дара, кіші топтық және топтық формаларының үйлесімді байланыстарына сүйеніп құрылады;
- педагогикалық процесс қарым-қатынасқа, ойынға, ізденуші-эксперименттік іс-әрекетке, ересектермен және құрдастарымен ынтымақтасуға негізделіп ұйымдастырылады;
- педагогикалық процесс пәнаралық, іс-әрекет аралық өзара әрекеттестік сипатта болады, өздігінен іске асыру және өзін таныту үшін оған қатысушылардың әрқайсысына оңтайлы мүмкіндік туғызады;
- педагогикалық процесс тәрбиешінің жетекшілік рөлін ескереді және ғылым мен практиканың өзара байланысын, педагогикалық процесті болжауды, жобалауды және түзуді, педагогикалық іс-әрекет нәтижесінің объективті диагностикасын көздейді;
- педагогикалық процесс диагностиканың нәтижесіне сүйеніп құрылады;
- бала дамуының жеке-дара траекториясын іске асыруды қамтамасыз етеді.

Бүгін біз балалардың бойында шығармашылық қиялды, креативтілікті дамытуымыз қажет. Жасалған жоспарға сәйкес тәрбиеші балаларды оқыту мен тәрбиелеуді күнделікті өмірде жүзеге асырып отырады: күні бойы олардың білімін толықтырады, әр түрлі: мәдени-гигиеналық, мінез-құлық мәдениеті, сөйлеу тілі, есептеу, қимыл және т.б. іскерлік пен дағдысын қалыптастырады. Оқытудағы басты рөл оқу әрекетіне беріледі.

Тағы бір ескере кететін мәселе, ол білім мазмұнын жанарту мәселесі. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуды дамытуда үздіксіз іздену, болашаққа ұмтылу барысында өзінен бұрынғы теория мен тәжірибенің ең бағалы, озық жақтарын алып, сын көзбен қарап, қайта жасау қажеттілігі туындайды. Қазіргі таңда «Ер Төстік» бөбекжайында сабақтар компьютер, интерактивті тақта, тағы басқа ақпараттық технологиялар арқылы жүзеге асады. Шектеу шараларын байланысты жұмыс қашықтан өткізіледі. Соған қарамастан, бөбекжайда «Әжімнің ертегілері», функциональдық сауаттылықты дамыту апталықтары, «Зерек» басқа да облыстық жобалар жүзеге асырылуда.

Экскурсиялар, сурет салу, мүсін жасау, құрастыру жөніндегі жұмыстарды бірігіп орындау, қимыл дамыту және музыка оқуларында жалпы ойындар мен би билеуге біріктіру, көркем әдебиетті оқудан алған әсері бойынша бірлесіп қайғыру – осының бәрі тату балалар ұжымын құруға көмектеседі және ол ұжымда өмір сүріп, жұмыс істеуге қалыптастыру.

Оның дене және ақыл-ой күштерін едәуір жұмылдыруын талап етеді. Осыларды ескере отырып, оқу көлемін, оқу сағатының ұзақтығын күн тәртібіндегі орнын дұрыс белгілеуге бағдарламаның әр түрлі бөлімдерінің жиілігіне, уақытылы жүргізілуіне үлкен сақтықпен қарау керек.

Баланың өмірге қадам басардағы алғашқы қимыл-әрекеті – ойын. Сондықтан бөбекжайымызда ойын әрекетінің мәні ерекше. Ойын мектеп жасына дейінгі баланың жеке басының дамуына ықпал ететін тәрбие құралы. Ойын баланың барлық қабілетінің дамуына, айналасындағы дүние жайлы түсініктерінің кеңеюіне, тілінің дамуына, құрбыларымен жақындасуына көмектеседі. Өйткені бала нәресте шағынан бастап адалдыққа, батылдыққа, мейірімділікке, еңбек етуге тәрбиелеудің құралы ойын. Осыған орай бүгінгі күндері тәрбиешілер алдында балаға білім., білім дағдыларын игеріп қана қоймай, қабылдауын, ойлауын, қиялын, сезімін, ерік-жігерін жан-жақты етіп дамыту міндеттері тұр.

Тәрбиеші – бала бойына білім нәрін себетін басты тұлға. Жаңашыл тәрбиеші даярлауға қойылатын талаптар балаларды оқытудың жаңа түрлерімен қаруландыра отырып, қазіргі уақыттағы кәсіптік дағдыларын игеруге бағытталған оқытудың жаңа жолдарын енгізуді көздейді.

Әдебиет:

1. «Мектепке дейінгі тәрбие» журналы №3. 2008 жыл

2. «Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі ұйымдарында 2019–2020 оқу жылында тәрбие-оқыту процесін ұйымдастыру туралы» нұсқаулық-әдістемелік хат, Астана, 2019 ж
3. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы» Астана, 2016.

Ғылыми басылым

**ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ: НӘТИЖЕГЕ
ЖЕТУ ЖОЛЫНДА ЖАҒДАЙ ЖАСАУ**

*Мектепке дейінгі білім беру қызметкерлерінің
IX облыстық ғылыми-практикалық конференциясы материалдары*

19 наурыз 2021 ж.

**ОБНОВЛЕННОЕ СОДЕРЖАНИЕ ОБРАЗОВАНИЯ: ОТ СОЗДАНИЯ
УСЛОВИЙ К ЭФФЕКТИВНОМУ РЕЗУЛЬТАТУ**

*Материалы IX областной научно-практической конференции работников
дошкольных организаций*

19 марта 2021 г.

Көркемдеуші А.С. Жанасылова

Авторларды түпнұсқасынан басылды